Docnr3

Europees Parlement

De adjunct-secretaris-generaal

Mr. Remco Nehmelman
Griffier van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Postbus 20017
2500 EA Den Haag
NEDERLAND

D 308162 13.11.2025

Betreft: Tijdens de vergaderperiode van 20 t/m 23 oktober 2025 door het Europees Parlement aangenomen documenten

Geachte heer Nehmelman,

Het Europees Parlement heeft tijdens zijn vergaderperiode van 20 t/m 23 oktober 2025 onderstaande documenten aangenomen, die worden toegezonden overeenkomstig de aan de Verdragen gehechte protocollen nrs. 1 en 2:

Standpunten vastgesteld in het kader van een wetgevingsprocedure

– standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn (EU) 2025/... wat betreft bepaalde rijontzeggingen,

– standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn (EU) 2022/2561 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) nr. 383/2012 van de Commissie,

– standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen en de vaststelling van regels om ervoor te zorgen dat de daarin opgenomen gegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en tot oprichting van een kader voor de monitoring van en vooruitzichten voor chemische stoffen,

– standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2011/65/EU wat betreft de overdracht van wetenschappelijke en technische taken aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen,

- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 en (EU) 2019/1021 wat betreft de hertoewijzing van wetenschappelijke en technische taken en de verbetering van de samenwerking tussen de agentschappen van de Unie op het gebied van chemische stoffen,

- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vastlegging van aanvullende procedureregels betreffende de handhaving van Verordening (EU) 2016/679,

- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (herschikking),

- standpunt inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een monitoringkader voor veerkrachtige Europese bossen,

- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2024/2865 met betrekking tot data van toepassing en overgangsbepalingen,

- standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake bodemmonitoring en -veerkracht (richtlijn bodemmonitoring),

- standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de voorkoming van het verlies van kunststofgranulaat om verontreiniging door microplastics te verminderen.

Deze documenten worden gelijktijdig aan alle nationale parlementen van de lidstaten in hun respectievelijke talen toegezonden en worden geacht op de datum van deze brief te zijn verzonden.

Het Europees Parlement heeft verder besloten onderstaande documenten, die zijn aangenomen tijdens dezelfde vergaderperiode en niet onder een wetgevingsprocedure vallen, te doen toekomen aan de nationale parlementen:

- resolutie over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026,

- resolutie over de polarisatie en toenemende repressie in Servië, een jaar na de tragedie in Novi Sad,

- resolutie over de situatie in Belarus vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen,

- resolutie over de verlenging van het partnerschap EU-Afrika: bouwen aan gemeenschappelijke prioriteiten in de aanloop naar de top in Angola,

- resolutie over de VN-klimaatconferentie 2025 (COP30) in Belém (Brazilië),

– resolutie over verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten in het kader van de trans-Atlantische dialoog.

Namens de voorzitter van het Europees Parlement zend ik u hierbij bovengenoemde documenten toe.

Met de meeste hoogachting,

5.1.2.e

Markus Winkler

Bijlagen

Texts adopted by the European Parliament
Session of 20 to 23 October 2025 - Strasbourg
Letter to Parliaments

TA	A9-B9	Date adoption
0233	A10-0193/2025	21/10
0234	A10-0191/2025	21/10
0235	A10-0018/2025	21/10
0236	A10-0019/2025	21/10
0237	A10-0020/2025	21/10
0238	A9-0045/2024	21/10
0239	A9-0223/2022	21/10
0240	A10-0176/2025	21/10
0250	C10-0142/2025	23/10
0251	A10-0204/2025	23/10
0252	A10-0203/2025	23/10

TA	A9-B9	Date adoption
0244	A10-0192/2025	22/10
0248	RC B10-0459/2025	22/10
0249	RC B10-0451/2025	22/10
0253	RC B10-0471/2025	23/10
0254	B10-0445/2025	23/10
0256	B10-0446/2025	23/10

BG български | ES español | CS čeština | DA dansk
DE Deutsch | ET eesti keel | EL ελληνικά | EN English
FR français | GA gaeilge | HR hrvatski jezik | IT italiano
LV latviešu valoda | LT lietuvių kalba | HU magyar | MT Malti
NL Nederlands | PL polski | PT português | RO română
SK slovenčina | SL slovenščina | FI suomi | SV svenska

EUROPEES PARLEMENT

2025 - 2026

UITTREKSEL

VAN HET DOCUMENT "AANGENOMEN TEKSTEN"

VAN DE VERGADERPERIODE VAN

20 - 23 oktober 2025

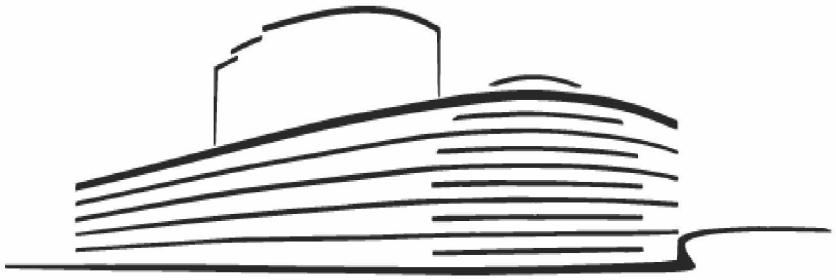

INHOUDSOPGAVE

P10_TA(2025)0233 ..... **5**
HET UNIEBREDE EFFECT VAN BEPAALDE ONTZEGGINGEN VAN DE RIJBEVOEGDHEID

P10_TA(2025)0234 ..... **7**
HET RIJBEWIJS

P10_TA(2025)0235 ..... **9**
GEMEENSCHAPPELIJK DATAPLATFORM TOT OPRICHTING VAN EEN MONITORING- EN PROGNOSEKADER VOOR CHEMISCHE STOFFEN

P10_TA(2025)0236 ..... **165**
HERTOEWIJZING VAN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNISCHE TAKEN AAN HET EUROPEES AGENTSCHAP VOOR CHEMISCHE STOFFEN

P10_TA(2025)0237 ..... **189**
HERTOEWIJZING VAN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNISCHE TAKEN EN VERBETERING VAN DE SAMENWERKING TUSSEN EU-AGENTSCHAPPEN OP HET GEBIED VAN CHEMISCHE STOFFEN

P10_TA(2025)0238 ..... **217**
ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING: AANVULLENDE PROCEDUREREGELS MET BETREKKING TOT DE HANDHAVING VAN DE VERORDENING

P10_TA(2025)0239 ..... **305**
HET STATUUT EN DE FINANCIERING VAN EUROPESE POLITIEKE PARTIJEN EN EUROPESE POLITIEKE STICHTINGEN

P10_TA(2025)0240 ..... **423**
MONITORINGKADER VOOR VEERKRACHTIGE EUROPESE BOSSEN

P10_TA(2025)0250 ..... **425**
DATA VAN TOEPASSING EN OVERGANGSBEPALINGEN VOOR CHEMISCHE PRODUCTEN

P10_TA(2025)0251 ..... **435**
BODEMMONITORING EN -VEERKRACHT (RICHTLIJN BODEMMONITORING)

P10_TA(2025)0252 ..... **437**
VOORKOMEN VAN HET VERLIES VAN KUNSTSTOFGRANULAAT OM VERONTREINIGING DOOR MICROPLASTICS TE VERMINDEREN

P10_TA(2025)0244 ..... **439**
ALGEMENE BEGROTING VAN DE EUROPESE UNIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2026 – ALLE AFDELINGEN

P10_TA(2025)0248 ..... **467**
POLARISATIE EN TOENEMENDE REPRESSIE IN SERVIË, EEN JAAR NA DE TRAGEDIE IN NOVI SAD

P10_TA(2025)0249 ..... **479**
DE SITUATIE IN BELARUS VIJF JAAR NA DE FRAUDULEUZE PRESIDENTSVERKIEZINGEN

P10_TA(2025)0253 491
VERLENGING VAN HET PARTNERSCHAP EU-AFRIKA: BOUWEN AAN GEMEENSCHAPPELIJKE PRIORITEITEN IN DE AANLOOP NAAR DE TOP IN ANGOLA

P10_TA(2025)0254 503
VN-KLIMAATCONFERENTIE 2025 IN BELÉM, BRAZILIË (COP30)

P10_TA(2025)0256 537
VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN DE RICHTLIJN AUDIOVISUELE MEDIADIENSTEN IN HET KADER VAN DE TRANS-ATLANTISCHE DIALOOG

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0233

Het Uniebrede effect van bepaalde ontzeggingen van de rijbevoegdheid

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn (EU) 2025/… wat betreft bepaalde rijontzeggingen (08351/1/2025 – C10-0231/2025 – 2023/0055(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (08351/1/2025 – C10-0231/2025),

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 14 juni 2023[1],

– na raadpleging van het Comité van de Regio's,

– gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt[2] over het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0128),

– gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord,

– gezien artikel 68 van zijn Reglement,

– gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie vervoer en toerisme (A10-0193/2025),

1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;

2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;

3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;

---

1 PB C 293 van 18.8.2023, blz. 133.
2 PB C, C/2024/6348, 7.11.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/6348/oj.

4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;

5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0234

Het rijbewijs

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn (EU) 2022/2561 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) nr. 383/2012 van de Commissie (08353/1/2025 – C10-0233/2025 – 2023/0053(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (08353/1/2025 – C10-0233/2025),

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 14 juni 2023[3],

– na raadpleging van het Comité van de Regio's,

– gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt[4] inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0127),

– gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord,

– gezien artikel 68 van zijn Reglement,

– gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie vervoer en toerisme (A10-0191/2025),

1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;

2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;

---

3 PB C 293 van 18.8.2023, blz. 133.
4 PB C, C/2025/1355, 17.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1355/oj.

3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;

4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;

5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0235

Gemeenschappelijk dataplatform tot oprichting van een monitoring- en prognosekader voor chemische stoffen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen en de vaststelling van regels om ervoor te zorgen dat de daarin opgenomen gegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en tot oprichting van een kader voor de monitoring van en vooruitzichten voor chemische stoffen (COM(2023)0779 – C9-0449/2023 – 2023/0453(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0779),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0449/2023),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 20 maart 2024[5],

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 25 juni 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,

– gezien artikel 60 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0018/2025),

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast[6];

[5] PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

---

[6] Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 1 april 2025 (Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0045).

P10_TC1-COD(2023)0453

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 21 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen en de vaststelling van regels om ervoor te zorgen dat de daarin opgenomen gegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en tot oprichting van een kader voor de monitoring van en vooruitzichten voor chemische stoffen
(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[2],

[1] PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.
[2] Standpunt van het Europees Parlement van 21 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal legt hoge ambities op om de overgang naar een gifvrij milieu en nulverontreiniging mogelijk te maken. De strategie die is uiteengezet in de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2020 getiteld "Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu" ("de strategie") is een cruciale stap naar de verwezenlijking van nulverontreiniging en introduceert de "één stof, één beoordeling"-benadering, die tot doel heeft de efficiëntie, doeltreffendheid, samenhang en transparantie van de veiligheidsbeoordelingen van chemische stoffen in alle rechtshandelingen van de Unie te verbeteren. Volgens de strategie moeten er criteria voor de "veiligheid en inherente duurzaamheid" worden ontwikkeld om de productie en het gebruik mogelijk te maken van chemische stoffen die veilig en duurzaam zijn gedurende hun hele levenscyclus. De strategie stelt ook dat de interactie tussen wetenschappelijke ontwikkelingen en beleidsvorming moet worden versterkt door middel van een systeem voor vroegtijdige waarschuwing voor chemische stoffen ***en groepen van chemische stoffen*** om ervoor te zorgen dat beleidsmaatregelen van de Unie zich richten op opkomende chemische risico's zodra deze door monitoring en onderzoek zijn vastgesteld, en dat een kader van indicatoren moet worden ontwikkeld om de oorzaken en gevolgen van chemische verontreiniging te monitoren en de doeltreffendheid van het Unierecht inzake chemische stoffen te meten. Met de onderhavige verordening wordt beoogd die doelstellingen te verwezenlijken.

(2) Het hoofddoel van deze verordening is het niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu tegen de risico's van ▌ chemische stoffen te verhogen en de werking van de interne markt voor chemische stoffen te vergemakkelijken. Daartoe dient deze verordening een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen (het "gemeenschappelijke dataplatform") op te richten, dat door het Europees Agentschap voor chemische stoffen (*European Chemicals Agency* – het "ECHA") moet worden beheerd. Het gemeenschappelijke dataplatform is een digitale infrastructuur die gegevens en informatie over chemische stoffen samenbrengt die in het kader van het acquis van de Unie inzake chemische stoffen worden gegenereerd. Met deze verordening moeten ook specifieke diensten in het kader van het gemeenschappelijke dataplatform worden vastgesteld en regels voor de ***transparantie***, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de gegevens op het platform bepaald. Deze verordening heeft tot doel een gemeenschappelijke kennisbasis over chemische stoffen te creëren waarover risicobeoordelaars zouden kunnen beschikken, om betere, volledige, consistente en degelijke wetenschappelijke beoordelingen van chemische stoffen en de effecten ervan mogelijk te maken, alsook te zorgen voor een optimaal gebruik van de bestaande informatie met het oog op de uitvoering en ontwikkeling van rechtshandelingen van de Unie ***en aldus waar mogelijk bij te dragen tot de vervanging en vermindering van proeven op dieren. Deze verordening beoogt het verbeteren van de integratie van informatie uit verschillende bronnen en het opzetten van een kosteneffectieve digitale infrastructuur,*** waarbij een éénloketsysteem aan het ▌ publiek wordt geboden voor gegevens en informatie over chemische stoffen in de Unie. Dit zal de voorspelbaarheid en transparantie van regelgevingsprocessen voor chemische stoffen vergroten en het vertrouwen van het publiek in de degelijkheid van de wetenschappelijke besluitvorming versterken. ***Door alle gegevens over chemische stoffen in de Unie te verzamelen en beschikbaar te stellen, zal het dataplatform ook innovatie bevorderen en de ontwikkeling van geavanceerde instrumenten, methoden en modellen voor de beoordeling van chemische stoffen ondersteunen.***

(3) In het kader van Besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad[3] is het benutten van het potentieel van digitale en datatechnologieën ter ondersteuning van het milieubeleid, onder meer door waar mogelijk realtimegegevens en informatie over de staat van de ecosystemen te verstrekken, en tegelijk meer inspanningen te leveren om de ecologische voetafdruk van die technologieën tot een minimum te beperken en ervoor te zorgen dat transparantie, authenticiteit, interoperabiliteit en publieke toegankelijkheid van de gegevens en informatie een prioritaire doelstelling voor de lange termijn is. Gegevens en informatie over chemische stoffen zijn daarom essentieel voor de correcte ontwikkeling en uitvoering van het milieubeleid van de Unie, en in het bijzonder van haar beleid voor chemische stoffen.

[3] Besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030 (PB L 114 van 12.4.2022, blz. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj).

(4) In haar mededeling van 19 februari 2020 over een Europese datastrategie beschreef de Commissie haar visie op een gemeenschappelijke Europese dataruimte en benadrukte zij de noodzaak van de ontwikkeling van sectorale dataruimten op strategische gebieden, aangezien niet alle sectoren van de economie en de samenleving zich even snel ontwikkelen. Deze verordening heeft daarom tot doel een dataruimte voor chemische stoffen te bouwen door het gemeenschappelijke dataplatform op te richten, dat ook deel uitmaakt van de dataruimte van de Green Deal, zoals bedoeld in de Europese datastrategie. Bovendien heeft de Commissie in die strategie de nadruk gelegd op verschillende kwesties met betrekking tot de beschikbaarheid van gegevens voor het algemeen belang, waaronder de toegankelijkheid, data-infrastructuur en -governance, interoperabiliteit en het gebrek aan adequate gegevensuitwisseling tussen overheidsinstanties. Deze verordening heeft tot doel de beschikbaarheid van gegevens over chemische stoffen te verbeteren door de ***Commissie en de*** betrokken agentschappen van de Unie, met name het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA), het ECHA, het Europees Milieuagentschap (*European Environment Agency* – het "EEA"), de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (*European Food Safety Authority* – de "EFSA") en het Europees Geneesmiddelenbureau (*European Medicines Agency* - het "EMA") (samen de "agentschappen"), te verplichten gegevens beschikbaar te stellen voor opneming in het gemeenschappelijke dataplatform, de interoperabiliteit van die gegevens te bevorderen door te voorzien in de vaststelling van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia, en de uitwisseling en het gebruik van gegevens door overheidsinstanties te vergemakkelijken zodat zij hun regelgevings- en beleidsontwikkelingstaken doeltreffend kunnen uitvoeren.

(5) Deze verordening heeft ook tot doel de beginselen van het voorstel voor de verordening Interoperabel Europa in de chemische sector toe te passen door de grensoverschrijdende interoperabiliteit te versterken van netwerk- en informatiesystemen die worden gebruikt om openbare diensten met betrekking tot chemische stoffen in de Unie te verlenen of te beheren. Deze verordening zal bijdragen tot meer grensoverschrijdende gegevensstromen voor echt Europese digitale diensten en zal voor een bredere toegang tot openbaar beschikbare gegevens over chemische stoffen zorgen voor gebruik in toepassingen in andere sectoren.

(6) Exploitanten van bedrijven en bevoegde instanties van de lidstaten moeten krachtens verschillende rechtshandelingen van de Unie gegevens en informatie verstrekken aan een groot aantal agentschappen van de Unie en in specifieke gevallen ook aan de Commissie. Dit leidt tot een versnippering van gegevens en informatie over chemische stoffen, die worden bewaard onder verschillende voorwaarden voor het delen en gebruiken van die gegevens en in verschillende formaten. Een dergelijke versnippering verhindert dat overheidsinstanties en het ▌publiek een duidelijk overzicht krijgen van welke informatie over afzonderlijke chemische stoffen of groepen van chemische stoffen beschikbaar is, waar en hoe die informatie kan worden opgevraagd en of deze kan worden gebruikt. Dit vergroot de kans op tegenstrijdige beoordelingen van dezelfde chemische stof die vereist zijn door verschillende rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen, en op een breuk in het vertrouwen van het publiek in de wetenschappelijke onderbouwing van besluiten van de Unie inzake chemische stoffen. Om ervoor te zorgen dat gegevens over chemische stoffen makkelijk vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn, moet het ECHA een gemeenschappelijk dataplatform oprichten. Het gemeenschappelijke dataplatform moet dienen als enig referentiepunt en als een bredere en gedeelde empirische onderbouwing om de efficiënte uitvoering van consistente gevaren- en risicobeoordelingen van chemische stoffen over verschillende rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen heen mogelijk te maken, alsook om tijdig de opkomende chemische risico's en de oorzaken en gevolgen van chemische verontreiniging vast te stellen. ***De autoriteiten moeten de noodzakelijke maatregelen treffen om de vertrouwelijkheid van gegevens te beschermen, waaronder, in voorkomend geval, fysieke en cyberbeveiligingsmaatregelen.***

(7) ***Tenzij anders bepaald in deze verordening***, moet het gemeenschappelijke dataplatform alle gegevens en informatie over chemische stoffen bevatten die de agentschappen of de Commissie in bezit hebben, ***zonder hiertoe beperkt te zijn***, en die in het kader van de uitvoering van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie zijn gegenereerd of ***bij hen*** zijn ingediend. Het gaat dan bijvoorbeeld om alle regelgevingsdossiers of aanvragen die bij de agentschappen zijn ingediend, maar ook om gegevens over chemische stoffen met betrekking tot de aanwezigheid van die stoffen die door de lidstaten bij de agentschappen of de Commissie ingediend, ***en gegevens over chemische stoffen die het resultaat zijn van uitvoeringsactiviteiten van de lidstaten***, overeenkomstig hun rapportageverplichtingen. Het gemeenschappelijke dataplatform moet ook gegevens en informatie over chemische stoffen bevatten die als onderdeel van programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten in verband met chemische stoffen zijn gegenereerd, wanneer de Commissie of een van de agentschappen die gegevens en informatie in bezit heeft. ***Daarnaast moet het gemeenschappelijke dataplatform de opneming mogelijk maken van gegevens over chemische stoffen die op vrijwillige basis worden verstrekt door de lidstaten en andere partijen, waaronder nationale agentschappen en onderzoeksinstellingen, alsook van gegevens over chemische stoffen die het resultaat zijn van internationale samenwerking met organisaties uit derde landen en in het bezit zijn van de Commissie of een van de agentschappen.***

(8) ***Hoewel sommige geneesmiddelen ook chemische stoffen zijn en voor de doelstellingen van deze verordening relevant zouden kunnen zijn, verschillen de toepassing en het gebruik van*** gevaren- en ***risicobeoordelingen van chemische stoffen*** uit hoofde van het Unierecht inzake geneesmiddelen ***van de toepassing en het gebruik van gevaren- en risicobeoordelingen*** die uit hoofde van de belangrijkste rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen worden uitgevoerd. ***Het is derhalve passend een stapsgewijze benadering te volgen en als eerste stap, en terdege rekening houdend met de administratieve belasting voor*** het EMA, ***alleen gegevens over chemische stoffen met de grootste toegevoegde waarde op te nemen. In het kader van die eerste stap zijn de gegevens met de grootste beoordeelde toegevoegde waarde gegevens over relevante*** werkzame stoffen, ***die geacht worden*** werkzame stoffen te zijn die vallen onder de ***in bijlage I, deel 2, vermelde*** rechtshandelingen van de ***Unie inzake geneesmiddelen, en ook onderworpen zijn aan regelgevingsprocessen op grond*** van andere ***in bijlage I, deel 1***, vermelde rechtshandelingen van de Unie, alsmede andere werkzame stoffen met bijzonder persistente, bioaccumulerende en toxische eigenschappen of met een bekend hoog gehalte aan residuen in het milieu. ***Tot de op te nemen specifieke gegevens over chemische stoffen met betrekking tot die relevante werkzame stoffen moeten gegevens behoren over chemische stoffen die verband houden met milieurisicobeoordelingen die krachtens het Unierecht inzake geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik zijn uitgevoerd, niet-klinische studies die krachtens het Unierecht inzake geneesmiddelen voor menselijk gebruik zijn uitgevoerd, en de maximumresidugrenswaarden en de aan de afleiding daarvan ten grondslag liggende gegevens over chemische stoffen die het EMA in zijn bezit heeft, evenals specifieke referentiewaarden.***

(9) ***Rekening houdend met de administratieve werkzaamheden die voor het EMA voortvloeien uit de aanpassing van dergelijke gegevens in een geschikt formaat voor opname in het gemeenschappelijke dataplatform, is het passend een stapsgewijze aanpak te volgen en tijdens de eerste fase alleen chemische gegevens voor werkzame stoffen op te nemen*** die bij het EMA ***worden*** ingediend in het kader van de relevante procedures die na de inwerkingtreding van deze verordening zijn afgerond ▌. ***Uiterlijk zes jaar na de inwerkingtreding van deze verordening*** moet ***het EMA*** ook ***de chemische gegevens over werkzame stoffen opnemen die het resultaat zijn*** van procedures die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn afgesloten.

(10) Andere gegevens over chemische stoffen die zijn ingediend of gegenereerd krachtens rechtshandelingen van de Unie inzake geneesmiddelen kunnen ook van belang zijn voor wet- en regelgeving op het gebied van chemische stoffen, zoals gegevens in verband met andere werkzame stoffen in geneesmiddelen, klinische gegevens en gegevens in verband met andere dan werkzame stoffen in geneesmiddelen. Bovendien zijn de gegevens over geneesmiddelen grotendeels in het bezit van de bevoegde instanties van de lidstaten. Uiterlijk zes jaar na de inwerkingtreding van deze verordening, moet de Commissie derhalve in nauwe samenwerking met de lidstaten en de agentschappen beoordelen of dergelijke aanvullende gegevens in het gemeenschappelijke dataplatform moeten worden opgenomen. Bij die beoordeling moet tevens rekening worden gehouden met de relevantie, de verwachte toegevoegde waarde en de kosten-batenverhouding van de opname van de aanvullende gegevens.

(11) ***Teneinde gegevens toe te voegen die door het EMA beschikbaar moeten worden gesteld via het gemeenschappelijke dataplatform waar dit relevant is ter ondersteuning van de verwezenlijking van de doelstellingen van deze verordening, zoals het zorgen voor consistentie en de efficiënte uitvoering van gevaren- en risicobeoordelingen van chemische stoffen, of indien er in het licht van de wetenschappelijke vooruitgang nieuwe kennis is over de gevaren of risico's voor het milieu of de menselijke gezondheid, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) handelingen vast te stellen tot wijziging van artikel 3, lid 3, van deze verordening.***

(12) Vanwege de gevoeligheid van de informatie over de exacte chemische samenstelling van mengsels die in de handel worden gebracht en als gevaarlijk zijn ingedeeld op basis van hun gevolgen voor de gezondheid of vanwege hun fysische gevolgen, en die wordt ingediend door de organen die krachtens artikel 45 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad[4] door de lidstaten zijn aangewezen, mag deze informatie niet worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform. Gezien de commerciële gevoeligheid van gegevens en informatie over cosmetische eindproducten mag ook de informatie over cosmetische producten die uit hoofde van artikel 13 van Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad[5] bij het portaal voor de kennisgeving van cosmetische producten is gemeld, niet in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen. Gegevens over chemische stoffen en informatie over afzonderlijke chemische ingrediënten van cosmetische producten moeten echter wel worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform.

---

4 Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

5 Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten (PB L 342 van 22.12.2009, blz. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1223/oj).

(13) Om de Commissie, de agentschappen en de bevoegde instanties van de lidstaten in staat te stellen hun taken uit te voeren, moeten documenten met gegevens over chemische stoffen die betrekking hebben op hun interne werkzaamheden of besluitvorming in principe niet in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen.

(14) Om in te spelen op de behoeften van de digitale economie en een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu te waarborgen, moet een geharmoniseerd kader worden vastgesteld dat ***toegang biedt tot gegevens over de chemische stoffen die vervat zijn in het gemeenschappelijke dataplatform. Dat kader moet, als algemeen beginsel, de grootst mogelijke toegang bieden tot die gegevens over chemische stoffen. In dat kader moet, in voorkomend geval, ook worden gespecificeerd*** wie recht heeft op toegang tot en gebruik van die gegevens over chemische stoffen, onder welke voorwaarden, op welke basis en voor welke doeleinden. De autoriteiten die met regelgevende taken in verband met chemische stoffen zijn belast, moeten in staat worden gesteld en worden aangemoedigd om de gegevens en informatie over chemische stoffen in het gemeenschappelijke dataplatform te gebruiken om hun regelgevende taken en verplichtingen doeltreffend uit te voeren, teneinde de doeltreffendheid, efficiëntie en consistentie van de beoordelingen in verband met chemische stoffen en de ontwikkeling van het beleid van de Unie inzake chemische stoffen te verbeteren. ***De toegang tot persoonsgegevens moet beperkt blijven tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor die gegevens door de autoriteiten worden verwerkt.***

(15) Gegevens en informatie over chemische stoffen die worden gegenereerd als gevolg van verplichtingen die zijn vastgelegd in rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen, kunnen ***commercieel gevoelige informatie bevatten of*** worden ***uit hoofde van die rechtshandelingen van de Unie*** beschermd door verzoeken om vertrouwelijke behandeling voor vertrouwelijke bedrijfsinformatie. De publieke verspreiding van dergelijke gegevens kan een invloed hebben op de commerciële belangen van private partijen. Om de rechtszekerheid van ***en voorspelbaarheid*** voor de houders van rechten te waarborgen, hun gerechtvaardigde verwachtingen te beschermen en het concurrentievermogen van de industrie op de interne markt te garanderen, moet het ECHA, als beheerder van het gemeenschappelijke dataplatform, gedifferentieerde toegangsrechten verlenen tot de gegevens en informatie op het gemeenschappelijke dataplatform. Met dat voor ogen moeten de autoriteiten volledige toegang hebben tot alle gegevens en informatie over chemische stoffen op het gemeenschappelijke dataplatform, ***ook in machinaal leesbare formaten*** ▌, met inbegrip van informatie ***die niet aan het publiek beschikbaar is gesteld***. ***Andere partijen mogen daarentegen geen toegang hebben via het gemeenschappelijke gegevensplatform tot*** vertrouwelijke ***gegevens of tot gegevens die niet aan het publiek beschikbaar zijn gesteld krachtens de oorspronkelijke handeling van de Unie, omdat deze mogelijk commercieel gevoelige informatie bevatten en de vertrouwelijkheid van die gegevens niet is beoordeeld. Niettemin moeten alle partijen het recht behouden om te verzoeken om toegang tot alle gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad[6].***

---

6 Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

(16) Bij het gebruik van gegevens die zijn opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform moeten de autoriteiten het beginsel van toestemming van de oorspronkelijke opsteller respecteren. Volgens dat beginsel moet de vertrouwelijkheidsaanduiding van gegevens over chemische stoffen, zoals uitgevoerd door de oorspronkelijke opsteller en zoals dienovereenkomstig aangegeven door het relevante agentschap wanneer het die gegevens aan het gemeenschappelijke dataplatform verstrekt, worden nageleefd door de autoriteiten die die gegevens gebruiken om hun regelgevende of andere taken uit te voeren. ***Het gemeenschappelijke dataplatform moet ook voorwaarden voor het gebruik van de gegevens bevatten, onder meer met betrekking tot intellectuele-eigendomsrechten.***

(17) Om de bescherming van de gerechtvaardigde verwachtingen van de houders van rechten bij het genereren of indienen van gegevens of informatie uit hoofde van de in bijlage I genoemde rechtshandelingen van de Unie te waarborgen, alsook om de vertrouwelijkheid van die informatie te beschermen wanneer deze door de autoriteiten wordt gebruikt, mogen in die rechtshandelingen van de Unie vastgestelde uitzonderingsgronden voor de openbaarmaking van vertrouwelijke informatie alleen van toepassing zijn op de openbaarmaking van de gegevens en informatie die in overeenstemming met die rechtshandelingen zijn ingediend of gegenereerd. Zo mag de EFSA krachtens artikel 39, lid 4, van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad[7] indien onmiddellijk optreden noodzakelijk is ter bescherming van de menselijke gezondheid, de diergezondheid of het milieu, zoals in noodsituaties, informatie openbaar maken die voorheen krachtens die verordening als vertrouwelijk werd aangemerkt, en moet de EFSA informatie die voorheen als vertrouwelijk werd aangemerkt, openbaar maken, wanneer die informatie deel uitmaakt van de conclusies van wetenschappelijke output van de EFSA die betrekking hebben op de te verwachten gevolgen voor de menselijke gezondheid, diergezondheid of het milieu. Evenzo voorziet artikel 118 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad[8] in de mogelijkheid voor het ECHA om vertrouwelijke informatie die aan het ECHA is verstrekt uit hoofde van die verordening, openbaar te maken indien onmiddellijk optreden absoluut noodzakelijk is ter bescherming van de menselijke gezondheid, de veiligheid of het milieu, zoals in noodsituaties.

---

7 Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

8 Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(18) ***Bij de verwerking of openbaarmaking van persoonsgegevens in het gemeenschappelijke dataplatform moeten de agentschappen en de Commissie Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad[9] naleven, en moeten de bevoegde instanties van de lidstaten Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad naleven[10].***

(19) Aangezien de agentschappen voorgeschreven wordt wetenschappelijke gegevens, waaronder vertrouwelijke gegevens en persoonsgegevens, op te slaan, is het nodig ervoor te zorgen dat deze opslag plaatsvindt met inachtneming van een hoog niveau van beveiliging van informatiesystemen en dat de toegang tot vertrouwelijke gegevens controleerbaar is.

(20) Terwijl het ECHA de technische functionaliteiten van het gemeenschappelijk gegevensplatform in fasen moet inventariseren en ontwikkelen, moeten bepaalde specifieke diensten in deze verordening worden vastgesteld. Het gemeenschappelijke dataplatform moet daarom niet alleen toegang bieden tot de gegevens over chemische stoffen die door de agentschappen en de Commissie beschikbaar worden gesteld, maar ook tot de gegevens en informatie over chemische stoffen die via de speciale diensten van het platform beschikbaar worden gesteld. Die specifieke diensten moeten worden geïntegreerd in het gemeenschappelijke dataplatform en bestaan uit het huidige informatieplatform voor de monitoring van chemische stoffen (IPCHEM), een register van referentiewaarden, een databank met kennisgevingen van studies, een databank met informatie over regelgevingsprocessen, een databank met informatie over toepasselijke wettelijke verplichtingen, een register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia en een databank met gegevens over ecologische duurzaamheid, ***een databank met gegevens over chemische stoffen in***

---

9 ***Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).***

10 ***Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/o).***

artikelen of producten, een databank met gegevens over alternatieven voor zorgwekkende stoffen, en een dashboard met indicatoren voor chemische stoffen.

(21) De Commissie moet een uitvoeringsplan vaststellen met ▌datasets ***van gegevens over chemische stoffen*** die via het gemeenschappelijke dataplatform toegankelijk moeten worden gemaakt en de termijn voor de opneming ervan, op basis van de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie en de agentschappen. De Commissie moet een governanceregeling opzetten om de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijke dataplatform te ondersteunen en te sturen, met inbegrip van het organiseren van de werkstructuren en coördinatie tussen het ECHA en de gegevensverstrekkers, de vereiste regels, formaten en vocabularia voor opneming van gegevens, en, door een uitvoeringsplan, om te zorgen voor voortgang bij het inventariseren en opnemen van nieuwe datasets ***van gegevens over chemische stoffen*** en diensten voor het gemeenschappelijke dataplatform. De governanceregeling moet door de Commissie worden vastgesteld en zo nodig worden bijgewerkt, na overleg met een nieuw op te richten stuurgroep van het platform, bestaande uit vertegenwoordigers van de agentschappen en de Commissie. ***De Commissie moet ervoor zorgen dat alle werkterreinen die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, door de stuurgroep in aanmerking worden genomen.*** Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de verplichting om een uitvoeringsplan en governanceregeling vast te stellen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend.

(22) Bij de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden en in de gevallen waarin Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad[11] niet van toepassing is, moet de Commissie, als onderdeel van haar voorbereidende werkzaamheden, rekening houden met de standpunten van de lidstaten.

---

11 Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(23) Het gemeenschappelijke dataplatform moet ten dienste staan van een zo breed mogelijke gemeenschap, en de mogelijkheid hebben om op nieuwe gebruikssituaties te reageren, nieuwe relevante datasets ***van gegevens over chemische stoffen*** op te nemen, nieuwe functionaliteiten te ontwikkelen en op zich ontwikkelende instrumenten en toepassingen te reageren.

(24) Om alle relevante gegevens en informatie over chemische stoffen samen te brengen op het gemeenschappelijke dataplatform, moeten de Commissie en de agentschappen optreden als gegevensverstrekkers en daarbij alle relevante gegevens waarover zij beschikken of die zij in bezit hebben, ter beschikking stellen van het ECHA met het oog op de opneming ervan in het gemeenschappelijke dataplatform. De agentschappen, met inbegrip van het ECHA zelf wanneer het zijn eigen gegevens aanlevert, moeten de nodige gestandaardiseerde metagegevens, contextuele informatie en relevante mapping ter beschikking stellen volgens de structuur van het gemeenschappelijke dataplatform, en in voorkomend geval de regels inzake standaardformaten en gecontroleerde vocabularia naleven. ***De kwaliteitscontrole van gegevens en de controles van de volledigheid van de ingediende gegevens moeten worden uitgevoerd door de oorspronkelijke opsteller overeenkomstig de oorspronkelijke handeling van de Unie op grond waarvan de gegevens zijn ingediend of gegenereerd.***

(25) Om ervoor te zorgen dat via het gemeenschappelijke dataplatform een adequate kennisbasis over chemische stoffen beschikbaar is, moet de Commissie de agentschappen kunnen verzoeken gegevens ***over chemische stoffen*** die als onderdeel van programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten zijn gegenereerd, welke niet reeds aan de agentschappen zijn verstrekt op grond van de verplichtingen uit hoofde van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie ***of van andere in deze verordening vastgelegde verplichtingen***, via het gemeenschappelijke dataplatform te hosten, te onderhouden en aan het publiek beschikbaar te stellen. De Commissie moet dergelijke verzoeken richten tot de agentschappen, rekening houdend met hun mandaten en toegewezen taken. ***De lidstaten of andere partijen, waaronder nationale agentschappen, onderzoeksinstellingen en organisaties uit derde landen, moeten de agentschappen of de Commissie gegevens over chemische stoffen kunnen verstrekken in het passende standaardformaat, indien dat beschikbaar is. In dergelijke gevallen is het aan de agentschappen of de Commissie om te beslissen of zij de gegevens zullen hosten en onderhouden.***

(26) Sommige soorten gegevens vallen momenteel niet onder het mandaat van een van de agentschappen. Om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijkheden van de agentschappen duidelijk zijn en de gegevens over chemische stoffen efficiënt worden beheerd, moet de agentschappen worden voorgeschreven dat zij specifieke gegevenstypen hosten en onderhouden en dat zij die gegevenstypen aan het gemeenschappelijke dataplatform leveren. Daartoe moet het EEA gegevens over binnenluchtkwaliteit en milieubewaking, alsook gegevens over concentraties van chemische stoffen in menselijke matrices zoals bloed of urine ("menselijke biomonitoringgegevens"), hosten en die gegevens leveren aan het gemeenschappelijke dataplatform, en moet het ECHA gegevens over werkplekmonitoring, ***met inbegrip van menselijke biomonitoringgegevens op de werkplek,*** hosten en die gegevens leveren aan het gemeenschappelijke dataplatform.

(27) Om het gebruik van academische gegevens te verbeteren en de kennisbasis voor veiligheidsbeoordelingen van chemische stoffen en voor de effecten van chemische stoffen op ecologische duurzaamheid uit te breiden, moeten onderzoekers of onderzoeksconsortia die door kaderprogramma's van de Unie ***of, in voorkomend geval, nationale*** programma's worden gefinancierd, overeenkomstig het beginsel "zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig" alle menselijke biomonitoringgegevens die zij verzamelen of genereren op basis van onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's ter beschikking stellen van het EEA en alle gegevens over ecologische duurzaamheid van chemische stoffen of materialen die zij verzamelen of genereren, ter beschikking stellen van het ECHA. ***Voor menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, moet het EEA specificeren welk soort gegevens aan het EMA beschikbaar moeten worden gesteld, dat wil zeggen of het gaat om geanonimiseerde, gepseudonimiseerde of identificeerbare gegevens.***

(28) Als verantwoordelijk agentschap voor het monitoren van gegevens en informatie over chemische stoffen in het milieu, moet het EEA ook verantwoordelijk zijn voor het verzamelen ▌van menselijke biomonitoringgegevens. ***Het EEA moet ook die*** menselijke biomonitoringgegevens ***hosten en onderhouden***, ***met uitzondering van*** menselijke biomonitoringgegevens ***op de werkplek, die door het ECHA moeten worden gehost en onderhouden.***

(29) ***De agentschappen en de Commissie moeten menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, kunnen verwerken. Aangezien menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn een bijzondere categorie persoonsgegevens vormen, namelijk gezondheidsgegevens, moeten de agentschappen en de Commissie dergelijke gegevens alleen verwerken indien de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang zoals bepaald in artikel 10, lid 2, punt g), van Verordening (EU) 2018/1725, of voor wetenschappelijk onderzoek zoals bepaald in artikel 10, lid 2, punt j), van die verordening. In onderhavige verordening moet worden vastgelegd in welke gevallen er sprake is van een dergelijk zwaarwegend algemeen belang bij de verwerking van menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn.***

(30) ***Menselijke biomonitoringgegevens die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn verzameld, moeten worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform om de volledigheid en relevantie van de datasets van menselijke biomonitoringgegevens ten behoeve van deze verordening te waarborgen. Daarom moeten de agentschappen en de Commissie alle dergelijke gegevens die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn verzameld, kunnen verwerken.***

(31) ***De agentschappen en de Commissie moeten menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, kunnen verwerken om de effecten van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu te beoordelen, de trends in tijd en ruimte met betrekking tot de blootstelling te monitoren, de noodzaak van regelgevingsmaatregelen te beoordelen en zulke maatregelen te prioriteren, de effecten van regelgevingsmaatregelen te monitoren, en beleidsvorming en de ontwikkeling van wetgeving te ondersteunen, onder meer door daartoe wetenschappelijk onderzoek uit te voeren. Bovendien moeten het EEA, het ECHA, de EFSA, EU-OSHA en de Commissie, rekening houdend met hun opdracht en activiteiten, menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn kunnen verwerken om indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten te ontwikkelen, moeten het ECHA, de EFSA en het EMA dergelijke gegevens kunnen verwerken om vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen uit te voeren en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen te ondersteunen, en moeten het EMA, het ECHA, de EFSA en de Commissie dergelijke gegevens kunnen verwerken ten behoeve van studies in het kader van het bij deze verordening ingestelde mechanisme voor het genereren van gegevens. Het EMA en het EU-OSHA moeten ook de mogelijkheid krijgen om menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, te verwerken om vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en risicobeheersmaatregelen te ondersteunen, en de Commissie moet dergelijke gegevens kunnen verwerken om vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en risicobeheersmaatregelen uit te voeren. Bij de verwerking van menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, moeten de agentschappen en de Commissie bijzondere aandacht schenken aan de noodzaak van naleving van artikel 13 van Verordening (EU) 2018/1725.***

(32) Om zeker te zijn dat er passende maatregelen zijn genomen voor de bescherming van ***menselijke biomonitoringgegevens die*** persoonsgegevens ***zijn***, mag het EEA alleen geanonimiseerde menselijke biomonitoringgegevens aan het ECHA verstrekken voor opname in IPCHEM en het gemeenschappelijke dataplatform. IPCHEM, dat momenteel door de Commissie wordt beheerd, verzamelt gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen in verschillende media, waaronder water, bodem, binnen- en buitenlucht, biota, levensmiddelen en diervoeders, mensen en producten. Om de voordelen van de opname van verschillende informatiesystemen te benutten en ervoor te zorgen dat de gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen beschikbaar worden gesteld voor gebruik samen met de andere gegevens over chemische stoffen, moet het ECHA het beheer van IPCHEM van de Commissie overnemen en IPCHEM als een van zijn belangrijkste specifieke diensten in het gemeenschappelijke dataplatform opnemen.

(33) Om te voorkomen dat de huidige werking van IPCHEM wordt verstoord, moet het IPCHEM door het ECHA in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen, samen met de gegevens die in IPCHEM aanwezig zijn ten tijde van de opname. Om een optimale hosting en een optimaal beheer van gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen mogelijk te maken, moet de Commissie tegelijkertijd de in IPCHEM aanwezige gegevens overdragen aan het ECHA, het EEA of de EFSA voor hosting en toekomstige actualisering overeenkomstig hun respectieve mandaten. Om ervoor te zorgen dat het ECHA de werking van IPCHEM van de Commissie overneemt, het in het gemeenschappelijke dataplatform opneemt, de initiële datasets overneemt en adequate gegevensstromen opzet, moet het ECHA voldoende tijd, namelijk maximaal 3 jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening, worden toegekend om die acties uit te voeren.

(34) Om het gebruik en de harmonisatie van referentiewaarden onder risicobeoordelaars en risicomanagers in het kader van de verschillende rechtshandelingen van de Unie te bevorderen en de naleving en handhaving van in de regelgeving opgenomen referentiewaarden te vergemakkelijken, moet het ECHA een register aanleggen en bijhouden van referentiewaarden die zijn vastgesteld of goedgekeurd uit hoofde van de in de bijlagen I en II genoemde rechtshandelingen van de Unie. De agentschappen moeten aan het ECHA de referentiewaarden verstrekken die zij als onderdeel van hun activiteiten in bezit hebben of vaststellen. Daarnaast moet het ECHA regelmatig de rechtshandelingen van de Unie screenen op referentiewaarden die op grond van die handelingen zijn vastgesteld. Om het ▌publiek ***gemakkelijk*** toegang te geven tot actuele referentiewaarden, moet het ECHA het register van referentiewaarden als een specifieke dienst in het gemeenschappelijke dataplatform opnemen en in dat register alle referentiewaarden die het heeft ontvangen of opgehaald samen met de relevante contextgegevens opnemen. Het ECHA moet ervoor zorgen dat die waarden en contextgegevens machinaal leesbaar zijn. ***Het ECHA moet ook alle andere referentiewaarden die het relevant acht en die als onderdeel van programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten zijn gegenereerd en ter beschikking zijn gesteld van het ECHA, in het register van referentiewaarden opnemen in een standaardformaat, voor zover een dergelijk formaat beschikbaar is. Voor een referentiewaarde voor het carcinogene effect van een chemische stof waarvoor het niet mogelijk is een maximaal blootstellingsniveau vast te stellen waaronder geen schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid worden verwacht, moet ook het statistische risico op kanker dat bij die referentiewaarde behoort, indien bekend, worden opgegeven.***

(35) Om de transparantie te vergroten en de autoriteiten in staat te stellen vooraf volledig op de hoogte te zijn van studies die door exploitanten van bedrijven worden besteld, ongeacht of deze studies door de exploitanten van bedrijven zelf worden uitgevoerd of worden uitbesteed, moeten exploitanten van bedrijven en laboratoria de studies over chemische stoffen die zij bestellen om te voldoen aan de regelgevingseisen uit hoofde van de in bijlage I, ***deel 1*** vermelde rechtshandelingen van de Unie, melden bij een door het ECHA opgerichte en beheerde databank met kennisgevingen van studies. ▌Het ECHA moet afzonderlijk van het gemeenschappelijke dataplatform een databank met kennisgevingen van studies oprichten en beheren. Die databank moet worden gebruikt om informatie met betrekking tot die studies op te slaan en die informatie moet vertrouwelijk worden gehouden. ***Autoriteiten en de nationale handhavingsinstanties moeten toegang hebben tot de databank, terwijl de veilige doorgifte van de daarin opgenomen gegevens wordt gewaarborgd.*** Om exploitanten van bedrijven en laboratoria voldoende tijd te geven om kennisgevingen van studies voor te bereiden, mag de verplichting om studies aan te melden pas ***22 maanden*** na de datum van inwerkingtreding van deze verordening ingaan.

(36) Krachtens Verordening (EG) nr. 178/2002 zijn exploitanten van bedrijven en laboratoria verplicht om de studies die zij bestellen ter ondersteuning van een aanvraag of kennisgeving met betrekking waartoe het Unierecht bepalingen bevat betreffende het verstrekken van wetenschappelijke output door de EFSA, te melden bij de door de EFSA opgerichte en beheerde databank met kennisgevingen van studies. Om overbelasting van exploitanten van bedrijven en laboratoria te voorkomen, moeten zij daarom niet worden verplicht deze studies ook te melden bij de databank met kennisgevingen van studies die het ECHA uit hoofde van deze verordening opzet en beheert.

(37) Om consistentie tussen deze twee mechanismen voor de kennisgeving van studies te waarborgen en exploitanten van bedrijven die kennis moeten geven van studies zekerheid te bieden, moeten de regels voor de publieke verspreiding van kennisgevingen van studies, voor zover relevant, met elkaar overeenstemmen in die zin dat de kennisgevingen via het gemeenschappelijke dataplatform pas beschikbaar mogen worden gesteld nadat een bijbehorend registratie-, aanvraag-, kennisgevings- of ander relevant regelgevingsdossier bij de betrokken instelling op Unie- of nationaal niveau is ingediend. ***Om*** de vertrouwelijkheid ***van relevante elementen van kennisgevingen van studies te waarborgen wanneer deze in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen, moet de Commissie die, of een van de agentschappen dat, het ECHA het bijbehorend registratie-, aanvraag-, kennisgevings- of ander relevant regelgevingsdossier ter beschikking stelt, ook aangeven welke elementen van de kennisgeving van studies vertrouwelijk zijn wanneer deze in het gemeenschappelijke dataplatform wordt opgenomen. Alleen die elementen moeten als vertrouwelijk worden aangegeven wanneer hetzelfde element als vertrouwelijk is aangegeven in de het bijbehorend registratie-, aanvraag-, kennisgevings- of ander relevant*** regelgevingsdossier ***overeenkomstig de bepalingen inzake vertrouwelijkheid uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie.*** Om de naleving van de kennisgevingsverplichting voor studies te vergemakkelijken, moeten het ECHA en de EFSA ▌ samenwerken om een gemeenschappelijke aanpak voor de inventarisatie van de aangemelde informatie te waarborgen, zodat studies waarvan kennisgeving is gedaan makkelijker in hun respectieve databanken kunnen worden getraceerd. ***Om onzekerheid voor exploitanten van bedrijven als gevolg van het bestaan van twee databanken voor kennisgevingen van studies, waarvan één door het ECHA en één door de EFSA wordt beheerd, te voorkomen, moet het ECHA, in nauwe samenwerking met de EFSA en in overleg met belanghebbenden, praktische regelingen vaststellen om de uitvoering van de kennisgevingsverplichting te vergemakkelijken, met inbegrip van details over het soort studies waarvoor kennisgeving vereist is.***

(38) Hoewel de verplichting tot kennisgeving van studies uit hoofde van deze verordening van toepassing moet zijn in de context van alle in bijlage I, ***deel 1*** opgenomen handelingen van de Unie inzake chemische stoffen, kunnen de diverse relevante processen voor gegevensverzameling en veiligheidsbeoordelingen uit hoofde van die handelingen procedureel sterk uiteenlopen. De overkoepelende doelstelling van de databank met kennisgevingen van studies die krachtens deze verordening wordt opgezet, is om informatie samen te brengen over studies naar chemische stoffen die door exploitanten van bedrijven zijn besteld, zodat een gecentraliseerd en volledig overzicht ontstaat van de studies die worden uitgevoerd ter ondersteuning van ***een aanvraag-, kennisgevings- of regelgevingsdossier dat bestemd is om bij een autoriteit te worden gemeld of ingediend, en van alle studies naar chemische stoffen als zodanig of in producten die exploitanten van bedrijven bestellen als onderdeel van een risico- of veiligheidsbeoordeling, om ervoor te zorgen*** dat de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie ▌ worden nageleefd. Gelet op deze doelstelling en gezien beoordelingsprocessen uit hoofde van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen sterk kunnen verschillen, zou een wijziging van die processen uit hoofde van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie door aanvullende voorwaarden voor die processen op te leggen die leiden tot mogelijke gevolgen voor de markttoegang die niet worden beoogd door deze rechtshandelingen van de Unie, buiten het toepassingsgebied en de doelstellingen van deze verordening vallen. Bijgevolg is het niet passend om in deze verordening de gevolgen op te nemen die verbonden zijn aan de niet-naleving van de verplichting tot kennisgeving van studies zoals die welke zijn opgenomen in artikel 32 ter van Verordening (EG) nr. 178/2002 voor de niet-naleving van de verplichting tot kennisgeving van studies uit hoofde van die verordening.

(39) Niettemin moeten de lidstaten, om ervoor te zorgen dat de verplichting tot kennisgeving van studies uit hoofde van deze verordening wordt nageleefd en om rekening te houden met de specifieke kenmerken van eventuele afzonderlijke beoordelingsprocessen, regels inzake sancties vaststellen die van toepassing zijn bij schendingen van die verplichting en alle nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die regels worden nageleefd. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn, aangezien niet-naleving van deze verordening kan leiden tot minder betrouwbare risicobeoordelingen van chemische stoffen, waardoor potentiële risico's en bijgevolg nadelige gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu ontstaan.

(40) Om de handhaving door de lidstaten te vergemakkelijken, moeten de agentschappen die verantwoordelijk zijn voor de beoordeling en verstrekking van wetenschappelijke output, met inbegrip van wetenschappelijke adviezen, over regelgevingsdossiers met studies waarvoor kennisgeving aan het ECHA moet worden gedaan, in voorkomend geval samenwerken en informatie uitwisselen met de handhavingsinstanties van de lidstaten ***om hen te helpen bij het nagaan van*** de naleving van de in deze verordening vastgestelde verplichtingen.

(41) Hoewel Verordening (EG) nr. 178/2002 ook voorschrijft dat belanghebbenden en het publiek moeten worden geraadpleegd nadat de EFSA in kennis is gesteld van studies die zijn besteld met het oog op de verlenging van een toelating of goedkeuring, zou een soortgelijk voorschrift uit hoofde van deze verordening voor het ECHA een onevenredige administratieve belasting vormen, gezien het brede bereik van de studies waarvan krachtens deze verordening kennis moet worden gegeven.

(42) Op grond het mechanisme voor kennisgeving van studies dat is vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1907/2006, moeten registranten, wanneer zij studies moeten uitvoeren om gegevens te genereren in overeenstemming met de vereisten in bijlagen IX en X bij die verordening, eerst een testvoorstel indienen bij het ECHA. Het ECHA neemt vervolgens een besluit dat hen verplicht een studie uit te voeren. Een dergelijk besluit kan ook worden genomen naar aanleiding van een nalevingscontrole of een beoordeling van een stof krachtens die verordening. Ter vergroting van de transparantie en de traceerbaarheid en om doeltreffende monitoring van studies die zijn besteld of verricht op grond van een besluit van het ECHA overeenkomstig artikel 40, 41 of 46 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 te faciliteren, moeten exploitanten van bedrijven in hun kennisgevingen van studies krachtens deze verordening vermelden dat die studies met naleving van die besluiten zijn besteld of verricht.

(43) Om de coördinatie en samenwerking tussen de verschillende organen die in de Unie beoordelingen van chemische stoffen uitvoeren te versterken en een grotere transparantie van de beoordelingen van chemische stoffen te bevorderen, moet het ECHA een databank oprichten en beheren met informatie over regelgevingsprocessen of -activiteiten die gepland, lopend of afgerond zijn door de lidstaten, de nationale agentschappen, de Commissie, het ECHA, het EEA, de EFSA en EU-OSHA en comités waarnaar wordt verwezen in de in bijlage III bij deze verordening vermelde rechtshandelingen van de Unie, en deze databank opnemen in het gemeenschappelijke dataplatform zodat de autoriteiten er toegang toe hebben. De informatie over dergelijke regelgevingsprocessen of -activiteiten moet ten minste de ***chemische*** identiteit en de beschrijving, de status en het eventuele resultaat van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit omvatten. Deze informatie moet ook onverwijld beschikbaar worden gesteld en tijdens het beoordelingsproces up-to-date worden gehouden. Zodra het proces of de activiteit formeel van start is gegaan, moet die informatie ook publiekelijk worden gedeeld op het gemeenschappelijke dataplatform.

(44) ***Het gebruik van artikelen of producten die chemische stoffen bevatten, kan leiden tot blootstelling aan die chemische stoffen. Kennis over de aanwezigheid van chemische stoffen in artikelen of producten is daarom van essentieel belang om inzicht te krijgen in het potentiële risico dat voortvloeit uit het gebruik van dergelijke artikelen of producten, om innovatie te sturen in de richting van vervanging in toepassingen met het hoogste risico, en om informatie te verstrekken over de vraag of en hoe dergelijke artikelen en producten veilig kunnen worden gerecycled. Momenteel vertonen de gegevens over de aanwezigheid van gevaarlijke en andere schadelijke chemische stoffen in artikelen en producten op de Uniemarkt lacunes. Om de zichtbaarheid van de beschikbare gegevens te vergroten, moet het ECHA een databank opzetten en beheren met gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten die zijn gegenereerd of ingediend uit hoofde van de in bijlage V vermelde rechtshandelingen van de Unie, en deze als een specifieke dienst in het gemeenschappelijke dataplatform opnemen.***

(45) ***Om onderzoek en ontwikkeling met betrekking tot alternatieven voor zorgwekkende stoffen te ondersteunen en te bevorderen, en de toepassing van dergelijke alternatieven te bevorderen, moet het ECHA een register opzetten en beheren met gegevens over alternatieven voor potentieel zorgwekkende stoffen, door de Commissie, de agentschappen en, in voorkomend geval, de bevoegde instanties van de lidstaten beschikbaar gestelde gegevens verzamelen en die databank als een specifieke dienst opnemen in het gemeenschappelijke dataplatform. Het ECHA moet ook de vrijwillige indiening door belanghebbende partijen van informatie over alternatieven voor zorgwekkende stoffen vergemakkelijken, met inbegrip van informatie over alternatieve technologieën of over materialen waarvoor dergelijke stoffen niet nodig zijn.***

(46) Het bestaande project "Zoekmachine voor EU-wetgeving inzake chemische stoffen" dat door het ECHA wordt beheerd, maakt het makkelijker om de wettelijke verplichtingen met betrekking tot het gebruik van een specifieke chemische stof te vinden en te inventariseren. Het project is vooral nuttig voor kleine en middelgrote ondernemingen om hun wettelijke verplichtingen in kaart te brengen. Om de ondersteunende functie van het project voor exploitanten van bedrijven te versterken, moet het permanent van aard worden en moeten meer rechtshandelingen van de Unie in de werkingssfeer ervan worden opgenomen. Daartoe moet het ECHA informatie verzamelen over de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de in bijlage I bij deze verordening vermelde rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen en deze informatie als een specifieke dienst opnemen in het gemeenschappelijke dataplatform.

(47) ***Om ervoor te zorgen dat gegevens over chemische stoffen gemakkelijk vindbaar zijn op het gemeenschappelijke dataplatform en dat alle relevante gegevens over een specifieke chemische stof of een specifiek materiaal aan elkaar worden gekoppeld, moet elke chemische stof of elk materiaal worden aangeduid met een unieke technische identificatiecode en, indien mogelijk en beschikbaar, een scheikundige formule die de moleculaire structuur beschrijft, rekening houdend met eventuele toepasselijke vertrouwelijkheidsvereisten.*** Om te waarborgen dat gegevens over chemische stoffen interoperabel en vergelijkbaar zijn, en de automatische en elektronische uitwisseling ervan te vergemakkelijken, moeten de agentschappen en de Commissie de gegevens over chemische stoffen in passende, consistente en interoperabele formaten opslaan en consistente en interoperabele gecontroleerde vocabularia gebruiken. In sommige van de in bijlage I ▌ vermelde rechtshandelingen van de Unie zijn procedures opgesomd om gegevensformaten vast te stellen of aan het publiek beschikbaar te maken, met name voor het indienen van gegevens over chemische stoffen door exploitanten van bedrijven of lidstaten. Wanneer dergelijke procedures niet in de in bijlage I ▌ vermelde rechtshandelingen van de Unie zijn opgenomen, moeten de agentschappen en de Commissie in voorkomend geval passende formaten specificeren voor de gegevens over chemische stoffen die zij ontvangen en opslaan, waarbij zij het gebruik van propriëtaire normen moeten vermijden en, waar passend, formaten die zijn vastgesteld door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling ("OESO") of andere internationaal overeengekomen formaten moeten gebruiken, alsook gebruik moeten maken van bestaande formaten en moeten zorgen voor interoperabiliteit met bestaande procedures voor de indiening van gegevens. ***Bij het specificeren van die formaten en gecontroleerde vocabularia moeten de agentschappen en de Commissie in voorkomend geval rekening houden met input en bijdragen van de lidstaten en belanghebbenden.***

(48) De agentschappen en de Commissie moeten passende gecontroleerde vocabularia specificeren voor de gegevens die zij ontvangen en opslaan, en deze waar nodig integreren in de software of formaten voor indiening. Om een vlotte elektronische uitwisseling van gegevens via het gemeenschappelijke dataplatform te vergemakkelijken, moeten de agentschappen en de Commissie het bovendien eens worden over de vereiste formaten en gecontroleerde vocabularia om gegevens aan het gemeenschappelijke dataplatform te leveren. Wanneer de agentschappen of de Commissie formaten of gecontroleerde vocabularia vaststellen, moeten zij met elkaar samenwerken om de consistentie en interoperabiliteit ervan te garanderen. Om eenvormige voorwaarden voor het wegwerken van verschillen in gegevensformaten en gecontroleerde vocabularia te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend.

(49) Om de interoperabiliteit van de databanksystemen voor chemische stoffen buiten het gemeenschappelijke dataplatform te bevorderen, moet het ECHA een register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia opzetten als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform. De agentschappen en de Commissie moeten de door hen vastgestelde formaten en gecontroleerde vocabularia ter beschikking stellen van het register, en het ECHA moet ze gratis in elektronische vorm ter beschikking stellen voor gebruik door ontwikkelaars van databanksystemen en het ▌ publiek.

(50) De internationale databank voor uniforme informatie over chemische stoffen (*International Uniform Chemical Information Database* – IUCLID) is een softwaretoepassing die is ontworpen om gegevens over chemische stoffen te registreren, op te slaan, te onderhouden en uit te wisselen. Het ECHA ontwikkelt en onderhoudt de IUCLID-software en het onderliggende formaat in samenwerking met de OESO. IUCLID past alle geharmoniseerde sjablonen van de OESO toe, namelijk geharmoniseerde formaten die op OESO-niveau zijn overeengekomen om een gestructureerde en samenhangende documentatie van testresultaten en vergelijkbare gegevens over chemische stoffen te vergemakkelijken. Aangezien gegevens over chemische stoffen via IUCLID bij het ECHA worden ingediend uit hoofde van rechtshandelingen van de Unie, zoals Verordening (EG) nr. 1907/2006, en Verordeningen (EG) nr. 1107/2009[12] en (EU) nr. 528/2012[13] van het Europees Parlement en de Raad, is het ECHA nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling van IUCLID, en aangezien IUCLID de op OESO-niveau overeengekomen standaardformaten hanteert, is het passend en noodzakelijk de Commissie en de agentschappen te verplichten IUCLID te gebruiken voor de relevante delen van dossiers uit hoofde van de in bijlage I nader gespecificeerde rechtshandelingen van de Unie, wanneer zij de gegevens in die dossiers ter beschikking stellen van het ECHA.

---

12 Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).

13 Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj).

(51) ***Om het gebruik van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens in regelgevingsbeoordelingen van chemische stoffen en de uitvoering van de verplichting om alle beschikbare gegevens in dergelijke beoordelingen in aanmerking te nemen, te ondersteunen, moeten de Commissie en de agentschappen de ontwikkeling en het gebruik van instrumenten en praktijken die dit gebruik vergemakkelijken, bevorderen, met inbegrip van de ontwikkeling en het gebruik van rapportagestandaarden voor dergelijke gegevens en instrumenten om relevante collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens te zoeken, te screenen en te extraheren. Wanneer de Commissie of een van de agentschappen zich bezighoudt met de ontwikkeling van dergelijke instrumenten en praktijken, moeten zij nauw samenwerken en waar nodig bijstand verlenen. Daarnaast moet de Commissie beoordelen of zij moet samenwerken met wetenschappelijke en academische uitgevers en beheerders van databanken met inhoud van collegiaal getoetste tijdschriften over geharmoniseerde rapportage en over het gebruik van instrumenten voor het zoeken, screenen en extraheren van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens die relevant zijn voor de beoordeling van chemische stoffen uit databanken met inhoud van collegiaal getoetste tijdschriften. Bij haar beoordeling moet de Commissie rekening houden met het werk dat de OESO heeft verricht op het gebied van het genereren, rapporteren en gebruiken van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens voor regelgevingsbeoordelingen.***

(52) Om de beschikbaarheid van informatie over de milieuprestaties van chemische stoffen gedurende hun hele levenscyclus te vergroten en het gebruik ervan te vergemakkelijken, alsook om een alomvattende beoordeling van de effecten van chemische stoffen op het milieu mogelijk te maken, moet de Commissie relevante gegevens en informatie verzamelen met betrekking tot de ecologische duurzaamheid van chemische stoffen, met inbegrip van eventuele informatie over de effecten ervan op de klimaatverandering, met het oog op opname in het gemeenschappelijke dataplatform. Zodra de Commissie de relevante bestaande datasets ***van gegevens over chemische stoffen*** met betrekking tot gegevens over ecologische duurzaamheid heeft verzameld en de relevante gerelateerde databankfuncties heeft ontworpen, moet het ECHA een databank met gegevens over ecologische duurzaamheid inrichten, gegevens verzamelen die beschikbaar worden gesteld door de Commissie, de agentschappen en, indien relevant, door de onderzoekers en onderzoeksconsortia die door kaderprogramma's van de Unie worden gefinancierd, ***en in voorkomend geval ook door andere partijen***, en de inhoud van die databank als een specifieke dienst opnemen in het gemeenschappelijke dataplatform. Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de verplichting om relevante datasets met betrekking tot ecologische duurzaamheid te verzamelen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend.

(53) Om de effecten van blootstelling aan chemische stoffen op mens en milieu, met inbegrip van het klimaat, te monitoren en een kennisbasis uit te bouwen waarmee de doeltreffendheid van wetgeving inzake chemische stoffen wat betreft de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu kan worden gemeten, moeten het EEA en het ECHA gezamenlijk, ***in samenwerking met de EFSA, het EMA, EU-OSHA en de Commissie,*** een kader van indicatoren ontwikkelen en regelmatig, ten minste om de twee jaar, bijwerken en in de vorm van een dashboard presenteren. ***Het kader van indicatoren moet, voor zover zinvol en voor zover mogelijk, een geaggregeerde op grondgebied gebaseerde risico-indicator op passend geografisch niveau omvatten om de trends in de blootstelling van de bevolking aan chemische stoffen, en de daarmee samenhangende gezondheidsrisico's in de tijd en per gebied te monitoren.*** De EFSA, het EMA, EU-OSHA en de Commissie moeten aan het EEA regelmatig alle beschikbare gegevens verstrekken die onder hun mandaat vallen en die relevant zijn voor de vaststelling van de indicatoren. Het EEA en het ECHA moeten dit dashboard van indicatoren opnemen in het gemeenschappelijke dataplatform.

(54) ***Bij deze verordening moet een systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen worden opgezet om opkomende chemische risico's in kaart te brengen en vroegtijdige follow-up op regelgevingsgebied van dergelijke risico's mogelijk te maken.*** Om de opkomende chemische risico's te kunnen inventariseren en beoordelen, moet het EEA informatie over vroegtijdige waarschuwingssignalen ontwikkelen en bundelen, een samenvattend jaarverslag opstellen ***en dat aan de autoriteiten*** presenteren. Het EEA moet bij zijn werkzaamheden gebruik maken van zijn eigen bronnen, gerichte literatuuronderzoeken en informatie uit nationale systemen voor vroegtijdige waarschuwing ***alsook relevante datasets uit de bij Verordening (EU) 2025/327 van het Europees Parlement en de Raad[14] vastgestelde EU-catalogus van datasets***. Het moet ook relevante informatie opnemen die voortvloeit uit de verwante werkzaamheden van het ECHA, de EFSA, EU-OSHA, het EMA en hun netwerken, zoals de taak van de EFSA om informatie over nieuwe risico's uit hoofde van Verordening (EG) nr. 178/2002 op te sporen en te verzamelen. Het EEA moet het samenvattend verslag en de onderliggende gegevens beschikbaar stellen via het gemeenschappelijke dataplatform, zodat de gegevens en het verslag, en het gebruik daarvan, toegankelijk zijn voor het publiek, voor verdere maatregelen met betrekking tot bestaande en nieuwe risico's ***in verband met chemische stoffen, groepen van chemische stoffen en cumulatieve blootstelling aan chemische stoffen***. Om het EEA voldoende tijd te geven om het verzamelen van vroegtijdige waarschuwingssignalen te organiseren en de eerste informatie bij elkaar te brengen en te analyseren, dient het EEA het eerste verslag pas zes maanden na het einde van het eerste kalenderjaar na de inwerkingtreding van deze verordening in te dienen. ***Op basis van de risico's en waarschuwingssignalen die in het verslag in kaart worden gebracht, moeten de autoriteiten overwegen maatregelen op het gebied van regelgeving, beleid of handhaving te treffen, en moeten zij een motivering geven wanneer ze beslissen om niet op te treden. Opkomende chemische risico's die in het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen in kaart zijn gebracht, moeten ook worden beschouwd als een waardevolle bron van informatie bij het vaststellen van prioriteiten voor de strategische planning van Horizon Europa –***

---

[14] Verordening (EU) 2025/327 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2025 betreffende de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens en tot wijziging van Richtlijn 2011/24/EU en Verordening (EU) 2024/2847 (PB L, 2025/327, 5.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/327/oj).

het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, dat is vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad[15].

15 Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

(55) In juni 2017 heeft het ECHA op verzoek van de Commissie het Observatorium van de Europese Unie voor nanomaterialen ("EUON") opgericht, dat bestaande gegevens en informatie uit databanken, registers en studies verzamelt en nieuwe gegevens genereert door middel van studies en enquêtes over nanomaterialen op de Uniemarkt.

(56) Het ECHA moet het EUON blijven beheren en omvormen tot een observatorium voor specifieke chemische stoffen ***en groepen van chemische stoffen*** die mogelijk bijdragen tot opkomende chemische risico's (het "observatorium"), waarin ook andere chemische stoffen en door de Commissie geselecteerde innovatieve (rationeel ontworpen, complexe "geavanceerde") materialen moeten worden opgenomen, waarbij zo nodig wordt gebruikgemaakt van signalen van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen. Een van de criteria voor het selecteren van chemische stoffen voor het observatorium moet hun nieuwheid en mogelijk verstorende karakter zijn dat zou kunnen bijdragen tot een opkomend chemisch risico. Een ander criterium voor selectie moet elke hogere mate van onzekerheid rond die chemische stoffen zijn en, vanwege de beperkte regelgevende ervaring ermee, de daaruit voortvloeiende behoefte aan extra nauwkeurig onderzoek en transparantie. Het observatorium moet de uitvoering van de regelgeving en een verantwoord gebruik van deze chemische stoffen vergemakkelijken door betrouwbare informatie over de eigenschappen, het gebruik en de marktaanwezigheid van geselecteerde chemische stoffen te verzamelen, te genereren en te verspreiden onder het ▌ publiek.

(57) Het observatorium mag niet worden beschouwd als een vervanging voor de vereiste risicobeheersmaatregelen voor een chemische stof in die gevallen waarin een gevaar of risico is vastgesteld. Om te zorgen voor een efficiënte en samenhangende aanpak voor het genereren en verspreiden van al deze aanvullende informatie, moet het ECHA toezicht houden op het werk van het observatorium en de regelmatig bijgewerkte gegevens en informatie die worden verzameld beschikbaar stellen via het gemeenschappelijke dataplatform of, indien nodig, via andere communicatiekanalen. Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van het vereiste om chemische stoffen te selecteren voor opname in het observatorium, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend.

(58) Krachtens Verordening (EG) nr. 178/2002 kan de EFSA op een open en transparante manier de wetenschappelijke studies bestellen die zij nodig heeft om haar opdracht te vervullen, terwijl zij ernaar streeft om overlapping met onderzoeksprogramma's van de lidstaten of de Unie te vermijden. Het ECHA moet ook studies kunnen bestellen om adequate gegevens en informatie te verkrijgen over chemische stoffen ***en groepen van chemische stoffen*** die tot zijn mandaat behoren, terwijl het beginsel wordt gehandhaafd dat de bewijslast voor de naleving van de wetgeving van de Unie inzake chemische stoffen bij de houder van rechten blijft liggen, ***en zij ernaar streeft om overlapping met onderzoeksprogramma's van de lidstaten of de Unie te vermijden***. Voorts moet het ECHA dergelijke studies op eigen initiatief of op verzoek van de Commissie bestellen om de doeltreffende en efficiënte uitvoering en evaluatie van de rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen binnen zijn mandaat te ondersteunen en bij te dragen tot de ontwikkeling van een beleid van de Unie inzake chemische stoffen. ***Wanneer het verkrijgen van een monster van een stof of mengsel een voorwaarde is voor de uitvoering van de wetenschappelijke studies, moet de exploitant van het bedrijf het ECHA op verzoek het benodigde monster kosteloos verstrekken, in voorkomend geval met inbegrip van de karakterisering van de stof of het mengsel. Wanneer de exploitant van het bedrijf een gerechtvaardigd verzoek om vertrouwelijke behandeling indient met betrekking tot de informatie die hij over het monster verstrekt, moet het ECHA die vertrouwelijkheid respecteren. Indien relevant en waar mogelijk moet het ECHA bij het bestellen van een studie prioriteit geven aan het gebruik van gevalideerde testmethoden zonder dierproeven, en moeten proeven op gewervelde dieren alleen in laatste instantie worden gebruikt.***

(59) ***Met het oog op het verzamelen van informatie over de blootstelling van Europese burgers aan chemische stoffen, het ondersteunen van de effectieve uitvoering en evaluatie van rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen en het bijdragen aan de ontwikkeling van een alomvattend Uniebeleid inzake chemische stoffen, moeten het ECHA en de EFSA, in samenwerking met het EEA, een Uniebreed onderzoek naar menselijke biomonitoring bestellen. De lidstaten moeten samenwerken met het ECHA, de EFSA en het EEA bij de planning en organisatie van die studie en de nodige technische bijstand en administratieve ondersteuning verlenen aan de partijen die door het ECHA of de EFSA zijn gecontracteerd om de bemonsteringsactiviteiten te verrichten teneinde bemonstering op hun grondgebied mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat de monsters voldoende representatief zijn. De studie inzake biomonitoring moet voldoen aan ethische en vertrouwelijkheidsnormen. Rekening houdend met de ervaring die is opgedaan met die studie inzake menselijke biomonitoring moet de Commissie beoordelen of het passend is om regelmatig studies inzake menselijke biomonitoring voor te schrijven, alsook welke middelen voor dergelijke studies nodig zijn en hoe de lidstaten bij dergelijke studies kunnen worden betrokken. Afhankelijk van het resultaat van die beoordeling moet de Commissie overwegen of zij een wetgevingsvoorstel indient.***

(60) ***Om een optimale werking van deze verordening te waarborgen en gelijke tred te houden met ontwikkelingen op het gebied van technologie en wetgeving, moet de Commissie een algehele evaluatie van deze verordening uitvoeren en dienaangaande een verslag uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad, indien nodig, vergezeld van een wetgevingsvoorstel. In dat verslag moet de vooruitgang worden beoordeeld die is geboekt bij de uitvoering en de werking van het gemeenschappelijke dataplatform, en wordt nagegaan of deze verordening de doelstellingen ervan heeft verwezenlijkt, met name om een beter hergebruik van gegevens voor de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie mogelijk te maken, en of er voldoende middelen zijn toegewezen aan de agentschappen en de Commissie.***

(61) Teneinde de inhoud van bijlage I ▌aan te passen ▌, waarin ***alle*** rechtshandelingen van de Unie ***moeten worden vermeld*** op grond waarvan ▌gegevens ▌over chemische stoffen worden gegenereerd of ingediend ***bij de agentschappen of de Commissie, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ten aanzien van de wijziging van bijlage I door toevoeging van nieuwe rechtshandelingen van de Unie op grond waarvan relevante gegevens en informatie over chemische stoffen worden gegenereerd of ingediend, zodra die rechtshandelingen van de Unie in werking treden of worden herzien, tenzij anders is bepaald***.

(62) ***Teneinde de inhoud van bijlage II, waarin relevante referentiewaarden moeten worden vermeld die voortvloeien uit de uitvoering van de in bijlage I, deel 2 vermelde rechtshandelingen van de Unie en die in het bezit zijn van het EMA, aan te passen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ten aanzien van de wijziging van bijlage II indien, rekening houdend met de digitalisering en interoperabiliteit van de referentiewaarden in het bezit van het EMA en het nut van de waarden voor andere beleidsterreinen en voor de uitvoering van het acquis van de Unie, er behoefte bestaat aan vermelding van aanvullende referentiewaarden.***

(63) ***Teneinde de inhoud van bijlage III, waarin alle rechtshandelingen van de Unie moeten worden vermeld op grond waarvan regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen of groepen chemische stoffen worden uitgevoerd door de bevoegde instanties van de lidstaten, de agentschappen of de Commissie, aan te passen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ten aanzien van de wijziging van bijlage III door toevoeging van nieuwe rechtshandelingen van de Unie op grond waarvan relevante regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen of groepen chemische stoffen worden uitgevoerd door de bevoegde instanties van de lidstaten, de agentschappen of de Commissie, zodra die rechtshandelingen van de Unie in werking treden of worden herzien, tenzij anders is bepaald.***

(64) ***Teneinde de inhoud van bijlage V, waarin rechtshandelingen van de Unie moeten worden vermeld op grond waarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend bij de agentschappen of de Commissie, aan te passen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ten aanzien van de wijziging van bijlage V door toevoeging van elke nieuwe handeling van de Unie op grond waarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend, zodra deze in werking treedt, tenzij die handeling een bepaling bevat waarbij die handeling aan bijlage V wordt toegevoegd, elke in bijlage I vermelde bestaande rechtshandeling van de Unie die zodanig wordt gewijzigd dat gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend, zodra de desbetreffende wijzigingshandeling in werking treedt, tenzij de wijzigingshandeling een bepaling bevat waarbij die handeling aan bijlage V wordt toegevoegd, of elke in bijlage I vermelde bestaande rechtshandeling van de Unie waarbij verdere verificatie heeft uitgewezen dat op grond daarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend.***

(65) ***Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot de wijziging van de bijlagen bij gedelegeerde handeling tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven[16]. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.***

---

16 *PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1,*
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(66) Daar de doelstellingen van deze verordening, namelijk het waarborgen van de efficiënte uitvoering van consistente gevaren- en risicobeoordelingen van chemische stoffen wanneer deze beoordelingen krachtens de rechtshandelingen van de Unie vereist zijn, teneinde een hoog beschermingsniveau voor de menselijke gezondheid en het milieu te bereiken, de ontwikkeling en het gebruik van ***veilige en*** duurzame chemische stoffen mogelijk te maken, de goede werking van de interne markt voor chemische stoffen te waarborgen, ***de kennis van*** de burgers van de Unie over de wetenschappelijke basis voor besluiten die krachtens rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen worden genomen, en hun vertrouwen daarin te verbeteren, ***en waar mogelijk bij te dragen tot de vervanging en vermindering van dierproeven,*** niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt – daar de lidstaten niet beschikken over de gegevens die binnen de werkingssfeer van deze verordening vallen en geen gemeenschappelijk dataplatform voor de hele Unie kunnen opzetten – maar vanwege het feit dat gegevens en informatie over chemische stoffen door de agentschappen op Unieniveau worden gehost, beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstellingen te verwezenlijken.

(67) Overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 is de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd, en op ***29 januari 2024*** heeft hij een advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Hoofdstuk I

ONDERWERP, TOEPASSINGSGEBIED EN DEFINITIES

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Deze verordening heeft tot doel te zorgen voor de efficiënte uitvoering van consistente gevaren- en risicobeoordelingen van chemische stoffen wanneer deze beoordelingen krachtens rechtshandelingen van de Unie vereist zijn, teneinde een hoog beschermingsniveau voor de menselijke gezondheid en het milieu te bereiken, de ontwikkeling en het gebruik van ***veilige en*** duurzame chemische stoffen mogelijk te maken, de goede werking van de interne markt voor chemische stoffen te waarborgen, ***de kennis van*** de burgers van de Unie over, en hun vertrouwen in, de wetenschappelijke basis voor de besluiten die krachtens rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen worden genomen, te verbeteren, ***en waar mogelijk bij te dragen tot de vervanging en vermindering van dierproeven***.

2. Om de in lid 1 genoemde doelstellingen te bereiken, worden in deze verordening maatregelen vastgesteld om:

   a) gegevens over chemische stoffen samen te brengen en ervoor te zorgen dat dergelijke gegevens gemakkelijk vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn;

   b) een register van studies bij te houden die door exploitanten van bedrijven zijn besteld ▌ in het kader van de naleving van hun verplichtingen uit hoofde van het recht van de Unie inzake chemische stoffen;

   c) een zo breed mogelijke wetenschappelijke basis aan te leggen voor de uitvoering en ontwikkeling van het Unierecht en -beleid met betrekking tot chemische stoffen;

   d) een systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen op te zetten voor opkomende chemische risico's.

3. Deze verordening is van toepassing op in ***artikel 3, leden 2, en 3,*** bedoelde gegevens over chemische stoffen.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1) "agentschappen": het Europees Agentschap voor chemische stoffen (*European Chemicals Agency* – het "ECHA"), het Europees Milieuagentschap (*European Environment Agency* – het "EEA"), de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (*European Food Safety Authority* – de "EFSA"), het Europees Geneesmiddelenbureau (*European Medicines Agency* – het "EMA") en het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (*European Agency for Safety and Health at Work* – EU-OSHA);

2) "autoriteiten": de Europese Commissie, de bevoegde instanties van de lidstaten als bedoeld in een van de in de bijlage I ***of*** III genoemde rechtshandelingen van de Unie, en de agentschappen, met uitzondering van hun raden van bestuur;

3) "houder van rechten": een natuurlijke of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het nakomen van verplichtingen uit hoofde van de in bijlage I ▌genoemde rechtshandelingen van de Unie;

4) "exploitant van een bedrijf": een houder van rechten die een particuliere of openbare onderneming is;

5) "menselijke biomonitoringgegevens": gegevens over in menselijke matrices zoals bloed of urine gemeten concentraties van chemische stoffen;

6) "referentiewaarde": een raming van een maximaal blootstellings- of emissieniveau van een chemische stof onder hetwelk geen of uitsluitend aanvaardbare nadelige gevolgen voor de menselijke gezondheid of het milieu worden verwacht, of onder hetwelk de risico's in verband met nadelige gevolgen van die chemische stof voor de menselijke gezondheid of het milieu aanvaardbaar of toelaatbaar worden geacht;

7) "oorspronkelijke opsteller": de Commissie of het agentschap, dan wel de bevoegde instantie van een lidstaat die verantwoordelijk is voor vertrouwelijkheidsbeoordelingen krachtens een in bijlage I ▌genoemde rechtshandeling van de Unie;

8) "oorspronkelijke handeling van de Unie": de rechtshandeling van de Unie op grond waarvan gegevens en informatie over chemische stoffen zijn gegenereerd of ingediend;

9) "gecontroleerde vocabularia": gestandaardiseerde en georganiseerde verzamelingen van woorden en zinnen die worden gepresenteerd in lijsten met termen of als thesauri en taxonomieën met een hiërarchische structuur van bredere en engere termen;

10) "gegevens over chemische stoffen": elke weergave van feiten of informatie met betrekking tot chemische stoffen en elke compilatie van dergelijke feiten of informatie, met inbegrip van informatie over fysisch-chemische eigenschappen, gevaarlijke eigenschappen, gebruik, blootstelling, risico, aanwezigheid, emissies, ***impact*** en productieproces van chemische stoffen, alsook informatie over ecologische duurzaamheid met betrekking tot chemische stoffen, met inbegrip van informatie inzake de klimaatverandering, informatie over regelgevingsprocessen met betrekking tot chemische stoffen, ***gegevens over alternatieven voor zorgwekkende stoffen,*** standaardformaten, gecontroleerde vocabularia, of informatie over toepasselijke wettelijke verplichtingen met betrekking tot chemische stoffen;

11) "gegevens over ecologische duurzaamheid": alle gegevens die relevant zijn voor de beoordeling van de ecologische duurzaamheid van een chemische stof of een materiaal gedurende de volledige levenscyclus ervan, met inbegrip van:

a) gegevens over hulpbronnen, waaronder grondstoffen, water, energie, fossiele brandstoffen en land;

b) gegevens over emissies, zoals van broeikasgassen, eutrofiëringsrelevante stoffen, stof en alle andere vervuilende stoffen; en

c) gegevens over bijproducten die tijdens de levenscyclus van de chemische stof ontstaan en die als grondstof voor andere productieprocessen kunnen worden gebruikt, waaronder waterstof en koolmonoxide;

12) "collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens": alle gegevens over chemische stoffen die afkomstig zijn van wetenschappelijke studies die in collegiaal getoetste publicaties worden gepubliceerd en die niet specifiek worden uitgevoerd ten behoeve van regelgevingsbeoordelingen;

13) "persoonsgegevens": persoonsgegevens zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 1, van Richtlijn (EU) 2016/679 ▌ en zoals gedefinieerd in artikel 3, punt ***1***, van Verordening (EU) ***2018/1725***;

14) "verwerking": verwerking zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 2, van Verordening (EU) 2016/679 ▌ en zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 3, van Verordening (EU) ***2018/1725*** ▌;

15) "verwerkingsverantwoordelijke": een verwerkingsverantwoordelijke zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 7, van Verordening (EU) 2016/679 en zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 8, van Verordening (EU) ***2018/1725*** ▌;

16) "gegevensverwerker": een gegevensverwerker zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 8, van Verordening (EU) 2016/679 en zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 12, van Verordening (EU) 2018/1725;

17) "interoperabiliteit": het vermogen van twee of meer dataruimten of communicatienetwerken, -systemen, -producten, -toepassingen of -componenten om data uit te wisselen en te gebruiken teneinde hun functies te vervullen;

18) "het publiek": een of meer natuurlijke of rechtspersonen en verenigingen, organisaties of groepen van dergelijke personen.

Hoofdstuk II

INFORMATIESYSTEMEN EN -PLATFORMS

Artikel 3

Gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen

1. Het ECHA richt een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen (het "gemeenschappelijke dataplatform") en beheert dit.

2. Het gemeenschappelijke dataplatform biedt toegang tot alle gegevens over chemische stoffen:

a) die als onderdeel van de uitvoering van de in bijlage I genoemde rechtshandelingen van de Unie zijn gegenereerd of ingediend en die de agentschappen of de Commissie in bezit hebben;

b) die als onderdeel van programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten in verband met chemische stoffen zijn gegenereerd en die het ECHA, het EEA, de EFSA, EU-OSHA of de Commissie in bezit heeft;

c) die op vrijwillige basis worden verstrekt door de lidstaten of andere partijen, waaronder nationale agentschappen, onderzoeksinstellingen en organisaties uit derde landen, en die in het bezit zijn van of aanvaard worden door het ECHA, het EEA, de EFSA, EU-OSHA of de Commissie.

3. In afwijking van lid 2 biedt het gemeenschappelijke dataplatform alleen toegang tot gegevens over chemische stoffen die verband houden met geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik als onderdeel van de uitvoering van de in bijlage I, deel 2, vermelde rechtshandelingen van de Unie, indien dergelijke gegevens:

a) in het bezit zijn van het EMA; en

b) betrekking hebben op werkzame stoffen:

i) die onderworpen zijn aan regelgevingsprocessen uit hoofde van andere in bijlage I, deel 1, vermelde rechtshandelingen van de Unie; of

ii) die bijzonder persistente, bioaccumulerende en toxische eigenschappen hebben; of

iii) waarvoor een hoog gehalte aan residuen in het milieu is vastgesteld; en

c) die minstens onder een van de volgende categorieën vallen:

i) niet-klinische gegevens over de veiligheid, met inbegrip van gegevens over milieurisicobeoordelingen, verzameld krachtens Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad[17] *en Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad*[18]*; of*

---

17 *Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik (PB L 311 van 28.11.2001, blz. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/83/oj).*

18 *Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 tot vaststelling van procedures van de Unie voor het verlenen van vergunningen en het toezicht op geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik en tot oprichting van een Europees Geneesmiddelenbureau (PB L 136 van 30.4.2004, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/726/oj).*

ii) gegevens over milieurisicobeoordelingen, verzameld krachtens Verordening (EU) 2019/6 van het Europees Parlement en de Raad[19]*; of*

iii) maximumresidugehalten en de gegevens waaruit zij zijn afgeleid, verzameld krachtens Verordening (EG) nr. 470/2009 van het Europees Parlement en de Raad[20]*.*

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 28 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van:

a) lid 3, punt b), van dit artikel, door gegevens over chemische stoffen toe te voegen met betrekking tot andere stoffen in medische producten dan werkzame stoffen of met betrekking tot werkzame stoffen in medische producten met andere dan de in lid 3, punt b), i) en ii), van dit artikel bedoelde eigenschappen, indien relevant voor de doelstellingen van deze verordening of indien er in het licht van de wetenschappelijke vooruitgang nieuwe kennis is over de gevaren of risico's voor het milieu of de menselijke gezondheid;

---

19 *Verordening (EU) 2019/6 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG (PB L 4 van 7.1.2019, blz. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj).*

20 *Verordening (EG) nr. 470/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 tot vaststelling van communautaire procedures voor het vaststellen van grenswaarden voor residuen van farmacologisch werkzame stoffen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong, tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2377/90 van de Raad en tot wijziging van Richtlijn 2001/82/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 152 van 16.6.2009, blz. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/470/oj).*

b) ***lid 3, punt c), van dit artikel, door nieuwe categorieën gegevens toe te voegen die relevant zijn voor de doelstellingen van deze verordening of, indien er in het licht van de wetenschappelijke vooruitgang nieuwe gegevens zijn over het gevaar of risico voor het milieu of de menselijke gezondheid.***

5. De volgende informatie wordt niet opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform:

a) de in artikel 45 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 bedoelde informatie;

b) de informatie met betrekking tot cosmetische producten die krachtens artikel 13 van Verordening (EG) nr. 1223/2009 bij het portaal voor de kennisgeving van cosmetische producten is gemeld.

6. Documenten die betrekking hebben op de interne werkzaamheden of besluitvormingsprocessen van de autoriteiten hoeven niet te worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform, tenzij het opnemen ervan krachtens artikel 10 is vereist.

7. ***Het ECHA zorgt ervoor dat elke chemische stof of elk materiaal waarvoor gegevens over chemische stoffen op het gemeenschappelijke dataplatform worden gehost, wordt aangeduid met een unieke technische identificatiecode die alle chemische gegevens over die chemische stof of dat materiaal aan elkaar koppelt en, indien mogelijk en beschikbaar, door de moleculaire structuur ervan te beschrijven door middel van een scheikundige formule, onverminderd eventuele vertrouwelijkheidsvereisten in de oorspronkelijke handeling van de Unie.***

8. Het gemeenschappelijke dataplatform biedt de specifieke diensten die zijn omschreven in de in artikel 4, lid 3, bedoelde governanceregeling, waaronder:

a) het in artikel 7 genoemde informatieplatform voor chemische monitoring ("IPCHEM");

b) het in artikel 8 genoemde register van referentiewaarden;

c) de in artikel 9 genoemde databank met kennisgevingen van studies;

d) de in artikel 10 genoemde databank met informatie over regelgevingsprocessen;

e) de in artikel 11 genoemde databank met ***gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten;***

f) de in artikel 12 genoemde databank met ***gegevens over alternatieven voor zorgwekkende stoffen;***

g) de in artikel 13 genoemde databank met informatie over verplichtingen uit hoofde van de wetgeving van de Unie inzake chemische stoffen;

h) het in artikel 14 genoemde register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia;

i) de in artikel 15 genoemde databank met gegevens over ecologische duurzaamheid.

Het gemeenschappelijke dataplatform bevat passende achtergrond- en verklarende informatie om het voor de autoriteiten en het publiek gemakkelijker te maken deze gegevens met kennis van zaken te gebruiken.

9. De autoriteiten en het ▌publiek hebben overeenkomstig ***artikel 19 gemakkelijk en kosteloos*** toegang tot de gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen ***en tot alle gerelateerde contextgegevens als bedoeld in*** artikel ***4, lid 5, punt c)***. ***Wanneer de gegevens zijn gegenereerd door de autoriteiten, bevatten de contextgegevens een vermelding daarvan.***

10. Artikel 20 is van toepassing op het gebruik door de autoriteiten van de gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen.

11. De gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen, worden beschikbaar gesteld in een standaardformaat, en door middel van gecontroleerde vocabularia, indien beschikbaar.

12. De gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen, zijn elektronisch toegankelijk en doorzoekbaar. Het ECHA neemt maatregelen om een hoog beveiligingsniveau te waarborgen dat is aangepast aan de beveiligingsrisico's die voortvloeien uit de opslag van gegevens over chemische stoffen ***in het gemeenschappelijke dataplatform***. ***De betrokken agentschappen nemen in samenwerking met het ECHA maatregelen om ervoor te zorgen*** dat gegevens over chemische stoffen veilig worden doorgegeven aan het gemeenschappelijke gegevensplatform. Het ECHA ontwerpt het gemeenschappelijke dataplatform zodanig dat elke toegang tot vertrouwelijke gegevens controleerbaar is.

13. De Commissie of ***de agentschappen*** die bevoegd zijn voor de opname van gegevens over chemische stoffen in het gemeenschappelijke dataplatform, blijft verantwoordelijk voor de afhandeling van verzoeken om toegang tot documenten uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1049/2001.

14. Het gemeenschappelijke dataplatform en de bijbehorende specifieke diensten worden uiterlijk op ... *[drie jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening]* opgericht, tenzij anders bepaald.

Uiterlijk op ... *[drie jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening]* ***worden*** in het gemeenschappelijke dataplatform ***ten minste de in bijlage IV vermelde datasets opgenomen***.

Andere relevante datasets, ***met inbegrip van gegevens over chemische stoffen die zijn gegenereerd of ingediend vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze verordening]***, worden geleidelijk en uiterlijk op ... *[tien jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening]* in het gemeenschappelijke dataplatform opgenomen overeenkomstig het in artikel 4, lid 1, bedoelde uitvoeringsplan. ***Gegevens over chemische stoffen met betrekking tot geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik, zoals gespecificeerd in lid 3, punten a), b) en c), van dit artikel, die het resultaat zijn van procedures die vóór ... [datum van inwerkingtreding van deze verordening] zijn afgerond, worden vanaf ... [zes*** *jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] ***geleidelijk in het gemeenschappelijke dataplatform opgenomen*** [redacted].

Wanneer het ECHA gegevens over chemische stoffen ontvangt overeenkomstig artikel 5 ***die behoren tot een reeds opgenomen dataset***, stelt het die gegevens ***binnen 90 dagen na ontvangst*** beschikbaar via het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 4

Uitvoeringsplan en governance van het gemeenschappelijke dataplatform

1. De Commissie stelt uiterlijk op ... [*zes maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] door middel van een ***uitvoeringshandeling*** ▌ een uitvoeringsplan vast waarin wordt beschreven welke datasets ***van gegevens over chemische stoffen*** in het gemeenschappelijke dataplatform moeten worden opgenomen en binnen welke termijn dat moet gebeuren. Verdere uitvoeringsplannen worden vastgesteld in lijn met de krachtens lid 4 vastgestelde governanceregeling.

2. De Commissie zorgt door middel van een ***uitvoeringshandeling*** voor de oprichting en het beheer van een stuurgroep van het platform die bestaat uit ***ten minste*** één vertegenwoordiger van ***elk agentschap***, ***en net zo veel*** vertegenwoordigers van de Commissie ***als van alle agentschappen van de Unie samen***.

3. De stuurgroep van het platform adviseert de Commissie bij de voorbereiding van de in lid 4 bedoelde governanceregeling voor het gemeenschappelijke dataplatform.

4. De Commissie stelt de governanceregeling voor het gemeenschappelijke dataplatform en de eventuele herzieningen daarvan vast en maakt deze bekend door middel van ▌ ***uitvoeringshandelingen***.

Bij het opstellen van deze governanceregeling houdt de Commissie rekening met de verschillende verantwoordelijkheidsniveaus van de Commissie en de agentschappen bij het beheer en de werking van het gemeenschappelijke dataplatform.

5. In ***de*** governanceregeling voor het gemeenschappelijke dataplatform wordt het volgende beschreven:

a) de organisatie van de belangrijkste werkstructuren ter ondersteuning van de ontwikkeling en uitvoering van het gemeenschappelijke dataplatform;

b) de voorbereiding en vaststelling van uitvoeringsplannen voor het gemeenschappelijke dataplatform;

c) de beginselen inzake gegevensbeheer en de vereiste standaardformaten, gecontroleerde vocabularia en verdere voorwaarden voor de levering van informatie en contextgegevens aan het gemeenschappelijke dataplatform;

d) de besluitvormingsprocedures voor de ontwikkeling van nieuwe specifieke diensten en de opneming van nieuwe functionaliteiten in het gemeenschappelijke dataplatform;

e) alle andere regels of vereisten die nodig zijn voor de werking van het gemeenschappelijke dataplatform ***en het gebruik van de daarin opgenomen gegevens***, zoals het beleid voor het bijwerken, archiveren en wissen van gegevens ***en de gebruiksvoorwaarden***;

f) de werking ***en de transparantieverplichtingen*** van de stuurgroep zelf.

Artikel 5

Gegevensstromen ten behoeve van het gemeenschappelijke dataplatform

1. Op verzoek van de Commissie hosten en onderhouden de agentschappen gegevens over chemische stoffen die als onderdeel van recht of programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten zijn gegenereerd, overeenkomstig hun mandaat en het soort gegevens dat zij reeds bezitten. ***Daarnaast kunnen agentschappen, overeenkomstig hun mandaat, door lidstaten of andere partijen, waaronder nationale agentschappen, onderzoeksinstellingen en organisaties uit derde landen, aan hen verstrekte gegevens over chemische stoffen hosten en onderhouden.***

2. Wanneer de Commissie of een van de agentschappen in bezit is van gegevens of informatie als bedoeld in artikel 3, ***leden 2 of 3***, stelt zij respectievelijk het die gegevens ter beschikking van het ECHA, ***dat die gegevens in het gemeenschappelijke dataplatform opneemt. De Commissie en de agentschappen verstrekken die gegevens of informatie aan het ECHA*** in een standaardformaat, indien beschikbaar, samen met de relevante contextgegevens als bedoeld in artikel ***4, lid 5***, punt c). ***Wanneer*** die gegevens of informatie ***niet*** aan het publiek beschikbaar zijn gesteld uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie, ***geven de Commissie en de agentschappen dit aan***.

3. Het ECHA host en onderhoudt gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen met betrekking tot werkplekmonitoring, ***waaronder menselijke biomonitoringgegevens op de werkplek***.

4. Het EEA host en onderhoudt menselijke biomonitoringgegevens, gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen in het milieu en gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen met betrekking tot de binnenluchtkwaliteit.

5. Vanaf ... [*datum van inwerkingtreding van deze verordening*] ***stellen onderzoekers of onderzoeksconsortia die door kaderprogramma's van de Unie of nationale programma's worden gefinancierd, alle menselijke biomonitoringgegevens die zij verzamelen of genereren, ter beschikking van het EEA. Het EEA host die gegevens. Voor menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn, geeft het EEA aan wat voor soort gegevens ter beschikking moet worden gesteld.***

6. ***Vanaf ... [datum van inwerkingtreding van deze verordening]*** stellen onderzoekers of onderzoeksconsortia die door kaderprogramma's van de Unie worden gefinancierd, alle gegevens over ecologische duurzaamheid ▌ die zij verzamelen of genereren, ter beschikking van het ECHA. ***Het ECHA host die gegevens.***

7. De Commissie en de agentschappen verlenen het ECHA de nodige technische samenwerking om mogelijk te maken dat de overeenkomstig lid 2 verstrekte gegevens over chemische stoffen worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform en worden bekendgemaakt via dat platform. ***Het ECHA verstrekt ondersteuning aan de autoriteiten en de nationale agentschappen om de opname van de overeenkomstig lid 2 verstrekte gegevens over chemische stoffen te vergemakkelijken.***

8. Voor de toepassing van lid 2 stellen de Commissie en de agentschappen de gegevens over chemische stoffen ***die zij hebben verzameld of ontvangen*** onverwijld ter beschikking van het ECHA ***zodra zij de*** geldigheid en de vertrouwelijkheid ***van de gegevens*** overeenkomstig de toepasselijke regels ***hebben beoordeeld*** en zodra ***zij*** de desbetreffende dataset in het gemeenschappelijke dataplatform ***hebben*** opgenomen.

9. ***De autoriteiten en nationale*** agentschappen zorgen ervoor dat, ***wanneer zij gegevens*** aan het ECHA ter beschikking stellen, ***die*** gegevens downloadbaar, machinaal leesbaar en interoperabel zijn. Zij beheren en valideren de gegevens op passende wijze voordat zij deze aan het ECHA verstrekken.

10. Onverminderd artikel 6, lid 11, treden de Commissie en de agentschappen op als verwerkingsverantwoordelijke voor alle persoonsgegevens die zij aan het ECHA verstrekken voor opname in het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 6

Menselijke biomonitoringgegevens

1. Het EEA verzamelt ▌ menselijke biomonitoringgegevens die zijn gegenereerd op het grondgebied van de landen die lid zijn van het EEA en van de samenwerkende landen. ***In het geval van menselijke biomonitoringgegevens op de werkplek werkt het EEA samen met het ECHA.***

2. Uiterlijk op ... [*drie jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] draagt de Commissie alle menselijke biomonitoringgegevens in haar bezit over aan het EEA.

▌

3. ***Het EEA verwerkt*** menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn ***uitsluitend*** voor de volgende doeleinden ▌ :

   a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

   b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

   c) ontwikkeling van indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten;

   d) monitoring van de effecten van regelgeving;

e) ondersteuning van vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen ***en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;***

f) ondersteuning van de beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving;

g) bevordering van de verwerking van menselijke biomonitoringgegevens door de Commissie, het ECHA, de EFSA, het EMA en EU-OSHA overeenkomstig de leden 4 en 8.

4. De Commissie verwerkt menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn uitsluitend voor de volgende doeleinden:

a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

c) ontwikkeling van indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten;

d) monitoring van de effecten van regelgeving;

e) beoordeling of regelgevingsmaatregelen nodig zijn en bepaling van de prioriteit van dergelijke maatregelen;

f) uitvoering van vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;

g) ondersteuning van beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek daarvoor;

h) in verband met studies in het kader van het in artikel 24 bedoelde mechanisme voor het genereren van gegevens en de in artikel 25 bedoelde studie inzake menselijke biomonitoring.

5. Het ECHA verwerkt menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn uitsluitend voor de volgende doeleinden:

a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

c) ontwikkeling van indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten;

d) monitoring van de effecten van regelgeving;

e) uitvoering vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;

f) in verband met studies in het kader van het in artikel 24 bedoelde mechanisme voor het genereren van gegevens en de in artikel 25 bedoelde studie inzake menselijke biomonitoring.

g) beoordeling of regelgevingsmaatregelen nodig zijn en bepaling van de prioriteit van dergelijke maatregelen;

h) ondersteuning van beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek daarvoor;

i) bevordering van de verwerking van menselijke biomonitoringgegevens door de Commissie, het EEA, de EFSA, het EMA en EU-OSHA overeenkomstig de leden 3, 4, 6 en 7.

6. De EFSA verwerkt menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn uitsluitend voor de volgende doeleinden:

a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

c) ontwikkeling van indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten;

d) in verband met studies in het kader van het in artikel 24 bedoelde mechanisme voor het genereren van gegevens en de in artikel 25 bedoelde studie inzake menselijke biomonitoring.

e) uitvoering van vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;

f) beoordeling of regelgevingsmaatregelen nodig zijn en bepaling van de prioriteit van dergelijke maatregelen;

g) monitoring van de effecten van regelgeving;

h) ondersteuning van beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving, waaronder het verrichten van wetenschappelijk onderzoek daarvoor.

7. Het EMA verwerkt menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn uitsluitend voor de volgende doeleinden:

a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

c) uitvoering van vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en ondersteunende vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;

d) beoordeling of regelgevingsmaatregelen nodig zijn en bepaling van de prioriteit van dergelijke maatregelen;

e) monitoring van de effecten van regelgeving;

f) ondersteuning van beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek daarvoor.

8. EU-OSHA verwerkt menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn uitsluitend voor de volgende doeleinden:

a) beoordeling van het effect van chemische stoffen op de menselijke gezondheid en het milieu;

b) monitoring van tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

c) monitoring van de effecten van regelgeving;

d) beoordeling of regelgevingsmaatregelen nodig zijn en bepaling van de prioriteit van dergelijke maatregelen;

e) ondersteuning van vanuit de regelgeving opgelegde risicobeoordelingen en vanuit de regelgeving opgelegde risicobeheersmaatregelen;

f) ondersteuning van beleidsvorming en van de ontwikkeling van wetgeving, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek daarvoor;

g) ontwikkeling van indicatoren voor gezondheidsrisico's en -effecten.

9. De verwerking door de agentschappen of de Commissie van menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn voor de in de leden 3 tot en met 8 van dit artikel genoemde doeleinden brengt niet met zich mee dat dergelijke gegevens met andere derden dan die welke bedoeld in artikel 4, punt 10, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 3, punt 14, van Verordening (EU) 2018/1725 worden gedeeld.

10. Het ***EEA en het ECHA stellen*** de menselijke biomonitoringgegevens die ***zij*** in bezit ***hebben*** of ***hosten*** in geanonimiseerde vorm beschikbaar aan het publiek via het IPCHEM.

11. De agentschappen ***en de Commissie treden*** op als verwerkingsverantwoordelijken van de menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn en die ***zij bezitten, hosten*** of ***verwerken*** voor de in ***de*** leden 3 ***tot en met 8*** genoemde doeleinden ▌.

12. Het EEA en het ECHA stellen de opslagperiode vast voor de menselijke biomonitoringgegevens die persoonsgegevens zijn en waarover zij beschikken alsook de daartoe gebruikte criteria, en voeren een evaluatie van die periode en die criteria uit.

13. Voor de toepassing van dit artikel omvatten menselijke biomonitoringgegevens persoonsgegevens die vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn verzameld overeenkomstig de desbetreffende regels inzake gegevensbescherming.

Artikel 7

Informatieplatform voor chemische monitoring

1. Het ECHA beheert en onderhoudt het IPCHEM, dat als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform gegevens bevat over de aanwezigheid van chemische stoffen in verschillende media, waaronder water, bodem, binnen- en buitenlucht, biota, levensmiddelen en diervoeders, mensen en producten.

2. Uiterlijk op ... [*drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze verordening*] draagt de Commissie de op dat moment in het IPCHEM opgenomen gegevens over chemische stoffen over aan het ECHA met het oog op de opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform.

3. Uiterlijk op ... [*drie jaar vanaf de inwerkingtreding van deze verordening*] draagt de Commissie de in het IPCHEM opgenomen gegevens over chemische stoffen over aan het ECHA, het EEA of de EFSA om te worden gehost overeenkomstig het mandaat van het respectieve agentschap en overeenkomstig artikel 5.

4. Na voltooiing van de in lid 3 bedoelde overdracht stellen de Commissie of een van de agentschappen, wanneer zij of het gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen en verwante gegevens over chemische stoffen host of bewaart, die gegevens onverwijld ter beschikking van het ECHA, zodat deze in het IPCHEM kunnen worden opgenomen.

5. De Commissie en de agentschappen werken op technisch niveau samen met het ECHA om mogelijk te maken dat gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen en verwante gegevens over chemische stoffen die zij hosten of bewaren worden opgenomen in en bekendgemaakt op het gemeenschappelijke dataplatform.

6. Het ECHA zorgt ervoor dat de gegevens die in het IPCHEM zijn opgenomen machinaal leesbaar en downloadbaar zijn.

Artikel 8

Register van referentiewaarden

1. Het ECHA richt een register van referentiewaarden als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, en beheert dit.

2. Het ECHA neemt onverwijld alle referentiewaarden die zijn vastgesteld uit hoofde van in bijlage I ▌ genoemde rechtshandelingen van de Unie, op in het register van referentiewaarden.

3. Voor referentiewaarden die niet zijn vastgesteld uit hoofde van de in bijlage I genoemde handelingen, stellen de agentschappen die referentiewaarden bezitten of vaststellen in het kader van hun activiteiten uit hoofde van in bijlage I, ***deel 1,*** vermelde rechtshandelingen van de Unie, of de in ▌bijlage II bedoelde referentiewaarden, die referentiewaarden onverwijld ter beschikking van het ECHA in de in artikel 17 bepaalde standaardformaten, voor zover deze beschikbaar zijn, en met het oog op de opname ervan in het register van referentiewaarden.

4. Voor de toepassing van lid 3, wanneer referentiewaarden zijn opgenomen in een regelgevingsdossier dat is ingediend bij de agentschappen, delen de agentschappen deze referentiewaarden onverwijld met het ECHA in de standaardformaten, zodra de oorspronkelijke opsteller overeenkomstig toepasselijke regels de nodige geldigheids- en vertrouwelijkheidsbeoordelingen heeft uitgevoerd.

5. Het ECHA neemt onverwijld alle referentiewaarden die het relevant acht en die als onderdeel van programma's op Unie-, nationaal of internationaal niveau of vanuit onderzoeksactiviteiten zijn gegenereerd en ter beschikking zijn gesteld van het ECHA, in het register van referentiewaarden op in de in artikel 17 bedoelde standaardformaten, voor zover een dergelijk standaardformaat ontwikkeld is.

6. Het ECHA zorgt ervoor dat de gegevens in het register van referentiewaarden machinaal leesbaar zijn.

Artikel 9

Databank met kennisgevingen van studies

1. Uiterlijk op … [*22 maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] richt het ECHA een databank met kennisgevingen van studies op, die het beheert.

2. Het ECHA slaat de gegevens over ***chemische stoffen*** waarvan het overeenkomstig artikel 26 in kennis is gesteld, op in de databank met kennisgevingen van studies.

3. ***De*** gegevens in de databank met kennisgevingen van studies ***worden als vertrouwelijk beschouwd en worden niet openbaar gemaakt***.

4. ***Onverminderd lid 7 van dit artikel wordt, wanneer de Commissie of een van de agentschappen overeenkomstig artikel 5, lid 2, een registratie, aanvraag, kennisgeving of ander relevant regelgevingsdossier in het kader waarvan uit hoofde van artikel 26 een kennisgeving is ingediend, ter beschikking stelt van het ECHA, door hen aangegeven welke elementen van de kennisgevingen van studies vertrouwelijk zijn wanneer zij in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen. Alleen de elementen die in de overeenkomstige aanvraag, kennisgeving of een ander relevant regelgevingsdossier als vertrouwelijk zijn aangemerkt overeenkomstig de bepalingen inzake vertrouwelijkheid uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie, worden in de kennisgeving van de studie als vertrouwelijk aangegeven wanneer zij in het gemeenschappelijke dataplatform worden opgenomen.***

5. ***Na ontvangst door het ECHA, overeenkomstig artikel 5, lid 2, van een registratie, aanvraag, kennisgeving of ander relevant regelgevingsdossier in het kader waarvan een kennisgeving uit hoofde van artikel 26 is ingediend, stelt het ECHA de betreffende informatie over de kennisgeving beschikbaar aan het publiek via het gemeenschappelijke dataplatform en eerbiedigt het de vertrouwelijkheid van de elementen die overeenkomstig lid 4 van dit artikel als vertrouwelijk zijn aangemerkt.***

6. ***De autoriteiten en nationale handhavingsinstanties hebben toegang tot de in de databank met kennisgevingen van studies opgenomen gegevens voordat die gegevens worden opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform.***

7. Zodra de EFSA een aanvraag heeft ontvangen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 178/2002 en zij overeenkomstig de artikelen 38 tot en met 39 sexies van die verordening een besluit heeft genomen over de openbaarmaking van de begeleidende studies bij die aanvraag, stelt zij de gegevens die in de in artikel 32 ter van die verordening bedoelde databank zijn opgenomen ter beschikking van het ECHA met het oog op opname in het gemeenschappelijke dataplatform.

8. Het ECHA en de EFSA werken samen om te zorgen voor een gemeenschappelijke aanpak voor de inventarisatie van informatie waarvan zij overeenkomstig artikel 26 van deze verordening respectievelijk artikel 32 ter van Verordening (EG) nr. 178/2002 in kennis zijn gesteld, en faciliteren de traceerbaarheid van de in hun respectieve databanken gemelde studies.

Artikel 10

Informatie over regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen

1. Het ECHA richt, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een nieuwe databank op met informatie over regelgevingsprocessen en regelgevingsactiviteiten voor afzonderlijke ***chemische*** stoffen of groepen van ***chemische*** stoffen die sinds de inwerkingtreding van deze verordening gepland, aan de gang of afgerond zijn door de lidstaten, de nationale agentschappen of de instellingen van de Unie, het ECHA, het EEA, de EFSA, EU-OSHA, of comités die zijn opgesomd in de in bijlage III genoemde rechtshandelingen van de Unie, en beheert deze databank.

2. Wanneer de bevoegde instanties van de lidstaten waarnaar wordt verwezen in een van de in bijlage III genoemde rechtshandelingen van de Unie in bezit zijn van in lid 1 bedoelde informatie, stellen zij die informatie onverwijld ter beschikking van het agentschap van de Unie dat krachtens de respectieve in bijlage III genoemde rechtshandeling van de Unie verantwoordelijk is. ***Voor elk regelgevingsproces of elke regelgevingsactiviteit wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:***

a) de chemische identiteit;

b) de rechtshandeling van de Unie en het regelgevingsproces in het kader waarvan de activiteit plaatsvindt;

c) de persoon die of het orgaan dat verantwoordelijk is voor het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit;

d) de status van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit;

e) het resultaat van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit, met inbegrip van goedgekeurde verslagen of adviezen indien van toepassing;

f) indien van toepassing, de geplande startdatum van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit, en de datum van voltooiing en de laatste actualisering met de gemaakte vooruitgang.

3. Wanneer het ECHA, het EEA, de EFSA, EU-OSHA of de Commissie in bezit zijn van in lid 1 bedoelde informatie, stellen zij die informatie onverwijld en in voorkomend geval zodra het verantwoordelijke agentschap of de Commissie een geldigheidsbeoordeling heeft uitgevoerd, ter beschikking van het ECHA met het oog op opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform, in de in artikel 17 bedoelde standaardformaten. Bij het beschikbaar stellen van die informatie wordt voor elk regelgevingsproces of elke regelgevingsactiviteit ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de ***chemische*** identiteit;

b) de rechtshandeling van de Unie en het regelgevingsproces in het kader waarvan de activiteit plaatsvindt;

c) de persoon die of het orgaan dat verantwoordelijk is voor het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit;

d) de status van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit;

e) het resultaat van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit, met inbegrip van goedgekeurde verslagen of adviezen indien van toepassing;

f) indien van toepassing, de geplande startdatum van het regelgevingsproces of de regelgevingsactiviteit te starten, en de datum van voltooiing en de laatste actualisering met de gemaakte vooruitgang.

4. De in lid 3, punten a) tot en met f), bedoelde informatie over een specifiek regelgevingsproces of een specifieke regelgevingsactiviteit wordt aan het publiek beschikbaar gesteld zodra dat proces of die activiteit formeel van start is gegaan.

Artikel 11

Gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten

1. *Het ECHA richt, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een databank op met gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten die als onderdeel van de uitvoering van de in bijlage V vermelde rechtshandelingen van de Unie zijn gegenereerd of ingediend, en beheert deze databank. De Commissie ontwerpt relevante bijbehorende databankfuncties.*

2. *Wanneer de Commissie of een van de agentschappen in bezit is van de in lid 1 van dit artikel bedoelde gegevens, stelt zij respectievelijk het die gegevens onverwijld en in voorkomend geval zodra het verantwoordelijke agentschap of de Commissie de geldigheidsbeoordeling heeft uitgevoerd, ter beschikking van het ECHA met het oog op de opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform, in de in artikel 17 bedoelde standaardformaten.*

3. *Wanneer de bevoegde instanties van de lidstaten over de in lid 1 van dit artikel bedoelde gegevens beschikken, mogen zij die gegevens in voorkomend geval in de in artikel 17 bedoelde standaardformaten ter beschikking stellen van het agentschap dat verantwoordelijk is uit hoofde van de betreffende in bijlage V vermelde rechtshandeling van de Unie, of, bij ontstentenis van een dergelijk agentschap, van het ECHA, dat de gegevens mag hosten.*

4. *De Commissie en de agentschappen verlenen het ECHA de nodige technische samenwerking om de opname van gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten in de in lid 1 bedoelde databank mogelijk te maken.*

Artikel 12

Gegevens over alternatieven voor zorgwekkende stoffen

1. *Het ECHA richt, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een databank op met gegevens over alternatieven voor zorgwekkende stoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 27, van Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad[21], en voor stoffen die voldoen aan de criteria voor indeling in artikel 2, punt 27, b), van die verordening bedoelde gevarenklassen, en beheert deze databank. Die gegevens omvatten gegevens over alternatieve technologieën of materialen waarvoor dergelijke stoffen niet nodig zijn.*

2. *Wanneer de Commissie of een de agentschappen in het bezit is van in lid 1 bedoelde gegevens, stelt zij respectievelijk het die gegevens ter beschikking van het ECHA voor opname in het gemeenschappelijke dataplatform.*

3. *Wanneer de bevoegde instanties van de lidstaten over in lid 1 van dit artikel bedoelde gegevens beschikken, mogen zij die gegevens in voorkomend geval in de in artikel 17 bedoelde standaardformaten beschikbaar stellen van het agentschap dat verantwoordelijk is uit hoofde van de betreffende in bijlage I vermelde rechtshandeling van de Unie, of, bij ontstentenis van een dergelijk agentschap, van het ECHA, dat de gegevens mag hosten.*

4. *Het ECHA vergemakkelijkt de vrijwillige indiening door belanghebbende partijen van in lid 1 bedoelde gegevens.*

---

[21] Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542, en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

Artikel 13

Informatie over de verplichtingen uit hoofde van rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen

1. Het ECHA richt, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een databank op met informatie over de bepalingen en wettelijke verplichtingen die van toepassing zijn op chemische stoffen uit hoofde van de in bijlage I***, deel 1,*** vermelde rechtshandelingen van de Unie, en beheert deze databank.

2. Het ECHA werkt de informatie in de in lid 1 van dit artikel bedoelde databank regelmatig bij***, ten minste jaarlijks,*** overeenkomstig de in artikel 4, lid 3, bedoelde governanceregeling.

Artikel 14

Register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia

1. Het ECHA richt, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia, en beheert dit.

2. Wanneer gestandaardiseerd gegevensformaten zijn vastgesteld in het kader van de in ***bijlage I*** genoemde rechtshandelingen van de Unie, neemt het ECHA deze op in het gemeenschappelijke dataplatform.

3. Wanneer de Commissie of een van de agentschappen overeenkomstig artikel 17 of 18 een standaardformaat of gecontroleerd vocabularium vaststelt, stelt zij respectievelijk het dit onverwijld ter beschikking van het ECHA met het oog op de opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 15

Databank met gegevens over ecologische duurzaamheid

1. ***Uiterlijk op ... [zes*** jaar vanaf de ***datum van inwerkingtreding van deze verordening]*** richt het ECHA, als onderdeel van het gemeenschappelijke dataplatform, een databank op die gegevens over ecologische duurzaamheid bevat ***en die overeenkomstig lid 4 ontworpen functies heeft***, en beheert deze databank.

2. Als de Commissie of een van de agentschappen gegevens over ecologische duurzaamheid host of bewaart ▌, stelt zij respectievelijk het die gegevens onverwijld ter beschikking van het ECHA ***voor opname in de databank met gegevens over ecologische duurzaamheid*** zodra de Commissie of het agentschap dat deze gegevens host of bewaart, in voorkomend geval, een geldigheids- en vertrouwelijkheidsbeoordeling heeft voltooid. ***Daarnaast kunnen de lidstaten of andere partijen, waaronder nationale agentschappen, onderzoeksinstellingen en organisaties uit derde landen, gegevens over ecologische duurzaamheid indienen bij het ECHA.*** De Commissie en de agentschappen verlenen het ECHA de nodige technische samenwerking om de opname van deze gegevens in de databank met gegevens over ecologische duurzaamheid mogelijk te maken. ***Het ECHA zorgt voor de nodige ondersteuning aan de Commissie en de agentschappen om de opname van die gegevens te vergemakkelijken.***

3. Indien onderzoekers of onderzoeksconsortia die door kaderprogramma's van de Unie worden gefinancierd, uit hoofde van artikel 5, lid 6, gegevens over ecologische duurzaamheid van chemische stoffen of materialen die zij verzamelen of genereren, ter beschikking stellen van het ECHA, zorgt het ECHA voor de opname van die gegevens in de databank met gegevens over ecologische duurzaamheid.

4. Uiterlijk op ... [*drie jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] ***ontwerpt*** de Commissie***, in overleg met de lidstaten, databankfuncties en brengt zij de*** bestaande datasets ***van gegevens over chemische stoffen die andere gegevens*** over ecologische duurzaamheid ***bevatten*** dan ***die bedoeld in*** lid 2***, in kaart***. Zulke gegevens ***worden gehost en beheerd door het ECHA***.

Artikel 16

Gebruik van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens

1. *De Commissie en de agentschappen bevorderen de ontwikkeling en het gebruik van instrumenten en praktijken die het gebruik van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens bij uit de regelgeving voortkomende beoordelingen van chemische stoffen vergemakkelijken, waaronder praktijken om rapportagestandaarden voor dergelijke gegevens te ontwikkelen en te gebruiken, en instrumenten voor het zoeken op en het screenen en extraheren van relevante collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens.*

2. *Indien de Commissie of een van de agentschappen zich bezighoudt met de ontwikkeling van de in lid 1 bedoelde instrumenten en praktijken, werken de Commissie en de agentschappen nauw samen en verlenen zij waar nodig bijstand.*

Hoofdstuk III

STANDAARDFORMATEN EN GECONTROLEERDE VOCABULARIA

Artikel 17

Standaardformaten

1. Onverminderd de bepalingen van de Unie inzake de ontwikkeling of beschikbaarstelling van gegevensformaten, stellen de Commissie en de agentschappen, voor zover relevant, voor de in artikel 3, ***leden 2 en 3***, bedoelde gegevens die onder hun mandaat vallen standaardformaten en softwarepakketten vast en stellen zij deze kosteloos ter beschikking via het gemeenschappelijke dataplatform.

2. De standaardformaten moeten, voor zover mogelijk:

   a) het gebruik van propriëtaire normen vermijden;

   b) bestaande gegevensformaten of delen daarvan hergebruiken;

   c) formaten van de OESO of andere internationaal overeengekomen formaten gebruiken;

   d) zorgen voor samenhang met andere relevante gegevensformaten;

   e) interoperabiliteit met bestaande procedures inzake het indienen van gegevens waarborgen.

3. De standaardformaten zijn interoperabel met het gemeenschappelijke dataplatform en gebruiksvriendelijk.

4. De ***autoriteiten of nationale*** agentschappen wisselen de gegevens die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen uit in het relevante standaardformaat.

5. De Commissie en de agentschappen maken gebruiken van het formaat van de internationale databank voor uniforme informatie over chemische stoffen (*International Uniform Chemical Information Database* – IUCLID) om de relevante delen van dossiers uit hoofde van de volgende rechtshandelingen van de Unie ter beschikking te stellen van het ECHA met het oog op de opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform:

   a) Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad[22];

   b) Verordening (EG) nr. 1935/2004 van het Europees Parlement en de Raad[23];

   c) Verordening (EG) nr. 1331/2008 van het Europees Parlement en de Raad[24];

---

22 Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding (PB L 268 van 18.10.2003, blz. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1831/oj).

23 Verordening (EG) nr. 1935/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 inzake materialen en voorwerpen bestemd om met levensmiddelen in contact te komen en houdende intrekking van de Richtlijnen 80/590/EEG en 89/109/EEG (PB L 338 van 13.11.2004, blz. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1935/oj).

24 Verordening (EG) nr. 1331/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot vaststelling van een uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven, voedingsenzymen en levensmiddelenaroma's (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1331/oj).

d) Verordening (EG) nr. 1332/2008 van het Europees Parlement en de Raad[25];

e) Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad[26];

f) Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad[27];

g) Verordening (EG) nr. 1223/2009;

h) Verordening (EU) nr. 234/2011 van de Commissie[28];

i) Richtlijn 2009/48/EG van het Europees Parlement en de Raad[29]*;*

j) Verordening (EG) nr. 1107/2009;

k) Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad[30].

---

25 Verordening (EG) nr. 1332/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake voedingsenzymen en tot wijziging van Richtlijn83/417/EEG van de Raad, Verordening (EG) nr. 1493/1999 van de Raad, Richtlijn2000/13/EG, Richtlijn2001/112/EG van de Raad en Verordening (EG) nr. 258/97 (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1332/oj).

26 Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1333/oj).

27 Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake aroma's en bepaalde voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen voor gebruik in en op levensmiddelen en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad, Verordening (EG) nr. 2232/96, Verordening (EG) nr. 110/2008 en Richtlijn2000/13/EG (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1334/oj).

28 Verordening (EU) nr. 234/2011 van de Commissie van 10 maart 2011 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1331/2008 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven, voedingsenzymen en levensmiddelenaroma's (PB L 64 van 11.3.2011, blz. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/234/oj).

29 Richtlijn 2009/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de veiligheid van speelgoed (PB L 170 van 30.6.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/48/oj).

30 ***Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).***

6. De Commissie en de agentschappen werken samen bij de vaststelling van standaardformaten om hun samenhang met andere relevante formaten en hun interoperabiliteit met het gemeenschappelijke dataplatform en met bestaande procedures inzake het indienen van gegevens te waarborgen.

7. De Commissie en de agentschappen nemen de nodige en passende maatregelen om mogelijke verschillen tussen gegevensformaten die interoperabiliteitsproblemen kunnen veroorzaken te monitoren en in een vroeg stadium op te sporen. Als er een verschil tussen gegevensformaten wordt vastgesteld, werken de betrokken agentschappen samen om dit op te lossen of om de onderliggende redenen uit te leggen indien het verschil gerechtvaardigd is. Indien de betrokken agentschappen er niet in slagen het verschil op te lossen, stellen zij een gezamenlijk verslag op dat zij aan de Commissie voorleggen. In het verslag worden de redenen voor het verschil duidelijk uiteengezet, worden eventuele onderliggende technische problemen verduidelijkt en wordt een voorstel gedaan om het verschil op te lossen.

8. De Commissie stelt een ***uitvoeringshandeling*** vast om het in lid 7 bedoelde verschil op te lossen.

Artikel 18

Gecontroleerde vocabularia

1. De Commissie en de agentschappen stellen in voorkomend geval binnen hun mandaat gecontroleerde vocabularia voor de in artikel 3, ***leden 2 en 3***, bedoelde gegevens vast en werken deze regelmatig bij.

2. De Commissie en de agentschappen geven prioriteit aan het vaststellen van gecontroleerde vocabularia voor de identificatie van chemische stoffen en de karakterisering van de vormen waarin zij voorkomen.

3. Bij de vaststelling van gecontroleerde vocabularia nemen de Commissie en de agentschappen het volgende in acht:

   a) zij vermijden zoveel mogelijk het gebruik van propriëtaire gecontroleerde vocabularia;

   b) zij hergebruiken zoveel mogelijk de bestaande identificatiecodes van stoffen en gecontroleerde vocabularia of delen daarvan;

   c) zij maken zoveel mogelijk gebruik van gecontroleerde vocabularia van de OESO of van andere internationaal overeengekomen gecontroleerde vocabularia;

   d) zij zorgen voor samenhang met andere relevante gecontroleerde vocabularia, onder andere door afstemmingstabellen op te stellen.

4. De gecontroleerde vocabularia zijn interoperabel met het gemeenschappelijke dataplatform.

5. Wanneer gecontroleerde vocabularia worden vastgesteld, zorgen de Commissie en de agentschappen ervoor dat:

   a) zij kosteloos ter beschikking worden gesteld via het gemeenschappelijke dataplatform ▌ als open datasets***, om zo hun hergebruik te ondersteunen***;

   b) zij worden verwerkt in de software, of het sjabloon, voor indiening dat door houders van rechten moet worden gebruikt uit hoofde van de rechtshandelingen van de Unie als vermeld in bijlage I***, deel 1,*** en bedoeld in artikel 3, lid 2; ***en***

   c) zij worden gebruikt tijdens de uitwisseling van gegevens via het gemeenschappelijke dataplatform.

6. De Commissie en de agentschappen werken samen bij de vaststelling van de gecontroleerde vocabularia.

7. De Commissie en de agentschappen nemen de nodige en passende maatregelen om mogelijke verschillen tussen gecontroleerde vocabularia te monitoren en in een vroeg stadium op te sporen. Als er een verschil tussen gecontroleerde vocabularia wordt vastgesteld, werken de betrokken agentschappen samen om die op te lossen of om de onderliggende redenen uit te leggen indien het verschil gerechtvaardigd is. Indien de betrokken agentschappen er niet in slagen het verschil op te lossen, stellen zij een gezamenlijk verslag op dat zij aan de Commissie voorleggen. In het verslag worden de redenen voor het verschil duidelijk uiteengezet, worden eventuele onderliggende technische problemen verduidelijkt en wordt een voorstel gedaan om het verschil op te lossen.

8. De Commissie stelt een uitvoeringshandeling vast om het verschil op te lossen.

Hoofdstuk IV

VERTROUWELIJKHEID EN GEBRUIK VAN GEGEVENS OVER CHEMISCHE STOFFEN

Artikel 19

Toegangsrechten en transparantie

1. ***Onverminderd Verordening (EG) nr. 1049/2001 heeft het publiek toegang tot alle gegevens over chemische stoffen in het gemeenschappelijke dataplatform, met uitzondering van gegevens die overeenkomstig artikel 5, lid 2, van deze verordening zijn aangemerkt als niet aan het publiek beschikbaar gesteld uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie.***

2. De autoriteiten hebben toegang tot alle in het gemeenschappelijke dataplatform opgenomen gegevens over chemische stoffen, met inbegrip van de gegevens die ***overeenkomstig*** artikel 5, lid 2, ***zijn aangemerkt als aan het publiek beschikbaar gesteld uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie***.

3. De autoriteiten nemen de nodige maatregelen***, waaronder veiligheidsmaatregelen,*** om ervoor te zorgen dat de informatie op het gemeenschappelijke dataplatform die overeenkomstig artikel 5, lid 2, ▌is ***aangemerkt als aan het publiek beschikbaar gesteld uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie***, niet ***ter beschikking*** wordt ***gesteld van het publiek***.

▌

Artikel 20

Gebruik van de in het gemeenschappelijke dataplatform opgenomen gegevens over chemische stoffen

1. De autoriteiten mogen de gegevens over chemische stoffen die zijn opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform ***of de*** in artikel 9 bedoelde ***databank met kennisgevingen van studies*** gebruiken bij de uitvoering van hun activiteiten, voor zover deze activiteiten de ontwikkeling, uitvoering ***of handhaving*** van Unierecht en -beleid ▌ ondersteunen.

2. ▌ De autoriteiten ***gebruiken*** de gegevens over chemische stoffen die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen niet om te voldoen aan wettelijke verplichtingen van houders van rechten***, tenzij het gaat om de beoordeling van de volledigheid van gegevens over chemische stoffen die door houders van rechten zijn ingediend of wanneer bestaande bepalingen voorzien in het delen en gebruiken van gegevens over chemische stoffen uit hoofde van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie***.

3. Bij het gebruik van de gegevens over chemische stoffen die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen en die overeenkomstig artikel 5, lid 2, ***zijn aangemerkt als aan het publiek beschikbaar gesteld***, eerbiedigen de autoriteiten ***die aantekening*** ▌ en stellen zij die gegevens niet beschikbaar aan het publiek zonder toestemming van de oorspronkelijke opsteller.

Hoofdstuk V

KADER VOOR DE MONITORING VAN EN VOORUITZICHTEN VOOR CHEMISCHE STOFFEN

Artikel 21

Kader van indicatoren

1. Het EEA ***en het ECHA zorgen***, in samenwerking met ▌de EFSA, het EMA, EU-OSHA en de Commissie ***en in overleg met de lidstaten*** voor de oprichting, het beheer ▌, het onderhoud en zo nodig de actualisering van een kader van indicatoren om:

   a) ***de chemische verontreiniging tijdens de gehele levenscyclus van de chemische stof, met inbegrip van emissies, aanwezigheid en impact, te monitoren***;

   b) de oorzaken en gevolgen van de blootstelling aan chemische stoffen te monitoren; ***en***

   c) de doeltreffendheid van het Unierecht inzake chemische stoffen ▌en de overgang naar de productie van veilige en duurzame chemische stoffen te meten.

2. ***Het kader van indicatoren omvat, voor zover zinvol en voor zover mogelijk, een geaggregeerde op grondgebied gebaseerde risico-indicator om, wat betreft de blootstelling van bevolkingsgroepen aan afzonderlijke en meerdere chemische stoffen, het volgende te monitoren:***

a) de tijdgebonden en ruimtelijke tendensen in de blootstelling;

b) de gezondheidsrisico's in verband met een dergelijke blootstelling.

3. Het kader van indicatoren is toegankelijk in de vorm van een dashboard van indicatoren, dat door het EEA wordt opgericht en door het ECHA aan het publiek beschikbaar wordt gesteld via het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 22

Systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen voor opkomende chemische risico's

1. Het EEA richt uiterlijk … [*één jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] een systeem van de Unie voor vroegtijdige waarschuwing voor opkomende chemische risico's op, en beheert dit.

2. Voor de toepassing van lid 1 verzamelt het EEA gegevens over vroegtijdige waarschuwingssignalen, waaronder ten minste signalen van:

   a) het EFSA-netwerk voor de uitwisseling van opkomende risico's;

   b) ▌ nationale systemen voor vroegtijdige waarschuwing;

   c) gegevens die in bezit zijn van het EEA***, met inbegrip van menselijke biomonitoringgegevens en gegevens uit het kader van indicatoren zoals bedoeld in artikel 21***;

   d) doelgerichte literatuuronderzoeken uitgevoerd door het EEA;

   e) gegevens die door het ECHA, de EFSA, EU-OSHA en het EMA overeenkomstig lid 3 beschikbaar zijn gesteld;

f) ***relevante datasets uit de op grond van artikel 79 van Verordening (EU) 2025/327 opgestelde EU-catalogus van datasets;***

g) ***relevante informatie die voortvloeit uit de uitvoering van het Unierecht***.

De vroegtijdige waarschuwingssignalen die het EEA krachtens de eerste alinea verzamelt, kunnen gebaseerd zijn op een positieve identificatie van een opkomend risico of op een onzekerheid in de gegevens die leidt tot een mogelijke positieve identificatie van een opkomend risico.

3. Het ECHA, de EFSA, EU-OSHA en het EMA inventariseren en verzamelen relevante beschikbare gegevens over vroegtijdige waarschuwingssignalen uit het gebied dat onder hun respectieve mandaat valt en verstrekken die gegevens, ***met inbegrip van gegevens die uit hoofde van deze verordening zijn verkregen,*** aan het EEA.

4. Het EEA stelt een jaarverslag op waarin de overeenkomstig de leden 2 en 3 verzamelde gegevens over vroegtijdige waarschuwingssignalen bij elkaar worden gebracht en geanalyseerd. Het eerste verslag wordt uiterlijk op … [*zes maanden vanaf het einde van het eerste kalenderjaar na de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] opgesteld. Het EEA legt dat verslag voor aan de ***autoriteiten***. ***Binnen negen maanden na de indiening van elk jaarlijks verslag overwegen de autoriteiten overeenkomstige maatregelen op het gebied van regelgeving, beleid of handhaving te treffen, en geven zij een motivering indien zij beslissen om geen maatregelen te nemen***.

5. Het EEA stelt alle ▌ gegevens over vroegtijdige waarschuwingssignalen die het bezit of host, alsook het in lid 4 bedoelde verslag, ter beschikking van het ECHA met het oog op de opname ervan in het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 23

Observatorium voor specifieke chemische stoffen die mogelijk bijdragen tot opkomende chemische risico's

1. Het ECHA richt een observatorium op voor specifieke chemische stoffen ***of groepen van chemische stoffen*** die volgens de Commissie nader moeten worden onderzocht, en beheert dit. Het observatorium bevat betrouwbare informatie over de eigenschappen, veiligheidsaspecten, toepassingen en marktaanwezigheid van de chemische stoffen.

2. Ten behoeve van het in lid 1 bedoelde observatorium selecteert de Commissie de chemische stoffen op basis van de wetenschappelijke en technische vooruitgang en met gebruikmaking van de signalen van het in artikel 22 bedoelde systeem voor vroegtijdige waarschuwing. De selectie omvat stoffen die mogelijk bijdragen tot nieuwe en opkomende chemische risico's en die tot de groep van de innovatieve rationeel ontworpen materialen behoren met nieuwe of verbeterde eigenschappen of gerichte of verbeterde structurele kenmerken op nanoschaal.

3. Uiterlijk op … [*zes maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] stelt de Commissie door middel van een ***uitvoeringshandeling*** een lijst met de op grond van lid 2 geselecteerde chemische stoffen vast en maakt deze bekend. De Commissie evalueert de lijst regelmatig en stelt eventuele herzieningen daarvan ook met een uitvoeringsbesluit vast. ***Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 29 bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.***

4. Met het oog op het beheer van het in lid 1 bedoelde observatorium moet het ECHA:

a) gebruikmaken van relevante ***gegevens over chemische stoffen*** die in het gemeenschappelijke dataplatform zijn opgenomen en verdere beschikbare gegevens over geselecteerde chemische stoffen of klassen van chemische stoffen verzamelen, analyseren en beheren;

b) studies bestellen en, indien relevant, gebruikmaken van het mechanisme voor het genereren van gegevens dat is ingesteld krachtens artikel 24 om kennishiaten of grote onzekerheden aan te pakken;

c) de verzamelde gegevens aan het publiek beschikbaar maken via het gemeenschappelijke dataplatform of andere communicatie- en outreach-instrumenten, naargelang het geval, ***om de vaststelling van mogelijke verdere onderzoeksbehoeften of risicobeheersmaatregelen te vergemakkelijken*** en om een geïnformeerde maatschappelijke discussie te vergemakkelijken en het publiek bewuster te maken van de eigenschappen, het gebruik en de veiligheidsaspecten van specifieke chemische stoffen, en die gegevens regelmatig bijwerken.

Hoofdstuk VI

MECHANISME VOOR HET GENEREREN VAN GEGEVENS

Artikel 24

Mechanisme voor het genereren van gegevens

1. Het ECHA kan, met gebruikmaking van de beste onafhankelijke middelen die beschikbaar zijn, wetenschappelijke studies bestellen ***om:***

a) de uitvoering van de in bijlage I***, deel 1,*** genoemde rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen ***of groepen chemische stoffen*** binnen zijn mandaat ***te ondersteunen;***

b) bij te dragen aan de ondersteuning, evaluatie en ontwikkeling van een beleid van de Unie inzake chemische stoffen***;***

c) ***opkomende chemische risico's die zijn vastgesteld in het in artikel 22, lid 4, bedoelde verslag verder te onderzoeken.***

2. ***Onverminderd de verplichtingen van houders van rechten krachtens de in bijlage I, deel 1, vermelde rechtshandelingen van de Unie kan*** de Commissie ***in uitzonderlijke omstandigheden waarin sprake is van ernstige controverse of tegenstrijdige resultaten*** het ECHA verzoeken ▌wetenschappelijke studies te bestellen ***om het in het beoordelingsproces van chemische stoffen gebruikte bewijsmateriaal te verifiëren. Die studies kunnen een grotere reikwijdte hebben dan het te verifiëren bewijsmateriaal.***

3. ***Op verzoek van de Commissie bestelt het*** ECHA ▌ wetenschappelijke studies ***als bedoeld in de leden 1 en 2***.

4. Het ECHA bestelt alleen wetenschappelijke studies wanneer de resultaten niet kunnen worden verkregen via bestaande wettelijke bepalingen of procedures uit hoofde van de in bijlage I, deel 1, vermelde rechtshandelingen van de Unie. Het ECHA geeft prioriteit aan het gebruik van gevalideerde methoden zonder dierproeven, waarbij dierproeven op gewervelde dieren alleen in laatste instantie worden gebruikt. Het ECHA bestelt geen studies met een overwegend onderzoeksdoel.

5. Het ECHA streeft ernaar om overlapping met onderzoeks- of uitvoeringsprogramma's van de lidstaten of de Unie te vermijden.

6. Het ECHA bestelt op open en transparante wijze wetenschappelijke studies op grond van dit artikel, en pas nadat het ***de lidstaten*** heeft geraadpleegd.

7. Het ECHA en de EFSA werken nauw samen bij het plannen en bestellen van wetenschappelijke studies door het ECHA overeenkomstig de leden 1, 2 en 3 van dit artikel en van studies door de EFSA overeenkomstig artikel 32 van Verordening (EG) nr. 178/2002.

8. ***Het ECHA kan een exploitant van een bedrijf dat stoffen of mengsels vervaardigt, invoert, samenstelt of in de handel brengt, verzoeken om een monster van die stof die of dat mengsel dat nodig is voor de uitvoering van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde wetenschappelijke studies. Om een monster aan te vragen, stuurt het ECHA een ontwerpverzoek naar de exploitant van het bedrijf, waarin het verzoek wordt toegelicht en de hoeveelheid en vorm van het monster en de uiterste datum waarop het monster moet worden verstrekt, worden gespecificeerd. ECHA kan de exploitant van het bedrijf ook vragen een karakterisering van de stof of het mengsel te verstrekken. Het ECHA stelt de exploitant van het bedrijf in kennis van zijn recht om binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek opmerkingen te maken. Het ECHA houdt te allen tijde rekening met dergelijke opmerkingen en bevestigt of wijzigt zijn verzoek dienovereenkomstig.***

Wanneer het ECHA het verzoek bevestigt of wijzigt, verstrekt de exploitant van het bedrijf het gevraagde monster kosteloos aan het ECHA of aan elke natuurlijke of rechtspersoon die op bestelling van het ECHA de wetenschappelijke studie binnen de door het ECHA vastgestelde termijn uitvoert. De exploitant van het bedrijf kan het ECHA verzoeken bepaalde karakteriseringsinformatie met betrekking tot het verstrekte monster niet openbaar te maken indien de exploitant van het bedrijf aantoont dat de openbaarmaking de bescherming van zijn commerciële belangen zou aantasten.

Indien het ECHA het verzoek gerechtvaardigd acht, wordt de betreffende informatie als vertrouwelijk aangemerkt en aan het publiek beschikbaar gesteld.

9. Het ECHA stelt de resultaten van de uit hoofde van dit artikel uitgevoerde wetenschappelijke studies ter beschikking via het gemeenschappelijke dataplatform.

Artikel 25

Studie inzake menselijke biomonitoring

1. *Uiterlijk op ... [vier jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening] bestellen het ECHA en de EFSA, in samenwerking met het EEA, in het kader van het in artikel 24 bedoelde mechanisme voor het genereren van gegevens een Uniebrede studie inzake menselijke biomonitoring die alle lidstaten bestrijkt.*

2. *De lidstaten werken samen met het ECHA, de EFSA en het EEA bij de planning en organisatie van de studie inzake menselijke biomonitoring en verlenen de nodige technische bijstand en administratieve ondersteuning aan de partijen die door het ECHA of de EFSA zijn gecontracteerd voor het verrichten van de bemonsteringsactiviteiten om bemonstering op hun grondgebied mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat de monsters voldoende representatief zijn. De studie inzake menselijke biomonitoring voldoet aan ethische en vertrouwelijkheidsnormen.*

Hoofdstuk VII

KENNISGEVING VAN DE STUDIES

Artikel 26

Kennisgeving van studies

1. Exploitanten van bedrijven stellen de in artikel 9 van deze verordening bedoelde databank met kennisgevingen van studies onverwijld in kennis van alle studies ***die gegevens over*** chemische stoffen ***genereren en*** die zij bestellen ter ondersteuning van een aanvraag, kennisgeving of dossier waarvan kennisgeving is gedaan bij een autoriteit of dat bij een autoriteit is ingediend, alsook van alle studies naar chemische stoffen of chemische stoffen in producten die exploitanten van bedrijven bestellen als onderdeel van een risico- of veiligheidsbeoordeling ▌ uit hoofde van de in bijlage I, ***deel 1, van deze verordening*** vermelde rechtshandelingen van de Unie. Exploitanten van bedrijven melden studies die krachtens artikel 32 ter van Verordening (EG) nr. 178/2002 moeten worden gemeld, echter niet aan de in artikel 9 van deze verordening bedoelde databank met kennisgevingen van studies.

2. Voor de toepassing van lid 1 stellen de exploitanten van bedrijven de databank met kennisgevingen van studies als bedoeld in artikel 9 van deze verordening, in kennis van de ***identiteit van de betrokken chemische stoffen,*** de titel en de reikwijdte van de studie, het laboratorium of de testfaciliteit waar de studie wordt uitgevoerd, de geplande aanvangsdatum en de geplande einddatum en, indien van toepassing, of de studie is besteld om te voldoen aan een besluit van het ECHA op grond van artikel 40, 41 of 46 van Verordening (EG) nr. 1907/2006.

Op het moment dat er een studie wordt besteld, delen exploitanten van bedrijven het laboratorium of de testfaciliteit waar de studie wordt uitgevoerd mee dat de studie onderworpen is aan de kennisgevingsverplichting uit hoofde van dit artikel.

3. Laboratoria en testfaciliteiten melden onverwijld aan de in artikel 9 van deze verordening bedoelde databank met kennisgevingen van studies ***alle in lid 2 van dit artikel bedoelde informatie in verband met studies*** die door exploitanten van bedrijven ***zijn*** besteld ter ondersteuning van ***een aanvraag, kennisgeving of*** regelgevingsdossier ***waarvan kennisgeving is gedaan bij een autoriteit of dat bij een autoriteit is ingediend, alsmede van alle studies naar chemische stoffen of chemische stoffen in producten die zij bestellen als onderdeel van een risico- of veiligheidsbeoordeling*** uit hoofde van de in bijlage I, ***deel 1,*** van deze verordening vermelde rechtshandelingen van de Unie. Laboratoria en testfaciliteiten melden studies die krachtens artikel 32 ter van Verordening (EG) nr. 178/2002 moeten worden gemeld, echter niet aan de in artikel 9 van deze verordening bedoelde databank met kennisgevingen van studies.

4. Voor de toepassing van lid 3 van dit artikel stellen laboratoria en testfaciliteiten voor elke studie de databank met kennisgevingen van studies als bedoeld in artikel 9, in kennis van de ***identiteit van de betrokken chemische stoffen,*** de titel en reikwijdte van de studie, de voorgenomen begindatum en einddatum en de naam van de exploitant van het bedrijf die de studie heeft besteld.

5. De leden 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op laboratoria en testfaciliteiten in derde landen voor zover vermeld in relevante overeenkomsten met die derde landen.

6. De verplichtingen van artikel 1 tot en met 5 zijn van toepassing met ingang van … [*22 maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening*].

7. De lidstaten kunnen vrijstellingen van de in de leden 1 tot en met 5 vastgestelde verplichtingen verlenen voor studies die in het belang van de defensie worden uitgevoerd.

Wanneer in een in bijlage I, deel 1, vermelde rechtshandeling van de Unie is bepaald dat de lidstaten in het belang van de nationale veiligheid kunnen voorzien in vrijstellingen van de verplichtingen uit hoofde van die rechtshandeling, mogen de lidstaten voorzien in vrijstellingen van de in de leden 1 tot en met 5 vastgestelde verplichtingen.

8. Het ECHA stelt ***in nauw overleg met de EFSA en in samenspraak met belanghebbenden*** de praktische regelingen voor de uitvoering van dit artikel vast.

Hoofdstuk VIII

GEDELEGEERDE BEVOEGDHEDEN ***EN COMITÉPROCEDURE***

Artikel 27

Wijziging van bijlagen I, II***, III en V***

1. ***Om*** ervoor te zorgen dat de lijst in bijlage I alle relevante rechtshandelingen van de Unie bevat op grond waarvan gegevens over chemische stoffen worden gegenereerd of ingediend bij de agentschappen of de Commissie, ***en om het gemeenschappelijke dataplatform actueel te houden, stelt*** de Commissie, ***zodra er nieuwe rechtshandelingen van de Unie op grond waarvan gegevens over chemische stoffen worden gegenereerd of ingediend, in werking treden of zodra een bestaande rechtshandeling van de Unie wordt gewijzigd om bepalingen inzake het genereren of indienen van gegevens in te voeren,*** ▌ overeenkomstig artikel 28 gedelegeerde handelingen ***vast*** tot wijziging van bijlage I door het toevoegen van ***die*** rechtshandelingen van de Unie aan die bijlage, ***voor zover de betreffende rechtshandeling van de Unie bijlage I niet overeenkomstig heeft gewijzigd***.

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 28 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van bijlage II door ***toevoeging van nieuwe op grond van het Unierecht inzake geneesmiddelen afgeleide referentiewaarden, waarbij rekening wordt gehouden met de vooruitgang op het gebied van digitalisering en interoperabiliteit en de relevantie van waarden voor andere beleids- en regelgevingsgebieden inzake chemische stoffen***.

3. ***Om ervoor te zorgen dat de lijst in bijlage III alle rechtshandelingen van de Unie bevat op grond waarvan regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen of groepen chemische stoffen worden uitgevoerd door de bevoegde instanties van de lidstaten, het ECHA, het EEA, de EFSA, EU-OSHA of de Commissie, en om het gemeenschappelijke dataplatform actueel te houden, stelt*** de Commissie, ***zodra nieuwe rechtshandelingen van de Unie op grond waarvan nieuwe regelgevingsprocessen worden vastgesteld, in werking treden of zodra een bestaande rechtshandeling van de Unie wordt gewijzigd om nieuwe regelgevingsprocessen vast te stellen,*** overeenkomstig artikel 28 gedelegeerde handelingen vast ▌tot wijziging van bijlage III door het toevoegen van ***die*** rechtshandelingen van de Unie aan de bijlage, ***voor zover de betreffende rechtshandeling van de Unie bijlage III niet overeenkomstig heeft gewijzigd***.

4. Indien nodig om bijlage V zo volledig mogelijk te houden, en om het gemeenschappelijke dataplatform actueel te houden, stelt de Commissie in voorkomend geval overeenkomstig artikel 28 gedelegeerde handelingen vast tot wijziging van bijlage V door de toevoeging van:

a) elke nieuwe rechtshandeling van de Unie op grond waarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend, zodra die handeling in werking treedt, tenzij daarin een bepaling is opgenomen op grond waarvan die handeling aan bijlage V wordt toegevoegd;

b) elke in bijlage I vermelde bestaande rechtshandeling van de Unie die zodanig wordt gewijzigd dat op grond daarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend, zodra de betreffende wijzigingshandeling in werking treedt, tenzij in de wijzigingshandeling een bepaling is opgenomen op grond waarvan die handeling aan bijlage V wordt toegevoegd; of

c) elke in bijlage I vermelde bestaande rechtshandeling van de Unie waarbij verdere verificatie heeft uitgewezen dat op grond daarvan gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten worden gegenereerd of ingediend.

Artikel 28

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in ***artikel 3, lid 4, en*** artikel 27 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van ... [*datum van inwerkingtreding van deze verordening*]. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn van vijf jaar tegen deze verlenging verzet.

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in ***artikel 3, lid 4, en*** artikel 27 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

6. Een op grond van ***artikel 3, lid 4, of*** artikel 27 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van drie maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met drie maanden verlengd.

Artikel 29

Comitéprocedure

1. *De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.*

2. *Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.*

Hoofdstuk IX

HANDHAVING EN SANCTIES

Artikel 30

Samenwerking inzake naleving

De agentschappen werken samen met de handhavingsinstanties van de lidstaten en wisselen informatie uit over de naleving door exploitanten van bedrijven en laboratoria van de verplichting tot kennisgeving van studies overeenkomstig artikel 26.

Artikel 31

Sancties bij niet-naleving

1. De lidstaten voeren sancties in voor de niet-naleving door exploitanten van bedrijven en laboratoria van de in artikel 26 vastgestelde verplichtingen en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

2. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op ... [*22 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening*] van die voorschriften en maatregelen in kennis en delen haar onverwijld alle latere wijzigingen daarvan mee.

Hoofdstuk X

EVALUATIE EN INWERKINGTREDING

Artikel 32

Verslagen en evaluatie

1. Uiterlijk op … [zes jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening] beoordeelt de Commissie de geschiktheid en kosten-batenverhouding van het opnemen in het gemeenschappelijke gegevensplatform van de volgende gegevens over chemische stoffen met betrekking tot geneesmiddelen op grond van artikel 3, lid 3, en stelt daar een verslag over vast:

a) nieuwe categorieën gegevenstypen;

b) gegevens over chemische stoffen anders dan werkzame stoffen;

c) gegevens over chemische stoffen die niet voldoen aan de in artikel 3, lid 3, punt b), bedoelde criteria;

d) gegevens over chemische stoffen die zijn verzameld en ingediend uit hoofde van de in bijlage I, deel 2, vermelde rechtshandelingen van de Unie en die in het bezit zijn van bevoegde instanties van de lidstaten en niet van de agentschappen.

2. *Uiterlijk op … [vier jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening] beoordeelt de Commissie, met inachtneming van het werk van de OESO op het gebied van het genereren, rapporteren en gebruiken van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens voor regelgevingsbeoordelingen, of er moet worden samengewerkt met wetenschappelijke en academische uitgevers en exploitanten van databanken met inhoud van collegiaal getoetste vaktijdschriften met betrekking tot:*

   a) *geharmoniseerde rapportage van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens aan collegiaal getoetste wetenschappelijke tijdschriften; en*

   b) *het gebruik van instrumenten voor het zoeken, screenen en extraheren van collegiaal getoetste gepubliceerde onderzoeksgegevens die relevant zijn voor beoordelingen van chemische stoffen uit databanken met inhoud uit collegiaal getoetste vaktijdschriften.*

3. *Binnen twee jaar na voltooiing van de in artikel 25 bedoelde studie inzake menselijke biomonitoring beoordeelt de Commissie of het passend is het ECHA en de EFSA ertoe te verplichten om in samenwerking met het EEA geregeld studies inzake menselijke biomonitoring te bestellen, en gaat zij na welke middelen voor zulke studies nodig zijn en met welke praktische regelingen de lidstaten bij dergelijke studies kunnen worden betrokken.*

   Op grond van die beoordeling kan de Commissie een wetgevingsvoorstel indienen.

4. ***Uiterlijk op … [zes jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening] voert de Commissie een algehele evaluatie van deze verordening uit en brengt zij dienaangaande verslag uit aan het Europees Parlement en aan de Raad, waarbij zij tegelijk, indien nodig, een wetgevingsvoorstel indient. In dat verslag wordt de vooruitgang beoordeeld die is geboekt bij de uitvoering en de werking van het gemeenschappelijke dataplatform, en wordt nagegaan of deze verordening de doelstellingen ervan heeft verwezenlijkt, met name om het gemakkelijker te maken om gegevens te hergebruiken voor de in bijlage I genoemde rechtshandelingen van de Unie, en of er voldoende middelen zijn toegewezen aan de agentschappen en de Commissie.***

Artikel 33

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Bijlage I

Deel 1 - RECHTSHANDELINGEN VAN DE UNIE ALS BEDOELD IN DE ARTIKELEN 2, 3, 8, 13, 14, 17, 20, 24, 26 en 27

Elke verwijzing naar de rechtshandelingen van de Unie die in dit deel zijn opgenomen, wordt in voorkomend geval ook begrepen als een verwijzing naar alle uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen die uit hoofde van de betreffende rechtshandeling van de Unie zijn vastgesteld.

1. Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40)

2. Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PB L 375 van 31.12.1991, blz. 1)

3. Verordening (EEG) nr. 315/93 van de Raad van 8 februari 1993 tot vaststelling van communautaire procedures inzake verontreinigingen in levensmiddelen (PB L 37 van 13.2.1993, blz. 1)

4. Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10)

5. Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk (14e bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PB L 131 van 5.5.1998, blz. 11)

6. Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of reprotoxische agentia op het werk (zesde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG van de Raad) (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 50)

7. Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PB L 269 van 21.10.2000, blz. 34)

8. Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1)

9. Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad (PB L 106 van 17.4.2001, blz. 1)

10. Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1)

11. Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding (PB L 140 van 30.5.2002, blz. 10)

12. Richtlijn 2002/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 10 juni 2002 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake voedingssupplementen (PB L 183 van 12.7.2002, blz. 51)

13. Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1)

14. Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding (PB L 268 van 18.10.2003, blz. 29)

15. Verordening (EG) nr. 2065/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 10 november 2003 inzake in of op levensmiddelen gebruikte of te gebruiken rookaroma's (PB L 309 van 26.11.2003, blz. 1)

16. Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 55)

17. Verordening (EG) nr. 648/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende detergentia (PB L 104 van 8.4.2004, blz. 1)

18. Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 1)

19. Verordening (EG) nr. 1935/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 inzake materialen en voorwerpen bestemd om met levensmiddelen in contact te komen en houdende intrekking van de Richtlijnen 80/590/EEG en 89/109/EEG (PB L 338 van 13.11.2004, blz. 4)

20. Richtlijn 2004/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht (PB L 23 van 26.1.2005, blz. 3)

21. Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1)

22. Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad (PB L 33 van 4.2.2006, blz. 1)

23. Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PB L 372 van 27.12.2006, blz. 19)

24. Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1)

25. Verordening (EG) nr. 1924/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen (PB L 404 van 30.12.2006, blz. 9)

26. Verordening (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende de toevoeging van vitaminen en mineralen en bepaalde andere stoffen aan levensmiddelen (PB L 404 van 30.12.2006, blz. 26)

27. Richtlijn2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Inspire) (PB L 108 van 25.4.2007, blz. 1)

28. Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (kaderrichtlijn mariene strategie) (PB L 164 van 25.6.2008, blz. 19)

29. Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PB L 152 van 11.6.2008, blz. 1)

30. Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3)

31. Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid, tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 84)

32. Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1)

33. Verordening (EG) nr. 1331/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot vaststelling van een uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven, voedingsenzymen en levensmiddelenaroma's (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 1)

34. Verordening (EG) nr. 1332/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake voedingsenzymen en tot wijziging van Richtlijn 83/417/EEG van de Raad, Verordening (EG) nr. 1493/1999 van de Raad, Richtlijn 2000/13/EG, Richtlijn 2001/112/EG van de Raad en Verordening (EG) nr. 258/97 (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 7)

35. Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 16)

36. Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake aroma's en bepaalde voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen voor gebruik in en op levensmiddelen en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad, Verordening (EG) nr. 2232/96, Verordening (EG) nr. 110/2008 en Richtlijn2000/13/EG (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 34)

37. Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10)

38. Verordening (EG) nr. 401/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake het Europees Milieuagentschap en het Europees milieuobservatie- en -informatienetwerk (PB L 126 van 21.5.2009, blz. 13)

39. Richtlijn 2009/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het gebruik van extractiemiddelen bij de productie van levensmiddelen en bestanddelen daarvan (PB L 141 van 6.6.2009, blz. 3)

40. Richtlijn 2009/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de veiligheid van speelgoed (PB L 170 van 30.6.2009, blz. 1)

41. Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (PB L 300 van 14.11.2009, blz. 1)

42. Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1)

43. Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 71)

44. Richtlijn 2009/148/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (PB L 330 van 16.12.2009, blz. 28)

45. Verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), tot intrekking van Verordening (EG) nr. 761/2001 en van de Beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie (PB L 342 van 22.12.2009, blz. 1)

46. Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten (PB L 342 van 22.12.2009, blz. 59)

47. Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies en emissies uit de veehouderij (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17)

48. Verordening (EG) nr. 66/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de EU-milieukeur (PB L 27 van 30.1.2010, blz. 1)

49. Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 88)

50. Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie, en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 18)

51. Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1)

52. Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PB L 197 van 24.7.2012, blz. 1)

53. Richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) (PB L 197 van 24.7.2012, blz. 38)

54. Verordening (EU) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 60)

55. Verordening (EU) nr. 609/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 inzake voor zuigelingen en peuters bedoelde levensmiddelen, voeding voor medisch gebruik en de dagelijkse voeding volledig vervangende producten voor gewichtsbeheersing, en tot intrekking van Richtlijn 92/52/EEG van de Raad, Richtlijnen 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG en 2006/141/EG van de Commissie, Richtlijn 2009/39/EG van het Europees Parlement en de Raad en de Verordeningen (EG) nr. 41/2009 en (EG) nr. 953/2009 van de Commissie (PB L 181 van 29.6.2013, blz. 35)

56. Richtlijn 2014/28/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van en de controle op explosieven voor civiel gebruik (PB L 96 van 29.3.2014, blz. 1)

57. Richtlijn 2014/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaks- en aanverwante producten en tot intrekking van Richtlijn 2001/37/EG (PB L 127 van 29.4.2014, blz. 1)

58. Verordening (EU) 2015/2283 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende nieuwe voedingsmiddelen, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 258/97 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 1852/2001 van de Commissie (PB L 327 van 11.12.2015, blz. 1)

59. Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PB L 344 van 17.12.2016, blz. 1)

60. Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) (PB L 95 van 7.4.2017, blz. 1)

61. Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1)

62. Verordening (EU) 2017/852 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008 (PB L 137 van 24.5.2017, blz. 1)

63. Verordening (EU) 2019/4 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van gemedicineerde diervoeders, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 90/167/EEG van de Raad (PB L 4 van 7.1.2019, blz. 1)

64. Verordening (EU) 2019/1009 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot vaststelling van voorschriften inzake het op de markt aanbieden van EU-bemestingsproducten en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 1069/2009 en (EG) nr. 1107/2009 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2003/2003 (PB L 170 van 25.6.2019, blz. 1)

65. Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (PB L 169 van 25.6.2019, blz. 45)

66. Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (PB L 435 van 23.12.2020, blz. 1)

67. Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening (EU) 2022/869 (PB L, 2024/1991, 29.7.2024, blz. 1)

68. Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG (PB L 191 van 28.7.2023, blz. 1)

69. Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 (PB L, 2024/573, 20.2.2024)

70. Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542, en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024)

Deel 2 - RECHTSHANDELINGEN VAN DE UNIE ALS BEDOELD IN ARTIKEL 3, LID 3

Elke verwijzing naar de rechtshandelingen van de Unie die in dit deel zijn opgenomen, wordt in voorkomend geval ook begrepen als een verwijzing naar alle uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen die uit hoofde van de betreffende rechtshandeling van de Unie zijn vastgesteld.

1. *Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik (PB L 311 van 28.11.2001, blz. 67)*

2. *Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 tot vaststelling van procedures van de Unie voor het verlenen van vergunningen en het toezicht op geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik en tot oprichting van een Europees Geneesmiddelenbureau (PB L 136 van 30.4.2004, blz. 1)*

3. *Verordening (EG) nr. 470/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 tot vaststelling van communautaire procedures voor het vaststellen van grenswaarden voor residuen van farmacologisch werkzame stoffen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong, tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2377/90 van de Raad en tot wijziging van Richtlijn 2001/82/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 152 van 16.6.2009, blz. 11)*

4. *Verordening (EU) 2019/6 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG (PB L 4 van 7.1.2019, blz. 43)*

Bijlage II

REFERENTIEWAARDEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 8

Referentiewaarden voor opneming in het in artikel 8, lid 3, bedoelde register van referentiewaarden

1. Voorspelde concentraties zonder effect die zijn afgeleid als onderdeel van de milieurisicobeoordeling krachtens Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 726/2004 en Verordening (EU) 2019/6

Die referentiewaarden blijven beperkt tot de gegevens die bij het EMA zijn ingediend in het kader van de relevante procedures die na de datum van inwerkingtreding van deze verordening zijn afgerond. In voorkomend geval wordt ook overwogen om de gegevens waarover het EMA beschikt en die het resultaat zijn van procedures die vóór de datum van inwerkingtreding van deze verordening zijn afgerond, in het gemeenschappelijke dataplatform op te nemen.

Bijlage III

Rechtshandelingen van de Unie als bedoeld in de artikelen 2, 10 en 23

Elke verwijzing naar rechtshandelingen van de Unie die in deze bijlage is opgenomen, wordt in voorkomend geval ook begrepen als een verwijzing naar alle uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen die uit hoofde van de betreffende rechtshandeling van de Unie zijn vastgesteld.

1. Verordening (EEG) nr. 315/93 van de Raad van 8 februari 1993 tot vaststelling van communautaire procedures inzake verontreinigingen in levensmiddelen (PB L 37 van 13.2.1993, blz. 1)

2. Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10)

3. Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk (14e bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PB L 131 van 5.5.1998, blz. 11)

4. Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PB L 269 van 21.10.2000, blz. 34)

5. Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1)

6. Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding (PB L 140 van 30.5.2002, blz. 10)

7. Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding (PB L 268 van 18.10.2003, blz. 29)

8. Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of reprotoxische agentia op het werk (zesde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG van de Raad) (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 50)

9. Verordening (EG) nr. 1935/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 inzake materialen en voorwerpen bestemd om met levensmiddelen in contact te komen en houdende intrekking van de Richtlijnen 80/590/EEG en 89/109/EEG (PB L 338 van 13.11.2004, blz. 4)

10. Richtlijn 2004/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende arseen, cadmium, kwik, nikkel en polycyclische aromatische koolwaterstoffen in de lucht (PB L 23 van 26.1.2005, blz. 3)

11. Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1)

12. Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PB L 372 van 27.12.2006, blz. 19)

13. Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1)

14. Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid, tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 84)

15. Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1)

16. Verordening (EG) nr. 1331/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot vaststelling van een uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven, voedingsenzymen en levensmiddelenaroma's (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 1)

17. Verordening (EG) nr. 1332/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake voedingsenzymen en tot wijziging van Richtlijn 83/417/EEG van de Raad, Verordening (EG) nr. 1493/1999 van de Raad, Richtlijn 2000/13/EG, Richtlijn 2001/112/EG van de Raad en Verordening (EG) nr. 258/97 (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 7)

18. Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 16)

19. Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake aroma's en bepaalde voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen voor gebruik in en op levensmiddelen en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad, Verordening (EG) nr. 2232/96, Verordening (EG) nr. 110/2008 en Richtlijn 2000/13/EG (PB L 354 van 31.12.2008, blz. 34)

20. Richtlijn 2009/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake het gebruik van extractiemiddelen bij de productie van levensmiddelen en bestanddelen daarvan (PB L 141 van 6.6.2009, blz. 3)

21. Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10)

22. Richtlijn 2009/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 betreffende de veiligheid van speelgoed (PB L 170 van 30.6.2009, blz. 1)

23. Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (PB L 286 van 31.10.2009, blz. 1)

24. Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1)

25. Richtlijn 2009/148/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk (PB L 330 van 16.12.2009, blz. 28)

26. Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten (PB L 342 van 22.12.2009, blz. 59)

27. Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 88)

28. Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1)

29. Richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) (PB L 197 van 24.7.2012, blz. 38)

30. Verordening (EU) 2019/4 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 betreffende de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van gemedicineerde diervoeders, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 90/167/EEG van de Raad (PB L 4 van 7.1.2019, blz. 1)

31. Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (PB L 169 van 25.6.2019, blz. 45)

32. Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (PB L 435 van 23.12.2020, blz. 1)

33. Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG (PB L 191 van 28.7.2023, blz. 1)

34. Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542, en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024)

Bijlage IV

Datasets die op de datum van oprichting van het gemeenschappelijke dataplatform moeten worden opgenomen

Alle gegevens over chemische stoffen van de in de onderstaande tabel vermelde datasets worden binnen drie jaar na … [de datum van inwerkingtreding van deze verordening] opgenomen in het gemeenschappelijke dataplatform. Daartoe behoren gegevens die vóór … [de datum van inwerkingtreding van deze verordening] zijn gegenereerd of ingediend, tenzij anders is bepaald, alsook gegevens die overeenkomstig artikel 5, lid 2, zijn aangemerkt als aan het publiek beschikbaar gesteld uit hoofde van de oorspronkelijke handeling van de Unie.

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
Datasets achter specifieke diensten	*Gegevens over chemische stoffen die vallen onder:*	
	IPCHEM (artikel 7) *Dit omvat alle gegevens over chemische stoffen in het door de Commissie beheerde IPCHEM vóór de overdracht van het beheer aan het ECHA.*	*Commissie*
	Register van referentiewaarden (artikel 8) *Dit omvat de volgende gegevens:* *(a) in de regelgeving opgenomen referentiewaarden die formeel zijn vastgesteld uit hoofde van de in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie;* *(b) wetenschappelijke referentiewaarden die beschikbaar zijn in formele adviezen die zijn uitgebracht uit hoofde van de in bijlage I, deel 1, vermelde rechtshandelingen van de Unie; en* *(c) in bijlage II vermelde wetenschappelijke referentiewaarden die voortvloeien uit relevante procedures die na de inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond.*	*Agentschappen*
	Informatie over regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen (artikel 10): *Dit omvat de volgende informatie:* *(a) informatie in het bestaande hulpmiddel voor de coördinatie van activiteiten van het ECHA;* *(b) informatie over regelgevingsprocessen inzake chemische stoffen die*	*Autoriteiten*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
	beschikbaar is via de bestaande interface Open EFSA van de EFSA; en (c) andere informatie die het ECHA ter beschikking wordt gesteld overeenkomstig artikel 10.	
	Informatie over de verplichtingen uit hoofde van rechtshandelingen van de Unie inzake chemische stoffen (artikel 13) *Dit omvat informatie over de verplichtingen uit hoofde van in bijlage I vermelde rechtshandelingen van de Unie, waaronder informatie die beschikbaar is via de bestaande zoekmachine van het ECHA voor wetgeving van de Europese Unie.*	*ECHA*
	Register van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia (artikel 14) *Dit omvat standaardformaten en gecontroleerde vocabularia die beschikbaar zijn overeenkomstig artikel 14.*	*Agentschappen, Commissie*
Reach-registraties	*Registratiedossiers ingediend op grond van titel II van Verordening (EG) nr. 1907/2006.*	*ECHA*
Inventaris van indelingen en etiketteringen (CLP)	*- Informatie over indeling en etikettering die is verstrekt in registratiedossiers uit hoofde van titel II van Verordening (EG) nr. 1907/2006 en waarvan kennisgeving is gedaan uit hoofde van titel V van Verordening (EG) nr. 1272/2008; en* *- geharmoniseerde indelings- en etiketteringsvermeldingen uit bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008.*	*ECHA*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
Aanvragen in het kader van de biocidenverordening tot goedkeuring en verlenging van werkzame stoffen en samenvattingen van de productkenmerken van biociden	*- Aanvragen tot goedkeuring of verlenging van de goedkeuring van werkzame stoffen van biociden krachtens de hoofdstukken II en III van Verordening (EU) nr. 528/2012 en beschikbaar in IUCLID; en - samenvattingen van de productkenmerken van biociden ingediend door aanvragers van een toelating van de Unie krachtens hoofdstuk VIII van Verordening (EU) nr. 528/2012 en door aanvragers uit krachtens Verordening (EU) nr. 414/2013 en beschikbaar in IUCLID.*	*ECHA*
Aanvragen in het kader van de drinkwaterrichtlijn voor opname van stoffen in de Europese positieve lijsten	*Aanvragen om nieuwe vermeldingen toe te voegen en bestaande vermeldingen te wijzigen of te schrappen uit de Europese positieve lijsten van stoffen die in contact komen met drinkwater, ingediend door marktdeelnemers of relevante instanties uit hoofde van artikel 13 van Richtlijn (EU) 2020/2184.*	*ECHA*
Kennisgevingen van studies	*Informatie in verband met de kennisgeving van studies zodra een overeenkomstige registratie, aanvraag of ander relevant regelgevingsdossier is ingediend en eventuele verzoeken om vertrouwelijke behandeling zijn beoordeeld: - uit de ECHA-databank van kennisgevingen van studies bedoeld in artikel 9 van deze verordening; en - uit de in artikel 32 ter van Verordening (EG) nr. 178/2002 bedoelde databank van de EFSA die overeenkomstig artikel 9, lid 4, van die verordening ter beschikking*	*ECHA, EFSA*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
	van het ECHA wordt gesteld.	
Open Food Tox	*De databank van gevaarlijke chemische stoffen van de EFSA waarin alle chemische risicobeoordelingen van de EFSA, met inbegrip van chemische identificatiecodes, kritische eindpunten, toxicologische referentiewaarden en metagegevens van EFSA-outputs, in een gestructureerd formaat worden samengebracht.*	*EFSA*
Gegevens van chemische monitoring	*Chemische monitoringgegevens van de EFSA*[1] *met betrekking tot meerdere verordeningen die onder de bevoegdheid van de EFSA vallen, waaronder* *- gegevens van chemische monitoring voor bestrijdingsmiddelen en residuen van diergeneesmiddelen en gegevens over verontreinigingen;* *- de afzonderlijke metingen van chemische stoffen in levensmiddelen/diervoeders en andere materialen die zijn bemonsterd in het kader van officiële controles en handhavingsactiviteiten;* *- van de industrie afkomstige metingen van chemische stoffen in levensmiddelen en diervoeders; en* *- andere bronnen naar aanleiding van een oproep tot gegevens.*	*EFSA*
Voedselketen	*Aanvraagdossiers met betrekking tot de voedselketen*	*EFSA*

[1] *Verzameling van gegevens: gegevens van chemische monitoring | EFSA.*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
	die gegevens over chemische stoffen bevatten en door aanvragers via het platform voor elektronische indiening voor de voedselketen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1831/2003, Verordening (EG) nr. 1935/2004, Verordening (EG) nr. 1924/2006 en Verordening (EU) 2015/2283 zijn ingediend en betrekking hebben op verschillende gereguleerde productgebieden, en beschikbaar zijn in gestructureerde formaten.	
Aanvragen in het kader van de verordening gewasbeschermingsmiddelen	*Door aanvragers krachtens Verordening (EG) nr. 1107/2009 ingediende dossiers betreffende het in de handel brengen van gewasbeschermingsmiddelen, die de indieningstypen voor werkzame stoffen, maximumresidugehalten en basisstoffen omvatten en die beschikbaar zijn in IUCLID.*	*EFSA*
Luchtkwaliteit	*Gegevens over de luchtkwaliteit uit uiteenlopende bronnen, waaronder* *- tijdreeksen van metingen van het Europees netwerk voor de monitoring van de luchtkwaliteit; en* *- statistieken over luchtverontreinigende stoffen die zijn berekend aan de hand van officieel geverifieerde gegevens van landen en die zijn verzameld uit hoofde van Richtlijn (EU) 2024/2881 maar met uitzondering van bijna-realtime-informatie van het EEA over luchtkwaliteit en aanverwante gegevensproducten, zoals de*	*EEA*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
	index voor luchtkwaliteit.	
Waterbase – waterkwaliteit	*Tijdreeksen van concentraties van nutriënten, organisch materiaal, gevaarlijke stoffen en andere chemische stoffen in rivieren, meren, grondwater, overgangs-, kust- en mariene wateren waarover overeenkomstig de watchlist voor chemische stoffen in oppervlaktewateren uit hoofde van Richtlijn 2000/60/EG (ook wel WISE-6 genoemd) verslag is uitgebracht.*	*EEA*
Waterbase – emissies	*Tijdreeksen van emissies van nutriënten en gevaarlijke stoffen in water waarover verslag is uitgebracht in verband met de jaarlijkse inputlast van rivieren naar overgangs-, kust- en mariene wateren uit hoofde van Richtlijn 2000/60/EG (ook wel WISE-1 genoemd).*	*EEA*
Industriële emissies	*Gegevens over chemische stoffen met betrekking tot de uitstoot, overbrenging en emissies van gereguleerde verontreinigende stoffen waarover de lidstaten in het Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 166/2006 en Richtlijn 2010/75/EU verslag hebben uitgebracht.*	*EEA*
Emissie-inventaris (NEC-richtlijn)	*Gegevens over emissies van luchtverontreinigende stoffen waarover de lidstaten uit hoofde van Richtlijn (EU) 2016/2284 verslag hebben uitgebracht en die zijn opgenomen in de emissie-inventaris.*	*EEA*

Dataset	*Beschrijving*	*Gegevensverstrekker*
Gegevens over geneesmiddelen voor menselijk gebruik met betrekking tot de milieurisicobeoordeling en niet-klinische gegevens over de veiligheid	*Milieurisicobeoordeling en niet-klinische gegevens over de veiligheid afkomstig van aanvragen van vergunningen voor het in de handel brengen van geneesmiddelen voor menselijk gebruik uit hoofde van Richtlijn 2001/83/EG en Verordening (EG) nr. 726/2004.* *Dit betreft alleen gegevens over relevante werkzame stoffen die bij het EMA worden ingediend in het kader van de relevante procedures die na de inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond.*	*EMA*
Gegevens over diergeneesmiddelen met betrekking tot de milieurisicobeoordeling en maximumresidugrenswaarden.	*Milieurisicobeoordelingsgegevens, maximumresidugrenswaarden (MRL) en MRL-beoordelingsgegevens afkomstig van aanvragen van vergunningen voor het in de handel brengen van diergeneesmiddelen uit hoofde van Verordening (EU) 2019/6 en Verordening (EG) nr. 470/2009.* *Dit betreft alleen gegevens over relevante werkzame stoffen die bij het EMA worden ingediend in het kader van de relevante procedures die na de inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond.*	*EMA*

BIJLAGE V

RECHTSHANDELINGEN VAN DE UNIE ALS BEDOELD IN ARTIKEL 11

Elke verwijzing naar de in deze bijlage vermelde rechtshandelingen van de Unie wordt ook begrepen als een verwijzing naar de gegevens over chemische stoffen in artikelen of producten die worden gegenereerd of ingediend als onderdeel van de uitvoering van de betreffende rechtshandeling van de Unie.

1. ***Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1)***

2. ***Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3)***

3. ***Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542, en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024)***

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0236

Hertoewijzing van wetenschappelijke en technische taken aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de overdracht van wetenschappelijke en technische taken aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen (COM(2023)0781 – C9-0448/2023 – 2023/0454(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0781),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0448/2023),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 20 maart 2024[1],

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 25 juni 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,

– gezien artikel 60 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0019/2025),

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast[2];

---

1 PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.

2 Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 1 april 2025 (Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0046).

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P10_TC1-COD(2023)0454

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 21 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2011/65/EU wat betreft de overdracht van wetenschappelijke en technische taken aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[2],

---

1 PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.

2 Standpunt van het Europees Parlement van 21 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal stelt als doel dat chemische veiligheidsbeoordelingen moeten evolueren naar een "één stof, één beoordeling"-benadering, waarbij wordt opgeroepen tot transparantere en eenvoudigere risicobeoordelingsprocessen om de lasten voor alle belanghebbenden te verminderen, de besluitvorming te versnellen en de consistentie en voorspelbaarheid van wetenschappelijke beslissingen en adviezen te vergroten. De mededeling van de Commissie van 14 oktober 2020 getiteld "Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu", concludeert dat, om die doelstelling te bereiken, een deel van de wetenschappelijke en technische werkzaamheden op het gebied van chemische stoffen die op het niveau van de Unie worden verricht ter ondersteuning van het Unierecht, moet worden overgedragen aan de meest geschikte EU-agentschappen. Dit zou de huidige opzet vereenvoudigen, de kwaliteit en coherentie van veiligheidsbeoordelingen in het Unierecht verbeteren, en zorgen voor een efficiënter gebruik van de bestaande middelen. ***Bovendien zal deze aanpak naar verwachting de kosteneffectiviteit en het concurrentievermogen helpen bevorderen, doordat regelgevingsprocedures worden vereenvoudigd en de administratieve last wordt verminderd, waardoor bedrijven zich efficiënt kunnen aanpassen aan veranderende regelgevingskaders.***

(2) De overdracht van bepaalde wetenschappelijke en technische taken aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen (het "Agentschap") is noodzakelijk om de processen en niveaus van wetenschappelijke toetsing en digitalisering af te stemmen op de huidige normen en processen van het Agentschap. De overdracht van dergelijke taken is ook noodzakelijk om een consistente norm van wetenschappelijke kwaliteit, transparantie, doorzoekbaarheid van gegevens, en interoperabiliteit te waarborgen, in overeenstemming met de "één stof, één beoordeling"-benadering. ***Bovendien zullen digitalisering en stroomlijning van processen dubbel werk helpen tegengaan en administratieve vertragingen helpen verminderen, wat aanzienlijke kostenbesparingen en efficiëntieverbeteringen oplevert voor zowel de lidstaten als de marktdeelnemers.***

(3) ***Met de wijziging van Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad[3] wordt beoogd de taken, de werklast en de bevoegdheden van de wetenschappelijke comités van het Agentschap uit te breiden. Om passende deskundigheid en ondersteuning, en gedegen wetenschappelijke evaluaties, te bieden, moeten toereikende en stabiele middelen en een passende en solide governance van de wetenschappelijke comités gewaarborgd zijn. Het is in dit opzicht gepast om te voorzien in een evaluatieclausule om ervoor te zorgen dat de Commissie rekening houdt met eventuele toekomstige ontwikkelingen in de regelgeving in verband met de governance van de wetenschappelijke comités van het Agentschap, om Richtlijn 2011/65/EU zo nodig dienovereenkomstig te herzien.***

(4) Richtlijn 2011/65/EU bevat twee procedures voor de beoordeling van chemische stoffen: de beoordeling van aanvragen van marktdeelnemers voor het verlenen, verlengen of intrekken van een vrijstelling van de beperkingen van stoffen en de evaluatie van stoffen die moeten worden toegevoegd aan de lijst van stoffen waarvoor beperkingen gelden. De transparantie moet worden vergroot door gedetailleerde procedurele stappen vast te stellen voor de evaluatie van stoffen met het oog op mogelijke opname in de lijst van stoffen waarvoor beperkingen gelden.

---

[3] Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/65/oj).

(5) De gegevens en informatie waarover het Agentschap beschikt in het kader van regelgevingsprocedures krachtens de titels VII en VIII van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad[4], kunnen nuttig worden gebruikt voor de beoordeling van mogelijke beperkingen van stoffen en voor de beoordeling van vrijstellingsaanvragen krachtens Richtlijn 2011/65/EU. Gevestigde structuren en procedures kunnen helpen om voort te bouwen op de bestaande kennisbank, synergieën te maximaliseren, en optimaal gebruik te maken van de beschikbare deskundigheid en middelen.

(6) Om te zorgen voor consistentie tussen de beoordeling van aanvragen van marktdeelnemers voor het verlenen, verlengen of intrekken van een vrijstelling op grond van artikel 5 van Richtlijn 2011/65/EU, en om optimaal gebruik te maken van de bestaande deskundigheid op het gebied van chemische stoffen, moet de technische evaluatie ter beoordeling van de rechtvaardiging van dergelijke vrijstellingsaanvragen door het Agentschap en zijn comités in nauwe samenwerking met de Commissie worden uitgevoerd.

---

4 Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(7) ***De informatie die in de vertrouwelijke versie van een vrijstellingsaanvraag wordt ingediend, moet door het Agentschap worden beoordeeld. Een dergelijke beoordeling moet in overeenstemming zijn met het Unierecht inzake vertrouwelijke gegevens en de bescherming van persoonsgegevens, met name wat betreft verspreidings- en vertrouwelijkheidscriteria die zijn vastgesteld op grond van Verordening (EG) nr. 1907/2006.***

(8) ***De meeste vrijstellingsaanvragen zullen naar verwachting de deskundigheid vereisen van het bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 ingestelde Comité sociaaleconomische analyse. De Commissie dient bij het vaststellen van de richtsnoeren voor het betrekken van het Comité risicobeoordeling de vertegenwoordigers van de lidstaten te raadplegen.***

(9) Om ervoor te zorgen dat de beperkingsprocedure van Richtlijn 2011/65/EU strookt met de beperkingsprocedures krachtens andere rechtshandelingen met betrekking tot chemische stoffen, en met name de in Verordening (EG) nr. 1907/2006 vastgestelde procedure voor de beperking van stoffen, moet Richtlijn 2011/65/EU worden gewijzigd, zodat het Agentschap een formele rol in de beperkingsprocedure wordt toegekend. Gezien de ervaring die is opgedaan bij de uitvoering van evaluaties van stoffen, is het voor de kwaliteit van de desbetreffende technische beoordeling en voor het mogelijk maken van synergieën van essentieel belang gebruik te maken van informatie en instrumenten die worden gebruikt in het kader van beoordelingen van chemische beperkingen krachtens Verordening (EG) nr. 1907/2006.

(10) ***De in Richtlijn 2011/65/EU bedoelde lijst van aan beperkingen onderworpen stoffen moet periodiek worden geëvalueerd om een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid, het milieu en de veiligheid van de consument te waarborgen. Het is passend om deze evaluaties minstens om de 4 jaar te laten plaatsvinden, rekening houdend met de marktontwikkelingen, de technische en wetenschappelijke vooruitgang, met het feit dat de lidstaten te allen tijde beperkingsdossiers kunnen indienen en dat er horizontale beperkingsmaatregelen kunnen worden geïnitieerd en vastgesteld krachtens Verordening (EG) nr. 1907/2006, Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad[5], of ander Unierecht betreffende duurzaamheidscriteria voor gevaarlijke stoffen en chemische stoffen.***

▌

(11) ***Het Agentschap kan richtsnoeren voor de bij deze richtlijn ingevoerde bijlage bij Richtlijn 2011/65/EU uitwerken. Daarnaast kan er, wanneer dit relevant is, naar de bestaande richtsnoeren betreffende bijlage XV bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 worden verwezen wat betreft het specifieke doel van Richtlijn 2011/65/EU en de in artikel 6, lid 1, van die richtlijn vastgestelde criteria.***

---

5 Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (PB L 169 van 25.6.2019, blz. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj).

(12) De twee procedures van artikel 5 en artikel 6 van Richtlijn 2011/65/EU zijn van toepassing op Unieniveau. Nationale bepalingen mogen niet afwijken van deze artikelen.

(13) Om ervoor te zorgen dat deze richtlijn strookt met eventuele toekomstige wijzigingen van Verordening (EG) nr. 1907/2006 en met andere toekomstige rechtshandelingen van de Unie betreffende duurzaamheidscriteria voor gevaarlijke stoffen en chemische stoffen, moet de Commissie nagaan of verdere wijzigingen van Richtlijn 2011/65/EU nodig zijn om de regels inzake de aanpassing van de bijlagen bij die richtlijn aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang en de regels inzake de wijziging van de lijst van aan beperkingen onderworpen stoffen in bijlage II van die richtlijn, te wijzigen. In voorkomend geval moet de Commissie wijzigingen van Richtlijn 2011/65/EU voorstellen in toekomstige voorstellen over duurzaamheidscriteria voor gevaarlijke stoffen en chemische stoffen of in andere toekomstige rechtshandelingen van de Unie betreffende duurzaamheidscriteria voor gevaarlijke stoffen en chemische stoffen.

(14) Voor de wijziging van de procedurele bepalingen uit hoofde van Richtlijn 2011/65/EU is het nodig te voorzien in een overgangsperiode van ***twintig*** maanden om een passende toewijzing van middelen en taken met betrekking tot het Agentschap mogelijk te maken. Die termijn wordt voldoende geacht om potentiële aanvragers of lidstaten in staat te stellen zich aan te passen aan de gewijzigde procedurele stappen krachtens die richtlijn.

(15) Richtlijn 2011/65/EU moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen in Richtlijn 2011/65/EU

Richtlijn 2011/65/EU wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 3 en 4 worden vervangen door:

"3. Een aanvraag voor verlening, verlenging of intrekking van een vrijstelling wordt ingediend bij het op grond van artikel 75, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1907/2006 opgerichte Europees Agentschap voor chemische stoffen (het "Agentschap") overeenkomstig bijlage V.

4. Het Agentschap:

a) bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen 15 dagen na ontvangst; in de ontvangstbevestiging wordt de datum van ontvangst van de aanvraag vermeld;

b) stelt na ontvangst van een aanvraag de Commissie in kennis van de aanvraag en houdt haar op de hoogte van alle procedurele stappen uit hoofde van de eerste alinea, punten c) tot en met g), en de tweede, derde en vierde alinea;

c) controleert of de aanvraag alle in bijlage V vermelde elementen bevat;

d) zo nodig ***en binnen 45 dagen na ontvangst van de aanvraag:***

i) verzoekt de aanvrager de aanvraag aan te vullen; ▌ en

ii) stelt een passende termijn vast ***van hoogstens 60 dagen voor het vervolledigen van de aanvraag.***

e) stelt de aanvraag en eventuele door de aanvrager verstrekte aanvullende informatie ter beschikking van de lidstaten;

f) stelt een samenvatting van de aanvraag en een niet-vertrouwelijke versie van de aanvraag beschikbaar voor het publiek op de website van het Agentschap, alsmede de datum waarop het de aanvraag als volledig beschouwt,;

g) nodigt belanghebbenden uit om informatie in te dienen binnen 3 maanden na het beschikbaar stellen van de aanvraag in overeenstemming met punt f).

Wanneer het Agentschap zich vanwege de omvang en de complexiteit van de aanvraag niet kan houden aan de in de eerste alinea, punt d), bedoelde termijn van 45 dagen, stelt het de aanvrager zo spoedig mogelijk en in elk geval vóór het einde van die termijn in kennis van een verlenging van de termijn en de redenen daarvoor.

Het Agentschap kan de in de eerste alinea, punt d), ii), bedoelde termijn van 60 dagen verlengen, indien die termijn vanwege de omvang en de complexiteit van de aanvraag niet kan worden gehaald en op voorwaarde dat de aanvrager voor het verstrijken van de termijn van 60 dagen een gemotiveerd verzoek tot verlenging indient. Het Agentschap neemt binnen 5 werkdagen na indiening van het verzoek een beslissing over een dergelijke verlenging.

Indien de aanvrager de aanvraag niet overeenkomstig bijlage V binnen de overeenkomstig de eerste alinea, punt d), ii), en de tweede en derde alinea van dit artikel vastgestelde termijn aanvult met de elementen waarvan het Agentschap heeft vastgesteld dat zij ontbreken, ***wijst*** het Agentschap de aanvraag ***af***. Het Agentschap stelt onverwijld de datum vast waarop de aanvraag als volledig wordt beschouwd, en deelt deze onverwijld mee aan de aanvrager.***";***

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

"4 bis. Zodra het Agentschap de aanvraag volledig acht, wint het het advies in van het op grond van artikel 76, lid 1, punt d), van Verordening (EG) nr. 1907/2006 ingestelde Comité sociaaleconomische analyse (het "Comité sociaaleconomische analyse"). Tevens wint het Agentschap het advies in van het op grond van artikel 76, lid 1, punt c), van Verordening (EG) nr. 1907/2006 ingestelde Comité risicobeoordeling (het "Comité risicobeoordeling") in het geval van een aanvraag voor een nieuwe vrijstelling, of wanneer het dit anderszins passend acht.

Het Comité sociaaleconomische analyse en, in voorkomend geval, het Comité risicobeoordeling:

a) stelt binnen negen maanden na de datum waarop de aanvraag door het Agentschap als volledig wordt beschouwd, ontwerpadviezen op;

b) beoordeelt of aan de criteria van artikel 5, lid 1, punt a), is voldaan;

c) verstrekt de Commissie duidelijke richtsnoeren voor het verlenen, verlengen of intrekken van een vrijstelling;

d) kan de aanvrager of derden verzoeken binnen een bepaalde termijn aanvullende informatie te verstrekken;

e) deelt na de vaststelling van de ontwerpadviezen die ontwerpadviezen mee aan de aanvrager en biedt de aanvrager de gelegenheid om binnen vier weken na die mededeling opmerkingen in te dienen;

f) stelt definitieve adviezen vast, rekening houdend met de opmerkingen van de aanvrager.

Elk comité houdt rekening met alle informatie die door derden is verstrekt overeenkomstig de tweede alinea, punt d).

Het Agentschap stuurt de definitieve adviezen van de comités binnen twaalf maanden na de datum waarop het Agentschap de aanvraag als volledig beschouwt, naar de Commissie.

Het Agentschap bepaalt welke delen van die adviezen, met inbegrip van eventuele bijlagen daarbij openbaar moeten worden gemaakt op zijn website. Het Agentschap maakt die delen***, en eventuele verzoeken die overeenkomstig de tweede alinea, punt d), zijn gedaan,*** openbaar op zijn website.

Voor de vaststelling van adviezen op grond van dit lid is artikel 87 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van overeenkomstige toepassing.”***;***

c) lid 5 wordt vervangen door:

“5. Aanvragen voor verlenging van een vrijstelling worden uiterlijk 18 maanden voor het verstrijken van de vrijstelling ingediend. De Commissie stelt binnen negen maanden na ontvangst van de adviezen van het Agentschap op grond van lid 4 bis, vierde alinea, het besluit over de aanvraag vast. Bestaande vrijstellingen blijven geldig totdat de Commissie een besluit heeft vastgesteld over de aanvraag voor verlenging.”;

d) lid 8 wordt vervangen door:

"8. Het Agentschap legt, in overleg met de Commissie, een geharmoniseerd formaat vast voor de aanvragen als bedoeld in lid 3, alsook uitgebreide richtsnoeren inzake dergelijke aanvragen, waarbij het rekening houdt met de situatie van kleine en middelgrote ondernemingen. Bij elke aanvraag bij het Agentschap wordt gebruikgemaakt van dat geharmoniseerd formaat en indieningsinstrumenten die door het Agentschap ter beschikking worden gesteld.";

e) het volgende lid wordt toegevoegd:

"9. De Commissie maakt richtsnoeren bekend om de geharmoniseerde toepassing van dit artikel te vergemakkelijken.";

2) artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste alinea wordt vervangen door:

"Om de in artikel 1 genoemde doelstellingen te verwezenlijken overweegt de Commissie overeenkomstig het voorzorgsbeginsel op gezette tijden ***en ten minste elke 4 jaar*** een evaluatie op basis van een grondige beoordeling, en een wijziging, van de lijst in bijlage II van stoffen waarvoor beperkingen gelden, en wel op eigen initiatief of na indiening van een beperkingsdossier door een lidstaat met de in lid 2 bedoelde informatie.";

ii) de vierde alinea wordt geschrapt;

b) lid 2 wordt vervangen door:

"2. De evaluatie en wijziging van de lijst van stoffen waarvoor beperkingen gelden, ***of een groep van vergelijkbare stoffen,*** in bijlage II, worden gebaseerd op beperkingsdossiers die op verzoek van de Commissie door het Agentschap zijn opgesteld of die door een lidstaat zijn opgesteld.

Bij het opstellen van beperkingsdossiers houdt het Agentschap of een lidstaat rekening met alle beschikbare informatie en alle relevante ▌beoordelingen die ten behoeve van andere rechtshandelingen van de

Unie zijn ingediend en die ***om het even welk deel van*** de levenscyclus, met name de afvalfase, van de in EEA gebruikte stof bestrijken. Andere organen die uit hoofde van het Unierecht zijn opgericht en soortgelijke taken verrichten, verstrekken het Agentschap of de betrokken lidstaat daartoe op verzoek informatie.

Beperkingsdossiers voldoen aan de voorschriften van ***lid 1 van dit artikel***, ▌en bevatten bovendien de ***in bijlage V bis vermelde*** informatie.";

3) de volgende artikelen worden ingevoegd:

"Artikel 6 bis

Initiëren van een procedure voor evaluatie en wijziging van de lijst van stoffen waarvoor beperkingen gelden

1. Binnen 12 maanden na ontvangst van het in artikel 6, lid 2, eerste alinea, bedoelde verzoek van de Commissie stelt het Agentschap een beperkingsdossier op overeenkomstig artikel 6, lid 2, en stelt het beperkingen voor teneinde de procedure voor het evalueren en wijzigen van de lijst van stoffen waarvoor beperkingen gelden (de "beperkingsprocedure") te initiëren.

2. Wanneer een lidstaat voornemens is een beperkingsdossier op te stellen, stelt hij het Agentschap ten minste 12 maanden voordat het beperkingsdossier wordt ingediend hiervan in kennis. Indien uit het beperkingsdossier blijkt dat, naast de eventueel reeds genomen maatregelen, maatregelen op Unieniveau nodig zijn, zendt de lidstaat het dossier naar het Agentschap teneinde de beperkingsprocedure te initiëren.

3. Het Agentschap maakt onverwijld het voornemen van de Commissie of van de lidstaat om de beperkingsprocedure te initiëren op zijn website bekend.

4. Het Agentschap stelt een lijst van stoffen op waarvoor het Agentschap of een lidstaat met het oog op een voorgestelde beperking voornemens is een beperkingsdossier op te stellen of opstelt, en beheert deze lijst.

5. Het Agentschap raadpleegt het Comité risicobeoordeling en het Comité sociaaleconomische analyse. De comités gaan na of het ingediende beperkingsdossier voldoet aan de in artikel 6, lid 2, bedoelde eisen.

Binnen dertig dagen na ontvangst van het beperkingsdossier delen de comités het Agentschap of de lidstaat die beperkingen voorstelt, mee of het dossier voldoet aan de in artikel 6, lid 2, bedoelde eisen. Indien het dossier niet aan die eisen voldoet, delen de comités binnen 45 dagen na ontvangst van dat dossier de redenen daarvoor schriftelijk aan het Agentschap of de lidstaat mee. Het Agentschap of de lidstaat brengt het dossier binnen zestig dagen na ontvangst van de redenen van de Comités in overeenstemming met de voorschriften; anders wordt de procedure uit hoofde van dit artikel beëindigd.

6. Indien het beperkingsdossier voldoet aan de in artikel 6, lid 2, bedoelde eisen, maakt het Agentschap het onverwijld openbaar, met duidelijke vermelding van de publicatiedatum. Het Agentschap nodigt alle belanghebbende partijen, met inbegrip van marktdeelnemers, recyclers, verwerkers, milieuorganisaties en werknemers- en consumentenorganisaties uit om binnen vier maanden na de datum van bekendmaking van het dossier individueel of gezamenlijk het volgende in te dienen:

   a) opmerkingen over het beperkingsdossier en de voorgestelde beperkingen;

   b) een sociaaleconomische analyse, met inbegrip van een analyse van mogelijke vervangende stoffen en alternatieven, of informatie die relevant is voor het onderzoeken van de voor- en nadelen van een van de voorgestelde beperkingen.

   De in de eerste alinea, punt b), bedoelde sociaaleconomische analyse voldoet aan de eisen van bijlage XVI bij Verordening (EG) nr. 1907/2006 ***die verband houden met de criteria van artikel 6, lid 1, van deze richtlijn.***

Artikel 6 ter

Advies van de comités van het Agentschap

1. Binnen twaalf maanden na de in artikel 6 bis, lid 6, bedoelde publicatiedatum brengt het Comité risicobeoordeling advies uit over de vraag of de beperking geschikt is om ***de*** in artikel 6, lid 1, bedoelde ***schadelijke effecten en blootstelling ▌ te verminderen***. In dat advies wordt rekening gehouden met het beperkingsdossier dat door het Agentschap, op verzoek van de Commissie, of door de lidstaat is samengesteld, en met de op grond van artikel 6 bis, lid 6, punt a), ingediende opmerkingen van belanghebbende partijen

2. Binnen 15 maanden na de in artikel 6 bis, lid 6, bedoelde publicatiedatum brengt het Comité sociaaleconomische analyse op grond van zijn beoordeling van de toepasselijke delen van het dossier en de sociaaleconomische gevolgen van de voorgestelde beperkingen advies uit over de voorgestelde beperkingen, waarbij het rekening houdt met enigerlei bestaande analyse of informatie die is ingediend op grond van artikel 6 bis, lid 6, punt b).

   Voorafgaand aan het uitbrengen van zijn advies stelt het Comité sociaaleconomische analyse een ontwerp van dat advies op en dient het in bij het Agentschap.

3. Het Agentschap publiceert het ontwerpadvies van het Comité sociaaleconomische analyse onverwijld op zijn website en roept belanghebbende partijen ertoe op uiterlijk binnen zestig dagen na de bekendmaking ervan opmerkingen ter zake in te dienen.

4. Het Comité sociaaleconomische analyse stelt onverwijld zijn advies vast, waarbij het rekening houdt met de overeenkomstig artikel 6 bis, lid 6, punt a), en lid 3 van dit artikel ingediende opmerkingen van belanghebbende partijen.

5. Wanneer het advies van het Comité risicobeoordeling aanzienlijk afwijkt van de voorgestelde beperkingen, verlengt het Agentschap de termijn voor het advies van het Comité sociaaleconomische analyse met maximaal negentig dagen.

6. Voor de vaststelling van adviezen op grond van dit artikel is artikel 87 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 quater

Voorlegging van een advies aan de Commissie

1. Het Agentschap legt de op grond van artikel 6 ter vastgestelde adviezen van het Comité risicobeoordeling en het Comité sociaaleconomische analyse onverwijld voor aan de Commissie. Wanneer de adviezen van het Comité risicobeoordeling en het Comité sociaaleconomische aanzienlijk afwijken van de voorgestelde beperkingen, legt het Agentschap aan de Commissie een toelichting voor met een nadere verklaring voor de redenen van die afwijkingen. Indien een van de of beide comités niet binnen de in artikel 6 ter,

leden 1 en 2, gestelde termijnen advies uitbrengen, stelt het Agentschap de Commissie daarvan op de hoogte, met vermelding van de redenen.

2. Het Agentschap publiceert de adviezen van het Comité risicobeoordeling en het Comité sociaaleconomische analyse onverwijld op zijn website.

3. Het Agentschap verstrekt de Commissie of de lidstaat op verzoek alle documenten en bewijzen die het heeft ontvangen of overwogen.";

4) artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

"1. De bevoegdheid tot vaststelling van de in artikel 4, lid 2, artikel 5, lid 1, en artikel 6 bedoelde gedelegeerde handelingen wordt aan de Commissie verleend voor een termijn van vijf jaar te rekenen vanaf 21 juli 2011. De Commissie stelt uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van de termijn van vijf jaar een verslag op over de gedelegeerde bevoegdheden. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad die delegatie intrekt overeenkomstig artikel 21.";

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

*"1 bis. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven**

** PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.";*

▌

5) aan artikel 24 wordt het volgende lid toegevoegd:

"3. Rekening houdend met eventuele ontwikkelingen in de regelgeving met betrekking tot de staat van de middelen en de governance van de wetenschappelijke comités van het Agentschap, monitort de Commissie de

situatie met betrekking tot de taken, werklast en bevoegdheden van de wetenschappelijke comités en dient zij zo nodig een wetgevingsvoorstel in om deze richtlijn dienovereenkomstig te wijzigen.";

6) in bijlage V wordt de volgende alinea toegevoegd:

"In de in de eerste alinea, punt h), bedoelde gevallen dient de aanvrager een niet-vertrouwelijke versie van de aanvraag in.";

7) de tekst in de bijlage bij deze richtlijn wordt toegevoegd als bijlage V bis.

Artikel 2

Toepassing

Deze richtlijn is van toepassing met ingang van ... [***20*** maanden na de bekendmaking van deze richtlijn].

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het ***Publicatieblad van de Europese Unie***.

Artikel 4

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

BIJLAGE

"BIJLAGE V bis

Dossiers inzake voorstellen tot beperking

De voorstellen voor evaluatie en wijziging van de lijst van aan beperkingen onderworpen stoffen of van een groep vergelijkbare stoffen in bijlage II bevat ten minste de volgende informatie:

1) de identiteit van de stof of stoffen;

2) een precieze en heldere bewoording van de voorgestelde beperking in bijlage II;

3) referenties en wetenschappelijk bewijsmateriaal betreffende een dergelijke beperking;

4) informatie over het gebruik van de stof of de groep van vergelijkbare stoffen in de EEA;

5) informatie over de schadelijke effecten en in het bijzonder de blootstelling tijdens de verwerking van afgedankte EEA;

6) informatie over mogelijke vervangende stoffen en andere alternatieven alsook de beschikbaarheid en betrouwbaarheid daarvan;

7) een motivering waarom een voor de hele Unie geldende beperking als de meest geëigende maatregel wordt beschouwd;

8) een beoordeling van de sociaaleconomische gevolgen.".

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0237

Hertoewijzing van wetenschappelijke en technische taken en verbetering van de samenwerking tussen EU-agentschappen op het gebied van chemische stoffen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 en (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de hertoewijzing van wetenschappelijke en technische taken en de verbetering van de samenwerking tussen de agentschappen van de Unie op het gebied van chemische stoffen (COM(2023)0783 – C9-0447/2023 – 2023/0455(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0783),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0447/2023),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 20 maart 2024[1],

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 25 juni 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,

– gezien artikel 60 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0020/2025),

[1] PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast[2];

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

---

[2] Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 1 april 2025 (Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0047).

P10_TC1-COD(2023)0455

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 21 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 en (EU) 2019/1021 wat betreft de hertoewijzing van wetenschappelijke en technische taken en de verbetering van de samenwerking tussen de agentschappen van de Unie op het gebied van chemische stoffen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43, artikel 114, artikel 168, lid 4, punt c), artikel 192, lid 1, en artikel 207,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[2],

---

1 PB C, C/2024/3381, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj.

2 Standpunt van het Europees Parlement van 21 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal geeft blijk van hoge ambities om de overgang naar een gifvrij milieu en nulverontreiniging mogelijk te maken. De strategie uiteengezet in de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2020 getiteld "Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu" is een cruciale stap in de richting van nulverontreiniging en introduceert de "één stof, één beoordeling"-benadering, die tot doel heeft de efficiëntie, doeltreffendheid, samenhang en transparantie van de veiligheidsbeoordelingen van chemische stoffen in alle rechtshandelingen van de Unie te verbeteren.

(2) Om deze doelstellingen te verwezenlijken, moet het wetenschappelijke en technische werk op het gebied van chemische stoffen dat op het niveau van de Unie ter ondersteuning van de rechtshandelingen van de Unie wordt verricht, worden samengebracht in de relevante agentschappen van de Unie en moeten er verplichtingen voor de agentschappen van de Unie worden ingevoerd om samen te werken bij de ontwikkeling van beoordelingsmethoden en de uitwisseling van gegevens en informatie. Dit zou het huidige kader vereenvoudigen, de kwaliteit en coherentie van veiligheidsbeoordelingen in rechtshandelingen van de Unie verbeteren en ervoor zorgen dat bestaande middelen efficiënter worden gebruikt.

(3) De hertoewijzing van bepaalde bestaande wetenschappelijke en technische taken aan het geschikte agentschap, evenals de toewijzing van volledig nieuwe taken, werden voorgesteld als onderdeel van lopende herzieningen van handelingen van de Unie. Deze verordening bepaalt dat andere taken, waarin wordt voorzien in rechtshandelingen van de Unie die momenteel niet worden herzien, moeten worden hertoegewezen aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen om gebruik te kunnen maken van zijn deskundigheid en capaciteiten op het gebied van de beoordeling van chemische stoffen. Dit is in overeenstemming met de "één stof, één beoordeling"-benadering om ervoor te zorgen dat het technische en wetenschappelijke werk wordt uitgevoerd door het geschikte agentschap van de Unie, om de aantoonbare ervaring en bestaande instrumenten op zijn gebied te benutten. Deze verordening moet tegelijkertijd worden vastgesteld met een richtlijn tot wijziging van Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad[3], waarmee dezelfde doelstellingen worden nagestreefd.

(4) Als onderdeel van de uitvoering van de "één stof, één beoordeling"-benadering zijn in een voorstel voor een verordening tot wijziging van de farmaceutische wetgeving van de Unie bepalingen opgenomen om het Europees Geneesmiddelenbureau een mandaat te geven voor de ontwikkeling en samenwerking op het gebied van de ontwikkeling van beoordelingsmethoden, standaardformaten en gecontroleerde vocabularia en voor de uitwisseling van gegevens en informatie over chemische stoffen, alsook voor het vaststellen van nieuwe procedures om consistentie tussen wetenschappelijke adviezen te waarborgen.

---

[3] Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/65/oj).

(5) Om de consistentie van methoden voor de beoordeling van chemische stoffen op het niveau van de Unie te waarborgen, moeten alle relevante agentschappen van de Unie een gelijkwaardig mandaat hebben om dergelijke methoden te ontwikkelen op de gebieden die binnen hun respectieve mandaten vallen en moeten zij onderworpen zijn aan dezelfde verplichtingen om onderling samen te werken om dergelijke methoden te ontwikkelen.

(6) Om de consistentie en efficiëntie van de beoordelingen met betrekking tot chemische stoffen waarin rechtshandelingen van de Unie voorzien, te garanderen, is het ook belangrijk dat de gegevens interoperabel zijn en gemakkelijk tussen de relevante agentschappen van de Unie kunnen worden uitgewisseld, en dat samenwerking bij de ontwikkeling van standaardformaten en gecontroleerde vocabularia wordt aangemoedigd. Om de uitwisseling van gegevens tussen agentschappen te vergemakkelijken moeten nieuwe dataformaten die door de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (*European Food Safety Authority* – de "EFSA") of het Europees Milieuagentschap (*European Environmental Agency* – de "EEA") zijn ontwikkeld, dus worden vastgesteld in samenwerking met andere relevante agentschappen van de Unie die zich bezighouden met chemische stoffen. Daartoe moeten in Verordening (EG) nr. 401/2009[4] en in Verordening (EG) nr. 178/2002[5] van het Europees Parlement en de Raad nieuwe relevante bepalingen worden opgenomen en moeten bestaande bepalingen worden versterkt. Het voorstel voor vergelijkbare bepalingen in de verordening inzake het Europees Agentschap voor chemische stoffen moet ook worden overwogen om ervoor te zorgen dat bepalingen betreffende samenwerking tussen alle relevante agentschappen van de Unie consistent zijn.

---

4 Verordening (EG) nr. 401/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake het Europees Milieuagentschap en het Europees milieuobservatie- en -informatienetwerk (PB L 126 van 21.5.2009, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/401/oj).

5 Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

(7) Om te zorgen voor consistentie en efficiëntie van de beoordelingen van chemische stoffen waarin rechtshandelingen van de Unie voorzien, moeten de betrokken agentschappen van de Unie maatregelen nemen om verschillende wetenschappelijke adviezen te voorkomen. Gevallen van verschillende wetenschappelijke adviezen hebben geleid tot een grotere onzekerheid voor de marktdeelnemers alsook tot een afname van het vertrouwen van het publiek in de deugdelijkheid en consistentie van de wetenschappelijke besluitvorming. In het kader van de herziening van de farmaceutische wetgeving van de Unie zijn voorstellen gedaan om de procedures voor het oplossen van verschillen in wetenschappelijke adviezen tussen het Europees Geneesmiddelenbureau en andere wetenschappelijke instanties aan te pakken en te versterken. Het voorstel voor vergelijkbare bepalingen in de verordening inzake het Europees Agentschap voor chemische stoffen moet ook in overweging worden genomen om ervoor te zorgen dat bepalingen voor het oplossen van verschillen in wetenschappelijke adviezen tussen alle relevante agentschappen van de Unie consistent zijn. Voor het EEA zouden dergelijke aanvullende bepalingen niet nodig zijn, aangezien het EEA geen wetenschappelijke adviezen over afzonderlijke chemische stoffen uitbrengt.

(8) Deze verordening heeft tot doel mogelijke verschillen tussen de wetenschappelijke adviezen van de EFSA en die van andere instanties aan te pakken***, rekening houdend met de doelstelling om een hoog niveau van bescherming van het milieu en van de menselijke gezondheid, ook die van kwetsbare groepen, te waarborgen***. Verordening (EG) nr. 178/2002 voorziet reeds in procedures voor het oplossen van ***verschillen tussen*** wetenschappelijke adviezen. Die procedures moeten worden versterkt. De EFSA en de andere betrokken instantie moeten worden verplicht hun uiterste best te doen om eventuele verschillen tussen wetenschappelijke adviezen of over wetenschappelijke kwesties op te lossen. Alleen als zij niet in staat zijn het verschil tussen adviezen zelf op te lossen, mogen zij de kwestie naar risicomanagers verwijzen. ***Bovendien moeten zij wanneer zij de kwestie naar risicomanagers verwijzen, de redenen die aan het verschil ten grondslag liggen mededelen, met inbegrip van eventuele methodologische verschillen.***

(9) In het specifieke geval van verschillende wetenschappelijk adviezen met betrekking tot de gevarenidentificatie van chemische stoffen moet een nieuwe procedure worden ingevoerd die het mogelijk maakt het verschil tussen adviezen op te lossen. Die procedure moet de Commissie in staat stellen om het Europees Agentschap voor chemische stoffen, als het agentschap van de Unie dat over de beste expertise en capaciteit op het gebied van gevarenbeoordeling beschikt en ruime ervaring heeft met het geharmoniseerde indelings- en etiketteringsproces, te verzoeken een voorstel te ontwikkelen voor een geharmoniseerde indeling en etikettering, in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad[6]. Dit zou de uniformiteit van de gevarenbeoordelingen van chemische stoffen in de hele Unie een stap dichter bij de visie van "één stof, één beoordeling" brengen***, waardoor de bescherming van de menselijke gezondheid en van het milieu wordt verbeterd***. Deze mogelijkheid moet worden opgenomen in de bepaling van Verordening (EG) nr. 178/2002 betreffende het oplossen van verschillende wetenschappelijke adviezen.

---

6 Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

(10) Om te voldoen aan de in punt 10.4.3 van bijlage I bij Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad[7] vastgestelde verplichting, heeft de Commissie het Wetenschappelijk Comité voor gezondheids-, milieu- en opkomende risico's (*Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks* – SCHEER) gemachtigd om richtsnoeren op te stellen voor de baten-risicobeoordeling van de aanwezigheid van ftalaten die zijn ingedeeld als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting van categorie 1A of categorie 1B of die hormoonontregelende eigenschappen hebben waarvoor wetenschappelijk bewijs bestaat dat ze waarschijnlijk ernstige gevolgen voor de menselijke gezondheid hebben en die zijn geïdentificeerd overeenkomstig de procedure van artikel 59 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad[8]. Het SCHEER heeft die richtsnoeren in 2019 uitgevaardigd en de Commissie heeft het SCHEER gemachtigd om die richtsnoeren voor de eerste keer bij te werken.

(11) Om te voldoen aan de in punt 10.4.4 van bijlage I bij Verordening (EU) 2017/745 vastgestelde verplichting, moet de Commissie het betreffende wetenschappelijk comité een mandaat verlenen om richtsnoeren op te stellen voor andere stoffen dan ftalaten en die zijn ingedeeld als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting van categorie 1A of categorie 1B of hormoonontregelende eigenschappen hebben waarvoor wetenschappelijk bewijs bestaat dat ze waarschijnlijk ernstige gevolgen voor de menselijke gezondheid hebben en die zijn geïdentificeerd overeenkomstig de procedure van artikel 59 van Verordening (EG) nr. 1907/2006.

---

7 Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj).

8 Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(12) Het Europees Agentschap voor chemische stoffen geeft op grond van Verordening (EG) nr. 1907/2006 reeds wetenschappelijk advies over chemische stoffen, waaronder ftalaten, hormoonontregelaars en kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen. Verscheidene belangrijke capaciteiten van het agentschap kunnen worden hergebruikt, waaronder de capaciteiten voor gevaren-, risico-, blootstellings- en sociaaleconomische beoordelingen, de adviesontwikkeling van het comité en de IT-capaciteiten voor raadpleging van belanghebbenden en verspreiding. Om in de toekomst tijdige updates over de aanwezigheid van ftalaten mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat het geschikte agentschap van de Unie nieuwe richtsnoeren voor andere stoffen ontwikkelt op basis van de meest recente wetenschappelijke gegevens, moet de ontwikkeling van die richtsnoeren aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen worden toegewezen. ***Het Europees Agentschap voor chemische stoffen moet de relevante deskundigen op het gebied van medische hulpmiddelen betrekken bij de opstelling en actualisering van de richtsnoeren.***

(13) Gezien de nieuwe gevarenklassen en criteria voor de indeling, etikettering en verpakking van stoffen die zijn ingevoerd bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/707 van de Commissie[9], moet in punt 10.4.1, b), van bijlage I bij Verordening (EU) 2017/745 worden verwezen naar hormoonontregelaars met gevolgen voor de menselijk gezondheid van categorie 1, gelet op de relevantie van die gevarenklasse voor de soorten stoffen in medische hulpmiddelen.

(14) Om optimaal gebruik te kunnen maken van de kennis en deskundigheid van het Europees Agentschap voor chemische stoffen die het heeft verworven door zijn betrokkenheid bij de benoemings- en beoordelingsprocessen uit hoofde van het Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen (het "Verdrag van Stockholm"), moet het Europees Agentschap voor chemische stoffen de Commissie op verzoek bijstaan bij de naleving van haar verplichting om de bijlagen IV en V bij Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad[10] te wijzigen. De lidstaten moeten deskundigen kunnen aanwijzen voor werkgroepen van het Comité sociaaleconomische analyse om ervoor te zorgen dat dat comité over de nodige capaciteit en middelen beschikt om doeltreffend te functioneren en zo nodig advies uit te brengen. Om de werking van het Comité sociaaleconomische analyse te faciliteren, moet, wanneer het Comité een van zijn leden tot rapporteur benoemt, die persoon of diens werkgever een vergoeding ontvangen.

---

9 Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/707 van de Commissie van 19 december 2022 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1272/2008 wat betreft gevarenklassen en criteria voor de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (PB L 93 van 31.3.2023, blz. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/707/oj).

10 Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (PB L 169 van 25.6.2019, blz. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj).

(15) ***Met de wijziging van Verordening (EU) 2019/1021 die bij deze verordening wordt doorgevoerd, worden de taken, de werklast en de bevoegdheden van de wetenschappelijke comités van het Europees Agentschap voor chemische stoffen, in het bijzonder Comité sociaaleconomische analyse, uitgebreid. Om in passende deskundigheid en ondersteuning, gedegen wetenschappelijke evaluaties en toereikende en stabiele middelen te voorzien, moeten de capaciteit en de governance van de wetenschappelijke comités worden gewaarborgd. Daartoe kan het passend zijn om Verordening (EU) 2019/1021 aan te passen om rekening te houden met een eventuele toekomstige herziening van de bepalingen betreffende de werking van de comités van het Europees Agentschap voor chemische stoffen. In het licht van een dergelijke herziening moet de Commissie beoordelen of Verordening (EU) 2019/1021 moet worden gewijzigd.***

(16) Om bepaalde niet-essentiële onderdelen van Verordening (EU) 2019/1021 te wijzigen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen met betrekking tot de wijziging van de bijlagen IV en V teneinde deze aan te passen aan de veranderingen van de lijst met stoffen die is opgenomen in de bijlagen bij het Verdrag van Stockholm of het protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake persistente organische verontreinigende stoffen of teneinde deze aan te passen aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang.

(17) In het kader van hun verslagleggingsverplichtingen op grond van Verordening (EU) 2019/1021 hebben de lidstaten de plicht om aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen informatie verstrekken over de aanwezigheid van in deel A van bijlage III van die verordening vermelde stoffen in het milieu. Het gebruik van het informatieplatform voor chemische monitoring (IPCheM) wordt aangemoedigd als een middel voor de lidstaten om aan hun verplichtingen met betrekking tot de verslaglegging over dergelijke aanwezigheid van chemische stoffen te voldoen en om hun verslagleggingsverplichtingen te vereenvoudigen en te verminderen. Wanneer de lidstaten gegevens beschikbaar stellen via IPCheM, hoeven zij dergelijke gegevens niet langer aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen te melden, aangezien het agentschap ze van het platform zal kunnen ophalen.

(18) De herziening van Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad[11] vereist dat de lidstaten alle gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen in water of over de monitoring van die aanwezigheid van chemische stoffen met het EEA delen. Bovendien zijn de lidstaten in het kader van de luchtkwaliteitswetgeving van de Unie reeds verplicht om monitoringgegevens over de aanwezigheid van persistente organische verontreinigende stoffen (*persistent organic pollutants* – POP's) in de lucht aan het EEA te rapporteren. Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad[12+] vereist dat het EEA alle gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen bewaart. Bijgevolg moet het EEA alle gegevens over de aanwezigheid van chemische stoffen die aan de Commissie worden verstrekt en in IPCheM worden bewaard, verzamelen en bewaren. Daarom is het noodzakelijk om de verslagleggingsverplichtingen voor de lidstaten te vereenvoudigen om ervoor te zorgen dat lidstaten worden geacht te hebben voldaan aan hun verslagleggingsverplichtingen uit hoofde van Verordening (EU) 2019/1021 wanneer informatie reeds vrijwillig of op grond van verplichtingen uit hoofde van andere milieuwetgeving van de Unie aan het EEA is verstrekt.

(19) De Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 en (EU) 2019/1021 moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

---

11 Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (PB L 435 van 23.12.2020, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj).

12 Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een gemeenschappelijk dataplatform voor chemische stoffen, tot vaststelling van regels om ervoor te zorgen dat de daarin vervatte gegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en tot vaststelling van een kader voor monitoring en vooruitzichten voor chemische stoffen (PB …, ELI: …).

\+ PB: gelieve in de tekst het nummer van de verordening uit document PE xx/24 (2023/0453(COD)) in te voegen en de overeenkomstige voetnoot te vervolledigen.

Artikel 1

Wijziging van Verordening (EG) nr. 178/2002

Verordening (EG) nr. 178/2002 wordt als volgt gewijzigd:

1) aan artikel 23 wordt het volgende punt toegevoegd:

"m) werkt samen met de bevoegde instanties in de lidstaten die soortgelijke taken uitvoeren als die van de Autoriteit en met andere wetenschappelijke instanties die krachtens het recht van de Unie zijn opgericht, met name het Europees Agentschap voor chemische stoffen, het Europees Geneesmiddelenbureau en het Europees Milieuagentschap, aan het verstrekken van relevante wetenschappelijke adviezen, aan de uitwisseling van gegevens en informatie, met inbegrip van de mogelijke vaststelling van gerelateerde dataformaten en gecontroleerde vocabularia om een dergelijke uitwisseling te vergemakkelijken, en aan de ontwikkeling van wetenschappelijke methoden voor de beoordeling van chemische stoffen.";

2) in artikel 27, lid 4, wordt punt b) vervangen door:

"***b) in de in artikel 30, lid 2, genoemde omstandigheden, wanneer de Autoriteit en een nationale instantie verplicht zijn samen te werken;***";

3) artikel 30 wordt vervangen door:

"Artikel 30

Verschillende wetenschappelijke adviezen

1. De Autoriteit neemt de nodige en passende maatregelen om elke mogelijke bron van verschillen tussen haar wetenschappelijke adviezen en de door andere, met soortgelijke taken belaste instanties uitgebrachte wetenschappelijke adviezen te monitoren en vroegtijdig te onderkennen.

2. Indien de Autoriteit een mogelijke bron van verschillen als bedoeld in lid 1 constateert, neemt zij contact op met de andere instantie teneinde ervoor te zorgen dat alle relevante wetenschappelijke of technische informatie onderling wordt uitgewisseld en mogelijke geschilpunten op wetenschappelijk of technisch gebied te onderkennen.

   De Autoriteit en de andere instantie werken samen om verschillen op te lossen, ***rekening houdend met de doelstelling van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid en het milieu***. Indien de Autoriteit en de andere instantie het verschil niet kunnen oplossen, stellen zij een gezamenlijk verslag op. In het verslag worden de geschilpunten op wetenschappelijk of technisch gebied duidelijk toegelicht, worden de onzekerheden daaromtrent in de gegevens aangegeven ***en worden de onderliggende redenen voor het verschil tussen adviezen vermeld, met inbegrip van redenen in verband met methodologische verschillen***. ***Het verslag*** wordt openbaar gemaakt.

   Wanneer de andere instantie een agentschap van de Unie of een wetenschappelijk comité is, legt de Autoriteit het gezamenlijke verslag aan de Commissie voor.

3. In voorkomend geval, en wanneer het verschil betrekking heeft op tegenstrijdige wetenschappelijke adviezen van de Autoriteit en een andere instantie van de Unie over de vraag of een stof voldoet aan de criteria van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad*, kan de Commissie het Europees Agentschap voor chemische stoffen verzoeken een voorstel voor de geharmoniseerde indeling en etikettering van stoffen en, in voorkomend geval, specifieke concentratiegrenswaarden, M-factoren of acutetoxiciteitsschattingen, of een voorstel voor de herziening van

die indeling en etikettering en, indien van toepassing, van dergelijke grenswaarden, factoren of schattingen op te stellen volgens de procedure van artikel 37 van Verordening (EG) nr. 1272/2008. De Autoriteit en de andere instantie van de Unie werken bij het opstellen van dat voorstel samen met het Europees Agentschap voor chemische stoffen.

---

* Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).”..

Artikel 2

Wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009

Verordening (EG) nr. 401/2009 wordt als volgt gewijzigd:

1) aan artikel 2 wordt het volgende punt toegevoegd:

"p) beoordelingsmethoden voor chemische stoffen ontwikkelen op de gebieden die tot zijn mandaat behoren.";

2) artikel 15 wordt ▌ ***als volgt gewijzigd***:

a) lid 1 wordt vervangen door:

"***1***. Het Agentschap ***streeft actief naar samenwerking*** met ***de Commissie,*** andere ▌instanties ***en programma's*** van de Unie ▌, met name ***het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek, het Bureau voor de statistiek van de Unie (Eurostat),*** het Europees Agentschap voor chemische stoffen, de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, het Europees Geneesmiddelenbureau ***en de programma's van de Unie voor onderzoek en ontwikkeling op milieugebied***.

De samenwerking met het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek omvat met name de in deel A van bijlage ***I omschreven taken.***

De coördinatie met Eurostat en het Statistiekprogramma van de Unie geschiedt volgens de richtsnoeren in deel B van bijlage I.

De samenwerking met het Europees Agentschap voor chemische stoffen, de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en het Europees Geneesmiddelenbureau heeft betrekking op de uitwisseling van gegevens en informatie over chemische stoffen, met inbegrip van de mogelijke vaststelling van gerelateerde dataformaten en gecontroleerde vocabularia om een dergelijke uitwisseling te vergemakkelijken, en op de ontwikkeling van wetenschappelijke methoden voor de beoordeling van chemische stoffen.";

b) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Bij de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde samenwerking wordt onder andere rekening gehouden met de noodzaak om meer samenhang en synergieën tot stand te brengen en overlappingen te vermijden.".

Artikel 3

Wijziging van Verordening (EU) 2017/745

Bijlage I bij Verordening (EU) 2017/745 wordt als volgt gewijzigd:

1) in punt 10.4.1 wordt punt b) vervangen door:

"b) stoffen die overeenkomstig deel 3 van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad* zijn ingedeeld als hormoonontregelaars met gevolgen voor de menselijk gezondheid van categorie 1 en stoffen die hormoonontregelende eigenschappen hebben ten aanzien waarvan wetenschappelijke aanwijzingen worden gevonden van waarschijnlijke ernstige gevolgen voor de gezondheid van de mens en die worden vastgesteld overeenkomstig de procedure van artikel 59 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad**, of stoffen met hormoonontregelende eigenschappen die relevant zijn voor de menselijke gezondheid en die zijn geïdentificeerd overeenkomstig Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad***.

---

* Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1).

** Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

*** Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB L 167 van 27.6.2012, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj).";

2) in punt 10.4.2 wordt punt d) vervangen door:

"d) indien van toepassing en beschikbaar, de meest recente relevante richtsnoeren overeenkomstig de punten 10.4.3 en 10.4.4.";

3) punt 10.4.3 wordt vervangen door:

"10.4.3 Richtsnoeren inzake ftalaten

De Commissie verzoekt, wanneer zij dit op basis van het meest recente wetenschappelijke bewijsmateriaal passend acht, maar ten minste om de vijf jaar, v het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) om richtsnoeren voor de baten-risicobeoordeling van de aanwezigheid van ftalaten die behoren tot een van de in punt 10.4.1, a) en b), bedoelde groepen stoffen op te stellen en te actualiseren. In de baten-risicobeoordeling wordt rekening gehouden met het beoogde doel en de context van het gebruik van het hulpmiddel, evenals met beschikbare alternatieve stoffen en alternatieve materialen, ontwerpen of medische behandelingen.

Indien passend of op verzoek van de Commissie raadpleegt het ECHA het Comité risicobeoordeling en het Comité sociaaleconomische analyse.";

4) Punt 10.4.4. wordt vervangen door:

"10.4.4. Richtsnoeren inzake andere CMR-stoffen en hormoonontregelende stoffen

Naast de in punt 10.4.3. bedoelde richtsnoeren verzoekt de Commissie het ECHA indien nodig dergelijke richtsnoeren op te stellen voor andere in punt 10.4.1., a) en b), bedoelde stoffen. Dergelijke richtsnoeren worden opgesteld volgens het in punt 10.4.3. beschreven proces. ▌ ".

Artikel 4

Wijziging van Verordening (EU) 2019/1021

Verordening (EU) 2019/1021 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt het volgende punt toegevoegd:

"i) op verzoek van de Commissie binnen twaalf maanden na dat verzoek een verslag opstellen en ***indienen*** over de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu en de sociaaleconomische gevolgen van de invoering of wijziging van in bijlage IV of bijlage V vastgestelde concentratiegrenswaarden.";

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

"1 bis. Het in lid 1, punt i), bedoelde verslag bevat de volgende gegevens:

a) ▌informatie over de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu van afval dat geheel of gedeeltelijk uit POP's bestaat of daarmee verontreinigd is, met inbegrip van de gevolgen voor afvalbeheer;

b) informatie over concentraties en massastromen van POP's in relevante afvalstromen en over afvalverwerking en verwerkingscapaciteiten;

c) een analyse van de gevolgen van de verschillende concentratiegrenswaarden die bij de opstelling van het verslag in aanmerking zijn genomen;

d) een met redenen omkleed voorstel voor de opname van concentratiegrenswaarden in bijlage IV en, in voorkomend geval, in bijlage V.

Zodra het Agentschap het in ***lid 1***, punt i), bedoelde verzoek ontvangt, publiceert het op zijn website een bericht dat er een verslag over een mogelijke wijziging van bijlage IV of bijlage V zal worden opgesteld. In het bericht worden ook alle belanghebbende partijen, waaronder afvalverwerkers en gebruikers van gerecyclede materialen, uitgenodigd om binnen acht weken opmerkingen te maken Het Agentschap publiceert deze opmerkingen op zijn website.

Uiterlijk negen maanden na de indiening van ***het in lid 1, punt i),*** van dit artikel ***bedoelde*** verslag brengt het op grond van artikel 76, lid 1, punt d), van Verordening (EG) nr. 1907/2006 opgerichte Comité sociaaleconomische analyse van het Agentschap een advies uit over het verslag en de daarin voorgestelde concentratiegrenswaarden. Daartoe is artikel 87 van Verordening (EG) nr. 1907/2006 is van overeenkomstige toepassing.

Vervolgens dient het Agentschap het verslag en het advies van het Comité sociaaleconomische analyse over de concentratiegrenswaarden onverwijld bij de Commissie in.";

2) in artikel 13 wordt lid 2 vervangen door:

"2. Indien een lidstaat de in lid 1, punt e), bedoelde informatie met het Europees Milieuagentschap (*European Environmental Agency* - het "EEA"), deelt, vermeldt die lidstaat dat in het verslag en wordt die lidstaat geacht daarmee zijn verslagleggingsverplichtingen uit hoofde van dat punt te hebben vervuld.

Indien de in lid 1, punt e), bedoelde informatie is opgenomen in een verslag van een lidstaat dat aan het Agentschap is verstrekt, doet het Agentschap de informatie toekomen aan het EEA om de informatie te verzamelen, te bewaren en te delen.";

3) in artikel 15 wordt lid 2 vervangen door:

"2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 18 gedelegeerde handelingen vast te stellen om de bijlagen IV en V te wijzigen, teneinde ze aan te passen aan veranderingen van de in de bijlagen ***I, II of III*** opgenomen lijst met stoffen ***of teneinde bestaande vermeldingen in de bijlagen IV en V te wijzigen, om ze aan te passen*** aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang, ***met inbegrip van ontwikkelingen op het gebied van afvalbehandelings- en decontaminatietechnologieën of nieuwe wetenschappelijke informatie over de gezondheids- en milieueffecten van de aanwezigheid van een stof in afval***.";

4) artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 2 wordt de eerste zin vervangen door:

De in artikel 4, lid 3, artikel 10, lid 2, en artikel 15 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van ***… [datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening]***.

b) in lid 3 wordt de eerste zin vervangen door:

"Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 4, lid 3, artikel 10, lid 2, en artikel 15 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken.";

c) lid 6 wordt vervangen door:

"Een op grond van artikel 4, lid 3, artikel 10, lid 2, of artikel 15 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. ***Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd***.";

5) ***het volgende artikel wordt ingevoegd:***

"Artikel 21 ter

Evaluatie

Rekening houdend met eventuele ontwikkelingen in de regelgeving met betrekking tot de staat van de middelen en de governance van de wetenschappelijke comités van het Europees Agentschap voor chemische stoffen, monitort de Commissie de situatie met betrekking tot de taken, werklast en bevoegdheden van de wetenschappelijke comités en dient zij indien passend een wetgevingsvoorstel in om deze verordening dienovereenkomstig te wijzigen.";

6) ***in bijlage IV wordt tabel 1 gewijzigd als volgt:***

a) ***in rij 4 wordt de tekst in de vierde kolom vervangen door:***

"1 500 mg/kg

Uiterlijk op 30 december 2027 evalueert de Commissie ▌die concentratiegrenswaarde en ***stelt*** zij indien passend ***overeenkomstig artikel 15, lid 2, een gedelegeerde handeling vast*** ter verlaging van die grenswaarde ▌.";

b) ***in rij 11 wordt de tekst in de vierde kolom vervangen door:***

"5 µg/kg ([2])

Uiterlijk op 30 december 2027 evalueert de Commissie ▌die concentratiegrenswaarde en ***stelt*** zij indien passend ***overeenkomstig artikel 15, lid 2, een gedelegeerde handeling vast*** ter verlaging van die grenswaarde ▌.";

c) ***in rij 26 wordt de tekst in de vierde kolom vervangen door:***

"500 mg/kg

Uiterlijk op 30 december 2027 evalueert de Commissie ▌die concentratiegrenswaarde en ***stelt*** zij indien passend ***overeenkomstig artikel 15, lid 2, een gedelegeerde handeling vast*** ter verlaging van die grenswaarde tot ten hoogste 200 mg/kg.";

d) in rij 29 wordt de tekst in de vierde kolom vervangen door:

"1 mg/kg
(PFOA en zouten daarvan)
40 mg/kg
(som van de aan PFOA verwante verbindingen)
Uiterlijk op 30 december 2027 evalueert de Commissie ▌die concentratiegrenswaarde en ***stelt*** zij indien nodig ***overeenkomstig artikel 15, lid 2, een gedelegeerde handeling vast*** ter verlaging van die grenswaarde ▌.";

e) ***in rij 30 wordt de tekst in de vierde kolom vervangen door:***

"1 mg/kg
(PFHxS en zouten daarvan)

40 mg/kg
(som van de aan PFHxS verwante verbindingen)
Uiterlijk op 30 december 2027 evalueert de Commissie ▌die concentratiegrenswaarde en ***stelt*** zij indien nodig ***overeenkomstig artikel 15, lid 2, een gedelegeerde handeling vast*** ter verlaging van die grenswaarde ▌.".

Artikel 5

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te …,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0238

Algemene verordening gegevensbescherming: aanvullende procedureregels met betrekking tot de handhaving van de verordening

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vastlegging van aanvullende procedureregels met betrekking tot de handhaving van Verordening (EU) 2016/679 (COM(2023)0348 – C9-0231/2023 – 2023/0202(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0348),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 16 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0231/2023),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het gemotiveerde advies dat in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid is uitgebracht door de Zweedse Rijksdag, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 13 december 2023[1],

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 27 juni 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,

– gezien artikel 60 van zijn Reglement,

– gezien het advies van de Commissie juridische zaken,

[1] PB C, C/2024/1578, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1578/oj.

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A9-0045/2024),

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast[2];

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

[2] Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 10 april 2024 (Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0187).

P10_TC1-COD(2023)0202

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 21 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot vastlegging van aanvullende procedureregels betreffende de handhaving van Verordening (EU) 2016/679

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 16,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[2],

---

1 PB C, C/2024/1578, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1578/oj.

2 Standpunt van het Europees Parlement van 21 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad[3] is een decentraal handhavingssysteem ingesteld dat gericht is op de waarborging van consequente interpretatie en toepassing van die verordening in zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking. In dergelijke zaken vereist het decentraal handhavingssysteem samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten teneinde tot een consensus proberen te komen. Wanneer de toezichthoudende autoriteiten er niet in slagen tot een consensus te komen, voorziet Verordening (EU) 2016/679 in geschillenbeslechting door het Europees Comité voor gegevensbescherming (hierna "het Comité" genoemd).

(2) Om te zorgen voor een soepele en doeltreffende werking van het samenwerkingsmechanisme en het geschillenbeslechtingsmechanisme waarin is voorzien in respectievelijk de artikelen 60 en 65 van Verordening (EU) 2016/679, is het noodzakelijk regels vast te leggen met betrekking tot de afhandeling van de procedures door de toezichthoudende autoriteiten in zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking en door het Comité tijdens de geschillenbeslechting, met inbegrip van de behandeling van klachten. Om die reden is het ook noodzakelijk regels vast te leggen over uitoefening van het recht om te worden gehoord ▌voorafgaand aan de vaststelling van besluiten door de toezichthoudende autoriteiten en, naargelang het geval, het Comité.

▌

[3] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04).

(3) ***Bij gebrek aan Unieregels ter zake is het aan elke lidstaat om, overeenkomstig het beginsel van procedurele autonomie van de lidstaten, de nadere regels vast te stellen voor de administratieve en gerechtelijke procedures die een hoog niveau van bescherming moeten waarborgen van de rechten die burgers aan het Unierecht ontlenen. Het procesrecht van elke lidstaat moet derhalve van toepassing zijn op de toezichthoudende autoriteiten voor zover een aangelegenheid niet bij deze verordening wordt geharmoniseerd en voor zover die nationale procedureregels de beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid van het Unierecht niet in de weg staan.***

(4) ***Deze verordening heeft tot doel ervoor te zorgen dat onderzoeken in zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking worden uitgevoerd overeenkomstig het beginsel van behoorlijk bestuur, en met name dat zij onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn worden uitgevoerd. Daarom legt deze verordening voor dergelijke zaken enkele horizontale beginselen vast met betrekking tot de procedures voor de handhaving van Verordening (EU) 2016/679.***

(5) Klachten zijn een essentiële bron van informatie om inbreuken op de gegevensbeschermingsregels op het spoor te komen. ***De informatie die een klager verstrekt in het kader van de ingediende klacht of bij het kenbaar maken van zijn of haar standpunt, kan argumenten en bewijsmateriaal bevatten die kunnen bijdragen aan de voortgang van het onderzoek.*** Het is noodzakelijk om duidelijke en efficiënte procedures vast te stellen voor de behandeling van klachten in zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking, aangezien het mogelijk is dat de klacht wordt behandeld door een andere toezichthoudende autoriteit dan die waarbij de klacht is ingediend.

(6) ***Een klacht moet worden opgevat als een vordering die door een betrokkene bij een toezichthoudende autoriteit wordt ingediend overeenkomstig artikel 77, lid 1, of artikel 80 van Verordening (EU) 2016/679. Loutere meldingen van beweerde inbreuken die geen betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens van de betrokkene, verzoeken om advies van verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers of algemene verzoeken met betrekking tot de toepassing van de Verordening (EU) 2016/679, van verwerkingsverantwoordelijken, verwerkers of natuurlijke personen mogen niet als een klacht worden beschouwd.***

(7) ***Om ontvankelijk te zijn, moet een klacht inzake grensoverschrijdende verwerking specifieke informatie bevatten. Voor de ontvankelijkheid van een dergelijke klacht mag geen andere informatie worden verlangd dan die welke in deze verordening is gespecificeerd. Administratieve regelingen en voorschriften betreffende de ontvankelijkheid van klachten uit hoofde van het nationale recht van de toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht is ingediend, onder meer met betrekking tot taal, verjaring, identificatiemiddelen, elektronische vorm, specifiek model of handtekening, blijven van toepassing.***

(8) ***De contactgegevens van de indiener van de klacht kunnen een postadres, verblijfplaats en, indien beschikbaar, een e-mailadres omvatten. Het feit dat een klager een natuurlijke persoon is die zijn of haar recht om een klacht in te dienen niet kan uitoefenen zonder de hulp van een wettelijke vertegenwoordiger, bijvoorbeeld omdat de klager een kind is of een handicap of kwetsbaarheid heeft, en derhalve zijn of haar rechten uitoefent middels een andere persoon, zoals een ouder, wettelijke voogd of familielid, mits een dergelijke vertegenwoordiging op grond van het nationale recht is toegestaan, moet op het moment waarop de klacht wordt ingediend, duidelijk worden aangegeven.***

(9) ***Indien de klacht wordt ingediend door een orgaan, organisatie of vereniging zonder winstoogmerk als bedoeld in artikel 80 van Verordening (EU) 2016/679, moet er bewijs worden geleverd dat het orgaan, de organisatie of de vereniging op geldige wijze is opgericht overeenkomstig het recht van een lidstaat, samen met de naam en contactgegevens van dat orgaan, die organisatie of die vereniging alsmede bewijs dat dat orgaan, die organisatie of die vereniging handelt op basis van een mandaat van de betrokkene. De regelingen en procedures betreffende***

dergelijk bewijs worden vastgesteld overeenkomstig het recht van de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend.

(10) Voor ontvankelijkheid van de klacht mag van de klager niet worden geëist dat deze, voordat hij of zij een klacht indient, contact heeft opgenomen met de onderzochte partij. Wanneer de klacht betrekking heeft op de uitoefening van een recht van de betrokkene dat afhangt van de indiening van een verzoek door de betrokkene aan de verwerkingsverantwoordelijke, moet dat verzoek worden ingediend bij de verwerkingsverantwoordelijke voordat de klacht wordt ingediend.

(11) ***De toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, moet bij wijze van voorlopige conclusie vaststellen of de klacht betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking, welke toezichthoudende autoriteit geacht wordt bevoegd te zijn om op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit overeenkomstig artikel 56, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679, en of artikel 56, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 van toepassing is. Indien geen procedure voor vroegtijdige afhandeling is gestart, moet de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, ontvankelijke klachten doorzenden naar de toezichthoudende autoriteit die geacht wordt bevoegd te zijn om op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit, en de klager daarvan in kennis stellen. De vaststelling van de ontvankelijkheid van de klacht door de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, moet bindend zijn voor de leidende toezichthoudende autoriteit.***

(12) ***Het is van belang dat de toezichthoudende autoriteiten de indiening van alle vereiste informatie door de klager vergemakkelijken, bijvoorbeeld door sjablonen of elektronische formulieren te verstrekken, waarbij rekening gehouden wordt met de relevante richtsnoeren van het Comité. Toezichthoudende autoriteiten kunnen het indienen van klachten in een gebruiksvriendelijk elektronisch formaat faciliteren, rekening houdend met de behoeften van personen met een handicap, mits de van de klager gevraagde informatie overeenkomt met de gespecificeerde vereiste informatie. Er mag geen aanvullende informatie worden vereist om de klacht ontvankelijk te verklaren.***

(13) ***Om de behandeling van een klacht te vergemakkelijken, moeten de toezichthoudende autoriteiten de klager om aanvullende informatie kunnen verzoeken. Wanneer bepaalde informatie ontbreekt die nodig is om een klacht ontvankelijk te verklaren, kan de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend contact opnemen met de klager om, voor zover mogelijk, de ontbrekende informatie te verkrijgen. Wanneer een klacht niet-ontvankelijk is, moet de toezichthoudende autoriteit deze niet-ontvankelijk verklaren en de klager binnen de in deze verordening vastgestelde termijn in kennis stellen van de ontbrekende informatie, om die klager in staat te stellen een ontvankelijke klacht in te dienen.***

(14) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit na ontvangst van een ontvankelijke klacht die betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking van een toezichthoudende autoriteit aanvullende informatie van de klager nodig heeft om een volledig onderzoek van de klacht mogelijk te maken, moet de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend de leidende toezichthoudende autoriteit bijstaan, onder meer door contact op te nemen met de klager om zo nodig de benodigde informatie te verkrijgen.***

(15) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit op basis van een klacht een onderzoek opent, moeten de onderzochte partijen onverwijld in kennis worden gesteld van de indiening van die klacht en van de belangrijkste elementen ervan. De leidende toezichthoudende autoriteit kan de verstrekking van dergelijke informatie echter uitstellen zolang dat nodig is om de integriteit van het onderzoek te beschermen en de onderzoeksmaatregelen doeltreffend te kunnen uitvoeren.***

(16) Teneinde de doeltreffende werking van de samenwerkings- en coherentiemechanismen uit hoofdstuk VII van Verordening (EU) 2016/679 te waarborgen, is het van belang dat zaken betreffende grensoverschrijdende verwerking tijdig worden afgehandeld en in de geest van oprechte en doeltreffende samenwerking die ten grondslag ligt aan artikel 60 van Verordening (EU) 2016/679. De leidende toezichthoudende autoriteit moet haar bevoegdheid uitoefenen in nauwe samenwerking met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten. Omgekeerd moeten de betrokken toezichthoudende autoriteiten vanaf een vroeg stadium actief betrokken worden bij een onderzoek teneinde tot een consensus te komen en met volledige gebruikmaking van de in Verordening (EU) 2016/679 geboden middelen. Het is belangrijk dat de samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten gebaseerd is op een open dialoog die de betrokken toezichthoudende autoriteiten in staat stelt invloed van betekenis uit te oefenen op het onderzoek door hun ervaringen en standpunten te delen met de leidende toezichthoudende autoriteit, met inachtneming van de ruimte voor de beoordelingsvrijheid die elke toezichthoudende autoriteit heeft ▌. ***De toezichthoudende autoriteiten moeten de procedures op een vlotte en efficiënte wijze uitvoeren en oprecht en doeltreffend met elkaar samenwerken, onder meer door waar nodig ondersteuning te bieden en onverwijld verzoeken te beantwoorden.***

(17) De toezichthoudende autoriteiten ***moeten*** binnen een redelijke termijn beslissen over klachten. ***Om die reden worden in deze verordening termijnen vastgesteld.*** Wat een redelijke termijn is, hangt af van de omstandigheden van het geval en met name de context ervan, de verschillende procedurestappen die de leidende toezichthoudende autoriteit heeft ondernomen, het gedrag van de onderzochte partijen en de klager tijdens de procedure en de complexiteit van de zaak. ***Om de grondrechten en fundamentele vrijheden van betrokkenen in verband met de verwerking van persoonsgegevens doeltreffend te beschermen, is het belangrijk dat klachten vlot en efficiënt worden afgehandeld. Afhankelijk van de omstandigheden van een zaak kan de tijd die nodig is voor de behandeling van een klacht korter zijn dan de in deze verordening vastgestelde termijn. Efficiënte samenwerking tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten kan ook een positief effect hebben op de vlotte behandeling van zaken.***

(18) Een klager moet de mogelijkheid hebben om uitsluitend te communiceren met de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht van die klager is ingediend. Die mogelijkheid belet de klager niet om rechtstreeks met een andere toezichthoudende autoriteit, waaronder de leidende toezichthoudende autoriteit, te communiceren.

▌

(19) ***Het is belangrijk om rekening te houden met de verwerkte persoonsgegevens en de situatie van de betrokkene, bijvoorbeeld wanneer*** een klacht ***betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens van kinderen***.

(20) De leidende toezichthoudende autoriteit moet aan de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, de benodigde informatie verstrekken over de voortgang van het onderzoek teneinde de klager op de hoogte te kunnen houden.

▌

(21) Om ervoor te zorgen dat de toezichthoudende autoriteiten inbreuken op Verordening (EU) 2016/679 snel een halt toeroepen en een snelle oplossing bieden voor klagers, moeten de toezichthoudende autoriteiten ernaar streven klachten ***middels een procedure voor vroegtijdige afhandeling overeenkomstig deze verordening af te handelen***. ***Daartoe moet de toezichthoudende autoriteit vaststellen of de in de klacht gestelde inbreuk op zodanige wijze is beëindigd dat de klacht zonder voorwerp is geraakt. De lidstaten zijn niet verplicht nieuwe procedures in hun nationale wetgeving in te voeren om hun toezichthoudende autoriteiten in staat te stellen een klacht middels een procedure voor vroegtijdige afhandeling af te handelen.***

(22) ***Een klacht mag alleen middels een procedure voor vroegtijdige afhandeling worden afgehandeld wanneer de klager niet tijdig bezwaar heeft gemaakt tegen de vaststelling dat de beweerde inbreuk is beëindigd en dat de klacht derhalve zonder voorwerp is geraakt. De vroegtijdige afhandeling van een klacht moet daarom worden toegepast in zaken waarin de klager de voorgestelde uitkomst naar behoren kan beoordelen.***

(23) ***De vroegtijdige afhandeling van een klacht kan bijzonder nuttig zijn om klachten over inbreuken op de rechten van de betrokkene uit hoofde van hoofdstuk III van Verordening (EU) 2016/679 snel en ten genoegen van de klager op te lossen. Die vroegtijdige afhandeling moet de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend of de leidende toezichthoudende autoriteit in staat stellen, op basis van een preliminair overleg met de verwerkingsverantwoordelijke en op voorwaarde dat ondersteunend bewijs is verkregen, vast te stellen dat de klacht zonder voorwerp is geraakt.***

(24) ***De vroegtijdige afhandeling van een klacht middels een procedure voor vroegtijdige afhandeling mag geen afbreuk doen aan de uitoefening door de leidende toezichthoudende autoriteit van haar bevoegdheden overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 met betrekking tot dezelfde zaak, bijvoorbeeld in geval van systemische of herhaalde inbreuken op Verordening (EU) 2016/679.***

(25) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit waaraan de klacht is doorgestuurd van oordeel is dat een klacht kan worden afgehandeld door middel van een procedure voor vroegtijdige afhandeling, moet een ontwerpbesluit overeenkomstig artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten worden voorgelegd met het oog op de vaststelling van een definitief besluit overeenkomstig artikel 60, lid 7, van Verordening (EU) 2016/679 waarin wordt vastgesteld dat de beweerde inbreuk is beëindigd en dat de klacht, of een deel van de klacht, is afgehandeld door de leidende toezichthoudende autoriteit. Het voorgelegde ontwerpbesluit kan derhalve worden vereenvoudigd en beperkt tot de mededeling dat de klacht geheel of gedeeltelijk is afgehandeld door middel van een procedure voor vroegtijdige afhandeling, waarbij de redenen die aan het besluit ten grondslag liggen en de reikwijdte van de afhandeling worden vermeld en wordt bevestigd dat de klacht derhalve zonder voorwerp is geraakt. In dergelijke zaken moet de leidende toezichthoudende autoriteit haar ontwerpbesluit rechtstreeks aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten voorleggen, zonder dat zij een samenvatting op hoofdpunten of voorlopige bevindingen hoeft op te stellen en te verspreiden.***

(26) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit een voorlopig standpunt heeft ingenomen over de belangrijkste kwesties in een onderzoek, moet het voor de leidende toezichthoudende autoriteit mogelijk zijn om middels een procedure voor eenvoudige samenwerking met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten samen te werken. De procedure voor eenvoudige samenwerking moet per geval worden toegepast, mits de leidende toezichthoudende autoriteit van oordeel is dat er geen redelijke twijfel bestaat over de reikwijdte van het onderzoek en dat de vastgestelde juridische en feitelijke kwesties geen aanvullende samenwerking vereisen zoals in het geval van een complex onderzoek, met name wanneer die kwesties kunnen worden aangepakt op basis van de kenmerken van de zaak en eerdere besluiten in soortgelijke zaken. Daarnaast is het belangrijk dat de leidende toezichthoudende autoriteit bij de beoordeling of er een gerede kans is dat tot een consensus over de belangrijkste elementen van een zaak kan worden gekomen ook rekening houdt met de bestaande jurisprudentie en de door het Comité vastgestelde richtsnoeren inzake te onderzoeken beweerde inbreuken op Verordening (EU) 2016/679. In beginsel is de procedure voor eenvoudige samenwerking niet van toepassing wanneer de zaak systemische of terugkerende problemen in verschillende lidstaten oplevert, wanneer de zaak betrekking heeft op een algemene juridische kwestie met betrekking tot de interpretatie, toepassing of handhaving van Verordening (EU) 2016/679, wanneer de zaak zich bevindt op het raakvlak van gegevensbescherming met andere rechtsgebieden, gevolgen heeft voor een groot aantal betrokkenen in verschillende lidstaten, of verband houdt met een groot aantal klachten in verschillende lidstaten of wanneer er mogelijk een groot risico bestaat voor de rechten en vrijheden van betrokkenen.***

(27) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit voornemens is de procedure voor eenvoudige samenwerking toe te passen, moet zij de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten in kennis stellen van haar voornemen en alle relevante informatie over de kenmerken van de zaak en de klacht verstrekken, waaronder de belangrijkste relevante feiten en de beweerde inbreuk die moet worden onderzocht. Wanneer de procedure voor eenvoudige samenwerking wordt toegepast, moet de leidende toezichthoudende autoriteit de samenwerking met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten voortzetten en binnen de in deze verordening vastgestelde termijnen een ontwerpbesluit voorleggen.***

(28) ***Wanneer een toezichthoudende autoriteit binnen bepaalde termijnen bepaalde procedurele stappen moet nemen, hebben die termijnen tot doel ervoor te zorgen dat de procedure binnen een redelijke termijn verloopt en wordt afgesloten. Die termijnen beletten de toezichthoudende autoriteiten niet om na het verstrijken ervan de vereiste procedurele stappen te nemen. Er moet dus voor worden gezorgd dat het nemen van dergelijke procedurele stappen na het verstrijken van de overeenkomstige termijnen niet kan worden beschouwd als een grond voor de onwettigheid of de ongeldigheid van de betrokken procedurele stap of het definitieve besluit.***

(29) ***De leidende toezichthoudende autoriteit moet de termijn voor de voorlegging van een ontwerpbesluit kunnen verlengen. Dergelijke verlengingen mogen slechts worden verleend in uitzonderlijke gevallen, waarin de complexiteit van een zaak dat rechtvaardigt. De andere betrokken toezichthoudende autoriteiten moeten worden geïnformeerd en de gelegenheid krijgen om bezwaar te maken tegen de verlenging; de leidende toezichthoudende autoriteit moet met die bezwaren rekening houden bij haar besluit over een eventuele verlenging van de termijn en, in voorkomend geval, de duur van die verlenging.***

(30) ***Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit de termijn voor de voorlegging van een ontwerpbesluit verlengt, moeten de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten de leidende toezichthoudende autoriteit kunnen meedelen dat zij van oordeel zijn dat er maatregelen moeten worden genomen om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit van die beoordeling in kennis is gesteld en binnen de verlengde termijn geen ontwerpbesluit voorlegt, wordt dit beschouwd als een situatie waarin dringend moet worden opgetreden als bedoeld in artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679. Niettegenstaande die mogelijkheid, blijft de spoedprocedure blijft beschikbaar voor toezichthoudende autoriteiten onder de voorwaarden van artikel 66 van Verordening (EU) 2016/679.***

(31) ***Om ervoor te zorgen dat de procedures efficiënt worden gevoerd, zonder afbreuk te doen aan de procedurele autonomie van de lidstaten, verdient het de voorkeur dat rechtsmiddelen tegen door toezichthoudende autoriteiten genomen procedurele stappen alleen beschikbaar zijn in combinatie met een rechtsmiddel tegen een definitief besluit, tenzij de procedurele stap op zich onherroepelijk afbreuk doet aan de rechten van de onderzochte partij of de klager, ongeacht het definitieve besluit.***

(32) Het is bij uitstek van belang dat toezichthoudende autoriteiten zo vroeg mogelijk, en voorafgaand ▌ aan de vaststelling van het in artikel 60 van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde ontwerpbesluit, tot een consensus komen over de belangrijkste aspecten van ***de zaak*** ▌.

(33) De uitwisseling van relevante informatie tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten vormt een belangrijk element ter ondersteuning van de geest van oprechte en doeltreffende samenwerking. Die uitwisseling en de tijdige verstrekking van specifieke informatie door de leidende toezichthoudende autoriteit is een continu proces gedurende de loop van een onderzoek en de vereiste documenten en details kunnen variëren afhankelijk van de complexiteit van de zaak. Afhankelijk van het stadium van het onderzoek en de omstandigheden van een zaak kan relevante informatie bestaan uit onder meer de uitwisseling van correspondentie met de verwerkingsverantwoordelijke of de betrokkene over een klacht of onderzoek, de voorbereidende documenten voor een controle of onderzoek, of een voorlopige technische of juridische beoordeling door de leidende toezichthoudende autoriteit als gevolg van een specifieke stap in haar onderzoek.

(34) ***De leidende toezichthoudende autoriteit moet aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten onverwijld alle relevante informatie verstrekken zodra die beschikbaar is, maar de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten moeten ook proactief alle relevante informatie beschikbaar stellen die nuttig wordt geacht om de juridische en feitelijke elementen van een zaak te beoordelen. De uitwisseling van relevante informatie moet de snelle en doeltreffende samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten ondersteunen en kan in bepaalde gevallen worden geschraagd met samenvattingen, uittreksels of kopieën van documenten om een snel begrip van een zaak te vergemakkelijken, waarbij aanvullende informatie kan worden verstrekt indien nodig. Om de doeltreffende en passende uitwisseling van relevante informatie tussen toezichthoudende autoriteiten te vergemakkelijken, moet het Comité de regelingen en voorschriften voor de uitwisseling van die informatie kunnen specificeren.***

(35) ***Als onderdeel van de relevante informatie over een specifieke zaak moet de leidende toezichthoudende autoriteit aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten een samenvatting op hoofdpunten verstrekken met haar voorlopige standpunt over de belangrijkste kwesties in een onderzoek. Die samenvatting moet in een voldoende vroeg stadium worden verstrekt zodat de door de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten meegedeelde standpunten daadwerkelijk kunnen worden meegenomen, maar tegelijkertijd ook in een stadium waarin de leidende toezichthoudende autoriteit over voldoende elementen beschikt om haar standpunten over de zaak te vormen, indien nodig door middel van voorlopige analyse en eventuele initiële onderzoeksmaatregelen. De samenvatting op hoofdpunten moet in voorkomend geval ook de voorlopige vaststelling van mogelijke corrigerende maatregelen omvatten indien de leidende toezichthoudende autoriteit over voldoende elementen beschikt om een voorlopig standpunt over die maatregelen te vormen, in het bijzonder wanneer de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 waarop de beweerde inbreuk betrekking heeft, gemakkelijk in een vroeg stadium kunnen worden vastgesteld.***

(36) ***De betrokken toezichthoudende autoriteiten moeten de gelegenheid krijgen commentaar te geven op de samenvatting op hoofdpunten, waaronder een breed spectrum aan kwesties zoals de reikwijdte van het onderzoek, de vaststelling van de beweerde inbreuken en de vaststelling van feitelijke en juridische kwesties die relevant zijn voor het onderzoek. Aangezien de reikwijdte van het onderzoek bepaalt welke aangelegenheden door de leidende toezichthoudende autoriteit moeten worden onderzocht, moeten toezichthoudende autoriteiten ernaar streven zo vroeg mogelijk tot een consensus te komen over de reikwijdte van het onderzoek.***

(37) In het belang van doeltreffende inclusieve samenwerking tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en alle andere betrokken toezichthoudende autoriteiten ***is het belangrijk dat de samenvatting op hoofdpunten en*** het commentaar van de betrokken toezichthoudende autoriteiten beknopt en voldoende duidelijk en nauwkeurig zijn zodat ze gemakkelijk te begrijpen zijn voor alle toezichthoudende autoriteiten. De juridische argumenten moeten worden gegroepeerd door verwijzing naar het deel van de samenvatting op hoofdpunten waarop zij betrekking hebben. Bij ***de samenvatting op hoofdpunten en*** het commentaar van de betrokken toezichthoudende autoriteiten kunnen aanvullende documenten worden gevoegd. Een loutere verwijzing naar aanvullende documenten in het commentaar van een betrokken toezichthoudende autoriteit kan echter niet volstaan indien in dat commentaar de noodzakelijke essentiële juridische of feitelijke argumenten ontbreken. De juridische en feitelijke bijzonderheden die de grondslag vormen voor dergelijke documenten moeten minstens in samengevatte vorm, coherent en begrijpelijk worden aangegeven in het commentaar zelf.

(38) De toezichthoudende autoriteiten moeten van alle nodige middelen kunnen ***gebruikmaken*** om in een geest van oprechte en doeltreffende samenwerking tot consensus te komen. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten van mening verschillen over de reikwijdte van een op een klacht gebaseerd onderzoek, waaronder de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 waarop de beweerde inbreuk die moet worden onderzocht betrekking heeft, of wanneer het commentaar van de betrokken toezichthoudende autoriteiten betrekking heeft op een belangrijke wijziging in de ingewikkelde juridische of ***feitelijke*** beoordeling, ***of op de voorlopige vaststelling van mogelijke corrigerende maatregelen***, ***kunnen*** de betrokken toezichthoudende autoriteiten gebruikmaken van de instrumenten waarin is voorzien in de artikelen 61 en 62 van Verordening (EU) 2016/679.

(39) ***Op grond van Verordening (EU) 2016/679 kan de toezichthoudende autoriteit het Comité om een dringend bindend besluit verzoeken wanneer de bevoegde toezichthoudende autoriteit geen passende maatregel heeft genomen in een situatie waarin er dringend moet worden opgetreden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen.*** Wanneer de toezichthoudende autoriteiten ***na het gebruik van de in deze verordening beschreven middelen niet tot een*** consensus komen over de reikwijdte van een op een klacht gebaseerd onderzoek, moet ***op grond van deze verordening worden verondersteld dat is voldaan aan de in*** artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde voorwaarden ***om te verzoeken om een dringend bindend besluit*** en ***moet de leidende toezichthoudende autoriteit het Comité om een dringend bindend besluit verzoeken.*** Het dringende bindend besluit van het Comité ***over de reikwijdte van een op een klacht gebaseerd onderzoek*** kan niet vooruitlopen op het resultaat van het onderzoek door de leidende toezichthoudende autoriteit, noch afdoen aan de effectiviteit van het recht van de onderzochte partijen om te worden gehoord. ▌

(40) ***Aan een klager moeten procedurele rechten worden toegekend voor zover het zijn of haar rechten en vrijheden als betrokkene betreft. De in deze verordening vastgestelde procedurele stappen met betrekking tot de samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten verlenen geen rechten aan een klager of aan onderzochte partijen. Daarom wordt in deze verordening verduidelijkt welke bepalingen inzake procedurele stappen geen rechten verlenen aan personen of onderzochte partijen, of die rechten niet beperken.***

▌

(41) Klagers dienen de gelegenheid te krijgen hun standpunten kenbaar te maken voordat een besluit in hun nadeel wordt genomen. In geval van volledige of gedeeltelijke afwijzing of verwerping van een klacht in een zaak die betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking, moet de klager derhalve de gelegenheid krijgen zijn of haar standpunten kenbaar te maken vóór de indiening van een ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679, een herzien ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679 of een bindend besluit van het Comité op grond van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679. ▌

(42) Het is noodzakelijk de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, duidelijk te maken in geval van ***volledige of gedeeltelijke*** afwijzing ***of verwerping*** van een klacht in een zaak die betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking. Als aanspreekpunt voor de klager tijdens het onderzoek dient de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, de klager de gelegenheid te bieden zijn of haar standpunt kenbaar te maken over de voorgenomen ***volledige of gedeeltelijke*** afwijzing ***of verwerping*** van de klacht; ***die autoriteit*** moet ook verantwoordelijk zijn voor alle communicatie met de klager. Al dergelijke communicatie moet worden toegezonden aan de leidende toezichthoudende autoriteit. Aangezien op grond van artikel 60, leden 8 en 9, van Verordening (EU) 2016/679 de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, verantwoordelijk is voor de vaststelling van het definitieve besluit tot ***volledige of gedeeltelijke*** afwijzing ***of verwerping*** van de klacht, moet ***de leidende*** toezichthoudende autoriteit het ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 ***voorbereiden***, ***in samenwerking met de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend. Die samenwerking omvat de mogelijkheid om de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, om bijstand te verzoeken bij het opstellen van een dergelijk ontwerp.***

(43) De doeltreffende handhaving van de gegevensbeschermingsregels van de Unie dient de rechten van de verdediging van de onderzochte partijen – een grondbeginsel van het Unierecht dat onder alle omstandigheden moet worden nageleefd – volledig te eerbiedigen; die rechten zijn met name van belang in procedures die tot de oplegging van sancties zouden kunnen leiden.

(44) Teneinde het recht op behoorlijk bestuur en de rechten van de verdediging daadwerkelijk te waarborgen, zoals vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna "het Handvest" genoemd), is het van belang te zorgen voor duidelijke regels betreffende de uitoefening van het recht van iedere persoon om te worden gehoord voordat een individuele maatregel wordt genomen die hem of haar nadelig zou raken.

▌

(45) De regels met betrekking tot de door de toezichthoudende autoriteiten toegepaste administratieve procedure bij de handhaving van Verordening (EU) 2016/679 dienen ervoor te zorgen dat de onderzochte partijen daadwerkelijk de gelegenheid krijgen hun standpunten naar voren te brengen over de juistheid en relevantie van de gestelde feiten en omstandigheden en de bezwaren die tijdens de procedure naar voren zijn gebracht door de toezichthoudende autoriteit, zodat zij in staat zijn hun rechten van verdediging uit te oefenen. In de voorlopige bevindingen wordt het voorlopige standpunt uiteengezet over de beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 na een onderzoek. Die bevindingen vormen aldus een wezenlijke procedurele waarborg voor inachtneming van het recht om te worden gehoord. De onderzochte partijen moeten de beschikking krijgen over de benodigde documenten om zichzelf naar behoren te verdedigen en commentaar te geven op de inbreuken waarvan zij verdacht worden, door toegang te krijgen tot het administratieve dossier.

(46) ***Deze regels mogen geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor toezichthoudende autoriteiten om, in overeenstemming met het nationale recht van de leidende toezichthoudende autoriteit, verdere toegang tot het administratieve dossier te verlenen om in de loop van de procedure de standpunten van de onderzochte partijen of van de klager te horen.***

(47) De voorlopige bevindingen bepalen de reikwijdte van het onderzoek en daardoor ook de reikwijdte van een toekomstig definitief besluit, desgevallend op basis van een bindend besluit van het Comité op grond van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679, dat aan verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers kan worden gericht. De voorlopige bevindingen moeten, ook in beknopte vorm, voldoende duidelijk zijn om de onderzochte partijen in staat te stellen de aard van de beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 naar behoren te achterhalen. Aan de verplichting om aan de onderzochte partijen alle noodzakelijke informatie te verstrekken teneinde hen in staat te stellen zich naar behoren te verdedigen is voldaan als in het definitieve besluit de onderzochte partijen niet worden beschuldigd van andere inbreuken dan de in de voorlopige bevindingen vermelde en alleen feiten in aanmerking zijn genomen waarover de onderzochte partijen hun standpunt kenbaar hebben kunnen maken. Het definitieve besluit van de leidende toezichthoudende autoriteit hoeft echter niet een exacte kopie van de voorlopige bevindingen te zijn. Het moet de leidende toezichthoudende autoriteit zijn toegestaan om de antwoorden van de onderzochte partijen op de voorlopige bevindingen en, in voorkomend geval, op het herziene ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, in haar definitieve besluit te laten meewegen. De leidende toezichthoudende autoriteit moet in staat zijn haar eigen oordeel te vellen over de door de onderzochte partijen naar voren gebrachte feiten en juridische argumenten, ofwel om de argumenten af te wijzen wanneer de toezichthoudende autoriteit deze ongegrond bevindt ofwel om haar bevindingen aan te vullen of anders te formuleren, zowel in feite als in rechte, ter ondersteuning van de argumenten die zij aanvoert. Rekening houden met een argument dat door een onderzochte partij naar voren is gebracht tijdens de administratieve procedure zonder dat deze de gelegenheid heeft gekregen daarover een mening te uiten vóór de vaststelling van het definitieve besluit hoeft bijvoorbeeld niet *per se* een schending van de rechten van de verdediging te vormen.

(48) ***Deze verordening bevat regels voor situaties waarin de leidende toezichthoudende autoriteit op grond van het nationale recht verplicht is aan latere binnenlandse procedures in verband met dezelfde zaak deel te nemen, zoals administratieve beroepsprocedures.***

(49) De onderzochte partijen dienen het recht te krijgen om te worden gehoord voorafgaand aan de voorlegging van een herzien ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679 of de vaststelling van een bindend besluit door het Comité uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679. ***Nieuwe juridische elementen omvatten relevante en gemotiveerde bezwaren wanneer die bezwaren juridische beoordelingen bevatten die verschillen van die welke door de leidende toezichthoudende autoriteit zijn voorgesteld in het ontwerpbesluit dat overeenkomstig artikel 60, lid 4, van Verordening (EU) 2016/679 is voorgelegd.***

(50) Klagers moeten de mogelijkheid krijgen betrokken te worden bij de door een toezichthoudende autoriteit aangespannen procedure met het oog op het vaststellen of ophelderen van kwesties die betrekking hebben op een mogelijke inbreuk op Verordening (EU) 2016/679. Het feit dat een toezichthoudende autoriteit al een onderzoek is gestart naar de inhoud van de klacht of de klacht zal afhandelen in een ambtshalve onderzoek na ontvangst van de klacht, staat de kwalificatie van een betrokkene als klager niet in de weg. Een onderzoek door een toezichthoudende autoriteit naar een mogelijke inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 door een verwerkingsverantwoordelijke of verwerker, ▌is een procedure die is aangespannen door een toezichthoudende autoriteit, op eigen initiatief of op grond van een klacht, ter vervulling van haar taken op grond van artikel 57, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679. De onderzochte partijen en de klager verkeren ▌niet in dezelfde procedurele positie en ***het is van essentieel belang om*** de rechten ***van de verdediging van de onderzochte partij te waarborgen.*** ▌De onderzochte partijen en de klager ***kunnen zich beroepen op het grondrecht*** ▌om te worden gehoord ***wanneer het besluit nadelige gevolgen heeft voor hun juridische positie.***

▌

(51) Een klager moet in de gelegenheid worden gesteld zijn of haar standpunt over de voorlopige bevindingen schriftelijk kenbaar te maken ***voor zover dat standpunt betrekking heeft op zijn of haar klacht over de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens.*** Hij of zij mag evenwel geen toegang hebben tot bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke gegevens van de onderzochte partijen of derde personen. ▌

(52) Bij het vaststellen van de termijnen voor de onderzochte partijen en klagers voor indiening van hun standpunt over de voorlopige bevindingen is het van belang dat de toezichthoudende autoriteiten rekening houden met de complexiteit van de kwesties die in deze bevindingen worden opgeworpen, zodat de onderzochte partijen en klagers voldoende gelegenheid krijgen om op zinvolle wijze hun standpunten over de opgeworpen kwesties naar voren te brengen.

(53) De uitwisseling van standpunten tussen toezichthoudende autoriteiten voorafgaand aan de voorlegging van een ontwerpbesluit houdt een open dialoog in en een uitgebreide uitwisseling van standpunten waarbij de toezichthoudende autoriteiten hun uiterste best moeten doen om tot een consensus te komen over de richting die het onderzoek uit moet. Omgekeerd zouden meningsverschillen, geuit in relevante en gemotiveerde bezwaren op grond van artikel 60, lid 4, van Verordening (EU) 2016/679, die de kans op geschillenbeslechting tussen toezichthoudende autoriteiten op grond van artikel 65 van Verordening (EU) 2016/679 verhogen en de vaststelling van een definitief besluit door de bevoegde toezichthoudende autoriteit vertragen, zich alleen mogen voordoen in het ▌geval dat de toezichthoudende autoriteiten er niet in slagen tot een consensus te komen en waar nodig om de coherente interpretatie van Verordening (EU) 2016/679 te waarborgen. Dergelijke bezwaren moeten ▌worden ingezet wanneer het gaat om coherente handhaving van Verordening (EU) 2016/679.

(54) In het belang van een doeltreffende en inclusieve afronding van de geschillenbeslechtingsprocedure waarin alle toezichthoudende autoriteiten de gelegenheid moeten krijgen hun standpunten bij te dragen en gelet op de dwingende termijnen tijdens geschillenbeslechting, dienen de relevante en gemotiveerde bezwaren wat vorm en structuur betreft, te voldoen aan bepaalde vereisten. ▌

(55) Toegang tot het administratieve dossier wordt verleend als onderdeel van de in het Handvest verankerde rechten van verdediging en het recht op behoorlijk bestuur. Aan de onderzochte partijen dient toegang te worden verleend tot het administratieve dossier wanneer deze op de hoogte worden gesteld van de voorlopige bevindingen en de termijn voor indiening van hun schriftelijke antwoord op de voorlopige bevindingen dient te worden vastgesteld.

(56) Bij het verlenen van toegang tot het administratieve dossier ***aan de onderzochte partijen en de klager*** moeten de toezichthoudende autoriteiten zorgen voor bescherming van bedrijfsgeheimen en andere vertrouwelijke informatie. De categorie andere vertrouwelijke informatie omvat andere gegevens dan bedrijfsgeheimen, die ***overeenkomstig het Unierecht en het nationale recht*** als vertrouwelijk kunnen worden beschouwd voor zover de openbaarmaking ervan een verwerkingsverantwoordelijke, een verwerker of een natuurlijke persoon ***of rechtspersoon*** aanzienlijk zou schaden. ***Vertrouwelijke informatie moet met name informatie omvatten die slechts bij een beperkt aantal personen bekend is en waarvan openbaarmaking ernstige schade kan toebrengen aan de persoon die de informatie heeft verstrekt of aan derde personen, waarbij de belangen die door de openbaarmaking van de informatie zouden kunnen worden geschaad, objectief gezien bescherming verdienen.*** De toezichthoudende autoriteiten dienen in staat te zijn aan onderzochte partijen die documenten of verklaringen overleggen of hebben overgelegd te verzoeken aan te geven welke informatie vertrouwelijk is.

(57) Wanneer bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke gegevens nodig zijn om het bewijs van een inbreuk te leveren, moeten de toezichthoudende autoriteiten voor elk individueel document ***op evenredige wijze*** beoordelen of de noodzaak tot openbaarmaking opweegt tegen de schade die zou kunnen voortvloeien uit de openbaarmaking.

(58) Toegang tot documenten die in het administratieve dossier zijn opgenomen in het kader van de toegang tot openbare documenten, dient te worden verleend overeenkomstig het nationale recht van de lidstaten. In dit verband is het van belang dat de integriteit van het besluitvormingsproces wordt beschermd totdat de bevoegde toezichthoudende autoriteit het definitieve besluit heeft genomen.

(59) Het is belangrijk dat het Comité de toegang tot besluiten die zijn vastgesteld in overeenstemming met de samenwerkings- en coherentiemechanismen, vergemakkelijkt door de tekst van de definitieve besluiten van de nationale toezichthoudende autoriteiten online beschikbaar te stellen via gemakkelijk toegankelijke registers. In overeenstemming met het toepasselijke nationale recht kunnen toezichthoudende autoriteiten namen en andere informatie aan de hand waarvan onderzochte partijen of de klager geïdentificeerd kunnen worden, alsook andere informatie die op grond van het toepasselijke Unierecht en nationale recht beschermd is, bewerken.

(60) Het is van belang dat de verstrekking aan de klager van een versie van het definitieve besluit overeenkomstig deze verordening geen afbreuk doet aan de mogelijkheid voor een toezichthoudende autoriteit om te beslissen of zij het besluit al dan niet openbaar maakt in het kader van haar bevoegdheden tot het nemen van corrigerende maatregelen.

(61) Bij doorverwijzing van een zaak naar geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 65 Verordening (EU) 2016/679 dient de leidende toezichthoudende autoriteit aan het Comité alle benodigde documenten en informatie te verstrekken om het in staat te stellen de ontvankelijkheid van relevante en gemotiveerde bezwaren te beoordelen en het besluit uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679 vast te stellen. Zodra het Comité in het bezit is van alle ▌ noodzakelijke documenten en informatie moet de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de zaak registreren ***overeenkomstig*** artikel 65, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679.

(62) Het bindend besluit van het Comité op grond van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679 kan uitsluitend betrekking hebben op zaken die hebben geleid tot de geschillenbeslechting; het wordt zodanig opgesteld dat de leidende toezichthoudende autoriteit haar definitieve besluit kan vaststellen op basis van het besluit van het Comité ▌.

(63) Ten behoeve van de stroomlijning van de geschillenbeslechting tussen toezichthoudende autoriteiten die wordt voorgelegd aan het Comité op grond van artikel 65, lid 1, punten b) en c), van Verordening (EU) 2016/679 is het noodzakelijk procedureregels vast te stellen met betrekking tot aan het Comité over te leggen documenten en informatie waarop het Comité zijn beslissing dient te baseren. Het is ook noodzakelijk te bepalen wanneer het Comité de doorverwijzing van de zaak naar geschillenbeslechting dient te registreren.

(64) Ten behoeve van de stroomlijning van de procedure voor vaststelling van dringende adviezen en dringende bindende besluiten van het Comité op grond van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 is het noodzakelijk procedureregels vast te stellen met betrekking tot de timing van verzoeken om een dringend advies of een dringend bindend besluit en de aan het Comité over te leggen documenten en informatie waarop het Comité zijn besluit moet baseren ▌.

▌

(65) ***Verordening (EU) 2016/679 bepaalt dat de betrokkene recht heeft op een doeltreffende voorziening in rechte wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit een klacht niet afhandelt. Deze verordening voorziet niet in nieuwe rechtsmiddelen naast die welke reeds zijn vastgesteld bij Verordening (EU) 2016/679, noch beperkt zij de toepassing van de bij die verordening vastgestelde rechtsmiddelen. Sommige bepalingen van deze verordening zijn van bijzonder belang voor de tijdige vaststelling van het definitieve besluit van de toezichthoudende autoriteiten bij de behandeling van klachten. Om vast te stellen of een toezichthoudende autoriteit een klacht heeft afgehandeld, moet worden nagegaan of de toezichthoudende autoriteit bepaalde in deze verordening en in Verordening (EU) 2016/679 vastgelegde termijnen in acht heeft genomen. Bij die vaststelling is het van essentieel belang dat het recht van de klager op behandeling van zijn of haar klacht binnen een redelijke termijn, wordt gewaarborgd. De bepalingen van deze verordening doen geen afbreuk aan de mogelijkheid om in het nationale recht te voorzien in rechtsmiddelen voor de onderzochte partij, met het oog op haar recht op behandeling van haar zaak binnen een redelijke termijn.***

(66) ***Voor de uitvoering van deze verordening zijn passende digitale instrumenten nodig die de snelle en veilige uitwisseling van informatie ondersteunen. Het is van belang dat er een passend beveiligd gemeenschappelijk elektronisch instrument beschikbaar is voor alle gegevensbeschermingsautoriteiten, rekening houdend met de ervaring die bij het gebruik van bestaande instrumenten is opgedaan. Het is ook belangrijk dat wordt voorzien in de middelen die nodig zijn voor de invoering van een dergelijk elektronisch instrument, en dat dit instrument het verzamelen en consolideren door het Comité van handhavingsstatistieken over zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking, vergemakkelijkt.***

(67) De hoofdstukken III en IV van deze verordening hebben betrekking op de samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten, de procedurele rechten van de onderzochte partijen en de betrokkenheid van klagers. Ter waarborging van de rechtszekerheid mogen die bepalingen niet gelden voor onderzoeken die op het moment van inwerkingtreding van deze verordening al lopen. Die bepalingen moeten gelden voor ambtshalve onderzoeken die na ***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening aanvangen en voor op klacht gebaseerde onderzoeken waarbij de klacht na ***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening is ingediend. In de hoofdstukken V en VI van de onderhavige verordening worden procedureregels vastgesteld voor zaken die uit hoofde van artikel 65 van Verordening (EU) 2016/679 worden doorverwezen naar geschillenbeslechting en voor verzoeken om een dringend advies of dringend bindend besluit op grond van artikel 66 van Verordening (EU) 2016/679. Om redenen van rechtszekerheid mogen die hoofdstukken niet van toepassing zijn op voor zaken die vóór de inwerkingtreding van deze verordening naar geschillenbeslechting zijn doorverwezen. Zij moeten van toepassing zijn op alle zaken die na ***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening naar geschillenbeslechting zijn doorverwezen.

(68) Overeenkomstig artikel 42, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad[4] zijn de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en het Comité geraadpleegd, en op ***19 september 2023*** hebben zij een gezamenlijk advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

[4] Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Hoofdstuk I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp ***en toepassingsgebied***

In deze verordening worden procedureregels vastgelegd voor de behandeling van klachten en het uitvoeren van onderzoek in op klachten gebaseerde en ambtshalve zaken door toezichthoudende autoriteiten bij de ▌handhaving van Verordening (EU) 2016/679, ***wanneer die zaken betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking***. ***De behandeling van klachten en de uitvoering van onderzoek in zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking omvatten tevens de vaststelling of een zaak betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking.***

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening gelden de definities van artikel 4 van Verordening (EU) 2016/679.

Daarnaast is de volgende definitie van toepassing:

> "onderzochte ***partij***": de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker die het voorwerp is van een onderzoek wegens een beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 met betrekking tot grensoverschrijdende verwerking.

▌

Artikel 3

Beginselen inzake de handhaving van Verordening (EU) 2016/679 voor zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking

1. *De toezichthoudende autoriteiten voeren de procedures die onder het toepassingsgebied van deze verordening vallen, op een vlotte en efficiënte wijze uit. Zij werken op loyale en doeltreffende wijze samen, onder meer door waar nodig ondersteuning te bieden en onverwijld elkaars verzoeken te beantwoorden.*

2. *Een toezichthoudende autoriteit kan overeenkomstig het nationale procesrecht zaken voegen en scheiden, voor zover voeging of scheiding de rechten van de onderzochte partijen of die van de klager niet ondermijnt.*

3. *Elke klager heeft de mogelijkheid om uitsluitend te communiceren met de toezichthoudende autoriteit waarbij de klager zijn of haar klacht heeft ingediend op grond van artikel 77 van Verordening (EU) 2016/679.*

4. *De behandeling van een klacht leidt altijd tot een besluit waartegen een doeltreffende voorziening in rechte openstaat in de zin van artikel 78 van Verordening (EU) 2016/679.*

5. *In het belang van een efficiënte procedure kunnen de toezichthoudende autoriteiten de lengte van de opmerkingen van de onderzochte partij en van de klager beperken, rekening houdend met de complexiteit van de zaak en de reeds ingediende documenten.*

Hoofdstuk II

Indiening ▌ van klachten *en vroegtijdige afhandeling*

Artikel 4

Klachten ***met betrekking tot*** *grensoverschrijdende* ***verwerking***

1. Een klacht op grond van Verordening (EU) 2016/679 ***met betrekking tot*** grensoverschrijdende verwerking ***is ontvankelijk indien deze de volgende informatie bevat:***

a) ***de naam en contactgegevens van de persoon die de klacht indient;***

b) ***wanneer de klacht wordt ingediend door een orgaan, organisatie of vereniging zonder winstoogmerk in de zin van artikel 80 van Verordening (EU) 2016/679, een bewijs dat dat orgaan, die organisatie of die vereniging op geldige wijze volgens het recht van een lidstaat is opgericht;***

c) ***wanneer de klacht wordt ingediend op grond van artikel 80, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679, de naam en de contactgegevens van het orgaan, de organisatie of de vereniging zonder winstoogmerk waardoor de klacht wordt ingediend, en bewijs dat dat orgaan, die organisatie of die vereniging optreedt op basis van een machtiging door een betrokkene;***

d) informatie die de identificatie vergemakkelijkt van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker waartegen de klacht gericht is;

e) een beschrijving van de beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679.

Voor de ontvankelijkheid van een klacht met betrekking tot grensoverschrijdende verwerking wordt bovenop de in de eerste alinea bedoelde informatie geen aanvullende informatie vereist.

De administratieve regelingen en voorschriften uit hoofde van het nationale procesrecht van de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, blijven van toepassing.

2. Wanneer de toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht is ingediend, vaststelt dat de klacht niet de in lid 1, eerste alinea, bedoelde informatie bevat, verklaart zij die klacht binnen twee weken na ontvangst ervan niet-ontvankelijk en stelt zij de klager in kennis van de redenen daarvoor.

3. ***Voor ontvankelijkheid van de klacht mag van de klager niet worden geëist dat deze, voordat hij of zij een klacht indient, contact heeft opgenomen met de onderzochte partij.***

Onverminderd de eerste alinea wordt, wanneer een klacht betrekking heeft op de uitoefening van een recht van de betrokkene dat afhangt van de indiening van een verzoek door de betrokkene aan de verwerkingsverantwoordelijke, dat verzoek ingediend bij de verwerkingsverantwoordelijke voordat die klacht wordt ingediend.

4. De toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, stelt ***bij wijze van voorlopige conclusie*** het volgende vast*:*

a) of de klacht betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking;

b) ***welke toezichthoudende autoriteit zij bevoegd acht om op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit overeenkomstig artikel 56, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679; en***

c) ***of artikel 56, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 van toepassing is.***

5. ***Wanneer een klacht die betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking, ontvankelijk is en er geen sprake is van vroegtijdige afhandeling overeenkomstig artikel 5***, stuurt de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, die klacht ***uiterlijk zes weken na ontvangst ervan*** door naar de toezichthoudende autoriteit ***waarvan zij veronderstelt dat deze bevoegd is op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit, en stelt zij de klager in kennis van die doorzending***.

De vaststelling van de ontvankelijkheid van een klacht door de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, is bindend voor de leidende toezichthoudende autoriteit.

6. Binnen zes weken na ontvangst van een klacht bevestigt de toezichthoudende autoriteit die geacht wordt bevoegd te zijn om als leidende toezichthoudende autoriteit op te treden, haar bevoegdheid of, wanneer er uiteenlopende standpunten zijn over de vraag welke van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten bevoegd is voor de hoofdvestiging, verwijst zij de zaak voor geschillenbeslechting door naar het Europees Comité voor gegevensbescherming (het "Comité") uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679.

Indien de toezichthoudende autoriteit die geacht wordt bevoegd te zijn om als leidende toezichthoudende autoriteit op te treden, haar bevoegdheid niet bevestigt of de aangelegenheid niet binnen de in de eerste alinea bedoelde termijn naar het Comité verwijst, verwijst de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht werd ingediend, de zaak voor geschillenbeslechting door naar het Comité uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679.

7. De toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht is ingediend of de leidende toezichthoudende autoriteit kan, onverminderd de ontvankelijkheid van de klacht, de klager verzoeken aanvullende informatie te verstrekken om de behandeling van die klacht te vergemakkelijken en een volledig onderzoek daarvan mogelijk te maken.

8. De leidende toezichthoudende autoriteit stelt de onderzochte partij onverwijld in kennis van de indiening van een klacht en van de belangrijkste elementen daarvan.

Artikel 5

Vroegtijdige afhandeling

1. ***Een klacht met betrekking tot grensoverschrijdende verwerking die betrekking heeft op de uitoefening van de rechten van de betrokkene uit hoofde van hoofdstuk III van Verordening (EU) 2016/679 kan, in voorkomend geval, middels een procedure die vroegtijdige afhandeling mogelijk maakt door:***

a) ***de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, nadat deze bij wijze van voorlopige conclusie heeft vastgesteld dat de klacht betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking en voorafgaand aan de eventuele doorzending van de klacht aan de toezichthoudende autoriteit die geacht wordt bevoegd te zijn om als leidende toezichthoudende autoriteit op te treden; of***

b) ***de leidende toezichthoudende autoriteit waaraan de klacht is doorgestuurd, te allen tijde vóór de voorlegging van de voorlopige bevindingen aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten op grond van artikel 19 van deze verordening of, indien de in artikel 6 van deze verordening bedoelde procedure voor eenvoudige samenwerking van toepassing is, vóór de voorlegging van het ontwerpbesluit.***

De toezichthoudende autoriteiten kunnen de vroegtijdige afhandeling van klachten aanmoedigen en vergemakkelijken, en daartoe indien gepast communiceren met de onderzochte partij of de klager.

2. *Voor de toepassing van vroegtijdige afhandeling beschouwt de in lid 1, eerste alinea, punt a) of punt b), bedoelde toezichthoudende autoriteit, wanneer deze op basis van ondersteunend bewijs vaststelt dat de beweerde inbreuk is beëindigd, de klacht als zonder voorwerp.*

Wanneer de klacht als zonder voorwerp is bevonden, stelt de in lid 1, eerste alinea, punt a) of punt b), bedoelde toezichthoudende autoriteit de klager in duidelijke en eenvoudige taal in kennis van:

a) de beëindiging van de beweerde inbreuk en van het oordeel dat de klacht zonder voorwerp is;

b) de gevolgen van een vroegtijdige afhandeling; en

c) de mogelijkheid voor de klager om bezwaar in te dienen tegen de vroegtijdige afhandeling binnen vier weken na ontvangst van de kennisgeving ervan.

3. *In een procedure voor de toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht is ingediend, stelt die toezichthoudende autoriteit, wanneer de klager geen bezwaar maakt binnen de in lid 2, tweede alinea, punt c), vastgestelde termijn, binnen twee weken na het verstrijken van die termijn vast dat de klacht is afgehandeld en stelt zij de klager, de onderzochte partij en, in voorkomend geval, de leidende toezichthoudende autoriteit van die afhandeling in kennis.*

4. In een procedure voor de leidende toezichthoudende autoriteit waaraan de klacht is doorgestuurd legt die leidende toezichthoudende autoriteit, wanneer de klager geen bezwaar maakt binnen de in lid 2, tweede alinea, punt c), van dit artikel vastgestelde termijn, binnen vier weken na het verstrijken van die termijn een ontwerpbesluit voor overeenkomstig artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679, met het oog op de vaststelling van een definitief besluit overeenkomstig artikel 60, lid 7, van Verordening (EU) 2016/679 waarin wordt vastgesteld dat de klacht is afgehandeld.

5. De vroegtijdige afhandeling van een klacht doet geen afbreuk aan de uitoefening door de leidende toezichthoudende autoriteit van de in artikel 58 van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde bevoegdheden met betrekking tot dezelfde zaak.

6. De artikelen 10 tot en met 20 zijn niet van toepassing op klachten die op grond van dit artikel worden afgehandeld.

Hoofdstuk III

Samenwerking uit hoofde van artikel 60 van Verordening (EU) 2016/679

AFDELING 1

EENVOUDIGE SAMENWERKING

Artikel 6

Procedure voor eenvoudige samenwerking

1. *Zodra de leidende toezichthoudende autoriteit een voorlopig standpunt heeft ingenomen over de belangrijkste kwesties in een onderzoek, kan zij met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten samenwerken middels een procedure voor eenvoudige samenwerking, overeenkomstig dit artikel, indien:*

   a) *zij van oordeel is dat er geen gerede twijfel bestaat ten aanzien van de reikwijdte van het onderzoek, met name wat betreft de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 waarop de te onderzoeken beweerde inbreuk betrekking heeft; en*

   b) *de door de leidende toezichthoudende autoriteit vastgestelde juridische en feitelijke kwesties niet nopen tot de aanvullende samenwerking met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten die nodig is voor een complex onderzoek, in het bijzonder wanneer die kwesties kunnen worden aangepakt op basis van eerdere besluiten in soortgelijke zaken.*

   Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit de in de eerste alinea bedoelde procedure voor eenvoudige samenwerking toepast, zijn de artikelen 10, 11, 16, 19 en 20, artikel 23, lid 1, punten a) en b), en artikel 23, lid 2, van deze verordening niet van toepassing. De leidende toezichthoudende autoriteit legt binnen de in artikel 12, lid 6, van deze verordening bedoelde termijn een ontwerpbesluit voor overeenkomstig artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679.

2. *Binnen zes weken nadat de leidende toezichthoudende autoriteit haar bevoegdheid op grond van artikel 4, lid 6, van deze verordening heeft bevestigd of nadat het Comité een bindend besluit op grond van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679 heeft vastgesteld, stelt de leidende toezichthoudende autoriteit de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten in kennis van haar voornemen om de procedure voor eenvoudige samenwerking toe te passen, en verstrekt zij*

informatie over de kenmerken van de zaak die relevant is om vast te stellen of aan de voorwaarden van lid 1 is voldaan.

3. *Wanneer een van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten bezwaar maakt tegen de toepassing van de procedure voor eenvoudige samenwerking binnen twee weken na de kennisgeving daarvan, is die procedure niet van toepassing en maakt de leidende toezichthoudende autoriteit een samenvatting op hoofdpunten overeenkomstig artikel 10 en werkt zij samen met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten volgens de procedures van hoofdstuk III.*

4. *Bij de toepassing van de procedure voor eenvoudige samenwerking zorgt de leidende toezichthoudende autoriteit er vóór de voorlegging van een ontwerpbesluit voor dat, in voorkomend geval, de onderzochte partijen het recht krijgen te worden gehoord en dat de klager in de gelegenheid wordt gesteld zijn of haar standpunt kenbaar te maken. Voor de toepassing van dit lid geldt dat de administratieve regelingen en voorschriften uit hoofde van het nationale procesrecht van de leidende toezichthoudende autoriteit, of de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend in voorkomend geval van toepassing blijven.*

5. *Hoofdstuk III van deze verordening is niet van toepassing op zaken die door de betrokken toezichthoudende autoriteit worden behandeld op grond van artikel 56, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679.*

AFDELING 2

TOT EEN CONSENSUS KOMEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 60, LID 1, VAN VERORDENING (EU) 2016/679

Artikel 7

Toekenning of beperking van rechten

De bepalingen in deze afdeling hebben betrekking op de samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten en kennen geen rechten toe aan personen of onderzochte partijen, noch beperken zij de rechten van die personen en partijen.

Artikel 8

Samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten

Tijdens hun samenwerking teneinde tot een consensus te komen, zoals bepaald in artikel 60, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679, kunnen de toezichthoudende autoriteiten gebruikmaken van alle middelen waarin bij Verordening (EU) 2016/679 is voorzien, met inbegrip van wederzijdse bijstand op grond van artikel 61 van Verordening (EU) 2016/679 en gezamenlijke werkzaamheden op grond van artikel 62 van Verordening (EU) 2016/679.

Artikel 9

Relevante informatie ***die moet worden uitgewisseld tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten***

1. De leidende toezichthoudende autoriteit ***en*** de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten ***wisselen*** de ***in artikel 60, leden 1 en 3, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde*** relevante informatie ***uit***. ▌ Die informatie omvat, indien van toepassing:

   a) informatie over het openen van onderzoek naar een beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679;

   b) verzoeken om informatie op grond van artikel 58, lid 1, punt e), van Verordening (EU) 2016/679 ***en daarmee verband houdende documenten die uit die verzoeken voortvloeien***;

   c) informatie over de inzet van andere onderzoeksbevoegdheden bedoeld in artikel 58, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 ***en daarmee verband houdende documenten die uit de uitoefening van die onderzoeksbevoegdheden voortvloeien***;

   d) in geval van een voorgenomen volledige of gedeeltelijke afwijzing of verwerping van een klacht, de gronden van de leidende toezichthoudende autoriteit daarvoor;

   e) informatie over ***de vroegtijdige afhandeling van de klacht op grond van artikel 5 van deze verordening***;

   f) ***de*** samenvatting op hoofdpunten ***en het commentaar op die samenvatting*** als bedoeld in artikel 10 van deze verordening;

   g) informatie over de reikwijdte van het onderzoek;

   h) informatie over ontwikkelingen of bevindingen die kunnen leiden tot een wijziging van de reikwijdte van het onderzoek of de opening van een nieuw onderzoek;

i) informatie over de ***ondernomen*** stappen ***en verrichte juridische analyse*** om vast te stellen of sprake is van een inbreuk op Verordening (EU) 2016/679, voorafgaand aan de voorbereiding van de voorlopige bevindingen ***en voorafgaand aan de voorbereiding van het ontwerpbesluit***;

j) voorlopige bevindingen;

k) de antwoorden van de onderzochte partijen op de voorlopige bevindingen;

l) het standpunt van de klager over de ***niet-vertrouwelijke versie van de*** voorlopige bevindingen en, indien relevant, over andere aspecten van het onderzoek waarover door de klager formele schriftelijke opmerkingen zijn ingediend;

m) in geval van volledige of gedeeltelijke afwijzing of verwerping van een klacht, de schriftelijke opmerkingen van de klager;

n) informatie over eventuele relevante stappen die de leidende toezichthoudende autoriteit heeft ondernomen na ontvangst van de antwoorden van de onderzochte partijen op de voorlopige bevindingen en voorafgaand aan het voorleggen van een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679***;***

o) het standpunt van de onderzochte partijen over een herzien ontwerpbesluit;

p) alle andere informatie die voor het onderzoek nuttig en relevant wordt geacht.

2. ***Gedurende het onderzoek wisselen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten de in lid 1 van dit artikel bedoelde informatie zo spoedig mogelijk en uiterlijk één week nadat die informatie beschikbaar is, uit, tenzij in deze verordening of in Verordening (EU) 2016/679 anders is bepaald.***

3. ***Het Comité kan de regelingen en voorschriften voor de uitwisseling van relevante informatie tussen toezichthoudende autoriteiten specificeren.***

Artikel 10

Samenvatting op hoofdpunten

1. Zodra de leidende toezichthoudende autoriteit een voorlopig standpunt heeft ingenomen over de belangrijkste kwesties in een onderzoek, maakt zij een samenvatting op hoofdpunten ten behoeve van de samenwerking op grond van artikel 60, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679.

2. De samenvatting op hoofdpunten bevat de volgende gegevens:

a) de belangrijkste relevante feiten;

b) een voorlopige vaststelling van de reikwijdte van het onderzoek, met name de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 waarop de ***te onderzoeken*** beweerde inbreuk betrekking heeft;

c) vastgestelde juridische en ***feitelijke kwesties***;

d) een analyse van de relevante standpunten van de onderzochte partij of de klager wanneer die standpunten beschikbaar zijn op het moment dat de samenvatting op hoofdpunten wordt opgesteld;

e) ***in voorkomend geval,*** een voorlopige vaststelling van mogelijke corrigerende maatregelen.

3. De leidende toezichthoudende autoriteit verstrekt de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten onverwijld, en binnen drie maanden nadat de leidende toezichthoudende autoriteit haar bevoegdheid op grond van artikel 4, lid 6, van deze verordening heeft bevestigd of nadat het Comité een bindend besluit op grond van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679 heeft vastgesteld, de samenvatting op hoofdpunten.

4. De betrokken toezichthoudende autoriteiten kunnen binnen vier weken na ontvangst van de samenvatting op hoofdpunten commentaar leveren op die samenvatting. ***De leidende toezichthoudende autoriteit kan die termijn met twee weken verlengen wegens de complexiteit van de zaak of op verzoek van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten.***

5. Wanneer de betrokken toezichthoudende autoriteiten op grond van lid 4 commentaar leveren, wordt dat commentaar met alle andere betrokken toezichthoudende autoriteiten gedeeld. De leidende toezichthoudende autoriteit reageert op dat commentaar binnen vier weken na het verstrijken van de in lid 4 bedoelde termijn en geeft aan of en hoe zij daarmee rekening wil houden. De leidende toezichthoudende autoriteit kan die termijn met twee weken verlengen wegens de complexiteit van de zaak.

6. Bij het overdragen van een zaak aan de leidende toezichthoudende autoriteit kan de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend de leidende toezichthoudende autoriteit informatie verstrekken die relevant is voor het opstellen van de samenvatting op hoofdpunten.

7. Het Comité kan regelingen en voorschriften specificeren voor de indiening van commentaar op de samenvatting op hoofdpunten door de betrokken toezichthoudende autoriteiten.

Artikel 11

Inzet van middelen om tot een consensus te komen

1. Op grond van artikel 60, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 trachten de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten overeenkomstig onderhavig artikel tot een consensus te komen over zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking, en kunnen zij gebruikmaken van alle middelen waarin Verordening (EU) 2016/679 voorziet, met inbegrip van wederzijdse bijstand op grond van artikel 61 van Verordening (EU) 2016/679 en gezamenlijke werkzaamheden op grond van artikel 62 van Verordening (EU) 2016/679.

2. ***Wanneer*** een betrokken toezichthoudende autoriteit ***het niet eens is met de leidende toezichthoudende autoriteit en bij gebrek aan consensus, kan die toezichthoudende autoriteit*** een verzoek om wederzijdse bijstand uit hoofde van artikel 61 van Verordening (EU) 2016/679 indienen bij de leidende toezichthoudende autoriteit ***of de leidende toezichthoudende autoriteit verzoeken gezamenlijke werkzaamheden uit te voeren op grond van*** artikel 62 van Verordening (EU) 2016/679, of beide, ***teneinde tot een consensus te komen*** over het volgende:

a) de reikwijdte van het onderzoek in op klachten gebaseerde zaken, met inbegrip van de bepalingen van Verordening (EU) 2016/679 waarop de te onderzoeken beweerde inbreuk betrekking heeft;

b) ***in voorkomend geval***, ***de*** juridische of ***feitelijke kwesties*** als bedoeld in artikel 10, lid 2, punt c), van deze verordening;

▌

c) de ***voorlopige vaststelling van mogelijke corrigerende maatregelen op grond van artikel 10, lid 2, punt e), van deze verordening***.

3. Een verzoek op grond van lid 2 moet binnen ***één maand*** na het verstrijken van de in artikel ***10, lid 5***, bedoelde termijn worden ingediend.

4. Wanneer op grond van lid 2 van dit artikel een verzoek wordt gedaan om gezamenlijke werkzaamheden uit te voeren op grond van artikel 62 van Verordening (EU) 2016/679, beantwoordt de leidende toezichthoudende autoriteit dat verzoek binnen een maand na ontvangst ervan.

5. De leidende toezichthoudende autoriteit overlegt met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten op basis van hun commentaar op de samenvatting op hoofdpunten en, indien van toepassing, in antwoord op verzoeken op grond van de artikelen 61 en 62 van Verordening (EU) 2016/679, in een poging tot een consensus te komen. De consensus over aangelegenheden bedoeld in lid 2 van dit artikel dient voor de leidende toezichthoudende autoriteit als basis voor de voortzetting van het onderzoek en het opstellen van de voorlopige bevindingen of, indien van toepassing, verstrekking aan de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, van de redenering ten behoeve van artikel 16, lid 1, van deze verordening.

6. Wanneer er, in een op een klacht gebaseerd onderzoek, ***na de procedures uit hoofde van artikel 10, lid 5, van deze verordening en lid 5 van dit artikel***, tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en een of meer andere betrokken toezichthoudende autoriteiten geen consensus bestaat over de in artikel 10, lid 2, punt b), van deze verordening bedoelde ***voorlopige vaststelling van de reikwijdte van het onderzoek*** ▌, wordt geacht te zijn voldaan aan de voorwaarden om te verzoeken om een dringend bindend besluit op grond van artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 en verzoekt de leidende toezichthoudende autoriteit het Comité om een dringend bindend besluit uit hoofde van artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679.

7. Bij het verzoek om een dringend bindend besluit van het Comité op grond van lid 6 van dit artikel verstrekt de leidende toezichthoudende autoriteit aan het Comité de volgende gegevens:

a) de in artikel 10, lid 2, bedoelde ***informatie***;

b) het commentaar van de andere betrokken toezichthoudende ***autoriteiten*** die het niet eens ***zijn*** met de voorlopige vaststelling van de reikwijdte van het onderzoek door de leidende toezichthoudende autoriteit***;***

c) verdere uitwisselingen tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten op grond van artikel 10, lid 5, en artikel 11, lid 5;

d) alle andere relevante documenten of informatie waar het Comité om verzoekt.

8. Het Comité neemt een dringend bindend besluit over de reikwijdte van het onderzoek aan de hand van ***alle ontvangen informatie***.

Artikel 12

Termijnen voor de voorlegging van een ontwerpbesluit

1. *De leidende toezichthoudende autoriteit legt op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 een ontwerpbesluit voor binnen 15 maanden nadat zij haar bevoegdheid op grond van artikel 4, lid 6, van deze verordening heeft bevestigd of nadat het Comité een bindend besluit op grond van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679 heeft vastgesteld.*

2. *Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit een verzoek indient op grond van artikel 11, lid 6, wordt de in lid 1 van dit artikel bedoelde termijn geschorst totdat het Comité zijn bindend besluit heeft vastgesteld.*

3. *Bij wijze van uitzondering kan de leidende toezichthoudende autoriteit de in lid 1 bedoelde termijn wegens de complexiteit van de zaak eenmaal met een termijn van niet langer dan twaalf maanden verlengen. De leidende toezichthoudende autoriteit stelt de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten ten minste vier weken vóór het verstrijken van de in lid 1 bedoelde termijn in kennis van haar voornemen om de in lid 1 bedoelde termijn te verlengen, met mededeling van de duur van en de gronden voor de voorgenomen verlenging.*

4. *Elke betrokken toezichthoudende autoriteit kan bezwaar maken tegen de verlenging van de termijn binnen twee weken nadat zij daarvan op grond van lid 3 in kennis is gesteld. Die autoriteit motiveert haar bezwaar. Bij het bepalen of de in lid 1 bedoelde termijn moet worden verlengd en, in voorkomend geval, de duur van die verlenging, houdt de leidende toezichthoudende autoriteit naar behoren rekening met een dergelijk bezwaar.*

5. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit de in lid 1 van dit artikel bedoelde termijn overeenkomstig de leden 3 en 4 van dit artikel verlengt, kan elke andere betrokken toezichthoudende autoriteit de leidende toezichthoudende autoriteit ervan in kennis stellen dat zij van mening is dat moet worden opgetreden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit binnen de verlengde termijn geen ontwerpbesluit voorlegt, kan een toezichthoudende autoriteit die de leidende toezichthoudende autoriteit in kennis heeft gesteld van de noodzaak om op te treden ter bescherming van de rechten en vrijheden van betrokkenen, overeenkomstig artikel 55 van Verordening (EU) 2016/679 een voorlopige maatregel op het grondgebied van haar lidstaat nemen. In dat geval wordt geacht te zijn voldaan aan de dringende noodzaak op te treden op grond van artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679.

6. Wanneer de procedure voor eenvoudige samenwerking uit hoofde van artikel 6 van deze verordening wordt toegepast, legt de leidende toezichthoudende autoriteit op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 een ontwerpbesluit voor binnen twaalf maanden nadat de leidende toezichthoudende autoriteit haar bevoegdheid op grond van artikel 4, lid 6, van deze verordening heeft bevestigd of nadat het Comité een bindend besluit op grond van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679 heeft vastgesteld.

Wanneer het nationale recht voorafgaande of latere nationale procedures voorschrijft waardoor een ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 na het verstrijken van de in de eerste alinea bedoelde termijn moet worden voorgelegd, kan de leidende toezichthoudende autoriteit die termijn eenmaal met maximaal twee maanden verlengen. In dat geval stelt de leidende toezichthoudende autoriteit de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten ten minste twee weken voor het verstrijken van de in de eerste alinea bedoelde termijn in kennis van de verlenging, met mededeling van de duur van die verlenging.

Artikel 13

Latere nationale procedures

1. Indien het nationale recht voorschrijft dat na de vaststelling van een besluit op grond van artikel 18 of artikel 21 een latere nationale procedure met betrekking tot dezelfde zaak wordt ingeleid, handelt de leidende toezichthoudende autoriteit als volgt:

a) zij maakt geen nieuwe samenvatting op hoofdpunten;

b) zij herhaalt de procedurele stappen overeenkomstig artikel 16 of de artikelen 19 en 20 uitsluitend wanneer de feitelijke of juridische beoordeling van de leidende toezichthoudende autoriteit afwijkt van een eerder besluit dat op grond van artikel 18 of artikel 21 is vastgesteld; en

c) zij legt een ontwerpbesluit voor alvorens een later besluit vast te stellen dat verschilt van een eerder besluit op grond van artikel 18 of artikel 21.

2. De in artikel 12 bedoelde termijnen zijn van toepassing op de voorlegging van een ontwerpbesluit in een latere procedure als bedoeld in lid 1 van dit artikel.

AFDELING 3

TOEPASSING VAN TERMIJNEN

Artikel 14

Wettigheid en geldigheid van procedurele stappen en het definitieve besluit

Wanneer deze verordening of artikel 65, lid 6, van Verordening (EU) 2016/679 voorschrijft dat een toezichthoudende autoriteit binnen een bepaalde termijn een procedurele stap onderneemt, heeft het ondernemen van een dergelijke stap na het verstrijken van die termijn geen invloed op de wettigheid of geldigheid van die procedurele stap of van het definitieve besluit.

Artikel 15

Termijnen en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte

Om te bepalen of een toezichthoudende autoriteit een klacht niet heeft behandeld in de zin van artikel 78, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679, wordt in aanmerking genomen of die toezichthoudende autoriteit binnen de in deze verordening of in artikel 65, lid 6, van Verordening (EU) 2016/679 vastgestelde termijn, met inbegrip van eventuele verlengingen van een dergelijke termijn:

a) ***geen ontwerpbesluit of herzien ontwerpbesluit heeft voorgelegd; of***

b) ***geen definitief besluit heeft vastgesteld.***

AFDELING 4

VOLLEDIGE OF GEDEELTELIJKE AFWIJZING OF VERWERPING VAN KLACHTEN

Artikel 16

Procedure voor *volledige of gedeeltelijke afwijzing* ***of verwerping*** *van een klacht* ***in de zin van artikel 60, leden 8 en 9, van Verordening (EU) 2016/679***

1. ***Wanneer*** de leidende toezichthoudende autoriteit ***voornemens is een klacht volledig of gedeeltelijk af te wijzen of te verwerpen, geeft zij, alvorens een ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 voor te leggen***, aan de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, de gronden aan voor haar voorlopige standpunt dat de klacht geheel of gedeeltelijk moet worden afgewezen ***of verworpen***.

De toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, informeert de klager over de gronden voor het in de eerste alinea bedoelde voorlopige standpunt, stelt de klager in de gelegenheid zijn of haar standpunt schriftelijk kenbaar te maken en informeert de klager over de gevolgen indien deze zijn of haar standpunt niet kenbaar maakt.

De leidende toezichthoudende autoriteit stelt een passende termijn vast waarbinnen de klager zijn of haar standpunt kenbaar kan maken. Die termijn bedraagt ten minste drie weken en ten hoogste zes weken.

2. De toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, ***zendt het door*** de klager ***kenbaar gemaakte standpunt zo spoedig mogelijk en uiterlijk één week nadat het standpunt beschikbaar is geworden, door naar de leidende*** toezichthoudende autoriteit.

3. ***Wanneer het overeenkomstig lid 1 van dit artikel door*** de klager ***kenbaar gemaakte standpunt niet leidt tot een wijziging van het in lid 1, eerste alinea, bedoelde voorlopige standpunt, stelt de leidende toezichthoudende autoriteit, in samenwerking met*** de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, ***een ontwerpbesluit op en legt zij dit voor aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten, overeenkomstig artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679***.

4. Wanneer in het op grond van lid 3 voorgelegde ontwerpbesluit wordt geconcludeerd dat de klacht gedeeltelijk moet worden afgewezen of verworpen, gaat de leidende toezichthoudende autoriteit in samenwerking met de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten door met haar onderzoek naar het deel van de klacht dat nog moet worden onderzocht.

Artikel 17

Herzien ontwerpbesluit tot volledige of gedeeltelijke afwijzing ***of verwerping*** van een klacht

Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit ***vaststelt*** dat het herziene ontwerpbesluit in de zin van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, ***waarbij een klacht volledig of gedeeltelijk afgewezen of verworpen wordt***, ***nieuwe*** aspecten bevat waarop de klager de gelegenheid moet krijgen zijn of haar standpunt kenbaar te maken, biedt de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, voorafgaand aan de voorlegging van het herziene ontwerpbesluit op grond van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, de klager de gelegenheid zijn of haar standpunt over die nieuwe aspecten kenbaar te maken ***overeenkomstig artikel 16 van deze verordening***.

Artikel 18

Besluit tot volledige of gedeeltelijke afwijzing ***of verwerping*** *van een klacht*

Wanneer de toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht is ingediend, overeenkomstig ***artikel 60, lid 8 of lid 9***, van Verordening (EU) 2016/679 een besluit vaststelt tot volledige of gedeeltelijke afwijzing ***of verwerping*** van die klacht, informeert zij de klager over de voorzieningen in rechte waarover deze beschikt overeenkomstig artikel 78 van Verordening (EU) 2016/679.

AFDELING 5

BESLUITEN GERICHT AAN *ONDERZOCHTE PARTIJEN*

Artikel 19

Voorlopige bevindingen en ***het recht om te worden gehoord***

1. ***Na de raadplegingen en procedures uit hoofde van de artikelen 10 en 11 van deze verordening*** stelt de leidende toezichthoudende autoriteit voorlopige bevindingen op wanneer zij van plan is een ontwerpbesluit in de zin van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 waarin een inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 wordt geconstateerd, voor te leggen aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten.

2. De voorlopige bevindingen bevatten ***de bevindingen van het onderzoek en*** een volledige uiteenzetting van de beweerde inbreuken, op een manier die duidelijk genoeg is om de onderzochte partijen in staat te stellen kennis te nemen van het gedrag dat is onderzocht door de leidende toezichthoudende autoriteit. In de voorlopige bevindingen worden met name alle feiten, ***al het gebruikte bewijsmateriaal*** en de volledige juridische beoordeling duidelijk uiteengezet die tegen de onderzochte partijen worden ingebracht, zodat deze hun standpunten kenbaar kunnen maken over die feiten en de juridische conclusies die de leidende toezichthoudende autoriteit beoogt te trekken in het ontwerpbesluit in de zin van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679.

In de voorlopige bevindingen wordt, ***op basis van de in dat stadium beschikbare informatie en onverminderd de standpunten van de onderzochte partijen***, aangegeven welke corrigerende maatregelen de leidende toezichthoudende autoriteit ***overweegt te treffen***.

Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit***, op basis van de in dat stadium beschikbare informatie en onverminderd de standpunten van de onderzochte partijen, overweegt overeenkomstig artikel 83 van Verordening (EU) 2016/679 een administratieve boete op te leggen***, vermeldt ***zij in de voorlopige bevindingen de belangrijkste juridische en feitelijke elementen die haar bekend zijn en waarop zij voornemens is zich te baseren bij het nemen van een besluit over het opleggen van een administratieve boete en over het bedrag van de boete, rekening houdend met*** de in artikel 83, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 opgesomde elementen, met inbegrip van eventuele verzwarende of verzachtende omstandigheden waarmee zij voornemens is rekening te houden.

3. ***De leidende toezichthoudende autoriteit zendt de voorlopige bevindingen door aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten. Die autoriteiten kunnen binnen vier weken na doorzending van de voorlopige bevindingen aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten commentaar op die bevindingen indienen bij de leidende toezichthoudende autoriteit. Op verzoek van een van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten verlengt de leidende toezichthoudende autoriteit die termijn met twee weken.***

4. De leidende toezichthoudende autoriteit stelt alle onderzochte partijen in kennis van de voorlopige bevindingen, ***in voorkomend geval gewijzigd om rekening te houden met het commentaar van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten***.

5. De leidende toezichthoudende autoriteit stelt bij de kennisgeving van de voorlopige bevindingen aan de onderzochte partijen een ***passende*** termijn vast ***van ten minste drie weken en ten hoogste zes weken vanaf de datum van kennisgeving***, waarbinnen ***die*** partijen hun standpunt schriftelijk kenbaar kunnen maken***, of zij houdt binnen dezelfde termijn een hoorzitting om de standpunten van de onderzochte partijen mondeling te horen***.

6. Bij de kennisgeving van de voorlopige bevindingen aan de onderzochte partijen verleent de leidende toezichthoudende autoriteit die partijen overeenkomstig de artikelen ***24 en 25*** toegang tot het administratieve dossier.

7. De onderzochte partijen kunnen in hun antwoord op de voorlopige bevindingen alle feitelijke en juridische argumenten aanvoeren waarvan zij op de hoogte zijn en die relevant zijn voor hun verdediging tegen de beschuldigingen van de leidende toezichthoudende autoriteit. Zij leggen alle relevante documenten tot staving van de aangevoerde feiten over. De leidende toezichthoudende autoriteit baseert haar ontwerpbesluit uitsluitend op de beschuldigingen, feiten en juridische beoordeling van die feiten ten aanzien waarvan de onderzochte partijen de gelegenheid hebben gekregen hun standpunten kenbaar te maken.

Artikel 20

Toezending van de voorlopige bevindingen aan de klagers

1. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit voorlopige bevindingen uitbrengt over een zaak waarover zij een klacht heeft ontvangen, verstrekt de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, ***die*** voorlopige bevindingen aan de klager, ***overeenkomstig de regels inzake toegang tot het administratieve dossier en inzake vertrouwelijke informatie uit hoofde van de artikelen 24 en 25***, en stelt de leidende toezichthoudende autoriteit ***een passende*** termijn ***van ten minste drie weken en ten hoogste zes weken*** vast waarin de klager zijn of haar standpunt schriftelijk kenbaar kan maken.

2. Voor de toepassing van lid 1 geldt dat de administratieve regelingen en voorschriften uit hoofde van het nationale procesrecht van de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, van toepassing blijven.

3. Lid 1 van dit artikel is ook van toepassing wanneer ***de leidende*** toezichthoudende autoriteit:

   a) ***een klacht tegelijk met andere*** klachten behandelt;

   b) ***een deel van een klacht afzonderlijk behandelt; of***

   c) de reikwijdte van het onderzoek in de voorlopige bevindingen ***op enigerlei wijze wijzigt***, ***ook na een bindend besluit van het Comité overeenkomstig artikel 11, lid 8***.

Artikel 21

Vaststelling van het definitieve besluit

1. Wanneer na voorlegging van het ontwerpbesluit aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten op grond van artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 geen van de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten binnen de in artikel 60, lid 4 ***of*** lid 5, van Verordening (EU) 2016/679 vermelde termijnen, ***naargelang het geval***, bezwaar ***maakt*** tegen het ontwerpbesluit, ***handelt*** de leidende toezichthoudende autoriteit ***binnen een maand na het einde van de in*** artikel 60, ***leden 4 of 5***, van Verordening (EU) 2016/679 ***bedoelde termijn als volgt:***

a) zij stelt haar besluit vast als bedoeld in artikel 60, lid 7, of, in voorkomend geval, artikel 60, lid 9, van Verordening (EU) 2016/679; en

b) zij stelt de hoofdvestiging of enige vestiging van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker, naargelang het geval, in kennis van het in punt a) bedoelde besluit.

2. De informatie die aan de klager moet worden verstrekt op grond van artikel 60, leden 7 en 9, van Verordening (EU) 2016/679, bestaat uit:

a) een versie van het vastgestelde besluit dat het volledige beschikkend gedeelte en de motivering van dat besluit bevat, zonder elementen die overeenkomstig artikel 25 van deze verordening als vertrouwelijk worden beschouwd; of

b) een samenvatting van het vastgestelde besluit, met inbegrip van de relevante feiten van en de gronden voor dat besluit.

In elk geval wordt aan de klager, indien deze daarom verzoekt, een versie van het in de eerste alinea bedoelde besluit verstrekt dat het volledige beschikkend gedeelte en de motivering van dat besluit bevat, zonder elementen die overeenkomstig artikel 25 van deze verordening als vertrouwelijk worden beschouwd.

Administratieve regelingen en voorschriften uit hoofde van het nationale procesrecht van de leidende toezichthoudende autoriteit blijven van toepassing.

Artikel 22

Het recht om te worden gehoord met betrekking tot een herzien ontwerpbesluit ***waarin een inbreuk wordt geconstateerd***

1. Wanneer de leidende toezichthoudende autoriteit vaststelt dat het herziene ontwerpbesluit in de zin van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, ***waarin een inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 wordt geconstateerd, nieuwe*** aspecten bevat waarover de onderzochte partijen de gelegenheid moeten krijgen hun standpunt kenbaar te maken, biedt de leidende toezichthoudende autoriteit, voorafgaand aan de voorlegging van het herziene ontwerpbesluit uit hoofde van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, de onderzochte partijen de gelegenheid hun standpunt over die nieuwe aspecten kenbaar te maken.

2. De leidende toezichthoudende autoriteit stelt een ***passende*** termijn ***van ten minste drie weken en ten hoogste zes weken*** vast waarbinnen de onderzochte partijen hun standpunt kenbaar kunnen maken.

3. De leidende toezichthoudende autoriteit deelt de door de onderzochte partijen kenbaar gemaakte standpunten zo spoedig mogelijk en uiterlijk één week nadat die standpunten beschikbaar zijn geworden, mee aan de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten.

AFDELING 6

RELEVANTE EN GEMOTIVEERDE BEZWAREN

Artikel 23

Relevante en gemotiveerde bezwaren

1. Een relevant en gemotiveerd bezwaar zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 24), van Verordening (EU) 2016/679:

a) is ▌ gebaseerd op feitelijke ***en juridische*** elementen die in het ontwerpbesluit ***of het samenwerkingsdossier*** zijn opgenomen; ▌

b) ***heeft geen betrekking op*** de reikwijdte ***van een onderzoek wanneer geen van de betrokken toezichthoudende autoriteiten commentaar heeft geleverd overeenkomstig artikel 10, lid 4, van deze verordening of wanneer niet tot een consensus is gekomen naar aanleiding van het ontvangen commentaar, of op de reikwijdte van een onderzoek als gedefinieerd in een bindend besluit van het Comité dat is vastgesteld op grond van artikel 11, lid 8, van deze verordening;***

c) heeft geen betrekking op een ontwerpbesluit dat is vastgesteld overeenkomstig artikel 5 van deze verordening.

2. *Niettegenstaande lid 1, punt b), kan een betrokken toezichthoudende autoriteit in naar behoren gemotiveerde gevallen relevante en gemotiveerde bezwaren indienen die betrekking hebben op de reikwijdte van een onderzoek als bedoeld in lid 1, punt b), mits:*

a) de leidende toezichthoudende autoriteit heeft nagelaten alle elementen van de samenvatting op hoofdpunten waarover op grond van artikel 10, lid 5, of artikel 11, lid 5, tot een consensus is gekomen, te onderzoeken, of het bindende besluit van het Comité uit hoofde van artikel 11, lid 8, niet heeft nageleefd; of

b) uit nieuwe elementen die niet beschikbaar waren op het moment dat tot een consensus werd gekomen over de samenvatting op hoofdpunten op grond van artikel 10, lid 5, of artikel 11, lid 5, of op het moment dat het bindende besluit van het Comité uit hoofde van artikel 11, lid 8, werd genomen, blijkt dat het ontwerpbesluit een aanzienlijk risico inhoudt voor de grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene en, in voorkomend geval, voor het vrije verkeer van persoonsgegevens binnen de Unie; of beide.

3. *Een* relevant en gemotiveerd bezwaar is *voldoende duidelijk, coherent en nauwkeurig en vermeldt zo nodig de elementen van het ontwerpbesluit die moeten worden gewijzigd om de toezichthoudende autoriteiten in staat te stellen hun standpunten voor te bereiden en, indien van toepassing, om het Comité in staat te stellen het geschil doeltreffend te beslechten*.

Hoofdstuk IV

▌Het administratieve dossier, *het samenwerkingsdossier* en de behandeling van vertrouwelijke informatie

Artikel 24

▌Het administratieve dossier▐

1. Het administratief dossier in een onderzoek betreffende een beweerde inbreuk op Verordening (EU) 2016/679 bestaat uit de documenten die door de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten zijn verkregen of opgesteld, en gedurende de onderzoeksprocedure door de leidende toezichthoudende autoriteit zijn verzameld***, met inbegrip van alle belastende en ontlastende bewijzen***.

   Het administratieve dossier bevat geen interne communicatie binnen een toezichthoudende autoriteit.

2. ***Op verzoek van een onderzochte partij***, ***of van de klager indien het besluit zijn of haar belangen kan schaden***, verleent de leidende toezichthoudende autoriteit de onderzochte partijen ***of de klager*** toegang tot het administratieve dossier zodat zij hun recht om te worden gehoord kunnen uitoefenen.

   De eerste alinea doet geen afbreuk aan gunstiger regels voor het verlenen van toegang tot het administratieve dossier ***op grond van het nationale recht van de leidende toezichthoudende autoriteit***.

Wanneer toegang wordt verleend overeenkomstig de eerste alinea, wordt de toegang aan de onderzochte partij verleend door de leidende toezichthoudende autoriteit, terwijl de toegang aan de klager wordt verleend door de toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend.

3. ***De volgende documenten of delen daarvan zijn uitgesloten van toegang, ongeacht of uit hoofde van het Unierecht of nationaal recht toegang wordt verleend***:

   a) correspondentie of beraadslagingen tussen de toezichthoudende autoriteiten;

   b) vertrouwelijke informatie op grond van artikel 25, lid 1.

4. ***De leidende toezichthoudende autoriteit*** verleent ***alleen*** toegang tot relevante en gemotiveerde bezwaren die zijn ingediend op grond van artikel 60, lid 4, van Verordening (EU) 2016/679 en ***op basis waarvan die toezichthoudende autoriteit voornemens is een herzien ontwerpbesluit vast te stellen, wanneer dat nodig is om de onderzochte partijen of de klager in staat te stellen hun standpunt kenbaar te maken en hun rechten te verdedigen.***

Artikel 25

Identificatie en bescherming van vertrouwelijke informatie

1. ***Alle*** informatie, ***documenten of delen van documenten worden als vertrouwelijk beschouwd*** voor ***zover zij bedrijfsgeheimen als gedefinieerd in Richtlijn (EU) 2016/943*** van het Europees Parlement en de Raad[5] of andere vertrouwelijke informatie ***overeenkomstig het Unierecht of het nationale recht bevatten***.

2. ***Tenzij anders bepaald in het Unierecht of het nationale recht***, wordt informatie die door een toezichthoudende autoriteit is verzameld, ***overgelegd*** of verkregen in een zaak die betrekking heeft op grensoverschrijdende verwerking uit hoofde van Verordening (EU) 2016/679, en ***die overeenkomstig lid 1 als vertrouwelijk wordt beschouwd, niet meegedeeld aan of toegankelijk gemaakt voor een onderzochte partij, een klager of een derde persoon***.

▌

3. ***Een onderzochte partij, een klager of een derde*** persoon die informatie indient die hij of zij vertrouwelijk acht, geeft op duidelijke en gemotiveerde wijze aan welke informatie hij of zij vertrouwelijk acht. De ***onderzochte partij, de klager of de derde persoon verstrekt altijd de volledige versie van de informatie. Indien mogelijk*** verstrekt hij of zij ***ook*** een ***voorgestelde*** niet-vertrouwelijke versie ▌.

---

5 Richtlijn (EU) 2016/943 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de bescherming van niet-openbaar gemaakte knowhow en bedrijfsinformatie (bedrijfsgeheimen) tegen het onrechtmatig verkrijgen, gebruiken en openbaar maken daarvan (PB L 157 van 15.6.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

4. Onverminderd lid 3 kan de ▌toezichthoudende autoriteit ***waarbij de informatie is ingediend***, de onderzochte partijen of een andere persoon die documenten overlegt, verzoeken aan te geven welke documenten of delen van documenten naar hun mening bedrijfsgeheimen of andere aan hen toebehorende vertrouwelijke informatie bevatten, en de personen aan te duiden waarop de vertrouwelijkheid van die bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke informatie betrekking heeft.

5. De ▌toezichthoudende autoriteit ***waarbij de informatie is ingediend***, ***stelt voor*** de onderzochte partijen en alle andere personen die beroep doen op vertrouwelijkheid van de ingediende informatie, een ***passende*** termijn ***van ten hoogste zes weken*** vast om:

   a) hun beweringen dat de ingediende informatie bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke informatie bevat, voor elk afzonderlijk document of deel van een document, verklaring of deel van een verklaring te motiveren;

   b) ***voor zover mogelijk***, een niet-vertrouwelijke versie van de documenten en verklaringen ***voor te stellen*** waarin de bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke informatie zijn bewerkt;

   c) een beknopte, niet-vertrouwelijke beschrijving van elk stuk weggelaten informatie te verstrekken.

6. Wanneer de onderzochte partijen of een andere persoon de leden ***4 en 5*** niet naleven, mag de ▌ toezichthoudende autoriteit ***waarbij de informatie is ingediend,*** aannemen dat de documenten of verklaringen in kwestie geen bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke informatie bevatten.

7. De toezichthoudende autoriteit waarbij de informatie wordt ingediend, bepaalt of de informatie of relevante en specifieke delen van documenten al dan niet vertrouwelijk zijn overeenkomstig lid 1. Zij zorgt ervoor dat de bewerking van documenten beperkt blijft tot wat noodzakelijk en evenredig is om de vertrouwelijke informatie te beschermen. De toezichthoudende autoriteit waarbij de informatie wordt ingediend, stelt de andere toezichthoudende autoriteiten in kennis van de vertrouwelijke aard van de informatie wanneer deze wordt toegezonden.

8. Informatie die volgens het nationale recht van de toezichthoudende autoriteit waarbij de informatie is ingediend, vertrouwelijk is, en die tussen toezichthoudende autoriteiten wordt uitgewisseld in het kader van de toepassing van Verordening (EU) 2016/679, wordt door de toezichthoudende autoriteit die deze informatie ontvangt, ook vertrouwelijk behandeld.

Artikel 26

Samenwerkingsdossier

1. *Met het oog op de uitwisseling van relevante informatie tussen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten overeenkomstig artikel 9 zorgt de leidende toezichthoudende autoriteit ervoor dat die relevante informatie beschikbaar wordt gesteld via een voor elke klacht of elk onderzoek specifiek samenwerkingsdossier. Het samenwerkingsdossier bevat alle op grond van artikel 9 uitgewisselde informatie.*

2. *Het samenwerkingsdossier wordt in elektronische vorm bijgehouden en is, met behulp van een gemeenschappelijk elektronisch instrument, op afstand toegankelijk voor toezichthoudende autoriteiten alsook, na doorverwijzing van een zaak naar geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679, en, in voorkomend geval, wanneer op grond van artikel 66 van Verordening (EU) 2016/679 om een dringend advies of een dringend bindend besluit wordt verzocht, voor het Comité. Het samenwerkingsdossier is niet rechtstreeks toegankelijk voor onderzochte partijen, klagers of derde personen.*

Hoofdstuk V

Geschillenbeslechting

Artikel 27

Doorverwijzing naar geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 65, ***lid 1, punt a),*** *van Verordening (EU) 2016/679*

I

1. ***Binnen drie maanden na het verstrijken van de in artikel 60, lid 4, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde termijn dient de leidende toezichthoudende autoriteit een herzien ontwerpbesluit in op grond van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, of verwijst zij de zaak door naar het Comité voor geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679.***

2. ***Binnen drie maanden na het verstrijken van de in artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde termijn dient de leidende toezichthoudende autoriteit een ander herzien ontwerpbesluit in uit hoofde van artikel 60, lid 5, van Verordening (EU) 2016/679, of verwijst zij de zaak door naar het Comité voor geschillenbeslechting uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679.***

3. Bij doorverwijzing van de zaak naar geschillenbeslechting ***uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679*** verstrekt de leidende toezichthoudende autoriteit aan het Comité de volgende gegevens:

a) het ontwerpbesluit of herziene ontwerpbesluit waarop de relevante en gemotiveerde bezwaren betrekking hebben;

b) een samenvatting van de relevante feiten;

[redacted]

c) de schriftelijke ***standpunten*** van de onderzochte partijen op grond van artikel 19 en, indien van toepassing, artikel 22 van deze verordening, ***althans voor zover die standpunten betrekking hebben op de aan het Comité voorgelegde zaak***;

d) de schriftelijke standpunten van de klagers, indien van toepassing, op grond van de artikelen 16, 17 en 20 van deze verordening, ***althans voor zover die standpunten betrekking hebben op de aan het Comité voorgelegde zaak***;

e) de relevante en gemotiveerde bezwaren die de leidende toezichthoudende autoriteit niet heeft aanvaard ***en de bezwaren die de leidende toezichthoudende autoriteit heeft afgewezen als zijnde irrelevant of ongemotiveerd;***

f) de redenen waarom de leidende toezichthoudende autoriteit de relevante en gemotiveerde bezwaren niet heeft aanvaard ***of de bezwaren als irrelevant of ongemotiveerd heeft afgewezen***.

▌

4. Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voorgelegde zaak.

5. Het Comité stelt binnen vier weken na ontvangst van de in lid 3 van dit artikel bedoelde documenten en informatie ***een voorlopig standpunt*** vast ***over de vraag of de in artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde bezwaren*** relevante en gemotiveerde bezwaren ***zijn en of zij in overeenstemming zijn met artikel 23 van deze verordening***. ***Binnen diezelfde termijn registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de aan het Comité voorgelegde zaak. Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.***

6. ***De termijn voor vaststelling van het bindend besluit waarin is voorzien in artikel 65, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679, wordt tijdens de in lid 5 van dit artikel bedoelde termijn geschorst.***

▌

Artikel 28

Horen van de onderzochte partij en de klager *voorafgaand aan de vaststelling van een besluit uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679*

1. Voorafgaand aan de vaststelling van het bindend besluit uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2016/679 stelt ▌het Comité▌ de onderzochte partij ***of, wanneer het besluit van het Comité tot een volledige of gedeeltelijke afwijzing of verwerping van een*** klacht ***zou kunnen leiden***, de klager ***in de gelegenheid om schriftelijk zijn of haar standpunt kenbaar te maken over alle nieuwe feitelijke of juridische elementen waarop zijn besluit zal worden gebaseerd, met inbegrip van de*** relevante en gemotiveerde bezwaren die het Comité beoogt in zijn besluit ***te honoreren***.

2. ***Wanneer*** de onderzochte partijen of de klager, ***naargelang het geval***, ***in de gelegenheid worden gesteld*** om hun standpunten ***overeenkomstig*** lid 1 kenbaar te maken, ***stelt het Comité een passende termijn van ten hoogste twee weken vast waarbinnen zij hun standpunt kenbaar kunnen maken.***

3. De termijn ▌voor vaststelling van het bindend besluit van het Comité ***waarin is voorzien*** in artikel 65, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679, ***wordt geschorst totdat de onderzochte partij of de klager, naargelang het geval, hun standpunt kenbaar hebben gemaakt of tot het verstrijken van de in lid 2 van dit artikel bedoelde termijn, als dat eerder is.***

▌

Artikel 29

Procedure met betrekking tot een besluit op grond van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679

1. Bij doorverwijzing van een zaak naar het Comité uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2016/679 verstrekt de doorverwijzende toezichthoudende autoriteit het Comité het volgende:

   a) een samenvatting van de relevante feiten, ***onder meer met betrekking tot de verwerking in kwestie;***

   b) beoordeling van die relevante feiten om vast te stellen of een toezichthoudende autoriteit bevoegd is om op te treden als leidende toezichthoudende autoriteit op grond van artikel 56, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679, ***in het bijzonder de beoordeling of de verwerking als grensoverschrijdende verwerking moet worden beschouwd en waar de hoofdvestiging van de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker zich bevindt;***

   c) het standpunt dat kenbaar is gemaakt door de verwerkingsverantwoordelijke of verwerker waarvan de hoofdvestiging onderwerp is van de doorverwijzing;

   d) de standpunten van andere bij de doorverwijzing betrokken toezichthoudende autoriteiten;

   e) elk ander document of elke andere informatie die de toezichthoudende autoriteit die de zaak heeft doorverwezen, relevant en noodzakelijk acht om de zaak op te lossen.

2. Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voorgelegde zaak.

3. ***Binnen een week na ontvangst van de in lid 1 bedoelde documenten en informatie,*** registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing ***van de aan het Comité voorgelegde zaak. Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.***

Artikel 30

Procedure met betrekking tot een besluit uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt c), van Verordening (EU) 2016/679

1. Wanneer de toezichthoudende autoriteit of de Commissie uit hoofde van artikel 65, lid 1, punt c), van Verordening (EU) 2016/679 een zaak naar het Comité doorverwijst, verstrekt zij het Comité het volgende:

   a) een samenvatting van de relevante feiten;

   b) het advies, indien van toepassing, van het Comité op grond van artikel 64 van Verordening (EU) 2016/679; ***of het besluit, indien van toepassing, van de bevoegde toezichthoudende autoriteit na het advies van het Comité op grond van artikel 64 van Verordening (EU) 2016/679;***

   c) het standpunt van de toezichthoudende autoriteit die de zaak doorverwijst of van de Commissie over de vraag of, indien van toepassing, een toezichthoudende autoriteit verplicht was het ontwerpbesluit naar het Comité door te verwijzen op grond van artikel 64, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 dan wel of een toezichthoudende autoriteit het op grond van artikel 64 van Verordening (EU) 2016/679 afgegeven advies van het Comité niet heeft opgevolgd, ***met vermelding van de delen van dat advies die niet zijn opgevolgd en een verwijzing naar het relevante deel van het vastgestelde besluit***.

2. ***Het*** Comité ***verzoekt om het*** volgende ▌ :

a) de standpunten van de toezichthoudende autoriteit waarvan wordt beweerd dat zij het vereiste van toezending van een ontwerpbesluit aan het Comité heeft geschonden of heeft nagelaten een advies van het Comité op te volgen;

b) elk ander document dat of elke andere informatie die die toezichthoudende autoriteit relevant en noodzakelijk acht om de zaak op te lossen.

3. Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voorgelegde zaak.

4. ***Binnen een week na ontvangst van de in lid 2 bedoelde documenten en informatie*** registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de aan het Comité voorgelegde zaak. ***Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.***

5. Wanneer een toezichthoudende autoriteit verklaart voornemens te zijn haar standpunten over de doorverwezen zaak in te dienen, dient zij deze in binnen twee weken na de in lid 1 bedoelde doorverwijzing.

▌

Hoofdstuk VI

Spoedprocedure

Artikel 32

*Dringend **advies** uit hoofde van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679*

1. Een verzoek om een dringend advies van het Comité op grond van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 wordt ingediend uiterlijk ***vier*** weken voorafgaand aan de vervaldatum van de voorlopige maatregelen die op grond van artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 zijn vastgesteld en bevat het volgende:

   a) een samenvatting van de relevante feiten, ***met inbegrip van de beweerde inbreuken op Verordening (EU) 2016/679***;

   b) de voorlopige maatregel die is vastgesteld op ***het*** grondgebied ***van de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit die verzoekt om het dringende advies***, de duur daarvan en de gronden voor de vaststelling ervan, met inbegrip van de motivering van de dringende noodzaak om in te grijpen ter bescherming van de rechten en vrijheden van betrokkenen;

   c) een motivering van de dringende noodzaak om definitieve maatregelen vast te stellen ▌, met inbegrip van een uitleg over de uitzonderlijke omstandigheden die de vaststelling van die definitieve maatregelen vereisen.

▌

2. ***Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voor een dringend advies voorgelegde zaak.***

3. ***Binnen een week na ontvangst van de in lid 1 bedoelde documenten en informatie registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de aan het Comité voorgelegde zaak. Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.***

Artikel 32

Dringend ***bindend besluit*** *uit hoofde van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679*

1. Een verzoek om een dringend ***bindend*** besluit van het Comité op grond van artikel 66, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 wordt ingediend uiterlijk ***vier*** weken voorafgaand aan de vervaldatum van de voorlopige maatregelen die op grond van artikel 61, lid 8, artikel 62, lid 7, of artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 zijn vastgesteld. Dat verzoek bevat het volgende:

   a) een samenvatting van de relevante feiten, ***met inbegrip van de beweerde inbreuken op Verordening (EU) 2016/679***;

   b) de voorlopige maatregel die is vastgesteld op het grondgebied van de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit die verzoekt om het dringende bindende besluit, de duur daarvan en de gronden voor de vaststelling ervan, waaronder een onderbouwing van de dringende noodzaak om op te treden ter bescherming van de rechten en vrijheden van betrokkenen;

c) informatie over alle onderzoeksmaatregelen die getroffen zijn op het grondgebied van de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit die verzoekt om het dringende bindende besluit en de van de ▌ onderzochte partijen ontvangen antwoorden of andere informatie waarover die verzoekende toezichthoudende autoriteit beschikt;

d) een motivering van de dringende noodzaak om definitieve maatregelen vast te stellen ▌, rekening houdend met de uitzonderlijke omstandigheden die de vaststelling van die maatregelen vereisen, of bewijs dat een toezichthoudende autoriteit ***artikel 61, lid 5***, of artikel 62, lid 2, van Verordening (EU) 2016/679 ***niet heeft nageleefd***; ▌

e) wanneer de verzoekende toezichthoudende autoriteit niet de leidende toezichthoudende autoriteit is, het standpunt van de leidende toezichthoudende autoriteit;

f) indien van toepassing, het standpunt van de plaatselijke vestiging van de onderzochte partijen ***aan*** wie de in artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde voorlopige maatregelen zijn ***gericht***.

2. ***Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voorgelegde zaak.***

3. ***Binnen een week na ontvangst van de in lid 1 bedoelde documenten en informatie registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de aan het Comité voorgelegde zaak. Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.***

▌

4. Wanneer het Comité een dringend bindend besluit vaststelt waarin is bepaald dat er definitieve maatregelen moeten worden getroffen, treft de toezichthoudende autoriteit waaraan het besluit is gericht, dergelijke maatregelen vóór de vervaldatum van de voorlopige maatregelen die zijn getroffen uit hoofde van artikel 66, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679.

5. Wanneer in een dringend bindend besluit is aangegeven dat het niet dringend noodzakelijk is definitieve maatregelen vast te stellen, volgen de leidende toezichthoudende autoriteit en de andere betrokken toezichthoudende autoriteiten de procedure van artikel 60 van Verordening (EU) 2016/679.

Artikel 33

Dringend advies of een dringend bindend besluit uit hoofde van artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679

1. Een verzoek om een dringend advies of een bindend dringend besluit van het Comité op grond van artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679 bevat het volgende:

a) een samenvatting van de relevante feiten;

b) een rechtvaardiging van de dringende noodzaak om passende maatregelen te nemen ter bescherming van de rechten en vrijheden van betrokkenen, rekening houdend met de uitzonderlijke omstandigheden die de vaststelling van dergelijke maatregelen vereisen, met name alle elementen waarmee de bevoegde toezichthoudende autoriteit rekening had moeten houden om de rechten en vrijheden van betrokkenen te beschermen;

c) indien relevant en beschikbaar, informatie over alle onderzoeksmaatregelen die door de verzoekende toezichthoudende autoriteit getroffen zijn op het grondgebied van de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit die om een dringend advies of een dringend bindend besluit heeft verzocht, en de van de onderzochte partijen ontvangen antwoorden of andere informatie waarover die verzoekende toezichthoudende autoriteit beschikt;

d) het standpunt van de bevoegde toezichthoudende autoriteit zoals bedoeld in artikel 66, lid 3, van Verordening (EU) 2016/679.

2. Het Comité kan een toezichthoudende autoriteit om aanvullende documenten verzoeken met betrekking tot de aan het Comité voorgelegde zaak.

3. Binnen een week na ontvangst van de in lid 1 bedoelde documenten en informatie registreert de voorzitter van het Comité de doorverwijzing van de aan het Comité voorgelegde zaak. Zodra de doorverwijzing is geregistreerd, wordt het dossier aan de leden van Comité verstrekt.

Hoofdstuk VII
Algemene en slotbepalingen

Artikel 34
Handhavingsstatistieken over zaken die betrekking hebben op grensoverschrijdende verwerking

1. Als onderdeel van het jaarverslag dat uit hoofde van artikel 71 van Verordening (EU) 2016/679 moet worden opgesteld, verstrekt het Comité statistieken over de handhaving van Verordening (EU) 2016/679 in zaken die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, en met name:

a) het aantal op klachten gebaseerde en ambtshalve zaken dat is aangespannen;

b) het aantal op klachten gebaseerde en ambtshalve zaken dat is afgesloten;

c) het aantal onderzoeken waar betrokken toezichthoudende autoriteiten om hebben verzocht op grond van artikel 61, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679;

d) het aantal ingediende klachten;

e) het aantal klachten dat volledig of gedeeltelijk is afgewezen of verworpen;

f) de gemiddelde duur van afgesloten op klachten gebaseerde zaken en ambtshalve zaken;

g) het aantal en de bedragen van administratieve geldboeten die zijn opgelegd op grond van de artikelen 83 en 84 van Verordening (EU) 2016/679.

2. Wanneer de in lid 1 bedoelde statistieken niet direct beschikbaar zijn voor het Comité, verstrekken de toezichthoudende autoriteiten deze op verzoek en tijdig aan het Comité.

Artikel 35

Commissieverslag

Als onderdeel van haar verslag over de evaluatie en toetsing van Verordening (EU) 2016/679 uit hoofde van artikel 97 van Verordening (EU) 2016/679 brengt de Commissie tevens verslag uit over de toepassing en werking van deze verordening.

Artikel 36

Overgangsbepalingen

De hoofdstukken III en IV gelden voor ambtshalve onderzoeken die aanvangen na ... [***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening] en voor op klachten gebaseerde onderzoeken, indien de klacht is ingediend na ... [***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening].

De hoofdstukken ***V en VI*** gelden voor alle zaken die naar geschillenbeslechting worden doorverwezen uit hoofde van artikel 65 ***en spoedprocedure uit hoofde van artikel 66, leden 2 en 3***, van Verordening (EU) 2016/679 na ... [***15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening].

▌

Artikel 37

Inwerkingtreding ***en toepassing***

1. Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. Deze verordening is ***van toepassing met ingang van … [15 maanden vanaf de datum van*** inwerkingtreding van deze verordening].

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,…

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0239

Het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (herschikking) (COM(2021)0734 – C9-0432/2021 – 2021/0375(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure – herschikking)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Parlement en de Raad (COM(2021)0734),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 224 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0432/2021),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van de Rekenkamer van 7 april 2022[1],

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 23 februari 2022[2],

– gezien het advies van het Comité van de Regio's van 28 april 2022[3],

– gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten[4],

– gezien de brief d.d. 16 juni 2022 van de Commissie juridische zaken aan de Commissie juridische zaken aan de Commissie constitutionele zaken, overeenkomstig artikel 113, lid 3, van zijn Reglement,

---

1 PB C 182 van 4.5.2022, blz. 14.
2 PB C 275 van 18.7.2022, blz. 66.
3 PB C 301 van 5.8.2022, blz. 102.
4 PB C 77 van 28.3.2002, blz. 1.

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 9 juli 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,

– gezien de artikelen 113 en 60 van zijn Reglement,

– gezien het advies van de Begrotingscommissie,

– gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken (A9-0223/2022),

A. overwegende dat het voorstel van de Commissie volgens de adviesgroep van de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel worden vermeld en dat met betrekking tot de codificatie van de ongewijzigde bepalingen van de eerdere besluiten met die wijzigingen kan worden geconstateerd dat het voorstel louter een codificatie van de bestaande besluiten behelst, zonder inhoudelijke wijzigingen;

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast, rekening houdend met de aanbevelingen van de adviesgroep van de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie;

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P10_TC1-COD(2021)0375

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 21 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (herschikking)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 224,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name artikel 106 bis,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Gezien het advies van het Comité van de Regio's[2],

Gezien het advies van de Rekenkamer[3],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[4],

---

1 PB C 275 van 18.7.2022, blz. 66.
2 PB C 301 van 5.8.2022, blz. 102.
3 PB C 182 van 4.5.2022, blz. 14.
4 Standpunt van het Europees Parlement van 21 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad[5] is herhaaldelijk ingrijpend gewijzigd[6]. Aangezien nieuwe wijzigingen nodig zijn, moet ter wille van de duidelijkheid tot herschikking van die verordening worden overgegaan.

(2) Volgens artikel 10, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) dragen politieke partijen op Europees niveau bij tot de vorming van een Europees politiek bewustzijn en tot de uiting van de wil van de burgers van de Unie. Ook volgens artikel 12, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het "Handvest") dragen dergelijke politieke partijen bij tot de uiting van de politieke wil van de burgers van de Unie.

(3) Artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) bepaalt dat de Unie er bij elk optreden naar moet streven de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen.

(4) Volgens artikel 11, lid 1, van het Handvest heeft eenieder het recht op vrijheid van meningsuiting, hetgeen de vrijheid omvat een mening te hebben en kennis te nemen en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Volgens artikel 12, lid 1, van het Handvest heeft eenieder op alle niveaus, met name op politiek, vakverenigings- en maatschappelijk gebied, het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en op vrijheid van vereniging. Die rechten zijn grondrechten van iedere burger van de Unie.

(5) Artikel 21 van het Handvest houdt onder meer het verbod op discriminatie op grond van geslacht of seksuele gerichtheid in.

(6) Om de burgers van de Unie in staat te stellen ten volle deel te nemen aan het democratisch proces van de Unie, moeten maatregelen worden genomen om te waarborgen dat zij die rechten kunnen uitoefenen.

---

5 Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (PB L 317 van 4.11.2014, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj).

6 Zie bijlage II.

(7) Dankzij de manier waarop zij de kloof tussen de politiek op nationaal niveau en op Unieniveau kunnen dichten, vervullen werkelijk transnationale Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen een belangrijke rol door de stem van de burgers op Europees niveau te laten horen.

(8) Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen moeten worden aangemoedigd en gesteund bij hun inspanningen om een stevige band tot stand te brengen tussen de Europese civiele samenleving en de instellingen van de Unie, met name het Europees Parlement.

(9) Gezien de rol van Europese politieke partijen krachtens het VEU en ter vereenvoudiging van hun werk is het noodzakelijk om voor Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen een specifieke Europese rechtsstatus te creëren.

(10) De Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (de "Autoriteit") is een orgaan van de Unie in de zin van artikel 263 VWEU dat tot doel heeft Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te registreren en te controleren en hun sancties op te leggen. Registratie moet als voorwaarde gelden voor het verkrijgen van de Europese rechtsstatus, die een aantal rechten en verplichtingen met zich meebrengt. Om belangenconflicten te vermijden, moet de Autoriteit onafhankelijk zijn.

(11) Het is noodzakelijk de procedures vast te stellen die Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen moeten volgen om uit hoofde van deze verordening een Europese rechtsstatus te verkrijgen. Ook is het noodzakelijk de procedures en criteria vast te stellen die in acht moeten worden genomen bij het nemen van besluiten over de toekenning van een dergelijke Europese rechtsstatus. Daarnaast is het noodzakelijk de procedures vast te stellen voor gevallen waarin een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting haar Europese rechtsstatus verspeelt, verliest of opgeeft.

(12) Teneinde het toezicht op juridische entiteiten die zowel aan het recht van de Unie als aan het nationale recht onderworpen zijn te vergemakkelijken, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen met betrekking tot de werking van een door de Autoriteit te beheren register van Europese politieke partijen en stichtingen (het "register"), en met name wat betreft de in het register opgeslagen informatie en bewijsstukken. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven[7]. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

---

7 PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(13) Teneinde eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend betreffende bepalingen inzake het systeem voor de toekenning van registratienummers en inzake standaarduittreksels uit het register die door de Autoriteit op verzoek beschikbaar worden gesteld aan derde partijen. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad[8].

(14) Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen die als zodanig op Unieniveau erkenning willen in de vorm van een Europese rechtsstatus en financiering uit de algemene begroting van de Unie willen ontvangen, moeten bepaalde beginselen in acht nemen en aan bepaalde voorwaarden voldoen. Europese politieke partijen, daaraan verbonden Europese politieke stichtingen en hun respectieve leden ▌ moeten met name de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust eerbiedigen. Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen moeten er tevens voor zorgen dat de bij hen aangesloten partijen en organisaties die waarden eerbiedigen.

(15) Europese politieke stichtingen kunnen samenwerken met partners, waaronder universiteiten, ngo's, opleidingsinstellingen, onderzoekspartners en denktanks ("samenwerkingspartners").

---

8 Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(16) Bij het nemen van een besluit tot registratie van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting moet de Autoriteit zich baseren op een door de Europese politieke partij of Europese politieke stichting afgegeven formele standaardverklaring volgens het aan deze verordening gehechte model om na te gaan of de partij of stichting voldoet aan haar verplichtingen om de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust te eerbiedigen en of zij ervoor zorgt dat haar leden die waarden eerbiedigen.

(17) Een besluit tot schrapping van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting uit het register wegens het niet eerbiedigen van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, dient uitsluitend te worden genomen indien die waarden op ernstige en manifeste wijze worden geschonden. Bij het nemen van een dergelijk besluit moet de Autoriteit het Handvest ten volle eerbiedigen.

(18) Om de financiële belangen van de Unie te beschermen moeten besluiten tot schrapping van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting uit het register van kracht worden door kennisgeving.

(19) De statuten van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting dienen een reeks basisbepalingen te bevatten. Het moet de lidstaten worden toegestaan om aanvullende vereisten op te leggen voor de statuten van de op hun grondgebied gevestigde Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, mits die aanvullende vereisten niet onverenigbaar zijn met deze verordening.

(20) De Autoriteit dient op gezette tijden te controleren of Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen nog aan de voorwaarden en vereisten voor registratie voldoen. Besluiten inzake de eerbiediging van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, mogen alleen worden genomen volgens een specifieke procedure, na raadpleging van het bij Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 opgerichte comité van onafhankelijke vooraanstaande personen.

(21) De onafhankelijkheid en transparantie van het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen moeten worden gewaarborgd.

(22) Onrechtmatig gebruik van persoonsgegevens kan democratieën en verkiezingsprocessen blootstellen aan mogelijke risico's. Daarom is het noodzakelijk de integriteit van het Europese democratische proces te beschermen door te voorzien in financiële sancties voor situaties waarin Europese politieke partijen of Europese politieke stichtingen gebruikmaken van inbreuken op de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens om de uitslag van de verkiezingen voor het Europees Parlement te beïnvloeden.

(23) Daartoe moet een verificatieprocedure worden vastgesteld die inhoudt dat de Autoriteit in bepaalde omstandigheden het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen moet verzoeken te beoordelen of een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting de uitslag van verkiezingen voor het Europees Parlement bewust heeft beïnvloed of heeft trachten te beïnvloeden door gebruik te maken van een inbreuk op de toepasselijke regels inzake de bescherming van persoonsgegevens. Indien blijkt dat dit het geval is, dient de Autoriteit effectieve, evenredige en afschrikkende financiële sancties op te leggen.

(24) Indien de Autoriteit een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting overeenkomstig de verificatieprocedure een sanctie oplegt, moet zij naar behoren rekening houden met het ne-bis-in-idembeginsel, dat inhoudt dat niet tweemaal een sanctie kan worden opgelegd voor hetzelfde strafbare feit. De Autoriteit moet tevens waarborgen dat het rechtszekerheidsbeginsel in acht wordt genomen en dat de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting in de gelegenheid wordt gesteld te worden gehoord.

(25) Aangezien de ***verificatieprocedure*** in werking wordt gesteld door een besluit van een bevoegde nationale toezichthoudende gegevensbeschermingsautoriteit, moet het voor de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting mogelijk zijn te verzoeken dat de financiële sanctie wordt herzien indien het besluit van de nationale toezichthoudende autoriteit wordt ingetrokken of indien een rechtsmiddel tegen dat besluit is toegewezen en alle nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput.

(26) Op basis van de hun toegekende Europese rechtsstatus moeten Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen in alle lidstaten wettelijk erkend worden en handelingsbevoegd zijn. Die wettelijke erkenning en handelingsbevoegdheid brengen echter niet met zich mee dat zij ook kandidaten mogen voordragen voor nationale verkiezingen of verkiezingen voor het Europees Parlement ***of mogen deelnemen aan referendumcampagnes***. Dat recht en soortgelijke rechten blijven tot de bevoegdheden van de lidstaten behoren.

(27) De activiteiten van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen moeten geregeld worden door deze verordening. Voor andere aangelegenheden die buiten het toepassingsgebied van deze verordening vallen, gelden de relevante bepalingen van het nationale recht. De rechtsstatus van een Europese politieke partij of van een Europese politieke stichting moet geregeld worden door deze verordening en door de geldende bepalingen van het nationale recht van de lidstaat waar de zetel ervan is gevestigd ("lidstaat waar de zetel is gevestigd"). De lidstaat waar de zetel is gevestigd moet de mogelijkheid hebben om het toepasselijke recht vooraf te bepalen, of de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen hierin een keuzemogelijkheid te bieden. De lidstaat waar de zetel is gevestigd moet tevens de mogelijkheid hebben om naast de vereisten van deze verordening ook andere of aanvullende vereisten te stellen, en mag bijvoorbeeld voorschriften vaststellen met betrekking tot de registratie en integratie van Europese politieke partijen en stichtingen als zodanig in nationale administratieve en controlesystemen, of voorschriften met betrekking tot hun organisatie en statuten, onder meer inzake aansprakelijkheid, mits dergelijke voorschriften niet onverenigbaar zijn met deze verordening.

(28) Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen moeten Europese rechtspersoonlijkheid krijgen, het kernelement van de Europese rechtsstatus. Om Europese rechtspersoonlijkheid te krijgen, moeten zij voldoen aan bepaalde vereisten en procedures ter bescherming van de belangen van de lidstaat waar de zetel is gevestigd, van de partij die om de Europese rechtsstatus verzoekt (de "verzoekende partij") en van elke betrokken derde partij. Meer bepaald moet de bestaande nationale rechtspersoonlijkheid worden omgezet in Europese rechtspersoonlijkheid en moeten eventuele individuele rechten en verplichtingen van de gewezen nationale juridische entiteit overgaan naar de nieuwe Europese juridische entiteit. Bovendien moet ten behoeve van de continuïteit van de activiteiten in garanties worden voorzien om te voorkomen dat de betrokken lidstaat belemmerende voorwaarden vaststelt voor een dergelijke omzetting. De lidstaat waar de zetel is gevestigd moet de mogelijkheid hebben om te preciseren welke soorten nationale rechtspersonen omgezet kunnen worden in een Europese rechtspersoon en heeft het recht zijn instemming met de verkrijging van Europese rechtspersoonlijkheid overeenkomstig deze verordening te weigeren totdat toereikende garanties worden geboden, en met name toereikende garanties inzake de wettigheid van de statuten van de verzoekende partij overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat of de bescherming van schuldeisers of houders van andere rechten uit hoofde van de bestaande nationale rechtspersoonlijkheid.

(29) Bij beëindiging van Europese rechtspersoonlijkheid moet voldaan worden aan bepaalde vereisten en procedures ter bescherming van de belangen van de Unie, van de lidstaat waar de zetel is gevestigd, van de Europese politieke partij of de Europese politieke stichting en van elke betrokken derde partij. Meer bepaald moet, als de Europese politieke partij of Europese politieke stichting rechtspersoonlijkheid verkrijgt naar het recht van de lidstaat waar haar zetel is gevestigd, dit beschouwd worden als omzetting van Europese rechtspersoonlijkheid en moeten de individuele rechten en verplichtingen van de gewezen Europese juridische entiteit overgaan naar de nationale juridische entiteit. Bovendien moet ten behoeve van de continuïteit van de activiteiten in garanties worden voorzien om te voorkomen dat de betrokken lidstaat belemmerende voorwaarden vaststelt voor een dergelijke omzetting. Indien de Europese politieke partij of Europese politieke stichting geen rechtspersoonlijkheid verkrijgt in de lidstaat waar haar zetel is gevestigd, dient zij te worden ontbonden volgens het recht van de desbetreffende lidstaat en overeenkomstig de voorwaarde dat zij geen winstoogmerk mag hebben. De Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement dienen met de betrokken lidstaat gedetailleerde regelingen te kunnen treffen inzake de beëindiging van de Europese rechtspersoonlijkheid, met name om de terugvordering van middelen uit de algemene begroting van de Unie en de inning van financiële sancties te waarborgen.

(30) Indien een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting ernstig tekortschiet bij de naleving van het relevante nationale recht en indien het daarbij gaat om elementen die van invloed zijn op de eerbiediging van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, moet de Autoriteit, na een verzoek daartoe van de betrokken lidstaat, besluiten de procedures van deze verordening toe te passen. Voorts moet de Autoriteit, na een verzoek daartoe van de lidstaat waar de zetel is gevestigd, besluiten om een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting die ernstig is tekortgeschoten bij de naleving van het relevante nationale recht op enig ander gebied, uit het register te schrappen.

(31) Alleen Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen die als zodanig zijn erkend en een Europese rechtsstatus hebben verkregen, kunnen in aanmerking komen voor financiering uit de algemene begroting van de Unie. Het is van cruciaal belang ervoor te zorgen dat de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de vorming van een Europese politieke partij niet buitensporig zijn en door georganiseerde en serieuze transnationale allianties van politieke partijen en/of natuurlijke personen eenvoudig kunnen worden vervuld, maar tegelijk is het noodzakelijk evenredige criteria vast te stellen voor de toekenning van de beperkte middelen uit de algemene begroting van de Unie. Op basis van die criteria moet objectief kunnen worden vastgesteld of een Europese politieke partij Europese ambitie heeft en reële electorale steun geniet. Dergelijke criteria kunnen het best betrekking hebben op de uitslagen van de verkiezingen voor het Europees Parlement, waaraan de Europese politieke partijen of hun leden krachtens deze verordening moeten deelnemen, omdat deze uitslagen een nauwkeurige indicatie geven van het electorale draagvlak van een Europese politieke partij. De criteria moeten de rol die het Europees Parlement overeenkomstig artikel 10, lid 2, VEU vervult als rechtstreekse vertegenwoordiging van de burgers van de Unie weerspiegelen, alsook het doel van Europese politieke partijen om volledig deel te nemen aan het democratisch proces van de Unie en actief bij te dragen tot de representatieve democratie van Europa, teneinde doeltreffend uitdrukking te geven aan de standpunten, meningen en politieke wil van de burgers van de Unie. Daarom mogen alleen Europese politieke partijen die door ten minste een van hun leden worden vertegenwoordigd in het Europees Parlement en alleen Europese politieke stichtingen die hiertoe een verzoek indienen via een Europese politieke partij die door ten minste een van haar leden wordt vertegenwoordigd in het Europees Parlement, in aanmerking komen voor financiering uit de algemene begroting van de Unie.

(32) Met het oog op transparantie en ter versterking van het toezicht op en de democratische verantwoordingsplicht van Europese politieke partijen dient aan de toegang tot financiering uit de algemene begroting van de Unie de voorwaarde te worden verbonden dat bepaalde informatie moet worden verstrekt. Meer bepaald moeten Europese politieke partijen ervoor zorgen dat de bij hen aangesloten partijen het politieke programma van de betrokken Europese politieke partij op een duidelijk zichtbare en gebruikersvriendelijke wijze publiceren en het logo van de betrokken Europese politieke partij weergeven. ***Het logo moet bovenaan de homepage van de website van de aangesloten partij worden weergegeven.***

(33) Europese politieke partijen en ***Europese politieke stichtingen*** moeten het goede voorbeeld geven wat betreft het dichten van de genderkloof in de politiek. ***Daarom moet in hun bestuursorganen sprake zijn van een evenwichtige genderverdeling.*** Europese politieke partijen ***en Europese politieke stichtingen*** moeten ***over*** interne regels ***beschikken*** die het genderevenwicht bevorderen***, zodat de actieve deelname van vrouwen aan al hun activiteiten wordt gestimuleerd, en moeten de bij hen aangesloten partijen verzoeken hetzelfde te doen. Daarnaast moeten Europese politieke partijen*** transparant zijn over de ***gendervertegenwoordiging*** in de bij hen aangesloten partijen ***en*** gegevens verstrekken over de gendervertegenwoordiging bij de kandidaten voor en de leden van het Europees Parlement in de bij hen aangesloten partijen. De Europese politieke partijen worden aangemoedigd informatie te verstrekken over inclusiviteit en de vertegenwoordiging van minderheden bij de bij hen aangesloten partijen.

(34) Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen moeten een interne arbeidscultuur van eerlijke behandeling en gelijke kansen bevorderen. Daartoe moeten Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen in hun interne regels een protocol opnemen om seksuele intimidatie en discriminatie op grond van gender te voorkomen, op te sporen en voortdurend te bestrijden.

(35) Om de financiering van Europese politieke partijen transparanter te maken en mogelijk misbruik van de financieringsregels te voorkomen, dient een lid van het Europees Parlement, uitsluitend voor financieringsdoeleinden, te worden beschouwd als lid van slechts één Europese politieke partij. Indien van toepassing moet het hierbij om de Europese politieke partij gaan waarbij de nationale of regionale politieke partij van het lid op de uiterste datum voor het indienen van financieringsverzoeken is aangesloten.

(36) De procedures die Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen moeten volgen bij het indienen van een verzoek om financiering uit de algemene begroting van de Unie moeten worden vastgesteld, evenals de procedures, criteria en regels die in acht moeten worden genomen bij het nemen van een besluit over de toekenning van dergelijke financiering. In dat verband moeten de Europese politieke partijen en stichtingen met name het beginsel van goed financieel beheer naleven.

(37) Om de moeilijkheden aan te pakken die Europese politieke partijen, en met name kleine partijen, ondervinden om het bij Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 vereiste medefinancieringspercentage van 10 % te behalen, moet het medefinancieringspercentage voor Europese politieke partijen worden verlaagd tot 5 %, in overeenstemming met het percentage voor Europese politieke stichtingen.

(38) Teneinde de onafhankelijkheid, verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te vergroten, moeten bepaalde soorten donaties en bijdragen uit andere bronnen dan de algemene begroting van de Unie worden verboden of aan beperkingen worden onderworpen. Elke beperking van het vrije verkeer van kapitaal als gevolg van dergelijke beperkingen moet worden gerechtvaardigd uit hoofde van de bescherming van de openbare orde en moet strikt noodzakelijk zijn om die doelstellingen te bereiken.

(39) Een zorgvuldigheidsmechanisme moet worden ingevoerd om de transparantie van grote donaties te verbeteren en het risico op buitenlandse inmenging uit die bron tot een minimum te beperken. Daartoe moeten Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen hun donateurs om gedetailleerde identificatiegegevens verzoeken. De Autoriteit moet donateurs om aanvullende informatie kunnen verzoeken wanneer zij redenen heeft om te vermoeden dat een donatie is gedaan die in strijd is met deze verordening.

(40) Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 erkent slechts twee categorieën inkomsten voor Europese politieke partijen en stichtingen anders dan de bijdragen uit de begroting van de Unie, namelijk bijdragen van leden en donaties. Een aantal inkomstenbronnen uit eigen economische activiteiten ***die worden uitgevoerd in het kader van hun politieke activiteiten,*** zoals de verkoop van publicaties of conferentiegelden, valt buiten het toepassingsgebied van die twee categorieën, wat problemen oplevert op het gebied van boekhouding en transparantie. Daarom moet een derde categorie inkomsten ("***zelf gegenereerde*** middelen") worden ingevoerd. Om te voorkomen dat het aandeel ***zelf gegenereerde*** middelen binnen de totale begroting van een Europese politieke partij onevenredig groot wordt in verhouding tot de totale begroting van deze entiteiten, ***moet dit aandeel worden begrensd op 3 %. In het geval van een Europese politieke stichting*** moet dat aandeel worden begrensd op 5 %.

(41) Met het oog op het contact met hun leden en kiezers overal in de Unie moeten Europese politieke partijen het recht hebben om hun financiering te gebruiken voor campagnes ***in het kader van de verkiezingen voor het Europees Parlement***. De financiering en de beperking van de verkiezingsuitgaven voor de partijen en kandidaten die betrokken zijn bij die campagnes moeten worden geregeld door de nationale bepalingen in elke lidstaat.

(42) Om het Europees politiek bewustzijn van de burger te helpen bevorderen en meer transparantie te bieden over de politieke stroming waartoe zij behoren, mogen Europese politieke partijen de burger wijzen op hun banden met nationale politieke partijen en kandidaten.

(43) Europese politieke partijen mogen geen andere politieke partijen en met name geen nationale partijen of kandidaten financieren, direct noch indirect. Europese politieke stichtingen mogen geen Europese of nationale politieke partijen of kandidaten ***of andere stichtingen*** financieren, direct noch indirect. Het verbod op indirecte financiering mag Europese politieke partijen ***en*** Europese politieke ***stichtingen*** echter niet verhinderen om de bij hen aangesloten partijen ***en organisaties*** te ondersteunen en met hen samen te werken***, onder meer via gezamenlijke Europese politieke activiteiten.*** Bovendien mogen Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen ***geen*** referendumcampagnes financieren.

(44) Gezamenlijke Europese politieke activiteiten, waaronder activiteiten waaraan alleen de leden van de Europese politieke partij en de daarbij aangesloten partijen, en de leden van de Europese politieke stichting en de daarbij aangesloten organisaties mogen deelnemen, zoals opleidingssessies en workshops, moeten bijdragen tot de vorming van een Europees politiek bewustzijn en tot de uiting van de politieke wil van de burgers van de Unie.

(45) Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen moeten kunnen blijven samenwerken met politieke partners in derde landen, met name om de waarden van de Unie te bevorderen.

(46) Overeenkomstig artikel 8, lid 1, VEU moet de Unie met de naburige landen bijzondere betrekkingen ontwikkelen, die erop gericht zijn een ruimte van welvaart en goed nabuurschap tot stand te brengen die stoelt op de waarden van de Unie en welke gekenmerkt wordt door op samenwerking gebaseerde nauwe en vreedzame betrekkingen. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen vervullen een belangrijke rol bij het bevorderen van dat doel via hun politieke werkzaamheden en betrekkingen met partijen in derde landen. De statuten van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting kunnen lidmaatschap van politieke partijen en organisaties uit derde landen toestaan. Dit moet echter worden beperkt tot landen die nauwere en bijzondere betrekkingen met de Unie onderhouden, namelijk leden van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA), voormalige lidstaten, kandidaat-lidstaten, landen die de euro als officiële munteenheid mogen gebruiken op basis van een monetaire overeenkomst met de Unie, partnerlanden die een stabilisatie- en associatieovereenkomst met de Unie hebben gesloten en Europese landen waarmee de Unie een associatieovereenkomst heeft gesloten waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte tot stand wordt gebracht. Die partijen of organisaties kan de mogelijkheid worden geboden een meer geformaliseerde en gestructureerde samenwerking met Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen aan te gaan door middel van geassocieerd lidmaatschap. Geassocieerde aangesloten partijen en organisaties moeten een actieve rol kunnen spelen waarbij zij een bijdrage leveren en deelnemen aan de interne werking van een Europese politieke partij of stichting, bijvoorbeeld door middel van initiatiefrecht of lidmaatschap van bestuursorganen en het bijwonen van en deelnemen aan vergaderingen en andere activiteiten, waaronder vergaderingen van de bestuursorganen en het uitvoeren van gezamenlijke outreachactiviteiten en -evenementen. Geassocieerde aangesloten organisaties moeten ook het recht hebben om deel te nemen aan onderzoeksprojecten. Om het risico op buitenlandse inmenging tegen te gaan, moeten Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen die geassocieerd lidmaatschap toestaan ervoor zorgen dat hun statuten toereikende waarborgen tegen buitenlandse inmenging bieden. Europese politieke partijen die geassocieerd lidmaatschap toestaan, moeten er met name voor zorgen dat een voorstel dat in stemming wordt gebracht pas kan worden aangenomen zijn als er sprake is van steun van een meerderheid van leden die hun zetel in de Unie hebben

of die burger van de Unie zijn. Door geassocieerde aangesloten partijen uitgebrachte stemmen mogen niet doorslaggevend zijn om een meerderheid te behalen. Geassocieerde aangesloten partijen mogen ook niet de mogelijkheid hebben om individueel of collectief een handelwijze op te dringen die ingaat tegen een meerderheid van de stemmen van burgers van de Unie of een dergelijke meerderheid te blokkeren. Vertegenwoordigers van geassocieerde aangesloten partijen mogen geen gedelegeerde uitvoerende bevoegdheden in de bestuursorganen krijgen.

(47) Er moeten specifieke regels en procedures worden vastgesteld voor de verdeling van de kredieten die jaarlijks beschikbaar zijn op de algemene begroting van de Unie, waarbij rekening wordt gehouden met enerzijds het aantal begunstigden en anderzijds het aandeel gekozen leden in het Europees Parlement van iedere begunstigde Europese politieke partij en, bij uitbreiding, de daaraan verbonden Europese politieke stichting. Die regels dienen te voorzien in strikte maatregelen inzake transparantie, boekhouding, audit en financiële controle van Europese politieke partijen en daaraan verbonden Europese politieke stichtingen en in het opleggen van evenredige sancties, onder meer in geval van schending door een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust.

(48) Met het oog op naleving van de verplichtingen van deze verordening inzake de financiering en uitgaven van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en inzake andere onderwerpen, is het noodzakelijk te voorzien in doeltreffende controlemechanismen. Daartoe moeten de Autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement en de lidstaten samenwerken en alle noodzakelijke informatie uitwisselen. Daarnaast moet onderlinge samenwerking tussen de autoriteiten van de lidstaten gestimuleerd worden, om te zorgen voor de effectieve en efficiënte controle van verplichtingen uit hoofde van het toepasselijke nationale recht.

(49) Met het oog op het vergroten van de door deze verordening geboden rechtszekerheid en om de coherente uitvoering van de verordening te waarborgen, moeten de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement nauw samenwerken, onder meer door regelmatig van gedachten te wisselen en regelmatig informatie uit te wisselen over de uitlegging en concrete toepassing van deze verordening. Daarnaast, en met volledige inachtneming van de onafhankelijkheid van de Autoriteit, moet de samenwerking tussen de Autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement en de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen de correcte uitvoering van deze verordening door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen vergemakkelijken en juridische geschillen voorkomen. De verplichting van de Autoriteit om Europese politieke partijen of Europese politieke stichtingen te horen alvorens een besluit met negatieve gevolgen te nemen, moet eveneens de correcte uitvoering van deze verordening door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen helpen vergemakkelijken en tegelijkertijd juridische geschillen helpen voorkomen.

(50) Het is noodzakelijk te voorzien in een duidelijke en evenredige sanctieregeling met afschrikkende werking, om ervoor te zorgen dat de verplichtingen betreffende de activiteiten van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen op doeltreffende, evenredige en eenvormige wijze worden nageleefd. Een dergelijke regeling moet het ne-bis-in-idembeginsel in acht nemen, dat inhoudt dat niet tweemaal een sanctie kan worden opgelegd voor hetzelfde strafbare feit. Voorts is het noodzakelijk de respectieve taken van de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement bij het controleren en verifiëren van de naleving van deze verordening te omschrijven, alsook de mechanismen voor hun onderlinge samenwerking en de samenwerking met de autoriteiten van de lidstaten.

(51) Omwille van de transparantie en ter versterking van het toezicht op en de verantwoordingsplicht van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen moet informatie die van aanzienlijk openbaar belang wordt geacht, met name met betrekking tot hun statuten, samenstelling, jaarrekeningen, donateurs en donaties, bijdragen en subsidies uit de algemene begroting van de Unie, alsook informatie betreffende de besluiten van de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement inzake registratie, financiering en sancties, in gebruikersvriendelijk, open, machineleesbaar formaat worden bekendgemaakt. De totstandbrenging van een regelgevingskader dat waarborgt dat die informatie openbaar wordt gemaakt, is het doeltreffendste middel om een gelijk speelveld voor en eerlijke mededinging tussen politieke krachten te bevorderen en voor open, transparante en democratische wetgevings- en verkiezingsprocessen te zorgen, teneinde het vertrouwen van burgers en kiezers in de Europese representatieve democratie te sterken en meer in het algemeen corruptie en machtsmisbruik te voorkomen.

(52) In overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel mag de verplichting om de identiteit van donateurs die natuurlijke personen zijn bekend te maken niet gelden voor donaties van 1 500 EUR of minder per donateur per jaar. Die verplichting mag evenmin gelden voor donaties ter waarde van een jaarlijks bedrag van meer dan 1 500 EUR en minder dan of gelijk aan 3 000 EUR, tenzij de donateur vooraf schriftelijk met de bekendmaking heeft ingestemd. Die drempels zorgen voor een goede balans tussen enerzijds het fundamentele recht op bescherming van persoonsgegevens en anderzijds het legitieme openbare belang van transparantie op het gebied van de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, in overeenstemming met internationale aanbevelingen ter voorkoming van corruptie op het gebied van de financiering van politieke partijen en stichtingen. Openbaarmaking van donaties van meer dan 3 000 EUR per donateur per jaar moet een doeltreffend publiek toezicht en doeltreffende publieke controle op de betrekkingen tussen donateurs en Europese politieke partijen waarborgen. Eveneens in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel moet informatie over donaties jaarlijks worden bekendgemaakt, behalve wanneer het gaat om donaties tijdens verkiezingscampagnes voor het Europees Parlement of donaties van meer dan 12 000 EUR, waarvoor geldt dat deze zo snel mogelijk moeten worden bekendgemaakt.

(53) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten en de beginselen die zijn vervat in het Handvest, en met name in artikel 7, dat onder meer bepaalt dat eenieder recht heeft op eerbiediging van zijn of haar privéleven, en artikel 8, dat bepaalt dat eenieder recht heeft op bescherming van zijn of haar persoonsgegevens. Het is absoluut noodzakelijk dat deze verordening wordt uitgevoerd met volledige inachtneming van deze rechten en beginselen.

(54) Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad[9] is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de Autoriteit, het Europees Parlement en het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen voor de toepassing van deze verordening.

(55) Verordening (EU) 2016/679 is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van deze verordening.

---

9 Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(56) Omwille van de rechtszekerheid dient te worden verduidelijkt dat de Autoriteit, het Europees Parlement, de Europese politieke partijen en de daaraan verbonden Europese politieke stichtingen, de nationale autoriteiten die bevoegd zijn om toezicht uit te oefenen op bepaalde aspecten van de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, en andere relevante derde partijen die in deze verordening worden genoemd of waarin deze verordening voorziet, gelden als verwerkingsverantwoordelijken in de zin van Verordening (EU) 2018/1725 of Verordening (EU) 2016/679. Ook is het noodzakelijk de maximale bewaartermijn te specificeren voor persoonsgegevens die zijn verzameld om de wettigheid, regelmatigheid en transparantie van de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en de samenstelling van Europese politieke partijen te waarborgen. In hun hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke moeten de Autoriteit, het Europees Parlement, de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, de bevoegde nationale autoriteiten en de relevante derde partijen alle maatregelen nemen die nodig zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit Verordening (EU) 2018/1725 of Verordening (EU) 2016/679, met name betreffende de rechtmatigheid van de verwerking, de beveiliging van de verwerking, de informatieverstrekking aan de betrokkenen en het recht van betrokkenen op toegang tot hun persoonsgegevens en op correctie en wissing van hun persoonsgegevens.

(57) Verordening (EU) 2016/679 is van toepassing op de gegevensverwerking in het kader van deze verordening. De bevoegde nationale autoriteiten of relevante derde partijen moeten overeenkomstig het toepasselijke nationale recht aansprakelijk zijn voor eventuele schade die zij veroorzaken. Daarnaast dienen de lidstaten ervoor te zorgen dat aan bevoegde nationale autoriteiten of relevante derde partijen die inbreuk plegen op deze verordening passende sancties worden opgelegd.

(58) De technische ondersteuning die het Europees Parlement aan Europese politieke partijen biedt, moet gebaseerd zijn op het beginsel van gelijke behandeling, moet worden verleend tegen overlegging van een factuur en tegen betaling en moet het onderwerp zijn van regelmatige openbare verslaglegging.

(59) Belangrijke informatie over de toepassing van deze verordening moet aan het publiek beschikbaar worden gesteld op een specifieke website.

(60) De rechterlijke toetsing berust bij het Hof van Justitie van de Europese Unie en draagt bij tot de correcte toepassing van deze verordening. Voorts moeten er voorzieningen getroffen worden om Europese politieke partijen of Europese politieke stichtingen de gelegenheid te geven om te worden gehoord en corrigerende maatregelen te nemen voordat hun een sanctie wordt opgelegd.

(61) De lidstaten moeten zorgen voor nationale bepalingen die bijdragen aan een doeltreffende toepassing van deze verordening.

(62) Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen moeten voldoende tijd krijgen om bepalingen vast te stellen om te zorgen voor een soepele en doeltreffende toepassing van deze verordening. Er dient derhalve te worden voorzien in een overgangsperiode tussen het moment van inwerkingtreding van deze verordening en de toepassing van sommige artikelen ervan,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onderwerp

Bij deze verordening worden de voorwaarden vastgesteld betreffende het statuut en de financiering van politieke partijen op Europees niveau ("Europese politieke partijen") en politieke stichtingen op Europees niveau ("Europese politieke stichtingen").

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1) "politieke partij": een vereniging van burgers die voldoet aan de volgende voorwaarden:

   a) zij streeft politieke doeleinden na;

   b) zij is erkend door, of opgericht in overeenstemming met, de rechtsorde van ten minste één lidstaat;

2) "geassocieerde aangesloten partij": een partij die haar zetel heeft in een EVA-land, in een voormalige lidstaat, in een kandidaat-lidstaat, in een land dat de euro als officiële munteenheid mag gebruiken op basis van een monetaire overeenkomst met de Unie, in een partnerland dat een stabilisatie- en associatieovereenkomst met de Unie heeft gesloten[10] of in een Europees land waarmee de Unie een associatieovereenkomst heeft gesloten waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte tot stand wordt gebracht;

---

[10] ***Deze benaming laat standpunten over de status onverlet en is in overeenstemming met resolutie UNSCR 1244/1999 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.***

3) "politieke alliantie": een gestructureerd samenwerkingsverband, ongeacht de vorm ervan, tussen leden, die politieke partijen ***("aangesloten partijen uit de Unie"),*** burgers ***van de Unie en in voorkomend geval geassocieerde aangesloten partijen kunnen*** zijn; ***aangesloten partijen uit de Unie en geassocieerde aangesloten partijen worden gezamenlijk "aangesloten partijen" genoemd;***

4) "Europese politieke partij": een politieke alliantie die politieke doeleinden nastreeft, die doeleinden in de hele Unie beoogt te bereiken, en overeenkomstig deze verordening bij de in artikel 8 bedoelde Autoriteit voor Europese politieke partijen en stichtingen is geregistreerd;

5) "geassocieerde aangesloten organisatie": een organisatie die haar zetel heeft in een EVA-land, in een voormalige lidstaat, in een kandidaat-lidstaat, in een land dat de euro als officiële munteenheid mag gebruiken op basis van een monetaire overeenkomst met de Unie, in een partnerland dat een stabilisatie- en associatieovereenkomst met de Unie heeft gesloten[11] of in een Europees land waarmee de Unie een associatieovereenkomst heeft gesloten waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte tot stand wordt gebracht; aangesloten organisaties die hun zetel hebben in de Unie ("aangesloten organisaties uit de Unie") en geassocieerde aangesloten organisaties worden gezamenlijk "aangesloten organisaties" genoemd;

---

[11] ***Deze benaming laat standpunten over de status onverlet en is in overeenstemming met resolutie UNSCR 1244/1999 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.***

6) "Europese politieke stichting": een entiteit die formeel verbonden is met een Europese politieke partij, die overeenkomstig deze verordening bij de in artikel 8 bedoelde Autoriteit voor Europese politieke partijen en stichtingen is geregistreerd, en die met haar activiteiten en binnen de doelstellingen en fundamentele waarden die de Unie nastreeft de doelstellingen van die Europese politieke partij onderbouwt en aanvult door een of meer van de volgende taken uit te voeren:

a) het maken van observaties en analyses en het leveren van bijdragen aan het debat over Europees overheidsbeleid en het proces van Europese integratie;

b) het ontwikkelen van activiteiten in verband met Europees overheidsbeleid, zoals de organisatie en ondersteuning van studiebijeenkomsten, opleidingen, conferenties en studies over dergelijke aangelegenheden onder relevante belanghebbenden, waaronder jongerenorganisaties en andere vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, ***en samenwerkingspartners,*** en capaciteitsopbouw om de vorming van toekomstige politieke leiders in de Unie te ondersteunen;

c) het ontwikkelen van samenwerking ter bevordering van de democratie, ook in derde landen;

d) het fungeren als een kader waarbinnen nationale politieke stichtingen, academici en andere relevante actoren op Europees niveau kunnen samenwerken;

7) "regionaal parlement" of "regionale assemblee": orgaan waarvan de leden ofwel een regionaal gekozen ambt vervullen ofwel politiek verantwoording schuldig zijn aan een gekozen vergadering;

8) "financiering uit de algemene begroting van de Unie": een subsidie toegekend overeenkomstig titel VIII, dan wel een bijdrage toegekend overeenkomstig titel XI van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad[12];

9) "donatie": elke ***financiële overdracht***, elke gift in natura, levering onder de marktwaarde van goederen, diensten, waaronder leningen, of werken, of elke andere transactie die een economisch voordeel oplevert voor de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting, met uitzondering van bijdragen***, zelf gegenereerde middelen*** en gebruikelijke door individuele personen op vrijwillige basis uitgevoerde politieke activiteiten;

10) "bijdrage": elke betaling in geld, waaronder lidmaatschapsbijdragen, of elke bijdrage in natura, levering onder de marktwaarde van goederen, diensten, waaronder leningen, of werken, of elke andere transactie die een economisch voordeel oplevert voor de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting, indien verstrekt aan die Europese politieke partij of die Europese politieke stichting door een van haar leden, ***ongeacht of dit aangesloten partijen uit de Unie, aangesloten organisaties uit de Unie of burgers van de Unie zijn***, met uitzondering van gebruikelijke door individuele leden op vrijwillige basis uitgevoerde politieke activiteiten;

---

[12] Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

11) "***zelf gegenereerde*** middelen": inkomsten uit eigen economische activiteiten ***zonder winstoogmerk in het kader van de politieke activiteiten van een Europese politieke partij of de daaraan verbonden Europese politieke stichting die individueel dan wel samen met de leden worden uitgevoerd***, zoals ***vergoedingen voor deelname aan conferenties en workshops of*** de verkoop van publicaties;

12) "indirecte financiering": financiering waaruit de aangesloten partij ***of aangesloten organisatie*** een financieel voordeel verkrijgt, ook indien er geen rechtstreekse overdracht van middelen plaatsvindt; ***het gaat om*** gevallen die het voor de aangesloten partij ***of aangesloten organisatie*** mogelijk maken een uitgave te vermijden die zij normaal had moeten doen voor activiteiten die uitsluitend in haar eigen voordeel worden georganiseerd***, met uitzondering van gezamenlijke Europese politieke activiteiten***;

13) "gezamenlijke Europese politieke activiteiten": activiteiten die door de Europese politieke partij of Europese politieke stichting worden georganiseerd samen met een of meer aangesloten partijen of aangesloten organisaties indien het gaat om activiteiten in een of meer lidstaten die bijdragen tot de vorming van een Europees politiek bewustzijn en de uiting van de politieke wil van de burgers van de Unie, mits de betrokkenheid van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting duidelijk zichtbaar is, de mate van eigenaarschap van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting met betrekking tot de activiteit duidelijk is en de financiële bijdrage van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting in overeenstemming is met het algemene niveau van betrokkenheid van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting in verhouding tot de betrokkenheid van de betreffende aangesloten partijen of aangesloten organisaties;

14) "jaarlijkse begroting" voor de toepassing van de artikelen 25 en 32: het totale bedrag van de uitgaven van een bepaald jaar, zoals vermeld in de jaarrekening van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting;

15) "nationaal contactpunt": elke persoon die overeenkomstig deze verordening door de bevoegde autoriteiten in de lidstaten specifiek is belast met de uitwisseling van informatie;

16) "zetel": de plaats waar de centrale administratie van de Europese politieke partij of de Europese politieke stichting gevestigd is, tenzij in deze verordening anders is bepaald;

17) "samenloop van inbreuken": twee of meer inbreuken, begaan in het kader van één onrechtmatige handeling;

18) "herhaalde inbreuk": een inbreuk, begaan binnen vijf jaar nadat aan de overtreder een sanctie is opgelegd voor dezelfde soort inbreuk.

HOOFDSTUK II

STATUUT VAN EUROPESE POLITIEKE PARTIJEN EN EUROPESE POLITIEKE STICHTINGEN

Artikel 3

Registratievoorwaarden

1. Een politieke alliantie kan onder de volgende voorwaarden een verzoek om registratie als Europese politieke partij indienen:

   a) haar zetel is gevestigd in een lidstaat, zoals bepaald in haar statuten;

b) ten minste één van de onderstaande voorwaarden is vervuld:

i) de bij haar aangesloten partijen worden in ten minste een vierde van de lidstaten vertegenwoordigd door leden van het Europees Parlement, van nationale parlementen, van regionale parlementen of van regionale assemblees,

ii) zij of de bij haar aangesloten partijen hebben in ten minste een vierde van de lidstaten bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement ten minste drie procent van de in ieder van die lidstaten uitgebrachte stemmen behaald;

c) de bij haar aangesloten partijen zijn geen lid van een andere Europese politieke partij;

d) met name in haar programma en activiteiten respecteert zij de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, te weten eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren***, en*** zij verstrekt ***daartoe*** een formele standaardverklaring volgens het in bijlage I van deze verordening opgenomen model;

e) zij waarborgt dat de bij haar aangesloten partijen***, met name in hun programma's en activiteiten,*** de in artikel 2 VEU vervatte waarden ***waarop de Unie berust*** in acht nemen***,*** en zij verstrekt ***daartoe*** een formele standaardverklaring volgens het in bijlage I van deze verordening opgenomen model;

f) zij waarborgt dat de bij haar aangesloten partijen of individuele leden daarvan niet onderworpen zijn aan overeenkomstig artikel 215, lid 2, VWEU vastgestelde beperkende maatregelen;

g) zij of haar leden hebben deelgenomen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement of hebben publiekelijk het voornemen te kennen gegeven om aan de volgende verkiezingen voor het Europees Parlement deel te nemen;

h) zij heeft geen winstoogmerk.

2. Een entiteit kan onder de volgende voorwaarden een verzoek om registratie als Europese politieke stichting indienen:

a) zij heeft banden met een overeenkomstig deze verordening geregistreerde Europese politieke partij;

b) haar zetel is gevestigd in een lidstaat, zoals bepaald in haar statuten;

c) met name in haar programma en activiteiten respecteert zij de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, te weten eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren***, en*** zij verstrekt daartoe een formele standaardverklaring volgens het in bijlage I van deze verordening opgenomen model;

d) zij waarborgt dat de bij haar aangesloten organisaties de in artikel 2 VEU vervatte waarden in acht nemen***,*** en ***zij*** verstrekt ***daartoe*** een formele standaardverklaring volgens het in bijlage I van deze verordening opgenomen model;

e) zij waarborgt dat de bij haar aangesloten organisaties of individuele leden daarvan niet onderworpen zijn aan overeenkomstig artikel 215, lid 2, VWEU vastgestelde beperkende maatregelen;

f) haar doelstellingen vormen een aanvulling op de doelstellingen van de Europese politieke partij waarmee zij formeel verbonden is;

g) haar raad van bestuur is samengesteld uit leden uit ten minste een vierde van de lidstaten;

h) zij heeft geen winstoogmerk.

3. Aan een Europese politieke partij mag slechts één Europese politieke stichting formeel verbonden zijn. Elke Europese politieke partij en de daaraan verbonden Europese politieke stichting verzekert de scheiding tussen hun respectievelijke dagelijkse leiding, bestuursstructuren en financiële rekeningen.

Artikel 4

Governance van Europese politieke partijen

1. De statuten van een Europese politieke partij zijn in overeenstemming met het geldende recht van de lidstaat waar haar zetel is gevestigd en bevatten bepalingen met betrekking tot ten minste het volgende:

a) haar naam en logo, die duidelijk te onderscheiden zijn van die van elke bestaande Europese politieke partij of Europese politieke stichting;

b) het adres van haar zetel;

c) een politiek programma met haar oogmerk en doelstellingen;

d) een verklaring overeenkomstig artikel 3, lid 1, punt h), dat zij geen winstoogmerk heeft;

e) indien van toepassing, de naam van de met de partij verbonden Europese politieke stichting en een beschrijving van de formele band tussen beide;

f) haar administratieve en financiële organisatie en procedures, waarbij met name de organen en bureaus met bevoegdheden op het gebied van administratieve, financiële en juridische vertegenwoordiging worden vermeld, en de regels inzake het opstellen, de goedkeuring en de controle van jaarrekeningen;

g) de te volgen interne procedure in geval van vrijwillige ontbinding als Europese politieke partij;

h) haar interne regels inzake genderevenwicht.

2. De statuten van een Europese politieke partij bevatten bepalingen over de interne organisatie van de partij met betrekking tot ten minste het volgende:

a) de gedetailleerde regelingen voor toelating, uittreding en uitsluiting van haar leden, waarbij de lijst van de bij haar aangesloten partijen bij de statuten wordt gevoegd;

b) de rechten en plichten voor elk type lidmaatschap en de daarmee verband houdende stemrechten;

c) de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en samenstelling van haar bestuursorganen, met voor elk van deze organen de criteria voor de selectie van kandidaten en de gedetailleerde regelingen voor hun benoeming en ontslag;

d) haar interne besluitvormingsproces, in het bijzonder de stemprocedures en quorumvereisten;

e) haar aanpak ten aanzien van transparantie, met name inzake boekhouding, rekeningen en donaties, bescherming van de persoonlijke levenssfeer en bescherming van persoonsgegevens;

f) de interne procedure voor het wijzigen van haar statuten.

3. De statuten van een Europese politieke partij waarborgen dat:

a) alle in stemming gebrachte voorstellen de steun krijgen van een meerderheid van leden die hun zetel in de Unie hebben of die burger van de Unie zijn;

b) door geassocieerde aangesloten partijen uitgebrachte stemmen niet doorslaggevend zijn om een meerderheid te behalen;

c) geassocieerde aangesloten partijen evenmin de mogelijkheid hebben om individueel of collectief een handelwijze op te dringen die ingaat tegen een meerderheid van de stemmen van burgers van de Unie of leden van de betrokken Europese politieke partij, of een dergelijke meerderheid te blokkeren;

d) vertegenwoordigers van geassocieerde aangesloten partijen geen gedelegeerde uitvoerende bevoegdheden in de bestuursorganen kunnen krijgen.

4. De lidstaat waar de zetel is gevestigd mag aanvullende vereisten voor de statuten opleggen, mits die aanvullende vereisten niet onverenigbaar zijn met deze verordening.

Artikel 5

Transparantieverplichtingen met betrekking tot het gebruik van logo's, de publicatie van het politieke programma en genderevenwicht

1. Elke Europese politieke partij zorgt ervoor dat de bij haar aangesloten partijen het politieke programma van de Europese politieke partij op hun website publiceren en het logo van de Europese politieke partij op hun website weergeven. Het logo van de Europese politieke partij moet duidelijk zichtbaar bovenaan de homepage van de aangesloten partij staan.

2. Elke Europese politieke partij publiceert op haar website informatie over het genderevenwicht onder de kandidaten bij de verkiezingen voor het Europees Parlement die plaatsvinden na … [datum van inwerkingtreding van deze verordening], alsook geactualiseerde informatie over de gendervertegenwoordiging onder hun leden van het Europees Parlement.

Elke Europese politieke partij zorgt ervoor dat de bij haar aangesloten partijen uit de Unie op hun website informatie publiceren over het genderevenwicht onder hun respectieve kandidaten bij de verkiezingen voor het Europees Parlement en de gendervertegenwoordiging onder hun respectieve leden van het Europees Parlement.

Artikel 6

Governance van Europese politieke stichtingen

1. De statuten van een Europese politieke stichting zijn in overeenstemming met het toepasselijke recht van de lidstaat waar zij haar zetel heeft en bevatten bepalingen met betrekking tot ten minste het volgende:

   a) haar naam en logo, die duidelijk te onderscheiden zijn van die van elke bestaande Europese politieke partij of Europese politieke stichting;

   b) het adres van haar zetel;

   c) een beschrijving van haar oogmerk en doelstellingen, die verenigbaar zijn met de in artikel 2, punt 6), genoemde taken;

   d) een verklaring overeenkomstig artikel 3, lid 2, punt h), dat zij geen winstoogmerk heeft;

   e) de naam van de met de stichting verbonden Europese politieke partij en een beschrijving van de formele band tussen beide;

   f) een lijst van haar organen, met voor elk van deze organen de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en samenstelling, en met inbegrip van de gedetailleerde regelingen voor de benoeming en het ontslag van de leden en leidinggevenden van deze organen;

   g) haar administratieve en financiële organisatie en procedures, waarbij met name de organen en bureaus met bevoegdheden op het gebied van administratieve, financiële en juridische vertegenwoordiging worden vermeld, en de regels inzake het opstellen, de goedkeuring en de controle van jaarrekeningen;

h) de interne procedure voor het wijzigen van haar statuten;

i) de te volgen interne procedure in geval van vrijwillige ontbinding als Europese politieke stichting;

j) haar interne regels inzake genderevenwicht;

k) de regels inzake de rechten en plichten van geassocieerde aangesloten organisaties in de bestuursstructuren en in de besluitvormingsprocessen van de Europese politieke stichting, die toereikende waarborgen tegen buitenlandse inmenging bieden en voorkomen dat geassocieerde aangesloten organisaties een handelwijze opdringen of een meerderheid van de leden uit de Unie blokkeren.

2. De lidstaat waar de zetel is gevestigd mag aanvullende vereisten voor de statuten opleggen, mits die aanvullende vereisten niet onverenigbaar zijn met deze verordening.

Artikel 7

Vereisten voor regels inzake genderevenwicht

1. De genderverdeling in de bestuursorganen van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen is evenwichtig.

2. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen beschikken over interne regels die het genderevenwicht bevorderen en de actieve deelname van vrouwen aan al hun activiteiten stimuleren.

3. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen beschikken over een protocol om seksuele intimidatie en discriminatie op grond van gender te voorkomen, op te sporen en voortdurend te bestrijden.

Artikel 8

Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

1. Er wordt een Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (de "Autoriteit") opgericht die tot doel heeft Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te registreren en te controleren en hun sancties op te leggen overeenkomstig deze verordening.

2. De Autoriteit heeft rechtspersoonlijkheid. Zij is onafhankelijk en oefent haar bevoegdheden uit in volledige overeenstemming met deze verordening.

De Autoriteit neemt besluiten inzake de registratie van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en hun schrapping uit het register overeenkomstig de bij deze verordening vastgestelde procedures en voorwaarden. Voorts controleert de Autoriteit op gezette tijden of de geregistreerde Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen nog steeds voldoen aan de in artikel 3 vastgestelde registratievoorwaarden en de governancebepalingen die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) en f), ***artikel 4, lid 3, en*** artikel 6, lid 1, punten a) tot en met e), g), ***en k)***.

De Autoriteit houdt in haar besluiten ten volle rekening met het fundamentele recht op vrijheid van vereniging en de noodzaak om in Europa pluralisme van politieke partijen te waarborgen.

De Autoriteit wordt vertegenwoordigd door haar directeur, die namens de Autoriteit al haar beslissingen neemt.

3. De directeur van de Autoriteit wordt voor een periode van vijf jaar, die niet verlengd kan worden, benoemd door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (gezamenlijk het "tot aanstelling bevoegde gezag" genoemd), in onderlinge overeenstemming, op basis van voorstellen van een selectiecomité dat is samengesteld uit de secretarissen-generaal van die instellingen, en na een openbare sollicitatieoproep.

De directeur van de Autoriteit wordt gekozen op grond van persoonlijke en professionele kwaliteiten. De directeur is geen lid van het Europees Parlement, bekleedt geen gekozen ambt en is geen werknemer of voormalig werknemer van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting. Er bestaat geen belangenconflict tussen de taak van de geselecteerde directeur als directeur van de Autoriteit en andere officiële taken, met name in verband met de toepassing van de bepalingen van deze verordening.

Wanneer de post van directeur vrijkomt door ontslagneming, pensionering, ontslag of overlijden wordt deze vervuld overeenkomstig dezelfde procedure.

In geval van normale opvolging of vrijwillige ontslagneming blijft de directeur in functie totdat een vervanger in functie is getreden.

Als de directeur van de Autoriteit niet langer aan de voor de uitoefening van de functie vereiste voorwaarden voldoet, kan de directeur worden ontslagen in onderlinge overeenstemming tussen ten minste twee van de drie in de eerste alinea genoemde instellingen en op basis van een verslag van het in de eerste alinea genoemde selectiecomité, opgesteld op eigen initiatief of op verzoek van een van de drie instellingen.

De directeur van de Autoriteit oefent deze functie in alle onafhankelijkheid uit. Wanneer de directeur in naam van de Autoriteit optreedt, vraagt noch aanvaardt de directeur instructies van instellingen of regeringen of van andere organen of instanties. De directeur van de Autoriteit onthoudt zich van elke handeling die onverenigbaar is met de aard van de te vervullen taken.

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie oefenen ten aanzien van de directeur gezamenlijk de bevoegdheden uit die krachtens het Statuut van de ambtenaren (en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Unie), zoals neergelegd in Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68 van de Raad[13], aan het tot aanstelling bevoegde gezag zijn verleend. De drie instellingen kunnen gezamenlijk besluiten de uitoefening van de aan het tot aanstelling bevoegde gezag verleende bevoegdheden geheel of gedeeltelijk aan een van hen toe te vertrouwen, met uitzondering van het nemen van besluiten inzake benoeming of ontslag.

---

13 Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68 van de Raad van 29 februari 1968 tot vaststelling van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van deze Gemeenschappen, alsmede van bijzondere maatregelen welke tijdelijk op de ambtenaren van de Commissie van toepassing zijn (PB L 56 van 4.3.1968, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan de directeur andere taken opdragen, mits deze niet onverenigbaar zijn met de werklast in verband met de uitvoering van taken als directeur van de Autoriteit, noch aanleiding geven tot belangenconflicten of de volledige onafhankelijkheid van de directeur in gevaar brengen.

4. De Autoriteit bevindt zich fysiek in het Europees Parlement, dat de Autoriteit de benodigde kantoorruimte ter beschikking stelt en zorgt voor faciliteiten voor administratieve ondersteuning.

5. De directeur van de Autoriteit wordt bijgestaan door personeelsleden ten aanzien van wie de directeur de bevoegdheden uitoefent die krachtens het Statuut van de ambtenaren van de Europese Unie aan het tot aanstelling bevoegde gezag en de bevoegdheden die krachtens de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Unie aan het tot het sluiten van arbeidsovereenkomsten met andere personeelsleden bevoegde gezag zijn toegekend, zoals neergelegd in Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68 van de Raad (de "bevoegdheden van het tot aanstelling bevoegde gezag"). De Autoriteit kan op al haar werkgebieden een beroep doen op gedetacheerde nationale deskundigen of andere personeelsleden die niet in dienst zijn van de Autoriteit.

   Het Statuut van de ambtenaren, de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden en de voorschriften die in onderling overleg door de instellingen van de Unie zijn vastgesteld ter uitvoering van het Statuut van de ambtenaren en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, zijn van toepassing op het personeel van de Autoriteit.

   De selectie van de personeelsleden geeft geen aanleiding tot een belangenconflict tussen hun taken voor de Autoriteit en eventuele andere officiële taken, en de personeelsleden onthouden zich van alle handelingen die onverenigbaar zijn met de aard van hun taken.

6. De Autoriteit sluit overeenkomsten met het Europees Parlement en, indien passend, met andere instellingen over administratieve regelingen die nodig zijn met het oog op de uitvoering van haar taken, met name overeenkomsten inzake personeel, diensten en ondersteuning overeenkomstig de leden 4, 5 en 8.

7. In de algemene begroting van de Unie worden de kredieten voor de uitgaven van de Autoriteit ter beschikking gesteld onder een afzonderlijke titel in de afdeling van het Europees Parlement. De kredieten zijn toereikend om het volledig en onafhankelijk functioneren van de Autoriteit te waarborgen. De directeur legt een ontwerpbegrotingsplan voor de Autoriteit voor aan het Europees Parlement. Dit ontwerpbegrotingsplan wordt openbaar gemaakt. Het Europees Parlement delegeert de functies van de ordonnateur met betrekking tot deze kredieten aan de directeur van de Autoriteit.

8. Verordening nr. 1 van de Raad[14] is van toepassing op de Autoriteit.

   De voor het functioneren van de Autoriteit en het register vereiste vertaaldiensten worden geleverd door het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie.

9. De Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement delen alle informatie die nodig is voor de uitvoering van hun respectieve bevoegdheden uit hoofde van deze verordening.

---

[14] Verordening nr. 1 van de Raad van 15 april 1958 tot regeling van het taalgebruik in de Europese Economische Gemeenschap (PB 17 van 6.10.1958, blz. 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

10. De directeur dient jaarlijks een verslag in bij het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de activiteiten van de Autoriteit. De Autoriteit publiceert de verslagen op haar website.

11. Het Hof van Justitie van de Europese Unie gaat overeenkomstig artikel 263 VWEU de wettigheid na van de besluiten van de Autoriteit en is bevoegd kennis te nemen van geschillen over de vergoeding van schade die door de Autoriteit is veroorzaakt, overeenkomstig de artikelen 268 en 340 VWEU. Ingeval de Autoriteit in strijd met deze verordening nalaat een besluit te nemen, kan overeenkomstig artikel 265 VWEU bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een beroep wegens nalaten worden ingesteld.

Artikel 9

Register van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen

1. De Autoriteit zet een register van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen op en beheert dit register. Informatie uit het register wordt beschikbaar gesteld overeenkomstig artikel 39.

2. Met het oog op de goede werking van het register is de Commissie bevoegd om overeenkomstig artikel 43 en binnen het toepassingsgebied van de relevante bepalingen van deze verordening gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze verordening aan te vullen met betrekking tot:

a) de informatie en bewijsstukken die de Autoriteit in bewaring heeft en waarvoor het register de aangewezen bewaarplaats moet zijn, waaronder de statuten van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting, eventuele andere documenten die zijn ingediend in het kader van een verzoek om registratie overeenkomstig artikel 10, lid 2, eventuele documenten die zijn ontvangen van de lidstaat waar de zetel is gevestigd zoals bedoeld in artikel 20, lid 2, en informatie over de identiteit van de personen die lid zijn van organen of functies bekleden met bevoegdheden op het gebied van administratieve, financiële en juridische vertegenwoordiging, als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt f), en artikel 6, lid 1, punt g);

b) het in punt a) van deze alinea bedoelde materiaal uit het register waarvoor het register bevoegd moet zijn ter bevestiging van de wettigheid zoals vastgesteld door de Autoriteit overeenkomstig haar bevoegdheden uit hoofde van deze verordening.

De Autoriteit is niet bevoegd voor de verificatie van de naleving door een Europese politieke partij of Europese politieke stichting van enige verplichting of vereiste die aan de betrokken partij of stichting is opgelegd door de lidstaat waar haar zetel is gevestigd overeenkomstig de artikelen 4 en 6, en artikel 19, lid 2, en die een aanvulling vormt op de verplichtingen en vereisten die in deze verordening zijn neergelegd.

3. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast om nadere invulling te geven aan het systeem voor toekenning van registratienummers in het register en de standaarduittreksels uit het register die op verzoek beschikbaar worden gesteld aan derde partijen, met inbegrip van de inhoud van brieven en documenten. Dergelijke uittreksels omvatten geen andere persoonsgegevens dan de identiteit van de personen die lid zijn van een orgaan of een functie bekleden met bevoegdheden op het gebied van administratieve, financiële en juridische vertegenwoordiging, als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt f), en artikel 6, lid 1, punt g).

Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 44 bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Artikel 10

Verzoek om registratie

1. Een verzoek om registratie wordt bij de Autoriteit ingediend. Een verzoek om registratie als Europese politieke stichting kan alleen worden ingediend via de Europese politieke partij waar de verzoekende partij formeel bij is aangesloten.

2. Het verzoek gaat vergezeld van:

a) documenten waaruit blijkt dat de verzoekende partij voldoet aan de voorwaarden van artikel 3, met inbegrip van een formele standaardverklaring opgesteld volgens het standaardformulier in bijlage I;

b) de statuten van de partij of stichting, die de bepalingen bevatten zoals vereist in de artikelen 4 en 6, met inbegrip van de relevante bijlagen en, in voorkomend geval, de in artikel 20, lid 2, bedoelde verklaring van de lidstaat waar de zetel is gevestigd.

3. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 43 en binnen het toepassingsgebied van de relevante bepalingen van deze verordening gedelegeerde handelingen vast te stellen:

a) tot aanvulling van deze verordening door vast te stellen welke aanvullende informatie of bewijsstukken in verband met lid 2 nodig zijn om de Autoriteit in staat te stellen haar verantwoordelijkheden uit hoofde van deze verordening in verband met het beheer van het register volledig na te komen;

b) tot wijziging van deze verordening door, waar nodig, de formele standaardverklaring in bijlage I aan te passen wat betreft de door de verzoekende partij in te vullen gegevens, om te waarborgen dat er voldoende informatie beschikbaar is met betrekking tot de ondertekenaar, diens mandaat en de Europese politieke partij of Europese politieke stichting die de ondertekenaar vertegenwoordigt met het oog op de indiening van de verklaring.

4. Documentatie die bij de Autoriteit in het kader van het verzoek is ingediend, wordt onverwijld op de in artikel 39 bedoelde website gepubliceerd.

Artikel 11

Behandeling van het verzoek en besluit van de Autoriteit

1. Het verzoek wordt door de Autoriteit onderzocht om vast te stellen of de verzoekende partij voldoet aan de in artikel 3 vastgestelde registratievoorwaarden en of de statuten de op grond van artikel 4 en 6 vereiste bepalingen bevatten.

2. De Autoriteit neemt een besluit tot registratie van de verzoekende partij, tenzij zij vaststelt dat de verzoekende partij niet voldoet aan de in artikel 3 vastgestelde registratievoorwaarden of dat de statuten niet de op grond van artikel 4 en 6 vereiste bepalingen bevatten.

De Autoriteit publiceert haar besluit tot registratie van de verzoekende partij binnen een maand na ontvangst van het verzoek om registratie of, indien de procedures van artikel 20, lid 4, van toepassing zijn, binnen vier maanden na ontvangst van het verzoek om registratie.

Indien een verzoek onvolledig is, verzoekt de Autoriteit de verzoekende partij om de vereiste aanvullende informatie onverwijld in te dienen. De in de tweede alinea bedoelde termijn gaat pas in op de datum van ontvangst door de Autoriteit van een volledig verzoek.

3. De in artikel 10, lid 2, punt a), bedoelde formele standaardverklaring wordt voldoende geacht om de Autoriteit in staat te stellen na te gaan of de verzoekende partij voldoet aan de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 3, lid 1, punten d) en e), of artikel 3, lid 2, punten c) en d), naargelang het geval.

4. Een besluit van de Autoriteit tot registratie van een verzoekende partij wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, samen met de statuten van de betrokken partij of stichting. Een besluit van de Autoriteit om een verzoekende partij niet te registreren wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, samen met de gedetailleerde redenen voor de afwijzing van het verzoek.

5. Wijzigingen met betrekking tot de overeenkomstig artikel 10, lid 2, bij het verzoek om registratie ingediende documenten of statuten worden ***binnen twee maanden*** ter kennis gebracht van de Autoriteit. ***De Autoriteit*** werkt de registratie bij ***op basis van die wijzigingen. De*** procedures van artikel 20, leden 2 en 4, van overeenkomstige toepassing.

6. ***Uiterlijk op 30 september*** van elk jaar wordt de bijgewerkte lijst van bij een Europese politieke partij aangesloten partijen, die overeenkomstig artikel 4, lid 2, bij de statuten van de partij wordt gevoegd, aan de Autoriteit toegezonden***, samen met de formele standaardverklaring, opgesteld volgens het in bijlage I opgenomen model, indien een nieuwe partij zich heeft aangesloten***. Elke wijziging waardoor de Europese politieke partij mogelijk niet meer aan de voorwaarde van artikel 3, lid 1, punt b), voldoet, wordt binnen vier weken na die wijziging ter kennis gebracht van de Autoriteit.

Artikel 12

Verificatie van de naleving van de voorwaarden en vereisten voor registratie ***en onderzoek van de redenen voor schrapping uit het register***

1. Onverminderd de in artikel ***13*** vastgelegde procedure verifieert de Autoriteit op gezette tijden of geregistreerde Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen nog steeds voldoen aan de in artikel 3 vastgelegde registratievoorwaarden en de overeenkomstig artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) en f), ***artikel 4, lid 3,*** en artikel 6, lid 1, punten a) tot en met e)***,*** g) ***en k)***, vastgestelde governancebepalingen.

2. Indien de Autoriteit ***van mening is*** dat ***een van de redenen voor schrapping uit het register uit hoofde van artikel 21, lid 1, punt a), of artikel 21, lid 2, mogelijk van toepassing is op een Europese politieke partij of Europese politieke stichting***, wordt de betrokken Europese politieke partij of ***Europese politieke*** stichting hiervan ***zonder onnodige vertraging*** in kennis gesteld. ***Bij deze kennisgeving aan een Europese politieke partij of Europese politieke stichting verzoekt de Autoriteit die Europese politieke partij of Europese politieke stichting om binnen één maand na de datum van ontvangst van de kennisgeving haar opmerkingen in te dienen.***

3. ***In geval van niet-naleving van artikel 3, lid 1, punt c), f), g), of h), artikel 3, lid 2, punt e), f), g), of h), of de*** in ***artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) en f), artikel 4, lid 3, en artikel 6, lid 1, punten a) tot en met e), g) en k), vervatte*** governancebepalingen, ***stelt*** de Autoriteit ***de betrokken*** Europese politieke partij of Europese politieke stichting ***in de gelegenheid om binnen de in lid 2 van dit artikel vastgestelde termijn de nodige maatregelen te nemen om de situatie te verhelpen. De*** Autoriteit ***kan naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting die termijn verlengen indien en voor zover de Autoriteit een dergelijke verlenging noodzakelijk en passend acht met het oog op de door de Europese politieke partij of Europese politieke stichting geplande corrigerende maatregelen***.

4. *Na* het verstrijken ***van de in lid 2 of 3 van dit artikel bedoelde termijn, of na ontvangst van eventuele opmerkingen of informatie over corrigerende maatregelen van de betrokken*** Europese politieke partij of ***Europese politieke*** stichting ***vóór het verstrijken van die termijn, beoordeelt de Autoriteit zonder onnodige vertraging en in het licht van de eventuele opmerkingen of informatie of een van de redenen voor schrapping uit het register uit hoofde van artikel 21, lid 1, punt a), of artikel 21, lid 2, van toepassing is op de Europese politieke partij of Europese politieke stichting.***

Artikel 13

Verificatie van de registratievoorwaarden die verband houden met de waarden waarop de Unie berust

1. Het Europees Parlement, handelend op eigen initiatief of naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek van een groep burgers, dat is ingediend in overeenstemming met de toepasselijke bepalingen van zijn Reglement, of de Raad of de Commissie kan bij de Autoriteit een verzoek indienen tot verificatie van de naleving door een specifieke Europese politieke partij of Europese politieke stichting van de in artikel 3, lid 1, punten d) en e), en artikel 3, lid 2, punten c) en d), vastgelegde voorwaarden. In dergelijke gevallen en in de in artikel 14, lid 2, bedoelde gevallen stelt de Autoriteit de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting daarvan zonder onnodige vertraging in kennis, verzoekt zij haar om opmerkingen in te dienen en geeft zij haar de kans om binnen een maand na ontvangst van de informatie maatregelen te nemen om de situatie te verhelpen.

2. De Autoriteit kan naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting de in lid 1 bedoelde termijn verlengen indien en voor zover de Autoriteit een dergelijke verlenging noodzakelijk en passend acht met het oog op de door de Europese politieke partij of Europese politieke stichting geplande corrigerende maatregelen.

3. Na het verstrijken van de in lid 1 of lid 2 van dit artikel bedoelde termijn of na ontvangst van opmerkingen en informatie betreffende corrigerende maatregelen van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting vóór het verstrijken van de termijn, legt de Autoriteit de door de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting gemaakte opmerkingen en, in voorkomend geval, de beschrijving van de door die partij of stichting genomen corrigerende maatregelen voor aan het in artikel 16 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen en verzoekt zij dat comité om advies ter zake. Het comité brengt zijn advies uit binnen twee maanden na het verzoek van de Autoriteit.

4. Indien de Autoriteit kennis krijgt van feiten die twijfel oproepen over de naleving door een specifieke Europese politieke partij of Europese politieke stichting van de in artikel 3, lid 1, punten d) en e), en artikel 3, lid 2, punten c) en d), vastgelegde voorwaarden, stelt zij het Europees Parlement, de Raad en de Commissie hiervan in kennis, zodat deze instellingen een verzoek tot verificatie kunnen indienen als bedoeld in lid 1 van dit artikel. Onverminderd lid 1 van dit artikel maken het Europees Parlement, de Raad en de Commissie hun voornemen om een verzoek tot verificatie in te dienen kenbaar binnen twee maanden na ontvangst van de informatie.

5. De in de leden 1 tot en met 4 uiteengezette procedure wordt niet in werking gesteld in de periode van twee maanden onmiddellijk voorafgaand aan de verkiezingen voor het Europees Parlement.

6. De Autoriteit besluit of de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register wordt geschrapt, rekening houdend met het advies van het in artikel 16 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen. Het besluit van de Autoriteit wordt naar behoren gemotiveerd.

7. Een besluit van de Autoriteit tot schrapping van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register vanwege niet-naleving van de in artikel 3, lid 1, punt d) of e), of artikel 3, lid 2, punt c) of d), vastgelegde voorwaarden wordt alleen vastgesteld indien er sprake is van ernstige en manifeste schending van deze voorwaarden. Bij het nemen van het besluit wordt de procedure van lid 8 van dit artikel gevolgd.

8. Een besluit van de Autoriteit tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register vanwege een ernstige en manifeste schending van de in artikel 3, lid 1, punt d) of e), of artikel 3, lid 2, punt c) of d), vastgelegde voorwaarden wordt ter kennis gegeven aan het Europees Parlement en de Raad. Het besluit treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van drie maanden na de kennisgeving van het besluit aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Autoriteit hebben meegedeeld geen bezwaar te zullen maken. Indien het Europees Parlement en de Raad bezwaar maken, blijft de Europese politieke partij of Europese politieke stichting geregistreerd.

9. Het Europees Parlement en de Raad kunnen enkel bezwaar maken tegen een besluit van de Autoriteit tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register om redenen die verband houden met de beoordeling van de naleving van de in artikel 3, lid 1, punt d) of e), of artikel 3, lid 2, punt c) of d), vastgestelde registratievoorwaarden.

10. Wanneer bezwaar is gemaakt tegen een besluit van de Autoriteit tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register, stelt de Autoriteit de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting in kennis van het bezwaar.

11. Het Europees Parlement en de Raad bepalen hun standpunt overeenkomstig hun respectievelijke besluitvormingsvoorschriften, vastgesteld in overeenstemming met de Verdragen. Een bezwaar tegen een besluit van de Autoriteit tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register wordt naar behoren gemotiveerd en wordt openbaar gemaakt.

Artikel 14

Verificatie van verplichtingen uit hoofde van het nationale recht

1. Indien een Europese politieke partij of Europese politieke stichting ernstig is tekortgeschoten bij de naleving van relevante verplichtingen uit hoofde van nationaal recht als bedoeld in artikel 19, lid 2, eerste alinea, kan de lidstaat waar de zetel van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting is gevestigd bij de Autoriteit een verzoek tot schrapping uit het register indienen. Dat verzoek wordt naar behoren gemotiveerd. Meer bepaald worden daarin de onwettige handelingen en de specifieke niet nageleefde nationale vereisten gedetailleerd en uitputtend beschreven.

Als het onderwerp van het verzoek van de lidstaat uit hoofde van de eerste alinea van dit lid uitsluitend of voornamelijk betrekking heeft op elementen die van invloed zijn op de eerbiediging van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, stelt de Autoriteit de verificatieprocedure overeenkomstig artikel 13 van deze verordening in werking.

Indien de lidstaat in zijn verzoek overeenkomstig de eerste alinea van dit lid bevestigt dat er op nationaal niveau een doeltreffend rechtsmiddel tegen een dergelijk verzoek bestaat en dat alle rechtsmiddelen met betrekking tot een dergelijk verzoek zijn uitgeput, beoordeelt de Autoriteit, na de vertegenwoordiger van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting te hebben gehoord, of de reden voor schrapping uit het register uit hoofde van artikel 21, lid 1, punt d), van toepassing is op de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting.

2. *Indien een Europese politieke partij of Europese politieke stichting ernstig is tekortgeschoten bij de naleving van relevante verplichtingen uit hoofde van nationaal recht als bedoeld in artikel 19, lid 2, tweede alinea, van deze verordening en indien de aangelegenheid uitsluitend of voornamelijk betrekking heeft op elementen die van invloed zijn op de eerbiediging van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, kan de betrokken lidstaat een verzoek indienen bij de Autoriteit overeenkomstig lid 1, eerste alinea, van dit artikel. De Autoriteit handelt vervolgens overeenkomstig lid 1, tweede alinea van dit artikel.*

3. ***Voor de toepassing van dit artikel handelt de Autoriteit in alle gevallen zonder onnodige vertraging. De Autoriteit stelt de betrokken lidstaat en de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting in kennis van de in reactie op het gemotiveerde verzoek tot schrapping uit het register genomen maatregelen.***

Artikel 15

Verificatieprocedure in verband met inbreuken op de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens

1. Een Europese politieke partij of Europese politieke stichting mag de uitslag van verkiezingen voor het Europees Parlement niet bewust beïnvloeden of trachten te beïnvloeden door gebruik te maken van een inbreuk door een natuurlijke of rechtspersoon op de toepasselijke regels inzake de bescherming van persoonsgegevens.

2. Indien de Autoriteit kennis krijgt van een besluit van een nationale toezichthoudende autoriteit in de zin van artikel 4, punt 21), van Verordening (EU) 2016/679 waarbij wordt vastgesteld dat een natuurlijke of rechtspersoon inbreuk heeft gemaakt op de toepasselijke regels inzake de bescherming van persoonsgegevens, en indien uit dat besluit blijkt dat de inbreuk verband houdt met politieke activiteiten van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting in de context van verkiezingen voor het Europees Parlement, of indien er andere gegronde redenen zijn om zulks te vermoeden, legt de Autoriteit deze aangelegenheid voor aan het in artikel 16 van deze verordening bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen. De Autoriteit kan indien nodig contact opnemen met de betrokken nationale toezichthoudende autoriteit.

3. Het in lid 2 bedoelde comité brengt advies uit over de vraag of de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting de uitslag van de verkiezingen voor het Europees Parlement bewust heeft beïnvloed of heeft trachten te beïnvloeden door gebruik te maken van die inbreuk. De Autoriteit dient het verzoek om advies zonder onnodige vertraging in, en uiterlijk één maand na in kennis te zijn gesteld van het besluit van de nationale toezichthoudende autoriteit. De Autoriteit legt het comité een korte, redelijke termijn op om zijn advies te geven. Het comité geeft zijn advies binnen die termijn.

4. Rekening houdend met het advies van het comité besluit de Autoriteit overeenkomstig artikel 32, ***lid 1***, punt a), ix), of zij de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting financiële sancties oplegt. Het besluit van de Autoriteit wordt naar behoren gemotiveerd, met name wat het advies van het comité betreft, en wordt snel bekendgemaakt.

5. De in dit artikel uiteengezette procedure laat de procedure van ***de artikelen*** 12***, 13 en 14*** onverlet. ***Het in artikel 13, lid 5, opgenomen verbod op het indienen van een verzoek tot verificatie overeenkomstig artikel 13, leden 1 tot en met 4, gedurende de periode van twee maanden onmiddellijk voorafgaand aan de verkiezingen voor het Europees Parlement is niet van toepassing op de in dit artikel beschreven procedure.***

Artikel 16

Comité van onafhankelijke vooraanstaande personen

1. Het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen dat is opgericht bij Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 bestaat uit zes leden; het Europees Parlement, de Raad en de Commissie wijzen elk twee leden aan. De leden van het comité worden gekozen op grond van hun persoonlijke en professionele kwaliteiten. Zij zijn geen lid van het Europees Parlement, de Raad of de Commissie, bekleden geen gekozen ambt en zijn geen ambtenaren of andere personeelsleden van de Europese Unie of werknemer of voormalig werknemer van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting.

   De leden van het comité voeren hun taken onafhankelijk uit. Zij vragen noch aanvaarden instructies van instellingen of regeringen of van andere organen of instanties en onthouden zich van elke handeling die onverenigbaar is met de aard van hun taken.

   Na verkiezingen voor het Europees Parlement wordt binnen zes maanden na het einde van de eerste zitting van het Europees Parlement een nieuw comité ingesteld. Het mandaat van de leden is niet verlengbaar.

2. Het comité stelt zijn eigen reglement van orde vast. De voorzitter van het comité wordt door de leden uit hun midden gekozen overeenkomstig het reglement van orde van het comité. Het secretariaat en de financiering van het comité komen ten laste van het Europees Parlement. Het secretariaat van het comité handelt onder de exclusieve bevoegdheid van het comité.

3. Op verzoek van de Autoriteit geeft het comité advies over:

a) elke mogelijke ernstige en manifeste schending door een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting van de waarden waarop de Unie berust, als bedoeld in artikel 3, lid 1, ***punten*** d) ***en e)***, en artikel 3, lid 2, ***punten*** c) en ***d)***;

b) de vraag of een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting de uitslag van verkiezingen voor het Europees Parlement bewust heeft beïnvloed of heeft trachten te beïnvloeden door gebruik te maken van een inbreuk op de toepasselijke regels inzake de bescherming van persoonsgegevens;

In de in de punten a) en b) van de eerste alinea van dit lid bedoelde gevallen kan het comité relevante documenten of bewijsstukken vragen van de Autoriteit, het Europees Parlement, de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting, andere politieke partijen, politieke stichtingen of andere belanghebbenden, en kan het comité verzoeken hun vertegenwoordigers te horen. In het in punt b) van de eerste alinea van dit lid bedoelde geval verleent de in artikel 15 bedoelde nationale toezichthoudende autoriteit medewerking aan het comité overeenkomstig het toepasselijke recht.

Het comité houdt in zijn adviezen ten volle rekening met het fundamentele recht op vrijheid van vereniging en de noodzaak om in Europa pluralisme van politieke partijen te waarborgen.

De adviezen van het comité worden onverwijld voor het publiek toegankelijk gemaakt.

HOOFDSTUK III

RECHTSSTATUS VAN EUROPESE POLITIEKE PARTIJEN EN EUROPESE POLITIEKE STICHTINGEN

Artikel 17

Rechtspersoonlijkheid

Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen bezitten Europese rechtspersoonlijkheid.

Artikel 18

Wettelijke erkenning en handelingsbevoegdheid

Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen zijn in alle lidstaten wettelijk erkend en handelingsbevoegd.

Artikel 19

Toepasselijk recht

1. Op de Europese politieke partijen en de Europese politieke stichtingen is deze verordening van toepassing.

2. Voor de aangelegenheden die niet bij deze verordening worden geregeld, of, wanneer een aangelegenheid hierbij slechts gedeeltelijk is geregeld, voor de aspecten die niet onder deze verordening vallen, gelden voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen de desbetreffende bepalingen in het nationale recht van de lidstaat waar hun respectieve zetels zijn gevestigd.

Op activiteiten van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen in andere lidstaten is de relevante nationale wetgeving van deze lidstaten van toepassing.

3. Voor de aangelegenheden die niet bij deze verordening of de desbetreffende bepalingen bedoeld in lid 2 worden geregeld, of, wanneer een aangelegenheid hierbij slechts gedeeltelijk is geregeld, voor de aspecten die er niet onder vallen, gelden voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen de bepalingen van hun respectieve statuten.

Artikel 20

Verkrijging van Europese rechtspersoonlijkheid

1. Een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting verkrijgt Europese rechtspersoonlijkheid op de dag van de bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van het door de Autoriteit in overeenstemming met artikel 11 genomen besluit tot registratie.

2. Indien dit wordt vereist door de lidstaat waar de zetel is gevestigd van de verzoekende partij die om registratie als Europese politieke partij of Europese politieke stichting verzoekt, gaat het overeenkomstig artikel 10 ingediende verzoek vergezeld van een door die lidstaat afgegeven verklaring, waarin officieel wordt bevestigd dat de verzoekende partij heeft voldaan aan alle desbetreffende nationale vereisten voor indiening van het verzoek, en dat de statuten van de verzoekende partij in overeenstemming zijn met de desbetreffende bepalingen als bedoeld in artikel 19, lid 2, eerste alinea.

3. Indien de verzoekende partij rechtspersoonlijkheid bezit naar het recht van een lidstaat, beschouwt die lidstaat de verkrijging van Europese rechtspersoonlijkheid als omzetting van de nationale rechtspersoonlijkheid in Europese rechtspersoonlijkheid. De bestaande rechten en verplichtingen van de gewezen nationale juridische entiteit, die als zodanig ophoudt te bestaan, gaan in volle omvang over op de Europese juridische entiteit. De betrokken lidstaat stelt geen belemmerende voorwaarden vast voor dergelijke omzettingen. De verzoekende partij behoudt haar zetel in de betrokken lidstaat totdat een overeenkomstig artikel 11 genomen besluit is bekendgemaakt.

4. Indien de lidstaat waar de zetel van de verzoekende partij is gevestigd dit vereist, stelt de Autoriteit de datum van bekendmaking als bedoeld in lid 1 pas vast na overleg met die lidstaat.

Artikel 21

Beëindiging van de Europese rechtspersoonlijkheid

1. Een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting verliest haar Europese rechtspersoonlijkheid ***na schrapping uit het register bij*** besluit ***van de Autoriteit:***

a) indien de Autoriteit in het kader van de procedure van artikel 12 tot de bevinding komt dat:

i) de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting niet voldoet aan een van in artikel 3, lid 1, punt a), b), c), f), g) of h) of in artikel 3, lid 2, punt a), b), e), f), g) of h), vastgestelde registratievoorwaarden;

ii) de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting niet voldoet aan een van de in artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) en f), in artikel 4, lid 3, of in artikel 6, lid 1, punten a) tot en met e), punt g) of punt k), vastgestelde governancebepalingen;

iii) de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting zich in een van de in artikel 138, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde uitsluitingssituaties bevindt; of

iv) informatie die doorslaggevend was voor het besluit tot registratie van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting onjuist of misleidend was of dat het besluit met bedrog is verkregen;

b) indien de Autoriteit tijdens de procedure van artikel 13 van deze verordening vaststelt dat de in artikel 3, lid 1, punt d) of e), of artikel 3, lid 2, punt c) of d), van deze verordening vastgestelde registratievoorwaarden met betrekking tot de eerbiediging van de in artikel 2 VEU vervatte waarden waarop de Unie berust, door de betrokken Europese politieke partij of de bij haar aangesloten partijen of door de betrokken Europese politieke stichting of de bij haar aangesloten organisaties op ernstige en manifeste wijze zijn geschonden;

c) op verzoek van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting; of

d) op basis van een verzoek van een lidstaat dat voldoet aan de vereisten van artikel 14, leden 1 en 3.

2. ***Indien de Autoriteit besluit een*** Europese politieke partij ***uit het register te schrappen, schrapt zij ook een eventuele met haar verbonden*** Europese politieke stichting ***uit het register***.

3. ***Het besluit van de Autoriteit tot schrapping van een*** Europese politieke partij of Europese politieke stichting ***uit het register wordt gericht en gemeld aan de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting. Het besluit wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.***

4. Indien de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting rechtspersoonlijkheid verkrijgt naar het recht van de lidstaat waar haar zetel is gevestigd, beschouwt die lidstaat dit als omzetting van de Europese rechtspersoonlijkheid in nationale rechtspersoonlijkheid, waarbij de bestaande rechten en verplichtingen van de gewezen Europese juridische entiteit in volle omvang overgaan. De betrokken lidstaat stelt geen belemmerende voorwaarden vast voor dergelijke omzettingen.

5. Indien de Europese politieke partij of Europese politieke stichting geen rechtspersoonlijkheid verkrijgt naar het recht van de lidstaat waar haar zetel is gevestigd, wordt zij ontbonden volgens het toepasselijke recht van die lidstaat. De betrokken lidstaat kan eisen dat de ontbinding wordt voorafgegaan door de verkrijging door de betrokken partij of stichting van nationale rechtspersoonlijkheid overeenkomstig lid 4.

6. In alle situaties als bedoeld in de leden 4 en 5 van dit artikel waarborgt de betrokken lidstaat dat volledig wordt voldaan aan de in artikel 3 neergelegde voorwaarde inzake het ontbreken van een winstoogmerk. De Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement kunnen met de betrokken lidstaat afspraken maken inzake de gedetailleerde regelingen voor beëindiging van de Europese rechtspersoonlijkheid, met name om de terugvordering van middelen uit de algemene begroting van de Unie en de inning van overeenkomstig artikel 32 opgelegde financiële sancties te waarborgen.

HOOFDSTUK IV
BEPALINGEN INZAKE FINANCIERING

Artikel 22
Financieringsvoorwaarden

1. Een Europese politieke partij die overeenkomstig de in deze verordening vastgestelde voorwaarden en procedures is geregistreerd, die door ten minste één van haar leden in het Europees Parlement vertegenwoordigd is, en die zich niet in één van de in artikel 138, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde uitsluitingssituaties bevindt, kan een verzoek om financiering uit de algemene begroting van de Unie indienen, overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen die door de ordonnateur van het Europees Parlement in een oproep tot het indienen van verzoeken om bijdragen ***uit de algemene begroting van de Unie*** zijn vastgesteld.

2. Een Europese politieke stichting die verbonden is met een Europese politieke partij die overeenkomstig lid 1 van dit artikel een verzoek om financiering kan indienen, die overeenkomstig de in deze verordening vastgestelde voorwaarden en procedures is geregistreerd, en die zich niet in één van de in artikel 138, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde uitsluitingssituaties bevindt, kan een verzoek om financiering uit de algemene begroting van de Unie indienen, overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen die door de ordonnateur van het Europees Parlement in een oproep tot het indienen van voorstellen zijn neergelegd.

3. Wanneer wordt bepaald of is voldaan aan de voorwaarden voor financiering uit de algemene begroting van de Unie overeenkomstig lid 1 van dit artikel en artikel 3, lid 1, punt b), en voor de toepassing van artikel 24, lid 1, wordt ervan uitgegaan dat een lid van het Europees Parlement slechts lid is van één Europese politieke partij, die, indien van toepassing, de partij is waartoe zijn of haar nationale of regionale politieke partij behoort op de uiterste datum voor het indienen van verzoeken om financiering.

Hierbij wordt rechtstreeks lidmaatschap van een lid van het Europees Parlement van een Europese politieke partij aanvaard in gevallen waarin dat lid van het Europees Parlement geen lid is van een nationale of regionale partij die verbonden is aan een Europese politieke partij.

4. Financiële bijdragen of subsidies uit de algemene begroting van de Unie bedragen niet meer dan 95 % van de jaarlijkse vergoedbare kosten die in de begroting van een Europese politieke partij zijn opgenomen en ***niet meer dan 95 %*** van de subsidiabele kosten die een Europese politieke stichting heeft gemaakt. Europese politieke partijen kunnen het ongebruikte deel van de toegekende bijdrage van de Unie gebruiken om vergoedbare kosten te dekken binnen het begrotingsjaar volgend op de toekenning ervan. Bedragen die na dat begrotingsjaar ongebruikt blijven, worden overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 teruggevorderd.

5. Binnen de in de artikelen 26 en 27 bepaalde beperkingen hebben uitgaven die door middel van een financiële bijdrage ***uit de algemene begroting van de Unie*** vergoed kunnen worden betrekking op administratieve kosten, kosten in verband met technische ondersteuning, bijeenkomsten, onderzoek, grensoverschrijdende evenementen, studies, voorlichting en publicaties, alsmede op kosten in verband met campagnes.

Artikel 23

Verzoek om financiering

1. Een Europese politieke partij of Europese politieke stichting die voldoet aan de voorwaarden van artikel 22, lid 1 of 2, en die voor financiering uit de algemene begroting van de Unie in aanmerking wenst te komen, dient na een oproep tot het indienen van verzoeken om bijdragen ***uit de algemene begroting van de Unie*** of een oproep tot het indienen van voorstellen een verzoek in bij het Europees Parlement.

2. De Europese politieke partij en de Europese politieke stichting moeten, op het ogenblik van hun verzoek, aan de in artikel 28 opgesomde verplichtingen voldoen. Vanaf de datum van de toepassing ervan tot de afsluiting van het begrotingsjaar of het einde van de activiteit waarop de bijdrage of subsidie ***uit de algemene begroting van de Unie*** betrekking heeft, moeten zij in het register opgenomen blijven en mogen zij aan geen van de in artikel 32, lid 1, punten a), vii) tot en met ***ix)***, opgenomen sancties onderworpen zijn.

3. Een Europese politieke stichting voegt haar jaarlijkse werkprogramma of actieplan bij haar verzoek.

4. De ordonnateur van het Europees Parlement neemt binnen drie maanden na de afsluiting van de oproep tot het indienen van verzoeken om bijdragen ***uit de algemene begroting van de Unie*** of de oproep tot het indienen van voorstellen een besluit en keurt de desbetreffende kredieten goed en beheert deze in overeenstemming met Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

5. Een Europese politieke stichting kan alleen een verzoek om financiering uit de algemene begroting van de Unie indienen via de Europese politieke partij waaraan zij verbonden is.

Artikel 24

Criteria voor toekenning en verdeling van middelen

1. De kredieten die beschikbaar zijn voor die Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen waaraan overeenkomstig artikel 23 bijdragen of subsidies zijn toegekend, worden jaarlijks als volgt verdeeld:

a) 10 % wordt gelijkelijk verdeeld tussen de begunstigde Europese politieke partijen;

b) 90 % wordt over de begunstigde Europese politieke partijen verdeeld in verhouding tot hun aantal gekozen leden in het Europees Parlement.

Dezelfde verdeelsleutel wordt gebruikt voor het toekennen van financiering aan Europese politieke stichtingen, op grond van hun banden met een Europese politieke partij.

2. De in lid 1 van dit artikel bedoelde verdeling wordt gebaseerd op het aantal gekozen leden in het Europees Parlement die lid zijn van de verzoekende Europese politieke partij op de uiterste datum voor indiening van financieringsverzoeken, rekening houdend met artikel 22, lid 3.

Na deze datum hebben wijzigingen van dit aantal geen invloed op het respectieve financieringsaandeel van Europese politieke partijen of Europese politieke stichtingen. Dit geldt onverminderd de vereiste in artikel 22, lid 1, dat een Europese politieke partij door ten minste één van haar leden in het Europees Parlement vertegenwoordigd moet zijn.

Artikel 25

*Donaties, bijdragen en **zelf gegenereerde** middelen*

1. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen mogen donaties tot een waarde van 18 000 EUR per donateur per jaar aanvaarden van natuurlijke personen of rechtspersonen.

2. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen leggen, bij het indienen van hun jaarrekeningen in overeenstemming met artikel 28, eveneens een lijst van donateurs over waarop zowel hun respectieve donaties als de aard en waarde van elk van de donaties worden vermeld. Dit lid geldt eveneens voor de bijdragen van ***aangesloten*** partijen ***uit de Unie en aangesloten organisaties uit de Unie, voor bijdragen van individuele leden*** van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen ***van meer dan 1 500 EUR en voor zelf gegenereerde middelen van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen***.

   Voor donaties ***en bijdragen*** van natuurlijke personen met een waarde van meer dan 1 500 EUR ***per donateur per jaar, maar*** minder dan of gelijk aan 3 000 EUR, geeft de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting aan of de desbetreffende ***natuurlijke personen*** vooraf schriftelijk toestemming hebben gegeven voor publicatie, overeenkomstig artikel 39, lid 1, punt e).

3. Donaties die Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen in de zes maanden voorafgaand aan verkiezingen voor het Europees Parlement ontvangen, worden wekelijks schriftelijk en in overeenstemming met lid 2 aan de Autoriteit gemeld.

4. Afzonderlijke donaties ter waarde van meer dan 12 000 EUR die door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen zijn aangenomen, worden onmiddellijk schriftelijk en in overeenstemming met de bepalingen van lid 2 aan de Autoriteit gemeld.

5. Voor alle donaties ter waarde van meer dan 3 000 EUR ***per donateur per jaar*** verzoeken de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen donateurs om de nodige informatie te verstrekken zodat zij naar behoren kunnen worden geïdentificeerd. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen sturen de ontvangen informatie aan de Autoriteit door op haar verzoek.

   De Autoriteit stelt een formulier vast ***dat moet worden gebruikt voor de identificatie van de donateurs als bedoeld in*** de eerste alinea.

6. Een Europese politieke partij of Europese politieke stichting aanvaardt geen van de volgende zaken:

   a) anonieme donaties of bijdragen;

   b) donaties uit de begrotingen van fracties in het Europees Parlement;

   c) donaties van overheden van lidstaten of derde landen, of van ondernemingen waarop die overheid direct of indirect een overheersende invloed kan uitoefenen, hetzij op grond van eigendom of financiële participatie, hetzij via de op de onderneming toepasselijke bepalingen; of

   d) donaties van particuliere entiteiten die gevestigd zijn in derde landen of van personen uit derde landen die niet stemgerechtigd zijn voor de verkiezingen voor het Europees Parlement.

7. Een donatie die op grond van deze verordening niet is toegestaan, wordt binnen 30 dagen na ontvangst door de Europese politieke partij of de Europese politieke stichting aan de donateur of de namens de donateur optredende persoon terugbetaald. Indien terugbetaling van de donatie niet mogelijk is, wordt hiervan melding gedaan aan de Autoriteit en het Europees Parlement.

   Indien een donatie is gemeld overeenkomstig de eerste alinea van dit lid, stelt de ordonnateur van het Europees Parlement een schuldvordering vast en geeft opdracht deze in te vorderen, overeenkomstig de artikelen 98, 99 en 100 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. De middelen worden als algemene ontvangsten in de afdeling van het Europees Parlement in de algemene begroting van de Unie opgenomen.

8. De Autoriteit voert ***controles*** uit wanneer zij redenen heeft om te vermoeden dat een donatie ***is aanvaard*** in strijd met deze verordening. Daartoe kan zij de Europese politieke partij of de Europese politieke stichting en hun donateurs om aanvullende informatie verzoeken ***en kan zij samenwerken met de bevoegde autoriteiten van de lidstaten***.

9. ***Een*** Europese politieke partij ***mag*** bijdragen ***ontvangen van haar leden, ongeacht of dit aangesloten partijen uit de Unie of burgers van de Unie zijn***. ***Deze*** bijdragen mogen echter niet meer bedragen dan 40 % van de jaarlijkse begroting van ***de betreffende*** Europese politieke partij.

10. ***Een*** Europese politieke stichting ***mag*** bijdragen ***ontvangen van haar leden, ongeacht of dit aangesloten organisaties uit de Unie of burgers van de Unie zijn***, en bijdragen van de Europese politieke partij waarmee zij verbonden is. ***Deze*** bijdragen mogen echter niet meer bedragen dan 40 % van de jaarlijkse begroting van ***die*** Europese politieke stichting en mogen niet afkomstig zijn uit middelen die een Europese politieke partij overeenkomstig deze verordening uit de algemene begroting van de Unie heeft ontvangen.

De bewijslast berust bij de betrokken Europese politieke partij, die de herkomst van de voor de financiering van de met haar verbonden Europese politieke stichting gebruikte middelen duidelijk in haar rekeningen aangeeft.

11. Onverminderd de leden ***9*** en ***10*** mogen Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen bijdragen van burgers die als lid bij hen zijn aangesloten aanvaarden tot een waarde van 18 000 EUR per lid per jaar, indien dergelijke bijdragen door het betreffende lid in eigen naam worden gegeven.

Het in de eerste alinea neergelegde maximumbedrag is niet van toepassing indien het betreffende lid tevens een gekozen lid van het Europees Parlement, van een nationaal parlement of van een regionaal parlement of regionale assemblee is.

12. Bijdragen die krachtens deze verordening niet zijn toegestaan, worden terugbetaald overeenkomstig lid 7.

13. De ***zelf gegenereerde*** middelen van een Europese politieke partij of van een Europese politieke stichting mogen niet meer bedragen dan ***3 %*** van de jaarlijkse begroting van die Europese politieke partij ***dan wel 5 % van de jaarlijkse begroting van die*** Europese politieke stichting.

Artikel 26

Financiering van campagnes ***voor de verkiezingen voor het Europees Parlement***

1. Onder voorbehoud van het bepaalde in de tweede alinea van dit lid kan de financiering van Europese politieke partijen uit de algemene begroting van de Unie of enige andere bron worden gebruikt voor de financiering van campagnes die Europese politieke partijen voeren voor verkiezingen voor het Europees Parlement waaraan zij of hun leden zoals voorgeschreven in artikel 3, lid 1, punt g), deelnemen***, alsook voor de financiering van gezamenlijke Europese politieke activiteiten***.

   Overeenkomstig artikel 8 van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen[15] wordt voor alle politieke partijen, kandidaten en derde partijen de financiering en mogelijke beperking van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen voor het Europees Parlement, naast hun deelname aan die verkiezingen, in elke lidstaat door nationale bepalingen geregeld.

---

15 PB L 278 van 8.10.1976, blz. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1976/787(2)/oj.

2. Uitgaven in verband met de in ***lid*** 1 bedoelde campagnes worden duidelijk als zodanig vermeld in de jaarrekeningen van de Europese politieke partijen.

Artikel 27

Financieringsverbod

1. Onverminderd artikel 26, lid 1, wordt financiering van Europese politieke partijen uit de algemene begroting van de Unie of enige andere bron niet gebruikt voor directe of indirecte financiering van andere politieke partijen, met name nationale partijen of kandidaten. Op deze nationale politieke partijen en kandidaten blijft de nationale regelgeving van toepassing.

2. Financiering van Europese politieke stichtingen uit de algemene begroting van de Unie of enige andere bron wordt voor geen andere doeleinden gebruikt dan voor het financieren van hun activiteiten zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 5), en voor uitgaven die rechtstreeks verband houden met de overeenkomstig artikel 6 in hun statuten genoemde doelstellingen. Zij wordt met name niet gebruikt voor directe of indirecte financiering van verkiezingen, politieke partijen of kandidaten, of andere stichtingen.

Het in de eerste alinea vastgestelde verbod belet Europese politieke stichtingen niet om te zorgen voor capaciteitsopbouw om de vorming van toekomstige politieke leiders in de Unie te ondersteunen of opleiding te verstrekken aan personen tot de datum waarop zij kandidaat worden overeenkomstig de nationale regelgeving of tot de datum van hun benoeming in de nationale partij, indien deze datum eerder valt.

3. ***Financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen uit de algemene begroting van de Unie of enige andere bron wordt niet gebruikt voor het financieren van referendumcampagnes.***

HOOFDSTUK V

CONTROLE EN SANCTIES

Artikel 28

Verplichtingen inzake rekeningen, controle en verslaglegging

1. Binnen zes maanden na afsluiting van het begrotingsjaar dienen de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen bij de ordonnateur van het Europees Parlement ***in een open, machineleesbaar formaat*** de volgende documenten in:

a) hun jaarrekeningen en begeleidende nota's met betrekking tot hun ontvangsten en uitgaven, en activa en passiva bij aanvang en bij afsluiting van het begrotingsjaar, overeenkomstig het toepasselijke recht in de lidstaat waar hun zetel is gevestigd;

b) een externe-auditverslag van de jaarrekeningen met betrekking tot zowel de betrouwbaarheid van die jaarrekeningen als de wettigheid en regelmatigheid van hun ontvangsten en uitgaven, dat is opgesteld door een onafhankelijke instantie of deskundige;

c) de overeenkomstig artikel 25, leden 2, 3 en 4, overgelegde lijst van donateurs en contribuanten en hun respectieve donaties of bijdragen.

Daarnaast dienen de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen binnen zes maanden na afsluiting van het begrotingsjaar een kopie van alle in de eerste alinea bedoelde documenten in bij de Autoriteit en het bevoegde nationale contactpunt in de lidstaat waar hun zetel is gevestigd. Die kopie wordt ingediend in een open, machineleesbaar formaat.

2. In geval van uitgaven die gezamenlijk zijn gedaan door Europese politieke partijen en nationale politieke partijen of door Europese politieke stichtingen en nationale politieke stichtingen, of met andere organisaties, worden de bewijsstukken met betrekking tot de uitgaven die door de Europese politieke partijen of de Europese politieke stichtingen rechtstreeks of via deze derden zijn gedaan, bij de in lid 1 bedoelde jaarrekeningen gevoegd.

3. De in lid 1, punt b), bedoelde onafhankelijke externe instanties of deskundigen worden gekozen door, krijgen hun opdracht van en worden betaald door het Europees Parlement. Zij worden naar behoren gemachtigd om volgens het toepasselijke recht in de lidstaat waar hun zetel is gevestigd rekeningen te controleren.

4. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen verstrekken alle informatie die door de onafhankelijke instanties of deskundigen in het kader van hun controle wordt gevraagd.

5. De onafhankelijke instanties of deskundigen stellen de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement in kennis van elk vermoeden van illegale activiteiten, fraude of corruptie die de financiële belangen van de Unie kunnen schaden. De Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement stellen de nationale contactpunten hiervan in kennis.

Artikel 29

Algemene regels voor de controle

1. Controle op de naleving door Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen van de uit deze verordening voortvloeiende verplichtingen wordt in samenwerking uitgeoefend door de Autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement en de bevoegde lidstaten.

2. De Autoriteit controleert de naleving door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen van de uit deze verordening voortvloeiende verplichtingen, in het bijzonder wat betreft artikel 3, artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) en f), ***artikel 4, lid 3, artikel 5,*** artikel 6, lid 1, punten a) tot en met e)***,*** g) ***en k)***, artikel 11, leden 5 en 6, en de artikelen 25, 26 en 27.

   De ordonnateur van het Europees Parlement controleert de naleving door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen van de uit deze verordening ***en uit Verordening (EU, Euratom) 2024/2509*** voortvloeiende verplichtingen die betrekking hebben op de financiering door de Unie. Bij de uitvoering van die controle neemt het Europees Parlement de nodige maatregelen met het oog op de preventie en de bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt.

3. De in lid 2 van dit artikel bedoelde controle door de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement strekt zich niet uit tot de naleving door Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen van de uit het toepasselijke nationaal recht voortvloeiende verplichtingen als bedoeld in artikel 19.

4. De Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen verstrekken alle informatie die wordt gevraagd door de Autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement, de Rekenkamer, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) of de lidstaten, en die nodig is voor het uitvoeren van de controles waarvoor zij krachtens deze verordening verantwoordelijk zijn.

Desgevraagd en ten behoeve van de controle van de naleving van artikel 25 verstrekken de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen aan de Autoriteit informatie met betrekking tot bijdragen van individuele leden en de identiteit van die leden. Bovendien kan de Autoriteit in voorkomend geval van Europese politieke partijen verlangen dat zij ondertekende bevestigende verklaringen van leden die een gekozen ambt bekleden voorleggen ten behoeve van de controle van de naleving van de in artikel 3, lid 1, punt b), i), neergelegde voorwaarde.

Artikel 30

Uitvoering en controle met betrekking tot financiering van de Unie

1. Kredieten voor de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen worden vastgesteld volgens de jaarlijkse begrotingsprocedure en uitgevoerd overeenkomstig deze verordening en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

De voorwaarden voor bijdragen en subsidies worden door de ordonnateur van het Europees Parlement in de oproep tot het indienen van verzoeken om bijdragen en de oproep tot het indienen van voorstellen vastgesteld.

2. De controle op financiering afkomstig uit de algemene begroting van de Unie en het gebruik ervan wordt overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 uitgeoefend.

   De controle geschiedt daarenboven op grond van een jaarlijkse audit door een externe en onafhankelijke instantie, als beschreven in artikel 28, lid 1.

3. De Rekenkamer oefent haar controlerende bevoegdheden uit in overeenstemming met artikel 287 VWEU.

4. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen die op grond van deze verordening financiering ontvangen, verstrekken de Rekenkamer op haar verzoek alle documenten of inlichtingen die voor de uitoefening van haar taak noodzakelijk zijn.

5. In het besluit of de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie wordt uitdrukkelijk vastgelegd dat het Europees Parlement en de Rekenkamer bevoegd zijn om aan de hand van stukken en ter plaatse controles uit te voeren met betrekking tot een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting die respectievelijk een bijdrage of een subsidie uit de algemene begroting van de Unie heeft ontvangen.

6. De Rekenkamer en de ordonnateur van het Europees Parlement, of een andere door de ordonnateur van het Europees Parlement gemachtigde externe instantie, kunnen de nodige controles en verificaties ter plaatse uitvoeren om de wettigheid van de uitgaven te controleren en na te gaan of de bepalingen van het besluit of de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie zijn nageleefd, en, wat betreft de Europese politieke stichtingen, of het werkprogramma of de actie naar behoren is uitgevoerd. De betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting verstrekt alle hiervoor benodigde documenten en inlichtingen.

7. OLAF kan overeenkomstig de bepalingen en procedures van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad[16] en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad[17] onderzoeken, waaronder controles en verificaties ter plaatse, uitvoeren om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten in verband met bijdragen of subsidies uit hoofde van deze verordening waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Deze controles kunnen eventueel leiden tot een besluit tot terugvordering door de ordonnateur van het Europees Parlement.

---

16 Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

17 Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

Artikel 31

Technische ondersteuning

Iedere vorm van technische ondersteuning door het Europees Parlement van Europese politieke partijen berust op het beginsel van gelijke behandeling. Zij wordt verleend volgens voorwaarden die niet ongunstiger zijn dan die welke gelden voor andere externe organisaties en verenigingen waaraan vergelijkbare voorzieningen ter beschikking kunnen worden gesteld en zij wordt verleend tegen overlegging van een factuur en tegen betaling.

Artikel 32

Sancties

1. De Autoriteit legt in de volgende gevallen financiële sancties op:

a) niet-kwantificeerbare inbreuken:

i) indien niet wordt voldaan aan de vereisten van artikel 11, lid 5 of lid 6;

ii) indien de aangegane verplichtingen niet worden nagekomen en niet wordt gehandeld overeenkomstig de informatie die de Europese politieke partij of de Europese politieke stichting heeft verstrekt, overeenkomstig artikel 4, lid 1, punten a), b), d), e) ***en*** f), ***artikel 4, lid 3,*** en artikel 6, lid 1, punten a), b), d)***,*** e) ***en k)***;

iii) indien niet wordt voldaan aan de verplichtingen van artikel 5, lid 1;

iv) indien niet wordt voldaan aan de verplichtingen van artikel 5, lid 2;

v) indien de lijst van donateurs en hun respectieve donaties niet wordt overgelegd overeenkomstig artikel 25, lid 2, of donaties niet worden gemeld overeenkomstig artikel 25, leden 3 en 4;

vi) indien een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting haar verplichtingen die zijn vastgelegd in artikel 28, lid 1, of artikel 29, lid 4, niet is nagekomen;

vii) indien een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting zich in een van de in artikel 138, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde uitsluitingssituaties bevindt;

viii) indien de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting op enig moment opzettelijk onjuiste of misleidende informatie heeft achtergehouden of verstrekt;

ix) indien overeenkomstig de in artikel 15 bedoelde verificatieprocedure wordt vastgesteld dat een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting de uitslag van verkiezingen voor het Europees Parlement bewust heeft beïnvloed of heeft trachten te beïnvloeden door gebruik te maken van een inbreuk op de toepasselijke regels inzake de bescherming van persoonsgegevens;

b) kwantificeerbare inbreuken:

i) indien een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting donaties en bijdragen heeft aanvaard die krachtens artikel 25, lid 1 of ***6***, niet zijn toegestaan, tenzij is voldaan aan de voorwaarden van artikel 25, lid 7;

ii) indien niet wordt voldaan aan de vereisten van de artikelen 26 en 27.

2. De ordonnateur van het Europees Parlement kan een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting voor maximaal vijf jaar, of maximaal tien jaar in geval van herhaalde inbreuken binnen een periode van vijf jaar, uitsluiten van toekomstige financiering door de Unie wanneer zij schuldig is bevonden aan een van de in lid 1, punt a), vii) en viii), van dit artikel genoemde inbreuken. Dit laat de bevoegdheden van de ordonnateur van het Europees Parlement als vastgelegd in artikel 235 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 onverlet.

3. Voor de toepassing van de leden ***1 en 2*** worden de volgende financiële sancties opgelegd aan een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting:

a) voor niet-kwantificeerbare inbreuken: een vast percentage van de jaarlijkse begroting van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting:

i) maximaal 5 %;

ii) tussen 5 % en 10 % bij een samenloop van inbreuken;

iii) tussen 10 % en 15 % bij een herhaalde inbreuk;

iv) tussen 15 % en 20 % bij verdere herhaalde inbreuken;

v) een derde van de in de punten i) tot en met iv) genoemde percentages indien de Europese politieke partij of Europese politieke stichting de inbreuk uit eigen beweging heeft aangegeven voordat de Autoriteit een officieel onderzoek is gestart, zelfs bij een samenloop van inbreuken of een herhaalde inbreuk, en de betrokken partij of stichting passende corrigerende maatregelen heeft genomen;

vi) 50 % van de jaarlijkse begroting van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting van het voorgaande jaar, indien de ***betrokken*** Europese politieke partij of Europese politieke stichting zich in een van de in artikel 138, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde uitsluitingssituaties bevindt;

b) voor kwantificeerbare inbreuken: een vast percentage van het bedrag van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen***, of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, overeenkomstig de volgende schaal, maar ten hoogste 10 % van de jaarlijkse begroting van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting:

i) 100 % van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen ***of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, indien deze 50 000 EUR of minder bedragen;

ii) 150 % van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen ***of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, indien deze meer dan 50 000 EUR maar niet meer dan 100 000 EUR bedragen;

iii) 200 % van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen ***of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, indien deze meer dan 100 000 EUR maar niet meer dan 150 000 EUR bedragen;

iv) 250 % van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen ***of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, indien deze meer dan 150 000 EUR maar niet meer dan 200 000 EUR bedragen;

v) 300 % van de onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen ***of van de middelen die zijn gebruikt voor op grond van artikel 27 verboden financiering***, indien deze meer dan 200 000 EUR bedragen;

vi) een derde van de in de punten i) tot en met v) genoemde percentages indien de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting de inbreuk uit eigen beweging heeft aangegeven voordat de Autoriteit en/of de ordonnateur van het Europees Parlement een officieel onderzoek is gestart en de betrokken partij of stichting passende corrigerende maatregelen heeft genomen.

Voor de toepassing van de in de eerste alinea van dit lid genoemde percentages wordt elke donatie of bijdrage ***of elk bedrag dat is gebruikt voor uit hoofde van artikel 27 verboden financiering*** afzonderlijk beoordeeld.

4. Indien een Europese politieke partij of Europese politieke stichting ***een inbreuk heeft begaan op grond waarvan zowel oplegging van een financiële sanctie als schrapping van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register gerechtvaardigd is, gaat de Autoriteit alleen over tot schrapping van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register.***

5. De Autoriteit vordert de desbetreffende bedragen terug van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting waaraan financiële sancties zijn opgelegd.

6. Voor de in deze verordening vastgelegde sancties geldt een verjaringstermijn van tien jaar vanaf de dag waarop de betreffende inbreuk werd begaan, of, indien sprake is van aanhoudende of herhaalde inbreuken, vanaf de datum waarop de inbreuken werden beëindigd.

7. Indien een besluit van de nationale toezichthoudende autoriteit als bedoeld in artikel 15 is ingetrokken of indien een tegen een dergelijk besluit ingesteld beroep is toegewezen en alle nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, herziet de Autoriteit op verzoek van de betrokken Europese politieke partij of de Europese politieke stichting de krachtens lid 1, punt a), ix), van dit artikel opgelegde sanctie.

Artikel 33

Verantwoordelijkheid van natuurlijke personen

Wanneer de Autoriteit in de situaties bedoeld in artikel 32, lid 1, punt a), vii) of viii), een financiële sanctie oplegt, kan zij, met het oog op de terugvordering als bedoeld in artikel 36, lid 2, bepalen dat een natuurlijke persoon die lid is van het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting, of die ten aanzien van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid heeft, tevens verantwoordelijk is voor de inbreuk in de volgende gevallen:

a) in de situatie bedoeld in artikel 32, lid 1, punt a), vii), indien de natuurlijke persoon bij de in die bepaling bedoelde rechterlijke beslissing ook verantwoordelijk is gesteld voor de onwettige activiteiten in kwestie;

b) in de situatie bedoeld in artikel ***32***, lid 1, punt a), viii), indien de natuurlijke persoon ook verantwoordelijk is voor de gedragingen of onjuistheden in kwestie.

Artikel 34

Samenwerking tussen de autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement en de lidstaten

1. Via de nationale contactpunten delen de Autoriteit, de ordonnateur van het Europees Parlement en de lidstaten informatie en stellen zij elkaar regelmatig op de hoogte van kwesties in verband met financieringsbepalingen, controles en sancties.

   Zij maken tevens afspraken over de praktische regelingen voor deze uitwisseling van informatie, en stellen daarbij onder andere regels vast inzake de bekendmaking van vertrouwelijke informatie of bewijsstukken en de samenwerking tussen lidstaten.

2. De Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement wisselen regelmatig van gedachten en wisselen regelmatig informatie uit over de uitlegging en uitvoering van deze verordening.

3. De ordonnateur van het Europees Parlement stelt de Autoriteit in kennis van bevindingen die aanleiding kunnen geven tot het opleggen van sancties overeenkomstig artikel 32, leden 1 tot en met 3, teneinde de Autoriteit in staat te stellen passende maatregelen te treffen. De Autoriteit neemt binnen zes maanden een besluit over de oplegging van sancties.

4. De Autoriteit stelt de ordonnateur van het Europees Parlement in kennis van besluiten die zij heeft genomen met betrekking tot sancties, teneinde laatstgenoemde in staat te stellen hieraan een passend vervolg te geven overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 35

Corrigerende maatregelen en beginselen van goed bestuur

1. Met het oog op de volledige naleving van de verplichtingen als bedoeld in artikel 41, en voorafgaand aan het definitieve besluit van de Autoriteit inzake een van de in artikel 32, ***lid 1, punt a), i) tot en met vi)***, bedoelde sancties, stelt de Autoriteit of de ordonnateur van het Europees Parlement de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting in de gelegenheid de maatregelen te treffen die nodig zijn om de situatie binnen een redelijke termijn, die normaal gesproken niet langer mag duren dan een maand, te verhelpen. In het bijzonder geeft de Autoriteit of de ordonnateur van het Europees Parlement de gelegenheid tot het corrigeren van schrijf- en rekenfouten, het zo nodig verstrekken van aanvullende documenten of informatie of het rechtzetten van kleine tekortkomingen.

2. Indien een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting heeft nagelaten binnen de in lid 1 van dit artikel voorgeschreven termijn corrigerende maatregelen te nemen, worden passende sancties overeenkomstig artikel 32 opgelegd.

Artikel 36

Beëindiging met toekomstig effect van een financieringsbesluit

1. De ordonnateur van het Europees Parlement beëindigt ***een financieringsbesluit dat gericht is tot een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting met toekomstig effect indien een van de volgende besluiten is genomen:***

a) een besluit tot schrapping van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register, mits dit niet gebaseerd is op de redenen voor schrapping uit het register als bedoeld in artikel 21, lid 1, punt a), iv); of

b) een sanctiebesluit dat is vastgesteld overeenkomstig artikel 32, lid 1, punt a), vii) en viii).

Andere redenen voor beëindiging met toekomstig effect van een financieringsbesluit kunnen in de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie worden vermeld.

2. ***Een besluit tot beëindiging met toekomstig effect van het financieringsbesluit wordt van kracht op de in dat besluit vermelde datum of, indien hier geen datum in is vermeld, op de datum waarop het ter kennis wordt gebracht van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting.***

3. De beëindiging met toekomstig effect van het financieringsbesluit heeft de volgende gevolgen:

a) de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie wordt beëindigd op de in lid 2 bedoelde datum;

b) betalingen door de ordonnateur van het Europees Parlement blijven beperkt tot de door de Europese politieke partij werkelijk gedane vergoedbare uitgaven of de door de Europese politieke stichting werkelijk gemaakte subsidiabele kosten tot aan de in lid 2 bedoelde datum;

c) uitgaven of kosten die door de Europese politieke partij of Europese politieke stichting worden gedaan of gemaakt vanaf de in lid 2 bedoelde datum worden aangemerkt als niet-vergoedbare uitgaven of niet-subsidiabele kosten;

d) de ordonnateur van het Europees Parlement vordert alle onverschuldigd betaalde middelen van de Unie terug, met inbegrip van:

i) middelen van de Unie die zijn uitgegeven voor niet-vergoedbare uitgaven of niet-subsidiabele kosten; en

ii) niet-gebruikte voorfinanciering van de Unie die niet is uitgegeven vóór de in lid 2 bedoelde datum, met inbegrip van niet-bestede middelen van de Unie van voorgaande jaren; en

e) de ordonnateur van het Europees Parlement vordert onverschuldigd betaalde bedragen terug van een natuurlijke persoon ten aanzien van wie een besluit overeenkomstig artikel 33 is genomen, rekening houdend, in voorkomend geval, met de uitzonderlijke omstandigheden met betrekking tot die natuurlijke persoon.

Artikel 37

Intrekking met terugwerkende kracht van een financieringsbesluit

1. Op basis van een besluit van de Autoriteit tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register, op grond van de in artikel 21, lid 1, punt a), iv), genoemde reden voor schrapping uit het register, trekt de ordonnateur van het Europees Parlement de tot de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting gerichte financieringsbesluiten met terugwerkende kracht in vanaf de datum van vaststelling van dat besluit.

2. De intrekking met terugwerkende kracht van het financieringsbesluit heeft de volgende gevolgen:

a) de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie wordt beëindigd op de datum van de kennisgeving van die beëindiging aan de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting;

b) alle uitgaven of kosten van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting worden aangemerkt als niet-vergoedbare uitgaven of niet-subsidiabele kosten; en

c) alle bedragen die in het kader van de overeenkomst tot toekenning van een bijdrage of subsidie zijn betaald, en alle niet-bestede middelen van de Unie uit voorgaande jaren, worden als onverschuldigde betalingen beschouwd en worden teruggevorderd overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

HOOFDSTUK VI
SLOTBEPALINGEN

Artikel 38
Informatieverstrekking aan de burgers

Behoudens het bepaalde in de artikelen 26 en 27 en hun eigen statuten en interne regelingen, kunnen Europese politieke partijen in het kader van verkiezingen voor het Europees Parlement alle passende maatregelen nemen om de burgers van de Unie te informeren over de banden tussen nationale politieke partijen en kandidaten en de betrokken Europese politieke partijen.

Artikel 39
Transparantie

1. Het Europees Parlement ***of*** de Autoriteit***, overeenkomstig de verdeling van hun bevoegdheden uit hoofde van deze verordening, publiceert in een open, machineleesbaar formaat en*** op een speciaal daartoe gecreëerde website ***het volgende***:

   a) de namen en statuten van alle geregistreerde Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, samen met de overeenkomstig artikel 10 bij het verzoek om registratie ingediende documenten, uiterlijk vier weken nadat de Autoriteit haar besluit heeft genomen, evenals alle nadien krachtens artikel 11, leden 5 en 6, aan de Autoriteit meegedeelde wijzigingen;

b) een lijst van de verzoeken die niet zijn ingewilligd, samen met de overeenkomstig artikel 10 bij het verzoek om registratie ingediende documenten en de redenen voor de afwijzing, uiterlijk vier weken nadat de Autoriteit haar besluit heeft genomen;

c) een jaarlijks verslag met een tabel van de bedragen die zijn betaald aan de respectieve Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, per begrotingsjaar waarvoor bijdragen zijn ontvangen of subsidies zijn betaald uit de algemene begroting van de Unie;

d) de in artikel 28, lid 1, bedoelde jaarrekeningen en externe-auditverslagen alsook, voor Europese politieke stichtingen, de eindverslagen over de uitvoering van de werkprogramma's of acties;

e) de overeenkomstig artikel 25, leden 2, 3 en 4, door de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen gemelde namen van donateurs en hun donaties, met uitzondering van donaties van natuurlijke personen met een waarde van ten hoogste 1 500 EUR per donateur per jaar, die worden gemeld als "kleine donaties"; donaties van natuurlijke personen waarvan de waarde per jaar meer dan 1 500 EUR bedraagt en minder dan of gelijk is aan 3 000 EUR worden niet gepubliceerd zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming daartoe van de desbetreffende donateur; indien geen voorafgaande toestemming is verleend, worden deze donaties gemeld als "kleine donaties"; het totale bedrag van de kleine donaties en het aantal donateurs per kalenderjaar worden eveneens gepubliceerd;

f) de in artikel 25, leden 9 en 10, bedoelde bijdragen, die de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen hebben gemeld overeenkomstig artikel 25, lid 2;

g) de in artikel 25, lid 13, bedoelde zelf gegenereerde middelen, die de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen hebben gemeld overeenkomstig artikel 25, lid 2;

h) gedurende de periode van zes maanden voorafgaand aan de verkiezingen voor het Europees Parlement, de krachtens artikel 25, lid 3, ontvangen wekelijkse verslagen;

i) de details van en redenen voor definitieve besluiten van de Autoriteit krachtens artikel 32, met inbegrip van eventuele door het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen overeenkomstig de artikelen 12 en 16 vastgestelde adviezen, met inachtneming van Verordening (EU) 2018/1725;

j) de details van en de redenen voor definitieve besluiten van de ordonnateur van het Europees Parlement krachtens artikel 32;

k) een beschrijving van de aan Europese politieke partijen verleende technische ondersteuning;

l) het in artikel 45 bedoelde evaluatieverslag van het Europees Parlement over de toepassing van deze verordening en over de gefinancierde activiteiten;

m) een bijgewerkte lijst van leden van het Europees Parlement die lid zijn van een Europese politieke partij.

2. ***De Autoriteit*** publiceert de lijst van ***bij*** een Europese politieke partij ***aangesloten partijen***, die overeenkomstig artikel 4, lid 2, bij de statuten van de partij wordt gevoegd en overeenkomstig artikel 11, lid 6, wordt bijgewerkt, alsmede het totale aantal individuele leden.

3. Persoonsgegevens worden niet op de in lid 1 bedoelde website gepubliceerd, tenzij publicatie verplicht is op grond van lid 1, punten a), e) of i).

4. Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen verstrekken potentiële leden en donateurs in een publiek toegankelijke privacyverklaring de krachtens artikel 13 van Verordening (EU) 2016/679 vereiste informatie en wijzen hen erop dat hun persoonsgegevens door het Europees Parlement, de Autoriteit, OLAF, de Rekenkamer, de lidstaten of door hen gemachtigde externe organen of deskundigen worden verwerkt voor audit- en controledoeleinden, en dat hun persoonsgegevens op de in lid 1 van dit artikel bedoelde website bekendgemaakt zullen worden onder de in dit artikel vermelde voorwaarden. Overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) 2018/1725 neemt de ordonnateur van het Europees Parlement deze informatie ook op in de in artikel 23, lid 1, bedoelde oproep tot het indienen van verzoeken om bijdragen of voorstellen.

Artikel 40

Bescherming van persoonsgegevens

1. Bij de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze verordening nemen de Autoriteit, het Europees Parlement en het in artikel 16 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen Verordening (EU) 2018/1725 in acht. In verband met de verwerking van persoonsgegevens gelden zij als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 3, punt 8), van die verordening.

2. Bij de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze verordening voldoen de Europese politieke partijen en de Europese politieke stichtingen, de lidstaten, bij het uitoefenen van de controle op bepaalde aspecten van de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen overeenkomstig artikel 29, en de onafhankelijke organen of deskundigen die gemachtigd zijn om rekeningen te controleren overeenkomstig artikel 28, lid 1, aan Verordening (EU) 2016/679 en de op grond daarvan vastgestelde nationale bepalingen. In verband met de verwerking van persoonsgegevens gelden zij als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, punt 7), van die verordening.

3. De Autoriteit, het Europees Parlement en het in artikel 16 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen zien erop toe dat de persoonsgegevens die zij op grond van deze verordening verzamelen, uitsluitend worden gebruikt om te waarborgen dat de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en het lidmaatschap van Europese politieke partijen wettig, regelmatig en transparant zijn. Zij wissen alle voor dit doel verzamelde persoonsgegevens uiterlijk 24 maanden nadat de relevante delen ervan zijn gepubliceerd overeenkomstig artikel 39.

4. De lidstaten en de onafhankelijke organen of deskundigen die gemachtigd zijn om rekeningen te controleren, gebruiken de persoonsgegevens die zij ontvangen alleen om toezicht uit te oefenen op de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen. Zij wissen deze persoonsgegevens overeenkomstig het toepasselijke nationale recht na de doorgifte daarvan overeenkomstig artikel 34.

5. Persoonsgegevens mogen langer worden bewaard dan de in lid 3 vastgestelde termijnen of de termijnen waarin het in lid 4 bedoelde toepasselijke nationale recht voorziet, indien dit nodig is in verband met juridische of administratieve procedures betreffende de financiering van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting, of betreffende het lidmaatschap van een Europese politieke partij. Uiterlijk één week nadat voornoemde procedures met een definitief besluit worden afgerond of eventuele audits, beroepsprocedures, geschillen of claims zijn afgehandeld, worden al deze persoonsgegevens gewist.

6. De in de leden 1 en 2 bedoelde verwerkingsverantwoordelijken nemen passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen ongewilde dan wel onrechtmatige vernietiging, ongewild verlies, wijziging of ongeoorloofde openbaarmaking of toegang, met name wanneer de verwerking doorgifte van deze gegevens via een netwerk omvat, dan wel tegen enige andere vorm van onwettige verwerking.

7. Het is de verantwoordelijkheid van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming erop toe te zien en te waarborgen dat de Autoriteit, het Europees Parlement en het in artikel 16 bedoelde comité van onafhankelijke vooraanstaande personen de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze verordening eerbiedigen en beschermen. Betrokkenen kunnen, onverminderd de mogelijkheden van beroep voor de rechter, een klacht indienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming indien zij van oordeel zijn dat hun recht op bescherming van hun persoonsgegevens door de verwerking van die gegevens door de Autoriteit, het Europees Parlement of dit comité is geschonden.

8. De Europese politieke partijen en de Europese politieke stichtingen, de lidstaten en de onafhankelijke organen of deskundigen die gemachtigd zijn om krachtens deze verordening rekeningen te controleren, zijn overeenkomstig het toepasselijke nationale recht aansprakelijk voor schade die zij veroorzaken bij de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze verordening. De lidstaten waarborgen, ***onverminderd Verordening (EU) 2016/679,*** dat op inbreuken op deze verordening doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties worden gesteld.

Artikel 41

Recht te worden gehoord

Alvorens een besluit te nemen dat de rechten van een Europese politieke partij, een Europese politieke stichting, een verzoekende partij als bedoeld in artikel 10 of een in artikel 33 bedoelde natuurlijke persoon kan schaden, hoort de Autoriteit of de ordonnateur van het Europees Parlement de vertegenwoordigers van de betreffende Europese politieke partij, Europese politieke stichting of verzoekende partij, of de betrokken natuurlijke persoon. De Autoriteit dan wel het Europees Parlement vermeldt naar behoren de redenen voor het besluit.

Artikel 42

Beroepsmogelijkheden

Tegen de besluiten die krachtens deze verordening zijn genomen, kan beroep worden ingesteld bij het Hof van Justitie van de Europese Unie, overeenkomstig de relevante bepalingen van het VWEU.

Artikel 43

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in artikel 9, lid 2, en artikel 10, lid 3, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van ... [datum van inwerkingtreding van deze verordening].

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 9, lid 2, en artikel 10, lid 3, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

6. Een overeenkomstig artikel 9, lid 2, of artikel 10, lid 3, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Artikel 44

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 45

Evaluatie

Het Europees Parlement publiceert, na raadpleging van de Autoriteit, uiterlijk ... [één jaar na de verkiezingen voor het Europees Parlement] een verslag over de toepassing van deze verordening en over de gefinancierde activiteiten. Eventuele in het statuut en de financieringsstelsels aan te brengen wijzigingen worden in het verslag vermeld.

De Commissie dient uiterlijk één jaar na de publicatie van het verslag van het Europees Parlement een verslag in over de toepassing van deze verordening, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze verordening. In het verslag van de Commissie wordt bijzondere aandacht besteed aan de implicaties van deze verordening voor de positie van kleine Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen ***en voor de regels voor de financiering van Europese politieke stichtingen***.

Artikel 46

Doeltreffende toepassing

De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze verordening doeltreffend wordt toegepast.

Artikel 47

Overgangsbepaling

1. ***De overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 verrichte procedurehandelingen blijven met het oog op de toepassing van de onderhavige verordening effect sorteren.***

2. ***In afwijking van artikel 45, eerste alinea, publiceert het Europees Parlement met betrekking tot de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024 het daarin bedoelde verslag uiterlijk ... [zes maanden vanaf de inwerkingtreding van deze verordening].***

Artikel 48

Intrekking

Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 wordt ingetrokken.

Verwijzingen naar de ingetrokken verordening gelden als verwijzingen naar de onderhavige verordening en worden gelezen volgens de concordantietabel in bijlage III.

Artikel 49

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is van toepassing op financiering uit hoofde van deze verordening voor activiteiten die in het begrotingsjaar 2027 of daarna van start gaan.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te …, …

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

BIJLAGE I

DOOR ELKE VERZOEKENDE PARTIJ IN TE VULLEN FORMELE STANDAARDVERKLARING

Ondergetekende, met een volledig mandaat van [naam van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting], verklaart hierbij dat:

[naam van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting] en de bij haar aangesloten partijen en organisaties zich ertoe verbinden te voldoen aan de in artikel 3, lid 1, punten d) en e), of artikel 3, lid 2, punten c) en d), van Verordening (EU) …/…[+] vastgestelde registratievoorwaarden, te weten eerbiediging, met name in hun programma's en in hun activiteiten, van de in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vervatte waarden waarop de Unie berust, namelijk eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

Rechtsgeldig ondertekend door:

Titel (mevrouw, de heer …) naam en voornaam:	
Functie binnen de organisatie die het verzoek om registratie als Europese politieke partij/Europese politieke stichting indient:	
Plaats, datum:	
Handtekening:	

[+] PB: Gelieve het nummer van deze verordening in te voegen.

BIJLAGE II

Ingetrokken verordening met overzicht van de achtereenvolgende wijzigingen ervan

Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad	(PB L 317 van 4.11.2014, blz. 1)
Verordening (EU, Euratom) 2018/673 van het Europees Parlement en de Raad	(PB L 114 I van 4.5.2018, blz. 1)
Verordening (EU, Euratom) 2019/493 van het Europees Parlement en de Raad	(PB L 85 I van 27.3.2019, blz. 7)

BIJLAGE III

CONCORDANTIETABEL

Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014	**Deze verordening**
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, inleidende zin	Artikel 2, inleidende zin
Artikel 2, punt 1	Artikel 2, punt 1
–	Artikel 2, punt 2
Artikel 2, punt 2	Artikel 2, punt 3
Artikel 2, punt 3	Artikel 2, punt 4
–	Artikel 2, punt 5
Artikel 2, punten 4 tot en met 8	Artikel 2, punten 6 tot en met 10
–	Artikel 2, punt 11
–	Artikel 2, punt 12
–	Artikel 2, punt 13
Artikel 2, punten 9 tot en met 13	Artikel 2, punten 14 tot en met 18
Artikel 3, lid 1, inleidende zin	Artikel 3, lid 1, inleidende zin
Artikel 3, lid 1, punt a)	Artikel 3, lid 1, punt a)
Artikel 3, lid 1, punt b)	Artikel 3, lid 1, punt b)
Artikel 3, lid 1, punt b bis)	Artikel 3, lid 1, punt c)
Artikel 3, lid 1, punt c)	Artikel 3, lid 1, punt d)
–	Artikel 3, lid 1, punten e) en f)

Artikel 3, lid 1, punt d)	Artikel 3, lid 1, punt g)
Artikel 3, lid 1, punt e)	Artikel 3, lid 1, punt h)
Artikel 3, lid 2, inleidende zin	Artikel 3, lid 2, inleidende zin
Artikel 3, lid 2, punt a)	Artikel 3, lid 2, punt a)
Artikel 3, lid 2, punt b)	Artikel 3, lid 2, punt b)
Artikel 3, lid 2, punt c)	Artikel 3, lid 2, punt c)
–	Artikel 3, lid 2, punt d)
–	Artikel 3, lid 2, punt e)
Artikel 3, lid 2, punt d)	Artikel 3, lid 2, punt f)
Artikel 3, lid 2, punt e)	Artikel 3, lid 2, punt g)
Artikel 3, lid 2, punt f)	Artikel 3, lid 2, punt h)
Artikel 3, lid 3	Artikel 3, lid 3
Artikel 4, lid 1	Artikel 4, lid 1
Artikel 4, lid 2	Artikel 4, lid 2
–	Artikel 4, lid 3
Artikel 4, lid 3	Artikel 4, lid 4
–	Artikel 5
Artikel 5, lid 1, punten a) tot en met i)	Artikel 6, lid 1, punten a) tot en met i)
–	Artikel 6, lid 1, punten j) en k)
Artikel 5, lid 2	Artikel 6, lid 2
–	Artikel 7

Artikel 6	Artikel 8
Artikel 7	Artikel 9
Artikel 8	Artikel 10
Artikel 9	Artikel 11
Artikel 10, lid 1	Artikel 12, lid 1
Artikel 10, lid 2	Artikel 12, lid 2
–	Artikel 12, leden 3 en 4
Artikel 10, lid 3	Artikel 13, lid 1
–	Artikel 13, leden 2 tot en met 6
Artikel 10, lid 3	Artikel 13, lid 7
Artikel 10, lid 4	Artikel 13, lid 8
Artikel 10, lid 4	Artikel 13, lid 9
–	Artikel 13, lid 10
Artikel 10, lid 4	Artikel 13, lid 11
Artikel 10, lid 5	–
Artike 10, lid 6	–
Artikel 16, lid 3	Artikel 14
Artikel 10 bis	Artikel 15
Artikel 11	Artikel 16
Artikel 12	Artikel 17
Artikel 13	Artikel 18

Artikel 14	Artikel 19
Artikel 15	Artikel 20
Artikel 16, leden 1, 2 en 3	Artikel 21, lid 1
–	Artikel 21, lid 2
Artikel 16, lid 1	Artikel 21, lid 3
Artikel 16, lid 4	–
Artikel 16, lid 5	Artikel 21, lid 4
Artikel 16, lid 6	Artikel 21, lid 5
Artikel 16, lid 7	Artikel 21, lid 6
Artikel 17	Artikel 22
Artikel 18	Artikel 23
Artikel 19	Artikel 24
Artikel 20, lid 1	Artikel 25, lid 1
Artikel 20, lid 2	Artikel 25, lid 2
Artikel 20, lid 3	Artikel 25, lid 3
Artikel 20, lid 4	Artikel 25, lid 4
–	Artikel 25, lid 5
Artikel 20, lid 5	Artikel 25, lid 6
Artikel 20, lid 6	Artikel 25, lid 7
–	Artikel 25, lid 8
Artikel 20, lid 7	Artikel 25, leden 9 tot en met 12

Artikel 20, lid 8	Artikel 25, lid 10
Artikel 20, lid 9	Artikel 25, lid 11
Artikel 20, lid 10	Artikel 25, lid 12
–	Artikel 25, lid 13
Artikel 21	Artikel 26
Artikel 22	Artikel 27
Artikel 23	Artikel 28
Artikel 24	Artikel 29
Artikel 25	Artikel 30
Artikel 26	Artikel 31
Artikel 27, lid 1	–
Artikel 27, lid 2	Artikel 32, lid 1
Artikel 27, lid 3	Artikel 32, lid 2
Artikel 27, lid 4	Artikel 32, lid 3
Artikel 27, lid 5	Artikel 32, lid 4
–	Artikel 32, lid 5
Artikel 27, lid 6	Artikel 32, lid 6
Artikel 27, lid 7	Artikel 32, lid 7
Artikel 27 bis	Artikel 33
Artikel 28, leden 1 en 2	Artikel 34, lid 1
–	Artikel 34, lid 2

Artikel 28, lid 3	Artikel 34, lid 3
Artikel 28, lid 4	Artikel 34, lid 4
Artikel 29	Artikel 35
Artikel 30	–
–	Artikel 36
–	Artikel 37
Artikel 31	Artikel 38
Artikel 32, lid 1, inleidende zin	Artikel 39, lid 1, inleidende zin
Artikel 32, lid 1, punten a) tot en met f)	Artikel 39, lid 1, punten a) tot en met f)
–	Artikel 39, lid 1, punten g) en h)
Artikel 32, lid 1, punt g)	Artikel 39, lid 1, punt i)
Artikel 32, lid 1, punt h)	Artikel 39, lid 1, punt j)
Artikel 32, lid 1, punt i)	Artikel 39, lid 1, punt k)
Artikel 32, lid 1, punt j)	Artikel 39, lid 1, punt l)
Artikel 32, lid 1, punt k)	Artikel 39, lid 1, punt m)
Artikel 32, lid 2	Artikel 39, lid 2
Artikel 32, lid 3	Artikel 39, lid 3
Artikel 32, lid 4	Artikel 39, lid 4
Artikel 33	Artikel 40
Artikel 34	Artikel 41
Artikel 35	Artikel 42

Artikel 36, lid 1	Artikel 43, lid 1
Artikel 36, lid 2	Artikel 43, lid 2
Artikel 36, lid 3	Artikel 43, lid 3
–	Artikel 43, lid 4
Artikel 36, lid 4	Artikel 43, lid 5
Artikel 36, lid 5	Artikel 43, lid 6
Artikel 37	Artikel 44
Artikel 38	Artikel 45
Artikel 39	Artikel 46
Artikel 40 bis	Artikel 47
Artikel 40	Artikel 48
Artikel 41	Artikel 49
Bijlage	Bijlage I
–	Bijlage II
–	Bijlage III

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0240

Monitoringkader voor veerkrachtige Europese bossen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een monitoringkader voor veerkrachtige Europese bossen (COM(2023)0728 – C9-0425/2023 – 2023/0413(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0728),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 192, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0425/2023),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 20 maart 2024[1],

– na raadpleging van het Comité van de Regio's,

– gezien artikel 60 van zijn Reglement,

– gezien de gezamenlijke beraadslagingen van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid en de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling overeenkomstig artikel 59 van het Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid en de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A10-0176/2025),

1. verwerpt het voorstel van de Commissie;

2. verzoekt de Commissie haar voorstel in te trekken;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad

[1] PB C, C/2024/3380, 31.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3380/oj.

en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0250

Data van toepassing en overgangsbepalingen voor chemische producten

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2024/2865 met betrekking tot data van toepassing en overgangsbepalingen (COM(2025)0526 – C10-0142/2025 – 2025/0526(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2025)0526),

– gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C10-0142/2025),

– gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 23 oktober 2025[1],

– gezien de artikelen 60 en 170 van zijn Reglement,

1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

[1] Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.

P10_TC1-COD(2025)0526

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 23 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2024/2865 met betrekking tot data van toepassing en overgangsbepalingen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure[2],

---

1 Advies van 23 oktober 2025 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

2 Standpunt van het Europees Parlement van 23 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad[3] zijn bepaalde vereisten vastgesteld met betrekking tot de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels. Die verordening is gewijzigd bij Verordening (EU) 2024/2865 van het Europees Parlement en de Raad[4], waarbij onder meer specifieke voorschriften werden ingevoerd voor de opmaak van etiketten, termijnen voor heretikettering bij indelingswijzigingen, informatievereisten voor reclame en aanbiedingen voor verkoop op afstand, en etiketteringsvereisten voor tankstations. Bij Verordening (EU) 2024/2865 werd ook de datum van toepassing van die voorschriften uitgesteld.

---

3 Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

4 Verordening (EU) 2024/2865 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (PB L, 2024/2865, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2865/oj).

(2) In het verslag van 2024 met als titel "The future of European competitiveness" (het Draghiverslag) werd benadrukt dat het aantal voorschriften en de complexiteit ervan de speelruimte van ondernemingen uit de Unie dreigen te beperken en hun concurrentievermogen kunnen aantasten. In een uitvoerige analyse van Verordening (EG) nr. 1272/2008 werd ook gewezen op buitensporige administratieve lasten en kosten in verband met bij Verordening (EU) 2024/2865 ingevoerde vereisten. Op basis van die bevindingen heeft de Commissie voorgesteld om bepaalde vereisten en procedures voor chemische producten te vereenvoudigen[5]. Dat voorstel moet onder meer zorgen voor een beter evenwicht tussen enerzijds de noodzaak dat de informatie op het etiket duidelijk wordt begrepen door consumenten, en anderzijds de noodzaak om marktbelemmeringen en administratieve lasten voor ondernemingen te verminderen, zoals tot uitdrukking gebracht in de mededeling van de Commissie met de titel "De eengemaakte markt: onze Europese thuismarkt in een onzekere wereld — Een strategie om de eengemaakte markt eenvoudig, naadloos en sterk te maken". In het licht van dat voorstel moeten de bij Verordening (EU) 2024/2865 ingevoerde verplichtingen voor de opmaak van etiketten, en voor reclame, aanbiedingen voor verkoop op afstand en heretikettering opnieuw worden uitgesteld. Dat verdere uitstel biedt marktdeelnemers de mogelijkheid om zich voor te bereiden op veranderingen in de vereisten voor opmaak en etikettering, maar ook op de nieuwe informatievereisten voor reclame en aanbiedingen voor verkoop op afstand die zijn voorgenomen in het voorstel van de Commissie.

---

5 Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 1272/2008, (EG) nr. 1223/2009 en (EU) 2019/1009 met betrekking tot vereenvoudiging van bepaalde vereisten en procedures voor chemische producten, COM(2025)0531.

(3) Bij Verordening (EU) 2024/2865 werden specifieke bepalingen ingevoerd voor de etikettering van brandstoffen die op tankstations worden geleverd. Bepaalde vereisten, waaronder het voorschrift dat de leverancier, de nominale hoeveelheid en de unieke formule-identificatie moeten worden vermeld, bleken echter inefficiënt en duur te zijn voor ondernemingen, en tegelijkertijd de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu niet te bevorderen. Daarom beoogt de Commissie om die vereisten te wijzigen en geschikter te maken door onnodige en belastende etiketteringsvoorschriften te schrappen. Gezien die verwachte wijzigingen is het passend om de datum van toepassing van die vereisten opnieuw uit te stellen.

(4) Verordening (EU) 2024/2865 bevat overgangsbepalingen die ondernemingen op vrijwillige basis de mogelijkheid bieden om de bij die verordening ingevoerde nieuwe voorschriften al vóór hun datum van toepassing toe te passen. Om de samenhang met het hernieuwde uitstel te waarborgen en marktdeelnemers juridische duidelijkheid te bieden, moeten de data van toepassing van die overgangsbepalingen voor bindende opmaakvereisten, heretikettering, reclame, aanbiedingen voor verkoop op afstand en etikettering van tankstations worden gewijzigd en worden aangepast aan de opnieuw uitgestelde data van toepassing.

(5) Om een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu te waarborgen, moeten de data van toepassing van de andere bepalingen van Verordening (EU) 2024/2865 ongewijzigd blijven.

(6) Verordening (EU) 2024/2865 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijziging van Verordening (EU) 2024/2865

Artikel 2 van Verordening (EU) 2024/2865 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

"2. Artikel 1, punt 3, onder b), artikel 1, punten 4 tot en met 7, artikel 1, punt 12, onder a), artikel 1, punt 13, artikel 1, punt 15, onder a) en b), artikel 1, punten 17, 18, 22 en 23, bijlage I, punten 4, 8, 10 en 11, en bijlage II, punt 1, zijn van toepassing met ingang van 1 juli 2026.";

b) lid 3 wordt vervangen door:

"3. Artikel 1, punten 1 en 9, artikel 1, punten 24, onder b) en d), en bijlage IV zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2027.";

c) het volgende lid wordt ingevoegd:

"3 bis. Artikel 1, punten 14, 15, onder c), 26 en 27, bijlage I, punten 2 en 3, en bijlage II, punt 2, zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2028.";

d) lid 4 wordt vervangen door:

"4. In afwijking van artikel 5, artikel 6, leden 3 en 4, artikel 9, leden 3 en 4, artikel 10, artikel 25, lid 3, artikel 29, artikel 31, lid 1, artikel 35, artikel 40, leden 1 en 2, en artikel 42, lid 1, derde alinea, van Verordening (EG) nr. 1272/2008, en bijlage I, punten 1.2.1, 1.5.1.2, en 1.5.2.4.1, bijlage II, deel 3, bij Verordening (EG) nr. 1272/2008, zoals van toepassing op 9 december 2024, mogen stoffen en mengsels tot en met 30 juni 2026 worden ingedeeld, geëtiketteerd en verpakt overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008, zoals gewijzigd bij artikel 1, punten 4 tot en met 7, artikel 1, punt 12, onder a), artikel 1, punt 13, artikel 1, punt 15, onder a) en b), artikel 1, punten 18 en 22, artikel 1, punt 23, onder a), van deze verordening, en bijlage I, punten 4, 8 en 10, en bijlage II, punt 1, bij deze verordening.";

e) lid 5 wordt vervangen door:

"5. In afwijking van artikel 1, lid 1, artikel 18, lid 3, punt b), artikel 45, leden 1 en 3, van Verordening (EG) nr. 1272/2008 en bijlage VIII, deel A, punten 1 en 2.1 en punt 2.4, eerste alinea, deel B, punt 1, punt 3.1, derde alinea, punt 3.6, punt 3.7, tabel 3, eerste rij, punt 4.1, eerste alinea, deel C., punten 1.2 en 1.4, deel D, punten 1, 2 en 3, bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 zoals van toepassing op 9 december 2024, mogen stoffen en mengsels tot en met 31 december 2026 worden ingedeeld, geëtiketteerd en verpakt overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008, zoals gewijzigd bij artikel 1, punten 1 en 9, artikel 1, punten 24, b) en d), van deze verordening en bijlage IV bij deze verordening.";

f) het volgende lid wordt toegevoegd:

"6. In afwijking van artikel 30, artikel 31, lid 3, artikel 48 van Verordening (EG) nr. 1272/2008, en bijlage I, punt 1.2.1, en bijlage II, deel 5, bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 zoals van toepassing op 9 december 2024 mogen stoffen en mengsels tot en met 31 december 2027 worden ingedeeld, geëtiketteerd en verpakt overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008, zoals gewijzigd bij artikel 1, punt 14, punt 15, c), en punt 26 van deze verordening en bijlage I, punten 2 en 3, en bijlage II, punt 2, bij deze verordening.".

Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0251

Bodemmonitoring en -veerkracht (richtlijn bodemmonitoring)

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake bodemmonitoring en -veerkracht (richtlijn bodemmonitoring) (09474/1/2025 – C10-0229/2025 – 2023/0232(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (09474/1/2025 – C10-0229/2025),

– gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door de Nederlandse Eerste Kamer en de Nederlandse Tweede Kamer, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 25 oktober 2023[1],

– gezien het advies van het Comité van de Regio's van 19 juni 2024[2],

– gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt[3] inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0416),

– gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord,

– gezien artikel 68 van zijn Reglement,

– gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0204/2025),

---

1 PB C, C/2024/887, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/887/oj.
2 PB C, C/2024/5371, 17.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5371/oj.
3 PB C, C/2025/1312, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1312/oj.

1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;

2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;

3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;

4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;

5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0252

Voorkomen van het verlies van kunststofgranulaat om verontreiniging door microplastics te verminderen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de voorkoming van het verlies van kunststofgranulaat om verontreiniging door microplastics te verminderen (09047/1/2025 – C10-0234/2025 – 2023/0373(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (09047/1/2025 – C10-0234/2025),

– gezien het gemotiveerde advies dat in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid is uitgebracht door de Italiaanse Kamer van Afgevaardigden, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,

– gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 14 februari 2024[1],

– gezien het advies van het Comité van de Regio's van 18 april 2024[2],

– gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt[3] inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0645),

– gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord,

– gezien artikel 68 van zijn Reglement,

– gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid (A10-0203/2025),

---

1 PB C, C/2024/2487, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2487/oj.
2 PB C, C/2024/3675, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3675/oj.
3 PB C, C/2025/3734, 17.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3734/oj.

1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;

2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;

3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;

4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;

5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0244

Algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026 – alle afdelingen

Resolutie van het Europees Parlement van 22 oktober 2025 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026 (11216/2025 – C10-0206/2025 – 2025/0210(BUD))

Het Europees Parlement,

– gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

– gezien artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin is bepaald dat de gelijkheid van vrouwen en mannen een kernwaarde van de Unie is,

– gezien artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin is bepaald dat de Unie er "bij elk optreden [naar streeft] de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen"; gezien het feit dat dit geldt op alle niveaus van de begrotingsprocedure,

– gezien Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom[1],

– gezien het voorstel van de Commissie van 22 december 2021 voor een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2021)0570) en het standpunt van het Parlement van 23 november 2022 daarover[2],

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027[3], de in verband

1 PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj.
2 PB C 167 van 11.5.2023, blz. 162.
3 PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

hiermee door het Parlement, de Raad en de Commissie overeengekomen gezamenlijke verklaringen[4] en de hieraan gerelateerde unilaterale verklaringen[5],

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2022/2496 van de Raad van 15 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027[6],

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/765 van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027[7] (MFK-herziening),

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (herschikking)[8] ("het Financieel Reglement"),

– gezien zijn resolutie van 2 april 2025 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2026 – afdeling III[9],

– gezien zijn resolutie van 16 december 2020 over het ontwerp van verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027[10],

– gezien zijn resolutie van 3 oktober 2023 over het voorstel voor een tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader 2021-2027[11],

– gezien zijn resolutie van 27 februari 2024 over de ontwerpverordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027[12],

– gezien zijn resolutie van 10 mei 2023 over de gevolgen voor de EU-begroting 2024 van de stijgende financieringskosten van het herstelinstrument voor de Europese Unie[13],

– gezien de Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting[14],

– gezien zijn resolutie van 3 april 2025 over de raming van de ontvangsten en uitgaven van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2026[15],

---

4 PB C 444 I van 22.12.2020, blz. 4.
5 PB C 445 van 29.10.2021, blz. 252.
6 PB L 325 van 20.12.2022, blz. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
7 PB L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
8 PB L, 2024/2509, 26.9.2024, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
9 Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0051.
10 PB C 445 van 29.10.2021, blz. 240.
11 PB C, C/2024/1195, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.
12 Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0082.
13 Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0194.
14 PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
15 Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0060.

– gezien zijn resolutie van 15 december 2022 over het opschalen van het meerjarig financieel kader 2021-2027: een veerkrachtige EU-begroting die geschikt is voor nieuwe uitdagingen[16],

– gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen (IIA)[17],

– gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2025 en de daaraan gehechte gemeenschappelijke verklaringen van het Parlement, de Raad en de Commissie,

– gezien artikel 349 VWEU en Verordening (EU) nr. 228/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de ultraperifere gebieden van de Unie[18],

– gezien de interinstitutionele proclamatie betreffende de Europese pijler van sociale rechten van 13 december 2017 en zijn resolutie van 19 januari 2017 daarover[19],

– gezien Verordening (EU) 2021/1119 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet")[20],

– gezien de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN,

– gezien het verslag van Enrico Letta met als titel "Much more than a market" (Veel meer dan een markt), dat op 21 oktober 2024 gepresenteerd is in het Europees Parlement,

– gezien het verslag van Mario Draghi met als titel "The future of European competitiveness" (De toekomst van het Europese concurrentievermogen), dat op 17 september 2024 gepresenteerd is in het Europees Parlement,

– gezien het verslag van Sauli Niinistö met als titel "Safer together – Strengthening Europe's civilian and military preparedness and readiness" (Samen veiliger – versterking van de civiele en militaire paraatheid van Europa), dat op 14 november 2024 gepresenteerd is in het Europees Parlement,

– gezien de presentatie van het kompas voor concurrentievermogen door Commissievoorzitter Ursula von der Leyen op 29 januari 2025,

– gezien het gezamenlijk witboek van 19 maart 2025 over de gereedheid van de Europese defensie, dat een kader biedt voor het ReArm Europe-plan (JOIN(2025)0120),

---

16 Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0450.
17 PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
18 PB L 78 van 20.3.2013, blz. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj.
19 PB C 242 van 10.7.2018, blz. 24.
20 PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.

– gezien Protocol nr. 6 betreffende de plaats van de zetels van de instellingen dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

– gezien de gezamenlijke verklaring van 2012 en de "gemeenschappelijke aanpak" van gedecentraliseerde agentschappen van de EU,

– gezien het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026, dat de Commissie heeft gepubliceerd op 9 juli 2025 (COM(2025)0300),

– gezien het standpunt inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2026, dat is vastgesteld door de Raad op 5 september 2025 en toegezonden aan het Europees Parlement op 12 september 2025 (11216/2025 – C10-0206/2025),

– gezien artikel 96 van zijn Reglement,

– gezien de adviezen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie economische en monetaire zaken, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid, de Commissie volksgezondheid, de Commissie interne markt en consumentenbescherming, de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, de Commissie visserij en de Commissie cultuur en onderwijs,

– gezien de brieven van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie veiligheid en defensie, de Commissie begrotingscontrole, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie vervoer en toerisme en de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid,

– gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A10-0192/2025),

Afdeling III – Europese Commissie – Begroting 2026: bouwen aan een veerkrachtige, duurzame en welvarende toekomst voor Europa

1. wijst erop dat het Parlement, in zijn resolutie van 2 april 2025 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2026, duidelijke politieke prioriteiten voor de begroting 2026 heeft gedefinieerd; herhaalt zijn krachtige steun voor deze prioriteiten en uit hieronder zijn standpunt om een passend financieringsniveau te garanderen en deze prioriteiten te verwezenlijken binnen de huidige zeer nauwe budgettaire restricties; is van mening dat de Unie over alle begrotingsmiddelen moet beschikken die nodig zijn om de prioriteiten van de Unie te verwezenlijken en te streven naar een welvarende toekomst voor Europa en zijn burgers;

2. benadrukt dat in onzekere tijden van geopolitieke instabiliteit, grotere bedreigingen voor de veiligheid, een wereldwijde toename van het protectionisme, de stijgende kosten en steeds ernstiger wordende gevolgen van de klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis alsook economische en maatschappelijke uitdagingen die de Europese burgers en samenlevingen bedreigen, een betrouwbare, resultaat- en investeringsgerichte maar ook duurzame begroting van de Unie van groot belang blijft om het beleid van de Unie — met inbegrip van het cohesiebeleid — uit te voeren, de

mensen in de Unie, die ook worden geconfronteerd met steeds hogere kosten van levensonderhoud, een solide ecosysteem te bieden en hun prioriteiten te verwezenlijken; onder meer door zoveel mogelijk gebruik te maken van de preventie- en crisisresponscapaciteit van de Uniebegroting; benadrukt dat de begroting van de Unie voldoende ambitieus moet blijven om de beleidsprioriteiten van de Unie te verwezenlijken en particuliere investeringen aan te trekken;

3. benadrukt dat de illegale en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne verdere ingrijpende economische en sociale gevolgen heeft gehad voor mensen in heel Europa en ook wereldwijd, met name de meest kwetsbaren, en vooral in landen in de frontlinie en in Oekraïne; betuigt opnieuw zijn onwrikbare steun aan de bevolking in Oekraïne en onderstreept de cruciale rol van gemeenschappelijke investeringen om te verzekeren dat de Unie alomvattend en resoluut kan blijven reageren op ongekende geopolitieke uitdagingen, waaronder hybride veiligheidsdreigingen;

4. onderstreept dat het MFK niet ontworpen was om het hoofd te bieden aan een pandemie, een oorlog, hoge inflatie, hoge energieprijzen, voedselonzekerheid en almaar verergerende humanitaire crises, en dat het herziene MFK weliswaar een verbetering vormde ten opzichte van het oorspronkelijke, maar er niet in is geslaagd om alle ten tijde van de tussentijdse herziening vastgestelde problemen op te lossen; betreurt dat de begroting van de Unie nog steeds onder druk staat, met beperkte marges en flexibiliteit, en dat zij niet ambitieus genoeg is ten opzichte van de huidige prioriteiten of op belangrijke toekomstgerichte beleidsterreinen; betreurt dat de totale maxima en marges in de financiële programmering en de ontwerpbegroting 2026 (OB) ondanks de MFK-herziening zeer laag blijven, waarbij de marges in twee rubrieken volledig afwezig zijn (subrubriek 2b en rubriek 7) en zo goed als afwezig in twee andere rubrieken (subrubriek 2a en rubriek 5);

5. is van mening dat de begroting van de Unie vanwege haar omvang, structuur en regels over een zeer beperkte capaciteit beschikt om in 2026 adequaat te reageren op de uitdagingen waarmee de Unie wordt geconfronteerd, en dat daarin onvoldoende middelen zijn voorzien om de huidige uitdagingen op economisch, sociaal, klimaat- en milieu- en veiligheidsgebied adequaat aan te pakken of om de huidige prioriteiten voldoende te financieren en uit te voeren; wijst nogmaals op zijn gevestigde standpunt dat voor nieuwe beleidsprioriteiten of taken nieuw geld beschikbaar moet worden gesteld en dat instellingen en organen van de Unie over voldoende personeel en middelen moeten beschikken om hun mandaat en aanvullende taken uit te voeren; benadrukt dat alle uitgaven uit de Uniebegroting aan parlementaire controle moeten worden onderworpen;

6. herinnert aan het bindende karakter van artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting; herhaalt dat de toewijzing en uitvoering van middelen van de Unie in het kader van alle programma's en begrotingslijnen alleen mag plaatsvinden met volledige inachtneming van de democratische beginselen, transparantie en de grondrechten; benadrukt met name dat de lidstaten en de begunstigden moeten beschikken over doeltreffende mechanismen om belangenconflicten op alle niveaus van beheer, controle en besluitvorming met betrekking tot middelen van de Unie te voorkomen, op te sporen en te remediëren, en dat de Uniebegroting moet worden beschermd tegen elke vorm van belangenconflict;

7. betreurt dat de Raad in zijn standpunt dat hij "voorzichtig" noemt, voorstelt om de vastleggingskredieten in de verschillende MFK-rubrieken met 1,3 miljard EUR te verlagen; benadrukt dat de Raad, door deze grotendeels ongerechtvaardigde bezuinigingen op programma's in alle rubrieken door te voeren om extra niet-toegewezen marges te genereren, met zijn lezing vasthoudt aan een benadering die niet geschikt is voor het beoogde doel in tijden van crisis en in de huidige zeer volatiele politieke, economische en internationale omstandigheden; onderstreept dat deze aanpak niet berust op de realiteit van de huidige begrotingsbehoeften; verzet zich krachtig tegen het feit dat de bezuinigingen van de Raad gericht zijn tegen programma's die in aanmerking komen voor de in artikel 5 van de MFK-verordening bedoelde aanpassing voor "evenwichtsherstel en stabilisering", aangezien dit in strijd zou zijn met de doelstelling van die MFK-bepaling, namelijk het versterken van specifieke politieke prioriteiten; is voorts van mening dat veel van de bezuinigingen op belangrijke programma's zoals Erasmus+ uitsluitend bedoeld zijn om de rentelasten in het kader van NextGenerationEU (NGEU) terug te betalen, waardoor nu juist op de volgende generatie Europeanen wordt bezuinigd die het meest van deze programma's zou moeten profiteren, wat ook indruist tegen de doelstelling om met het "cascademechanisme" van het EURI niet te bezuinigen op programma's;

8. benadrukt dat de begroting voor 2026 moet worden afgestemd op de doelstellingen en internationale verbintenissen van de Unie; wijst erop dat er niet-aflatende inspanningen moeten worden geleverd om de in het IIA vastgelegde doelstellingen voor de mainstreaming van klimaat en biodiversiteit in de begroting van de Unie te verwezenlijken als onderdeel van het ruimere proces om de Unie uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te maken; wijst nogmaals op de doelstelling voor biodiversiteitsuitgaven van 10 % voor de jaren 2026 en 2027 en de doelstelling voor klimaatuitgaven van 30 %; betreurt dat de biodiversiteitsdoelstelling in 2026 niet zal worden gehaald; benadrukt voorts dat de begroting van de Unie moet worden uitgevoerd in overeenstemming met artikel 33, lid 2, van het Financieel Reglement, en dus zonder ernstige afbreuk te doen aan de milieudoelstellingen, waar dit haalbaar en passend is in overeenstemming met de desbetreffende sectorspecifieke regelgeving; herhaalt dat alle programma's, beleidsmaatregelen en activiteiten van de Unie zodanig moeten worden uitgevoerd dat bij de verwezenlijking van de doelstellingen ervan ook de gendergelijkheid wordt bevorderd; neemt in dit verband kennis van de werkzaamheden van de Commissie om overeenkomstig het IIA de uitgaven in verband met gendergelijkheid te traceren, met name door middel van een gendereffectbeoordeling achteraf en verslaglegging over de omvang van de bedragen;

9. prijst de Commissie voor het feit dat zij opnieuw inspanningen heeft geleverd om mogelijke nieuwe inkomstenbronnen te vinden voor de begroting van de Unie; neemt in dit verband kennis van het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie van 16 juli 2025; benadrukt dat nieuwe echte eigen middelen niet alleen essentieel zijn met het oog op de terugbetaling van de NGEU-schuld, maar ook om ervoor te zorgen dat de Unie in staat is haar hogere uitgaven te dekken; verzoekt de Raad vaart te zetten achter zijn werkzaamheden met betrekking tot de nieuwe eigen middelen;

10. herinnert eraan dat de gedecentraliseerde agentschappen een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van de huidige prioriteiten van de Unie; benadrukt dat de middelen van de agentschappen, waaronder zowel begrotings- als personele middelen, een weerspiegeling moeten vormen van de taken die de agentschappen op grond van hun basishandelingen en de uitbreiding van hun mandaten moeten vervullen;

Speciale instrumenten en cascademechanisme

11. merkt op dat de procedure voor de begroting 2026 de tweede zal zijn die volledig gebaseerd is op de herziene MFK-maxima en -regels; herinnert eraan dat een zekere mate van herschikking, in het bijzonder in de rubrieken 1 en 6, deel uitmaakte van het MFK-herzieningspakket; is stellig van mening dat dergelijke verlagingen niet mogen worden overgedaan of verergerd tijdens de jaarlijkse begrotingsprocedure, met name omdat de marges in de laatste uitvoeringsjaren van het huidige MFK uiterst krap zijn geworden;

12. wijst er daarnaast op dat de oorspronkelijk voor 2026 beschikbare middelen voor het enkelvoudig marge-instrument voor vastleggingen (artikel 11, lid 1, punt a), van de MFK-verordening) 748,2 miljoen EUR bedragen en dat de Commissie voorstelt om de beschikbare middelen voor compartiment a) van het enkelvoudig marge-instrument volledig toe te wijzen aan rubriek 7 – Europees openbaar bestuur; is bezorgd over het feit dat daardoor in totaal slechts 132,5 miljoen EUR beschikbaar blijft voor onvoorziene uitgaven in 2026, en dit enkel in het kader van het flexibiliteitsinstrument (ervan uitgaande dat in de loop van 2025 geen verdere middelen meer worden gemobiliseerd);

13. benadrukt nogmaals dat de Unie wettelijk verplicht is de financieringskosten van het herstelinstrument voor de Europese Unie (EURI) terug te betalen en dat die terugbetaling in de Uniebegroting onder de niet-discretionaire uitgaven valt; stelt met bezorgdheid vast dat de kostenoverschrijdingen van NGEU, d.w.z. de nodige herfinancieringskosten voor het EURI die niet van meet af aan geprogrammeerd zijn, neerkomen op 4,225 miljard EUR, wat het dubbele is van de raming van de Commissie, zoals uiteengezet in nota van wijzigingen 1/2026; merkt op dat de Commissie daarom, in haar OB en in nota van wijzigingen 1/2026, als gevolg van het resultaat van de bemiddeling in 2025, een 50:50-benadering hanteert voor het cascademechanisme om een bedrag van 2,113 miljard EUR uit de begroting — d.w.z. 50 % van de kostenoverschrijdingen — te dekken door de niet-toegewezen marge onder subrubriek 2b voor een bedrag van 73 miljoen EUR en door het flexibiliteitsinstrument voor een bedrag van 2 040 miljoen EUR, waarbij de resterende helft via het EURI-instrument beschikbaar moet worden gesteld boven het maximum, gedekt door vrijmakingen sinds 2021;

14. herhaalt zijn standpunt dat van de begrotingsautoriteit wordt verwacht dat zij, alvorens een beroep te doen op het speciale EURI-instrument, de mogelijkheid onderzoekt om een deel van eventuele terugbetalingstekorten binnen de rubrieken en via het flexibiliteitsinstrument en het enkelvoudig marge-instrument op te lossen; benadrukt dat dit proces objectief moet zijn en gebaseerd moet zijn op reële behoeften en niet mag worden gestuurd door willekeurige benchmarks; is dan ook van plan ervoor te zorgen dat alle programma's over voldoende middelen beschikken en dat de flexibiliteit en responscapaciteit van de begroting worden gehandhaafd gedurende de jaarlijkse begrotingsprocedure; is het daarom volstrekt oneens met de aanpak van de Raad om te kiezen voor een zogeheten "voorzichtige" budgettering, waardoor kunstmatige marges onder de MFK-maxima worden gecreëerd, ten koste van de uitvoering van eerder overeengekomen prioriteiten van de Unie; betreurt dat de Raad in zijn standpunt over de begroting 2026, net als de voorgaande jaren, de kredieten ter dekking van de kosten van EURI-leningen verlaagt, zonder behoorlijke motivering; waarschuwt dat, om extra niet-toegewezen marges te creëren (voornamelijk in subrubriek 2b, maar ook in andere rubrieken, waarschijnlijk om deze de komende jaren te gebruiken via het enkelvoudig

marge-instrument), is voorgesteld om de begrotingen van een aantal vlaggenschipprogramma's aanzienlijk te verlagen wat gevolgen zal hebben voor 2026 en 2027; benadrukt dat de bezuinigingen in subrubriek 2b bijzonder verontrustend zijn, omdat deze enkel gemotiveerd worden door het gebruik van de middelen voor de financiering van het EURI, ten koste van de op mensen gerichte aard van de programma's die onder dezelfde rubriek als het EURI zijn verankerd; merkt op dat de zwaarst getroffen programma's, Horizon Europa, de Connecting Europe Facility (CEF) Digital en Erasmus, vaste gedeelde prioriteiten zijn voor het Europees Parlement en de Raad en vlaggenschipprogramma's van de Unie; betreurt voorts dat de verlagingsdoelstellingen van de Raad betrekking hebben op verschillende rubrieken en zelfs een aantal programma's waarvoor reeds herschikkingen in het kader van de MFK-herziening plaatsvonden, zoals Horizon, of begrotingsonderdelen die in voorgaande jaren werden verhoogd, zoals Erasmus+, EU4Health of LIFE;

15. wijst erop dat in de gezamenlijke verklaring bij het IIA die deel uitmaakt van de MFK-overeenkomst van 2020 wordt bepaald dat de uitgaven ter dekking van de financieringskosten van NGEU niet mogen leiden tot een verlaging van de uitgaven voor andere programma's en fondsen; maakt daarom alle door de Raad voorgestelde bezuinigingen ongedaan om ervoor te zorgen dat alle programma's over voldoende middelen beschikken en dat de flexibiliteit en responscapaciteit van de begroting worden gehandhaafd gedurende de jaarlijkse begrotingsprocedure; dringt erop aan dat de Commissie gedurende de gehele begrotingsprocedure betrouwbare, tijdige en nauwkeurige informatie verstrekt over de financieringskosten van het NGEU en over verwachte uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit;

16. is verontrust over het feit dat de financieringsbehoeften van het EURI in 2026 in feite deels te wijten zijn aan de liquiditeitsbeheerskosten van 2025; merkt voorts op dat de liquiditeitsbeheerskosten voor het eerst aanzienlijk zijn gestegen door vertragingen in de betalingsverzoeken en door de onvoorspelbaarheid van deze verzoeken, aangezien de uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen in sommige lidstaten is vertraagd; onderstreept dat de liquiditeitsbeheerskosten een extra last vormen in een context van extreem schaarse middelen; benadrukt dat de momenteel voor 2026 op 300 miljoen EUR geraamde liquiditeitsbeheerskosten ongeveer de helft van de totale beschikbare middelen (inclusief marges en speciale instrumenten) van de OB zouden verbruiken, zonder garanties dat dit de meest efficiënte en voorzichtige manier is om de onvoorspelbaarheid van de betalingsbehoeften voor de RRF aan te pakken; dringt er in dit verband op aan dat de liquiditeitsbeheerskosten apart worden vermeld in een nieuw afzonderlijk begrotingsonderdeel om de transparantie te verhogen; is van mening dat het nooit de bedoeling van de medewetgever is geweest om deze kosten op te nemen in de onder de benchmark van 50 % vallende bedragen binnen het cascademechanisme dat tijdens de MFK-herziening is overeengekomen en dat verder verduidelijkt is tijdens de bemiddeling in 2025; is daarom van mening dat deze kosten uitsluitend moeten worden gefinancierd uit het vrijmakingscompartiment van het EURI-instrument;

Rubriek 1 – Eengemaakte markt, innovatie en digitaal beleid

17. herinnert eraan dat programma's onder rubriek 1 een essentiële rol spelen bij het ondersteunen van onderzoek en innovatie in essentiële sectoren als gezondheid, energie en klimaat, het vergroten van het concurrentievermogen van de Unie, het stimuleren van duurzame groei en economische ontwikkeling, het scheppen van hoogwaardige banen, met de nadruk op kmo's, het aantrekken van financiering voor grensoverschrijdende

infrastructuur, met name in de duurzame vervoers-, energie- en digitale sector, en op deze manier aanzienlijk bijdragen tot de groene en de digitale transitie;

18. wijst op de cruciale rol van Horizon Europa in dit verband; herinnert eraan dat het programma nog steeds zwaar overvraagd is en daarom geen steun kan verlenen aan een groot aantal onderzoeksprojecten die als "uitstekend" zijn beoordeeld; stelt daarom voor de toewijzingen voor het programma te verhogen met in totaal 60 miljoen EUR ten opzichte van de OB, met meer middelen voor de cluster "Gezondheid" om onderzoek en ontwikkeling te stimuleren, onder meer op het gebied van hart- en vaatziekten, levensstijlen die gericht zijn op primaire en secundaire preventie als belangrijkste doelstellingen om de levensverwachting in de Unie te verhogen, kanker, antimicrobiële resistentie, niet-overdraagbare en zeldzame ziekten, palliatieve zorg, beperking van gezondheidsrisico's en geestelijke gezondheid, alsook voor de clusters "Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving" en "Klimaat, energie, mobiliteit", met bijzondere aandacht en steun voor onderzoeksprojecten op het gebied van het koolstofvrij maken van Europa;

19. dringt aan op meer investeringen in het kader van de Connecting Europe Facility (CEF) voor een betere werking en diepere integratie van de energiemarkten, door grensoverschrijdende infrastructuur te moderniseren, de transmissie via distributienetten en interconnecties te verbeteren, hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie beter te integreren en er meer in te investeren — onder meer om de hoge elektriciteitsprijzen te verlagen — en de schone energievoorziening te verbreden, en tegelijkertijd de afhankelijkheid van de Unie van fossiele brandstoffen aanzienlijk te verminderen, de voorzienings- en energiezekerheid te verbeteren, de prijsvolatiliteit te beperken en de Unie in staat te stellen haar decarbonisatiedoelstellingen voor 2030 en 2050 te halen; stelt in dit verband voor om de kredieten voor CEF-Energie te verhogen met 50 miljoen EUR ten opzichte van de OB; is van mening dat deze maatregelen zullen bijdragen tot de doelstellingen van de Unie op het gebied van lagere energiekosten voor huishoudens en bedrijven in Europa, alsook tot de verwezenlijking van een eerlijke transitie;

20. brengt in herinnering dat de CEF van cruciaal belang is voor de algemene veiligheid van de Unie, voor het stimuleren van investeringen in hoogwaardige, duurzame trans-Europese netwerken om zo de interconnectiviteit te bevorderen, en voor het ondersteunen van de voltooiing van TEN-T; benadrukt dat CEF Vervoer nog steeds grotendeels overvraagd is en vraagt om extra investeringen in de ondersteuning van onderzoek, de ontwikkeling van geavanceerde technologieën en innovatie op het gebied van vervoersinfrastructuur en digitale connectiviteit; benadrukt dat aanvullende investeringen nodig zijn om een volledig operationeel TEN-T-netwerk te waarborgen, onderzoek, innovatie en geavanceerde technologieën op het gebied van vervoersinfrastructuur te ondersteunen, alternatieve brandstoffen en digitale connectiviteit uit te rollen, de solidariteitscorridors van de Unie met Oekraïne in grensregio's te versterken en de veerkracht van kritieke infrastructuur, het concurrentievermogen en de cohesie te vergroten, rekening houdende met het feit dat er moet worden geïnvesteerd in klimaat- en milieuvriendelijke grensoverschrijdende vervoersinfrastructuur zoals spoorwegprojecten en in de verbetering van schone mobiliteit; stelt bijgevolg voor om de kredieten voor CEF Vervoer te verhogen met 30 miljoen EUR ten opzichte van de OB;

21. benadrukt dat een goede werking van de interne markt van cruciaal belang is voor het concurrentievermogen van de Unie en voor het verbeteren van de toegang van

Uniebedrijven tot de markt, met name voor kmo's en jonge ondernemers; benadrukt hoe belangrijk het is kmo's, als de belangrijkste drijvende kracht achter de Europese economie, te ondersteunen; is gekant tegen de bezuinigingen van de Raad en dringt aan op verhoging van de begroting om Europese kmo's, start-ups en jonge ondernemers verder te ondersteunen wat betreft hun concurrentievermogen, veerkracht en hun toegang tot markten, in overeenstemming met de doelstellingen van de door de Europese Commissie aangekondigde EU-strategie voor start-ups en scale-ups; stelt voor de begroting voor het kmo-onderdeel van het programma voor de interne markt te verhogen met 4 miljoen EUR ten opzichte van de OB, om de technologische vooruitgang, het concurrentievermogen en de economische veerkracht te verbeteren;

22. wijst nogmaals op de aanzienlijke investeringsbehoeften op het gebied van toekomstgerichte digitale infrastructuur, geschraagd door goed gereglementeerde, mensgerichte en betrouwbare artificiële intelligentie en door cyberbeveiliging; benadrukt in dit verband dat de digitale vaardigheden moeten worden verbeterd om aan de behoeften van bedrijven te voldoen en burgers te wapenen tegen desinformatie; stelt daarom voor het onderdeel Vaardigheden van het programma Digitaal Europa met 4 miljoen EUR te verhogen;

23. herinnert aan de belangrijke rol van de gedecentraliseerde agentschappen in rubriek 1, met inbegrip van het Bureau voor ondersteuning van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (Berec), waarvan de werkzaamheden relevant zijn voor de bescherming van de digitale en communicatienetwerken van de Unie; besluit Berec met 0,67 miljoen EUR boven de ontwerpbegroting te versterken om het agentschap te ondersteunen en de bredere institutionele veerkracht van de Unie te verhogen op een moment dat deze steeds meer op de proef wordt gesteld;

24. stelt voor het Europees Kenniscentrum voor cyberbeveiliging (ECCC), dat van cruciaal belang is om de toenemende hybride dreigingen van de Russische Federatie tegen te gaan, te voorzien van de nodige personele middelen om ervoor te zorgen dat het zijn mandaat in de veranderende geopolitieke context ten volle kan uitvoeren, aangezien voldoende personeel van essentieel belang is voor een doeltreffende uitvoering van zijn kritieke functies;

25. verhoogt de vastleggingskredieten voor rubriek 1 met 148 696 914 EUR ten opzichte van de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties), en met 636 944 317 EUR ten opzichte van de lezing door de Raad;

Subrubriek 2a – Economische, sociale en territoriale cohesie

26. wijst op de belangrijke rol die het cohesiebeleid speelt bij het verwezenlijken van de beleidsprioriteiten van de Unie, het verbeteren van de levenskwaliteit van mensen en het stimuleren van de economie van de Unie door bij te dragen tot eerlijke en duurzame groei en ontwikkeling, de economische en sociale convergentie tussen landen, regio's en vooral bergachtige, insulaire en ultraperifere gebieden te bevorderen, de groene en digitale transitie te ondersteunen, investeringen, innovatie en werkgelegenheid te stimuleren en regionale, economische en sociale verschillen en ongelijkheden aan te pakken; erkent dat de tussentijdse evaluatie van het cohesiebeleid voor meer flexibiliteit heeft gezorgd; herhaalt echter dat het cohesiebeleid geen instrument voor crisisrespons is en daarom niet zou mogen worden gebruikt om tekortkomingen in de financiering van andere beleidsmaatregelen en prioriteiten, in de begrotingsflexibiliteit of in

crisisresponsmechanismen te verhelpen ten koste van de doelstellingen van het cohesiebeleid op lange termijn; verzoekt de Commissie en alle lidstaten om naast de herstel- en veerkrachtfaciliteit ook het cohesiebeleid op kruissnelheid te blijven uitvoeren;

27. verheugt zich erover dat operationele programma's in de lidstaten en regio's recentelijk versneld worden uitgevoerd en verzoekt de lidstaten te blijven voorzien in de nodige administratieve capaciteit op alle bestuursniveaus; benadrukt dat het voor de begrotingsabsorptie belangrijk is dat de toegang tot de middelen wordt gewaarborgd; verzoekt de Commissie alles in het werk te stellen om de legitieme belangen van eindbegunstigden te beschermen en ervoor te zorgen dat eindbegunstigden gebruik kunnen blijven maken van Uniefinanciering in gevallen van schending van de rechtsstaat door nationale regeringen, zonder afbreuk te doen aan de toepassing van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 en aan de betalingsverplichting van de lidstaten uit hoofde van het Unierecht;

28. aanvaardt het standpunt van de Raad met betrekking tot subrubriek 2a;

Subrubriek 2b – Veerkracht en waarden

29. benadrukt dat de uitgavenprogramma's onder subrubriek 2b de al krappe middelen en marges moeten delen met het EURI-begrotingsonderdeel dat de rentekosten van NGEU dekt, waardoor de Commissie de facto niet in staat was om verhogingen voor te stellen waar deze nodig zijn; is vastbesloten ervoor te zorgen dat deze rentekosten op betrouwbare en transparante wijze worden gedekt en tegelijkertijd de programmatoewijzingen onder deze subrubriek worden behouden;

30. is verontrust over de toenemende gevolgen van natuurrampen, die vaak verband houden met de verergering van de klimaatverandering en zich dus waarschijnlijk nog vaker zullen voordoen; onderstreept dat er, gezien de toenemende frequentie en ernst van extreme weersomstandigheden en natuurrampen, steeds meer behoefte is aan een doeltreffende coördinatie op Unieniveau, preventieve maatregelen en een robuuste rampenresponscapaciteit in alle lidstaten; benadrukt dat het RescEU-mechanisme tot dusver een bijzonder nuttig en succesvol Unie-instrument is gebleken om te reageren op crisissituaties; merkt op dat het optreden van de Unie in dit verband beantwoordt aan de hoge verwachtingen van de burgers; wijst erop dat veel meer financiering nodig is om de capaciteiten van de Unie te vergroten om een doeltreffende preventie, paraatheid en snelle respons op het gebied van rampen te garanderen en coördinatie en grensoverschrijdende paraatheid te verzekeren; onderstreept dat investeren in preventie en vroegtijdige opsporing levens redt en efficiënter is dan reageren op crises; besluit daarom de financiering voor het Uniemechanisme voor civiele bescherming met 30 miljoen EUR te verhogen;

31. benadrukt het belang van een sterkere gezondheidsunie en een betere bescherming, preventie, paraatheid en respons tegen bedreigingen van de menselijke gezondheid; benadrukt de cruciale rol die het EU4Health-programma hierbij speelt, alsook bij het bevorderen van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, crisisrelevante producten en ziekenhuisinfrastructuren, alsook bij het ondersteunen van de maatregelen van lidstaten om de toegang tot diensten en rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid te bevorderen, met name gezien de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten in verschillende lidstaten; onderstreept dat de Uniebehoeften op het

gebied van volksgezondheid gestaag toenemen in het licht van de toegenomen bevolkingsdruk; wijst op de cruciale rol van het programma bij het versterken van de veerkracht en paraatheid op gezondheidsgebied voor toekomstige gezondheidscrises, en herinnert aan het belang van versterking van de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van gezondheidszorg; stelt voor de kredieten van het programma met 5 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB om investeringen aan te trekken met de nadruk op hart- en vaatziekten, door zich voornamelijk te richten op primaire en secundaire preventie als belangrijkste doelstellingen om de levensverwachting in de Unie te verhogen, kanker, zeldzame ziekten, kinderziekten, geestelijke gezondheid, met inbegrip van die van jongeren, en de kwestie van antimicrobiële resistentie;

32. spreekt nogmaals zijn onvoorwaardelijke steun uit voor de bevordering van de leermobiliteit van jongeren en onderzoekers; stelt in dit verband voor om het Unievlaggenschipprogramma Erasmus+ te versterken, dat consequent bijdraagt tot de prioriteiten inzake het concurrentievermogen, de inzetbaarheid, kennis, innovatie en veerkracht op lange termijn, wat rechtstreeks ten goede komt aan de burgers, waaronder lerenden en jongeren, en helpt om hen te betrekken bij het democratische bestel van Europa; benadrukt dat het programma wettelijk verplicht is maatregelen te nemen om beurzenregelingen eerlijker en toegankelijker te maken en de participatiegraad van kansarmen of personen uit kansarme milieus op het hele continent te verhogen, ook in de context van de hoge kosten van levensonderhoud en de inflatoire context, en vraagt om een aanpassing van de Erasmus+-beurzen om rekening te houden met de hogere inflatie en de stijgende kosten van levensonderhoud; stelt daarom voor om de begroting voor Erasmus + met 5 miljoen EUR te verhogen, met name om het programma voor iedereen toegankelijk te maken; verwerpt de door de Raad voorgestelde bezuinigingen van 257 miljoen EUR als roekeloos en ongerechtvaardigd;

33. verzoekt de Commissie de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de Hongaarse regering haar verplichting jegens eindontvangers nakomt, in overeenstemming met de conditionaliteitsverordening; benadrukt daarnaast dat de Commissie, gezien de aanhoudende niet-naleving door de Hongaarse regering van deze verplichting, de kredieten in het kader van Erasmus+ ook zou moeten gebruiken voor een alternatieve oplossing ten gunste van Hongaarse studenten; onderstreept dat alternatieve oplossingen moeten worden toegepast zonder afbreuk te doen aan de toepassing van het uitvoeringsbesluit van 15 december 2022[21] uit hoofde van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092, dat een consistente en rechtmatige toepassing van de verordening vormt;

34. wijst op de aanhoudende sociaal-economische uitdagingen in de culturele en creatieve sectoren waar kleine organisaties en individuele kunstenaars vaak de meerderheid vormen, en op de rol van die sectoren bij het bestrijden van desinformatie, bedreigingen voor de democratie, het verhogen van de mediageletterdheid en het bevorderen en beschermen van de vrijheid en pluriformiteit van de media als basis voor een functionerende democratie; benadrukt dat Creatief Europa een van de belangrijkste programma's voor de culturele en creatieve sector is, goede resultaten boekt en een hoge overinschrijving heeft; stelt voor de financiering voor het sectoroverschrijdende onderdeel van het programma Creatief Europa te verhogen met in totaal 2,5 miljoen EUR ten opzichte van de OB;

---

[21] Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/2506 van de Raad van 15 december 2022 inzake maatregelen ter bescherming van de Uniebegroting tegen schendingen van de beginselen van de rechtsstaat in Hongarije (PB L 325 van 20.12.2022, blz. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj).

35. wijst nogmaals op het belang van het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" voor de bevordering van Europese waarden en de rechten van de burgers, het stimuleren van actief burgerschap, het opbouwen van veerkrachtige samenlevingen, het scheppen van bewustzijn omtrent desinformatie, het bestrijden van gendergerelateerd geweld — en met name geweld tegen vrouwen, meisjes en de lhbtiq+-gemeenschap — en het ondersteunen van de kernbeginselen democratie, rechtsstaat, solidariteit, inclusiviteit, rechtvaardigheid, non-discriminatie en gelijkheid; benadrukt dat een actief en mondig maatschappelijk middenveld essentieel is voor de democratie en het democratische leven van onze samenlevingen; stelt daarom voor om de kredieten voor het programma te verhogen met 2,5 miljoen EUR ten opzichte van de OB om onder meer rechtstreekse financiering te verstrekken aan maatschappelijke organisaties die het dichtst bij de burgers werken op lokaal, nationaal en Unieniveau, om de waarden van de Unie te beschermen en te bevorderen en om democratische achteruitgang tegen te gaan;

36. wijst op de toenemende dreiging die uitgaat van desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie voor de democratische processen van de Unie en benadrukt dat lokale media, feitenonderzoek, onderzoeksjournalistiek, de productie van inhoud van goede kwaliteit en initiatieven op het gebied van mediawijsheid in alle lidstaten moeten worden ondersteund;

37. dringt er bij de Commissie op aan om de toewijzing van Uniemiddelen of deelname aan Unieprogramma's te verbieden aan openbare instellingen, personen of verenigingen die banden hebben met of promotie maken voor terroristische, islamistische, antisemitische bewegingen of persoonlijkheden;

38. herinnert eraan dat er meer steun moet worden vrijgemaakt voor initiatieven op het gebied van werkgelegenheid en innovatie en voor initiatieven ter ondersteuning van arbeidsmobiliteit en sociale rechtvaardigheid, overeenkomstig de doelstellingen van de Europese pijler van sociale rechten; onderstreept voorts de noodzaak van een doeltreffende sociale dialoog en adequate voorlichting en opleiding ten behoeve van werknemersorganisaties; stelt in dit verband voor om de financiering voor het ESF+ onder het Onderdeel werkgelegenheid en sociale innovatie met 2,5 miljoen EUR te verhogen, onder meer om de bevordering van de sociaal-economische inclusie van kansarme groepen te ondersteunen, en de financiering voor de voorlichtings- en opleidingsmaatregelen ten behoeve van werknemersorganisaties met 2 miljoen EUR te verhogen;

39. herinnert eraan dat gezinnen, en met name gezinnen met de zorg voor kinderen of afhankelijke personen, te kampen hebben met financieringsmoeilijkheden en de lasten van de uitgaven dragen; benadrukt dat zij bijzondere aandacht moeten krijgen in het kader van de relevante aspecten van de Uniebegroting en de prioriteiten van de Europese pijler van sociale rechten;

40. vraagt het begrotingsonderdeel Steun voor de Turks-Cypriotische gemeenschap met 1 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB, ter financiering van het Comité inzake vermisten op Cyprus en ter ondersteuning van het bicommunale Technisch Comité voor cultureel erfgoed;

41. herinnert aan de belangrijke rol van de gedecentraliseerde agentschappen onder subrubriek 2b, met inbegrip van het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), dat te kampen heeft met een toename van het aantal dossiers en extra behoeften op het gebied van digitalisering en mondiale

partnerschappen; benadrukt in dit verband dat het EOM een centrale rol speelt bij de bescherming van de financiële en begrotingsbelangen van de Unie en het waarborgen van de eerbiediging van de rechtsstaat, en dat daarvoor voldoende financiële en personele middelen nodig zijn; wijst hierbij eveneens op het Europees Instituut voor gendergelijkheid, dat een sleutelrol speelt bij de verwezenlijking van de gelijkheidsdoelstellingen van de Unie; verhoogt daarom de begroting van de agentschappen met respectievelijk 6 miljoen EUR, 3 miljoen EUR en 1 miljoen EUR om hun activiteiten op de lange termijn te waarborgen;

42. is van mening dat de activiteiten van het EOM op zich niet alleen bijdragen tot de bescherming van de financiële belangen van de Unie, maar ook het potentieel hebben om bedragen van de Uniebegroting terug te vorderen die vanwege criminele activiteiten niet voor het beoogde doel zijn gebruikt; is van oordeel dat bedragen die voortkomen uit door de gedelegeerde Europese aanklagers in de lidstaten genomen inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen, overeenkomstig artikel 38 van Verordening (EU) 2017/1939[22] kunnen terugvloeien naar de Uniebegroting, na aftrek van de kosten die de autoriteiten van de lidstaten hebben gemaakt om deze maatregelen uit te voeren; stelt daarom voor een nieuw begrotingsonderdeel voor ontvangsten in het leven te roepen voor "Ontvangsten van inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen van het EOM";

43. versterkt subrubriek 2b in totaal met 60 500 000 EUR aan vastleggingskredieten ten opzichte van de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties), en met 835 089 901 EUR ten opzichte van de lezing van de Raad;

Rubriek 3 – Natuurlijke hulpbronnen en milieu

44. herinnert eraan dat de landbouwprogramma's onder rubriek 3 een belangrijke rol spelen bij het versterken van de steun voor landbouwers in de hele Unie, vooral de jongere generatie, met name gezien de ontevredenheid van landbouwers en het belang van de landbouw voor de voedselzekerheid; onderstreept dat landbouwers worden geconfronteerd met belangrijke uitdagingen, zoals geopolitieke verstoringen, extreme weersomstandigheden, besmettelijke dierziekten, marktvolatiliteit, de overschakeling op duurzamere werkwijzen, armoede op het platteland en administratieve lasten; wijst op de cruciale rol van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in dit verband en herinnert aan de doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waaronder het verhogen van de landbouwproductiviteit middels bevordering van de technische vooruitgang, het optimale gebruik van de productiefactoren, het verzekeren van een redelijke levensstandaard voor landbouwers en werknemers in de landbouwsector, het bewaken van de voedselzekerheid en het waarborgen van de voorziening en redelijke prijzen voor consumenten;

45. uit opnieuw zijn bezorgdheid over de negatieve gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne voor de mondiale voedselzekerheid, betaalbaarheid van voedsel en prijzen van productiemiddelen, alsook over de negatieve gevolgen van extreme hitte, droogte, bosbranden en andere extreme, door klimaatverandering veroorzaakte weerpatronen voor de landbouwsector; benadrukt dat er meer steun moet worden vrijgemaakt voor jonge landbouwers en nieuwkomers, en kleine en middelgrote landbouwbedrijven, zodat de duurzaamheid van de sector en de generatievernieuwing

---

22 Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

worden gewaarborgd; stelt daarom voor om de aanvullende inkomenssteun aan jonge landbouwers te verhogen met 23 miljoen EUR ten opzichte van de OB;

46. benadrukt dat landbouwers en plattelandsgemeenschappen, met inbegrip van de jongere generatie, cruciaal zijn voor voedzame en gezonde levensmiddelen, zoals groenten en fruit, en de voedselzekerheid, en dat zij een belangrijke rol spelen bij het behoud van plattelandsgebieden en het tegengaan van de ontvolking van ultraperifere gebieden; benadrukt dat de bezuinigingen van de Raad in het kader van de landbouwprogramma's moeten worden teruggedraaid, in het bijzonder gelet op de stijgende voedselprijzen en de toenemende uitdagingen op het gebied van voedselzekerheid; wijst erop dat regionale en lokale economieën afhankelijk zijn van toerisme, landbouw, visserij en bosbouw en bijzonder gevoelig zijn voor klimaatveranderingen, en benadrukt dat de Unie meer moet investeren in plattelandsinfrastructuur, zoals wegen, spoorlijnen, digitale connectiviteit, toerisme en toegang tot essentiële diensten zoals gezondheidszorg en onderwijs;

47. vraagt om te blijven investeren in een solide begroting voor de afzetbevordering van landbouwproducten, aangezien dit programma essentieel is voor het vergroten van het bewustzijn omtrent en de erkenning van kwaliteitsregelingen van de Unie, alsook voor het verbeteren van het concurrentievermogen van landbouwproducten uit de Unie; stelt daarom voor de financiering voor landbouwers uit te breiden door de toewijzingen voor dit begrotingsonderdeel in het kader van het Europees Landbouwgarantiefonds te verhogen met 30 miljoen EUR ten opzichte van de OB;

48. onderstreept dat het handelsbeleid en landbouwbeleid op geïntegreerde wijze moeten worden opgezet met inachtneming van de verbintenissen op het vlak van eerlijke concurrentie en internationale handel, de mondiale verantwoordelijkheden van de Unie op het gebied van voedselzekerheid en de doelstellingen van het milieu- en klimaatbeleid; benadrukt in dit verband dat de kaderovereenkomst met de Verenigde Staten inzake trans-Atlantische tarieven de druk op de Europese landbouwers zal verhogen, met name in gevoelige sectoren zoals de wijnsector, die al voor grote uitdagingen staat; stelt daarom voor de toewijzing voor het begrotingsonderdeel voor de wijnsector in het kader van het Europees Landbouwgarantiefonds te verhogen met 15 miljoen EUR ten opzichte van de OB;

49. herinnert eraan dat de visserij-, de aquacultuur-, en de visverwerkende sector fundamentele pijlers zijn van het economische, sociale en culturele weefsel van de kust- en eilandgemeenschappen en ultraperifere gebieden in de Unie en dat de financiering uit het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur (EFMZVA) van fundamenteel belang is voor vissers, aquacultuurproducenten, de voedselzekerheid, de cohesie van kust- en eilandgemeenschappen, de modernisering van de vloot van de Unie en de generatievernieuwing; benadrukt dat het belangrijk is het nultolerantiebeleid van de Unie voort te zetten door krachtige maatregelen te nemen tegen illegale, ongemelde en ongereglementeerde visserij (IOO-visserij), zoals de inspanningen die worden geleverd voor het verwezenlijken van duurzame visserij wereldwijd, het garanderen van de naleving door alle landen van gemeenschappelijke regels en het bevorderen van een gelijk speelveld en economisch, ecologisch en sociaal duurzame visserij; wijst op de belangrijke rol van Posei en de succesvolle uitvoering ervan; benadrukt echter dat de begrotingstoewijzingen voor Posei sinds 2013 niet meer zijn herzien;

50. onderstreept dat het LIFE-programma een belangrijke rol speelt bij het ondersteunen van de aanpassing aan en beperking van de klimaatverandering, de verwezenlijking van

de Europese Green Deal en de inzet van de Unie voor klimaatneutraliteit, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, door investeringen te bevorderen in natuur en biodiversiteit, emissies te verminderen, het gebruik van hernieuwbare energie uit te breiden, een circulaire economie tot stand te brengen, ecosystemen te beschermen en de trend van biodiversiteitsverlies te keren; benadrukt in dit verband dat het begrotingsonderdeel biodiversiteit van het LIFE-programma overvraagd is en dat de doelstelling van de Unie van 10 % biodiversiteitsuitgaven voor 2026 waarschijnlijk niet zal worden gehaald; benadrukt eveneens de rol van het LIFE-programma bij het versnellen van de transitie naar schone energie; stelt daarom voor de kredieten voor het onderdeel "transitie naar schone energie" met 15 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB en de kredieten voor het onderdeel "natuur en biodiversiteit" met 15 miljoen EUR ten opzichte van de OB; neemt kennis van de nieuwe richtsnoeren van de Commissie inzake subsidieovereenkomsten in het kader van het LIFE-programma en herinnert er overeenkomstig artikel 11 VEU aan dat een actieve dialoog met het maatschappelijk middenveld van vitaal belang is voor het bevorderen van een actieve ruimte voor het maatschappelijk middenveld, het waarborgen van verantwoordingsplicht en transparantie en het informeren van beleidsmakers over optimale werkwijzen;

51. maakt alle bezuinigingen die de Raad ongerechtvaardigd in rubriek 3 heeft aangebracht, ongedaan door de oorspronkelijke bedragen van de OB voor alle andere begrotingsonderdelen te herstellen; herinnert eraan dat de hoeveelheid beschikbare middelen voor het Europees Landbouwgarantiefonds zoals gebruikelijk is aangepast door nota van wijzigingen 1/2026 en dat voorstellen tot wijziging in de loop van de bemiddelingsprocedure dienovereenkomstig kunnen worden bijgesteld;

52. verhoogt de vastleggingskredieten voor rubriek 3 met 98 000 000 EUR ten opzichte van de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties), en met 115 704 728 EUR ten opzichte van de lezing door de Raad;

Rubriek 4 – Migratie en grensbeheer

53. benadrukt dat gewapende conflicten en instabiliteit in naburige regio's, alsook armoede en onderliggende trends op het gebied van economische ontwikkeling, demografische veranderingen en de gevolgen van de klimaatverandering blijven zorgen voor toenemende migratiestromen naar de Unie, waardoor een aanzienlijke respons is vereist van de programma's en agentschappen onder rubriek 4;

54. herhaalt dat het belangrijk is erop toe te zien dat het asiel- en migratiepact correct wordt uitgevoerd, met volledige inachtneming van het internationaal recht inzake de mensenrechten, en dat de beginselen van solidariteit en billijke verdeling van de verantwoordelijkheid gerespecteerd worden; merkt op dat voldoende financiering voor het doeltreffend bewaken van de buitengrenzen van de Unie, zowel te land als ter zee en in de lucht, voor de bestrijding van irreguliere immigratie en voor de vergroting van de capaciteit voor een snelle en doeltreffende afhandeling van asiel- en terugkeerprocedures, van essentieel belang is voor de goede werking van het Schengengebied en voor het verbeteren van de veiligheid van de Unie en haar burgers; benadrukt het belang van voorspelbare financiële ondersteuning voor de grenzen van de Unie;

55. onderstreept hoe belangrijk het is dat lidstaten hun verbintenissen nakomen, onder meer door zich te houden aan de verplichtingen die voortvloeien uit het nationaal en

internationaal recht en het recht van de Unie, door het recht op asiel te eerbiedigen en door de buitengrenzen van de EU doeltreffend te beheren en te beschermen, alsook door te zorgen voor doeltreffende, veilige en menswaardige opvang-, integratie-, terugkeer- en overnameprocedures; benadrukt dat criminele netwerken en migrantensmokkel en -handel moeten worden bestreden, dat kwetsbare personen beter moeten worden beschermd en dat er maatregelen moeten worden genomen tegen de negatieve gevolgen van de instrumentalisering van migranten als onderdeel van hybride aanvallen, zoals uiteengezet in de crisisverordening[23], met name door pro-Russische krachten; herinnert in dit verband aan de cruciale rol van het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (BMVI); stelt daarom voor om de kredieten voor het BMVI te verhogen met 30 miljoen EUR ten opzichte van de OB; wijst in dit verband op de onlangs politiek overeengekomen herziening van de Europol-verordening[24] om de rol van Europol te versterken, in afwachting van goedkeuring door de medewetgevers;

56. merkt op dat er aanvullende financiering nodig is voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) om te garanderen dat het asiel- en migratiepact correct wordt uitgevoerd en om de nationale capaciteit verder te versterken en de procedures voor migratiebeheer te verbeteren; besluit daarom de kredieten voor het AMIF met 10 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB;

57. benadrukt dat het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) over de nodige middelen moet beschikken om zijn taken overeenkomstig zijn mandaat te kunnen uitvoeren, namelijk grenstoezicht aan de buitengrenzen van de Unie, bijstand aan nationale autoriteiten bij grenstoezicht- en bewaking en andere taken die verband houden met kustwachtactiviteiten, zoals opsporings-, reddings- en terugkeeroperaties, het delen van inlichtingen en expertise met alle lidstaten en derde landen die te maken krijgen met migratietendensen en grensoverschrijdende criminaliteit; besluit daarom de verlaging die de Raad ongerechtvaardigd heeft doorgevoerd, te weigeren en de kredieten weer op het niveau van de OB te brengen; verzoekt het Agentschap door te gaan met het verbeteren van zijn efficiëntie en doeltreffendheid op het gebied van het beheer van middelen;

58. verhoogt de vastleggingskredieten voor rubriek 4 met in totaal 40 000 000 EUR ten opzichte van de OB en met 61 000 000 EUR ten opzichte van de lezing van de Raad;

Rubriek 5 – Veiligheid en defensie

59. herinnert aan de zeer instabiele geopolitieke situatie en het verslechterende internationale klimaat in de buurlanden van de Unie die sinds het begin van de Russische grootschalige aanvalsoorlog tegen Oekraïne hebben geleid tot grote uitdagingen op het gebied van veiligheid en defensie; benadrukt dat de Unie en haar lidstaten de samenwerking op het niveau van de Unie van hun strijdkrachten en hun

---

23 Verordening (EU) 2024/1359 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de aanpak van crisis- en overmachtsituaties op het gebied van migratie en asiel en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147 (PB L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

24 Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) en tot vervanging en intrekking van de Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad (PB L 135 van 24.5.2016, blz. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).

defensie-industrieën aanzienlijk moeten intensiveren om een echte op vermogens gebaseerde defensie-unie tot stand te brengen en beter voorbereid te zijn en doeltreffender te kunnen reageren op de huidige strategieën op het gebied van oorlogsvoering, nieuwe geopolitieke uitdagingen en hybride bedreigingen voor de veiligheid; wijst er met name op dat er voldoende financiële steun moet worden geboden aan lidstaten met buitengrenzen van de Unie, en met name aan lidstaten met een landgrens met Rusland en/of Belarus, om ervoor te zorgen dat zij over de middelen beschikken om de faciliteiten en installaties te onderhouden die nodig zijn om de buitengrenzen van de Unie te beveiligen, met inbegrip van verbeteringen van de elektronische grensbeveiliging en andere instrumenten voor grenstoezicht- en bewaking; is van mening dat er een brede consensus bestaat over het feit dat de huidige Uniebegroting te beperkt is om te voorzien in de middelen die nodig zijn om de veiligheid van de Europeanen op korte en lange termijn te waarborgen; staat daarom achter de volledige benutting van de verhoging van de middelen voor rubriek 5 in het herziene MFK voor 2024 voor betere samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten, met inbegrip van maatregelen om te waarborgen dat volledige interoperabiliteit en gezamenlijke aanbestedingen de regel worden;

60. dringt aan op de oprichting van Europese maritieme veiligheidshubs in de Zwarte Zee, de Noordzee en de Oostzee, als een prioritaire reactie op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en onderstreept dat dergelijke hubs het maritiem situationeel bewustzijn moeten verbeteren, realtimebewaking van de ruimte tot de zeebodem mogelijk moeten maken en de capaciteit voor vroegtijdige waarschuwing en reacties op de toegenomen dreigingen van de Russische schaduwvloot moeten versterken, en tegelijkertijd de veiligheid van commerciële routes moeten waarborgen; benadrukt dat deze hub bestaande Unie- en NAVO-acties, waaronder ontmijning, moet coördineren en financiële middelen moet beheren ter ondersteuning van de ontwikkeling van maritieme infrastructuur; is van mening dat het van essentieel belang is deze hubs in de Zwarte Zee, de Noordzee en de Oostzee op te zetten om de veiligheid van de Unie te waarborgen en de coördinatie met de NAVO te verdiepen;

61. herhaalt dat de bescherming van de buitengrens van de Unie van cruciaal belang is en dat het programma voor militaire mobiliteit daarom essentieel is voor de defensieparaatheid van de Unie en de bescherming van haar burgers in het licht van de veranderende veiligheidsomgeving en de toenemende behoefte aan connectiviteit per spoor, over de weg, over zee en via de lucht; wijst op de voordelen van projecten voor tweeërlei gebruik die tegelijkertijd bijdragen aan connectiviteit tussen burgers, economisch herstel en decarbonisatie; wijst erop dat het tweeërlei gebruik van deze investeringen ook een positief effect heeft op de algemene vervoersinfrastructuur in de Unie; benadrukt dat het programma overvraagd is en een aanzienlijke absorptiecapaciteit heeft, met name in grensregio's aan de grens met Oekraïne en de Russische Federatie, die een versterking van hun infrastructuur nodig hebben om aan de toegenomen veiligheidsbehoeften te kunnen voldoen; besluit daarom de kredieten voor militaire mobiliteit met 35 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB;

62. benadrukt dat cyberbeveiliging moet worden behandeld als een transversale, coherente en gecoördineerde prioriteit binnen het veiligheids- en defensiebeleid van de Unie; is groot voorstander van de inspanningen van de Unie om de toenemende veiligheidsdreigingen aan te pakken, zoals de verspreiding van desinformatie, met inbegrip van onlinedesinformatie, nepnieuwscampagnes tegen de Unie, terrorisme, radicalisering en gewelddadig extremisme in de Unie en haar buurlanden;

63. besluit het begrotingsonderdeel voor nucleaire veiligheidscontrole weer op het niveau van de OB te brengen om de uitvoering van het programma niet in gevaar te brengen;

64. herinnert aan de cruciale rol van gedecentraliseerde agentschappen die actief zijn op het gebied van veiligheid en rechtshandhaving, vooral met betrekking tot het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol); pleit voor een gerichte versterking op het gebied van personeel en financiering zodat het Agentschap zijn taken naar behoren kan uitvoeren;

65. verhoogt de vastleggingskredieten voor rubriek 5 met in totaal 52 000 000 EUR ten opzichte van de OB en de lezing van de Raad;

Rubriek 6 – Nabuurschap en internationaal beleid

66. verheugt zich erover dat bij de herziening van het MFK in 2024 aanvullende financiering is uitgetrokken voor rubriek 6; betreurt echter dat bij deze herziening niet werd voldaan aan de door het Parlement vastgestelde behoeften, met inbegrip van die in Sub-Saharaans Afrika, waar niet wordt voldaan aan de minimumbedragen die zijn vastgesteld in de NDICI-verordening[25] en waar de infrastructuurbehoeften zeer groot zijn; betreurt dat verschillende begrotingsonderdelen onder rubriek 6 in de OB een aanzienlijke daling laten zien ten opzichte van de begroting 2025 en met name voor humanitaire hulp, hoewel de behoeften steeds groter worden; wijst op de beperkte marge die onder deze rubriek beschikbaar is en waardoor er weinig manoeuvreerruimte is;

67. herhaalt dat Oekraïne op zijn volledige steun kan rekenen bij de strijd van het land voor zijn territoriale integriteit, vrijheid en democratie; betreurt het vreselijke verlies van levens en het lijden van het Oekraïense volk als gevolg van de illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland;

68. onderstreept het belang van het begrotingsonderdeel "zuidelijk nabuurschap" om politieke, economische en sociale hervormingen in de regio te ondersteunen, te voldoen aan de toegenomen humanitaire behoeften en andere vormen van regionale samenwerking te bevorderen; stelt voor de kredieten voor dit begrotingsonderdeel met 35 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB om de financiering voor UNRWA op te trekken, aangezien die organisatie van cruciaal belang is voor de verstrekking van humanitaire hulp en essentiële diensten zoals gezondheidszorg en onderwijs aan Palestijnse vluchtelingen in Gaza en de ruimere regio, de ondersteuning van de wederopbouw van Gaza en de versterking van de humanitaire en economische bijstand in Syrië, met gebruikmaking van steunprogramma's voor de wederopbouw van infrastructuur en verantwoordingsmechanismen, om de ruimte voor het maatschappelijk middenveld en de sociale stabiliteit in het land te versterken, alsmede voor de ondersteuning van etnische en religieuze minderheden in het Midden-Oosten;

---

[25] Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juni 2021 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld, tot wijziging en intrekking van Besluit nr. 466/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) 2017/1601 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG, Euratom) nr. 480/2009 van de Raad (PB L 209 van 14.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

69. benadrukt dat het oostelijk nabuurschap nog steeds zwaar wordt getroffen door de Russische aanvalsoorlog, doordat de landen van het nabuurschap onderdak en bijstand bieden aan mensen op de vlucht voor de oorlog, te maken hebben met hybride dreigingen van Rusland en Belarus en geconfronteerd worden met het rechtstreekse domino-effect op hun economie; wijst erop dat gerichte financiële en technische bijstand moet worden verleend om deze landen te helpen weerbaarder te zijn door hun economieën te stabiliseren, de sociaal-economische situatie van burgers te verbeteren en de openbare infrastructuur te versterken in deze tijden van druk; onderstreept dat het belangrijk is steun te bieden aan landen waar de recente opschorting of herbestemming van de Amerikaanse financiering voor ondersteuning van de democratie en humanitaire bijstand, onder meer van USAID en het Bureau van Democratie, Mensenrechten en Arbeidskwesties van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ertoe heeft geleid dat tal van onafhankelijke maatschappelijke organisaties en mediakanalen, met inbegrip van Radio Free Europe, in Oekraïne, Moldavië, Georgië en Armenië, zich gedwongen zagen hun activiteiten af te bouwen, op te schorten of zelfs definitief stop te zetten, wat een bedreiging vormt voor de democratische ontwikkeling en de bevolking van deze landen kwetsbaarder maakt tegenover autoritaire en Russische invloeden, en voorts de steun te verhogen voor onafhankelijke maatschappelijke organisaties en media die met financieringskloven te kampen hebben, waaronder aan Belarus verbonden kanalen die vanuit de EU opereren, om grotere weerbaarheid tegen autoritaire invloeden te waarborgen; stelt daarom voor de kredieten voor het oostelijk nabuurschap te verhogen met 25 miljoen EUR ten opzichte van de OB om deze complexe uitdagingen het hoofd te bieden;

70. is het eens met de beoordeling van de Raad dat de behoefte aan humanitaire hulp steeds groter wordt; verwacht dat – gezien de zeer uitdagende internationale context, de toenemende geopolitieke instabiliteit, de opeenvolging van humanitaire crises in de wereld, de toename van extreme armoede en honger en de aanhoudende noodsituaties als gevolg van de klimaatverandering – de behoeften aan humanitaire hulp in 2026 waarschijnlijk veel groter zullen uitvallen dan de ramingen van de Raad en de Commissie, terwijl de financiële programmering sterk afneemt, en wijst erop dat de begroting van de Unie voor humanitaire hulp om structurele redenen sterk afhankelijk is van de reserve voor noodhulp (EAR), waardoor het vermogen van de Unie om te reageren op noodsituaties wordt beperkt; betreurt dat de bescheiden verhoging die de Raad voorstelt, ten koste gaat van andere belangrijke begrotingsonderdelen in rubriek 6; stelt daarom voor om, gezien de beperkte beschikbare marge, alle bezuinigingen die ongerechtvaardigd door de Raad zijn aangebracht, terug te draaien en de kredieten voor humanitaire hulp met 50 miljoen EUR te verhogen ten opzichte van de OB, en betreurt dat het gebrek aan flexibiliteit en beschikbare marge in rubriek 6 geen verdere versterking mogelijk maakt;

71. verwelkomt het feit dat de invoering van de faciliteiten voor Oekraïne, de Westelijke Balkan en Moldavië boven de maxima van het MFK een stabiele basis biedt voor steun aan deze landen en enigszins druk wegneemt op de beschikbare middelen in rubriek 6, met name het oostelijk nabuurschap;

72. wenst een nieuw begrotingsonderdeel toe te voegen voor de hervormings- en groeifaciliteit voor Moldavië; is van mening dat dit een prerogatief van de begrotingsautoriteit is en in overeenstemming is met de vereiste in het Financieel Reglement dat de begrotingsnomenclatuur moet voldoen aan de beginselen van specialiteit, goed financieel beheer en transparantie; is van mening dat de invoering van een dergelijk begrotingsonderdeel gerechtvaardigd is omdat elk hoofdstuk van de

Uniebegroting in de regel moet overeenkomen met een programma of een activiteit, zodat de begrotingsautoriteit in staat is om programma's en activiteiten afzonderlijk van elkaar te monitoren en toezicht te houden op de uitvoering ervan;

73. verhoogt de vastleggingskredieten voor rubriek 6 met in totaal 110 000 000 EUR ten opzichte van de OB en de lezing van de Raad;

Rubriek 7 – Europees openbaar bestuur

74. brengt in herinnering dat de uitgaven onder rubriek 7 moeten worden vastgesteld op een niveau waarmee wordt gewaarborgd dat de Unie over een doeltreffend en efficiënt bestuur beschikt; is van mening dat de bezuinigingen van de Raad in deze rubriek ongerechtvaardigd zijn en dat de Commissie in dat geval niet in staat zou zijn haar taken te vervullen; brengt daarom de administratieve uitgaven van de Commissie weer op het niveau van de OB, onder meer met betrekking tot de uitvoerende agentschappen en het Vertaalbureau voor de organen van de EU (CdT);

75. neemt kennis van de bezorgdheid over het GSZV en de uitvoering ervan; hekelt het feit dat kwetsbare personen geen adequate begeleiding en ondersteuning krijgen; betreurt de ontoereikende en verouderde catalogus van behandelingen voor bepaalde aandoeningen en ziekten, evenals het ernstige gebrek aan contactpersonen voor het personeel van de instellingen; verzoekt het PMO innovatieve en moderne diagnose- en behandelingsmethoden op te nemen en preventie, behandeling en revalidatie te stimuleren;

Proefprojecten en voorbereidende acties (PP's en VA's)

76. herinnert eraan hoe essentieel proefprojecten en voorbereidende acties (PP's en VA's) zijn om politieke prioriteiten te formuleren en nieuwe initiatieven te lanceren die kunnen leiden tot permanente activiteiten en programma's van de Unie; keurt, na een zorgvuldige analyse van alle ingediende voorstellen en na volledig rekening te hebben gehouden met de beoordeling door de Commissie van de naleving van de wettelijke vereisten en de uitvoerbaarheid ervan, een evenwichtig pakket van PP's en VA's goed dat de politieke prioriteiten van het Parlement weerspiegelt; dringt er bij de Commissie op aan de PP's en VA's snel uit te voeren en feedback te geven over het verloop en de concrete resultaten ervan;

Betalingen

77. benadrukt dat in de begroting voor 2026 voldoende betalingskredieten moeten worden opgenomen en besluit, als algemene maatregel, de betalingskredieten te verhogen voor de begrotingsonderdelen waarvan de vastleggingskredieten zijn gewijzigd;

<u>Andere afdelingen</u>

Afdeling I – Europees Parlement

78. handhaaft het totale niveau van zijn begroting voor 2026, dat is vastgesteld op 2 636 241 620 EUR, in overeenstemming met zijn raming van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2026;

79. wijst nogmaals op de prioriteiten van het Parlement voor het komende begrotingsjaar, namelijk het verder versterken van de administratieve ondersteuning van het Parlement

bij de uitoefening van zijn kerntaken als medewetgever, begrotings- en kwijtingsautoriteit, de digitale transformatie en cyberbeveiliging, met inbegrip van investeringen in artificiële intelligentie, de verwezenlijking van een groen Parlement en zijn blijvende inzet voor meertaligheid;

80. overeenkomstig zijn resolutie van 3 april 2025 over de raming van de ontvangsten en uitgaven van het Parlement voor het begrotingsjaar 2026 en rekening houdend met de antwoorden van de secretaris-generaal van het Parlement van 3 september 2025:

a) is ingenomen met de hervormingen van DG INLO, DG ITEC, DG COMM en DG TRAD om de verleende diensten te stroomlijnen en de leden tegelijkertijd doeltreffender te ondersteunen; neemt nota van de nog lopende vereenvoudigingsinitiatieven van de administratie en van het feit dat in juni 2025 in dit verband een actieplan is gepubliceerd; verzoekt de secretaris-generaal de Begrotingscommissie een raming te verstrekken van het bereikte effect van de vereenvoudiging, waarin wordt nagegaan of de geboekte resultaten voldoen aan de verwachtingen, en vervolgens halfjaarlijkse updates te geven over de vorderingen van dat actieplan en de impact ervan in termen van begroting en personeel; herinnert eraan dat het belangrijk is bureaucratische processen te rationaliseren; verheugt zich er daarom over dat er verschillende maatregelen worden genomen om de administratieve lasten voor de leden te verminderen en hun personeelsbeheer te vergemakkelijken;

b) wijst op het potentieel van AI om de efficiëntie te vergroten en administratieve processen te stroomlijnen; is ingenomen met de oprichting van een raad voor AI-governance, een inter-DG-stuurgroep inzake AI en een kenniscentrum AI (DG ITEC), waarbij overlappingen tussen verschillende entiteiten moeten worden vermeden; dringt erop aan dat in de routekaart voor de uitvoering oplossingen zoals toepassingen en tools worden voorgesteld aan de leden en het personeel, en dat deze oplossingen zo snel mogelijk ter beschikking worden gesteld, terwijl er rekening wordt gehouden met de daaraan verbonden risico's, onder meer wat betreft ethiek en gegevensbescherming; verzoekt het Bureau na te gaan of het mogelijk is AI-instrumenten te gebruiken, met name voor gegevensanalyse als onderdeel van het wetgevingsproces ter ondersteuning van de werkzaamheden van de commissies; onderstreept dat de IT-diensten van het Parlement bij de ontwikkeling en uitvoering van AI-toepassingen moeten vertrouwen op Europese oplossingen om met het oog op de eigen veiligheid van het Parlement minder afhankelijk te zijn van leveranciers van buiten de Unie;

c) juicht toe dat het Parlement vooruitgang boekt in zijn streven naar milieuduurzaamheid, met als doel zijn broeikasgasemissies per voltijdequivalent (vte) tegen eind 2028 met 55 % te verlagen ten opzichte van 2006; herinnert eraan dat bijna twee derde van de koolstofvoetafdruk van het Parlement afkomstig is van het vervoer van personen; stelt vast dat de diensten van het Parlement momenteel bezig zijn de praktijken en de regels in verband met dienstreizen van het personeel te herzien om deze dienstreizen over het algemeen efficiënter te maken en de kosten en milieueffecten ervan verder te verminderen; vraagt dat deze herziening van de regels in verband met dienstreizen van het personeel, die ook de administratieve lasten zou moeten verminderen, zo spoedig mogelijk wordt afgerond; wijst erop dat de uitbreiding van het aantal zitplaatsen in de chartertrein tussen Brussel en Straatsburg naar verwachting zal leiden tot een verdere vermindering van de emissies; neemt er kennis van dat uiterlijk eind 2025

een instrument voor de berekening van reisemissies beschikbaar zal zijn, om personeelsleden, leden en bezoekers van het Parlement te helpen beter geïnformeerde reiskeuzes te maken;

d) verheugt zich erover dat de totale energieproductie van het Parlement uit fotovoltaïsche zonne-energie eind 2024 met 1 040 % aanzienlijk was gestegen sinds 2020; wijst erop dat de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen in het WEISS-gebouw zeer moeilijk is gezien het structurele ontwerp van het gebouw en dat het mogelijke rendement de investering niet zou rechtvaardigen; is tegelijkertijd ingenomen met de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen in zeven extra gebouwen van het Parlement in 2024, waaronder in Straatsburg; benadrukt dat besluiten over de aankoop van energie zowel ecologisch duurzaam als financieel verantwoord moeten zijn, in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving;

e) wijst erop dat meertaligheid een fundamenteel beginsel is waardoor de inhoud van de debatten binnen de Unie-instellingen toegankelijker en transparanter wordt en waarmee wordt gewaarborgd dat de procedures democratisch verlopen; is het ermee eens dat alle AI-oplossingen dezelfde kwaliteit moeten waarborgen voor alle officiële talen van de Unie; verwacht te worden geïnformeerd over de resultaten van de herziening van de Gedragscode meertaligheid van het Parlement die eind 2025 wordt afgerond;

f) erkent dat het besluit om het SPAAK-gebouw te renoveren de gelegenheid biedt ervoor te zorgen dat de toepasselijke milieu- en veiligheidseisen volledig worden nageleefd; verzoekt de secretaris-generaal de Begrotingscommissie zo spoedig mogelijk gedetailleerde informatie te verstrekken over een mogelijke lening ter dekking van de kosten voor de renovatie van het SPAAK-gebouw, overeenkomstig artikel 272, lid 6, van het Financieel Reglement, en over de volledige planning van de werkzaamheden, met inbegrip van de planning van de kosten; neemt kennis van de raming van de kosten van verschillende voorbereidende acties om het SPAAK-gebouw vóór 2027 tijdelijk of permanent te ontruimen; onderstreept dat de totale kosten die in de bovengenoemde antwoorden van de secretaris-generaal worden vermeld, 28 miljoen EUR bedragen, voornamelijk voor DG INLO, ITEC, LINC en SAFE; verzoekt de secretaris-generaal en de diensten van het Parlement kosteneffectieve oplossingen te vinden, onder meer rekening houdende met de beschikbare infrastructuur in Straatsburg; herinnert eraan dat het Parlement volgens het Verdrag betreffende de Europese Unie zijn zetel in Straatsburg moet hebben; merkt op dat voor permanente veranderingen een wijziging van het Verdrag nodig is en dat daarvoor unanimiteit vereist is;

g) wijst er nogmaals op dat de Europa Experience-centra onmisbaar zijn voor het Parlement om het contact met burgers van de Unie te onderhouden; is ingenomen met het aangepaste concept van de Europa Experience-centra, dat op 31 maart 2025 door het Bureau is goedgekeurd, om de centra kostenefficiënter en aantrekkelijker te maken voor bezoekers; verzoekt de secretaris-generaal de Begrotingscommissie op de hoogte te houden van de besparingen die dankzij de herziening konden worden doorgevoerd; dringt er nogmaals op aan om zo snel mogelijk in alle lidstaten Europa Experience-centra op te richten;

h) beklemtoont de rol die de liaisonbureaus van het Europees Parlement spelen bij de bestrijding van buitenlandse inmenging en desinformatie; neemt kennis van het feit dat de werkgroep van het Bureau voor communicatie, voorlichting en onderzoek de strategie ter bestrijding van desinformatie en misinformatie heeft goedgekeurd en bijgewerkt; neemt nota van de maatregelen die de diensten in dit verband hebben genomen; verwacht dat dergelijke activiteiten verder worden uitgebouwd ook in nauwe samenwerking met andere instellingen van de Unie, zoals de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden, en de veiligheidsdiensten in de lidstaten;

i) veroordeelt met klem de brute aanval op de EU-delegatie op 28 augustus 2025 in Kyiv door Russische raketten; wijst erop dat gelukkig geen enkel personeelslid gewond raakte; is verheugd over het besluit van het Parlement om een permanent kantoor van het Europees Parlement in Kyiv te openen, waarmee de niet-aflatende inzet van het Parlement ten aanzien van Oekraïne wordt benadrukt; onderstreept het belang van voortdurende verbetering van de veiligheid van de gebouwen van het Parlement op alle locaties, alsook van de veiligheid van alle instellingen van de Unie;

j) is ingenomen met de recente initiatieven van de Conferentie van voorzitters en het Bureau om leden in de perinatale periode toe te staan bij volmacht te stemmen; erkent dat dit een positieve stap is in de richting van meer inclusiviteit in de parlementaire werkzaamheden en roept alle partijen op de maatregel snel uit te voeren; wijst er echter op dat deze maatregel achterblijft bij de herhaalde verzoeken van het Parlement om het stemrecht niet alleen voor leden in de perinatale periode te waarborgen, maar ook voor leden die met ouderschaps- of vaderschapsverlof zijn of officieel voor langere tijd zijn ziek geschreven;

k) herhaalt zijn verzoek om een effectbeoordeling uit te voeren met betrekking tot de noodzaak om in de gebouwen van het Parlement in Brussel een kinderopvangfaciliteit (gezinsruimte) in te richten en uit te rusten naar het voorbeeld van de faciliteit in Straatsburg, om zo bij te dragen tot het streven van de instelling naar een gezinsvriendelijke werkomgeving;

l) is ingenomen met de maatregelen die het Parlement heeft genomen om een beter geografisch evenwicht tussen de lidstaten op alle personeelsniveaus te bereiken, waaronder een grotere deelname aan loopbaanevenementen, het voorrang geven aan ondervertegenwoordigde lidstaten en het organiseren van vergelijkende onderzoeken per nationaliteit, zonder afbreuk te doen aan zijn streven naar een strikt op verdienste gebaseerd selectieproces;

81. herinnert aan het advies van de Commissie begrotingscontrole voor het Bureau inzake de fractie Identiteit en Democratie – ontbinding en financieel eindverslag 2024; herinnert aan de bevindingen van DG FINS dat ten minste 4 333 635,78 EUR ten onrechte is uitgegeven door de fractie tijdens de zittingsperiode 2019-2024, wat heeft geleid tot aanzienlijke schade aan de begroting en de reputatie van het Parlement; is ingenomen met het advies van de Commissie begrotingscontrole waarin wordt opgeroepen tot toepassing van de vereiste procedures om het volledige bedrag van de niet-subsidiabele kosten onverwijld terug te vorderen en de mogelijke aansprakelijkheid van de verantwoordelijke leden en hiërarchie te beoordelen voor opzettelijke goedkeuring of grove nalatigheid bij de goedkeuring van onregelmatige uitgaven;

82. neemt kennis van de vroegtijdige beëindiging van het dienstencontract met betrekking tot de zelfbedieningskantine in het SPINELLI-gebouw en is ingenomen met het akkoord dat is bereikt om de continuïteit van de activiteiten en de werkzekerheid voor het getroffen extern personeel te waarborgen; neemt er nota van dat met de overeenkomst voor het eerst sinds 2015 opnieuw een subsidie voor de restaurantdiensten van het Parlement wordt ingevoerd en verzoekt de administratie om de Begrotingscommissie op de hoogte te houden van de gevolgen van deze maatregel voor de begroting 2026; verzoekt de administratie om samen met de dienstverlener technische en operationele oplossingen te zoeken om te garanderen dat de zelfbedieningskantine in het SPINELLI-gebouw op de lange termijn winstgevend kan worden uitgebaat zonder subsidies en met behoud van een hoogwaardig, divers en betaalbaar aanbod en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor het personeel;

83. herinnert eraan dat het Parlement zich sinds 2018 consequent met een overweldigende meerderheid heeft uitgesproken voor opheffing van het algehele verbod op de deelname van geaccrediteerde medewerkers aan officiële delegaties en missies; betreurt dat de secretaris-generaal en de Conferentie van voorzitters de wil van de meerderheid van dit orgaan blijven negeren; herhaalt zijn oproep aan de bevoegde organen om de desbetreffende bepalingen van zijn interne regeling dringend te wijzigen, zodat geaccrediteerde medewerkers onder bepaalde voorwaarden kunnen deelnemen aan officiële missies en delegaties buiten de drie werkplaatsen van het Europees Parlement;

84. verzoekt het Parlement te overwegen middelen toe te wijzen ter financiering van de oprichting in zijn gebouwen van een gedenkteken dat gewijd is aan de slachtoffers van de Turkse invasie van de Republiek Cyprus in 1974, met inbegrip van vermiste personen;

85. herhaalt zijn steun voor de oprichting van een pan-Europees gedenkteken voor de slachtoffers van de totalitaire regimes van de 20e eeuw; dringt aan op de toewijzing van middelen voor de medefinanciering van het project "Echo in Time", dat moet worden gebouwd op een geselecteerde locatie op de Solidarność-esplanade;

Andere afdelingen (afdelingen IV-X)

86. uit eens te meer zijn diepe bezorgdheid over de situatie in rubriek 7 in het huidige MFK; herinnert eraan dat de beperkingen in deze rubriek het gevolg zijn van de bezuinigingen die de Raad heeft doorgevoerd op het al zeer lage oorspronkelijke voorstel van de Commissie toen overeenstemming werd bereikt over het huidige MFK 2021-2027; betreurt dat de Raad gekant is tegen het voorstel van de Commissie om het plafond van rubriek 7 bij de herziening van het MFK vanaf 2024 te verhogen; wijst erop dat de kwestie in verband met het plafond van rubriek 7 bij de herziening van het MFK niet kon worden opgelost; benadrukt dat de voorspelde negatieve marge voor 2026 het gebruik van speciale instrumenten in rubriek 7 voor dat doel veronderstelt;

87. spreekt zijn afkeuring uit over de horizontale aanpak van de Commissie om de ramingen van de instellingen te verlagen teneinde vast te houden aan het beginsel van een stabiele personeelsbezetting en aan een maximale stijging van 2 % voor niet-salarisgerelateerde uitgaven, ongeacht de nieuwe taken die de Commissie en de medewetgevers aan de instellingen hebben gegeven; onderstreept de negatieve invloed van deze aanpak op de werkzaamheden van de instellingen;

88. benadrukt dat de begrotingen van de instellingen voor het grootste deel worden bepaald door statutaire of contractuele verplichtingen en dat de daarmee gepaard gaande bedragen door de inflatie worden beïnvloed;

89. benadrukt dat de instellingen over voldoende personeel moeten beschikken om hun mandaat te vervullen en zich aan te passen aan uitdagingen; prijst de voortdurende inspanningen van de instellingen om personeel te herschikken en extra efficiëntiewinsten te behalen, maar wijst erop dat de afgelopen jaren ook duidelijk is geworden dat deze aanpak zijn grenzen heeft; benadrukt dat een uitbreiding van het personeelsbestand onvermijdelijk is wanneer dat nodig is om de instellingen in staat te stellen hun mandaat te vervullen;

90. verhoogt voor de volgende naar behoren gemotiveerde gevallen het niveau van de kredieten of het personeelsniveau ten opzichte van de OB om ervoor te zorgen dat de instellingen over voldoende middelen beschikken om het toenemende aantal taken van hun mandaat naar behoren en op efficiënte en doeltreffende wijze uit te voeren en om te zijn toegerust voor de komende uitdagingen, met name op het gebied van cyberbeveiliging en artificiële intelligentie; benadrukt dat het meestal om terugkerende problemen gaat die bij eerdere begrotingsprocedures niet zijn opgelost; stelt daarom voor om:

a) het niveau van de kredieten voor het Hof van Justitie van de Europese Unie en de Europese Ombudsman weer in overeenstemming te brengen met hun ramingen, door het niveau van de kredieten te verhogen ten opzichte van de OB voor begrotingsonderdelen die kredieten dekken in verband met cyberveiligheid en operationele behoeften; herinnert eraan dat de Europese Ombudsman een toenemend aantal complexe klachten ontvangt en meer proactieve onderzoeken instelt naar transparantie, ethiek en verantwoordingsplicht in de instellingen van de Unie;

b) het niveau van de kredieten voor het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Europees Comité van de Regio's, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, het Europees Comité voor gegevensbescherming en de Europese Dienst voor extern optreden weer gedeeltelijk in overeenstemming te brengen met de ramingen, door de kredieten te verhogen ten opzichte van de OB voor begrotingsonderdelen die kredieten dekken in verband met de beveiliging van gebouwen, met name in delegaties, alsook in verband met cyberbeveiliging en operationele behoeften;

c) de personeelsformaties en de bijbehorende kredieten te verhogen ten opzichte van de OB in overeenstemming met de verzoeken van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Comité van de Regio's; de personeelsformatie weer in overeenstemming te brengen met de ramingen van de Europese Rekenkamer en het Europees Comité voor gegevensbescherming; ten slotte de personeelsformaties te verhogen ten opzichte van de OB, gedeeltelijk in overeenstemming met de verzoeken van het Europees Economisch en Sociaal Comité en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, zodat zij het hoofd kunnen bieden aan de toenemende werklast en uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging.

o

o o

91. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, samen met de amendementen op het ontwerp van algemene begroting, te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de overige instellingen en de betrokken organen, alsook aan de nationale parlementen.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0248

Polarisatie en toenemende repressie in Servië, een jaar na de tragedie in Novi Sad

Resolutie van het Europees Parlement van 22 oktober 2025 over de polarisatie en toenemende repressie in Servië, een jaar na de tragedie in Novi Sad (2025/2917(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name de artikelen 2 en 6,

– gezien zijn eerdere resoluties over Servië, met name die van 8 februari 2024 over de situatie in Servië na de verkiezingen[1] en van 7 mei 2025 over de Commissieverslagen van 2023 en 2024 over Servië[2],

– gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 30 oktober 2024 getiteld "Serbia 2024 Report" (SWD(2024)0695) bij de mededeling van de Commissie van 30 oktober 2024 inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2024 (COM(2024)0690),

– gezien de eerdere verklaringen van de EU over Servië, in het bijzonder de open brief over Servië van 5 februari 2025 van de commissaris voor Uitbreiding, Marta Kos, en haar daaropvolgende bezoek aan Servië in april 2025,

– gezien de voorlopige maatregel van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 29 april 2025, waarin het EHRM de Servische autoriteiten instrueert geen sonische apparaten in te zetten om menigten in bedwang te houden,

– gezien de verklaring van verschillende speciale rapporteurs van de VN van 4 augustus 2025 waarin zij het gewelddadige optreden van de Servische regering tegen vreedzame betogers veroordelen,

– gezien de talrijke berichten en verklaringen van binnenlandse en internationale mensenrechtenorganisaties, onafhankelijke media en maatschappelijke groeperingen waarin systemische wantoestanden in Servië worden gedocumenteerd,

– gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

[1] PB C, C/2024/6339, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6339/oj.
[2] Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0093.

– gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,

– gezien het verzoek van Servië om toetreding tot de EU, dat is ingediend op 22 december 2009,

– gezien de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Servië, anderzijds[3], die op 1 september 2013 in werking is getreden,

– gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van december 2006, de conclusies van de Raad van maart 2020 en de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Kopenhagen van 21 en 22 juni 1993, ook bekend als de criteria van Kopenhagen,

– gezien de mededeling van de Commissie van 12 oktober 2011 over het verzoek van Servië om toetreding tot de Europese Unie (COM(2011)0668), het besluit van de Europese Raad van 1 maart 2012 om Servië de status van kandidaat-lidstaat te verlenen en het besluit van de Europese Raad van 27-28 juni 2013 om EU-toetredingsonderhandelingen met Servië te openen,

– gezien het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (UNCAC) van 31 oktober 2003, dat Servië heeft ondertekend,

– gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat op 1 november 2024 een pas gerenoveerd betonnen afdak van het treinstation van Novi Sad instortte, waarbij 16 mensen omkwamen en anderen gewond raakten; overwegende dat het onderzoek naar deze tragedie een jaar later nog steeds niet is gevorderd;

B. overwegende dat de aanwezigheid en de invloed van China in Servië de laatste jaren aanzienlijk zijn toegenomen doordat China grote investeringen in infrastructuur heeft gedaan, wat aanleiding geeft tot bezorgdheid over transparantie en over de naleving van de EU-normen en de milieuwetgeving; overwegende dat het project voor het station deel uitmaakte van de hogesnelheidslijn Belgrado-Boedapest en door twee Chinese bedrijven werd uitgevoerd in het kader van een intergouvernementele overeenkomst tussen Servië en China, buiten het toepassingsgebied van het gewone wetgevingskader van de EU inzake overheidsopdrachten[4] om; overwegende dat in het verslag van de Commissie over Servië van 2024 al werd gewaarschuwd voor omzeiling van aanbestedingsregels via dergelijke overeenkomsten; overwegende dat het Europees Openbaar Ministerie in maart 2025 een onderzoek heeft ingesteld naar mogelijk misbruik van EU-middelen voor de renovatie van het treinstation van Novi Sad;

C. overwegende dat de instorting van het afdak leidde tot ongekende protesten in het hele land, die werden geleid door studenten die gerechtigheid, institutionele verantwoordingsplicht, transparantie, vervroegde en eerlijke verkiezingen, eerbiediging van de burgerlijke vrijheden, scheiding der machten, mediavrijheid, een einde aan de

---

3 PB L 278 van 18.10.2013, blz. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.

4 Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

systematische corruptie en investeringen in onderwijs eisten; overwegende dat de protesten zich sindsdien over de hele Servische samenleving hebben verspreid;

D. overwegende dat er tussen februari en eind september 2025 meer dan 10 700 protestbijeenkomsten hebben plaatsgevonden in ruim 630 gemeenten en 1 200 gemeenteraden, waaronder de grootste demonstratie in de geschiedenis van Servië op 15 maart 2025 en de op een na grootste op 28 juni 2025, waarmee dit de grootste grassrootsbeweging in decennia is;

E. overwegende dat de door de studentenbeweging georganiseerde protesten grotendeels vreedzaam zijn verlopen, maar dat er in de zomer van 2025 helaas enkele gewelddadige incidenten hebben plaatsgevonden;

F. overwegende dat er tijdens de massale protesten geïsoleerde gevallen waren waarin radicale symbolen werden getoond en extreme nationalistische, pro-Russische en chauvinistische retoriek werd gebruikt, waarop aanzienlijke kritiek is geuit vanuit het buitenland en in Servië zelf;

G. overwegende dat eerdere verkiezingen, die werden ontsierd doordat druk werd uitgeoefend op kiezers, stemmen werden gekocht en kiezers binnen Servië en vanuit het buitenland met bussen naar de stembureaus werden gebracht, onder oneerlijke omstandigheden werden gehouden en dat de doorslaggevende betrokkenheid van de president en de systematische bevoordeling van de regerende partij het verkiezingsproces als geheel hebben ondermijnd; overwegende dat onafhankelijke waarnemers hebben laten weten dat de recente lokale verkiezingen in Zaječar en Kosjerić noch vrij, noch eerlijk zijn verlopen;

H. overwegende dat de Servische autoriteiten hun toevlucht hebben genomen tot geweld tegen politieke tegenstanders en overal in het land buitensporig hard zijn opgetreden tegen demonstranten; overwegende dat de repressie begin 2025 was geëscaleerd;

I. overwegende dat in maart 2025, tijdens de grootste betoging in de Servische geschiedenis, betogers volgens onafhankelijke bronnen zijn bestookt met een sonisch wapen, wat aanleiding gaf tot ernstige bezorgdheid over de evenredigheid en wettigheid van het gebruik van geweld; overwegende dat mensenrechtenorganisaties ooggetuigenverklaringen hebben verzameld van 3 400 aanwezigen die betrokken waren bij het incident, in weerwil van officiële ontkenningen door de autoriteiten; overwegende dat de Servische regering de Russische federale veiligheidsdienst (FSB) heeft verzocht een onderzoek naar het incident in te stellen; overwegende dat het officiële onderzoek naar het incident, dat meer dan 170 getuigenverklaringen omvat, zich nog in een vroeg stadium bevindt en dat er nog niemand in staat van beschuldiging is gesteld;

J. overwegende dat protesten sinds eind 2024 zijn onderdrukt met onder meer mishandeling, willekeurige arrestaties, het gebruik van traangas, politiek gemotiveerde detenties, deportaties en massale surveillance; overwegende dat er meer dan 1 028 arrestaties en ten minste 340 gewelddadige incidenten zijn opgetekend, waarbij soms ernstige verwondingen zijn veroorzaakt en middelbare scholieren betrokken waren, en dat onafhankelijke waarnemers benadrukken dat dit cijfer niet volledig is;

K. overwegende dat het geweld sinds augustus 2025 nog is toegenomen, met politiegeweld, foltering en seksueel geweld tegen studenten, intimidatie door speciale

politie-eenheden (de JZO), politiek gemotiveerde vervolging door het openbaar ministerie en lastercampagnes door regeringsgezinde media;

L. overwegende dat de veiligheidsdiensten op onwettige wijze privégesprekken hebben opgenomen en op tv hebben laten uitzenden, waarvan een aantal vervolgens is gebruikt om studenten en activisten ervan te beschuldigen aanvallen op de grondwettelijke orde en de veiligheid van Servië voor te bereiden, en dat de militaire elite-eenheid Cobras is ingezet om binnenlands oproer te beteugelen en daarbij zelfs eens met scherp heeft geschoten;

M. overwegende dat regeringsgezinde herrieschoppers en ex-gedetineerden tijdens gewelddadige tegendemonstraties door de politie werden beschermd, terwijl leden van de oppositie, studenten en leden van het Servische parlement door agenten in burger werden geslagen en ontvoerd;

N. overwegende dat de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa en het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten er tussen juli en augustus 2025 bij de Servische autoriteiten op hebben aangedrongen terughoudendheid te betrachten, hun harde optreden tegen de studentenbeweging te staken en de mensenrechten en de academische vrijheid te eerbiedigen;

O. overwegende dat maatschappelijke organisaties hun bezorgdheid hebben geuit over het wetsontwerp tot wijziging van het wetboek van strafrecht, het wetboek van strafvordering en de wet van 2005 inzake jeugddelinquenten en strafrechtelijke bescherming van minderjarigen, omdat hiermee nieuwe strafbare feiten en strengere straffen worden ingevoerd die de vrijheid van meningsuiting en vergadering onevenredig zouden kunnen inperken; overwegende dat op grond van de voorgestelde wetgeving bepaalde vormen van vreedzaam protest of gewone maatschappelijke gedragingen die geen gevaar voor de openbare veiligheid of de grondwettelijke orde vormen, strafbaar zouden kunnen worden gesteld;

P. overwegende dat president Vučić, die volgens de Servische grondwet geen formeel gezag heeft over de politie, de protesten heeft bestempeld als "kleurenrevoluties" die worden georganiseerd en gefinancierd door buitenlandse geheime diensten van westerse staten, en dit via regeringsgezinde media heeft verspreid; overwegende dat de Russische buitenlandse inlichtingendienst (SVR) dit narratief is bijgevallen en de EU ervan heeft beschuldigd "subversieve activiteiten" uit te voeren om de protesten aan te wakkeren; overwegende dat een aantal journalisten zijn aangevallen of bescherming is geweigerd terwijl ze verslag uitbrachten over de protesten;

Q. overwegende dat president Vučić ook ontmenselijkende taal heeft gebruikt jegens EU-politici, onder wie leden van het Europees Parlement, die hun steun aan de demonstranten hebben betuigd;

R. overwegende dat de regering en de heersende elite repressie hebben genormaliseerd door gratie te verlenen voor gewelddadige aanvallen door aanhangers van de regering, door het openbaar vervoer stil te leggen om protesten te verhinderen, door buitenlandse burgers om politieke redenen uit te wijzen en door het centrum van Belgrado te laten bezetten door regeringsgezinde demonstranten;

S. overwegende dat meer dan 150 buitenlanders met pro-Russische sympathieën in Servië een schietopleiding hebben gekregen met als doel onrust te zaaien in de aanloop naar de

parlementsverkiezingen van 2025 in Moldavië; overwegende dat de daders van dit misdrijf, van wie er één banden had met een hooggeplaatste Servische functionaris, pas na ophef in de media zijn gearresteerd; overwegende dat de Servische regering rechtstreekse druk heeft uitgeoefend op de parlementsverkiezingen van 2025 in Kosovo;

T. overwegende dat een groep Servische burgers, die later op verzoek van buitenlandse nationale autoriteiten door Servische rechtshandhavingsinstanties zijn gearresteerd, haatmisdrijven heeft gepleegd onder verschillende etnische en religieuze groepen in Frankrijk en Duitsland met de bedoeling angst en geweld aan te wakkeren;

U. overwegende dat de Servische autoriteiten herhaaldelijk hebben verklaard dat Servië vastbesloten blijft toe te treden tot de EU en de nodige hervormingen door te voeren, maar dat er op belangrijke gebieden zoals de rechtsstaat, mediavrijheid, onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en corruptiebestrijding eerder sprake is van achteruitgang dan van vooruitgang;

V. overwegende dat Commissievoorzitter Von der Leyen op 15 oktober 2025 een bezoek heeft gebracht aan Servië;

W. overwegende dat de Commissie in juni 2025 heeft bekendgemaakt dat het Rio Tinto-project voor de winning van lithium en boor in Jadar wordt opgenomen in de lijst van strategische projecten in derde landen krachtens Verordening (EU) 2024/1252[5];

1. herdenkt, een jaar na de tragedie, de 16 slachtoffers die op 1 november 2024 om het leven zijn gekomen toen het afdak van het treinstation van Novi Sad is ingestort, en betuigt zijn solidariteit met degenen die gewond zijn geraakt; dringt er nogmaals op aan dat na het onderzoek door de autoriteiten een volledige en transparante gerechtelijke procedure wordt ingeleid om degenen die verantwoordelijk zijn, in overeenstemming met de rechtsstaat te berechten; dringt aan op een onafhankelijk technisch onderzoek naar constructiefouten, een volledige evaluatie van de bouwvergunningen en de toezichtprocedures, en een grondig onderzoek naar mogelijke corruptie of nalatigheden; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om de familieleden van de slachtoffers doeltreffende toegang tot de rechter te bieden en te waarborgen dat zij een passende schadeloosstelling ontvangen; onderstreept dat ook ruimer moet worden onderzocht in hoeverre corruptie heeft geleid tot een verlaging van de veiligheidsnormen en heeft bijgedragen aan deze tragedie;

2. steunt het recht van Servische studenten en burgers op vreedzame protesten waarmee zij vragen dat er verantwoording wordt afgelegd en dat er democratische hervormingen komen die rechtstreeks verband houden met de rechtsstaat, iets wat de EU van Servië verwacht; wijst erop dat burgermoed, het afzweren van geweld en betrokkenheid van jongeren belangrijk zijn voor de voortgang van Servië in de richting van EU-lidmaatschap; merkt op dat Servische studenten op de shortlist staan voor de Sacharovprijs voor de vrijheid van denken 2025; steunt oprechte pogingen tot dialoog over hoe de regering tegemoet kan komen aan de eisen van de studenten; is ernstig bezorgd over het feit dat de situatie in Servië nog steeds wordt gekenmerkt door

---

[5] Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (PB L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

spanningen en polarisatie die gemakkelijk tot geweld kunnen leiden, wat een direct gevolg is van haatzaaiende uitlatingen, het aanzetten tot geweld, lastercampagnes tegen tegenstanders, anti-EU- en pro-Russische propaganda die op grote schaal wordt verspreid via door de regering gecontroleerde media en ook door regeringsfunctionarissen, en van het feit dat de overheid er totaal niet in slaagt het verleden van Servië onder ogen te zien en te verwerken; roept alle politieke en maatschappelijke actoren in Servië op om zich van dergelijke retoriek te onthouden en een klimaat van wederzijds respect, democratische dialoog en de-escalatie te helpen bevorderen; dringt er bij de Servische regering op aan om inclusieve politieke participatie te bevorderen en gelijke toegang tot de media te waarborgen voor alle politieke partijen en kandidaten; benadrukt dat het belangrijk is dat het publieke debat wordt gedepolariseerd en dat er een politieke cultuur wordt bevorderd die gebaseerd is op verdraagzaamheid, het bereiken van compromissen en eerbiediging van democratische instellingen; roept het maatschappelijk middenveld, de media en onderwijsinstellingen op om een actieve rol te spelen bij het overbruggen van maatschappelijke verdeeldheid en het versterken van de democratische veerkracht;

3. uit zijn bezorgdheid over de steeds dieper wordende politieke polarisatie in Servië; verzoekt alle politieke actoren, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en relevante belanghebbenden in Servië een constructieve dialoog aan te gaan, vrij van druk of inmenging van buitenaf, met als doel de politieke en sociale polarisatie te verminderen, vertrouwen tussen instellingen op te bouwen en een duurzame weg voorwaarts te vinden voor het land; beklemtoont dat de soevereiniteit en de politieke koers van Servië moeten aansluiten bij de wensen van zijn burgers;

4. spreekt in de sterkst mogelijke bewoordingen zijn afkeuring uit over de golf van door de staat beïnvloed geweld, intimidatie en willekeurige arrestaties van vreedzame demonstranten, journalisten, maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van de oppositie in Servië; veroordeelt lastercampagnes, intimidatie van de media en misbruik van persoonsgegevens om demonstranten in diskrediet te brengen, en dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om de mediavrijheid te waarborgen; roept hoge ambtenaren op om een einde te maken aan opruiende retoriek die aanzet tot vijandigheid of geweld; veroordeelt het gebruik van onwettige surveillance tegen demonstranten, zoals het gebruik van Pegasus, Cellebrite en NoviSpy; is met name verontrust over het feit dat er gebruik is gemaakt van LRAD-geluidskanonnen en dat er op grote schaal traangas is gebruikt tegen burgers; dringt erop aan dat er duidelijke protocollen worden vastgesteld en toegepast inzake wettige crowdcontroltechnologie en onafhankelijke toezichtmechanismen; vraagt de Servische regering het recht van zijn bevolking op vergadering en vrijheid van meningsuiting volledig te garanderen en te eerbiedigen, in overeenstemming met de Servische grondwet, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens; spreekt voorts zijn afkeuring uit over alle soorten haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot haat, met name tegen nationale minderheden;

5. houdt de Servische leiders politiek verantwoordelijk voor de steeds maar toenemende repressie, het normaliseren van geweld en de verzwakking van democratische instellingen in het land; betreurt het feit dat de hoogste staatsfunctionarissen actief complottheorieën verspreiden waarin de instorting van het afdak een gevolg is van een daad van sabotage of een terroristische aanslag; is bezorgd over het uitblijven van een reactie van overheidsinstellingen, waaronder wetshandhavingsinstanties en de rechterlijke macht, om deze ongegronde beweringen te weerleggen;

6. spreekt zijn afkeuring uit over het misbruik van het strafrecht om burgerparticipatie te onderdrukken; benadrukt dat de wijzigingen van het wetboek van strafrecht, het wetboek van strafvordering en de wet van 2005 inzake jeugddelinquenten en strafrechtelijke bescherming van minderjarigen er niet toe mogen leiden dat vreedzaam gedrag of geweldloze vormen van protest strafbaar worden gesteld; herinnert eraan dat evenredige toepassing van strafrechtelijke sancties een van de hoekstenen van de rechtsstaat is en behoort tot de verplichtingen van Servië uit hoofde van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens;

7. is bezorgd over de onwettige arrestaties die zijn verricht in de aanloop naar de protesten van 15 maart en 28 juni 2025, die voorafgegaan waren door de publicatie van gelekte opnames van gesprekken van verdachten door regeringsgezinde media; merkt op dat verschillende politieke activisten en leden van de oppositiepartij Vrije Burgerbeweging (PSG) op deze gronden zijn gearresteerd en dat sommigen nog steeds onder huisarrest staan of in ballingschap leven; dringt aan op hun onmiddellijke vrijlating;

8. verzoekt om een spoedig, onpartijdig en transparant onderzoek naar alle beschuldigingen van onnodig en onevenredig gebruik van geweld, willekeurige arrestaties, detenties, foltering, seksueel geweld tegen gedetineerden, politiek gemotiveerde vervolgingen en andere ernstige schendingen van de mensenrechten, waaronder het bespuwen en slaan van geboeide gedetineerden, verbaal geweld en doodsbedreigingen; roept de autoriteiten op om de beschuldigingen dat hooggeplaatste functionarissen van de JZO, met name de commandant Marko Kričak, voor deze schendingen verantwoordelijk zijn, grondig te onderzoeken; herhaalt dat deze daden kunnen neerkomen op onmenselijke en vernederende behandeling die verboden is volgens het internationaal recht en politieprotocollen;

9. neemt kennis van het aftreden van minister-president Vučević, dat op 19 maart 2025 door de Nationale Vergadering werd bevestigd, en van de daaropvolgende benoeming van de nieuwe regering onder leiding van Đuro Macut op 16 april 2025;

10. neemt kennis van de arrestatie in augustus 2025 van de voormalige ministers Tomislav Momirović en Goran Vesić op beschuldiging van ambtsmisbruik en verdenking van het benadelen van de Servische staatsbegroting voor een bedrag van ten minste 115 miljoen USD in verband met de wederopbouw van de spoorlijn Belgrado-Boedapest, met inbegrip van het ingestorte afdak van het station van Novi Sad, en hun daaropvolgende vrijlating; betreurt ten zeerste dat de belemmering van de rechtsgang ervoor heeft gezorgd dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het instorten van het afdak van het treinstation niet ter verantwoording zijn geroepen; spreekt zijn afkeuring uit over de lastercampagnes die via regeringsgezinde kanalen worden gevoerd tegen rechters en openbare aanklagers die zich inzetten voor de handhaving van de rechtsstaat;

11. spreekt zijn krachtige veroordeling uit over de vergeldingsmaatregelen van de regering tegen werknemers in de onderwijs- en cultuursector omdat zij de protesten hebben gesteund, waaronder het verlies van banen, salarisverlagingen, de aanwezigheid van politie op universiteitscampussen en het intrekken van financiering voor openbare universiteiten;

12. verzoekt de Servische autoriteiten om de financiering van universiteiten onmiddellijk te herstellen; roept de bevoegde instellingen op om ervoor te zorgen dat de academische en onderzoeksgemeenschap ongehinderd kan deelnemen aan door de EU gefinancierde projecten;

13. veroordeelt de acties van leden van de regerende partij bij het organiseren van een illegaal kamp in het Pionirski-park voor het presidentiële paleis en de daaropvolgende uitbreiding ervan naar het plein aan de overzijde van de Nationale Vergadering; is ernstig bezorgd over het feit dat volgens meerdere berichten personen met een crimineel verleden door de regerende partij worden ingezet bij tegenprotesten, waarbij demonstranten met vuurwerk worden aangevallen, en waardoor de spanningen, het geweld en de polarisatie in het land daarmee verder toenemen; veroordeelt de aanvallen gericht op leden van nationale minderheden, waaronder Slowaken in Bački Petrovac, Roemenen, Bulgaren en Kroaten, en het gebruik van etnische scheldwoorden door regeringsgezinde media;

14. spreekt zijn afkeuring uit over de willekeurige gratieverlening door de president aan personen die zijn veroordeeld of vervolgd voor geweld tegen studenten en andere burgers die deelnemen aan vreedzame protesten, aangezien dergelijke acties een directe bemoeienis met de rechtspraak vormen en de rechtsstaat ernstig ondermijnen;

15. roept de Servische autoriteiten op om alle burgers die het land zijn ontvlucht als gevolg van politieke onderdrukking, intimidatie of angst voor vervolging, in staat te stellen veilig terug te keren, en om hun volledige bescherming en re-integratie te waarborgen in overeenstemming met de wet en de internationale verplichtingen van Servië;

16. veroordeelt met klem de onwettige arrestatie en uitzetting van EU-burgers die verklaringen hebben afgelegd waarin steun werd betuigd aan protesterende studenten, en de openbaarmaking, door veroordeelde oorlogsmisdadigers, van de persoonsgegevens van EU-burgers; spreekt zijn bezorgdheid uit over het toenemend aantal gevallen van detentie van EU-burgers aan de Servische grens;

17. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de verbale aanvallen van de hoogste Servische functionarissen op leden van het Europees Parlement, vanwege hun deelname aan en hun verklaringen in de context van de studentenprotesten, met als meest prominente voorbeeld de aanval van president Vučić op de EP-leden van de Fractie de Groenen/Vrije Europese Alliantie op 5 september 2025;

18. veroordeelt de openlijke inmenging van de Russische Federatie in de Servische protesten met de verspreiding van desinformatie door haar functionarissen, waaronder Vladimir Poetin, die beweren dat de protesten deel uitmaken van een door het Westen gesteunde “kleurenrevolutie”; verwerpt alle aantijgingen van Servische functionarissen en regeringsgezinde media dat de EU en enkele van haar lidstaten betrokken waren bij het organiseren van de studentenprotesten met het oog op het ontketenen van een “kleurenrevolutie”; roept de Servische autoriteiten op om op te treden tegen dergelijke kwaadaardige propaganda in de binnenlandse media, in plaats van mee te werken aan de verspreiding ervan; is nog steeds bezorgd over het nationalistische gedachtegoed dat binnen bepaalde delen van de protestbeweging leeft; betreurt het dat nationalistische ideeën nog altijd een belangrijke rol spelen, zoals de politieke idealen “Groot-Servië” en “de Servische wereld”, twee idealen die in het verleden door bepaalde leden van de Servische regering werden aangehangen; is van mening dat dergelijke retoriek geen plaats heeft in de betrekkingen tussen de EU en Servië en een gevaar vormt voor de stabiliteit in de regio;

19. merkt met bezorgdheid op dat de Servische regering, parallel aan de aanhoudende protesten, onderhandelingen lijkt te hebben gevoerd met de eigenaren van het bedrijf United Media, om de onafhankelijke mediakanalen die door dit bedrijf worden

geëxploiteerd, te "verzwakken"; waarschuwt dat dit, indien bevestigd, een ernstige aanval zou betekenen op het reeds in gevaar zijnde pluralisme van de media in Servië; vraagt Servië zich aan te sluiten bij het EU-beleid ter bestrijding van buitenlandse inmenging en desinformatiecampagnes;

20. roept op tot onmiddellijke en volledige uitvoering van alle aanbevelingen van de internationale verkiezingswaarnemingsmissies van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE/ODIHR) om vrije en eerlijke verkiezingen in Servië te waarborgen, met name de aanbevelingen die betrekking hebben op een onafhankelijke controle van het kiezersregister, de transparante en pluralistische benoeming van leden van de raad van de regelgevende autoriteit voor elektronische media (REM) en het bieden van eerlijke en gelijke toegang tot zendtijd op de openbare omroep RTS voor alle politieke actoren;

21. roept de Servische autoriteiten op om een volledig transparante en uitgebreide technische veiligheidsinspectie uit te voeren van alle infrastructuurvoorzieningen, met inbegrip van die op de spoorlijn van Belgrado via Novi Sad naar de grens met Hongarije, teneinde de structurele integriteit en de veiligheid ervan en de naleving van internationale normen te waarborgen; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om geen infrastructuurfaciliteiten in gebruik te nemen waarvoor de nodige vergunningen en certificaten voor veilig en ononderbroken gebruik ontbreken, met name die welke zich op internationale en regionaal belangrijke vervoerscorridors bevinden;

22. moedigt Servië aan om intensiever samen te werken met de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) en zijn UNCAC-verplichtingen volledig na te komen; roept op tot meer transparantie over eigendom en financiering bij overheidsaanbestedingen voor infrastructuurprojecten; benadrukt dat Servië zijn milieunormen en de rechten van lokale en nationale minderheden moet waarborgen wanneer het dergelijke projecten goedkeurt;

23. verzoekt de Commissie en de lidstaten nauwlettend toe te zien op de uitvoering van hervormingen via het EU-toetredingsproces en de hervormingsagenda die is vastgesteld in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit; stelt vast dat Servië op bepaalde gebieden vooruitgang boekt, zoals economische groei, een verbeterde connectiviteit wat betreft regionale infrastructuur en betere samenwerking met de EU op het gebied van migratiebeheer en energiezekerheid; is ingenomen met het feit dat Servië deelneemt aan door de EU gefinancierde projecten in het kader van het groeiplan voor de Westelijke Balkan en de groene agenda; spoort Servië aan hervormingen te blijven doorvoeren om zijn beleid en wetgeving in overeenstemming te brengen met de EU-normen, en geeft nogmaals aan dat de EU bereid is het Servische volk te ondersteunen bij zijn inspanningen voor een democratische, welvarende en Europese toekomst;

24. benadrukt het Europees perspectief van Servië en een toekomstig EU-lidmaatschap van het land nog altijd te steunen, maar wijst er daarbij met klem op dat vooruitgang op weg naar toetreding tot de EU afhankelijk is van volledige eerbiediging van de waarden van de EU, een proces dat daadwerkelijk op verdiensten is gebaseerd, en naleving van de democratische beginselen, de rechtsstaat en de grondrechten, welke tot de criteria van Kopenhagen behoren;

25. herhaalt dat de toetredingsonderhandelingen van de EU met Servië alleen mogen worden voortgezet op basis van meetbare en duurzame vooruitgang op het gebied van de fundamentele waarden, met name wat betreft de rechtsstaat, de bestrijding van

corruptie en georganiseerde misdaad, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de vrijheid van de media, de hervorming van het openbaar bestuur, volledige afstemming op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU en sancties tegen Rusland; wijst erop dat Servië wat betreft de afstemming op het GBVB een duidelijke uitzonderingspositie bekleedt op de Westelijke Balkan; benadrukt dat geleidelijke aanpassing aan het GBVB een essentiële voorwaarde is voor alle kandidaat-lidstaten van de EU; verzoekt de Servische autoriteiten een op feiten gebaseerd en open debat over toetreding tot de EU te bevorderen;

26. spreekt nogmaals zijn krachtige steun uit voor de Servische maatschappelijke organisaties, mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke activisten die zich inzetten voor het versterken van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten; dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor passende en toegankelijke financiering en doeltreffende beschermingsmechanismen voor actoren uit het maatschappelijk middenveld; veroordeelt elke vorm van intimidatie van, pesterijen tegen en administratieve druk op niet-gouvernementele organisaties en activisten; wijst op de cruciale rol die het maatschappelijk middenveld speelt bij het bevorderen van transparantie, het monitoren van democratische normen en het ter verantwoording roepen van overheidsinstanties;

27. steunt de snelle zending van een ad-hoconderzoeksmissie van de EU naar Servië, met deelname van het Europees Parlement, om ter plaatse de toestand van de democratie, de aanhoudende protesten, de aanvallen op demonstranten en de onderdrukking van studenten, academici, leerkrachten en werknemers in de publieke sector te beoordelen;

28. verzoekt de hoogste EU-functionarissen om zich te onthouden van niet onderbouwde uitspraken waarin het hervormingsproces in Servië wordt geprezen; is verheugd over de andere toon van de voorzitter van de Commissie tijdens haar recente bezoek aan Servië, waarin een nauwkeurigere beoordeling van de onderliggende problemen van Servië en de slechte reputatie van het land op het gebied van fundamentele hervormingen doorklonk; neemt nota van de aangekondigde overeenkomst met betrekking tot onafhankelijke verificatie van het kiezersregister en de raad van de regelgevende autoriteit voor de media REM, maar benadrukt dat de vooruitgang wordt beoordeeld op basis van de uitvoering van hervormingen;

29. verzoekt de Commissie om een initiatief voor gerichte individuele sancties tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van de wet en de mensenrechten in Servië, in overeenstemming met het algemene sanctieregime van de EU op het gebied van de mensenrechten;

30. roept de EU-lidstaten op om de beschermingsmaatregelen voor mensen die gevaar lopen te versterken, waaronder noodvisa en hervestigingsprogramma's; dringt er bij de diplomatieke missies van de EU en de lidstaten op aan de lopende rechtsprocedures in verband met de protesten nauwlettend te volgen; dringt er bij de EU-lidstaten op aan om een gezamenlijke reactie te formuleren op de democratische achteruitgang in Servië, onder meer door gerichte sancties te overwegen tegen personen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van de wet en de mensenrechten in Servië;

31. roept alle landen die deelnemen aan de komende Expo 2027 in Servië op om de ernstige bezorgdheid over en het bewijs van wijdverbreide corruptie in verband met de regerende autoriteiten in overweging te nemen, alsook de berichten over nalatigheid om elementaire bouwnormen en wettelijke voorschriften bij de organisatie en bouw van de

tentoonstelling na te leven;

32. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van de Europese Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de president, de regering en de Nationale Vergadering van Servië, het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE, de Parlementaire Vergadering van de OVSE en de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0249

De situatie in Belarus vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen

Resolutie van het Europees Parlement van 22 oktober 2025 over de situatie in Belarus vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen (2025/2900(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn eerdere resoluties over Belarus, met name die welke zijn aangenomen sinds de frauduleuze presidentsverkiezingen van 2020,

– gezien de gezamenlijke verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de commissaris voor Uitbreiding van 9 augustus 2025 over de situatie in Belarus, vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen,

– gezien de verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid namens de EU van 17 september 2025 over de gezamenlijke strategische militaire oefening “Zapad 2025”,

– gezien de verklaringen van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 26 februari 2024 over parlements- en lokale verkiezingen en van 1 augustus 2024 over de vrijlating van een aantal politieke gevangenen, en de verklaring van de hoge vertegenwoordiger namens de EU van 8 augustus 2023, drie jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen,

– gezien de conclusies van de Raad van 12 oktober 2020 en 19 februari 2024 over Belarus, en de conclusies van de Europese Raad van 22 oktober 2021 over Belarus,

– gezien de op 3 mei 2024 ondertekende intentieverklaring inzake samenwerking tussen het Europees Parlement en de Belarussische democratische krachten,

– gezien de Luxemburgse Oplossingen voor het aanpakken van de specifieke uitdagingen waarmee Belarussen in ballingschap worden geconfronteerd, vastgesteld op 6 en 7 juni 2024 onder auspiciën van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa,

– gezien het verslag van de speciale rapporteur van de VN van 22 april 2025 over de ontwikkelingen op het gebied van de mensenrechten in Belarus tussen 1 april 2024 en 31 maart 2025, en het verslag van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten (OHCHR) van 25 maart 2024 over de mensenrechtensituatie in Belarus in de aanloop naar en na de presidentsverkiezingen van 2020,

– gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het VN-Handvest, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing en alle andere internationale mensenrechteninstrumenten waarbij Belarus partij is,

– gezien de resolutie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 24 juni 2025, getiteld "Legal and human rights issues in the context of the Russian Federation's aggression against Ukraine" (Juridische en mensenrechtenkwesties in de context van de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne), waarin Aljaksandr Loekasjenka verantwoordelijk wordt gesteld voor de illegale overbrenging van Oekraïense kinderen naar Belarus,

– gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat meer dan vijf jaar na de frauduleuze presidentsverkiezingen van 9 augustus 2020 en het daaropvolgende hardhandige optreden tegen vreedzame prodemocratische protesten, de mensenrechtensituatie in Belarus nog steeds precair is; overwegende dat het onrechtmatige regime van Aljaksandr Loekasjenka met Russische steun een niet-aflatende repressiecampagne heeft gevoerd tegen vreedzame demonstranten, democratische leiders, advocaten, journalisten, atleten, artiesten, vakbonden, religieuze leiders, actoren uit het maatschappelijk middenveld en anderen;

B. overwegende dat de massale mobilisatie van Belarussische burgers in 2020 een ongekende roep om democratie, gerechtigheid en mensenrechten vormde en werd beantwoord met systematische mensenrechtenschendingen, met inbegrip van grootschalige arrestaties, foltering, gedwongen verdwijningen en de bevestigde dood van ten minste een dozijn vreedzame demonstranten; overwegende dat tot de slachtoffers onder meer de volgende personen behoren: Vitold Asjoerak, Alena Amelina, Raman Bandarenka, Valery Bohdan, Hanna Kandratsenka, Tamara Karavaj, Vadzim Chrasko, Mikalaj Klimovitsj, Aljaksandr Koelinitsj, Ihar Lednik, Oeladzimir Krysjonak, Nikita Krywtsow, Andrej Padnjabenny, Artsjom Paroekaw, Ales Poesjkin, Dzmitry Sarokin, Sjarhej Sjtsjatsinka, Dzmitry Sjlethawer, Valjantsin Sjtermer, Dzmitry Stachowski, Kanstantsin Sjysjmakow, Aljaksandr Tarajkowski en Aljaksandr Vichor; overwegende dat hun dood een illustratie is van de minachting van het regime voor het menselijk leven en de grondrechten;

C. overwegende dat geen van de zes afgelopen presidentsverkiezingen in Belarus vrij of eerlijk waren, ook niet de schijnverkiezingen van 26 januari 2025, die werden gehouden te midden van arrestaties en repressie; overwegende dat het regime van Loekasjenka een klimaat van angst en intimidatie in stand houdt, waarbij afwijkende politieke meningen monddood worden gemaakt, de vrijheid van meningsuiting wordt beknot en vreedzame vergadering wordt verhinderd; overwegende dat er geen officiële waarnemingsmissies uit democratische landen aanwezig waren bij de schijnverkiezingen en dat het Europees Parlement en gelijkgestemde partners deze verkiezingen niet hebben erkend;

D. overwegende dat het 31 jaar durende autoritaire regime van Aljaksandr Loekasjenka wordt gekenmerkt door de systematische repressie van politieke tegenstanders en dissidenten, onder meer in de vorm van gedwongen verdwijningen van Loekasjenka's critici; overwegende dat Loekasjenka voornamelijk aan de macht blijft dankzij de loyaliteit van het establishment en de veiligheidstroepen, en met aanzienlijke politieke,

economische, propagandistische en veiligheidssteun van de Russische Federatie;

E. overwegende dat volgens het mensenrechtencentrum "Viasna" sinds 2020 meer dan 8 900 personen zijn geconfronteerd met politiek gemotiveerde aanklachten, en meer dan 1 200 politieke gevangenen opgesloten blijven, van wie velen worden vastgehouden in slechte omstandigheden die hun leven in gevaar brengen; overwegende dat alleen al in september 2025 96 gevallen van politieke repressie werden geregistreerd, en dat 77 personen in die maand als politieke gevangenen werden erkend;

F. overwegende dat verschillende politieke gevangenen in gevangenschap of kort na hun vrijlating zijn gestorven als gevolg van de onmenselijke omstandigheden die zij in de gevangenis hebben moeten verduren; overwegende dat meerdere internationale organisaties, waaronder het OHCHR, systematische schendingen van de mensenrechten in Belarus hebben gedocumenteerd, met inbegrip van foltering, willekeurige opsluitingen, gevangenschap of een andere ernstige beroving van de lichamelijke vrijheid, gedwongen verdwijningen, dwangarbeid, ontzegging van medische zorg, beperkte bezoekmogelijkheden voor advocaten en familieleden, eenzame opsluiting, vervolging op politieke gronden of op grond van nationaliteit, deportatie en onderdrukking van fundamentele vrijheden; overwegende dat het gevangeniswezen functioneert als een netwerk van kampen voor dwangarbeid, waarbij gevangenen, met inbegrip van politieke gevangenen, gedwongen worden in onveilige en vernederende omstandigheden arbeid te verrichten;

G. overwegende dat de meer dan 175 vrouwelijke politieke gevangenen het slachtoffer zijn van gericht misbruik, vernedering en dreigementen dat zij hun kinderen zullen verliezen, en dat internationale waarnemers de toegang tot gevangenissen wordt ontzegd;

H. overwegende dat het regime gebruikmaakt van massasurveillance, censuur en desinformatie, gericht op zowel het binnenland als de EU; overwegende dat "extremisme" het vaakst voorkomende voorwendsel is voor de vervolging van politieke gevangenen, en dat de "lijst van extremisten" van het regime nu meer dan 5 800 mensen omvat; overwegende dat de rechterlijke macht, openbare aanklagers en rechtshandhavingsinstanties zijn geïnstrumentaliseerd om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid te plegen;

I. overwegende dat er nog steeds ten minste vijf politieke gevangenen in incommunicado gevangenschap worden vastgehouden, namelijk Viktar Babaryka, Maksim Znak, Oeladzimir Kniha, Aljaksandr Aranovitj en Mikalaj Statkevitsj; overwegende dat Maria Kalesnikava lang in incommunicado gevangenschap werd vastgehouden, en dat onlangs voor het eerst in tweeënhalf jaar een brief van haar de buitenwereld heeft bereikt; overwegende dat Andrzej Poczobut, journalist en lid van de Bond van Polen in Belarus, die met ernstige gezondheidsproblemen kampt, tot meerdere jaren gevangenisstraf is veroordeeld en onder barre omstandigheden in een isoleercel gevangen blijft zitten; overwegende dat Andrzej Poczobut de Sacharovprijs 2025 voor de vrijheid van denken van het Parlement heeft ontvangen; overwegende dat winnaar van de Nobelprijs voor de Vrede Ales Bjaljatski tijdens zijn gevangenschap is onderworpen aan dwangarbeid en straffen, en dat hem noodzakelijke medische zorg werd ontzegd;

J. overwegende dat Loekasjenka in 2024 meer dan 200 politieke gevangenen "gratie" heeft verleend in een poging om bepaalde westerse sancties opgeheven te krijgen, maar dat de politieke arrestaties zijn voortgezet, met alleen al in 2024 ten minste 1 721

veroordelingen op grond van politieke aanklachten; overwegende dat het regime in 2025 verder is gegaan met het vrijlaten van gevangenen, maar ook vele anderen heeft gearresteerd en gedetineerden inzet als onderhandelingsmiddel om concessies af te dwingen van westerse landen; overwegende dat alle vrijgelaten politieke gevangenen verklaren gefolterd te zijn;

K. overwegende dat Sjarhej Tsichanowski, winnaar van de Sacharovprijs van het Parlement, na meer dan vijf jaar gevangenisstraf en eenzame opsluiting is vrijgelaten op 21 juni 2025, samen met 13 andere politieke gevangenen; overwegende dat een van de vrijgelatenen, de winnaar van de Sacharovprijs 2020 Mikalaj Statkevitsj, weigerde de grens met Litouwen over te steken, opnieuw gevangen werd genomen en in incommunicado gevangenschap wordt vastgehouden;

L. overwegende dat de speciale rapporteur van de VN voor Belarus heeft vastgesteld dat er sinds 2020 sprake is van systematische zuiveringen van maatschappelijke organisaties, waarbij mensenrechtengroeperingen, onafhankelijke vakbonden, politieke partijen en religieuze organisaties het doelwit zijn; overwegende dat bijna 2 000 maatschappelijke organisaties, waaronder niet-gouvernementele organisaties en vakbonden, zijn opgedoekt; overwegende dat het regime van Loekasjenka wetgeving tegen extremisme hanteert om onafhankelijke media te belemmeren, en dat de meeste van deze media thans als "extremistisch" zijn bestempeld; overwegende dat volgens de Belarussische Vereniging van Journalisten momenteel 33 mediavertegenwoordigers, waaronder journalisten, verslaggevers en bloggers, gevangen zitten, 83 mediamedewerkers de afgelopen vijf jaar zijn vervolgd en meer dan 400 in ballingschap verblijven; overwegende dat onafhankelijke media, zoals Belsat TV, Charter 97, Nexta, Radio Racyja, Radio Svaboda en Nasja Niva, essentiële informatie verstrekken en een platform bieden voor democratische stemmen;

M. overwegende dat het regime van Loekasjenka gekenmerkt wordt door de opzettelijke vernietiging van de nationale identiteit van de Belarussen, met inbegrip van hun taal en cultuur; overwegende dat sinds 2020 meer dan 6 000 leraren hun baan hebben verloren als gevolg van de repressie, dat meer dan 50 leraren gevangen zijn gezet en dat onderwijs in de Belarussische taal wordt afgebouwd tegen de achtergrond van de toenemende militarisering van scholen; overwegende dat instellingen voor hoger onderwijs en academici in ballingschap worden geïntimideerd en bestempeld als "extremistische organisaties";

N. overwegende dat onder het regime van Loekasjenka meer dan 250 terdoodveroordeelden zijn geëxecuteerd; overwegende dat Belarus het enige land in Europa en Centraal-Azië blijft dat nog de doodstraf kent, en dat het toepassingsgebied ervan zelfs is uitgebreid tot vaag gedefinieerde terroristische daden in 2022 en tot "verraad tegen de staat" in 2023;

O. overwegende dat sinds 2020 meer dan 500 000 Belarussen het land zijn ontvlucht, en dat sommigen van hen nog steeds door het regime van Loekasjenka worden vervolgd en geïntimideerd, onder meer met processen bij verstek, bedreigingen door de veiligheidstroepen, druk op familieleden, inbeslagname van eigendommen en andere beperkingen; overwegende dat ballingen door beperkingen op het vernieuwen van Belarussische documenten vanuit het buitenland in een juridisch vacuüm terechtkomen; overwegende dat het gevaarlijk is om terug te keren naar Belarus, aangezien veel van degenen die sinds 2020 zijn teruggekeerd, zijn veroordeeld op grond van politiek gemotiveerde aanklachten; overwegende dat het Belarussische regime tot de tien

grootste actoren van transnationale repressie behoort;

P. overwegende dat de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in Belarus steeds verder achteruitgaat; overwegende dat de Belarussische geestelijken en gelovigen te maken krijgen met systematische druk, waaronder strafrechtelijke en administratieve vervolging, invallen in gebedshuizen en het bestempelen van onafhankelijke religieuze initiatieven als "extremistische groeperingen"; overwegende dat verschillende christelijke geestelijken achter de tralies blijven zitten vanwege hun religieuze werkzaamheden, waaronder Sjarhej Rezanovitsj, Andrzej Juchniewicz, Henryk Okołotowicz, Grzegorz Gaweł en Aleh Lojka;

Q. overwegende dat de lhbtq+-gemeenschap in Belarus nog altijd te maken heeft met intimidatie, alsook met willekeurige arrestaties; overwegende dat Belarus in een poging om de discriminerende propagandawetgeving van Rusland te kopiëren, zich nog meer heeft gericht tegen de lhbtq+-gemeenschap; overwegende dat een nieuw wetsontwerp gevangenisstraf voorstelt voor het delen van informatie over lhbtq+-kwesties, kinderloosheid of het "erkennen van pedofilie als aanvaardbaar", wat een ernstig risico op massale censuur en intimidatie oplevert; overwegende dat het opnemen van pedofilie op dezelfde lijst als lhbtq+ en kinderloosheid opzettelijke manipulatie vormt;

R. overwegende dat het regime van Loekasjenka de afgelopen jaren de druk op het personeel van in Belarus geaccrediteerde westerse diplomatieke missies en op andere buitenlanders in het land heeft opgevoerd;

S. overwegende dat Belarussische democratische leiders in ballingschap, ondanks vervolging en bedreigingen, hun werk moedig voortzetten en daarbij opkomen voor de mensenrechten en het verlangen van het Belarussische volk naar een vrij, democratisch en onafhankelijk Belarus vertegenwoordigen; overwegende dat het Europees Parlement en de Belarussische democratische krachten zich blijven inzetten voor het herstel van de democratie aan de hand van vrije en eerlijke verkiezingen, de rechtsstaat en Europese integratie;

T. overwegende dat het regime van Loekasjenka de grootschalige Russische invasie van Oekraïne mogelijk heeft gemaakt door Russische troepen toegang te verlenen tot het Belarussische grondgebied en hen te voorzien van munitie, brandstof en andere voorraden; overwegende dat in artikel 133 van het Belarussische wetboek van strafrecht weliswaar is bepaald dat huurlingen gestraft kunnen worden met een gevangenisstraf van maximaal zeven jaar, maar dat er sinds 2014 nog geen enkele Belarus die aan de zijde van Rusland heeft gestreden hiervoor is bestraft; overwegende dat de opstelling van Russische kernwapens op Belarussisch grondgebied de regionale instabiliteit vergroot en de Europese veiligheid bedreigt; overwegende dat het regime van Loekasjenka, met de hulp van Rusland, bepaalde sancties omzeilt door middel van preferentiële markttoegang en het gebruik van Russische infrastructuur;

U. overwegende dat de Belarussische bevolking voor het overgrote deel tegen de Russische oorlog tegen Oekraïne is, een standpunt dat de rechtstreekse betrokkenheid van Belarus bij het conflict heeft helpen beperken en aantoont dat de Belarussische natie zich inzet voor vrede, onafhankelijkheid en Europese waarden;

V. overwegende dat Belarus volgens het verslag van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken van 2025 over mensenhandel een van de belangrijkste knooppunten voor mensenhandel is en aan Belarussen en buitenlandse burgers nog steeds

dwangarbeid oplegt; overwegende dat de Belarussische autoriteiten meer dan 2 400 niet-begeleide kinderen uit kwetsbare Oekraïense gemeenschappen naar Belarus hebben overgebracht en deze in instellingen hebben geplaatst waar velen zijn onderworpen aan "heropvoeding" en een militaire opleiding hebben gekregen; overwegende dat het Belarussische regime ijverig Russische beleidsmaatregelen overneemt ter vernietiging van de Oekraïense identiteit door middel van indoctrinatie van Oekraïense kinderen;

W. overwegende dat Belarussische kinderen onder het mom van "patriottische opvoeding" worden klaargestoomd voor militaire dienst, en dat duizenden kinderen deelnemen aan activiteiten van militair-patriottische clubs; overwegende dat achter de bij de "patriottische opvoeding" gebruikte retoriek de militarisering van minderjarigen, hun training in het gebruik van gevechtswapens en hun indoctrinatie met pro-Russische narratieven schuilgaat;

X. overwegende dat het Belarussische regime zich nog meer heeft afgestemd op de Russische Federatie; overwegende dat Belarus van 12 tot en met 16 september 2025 de gezamenlijke strategische militaire oefening "Zapad 2025" met Rusland heeft gehouden, de eerste oefening van dit soort sinds de grootschalige Russische invasie van Oekraïne in 2022; overwegende dat Polen op 12 september 2025 gedwongen werd alle grensovergangen met Belarus tijdelijk te sluiten, onder verwijzing naar bezorgdheid over een mogelijke escalatie;

Y. overwegende dat Belarus helpt bij pogingen van Rusland en andere actoren om de EU te destabiliseren en de Europese aspiraties van de buurlanden van de EU te ondermijnen; overwegende dat Belarussische en Russische instructeurs in Servië meer dan 150 pro-Russische activisten uit de Republiek Moldavië hebben opgeleid om Moldavië na de recente verkiezingen aldaar te destabiliseren; overwegende dat Moldavië de toegang heeft geweigerd aan 195 Russische en Belarussische atleten en activisten, waaronder Dzmitry Sjakoeta, een van de verdachten van de moord op de Belarussische democratische activist Raman Bandarenka;

Z. overwegende dat Belarus migratie blijft instrumentaliseren aan zijn grenzen met Polen, Letland en Litouwen, door opzettelijk migranten bijeen te brengen en hen te dwingen zich naar de buitengrenzen van de EU te begeven; overwegende dat Belarus te kampen heeft met een acuut tekort aan arbeidskrachten als gevolg van repressie, willekeurige opsluitingen en gedwongen emigratie; overwegende dat het regime van Loekasjenka overeenkomsten met derde landen heeft gesloten om naar verluidt arbeidskrachten aan te trekken; overwegende dat deze regelingen het risico vergroten dat migratie tegen de EU wordt geïnstrumentaliseerd; overwegende dat het Belarussische regime na de terugkeer van Loekasjenka uit Moskou in september 2025 zijn hybride acties in verband met de instrumentalisering van migratie heeft opgevoerd om de EU te destabiliseren; overwegende dat het regime vanop Belarussisch grondgebied ook drones en weerballonnen het luchtruim van naburige EU-lidstaten heeft doen of laten binnendringen, waardoor de luchtvaart in gevaar werd gebracht en luchthavens moesten worden gesloten, hetgeen een bedreiging vormt voor de veiligheid en de economie van deze landen;

AA. overwegende dat de inlichtingendiensten van Tsjechië, Hongarije en Roemenië een Belarussisch spionagenetwerk hebben ontmanteld dat onder diplomatieke dekmantel opereerde, waardoor het zich onbeperkt kon bewegen in de EU;

AB. overwegende dat de kerncentrale van Astravets, die gelegen is aan de grens tussen

Belarus en Litouwen, te kampen heeft gehad met tal van problemen, en dat Belarus nu van plan is een nucleaire afvalstortplaats in de buurt van de Litouwse grens te bouwen; overwegende dat het regime van Loekasjenka ook van plan is een tweede kerncentrale in het oosten van het land te bouwen om elektriciteit te leveren, ook aan delen van Oekraïne die door Rusland worden bezet;

AC. overwegende dat de EU sinds 2020 170 miljoen EUR heeft vrijgemaakt om het Belarussische maatschappelijk middenveld, onafhankelijke media en slachtoffers van repressie te ondersteunen, en gerichte sancties heeft opgelegd aan Belarus als reactie op de frauduleuze verkiezingen van 2020, mensenrechtenschendingen en de medeplichtigheid van Belarus aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, met inbegrip van handelsbeperkingen en sancties tegen 310 personen, waaronder Loekasjenka, en 46 entiteiten;

AD. overwegende dat de aangekondigde bezuinigingen op de steun van de VS aan Belarussische onafhankelijke media en niet-gouvernementele organisaties ertoe kunnen leiden dat sommige organisaties al hun financiering verliezen; overwegende dat Europese partners de kloof slechts gedeeltelijk hebben gedicht;

1. veroordeelt nogmaals krachtig de onderdrukking in Belarus en betuigt opnieuw zijn onverkorte solidariteit met al diegenen die blijven strijden tegen de grootschalige en systematische onderdrukking door het regime van Loekasjenka in het land; herhaalt zijn verzoek om alle politieke gevangenen en personen die willekeurig worden vastgehouden, onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten en dringt bovendien aan op compensatie en het herstel van hun rechten; veroordeelt de instrumentalisering van de rechterlijke macht, openbare aanklagers en rechtshandhavingsinstanties om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid te plegen;

2. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de situatie van politieke gevangenen, waaronder Ales Bjaljatski, Maria Kalesnikava, Viktar Babaryka, Andrzej Poczobut, Mikalaj Statkevitsj, Valjantsin Stefanovitsj, Maksim Znak, Marfa Rabkova, Oeladzimir Labkovitsj, Anastasiya Lojka, Iryna Takartsjoek, Jana Pintsjoek, Mikalaj Bankow, Andrej Navitski, Henrych Akalatovitsj, Oeladzimir Kniha, Pavel Sevjarynets en anderen, van wie velen te maken hebben met ernstige gezondheidsproblemen zonder toegang tot behoorlijke medische zorg, alsook met langdurig isolement, mishandeling en foltering; herhaalt zijn oproep aan de Belarussische autoriteiten om de rechten van gedetineerden te eerbiedigen, medische zorg te verstrekken en toegang te verlenen tot advocaten, familieleden en internationale organisaties;

3. herhaalt zijn oproep aan de EU en de lidstaten om politieke gevangenen en hun families te steunen, onder meer door een bewijs van de verblijfplaats van politieke gevangenen te eisen, te verzoeken dat zij worden vrijgelaten, de procedures voor het verkrijgen van visa en identiteitsdocumenten te vereenvoudigen en eerherstel en andere steun te verlenen; roept de EU-delegatie en de ambassades van de lidstaten in Belarus op om de processen van politieke gevangenen waar mogelijk te blijven observeren en volgen; vraagt dat onmiddellijk onafhankelijk onderzoek wordt ingesteld naar alle politieke gevangenen die in hechtenis zijn gestorven; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie en de lidstaten om de procedures voor het verkrijgen van een visum en verblijfsvergunning te vereenvoudigen voor personen die Belarus om politieke redenen ontvluchten, gemeenschappelijke regels en procedures uit te werken om met gevallen van staatloosheid om te gaan, en steun te verlenen aan in de EU verblijvende Belarussen met identiteitsdocumenten die op het punt staan te vervallen en niet kunnen worden

verlengd zonder terug te keren naar Belarus;

4. herhaalt dat het Aljaksandr Loekasjenka niet erkent als legitieme president van Belarus; wijst erop dat er talrijke bewijsstukken en getuigenissen zijn waaruit blijkt dat Svjatlana Tsichanowskaja de legitieme winnaar van de presidentsverkiezingen van 2020 was, en dat het regime van Loekasjenka zich op onwettige wijze aan de macht heeft vastgeklampt en heeft geweigerd haar overwinning te erkennen; spreekt nogmaals zijn steun uit voor de Belarussische democratische krachten onder leiding van Svjatlana Tsichanowskaja en voor de democratische aspiraties van het Belarussische volk; verzoekt de EU en haar lidstaten samen te werken met derde landen om het beleid van niet-erkenning van Loekasjenka als president van Belarus te versterken; benadrukt het belang van aanhoudende betrokkenheid van de EU bij Belarussische democratische actoren, waarbij ervoor wordt gezorgd dat hun inspanningen politieke, financiële en veiligheidssteun krijgen;

5. herhaalt zijn eerdere oproepen tot het organiseren van nieuwe vrije en eerlijke verkiezingen met internationale waarnemers van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE); benadrukt dat verkiezingen in de huidige sfeer van angst en repressie, waarbij alle internationale normen worden geschonden, niet als vrij en eerlijk kunnen worden beschouwd;

6. waarschuwt voor de instrumentalisering door Loekasjenka van politieke gevangenen om concessies van het Westen af te dwingen; neemt kennis van de vrijlating van tientallen politieke gevangenen en moedigt de EU, de Verenigde Staten en andere gelijkgestemde partners aan te blijven werken aan de daadwerkelijke vrijlating van alle politieke gevangenen in Belarus en tegelijkertijd de druk op het regime verder op te voeren; herhaalt dat elke keer dat gevangenen zijn vrijgelaten, er daarna andere mensen gevangen zijn genomen; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de opheffing van de sancties die de VS aan de Belarussische luchtvaartmaatschappij Belavia hadden opgelegd na de omleiding van een Ryanair-vlucht in 2021, en merkt op dat Belavia medeplichtig is aan de instrumentalisering van migratie;

7. prijst de veerkracht van het Belarussische maatschappelijk middenveld en de Belarussische democratische krachten; betuigt nogmaals zijn solidariteit met de bevolking van Belarus en zijn steun voor haar legitieme aspiraties voor een democratische en Europese toekomst, en blijft vastbesloten samen te werken met de Belarussische democratische krachten, het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke media ten behoeve van de bevolking van Belarus;

8. verzoekt de EU en haar lidstaten steun te blijven verlenen aan de Belarussische democratische krachten, het maatschappelijk middenveld, studenten, onderzoekers, journalisten, vakbondsleiders, beroepsbeoefenaars in ballingschap en anderen, onder meer door hun visa, beurzen, subsidies, netwerkmogelijkheden en maatregelen ter waarborging van hun veiligheid te verstrekken; dringt erop aan dat onafhankelijke media systemische en meerjarige bijstand wordt gegarandeerd, met inbegrip van financiering, en dat de capaciteitsopbouw van belangrijke democratische structuren wordt versterkt, waaronder het bureau van de verkozen president Svjatlana Tsichanowskaja, het Verenigd Overgangskabinet, de Coördinatieraad en democratische politieke partijen;

9. verzoekt de EU en internationale organisaties de vertegenwoordiging van de

Belarussische democratische krachten te formaliseren in internationale fora zoals de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, de Parlementaire Vergadering van de OVSE en de Parlementaire Vergadering van de NAVO; prijst de actieve deelname van het Verenigd Overgangskabinet en de Coördinatieraad aan de Parlementaire Vergadering EuroNest, onder meer via de speciale werkgroep inzake Belarus;

10. verzoekt de lidstaten het alarmerende niveau van transnationale repressie door het regime van Loekasjenka, ook op het grondgebied van de EU, met spoed tegen te gaan en een halt toe te roepen; uit zijn bezorgdheid over het misbruik van aanhoudingsbevelen van Interpol door het regime van Loekasjenka om de uitlevering van politieke tegenstanders uit niet-EU-landen te bewerkstelligen; dringt er daarom bij de betrokken landen op aan om geen Belarussische burgers uit te leveren die het regime zijn ontvlucht en bij terugkeer in Belarus met vervolging te maken kunnen krijgen; verzoekt de EU en haar lidstaten het misbruik van internationale aanhoudingsbevelen aan de orde te stellen bij Interpol; benadrukt dat het belangrijk is in ballingschap levende Belarussen tegen vervolging door het regime van Loekasjenka te beschermen en ervoor te zorgen dat zij legaal in de EU kunnen verblijven en werken;

11. eist dat de Belarussische autoriteiten een einde maken aan de criminalisering van de journalistiek, journalisten zowel in Belarus als in ballingschap niet langer intimideren, en de intimidatie van hun familieleden staken; veroordeelt met klem dat de Belarussische autoriteiten onafhankelijke media blokkeren, de toegang tot het internet beperken en journalisten en bloggers arresteren, wat in strijd is met de internationale normen inzake persvrijheid; roept op tot de vrijlating van alle gedetineerde journalisten, waaronder Katsjaryna Andrejeva;

12. veroordeelt de vervolging van de Poolse minderheid en haar vertegenwoordigers in Belarus, met inbegrip van de besluiten om Poolse scholen te sluiten en onderwijs in de Poolse taal af te schaffen, alsook de opzettelijke vernieling van Poolse begraafplaatsen en erfgoed;

13. betreurt dat de repressieve maatregelen in Belarus zijn uitgebreid tot aanvallen op de godsdienstvrijheid met de vaststelling van de wet inzake de vrijheid van geweten en religieuze organisaties, die een grove schending vormt van het grondrecht op vrijheid van godsdienst, geweten en overtuiging; dringt er bij het regime van Loekasjenka op aan onmiddellijk een einde te maken aan de vervolging van religieuze gemeenschappen en kerken;

14. dringt er bij Belarus op aan alle doodvonnissen om te zetten, een moratorium op de doodstraf in te stellen en toe te werken naar de definitieve afschaffing ervan;

15. herhaalt zijn oproep aan de EU en haar lidstaten om mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid in Belarus te blijven onderzoeken en maatregelen te steunen om de verantwoordelijken ter verantwoording te roepen, onder meer via extraterritoriale en universele jurisdictie; verzoekt de EU en haar lidstaten steun te verlenen aan het besluit van de Litouwse regering om de situatie in Belarus aan te klagen bij het Internationaal Strafhof wegens het begaan van transnationale misdrijven tegen de menselijkheid; moedigt de lidstaten aan zich aan te sluiten bij de rechtszaak die Litouwen bij het Internationaal Gerechtshof heeft aangespannen met betrekking tot de instrumentalisering van migratie door Belarus; is ingenomen met de eenheid en solidariteit die de EU en de lidstaten hebben getoond bij het aanpakken van de veelzijdige bedreigingen die het regime van Aljaksandr Loekasjenka voor de EU vormt;

16. is ingenomen met de voortdurende documentatie van mensenrechtenschendingen door Belarussische niet-gouvernementele organisaties zoals Viasna; prijst het werk van de Belarussische onafhankelijke media ter bevordering van de vrijheid van meningsuiting, en benadrukt dat hun gegevens moeten worden bewaard voor toekomstige gerechtelijke procedures; verzoekt de EU en haar lidstaten concrete steun te verlenen aan maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor het verzamelen en bewaren van bewijsmateriaal over de wandaden en misdrijven tegen de menselijkheid van het regime van Loekasjenka, en te helpen bij het doorgeven van dergelijke documentatie aan de bevoegde internationale organen, waaronder het Internationaal Strafhof;

17. verzoekt de lidstaten te waarborgen dat de inspanningen om door het regime van Loekasjenka gepleegde internationale misdrijven te documenteren en ervoor te zorgen dat voor deze misdrijven verantwoording wordt afgelegd, op VN-niveau worden voortgezet met grondiger onderzoek door het OHCHR naar de mensenrechtensituatie in Belarus, door volledige steun te verlenen aan de VN-groep van onafhankelijke deskundigen inzake de mensenrechtensituatie in Belarus onder voorzitterschap van Karinna Moskalenko, en door het mandaat van de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten in Belarus, Nils Muižnieks, te handhaven om voor blijvend toezicht op de aanhoudende mensenrechtenschendingen te zorgen; benadrukt dat de samenwerking tussen de EU, de VN en internationale mensenrechtenmechanismen moet worden voortgezet om ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor misdrijven die door de Belarussische autoriteiten worden gepleegd; verzoekt de VN-Mensenrechtenraad de mandaten van zowel de speciale rapporteur als de groep van onafhankelijke deskundigen te verlengen tot na 2026 om ervoor te zorgen dat hun essentiële werkzaamheden op het gebied van toezicht op, verslaglegging over en ondersteuning van toekomstige verantwoordingsprocessen in verband met mensenrechtenschendingen in Belarus ononderbroken kunnen worden voortgezet;

18. spreekt in de krachtigste bewoordingen zijn afkeuring uit over de betrokkenheid van het regime van Loekasjenka bij de ongerechtvaardigde, illegale en niet-uitgelokte aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne; is van mening dat het regime van Loekasjenka medeplichtig is geworden aan de misdrijven die Rusland in Oekraïne begaat; is van oordeel dat het Belarussische regime medeplichtig is aan de Russische militarisering van Oekraïense kinderen; verzoekt het Internationaal Strafhof een onderzoek in te stellen naar de ontheemding, indoctrinatie en militarisering van Oekraïense kinderen door het Belarussische regime; verzoekt de EU, haar lidstaten en andere relevante organen op elke noodzakelijke wijze steun te verlenen aan "Bring Kids Back UA", het initiatief van de Oekraïense president om Oekraïense kinderen weer naar Oekraïne te krijgen;

19. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de toenemende invloed van Rusland in Belarus, waardoor het bestaan van het land als soevereine staat wordt bedreigd; hekelt de militarisering van het Belarussische grondgebied door Rusland, onder meer door middel van militaire oefeningen zoals Zapad, en waarschuwt dat de inzet van systemen die geschikt zijn voor kernwapens de veiligheid van Europa ondermijnt; verzoekt om meer financiering voor projecten op het gebied van onderwijs, cultuur en identiteitsbehoud, waarmee de Belarussische taal, cultuur en nationale identiteit worden beschermd en tegelijkertijd de vervalsing van de Belarussische geschiedenis door het regime van Loekasjenka en door het Kremlin en aan het Kremlin gelieerde groeperingen wordt bestreden;

20. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de toenemende onderdrukking van de lhbtq+-gemeenschap, waarbij Belarus het voorbeeld van Rusland en Georgië volgt om deze gemeenschap in de samenleving volledig onzichtbaar te maken;

21. dringt er bij de EU en haar internationale partners op aan de sancties aan te scherpen tegen personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de ontduiking van sancties, de ondermijning van de democratie en de rechtsstaat, repressie, mensenrechtenschendingen en misdrijven tegen de menselijkheid en voor de deelname van Belarus aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en tegelijkertijd mazen in de sanctieregeling te dichten; verzoekt de EU sancties op te leggen aan Belarussische entiteiten en personen die verantwoordelijk zijn voor de dwangarbeid van politieke gevangenen, alsook op de goederen die met dergelijke dwangarbeid worden geproduceerd; verzoekt alle in de EU gevestigde bedrijven bijzondere zorgvuldigheid te betrachten en hun betrekkingen te beëindigen met alle Belarussische leveranciers die gebruikmaken van dwangarbeid in hun toeleveringsketen, de burgerrechten en politieke rechten van hun werknemers onderdrukken of openlijk steun verlenen aan het regime van Loekasjenka; roept EU-bedrijven en westerse bedrijven nogmaals op hun activiteiten in Belarus stop te zetten;

22. verzoekt de Commissie en de lidstaten gerichte sancties op te leggen aan tussenpersonen en enablers die bewust de sancties tegen Belarussische meststoffen omzeilen, en aan personen of entiteiten die productiefaciliteiten leasen, Belarussische meststoffen hermerken, herverpakken of de oorsprong ervan vervalsen, financiering of verzekeringen verstrekken of de doorvoer anderszins vergemakkelijken; dringt aan op een sterkere handhaving en een betere grensoverschrijdende informatie-uitwisseling; neemt kennis van de bevindingen van het Organized Crime and Corruption Reporting Project over sluiproutes naar de EU en de recente inspanningen van Loekasjenka om het gebruik van cryptoactiva en tokenisering uit te breiden om sancties te omzeilen;

23. verzoekt de EU en haar lidstaten een grondig onderzoek in te stellen naar Belarussische en Russische spionagenetwerken in de EU en de kandidaat-lidstaten en deze te ontmantelen, en benadrukt nogmaals dat Russische en Belarussische diplomaten in het Schengengebied aan beperkingen moeten worden onderworpen;

24. verzoekt de EU en de afzonderlijke lidstaten de vertegenwoordiging van de Belarussische democratische krachten in de EU verder te formaliseren door hen te ondersteunen bij het openen van kantoren in de Europese hoofdsteden om Belarussische burgers in ballingschap te helpen bij het verkrijgen van voorlopige documenten;

25. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de relevante EU-instellingen, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, de Raad van Europa, de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten, de vertegenwoordigers van de Belarussische democratische krachten en de de facto-autoriteiten van Belarus.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0253

Verlenging van het partnerschap EU-Afrika: bouwen aan gemeenschappelijke prioriteiten in de aanloop naar de top in Angola

Resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over de verlenging van het partnerschap EU-Afrika: bouwen aan gemeenschappelijke prioriteiten in de aanloop naar de top in Angola (2025/2933(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat Afrika en Europa aangrenzende continenten zijn waarvan de toekomst nauw verbonden is; overwegende dat de EU ernaar moet streven de belangrijkste partner van Afrika te zijn op het gebied van handel, investeringen, ontwikkelingshulp, humanitaire bijstand, vrede en veiligheid, energie en de digitale transformatie; overwegende dat alle Afrikaanse landen samen de op drie na grootste handelspartner van de EU zijn, terwijl alle EU-lidstaten samen de grootste exportmarkt van Afrika vormen; overwegende dat beide continenten met dezelfde, onderling samenhangende uitdagingen worden geconfronteerd in een steeds complexere geopolitieke realiteit;

B. overwegende dat Afrika een onmisbare partner is als het gaat om de aanpak van mondiale uitdagingen, van het waarborgen van de toegang tot kritieke grondstoffen, het bevorderen van de groene en digitale transitie, het vergroten van de mondiale voedselzekerheid en het ondersteunen van een dynamische arbeidsmarkt tot het voorkomen van conflicten en het opbouwen van vrede; overwegende dat democratie, mensenrechten en de rechtsstaat kernwaarden zijn van zowel de EU als de Afrikaanse Unie (AU) en dat vrouwen en jongeren belangrijke aanjagers van verandering zijn met het oog op de democratische en economische toekomst van Afrika; overwegende dat een nauwere samenwerking tussen de EU en Afrika nieuwe gedeelde kansen kan creëren voor innovatie, industriële ontwikkeling, het scheppen van banen, menselijke ontwikkeling, de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN en welvaart op de lange termijn op beide continenten;

C. overwegende dat de Overeenkomst van Samoa[1] een vernieuwde en gemoderniseerde basis biedt voor de betrekkingen tussen de EU en de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, en als doel heeft hen beter in staat te stellen om samen deze mondiale uitdagingen aan te gaan en resoluut naar een partnerschap van gelijken toe te werken dat gebaseerd is op wederzijds respect en gedeelde belangen;

[1] PB L, 2023/2862, 28.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2023/2862/oj.

D. overwegende dat in het Afrikaans Handvest inzake democratie, verkiezingen en bestuur wordt benadrukt hoe belangrijk vrije en eerlijke verkiezingen en de rechten van politieke partijen en de oppositie zijn; overwegende dat in de afgelopen decennia weliswaar vooruitgang is geboekt, maar dat recente ontwikkelingen wijzen op een zorgwekkende trend van democratische achteruitgang;

E. overwegende dat de Agenda 2063 van de AU "Het Afrika dat we willen" de blauwdruk vormt voor de langetermijnvisie van Afrika op het vlak van inclusieve groei, regionale integratie, gendergelijkheid en duurzame ontwikkeling; overwegende dat de toenemende mondiale betrokkenheid van Afrika een weerspiegeling is van zijn steeds grotere politieke en economische invloed; overwegende dat hieruit duidelijk blijkt hoe belangrijk het is te streven naar een principieel, transparant en wederzijds voordelig partnerschap dat zowel de Afrikaanse als Europese prioriteiten ondersteunt en stabiliteit en welvaart op lange termijn bevordert;

F. overwegende dat vrede, veiligheid en goed bestuur voorwaarden zijn voor welvaart, maar dat verschillende Afrikaanse regio's, met name die in precaire omstandigheden, nog steeds te kampen hebben met instabiliteit, terrorisme, ongrondwettelijke regeringswisselingen en humanitaire crises; overwegende dat externe actoren, met name China en Rusland, hun positie in Afrika hebben verstevigd, vaak met ondoorzichtige of dwangmiddelen, waaronder desinformatie- en kwaadwillige beïnvloedingscampagnes;

G. overwegende dat de EU de grootste donor van ontwikkelings- en humanitaire hulp in Afrika blijft; overwegende dat het mondiale humanitaire systeem te kampen heeft met een ongekende financieringscrisis, waarbij slechts 43 % van de door de VN gevraagde 50 miljard USD aan humanitaire hulp is verstrekt; overwegende dat deze situatie zich verergert doordat meerdere belangrijke donoren voortdurend de budgetten voor buitenlandse hulp verlagen;

H. overwegende dat Afrika in 2024 meer dan 1,5 miljard inwoners telde en tegen 2050 naar verwachting de kaap van 2,5 miljard zal ronden, waarbij een overgrote meerderheid van de mensen jonger is dan 30 jaar; overwegende dat deze bevolkingsgroei zowel kansen als uitdagingen met zich meebrengt en er enorme investeringen in onderwijs, werkgelegenheid, gezondheidszorg en infrastructuur nodig zullen zijn; overwegende dat ongelijkheid een van de belangrijkste belemmeringen blijft voor de verwezenlijking van de SDG's;

I. overwegende dat Afrika over een enorm potentieel beschikt op het vlak van hernieuwbare energie, innovatie en duurzame ontwikkeling; overwegende dat het continent, hoewel het een minimaal aandeel heeft in de wereldwijde uitstoot, actief streeft naar klimaatbestendigheid en groene groei; overwegende dat gezamenlijk leiderschap van de EU en de AU kan zorgen voor een versnelling van een rechtvaardige, inclusieve en duurzame transitie;

J. overwegende dat de Afrikaanse continentale vrijhandelszone (AfCFTA) een transformerend project is ter bevordering van de integratie en economische soevereiniteit van Afrika, maar dat de rol van Afrika in de mondiale handel en investeringen beperkt blijft; overwegende dat steun van de EU gericht moet zijn op het opbouwen van de capaciteit voor douaneharmonisatie en de voorbereiding van de particuliere sector met als doel de voordelen van de AfCFTA maximaal te benutten;

K. overwegende dat migratie en mobiliteit tussen Afrika en Europa reeds lang een realiteit

zijn en dat zij voor beide continenten grote uitdagingen met zich meebrengen en alleen kansen kunnen bieden als ze op een juiste en verantwoorde manier worden aangepakt; overwegende dat de EU en Afrika een gedeeld belang hebben bij het aangaan van langdurige en wederzijds voordelige partnerschappen die bijdragen tot de economische ontwikkeling en stabiliteit in Afrika en tegelijkertijd tegemoetkomen aan de bezorgdheid van Europa over irreguliere migratie, veiligheid, grensbeheer en terrorismebestrijding; overwegende dat dergelijke partnerschappen, ongeacht of zij uitsluitend op migratie zijn gericht of een bredere reikwijdte hebben met migratie als kernpunt, duidelijke verantwoordelijkheden en verbintenissen moeten omvatten, de samenwerking moeten intensiveren op het gebied van het voorkomen van irreguliere migratie, het ontmantelen van smokkelnetwerken, het verbeteren van terugkeer en het versterken van grensbeheer, en de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie in landen van herkomst en doorreis moeten aanpakken;

L. overwegende dat het strategisch partnerschap Afrika-EU in 2025 officieel 25 jaar bestaat en dat dit een historische kans is om de betrekkingen nieuw leven in te blazen en op een hoger plan te brengen, zodat de partners de komende jaren op voet van gelijkheid kunnen samenwerken;

M. overwegende dat de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en de Agenda 2063 van de AU, fungeren als een gemeenschappelijk kompas voor het partnerschap en als leidraad moeten dienen voor de programmering in het kader van het huidige instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) – Europa in de wereld en de Global Gateway-strategie, met de nadruk op transparantie, inclusieve deelname en meetbare resultaten;

N. overwegende dat alle vormen van ontwikkelingssamenwerking zouden moeten worden gebaseerd op de beginselen van doeltreffendheid van ontwikkelingshulp; overwegende dat de uitvoering van de Overeenkomst van Samoa en de Global Gateway in overeenstemming moet zijn met de Agenda 2063 van de AU en dat hierbij de beginselen van gelijkheid, wederzijdse verantwoordingsplicht en eigen inbreng van Afrika in alle onderdelen van de samenwerking moeten worden geëerbiedigd;

O. overwegende dat de huidige staatsschuldencrisis in Afrika de afgelopen tien jaar is verergerd; overwegende dat in een klimaat van geopolitieke onrust en stijgende rentetarieven de overheidsschuldquote van Afrika tussen 2010 en 2022 is gestegen van 32,7 % tot 65 %;

P. overwegende dat de EU herhaaldelijk haar inzet heeft bevestigd voor de wereldwijde bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst en dat zij stappen heeft ondernomen om religieuze vervolging en onverdraagzaamheid in verschillende delen van de wereld te bestrijden;

Q. overwegende dat het Parlement voortdurend aandringt op grotere internationale inspanningen om religieuze vervolging te bestrijden en degenen die verantwoordelijk zijn voor aanvallen op minderheidsgemeenschappen ter verantwoording te roepen;

Nieuw strategisch partnerschap van gelijken

1. roept op tot een hernieuwd en toekomstgericht partnerschap tussen de EU en Afrika, gebaseerd op wederzijds respect, gedeelde belangen en het inzicht dat beide continenten elkaar nodig hebben en samen sterker zijn; merkt op dat in een tijd waarin geopolitieke

dynamieken verschuiven en de mondiale onveiligheid toeneemt, onder meer door stijgend extremisme, en waarin op ontwikkelings- en humanitaire uitgaven wordt bezuinigd, nauwere samenwerking tussen de EU en Afrika belangrijker is dan ooit; onderstreept dat een echt partnerschap op basis van gezamenlijk multilateraal optreden de meest doeltreffende manier is om armoede uit te bannen en zich in te zetten voor de vrede, welvaart, democratie, de mensenrechten, de rechtsstaat, duurzame handel en menselijke ontwikkeling; herhaalt dat de uitvoering van de Agenda 2030 en de SDG's van de VN het gemeenschappelijke kompas moet zijn voor het hernieuwde partnerschap tussen de EU en Afrika;

2. roept de EU ertoe op haar concrete acties en strategische communicatie en zichtbaarheid in heel Afrika te versterken en duidelijk te wijzen op de tastbare voordelen van het partnerschap tussen de EU en de AU, dat gebaseerd is op wederzijds respect, transparantie en duurzaamheid; benadrukt het belang van transparante, op waarden gebaseerde betrokkenheid, in contrast met de invloed van externe machten, waaronder China en Rusland, wier ondoorzichtige financiële, veiligheids- en desinformatieactiviteiten de soevereiniteit, de stabiliteit en het democratisch bestuur in Afrika dreigen te ondermijnen; benadrukt dat de EU zichzelf meer op de kaart moet zetten door middel van coherente diplomatie, zichtbare investeringen en meer coördinatie tussen de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO), het Parlement en de lidstaten, om met één Europese stem te spreken;

3. onderstreept het belang van de institutionalisering van de parlementaire dimensie van toekomstige EU-AU-topontmoetingen als integraal onderdeel van hun kader teneinde te zorgen voor vertegenwoordiging van burgers, publiek toezicht en een democratische bijdrage aan de beraadslagingen en resultaten van het partnerschap; steunt de inspanningen om de gezamenlijke parlementaire dialoog tussen het Europees Parlement en het Pan-Afrikaanse parlement nieuw leven in te blazen als forum voor democratische dialoog en toezicht; is voorstander van regelmatig thematisch overleg tussen parlementaire commissies van beide continenten om de verantwoordingsplicht binnen het partnerschap te waarborgen;

4. roept de 22 EU-lidstaten en de 66 Afrikaanse partners die de Overeenkomst van Samoa nog niet hebben geratificeerd, ertoe op dit onverwijld te doen, zodat de overeenkomst niet meer voorlopig van kracht is maar volledig in werking kan treden;

5. dringt er bij de Commissie op aan zonder uitzondering grondige effectbeoordelingen uit te voeren en belanghebbenden te raadplegen, ook Afrikaanse tegenhangers die rechtstreeks gevolgen ondervinden van EU-wetgeving, en haar voorstellen te baseren op al het beschikbare bewijsmateriaal; verbindt zich ertoe Afrikaanse tegenhangers te raadplegen over nieuwe EU-wetgeving;

Vrede, veiligheid en goed bestuur

6. bevestigt nogmaals dat duurzame vrede een belangrijke voorwaarde is voor ontwikkeling en welvaart; steunt de door Afrika geleide vredesinspanningen in het kader van de Afrikaanse vredes- en veiligheidsarchitectuur (APSA) en is ingenomen met de EU-steun via de Europese Vredesfaciliteit; roept op tot voorspelbare financiering voor door de AU gemandateerde operaties, onder meer via door de VN beoordeelde bijdragen; benadrukt dat samenwerking in overeenstemming moet zijn met het internationaal recht, moet inzetten op civiele bescherming en moet bijdragen aan bestuurlijke hervormingen; spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de verspreiding van

conflicten, jihadistisch terrorisme, militaire coups en het ineenstorten van staten, de democratische achteruitgang en het gewelddadig extremisme in verschillende delen van Afrika; dringt aan op een alomvattende aanpak waarin defensie, vredesopbouw, veiligheidsmaatregelen, preventie, deradicalisering en sociaal-economische ontwikkeling worden gecombineerd;

7. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de verslechterende humanitaire en veiligheidssituatie in de Sahel, met name in Mali, Niger en Burkina Faso, waar grote gebieden nog steeds onder controle staan van gewapende groeperingen en burgers te kampen hebben met grootschalige ontheemding en voedselonzekerheid; wijst erop dat de crisis overslaat naar de democratieën aan de kust van West-Afrika en gevaarlijke machtsvacuüms creëert na de terugtrekking van internationale missies; veroordeelt de destabiliserende strategie van Rusland in de regio, met inbegrip van de vervanging van de Wagner-groep door de paramilitaire organisatie Africa Corps, desinformatiecampagnes en roofzuchtige praktijken op het gebied van de aankoop van hulpbronnen; merkt op dat de steun die deze groepen aan militaire junta's hebben verleend niet heeft geleid tot stabilisatie van de situatie, en terroristische groeperingen in staat heeft gesteld terrein terug te winnen; betreurt dat de EU-opleidingsmissie in Mali, de militaire partnerschapsmissie van de Europese Unie in Niger, de missie van de Europese Unie voor de opbouw van capaciteit in Niger en andere internationale missies geen duurzame vrede hebben kunnen bewerkstelligen; dringt aan op het uitvoeren van een grondige, op feiten gebaseerde evaluatie van mandaten, rollen en beleid en op het formuleren van een grondig herziene, geïntegreerde strategie van de EU voor de Sahel op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, die op coherente wijze aansluit bij het ontwikkelingsbeleid en wordt ondersteund door de Europese Vredesfaciliteit; geeft prioriteit aan humanitaire hulp en de bescherming van burgers en stelt als voorwaarde voor veiligheidsbijstand van de EU dat het internationaal humanitair recht en de mensenrechten volledig worden geëerbiedigd; roept op tot gecoördineerde actie van de EU en de AU op basis van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat, met inbegrip van maatregelen om buitenlandse manipulatie van informatie en inmenging tegen te gaan, de illegale handel in grondstoffen en criminele activiteiten die gewapende groeperingen financieren te verstoren, en te investeren in bestuur, dienstverlening en lokale economieën om de structurele oorzaken van de instabiliteit aan te pakken;

8. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over het aanhoudende geweld, de politieke instabiliteit en de humanitaire crises in verschillende delen van Afrika; wijst in het bijzonder op het verwoestende conflict in Soedan, waar gevechten tussen de Soedanese strijdkrachten en de Rapid Support Forces hebben geleid tot grote aantallen burgerslachtoffers, grootschalige ontheemding en wijdverbreide schendingen van de mensenrechten; spreekt zijn krachtige veroordeling uit over alle wreedheden, waaronder gerichte aanvallen op burgers en het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen, en dringt erop aan dat volledige verantwoording wordt afgelegd en dat humanitaire hulp ongehinderd toegang krijgt; verwelkomt de regionale en door de VN geleide diplomatieke inspanningen en moedigt de EU aan om de coördinatie met de AU en de buurlanden te intensiveren ter ondersteuning van onderhandelingen over een staakt -het-vuren en inclusieve vredesopbouw; neemt met bezorgdheid kennis van de aanhoudend kwetsbare situatie en het gebrek aan nationale verzoening in Libië, en wijst erop dat de instabiliteit van het land de veiligheid van zowel Afrika als Europa blijft bedreigen; dringt aan op hernieuwde betrokkenheid van de EU, in nauwe samenwerking met de VN, om een verenigd politiek proces, transparante verkiezingen en de terugtrekking van buitenlandse huurlingen te bevorderen; is ingenomen met de bijdrage

van de militaire bijstandsmissie van de EU in Mozambique aan het herstel van de veiligheid in Cabo Delgado, maar benadrukt dat mensenrechten, veerkracht van de gemeenschap en beginselen van goed bestuur moeten worden geïntegreerd om duurzame stabiliteit en lokaal vertrouwen te waarborgen; benadrukt de rol van de EU-missie voor capaciteitsopbouw in Somalië bij het versterken van de capaciteiten van de Somalische politie, alsook van de maritieme veiligheid en de rechtsstaat; roept op tot nauwere samenwerking met internationale partners en tot integratie van de werkzaamheden van de missie in bredere EU-inspanningen om het bestuur, de rechtspraak en de veerkracht op het gebied van terrorismebestrijding in de Hoorn van Afrika te versterken; blijft verontrust over de situatie in Ethiopië, met name in de regio Tigray, waar ernstige schendingen van de mensenrechten zijn gemeld; roept de Ethiopische autoriteiten op om onbeperkte toegang voor humanitaire hulp te garanderen, een serieuze nationale dialoog na te streven en de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden te handhaven; benadrukt dat alle acties van de EU in conflictgebieden en overgangssituaties moeten zijn gericht op het bevorderen van democratie, verantwoordingsplicht en eigen verantwoordelijkheid, waarbij moet worden gezorgd voor coördinatie met de AU en regionale initiatieven om verzoening, stabiliteit en duurzame ontwikkeling op het hele continent te bevorderen;

9. roept de EU op haar inspanningen ter bevordering van vrede, veiligheid en stabiliteit op het Afrikaanse continent op te voeren; roept op tot voorspelbare langetermijnfinanciering van door de AU gemandateerde vredesoperaties, onder meer door middel van door de VN beoordeelde bijdragen, overeenkomstig Resolutie 2719 (2023) van de VN-Veiligheidsraad; benadrukt dat er een permanente Afrikaanse vertegenwoordiging moet zijn in de VN-Veiligheidsraad; steunt door Afrika geleide vredesoperaties en bemiddelingspogingen in het kader van de APSA;

10. roept de Raad en de Commissie ertoe op de samenwerking tussen de EU en Afrika op het gebied van veiligheid en defensie te versterken, onder meer door de oprichting van een doeltreffende gezamenlijke capaciteit van de EU ter bestrijding van terrorisme, gewelddadig extremisme en externe inmenging, met name in kwetsbare staten; benadrukt dat deze samenwerking de door Afrika geleide inspanningen in het kader van de APSA moet aanvullen en versterken en het internationale recht, het democratisch toezicht en de beginselen van een partnerschap van gelijken volledig moet eerbiedigen; benadrukt dat bij terrorismebestrijdingsoperaties het internationaal humanitair recht en het recht op het gebied van de mensenrechten volledig moeten worden geëerbiedigd; ondersteunt EU-programma's voor de weerbaarheid van gemeenschappen, betrokkenheid van vrouwen en jongeren en wederopbouw na conflicten; dringt er bij de EU en de AU op aan de VN-agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid en de VN-agenda voor jongeren, vrede en veiligheid ten uitvoer te leggen en te zorgen voor gelijke deelname aan de besluitvorming;

11. is verheugd over het recente vredesakkoord tussen Rwanda en de Democratische Republiek Congo (DRC), maar blijft ernstig bezorgd over het aanhoudende geweld en de onveiligheid in het oosten van de DRC, met name in Noord-Kivu en Ituri; roept de EU er toe op een actieve en gecoördineerde rol te spelen bij de ondersteuning van de tenuitvoerlegging van het vredesproces, waarbij de nadruk moet liggen op het vergroten van inclusiviteit en de participatie van vrouwen, toegang voor humanitaire hulp en civiele bescherming; benadrukt dat voor blijvende stabiliteit de economische dimensies van het conflict moeten worden aangepakt, waaronder de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en grondstoffen, en gerechtigheid moet worden gewaarborgd voor slachtoffers van oorlogsmisdaden, waaronder conflictgerelateerd seksueel geweld;

verzoekt de Commissie en de Raad het memorandum van overeenstemming tussen de EU en Rwanda inzake waardeketens voor duurzame grondstoffen onmiddellijk op te schorten totdat Rwanda zich aantoonbaar heeft teruggetrokken uit het conflict en geen mineralen meer uitvoert die zijn gewonnen in gebieden die in handen zijn van de paramilitaire groepering M23; verzoekt alle actoren de transparantie te vergroten en de binnenkomst van alle bloedmineralen in de EU daadwerkelijk te verbieden; roept de EU ertoe op verantwoorde inkoop, transparantie in toeleveringsketens en investeringen in toegevoegde waarde in de DRC en het gebied van de Grote Meren te bevorderen;

12. onderstreept het cruciale belang van democratie en vrije en eerlijke verkiezingen, aangezien dit absolute voorwaarden zijn voor echte verantwoordingsplicht en een echte behartiging van de belangen en prioriteiten van de bevolking; roept op tot versterkte samenwerking op het gebied van verkiezingswaarneming en democratieopbouw, in partnerschap met de AU en regionale organisaties; vraagt om specifieke financiering voor lokale vrouwelijke bemiddelaars en voorvechters van de vrede, jonge vredesactivisten en maatschappelijke organisaties; bevestigt nogmaals de essentiële rol van vrouwen en jongeren bij vredesopbouw en bestuur;

13. herinnert eraan dat christenen de meest vervolgde religieuze gemeenschap ter wereld zijn; wijst met grote bezorgdheid op de situatie van christenen in de Sahelregio;

14. wijst erop dat kerken in Afrika essentiële sociale diensten verlenen; verzoekt de Commissie deze partners te betrekken bij de uitvoering van EU-programma's; roept de Commissie en de EDEO er in dit verband toe op de dialoog met kerken in partnerlanden te bevorderen;

15. is bezorgd over de toenemende politieke invloed van China in Afrika en de uitbreiding van de wereldwijde projecten van China, waaronder de Nieuwe Zijderoute; merkt op dat deze projecten weliswaar aanzienlijke investeringen hebben vrijgemaakt, maar dat ze vaak ondoorzichtig zijn en economische afhankelijkheden kunnen creëren; roept de EU ertoe op meer inspanningen te verrichten om een duurzaam, op waarden gebaseerd en transparant alternatief te bieden, gebaseerd op lokaal ownership, eerlijke concurrentie en wederzijds voordeel; roept de EU ertoe op haar strategische communicatie en zichtbaarheid te verbeteren, gezamenlijke projecten van de AU en de EU op het gebied van infrastructuur, digitalisering en innovatie te bevorderen en onafhankelijke media en onderwijsinitiatieven te ondersteunen om de voordelen van het gezamenlijk EU-AU-partnerschapsmodel op de lange termijn te laten zien; wijst op het strategische belang van kritieke grondstoffen voor zowel Afrika als Europa en benadrukt dat samenwerking op dit gebied gebaseerd moet zijn op wederzijds voordeel, transparantie en duurzaamheid; roept ertoe op de veerkracht van Europa te versterken door af te stappen van een te grote afhankelijkheid en via diversificatie over te stappen op partnerschappen die verantwoorde mijnbouw, lokale toegevoegde waarde en de ontwikkeling van vaardigheden bevorderen; onderstreept dat initiatieven in het kader van het Global Gateway-investeringspakket Afrika-Europa veerkrachtige, eerlijke en ecologisch verantwoorde toeleveringsketens moeten bevorderen en ervoor moeten zorgen dat de samenwerking op het gebied van hulpbronnen bijdraagt tot duurzame en inclusieve groei en economische diversificatie in Afrikaanse landen;

Duurzame ontwikkeling en groei, handel en infrastructuur

16. is er voorstander van dat de AfCFTA als motor van continentale integratie volledig wordt geïmplementeerd en verzoekt de EU te voorzien in technische en financiële

bijstand voor de bijbehorende instellingen en douaneharmonisatie en de gereedheid van de particuliere sector te bevorderen;

17. wijst op de centrale rol van het NDICI – Europa in de wereld als het belangrijkste externe financieringskader van de EU ter ondersteuning van de samenwerking met Afrika; benadrukt dat een doeltreffend gebruik van het NDICI – Europa in de wereld en het instrument dat daarvoor in de plaats komt, essentieel is om te zorgen voor samenhang tussen beleidsprioriteiten, Global Gateway-investeringen en Team Europa-initiatieven, en om transparantie, verantwoordingsplicht en meetbare resultaten in het ontwikkelingsbeleid van de EU te waarborgen, en om onze verplichtingen uit hoofde van de EU-verdragen na te komen, met inbegrip van de bevordering van armoedebestrijding, duurzame ontwikkeling, mensenrechten, internationale samenwerking en gendergelijkheid;

18. roept de lidstaten ertoe op de tekortkomingen in hun eerdere aanpak van ontwikkelingssamenwerking met en externe bijstand aan Afrika grondig te evalueren en hun strategieën voor Afrika te herzien en bij te stellen, om duurzame welvaart op het continent te bevorderen en partnerschappen te bewerkstelligen die voor beide partijen echt voordelig zijn; benadrukt het belang van beleidscoherentie voor ontwikkeling (PCD) op alle externe beleidsterreinen van de EU, rekening houdend met aspecten inzake handel, migratie, klimaat en veiligheid; benadrukt het belang van het PCD-netwerk van het Parlement om een betere afstemming van het externe beleid van de EU te bereiken; benadrukt dat officiële ontwikkelingshulp (ODA) nog steeds onontbeerlijk is voor de minst ontwikkelde landen, lage-inkomenslanden en kwetsbare staten; verzoekt de lidstaten versneld vooruitgang te boeken met betrekking tot de reeds lang bestaande doelstelling van de VN om 0,7 % van het bruto nationaal inkomen aan ODA te besteden en om het deel voor de minst ontwikkelde landen te vergroten, in lijn met de toezeggingen op EU- en internationaal niveau; dringt erop aan op zoek te gaan naar innovatieve en juridisch solide financieringsinstrumenten, met inbegrip van een vrijwillige herverdeling van de bijzondere trekkingsrechten van het Internationaal Monetair Fonds waar dit haalbaar is, en het gebruik van gestructureerde en transparante "debt for climate swaps" of "debt for development swaps" om de financiering van klimaatadaptatie en -veerkracht te versterken; verzoekt de Commissie en de lidstaten om bij de ondertekening van overeenkomsten met Afrikaanse landen rekening te houden met de belangen van de ultraperifere gebieden;

19. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de toenemende schuldenlast waarmee veel Afrikaanse landen worden geconfronteerd; roept de EU en andere relevante partners ertoe op steun te verlenen aan een alomvattende herstructurering van de schuldenlast en een hervorming van de mondiale financiële architectuur, om eerlijkere voorwaarden en transparantie te waarborgen;

20. prijst de inspanningen om het externe optreden van de EU coherenter te maken door middel van het Europa in de wereld-instrument en de Global Gateway-strategie, maar benadrukt dat flexibiliteit gepaard moet gaan met voorspelbaarheid, verantwoordingsplicht, transparantie en parlementair toezicht; verzoekt de Commissie, de EDEO, de Raad en de lidstaten ervoor te zorgen dat het Global Gateway-investeringspakket Afrika-Europa tastbare resultaten oplevert door projecten af te stemmen op de prioriteiten van Afrika, niet-duurzame schulden te voorkomen, armoedebestrijding te ondersteunen en menselijke ontwikkeling te bevorderen in overeenstemming met de SDG's en verdragsverplichtingen; erkent dat grootschalige investeringsinitiatieven alleen geen antwoord kunnen bieden op de complexe realiteit

van fragiele en door conflicten getroffen gebieden, noch op de kwetsbaarheden van de minst ontwikkelde landen en landen met een zware schuldenlast; dringt daarom aan op een gerichte EU-strategie voor betrokkenheid in fragiele contexten in het kader van het toekomstige Europa in de wereld-instrument, waarin politieke dialoog, vredesopbouw, humanitaire hulp en ontwikkelingsmaatregelen op coherente wijze worden geïntegreerd, en benadrukt tegelijkertijd de noodzaak van geoormerkte humanitaire hulp in het volgende meerjarig financieel kader; beklemtoont dat de zichtbaarheid en coördinatie van door de EU gefinancierde projecten moeten worden verbeterd door middel van sterkere EU-delegaties en echte partnerschappen met Afrikaanse belanghebbenden;

21. neemt met grote bezorgdheid kennis van het wijdverbreide bewijs van illegale mijnbouw en mineralensmokkel, en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de stabiliteit en ontwikkeling van regio's die rijk zijn aan hulpbronnen; wijst nogmaals op het verband tussen mijnbouw en mensenrechtenschendingen, milieudegradatie, landroof en gewelddadige conflicten;

22. roept op tot de totstandbrenging van een specifiek industrialisatiepact tussen de EU en Afrika onder gezamenlijke auspiciën van de AU, de EU en regionale ontwikkelingsbanken, met als doel publiek en privaat kapitaal te mobiliseren, en er zo voor te zorgen dat Afrika niet alleen een bron van grondstoffen is, maar ook een knooppunt voor verwerking, productie en innovatie; benadrukt dat dit initiatief een concrete uiting zou zijn van een partnerschap tussen gelijken, waarmee langetermijngroei en duurzame waardeketens op beide continenten worden bevorderd; uit zijn bezorgdheid over de terugtrekking van het Amerikaans Bureau voor Internationale Ontwikkeling (USAID) en de inkrimping van zijn programma's, waardoor grote financieringstekorten voor essentiële diensten zijn ontstaan; verzoekt de Commissie en de lidstaten om de programmering van NDICI – Europa in de wereld en Team Europa af te stemmen op de officieel overeengekomen doelstellingen en minimale uitgavendoelstellingen voor Sub-Saharaans Afrika en thematische programma's, en om deze instrumenten te gebruiken om waar nodig snel financieringstekorten te overbruggen, met prioriteit voor armoedebestrijding, gezondheid, gendergelijkheid, onderwijs, voedselzekerheid en klimaatadaptatie in de meest kwetsbare Afrikaanse landen; benadrukt dat het op behoeften gebaseerde karakter van humanitaire hulp een geoormerkte financiering vereist, die gescheiden is van de financiering van andere externe maatregelen; beklemtoont het belang van een nauwe dialoog tussen de Verenigde Staten, de EU en de AU op voet van gelijkheid om de gezamenlijke doelstellingen van bevordering van democratie, ontwikkeling en welvaart in Afrika te verwezenlijken en het beleid inzake "vrede in ruil voor grondstoffen" te herzien;

Investeren in vrouwen, jongeren, menselijke ontwikkeling en mobiliteit

23. benadrukt dat Afrikaanse jongeren centraal moeten staan in een hernieuwd partnerschap tussen de EU en Afrika; beklemtoont dat de Afrikaanse regeringen dankzij het partnerschap tussen de EU en de AU mogelijkheden kunnen bieden aan hun burgers, onder meer op het gebied van werkgelegenheid, en dat de EU dergelijke door Afrika geïnitieerde inspanningen kan ondersteunen en bevorderen; onderstreept dat het voor een duurzaam en gelijkwaardig partnerschap essentieel is om jongeren uit beide continenten dichter bij elkaar te brengen door het vergroten van wederzijds begrip en het verstevigen van de onderlinge banden; pleit voor de intensivering van studenten- en onderzoeksuitwisselingsprogramma's; ondersteunt de verhoogde deelname van Europese studenten aan uitwisselingsprogramma's met Afrikaanse universiteiten; dringt

bovendien aan op meer steun voor Afrikaanse universiteiten, beroepsopleidingscentra, en door jongeren geleide initiatieven om vaardigheden, innovatie en uitwisseling te versterken;

24. roept ertoe op een speciaal innovatiefonds voor jongeren tussen Afrika en de EU op te richten om start-ups en gemeenschapsprojecten onder leiding van jonge ondernemers te financieren;

25. erkent dat migratie een gedeelde realiteit is die voor beide continenten grote uitdagingen met zich meebrengt en die alleen kansen kan bieden als ze op een juiste en verantwoorde manier wordt aangepakt; roept de EU en haar lidstaten op om strategische en op maat gemaakte partnerschappen met Afrikaanse landen te blijven ontwikkelen en uit te voeren, hetzij specifiek gericht op migratie, hetzij met een bredere reikwijdte waarin migratie centraal staat, gebaseerd op gedeelde belangen en meetbare verbintenissen op het gebied van grensbeheer, terugkeer en overname, en de bestrijding van illegale migratie, migrantensmokkel, mensenhandel en terrorisme; roept met name op tot versterkte samenwerking met landen van herkomst en doorreis om illegale migratie te voorkomen, smokkelnetwerken te ontmantelen en terugkeer te optimaliseren, alsook om de samenwerking op het gebied van veiligheid en terrorismebestrijding uit te bouwen; benadrukt dat een dergelijke samenwerking moet bijdragen tot stabiliteit op lange termijn en de resultaten ervan lonend moeten zijn voor beide continenten;

26. roept de EU en de AU ertoe op vrouwenrechten en gendergelijkheid te handhaven en te bevorderen, de toegang tot onderwijs en de naleving van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten te waarborgen, de volledige, gelijkwaardige en zinvolle participatie van vrouwen in de besluitvorming en op de arbeidsmarkt te stimuleren en gendergerelateerd geweld en schadelijke praktijken te bestrijden; herhaalt dat gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen voorwaarden zijn voor inclusieve groei en duurzame ontwikkeling; roept de EU ertoe op te zorgen voor specifieke financiering voor programma's voor gendergelijkheid in overeenstemming met haar genderactieplan III; pleit voor ambitieuze financieringsdoelstellingen om SDG 5 inzake gendergelijkheid te bevorderen en door vrouwen aangestuurde oplossingen meer slagkracht te geven;

27. benadrukt hoe belangrijk het is om op te treden tegen schendingen van vrouwenrechten in Afrika, met name tegen de genitale verminking van vrouwen;

28. benadrukt dat gezondheidsbeveiliging een gezamenlijke mondiale uitdaging is en spreekt zijn bezorgdheid uit over het feit dat aanzienlijke bezuinigingen in deze sector decennia van vooruitgang in de mondiale gezondheid ongedaan dreigen te maken, waardoor miljoenen levens in gevaar komen; is ingenomen met de EU-steun voor de Afrikaanse centra voor ziektepreventie en -bestrijding, voor vaccinproductiecentra en voor het Afrikaans Geneesmiddelenbureau; benadrukt de cruciale rol van de EU bij de financiering van levensreddende gezondheidsprogramma's, waaronder programma's voor de preventie en behandeling van hiv en aids en programma's voor seksuele en reproductieve gezondheid; dringt aan op verdere samenwerking op het gebied van paraatheid bij pandemieën, lokale farmaceutische productie en universele gezondheidszorg;

Klimaat, milieu en multilaterale samenwerking

29. roept op tot gezamenlijke vooruitgang op het gebied van de Afrikaanse interne elektriciteitsmarkt, grensoverschrijdende interconnecties en duurzame verstedelijking; dringt erop aan dat de EU een billijk deel van de klimaatfinanciering levert voor Afrikaanse klimaatadaptatie en -mitigatie, en initiatieven ondersteunt zoals de Great Green Wall en NaturAfrica, die milieubescherming combineren met banen en plattelandsontwikkeling; erkent klimaatverandering als een gezamenlijke uitdaging en een kans voor samenwerking tussen Afrika en de EU; is ingenomen met het Afrika-EU-initiatief voor groene energie om tegen 2030 50 GW aan hernieuwbare capaciteit te leveren en 100 miljoen mensen toegang tot elektriciteit te geven;

30. roept op tot sterkere actie van de AU en de EU en tot gemeenschappelijke pleitbezorging op vergaderingen van de Conferentie van de Partijen om eerlijke klimaatfinanciering, technologieoverdracht en financiering voor het Fonds voor respons op verlies en schade veilig te stellen; benadrukt dat alle grote uitstoters van broeikasgassen, inclusief de leden van de G20, het voortouw moeten nemen bij de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs; is ingenomen met het feit dat de AU permanent lid van de G20 is, en steunt een grotere vertegenwoordiging van Afrika in de mondiale governance; stelt voor dat de AU en de EU een jaarlijkse dialoog op hoog niveau over klimaat en duurzaamheid aangaan teneinde de vooruitgang op te volgen en het beleid inzake energie, biodiversiteit en milieubescherming op elkaar af te stemmen;

De weg vooruit

31. is ingenomen met de organisatie van de zevende top EU-AU in Luanda als een belangrijke gelegenheid voor Afrikaanse en Europese leiders om hun inzet voor het partnerschap tussen de EU en de AU opnieuw te bevestigen; roept de deelnemers ertoe op deze gelegenheid aan te grijpen om meetbare verbintenissen voor de komende vijf jaar aan te kondigen, met name door de vaststelling van een gezamenlijk actieplan voor de periode 2025-2030, een routekaart om handel en investeringen tussen Afrika en de EU tegen 2030 te verdubbelen, en een vernieuwd gezamenlijk kader voor digitale transformatie en partnerschappen voor groene energie;

32. dringt er bij de Commissie en de EDEO op aan om met de Commissie van de AU en regionale economische gemeenschappen jaarlijkse dialogen op hoog niveau te voeren op vier prioritaire gebieden, namelijk vrede en veiligheid, handel en economische samenwerking, migratie en mobiliteit, en duurzaamheid en klimaatactie, teneinde de partnerschapsprioriteiten te evalueren, de uitvoering te monitoren en input te leveren voor zowel AU-EU-topontmoetingen als het meerjarig financieel kader van de EU; stelt voor dat het overleg tussen de AU en de EU jaarlijks wordt geïnstitutionaliseerd op het niveau van ministers en hoge ambtenaren, om te zorgen voor continue coördinatie, verantwoordingsplicht en adaptief beleidsontwerp;

33. benadrukt dat het belangrijk is de parlementaire dimensie van het partnerschap Afrika-Europa te versterken; roept ertoe op voorafgaand aan de topontmoeting een bijeenkomst te organiseren tussen leden van het Europees Parlement en leden van het Pan-Afrikaanse Parlement, om ervoor te zorgen dat de stemmen van gekozen vertegenwoordigers van beide continenten worden meegenomen bij het opstellen van de agenda, het vaststellen van de prioriteiten en het bepalen van de resultaten van de komende top EU-AU; onderstreept dat een dergelijke dialoog de democratische legitimiteit zou vergroten, wederzijds begrip zou bevorderen en ervoor zou zorgen dat de conclusies van de top de zorgen en aspiraties van burgers van over heel Afrika en Europa weerspiegelen; benadrukt ook het belang van een zinvolle betrokkenheid van

het maatschappelijk middenveld bij het partnerschap en bij topontmoetingen; prijst het besluit van het Europees Parlement om een bureau in Addis Abeba te openen om de activiteiten en besluitvormingsprocessen van de AU en het Pan-Afrikaanse parlement op de voet te volgen;

34. verzoekt zijn Voorzitter regelmatiger Afrikaanse staatshoofden uit te nodigen om het Parlement toe te spreken, zodat een evenwichtige geografische vertegenwoordiging wordt gewaarborgd en een diepere politieke dialoog tussen de twee continenten wordt gestimuleerd;

°

° °

35. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Raad, de Commissie van de Afrikaanse Unie, het Pan-Afrikaanse Parlement, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten en van de lidstaten van de Afrikaanse Unie, en de secretarissen-generaal van de Verenigde Naties en van de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0254

VN-klimaatconferentie 2025 in Belém, Brazilië (COP30)

Resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over de VN-klimaatconferentie 2025 (COP30) in Belém (Brazilië) (2025/2666(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) en het bijbehorend Protocol van Kyoto,

– gezien de overeenkomst die op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP21) van 12 december 2015 in Parijs werd aangenomen (de Overeenkomst van Parijs),

– gezien de 29e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP29), de 19e Conferentie van de Partijen voor de Partijen bij het Kyotoprotocol (CMP19), de zesde Conferentie van de Partijen voor de Partijen bij de Overeenkomst van Parijs (CMA6), en het klimaatpact van Glasgow, dat op de 26e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP26) van 13 november 2021 in Glasgow werd aangenomen,

– gezien de overeenkomst die werd gesloten op de 27e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP27) om tijdens de 28e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP28) een specifiek Fonds voor respons op verlies en schade en een overgangscomité voor de uitvoering van de nieuwe financieringsregelingen voor respons op verlies en schade op te richten, en gezien het netwerk van Santiago voor verlies en schade,

– gezien zijn resolutie van 14 november 2024 over de VN-klimaatconferentie 2024 (COP29) in Bakoe (Azerbeidzjan)[1],

– gezien de overeenkomst op de COP29 over de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling inzake klimaatfinanciering en de doelstelling om de financiering voor ontwikkelingslanden uiterlijk in 2035 te verdrievoudigen tot 300 miljard USD per jaar en te waarborgen dat alle actoren samenwerken om de financiering voor ontwikkelingslanden, zowel uit particuliere als publieke bronnen, uiterlijk in 2035 op te trekken tot 1,3 biljoen USD per jaar,

– gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties,

[1] PB C, C/2025/808, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj.

– gezien zijn resolutie van 9 juli 2025 over de tenuitvoerlegging en verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen met het oog op het politiek forum op hoog niveau 2025[2],

– gezien het speciale verslag van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) van 2018 over de gevolgen van een wereldwijde opwarming van 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zijn speciale verslag over klimaatverandering en land, zijn speciale verslag over de oceaan en de cryosfeer in een veranderend klimaat en zijn zesde evaluatieverslag,

– gezien het samenvattend rapport in het kader van het UNFCCC van 28 oktober 2024 over nationaal bepaalde bijdragen (NDC's) uit hoofde van de Overeenkomst van Parijs,

– gezien het rapport van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) van 19 maart 2025 getiteld "State of the Global Climate 2024",

– gezien het verslag van 15 april 2025 van de dienst van Copernicus voor klimaatverandering en van de WMO getiteld "European State of the Climate – Report 2024",

– gezien het rapport in het kader van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) van 2024 over de emissiekloof, dat op 24 oktober 2024 is gepubliceerd,

– gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld "De Europese Green Deal" (COM(2019)0640),

– gezien de mededeling van de Commissie van 26 februari 2025 getiteld "De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie" (COM(2025)0085),

– gezien de EU-wetgeving waarmee twee doelstellingen van de EU worden vertaald naar concreet beleid voor verschillende sectoren, namelijk de doelstelling om de netto-uitstoot voor het einde van 2030 met ten minste 55 % terug te dringen ten opzichte van het niveau van 1990, en de doelstelling om het bindende streefdoel van de EU te halen om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn (het "Fit for 55"-pakket),

– gezien Besluit (EU) 2022/591 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030[3], alsmede het verslag van 20 februari 2024 van het Europees Milieuagentschap waarin de voortgang wordt gemonitord met betrekking tot de doelstellingen van het achtste milieuactieprogramma (MAP), en het verslag van de Commissie van 13 maart 2024 over de tussentijdse evaluatie van het achtste MAP (COM(2024)0123),

– gezien zijn resolutie van 28 november 2019 over de noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu[4],

– gezien de mededeling van de Commissie van 6 februari 2024 getiteld "Onze toekomst

---

2 Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0159.

3 PB L 114 van 12.4.2022, blz. 22, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj?locale=nl.

4 PB C 232 van 16.6.2021, blz. 28.

veiligstellen — De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving" (COM(2024)0063),

– gezien de mededeling van de Commissie van 12 maart 2024 getiteld "Klimaatrisico's beheren — De bevolking en de welvaart beschermen" (COM(2024)0091),

– gezien de mededeling van de Commissie van 27 mei 2025 getiteld "EU-brede beoordeling van de definitieve geactualiseerde nationale energie- en klimaatplannen — De energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 verwezenlijken" (COM(2025)0274),

– gezien het verslag van 11 maart 2024 van het Europees Milieuagentschap getiteld "European Climate Risk Assessment",

– gezien het verslag van 15 juni 2023 van de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering getiteld "Scientific advice for the determining of an EU-wide 2040 climate target and a greenhouse gas budget for 2030-2050",

– gezien het verslag van 2 juni 2025 van de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering getiteld "Scientific advice for amending the European Climate Law – Setting climate goals to strengthen EU strategic priorities",

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 28 juni 2023 getiteld "Een nieuwe visie op het verband tussen klimaat en veiligheid: Aanpak van de gevolgen van klimaatverandering en aantasting van het milieu voor vrede, veiligheid en defensie" (JOIN(2023)0019), en het gezamenlijk werkdocument van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 17 februari 2025 getiteld "Progress Report on the implementation of the Joint Communication — "A New Outlook on the Climate and Security Nexus"" (SWD(2025)0049),

– gezien het mondiaal kader voor chemische stoffen – voor een planeet zonder schade door chemische stoffen en afval, dat in september 2023 is aangenomen tijdens de door het UNEP georganiseerde vijfde Internationale Conferentie over het beheer van chemische stoffen,

– gezien het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, dat in december 2022 tijdens de 15e bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen bij het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD COP15) is overeengekomen, en de 16e bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen bij het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD COP16), die in februari 2025 werd gesloten,

– gezien de Overeenkomst in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, inzake het behoud en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (BBNJ-verdrag of Verdrag voor de Volle Zee) van 19 juni 2023,

– gezien Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening (EU) 2022/869[5]

[5] PB L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

("verordening natuurherstel"),

– gezien zijn standpunt van 10 april 2024 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake bodemmonitoring en -veerkracht[6],

– gezien Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten[7],

– gezien Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942[8],

– gezien de door de Mensenrechtenraad van de VN op 12 juli 2019 aangenomen resolutie over mensenrechten en klimaatverandering (A/HRC/RES/41/21),

– gezien de verklaring getiteld "Supporting the Conditions for a Just Transition Internationally" van 4 november 2021, die tijdens de COP26 werd aangenomen,

– gezien de conclusies van de Raad inzake klimaatfinanciering van 10 oktober 2025 in het licht van de 30e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP30) in Belém,

– gezien de vragen aan de Commissie en aan de Raad over de VN-klimaatconferentie 2025 (COP30) in Belém (Brazilië) (O-000028/2025 – B10-0011/2025 and O-000029/2025 – B10-0012/2025),

– gezien artikel 142, lid 5, en artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,

– gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,

A. overwegende dat het Europees Parlement een noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu heeft afgekondigd en zich ertoe heeft verbonden deze dreiging met spoed te bestrijden en beheersen; overwegende dat uit recente wetenschappelijke studies[9] blijkt dat de door de mens veroorzaakte opwarming van de aarde en de stijging van de zeespiegel zelfs sneller gaan dan eerder werd verwacht;

B. overwegende dat de Overeenkomst van Parijs op 4 november 2016 in werking is getreden; overwegende dat het in 2025 tien jaar geleden is dat de Overeenkomst van Parijs is aangenomen;

C. overwegende dat als de onvoorwaardelijke NDC's die in de Overeenkomst van Parijs voor 2030 zijn gedaan, volledig zouden worden uitgevoerd, de wereld volgens het

---

6 Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0204.

7 PB L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj.

8 PB L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.

9 Forster, P. M., Smith, C., Walsh, T., Lamb, W. F., Lamboll, R. et al., "Indicators of Global Climate Change 2024: annual update of key indicators of the state of the climate system and human influence", *Earth System Science Data*, Vol. 17, uitgave 6, 19 juni 2025.

UNEP-rapport van 2024 over de emissiekloof[10] deze eeuw afstevent op een maximale temperatuurstijging van 2,8 °C, en dat deze stijging 2,6 °C zou bedragen als de voorwaardelijke NDC's zouden worden uitgevoerd;

D. overwegende dat in het samenvattend rapport[11] van de NDC's van 2024 wordt gesteld dat de totale wereldwijde uitstoot van broeikasgassen in 2030 naar verwachting 2,6 % onder het niveau van 2019 zal liggen; overwegende dat de IPCC ten slotte stelt dat de broeikasgasemissies in scenario's waarin de opwarming beperkt blijft tot 1,5 °C, uiterlijk in 2030 43 % onder het niveau van 2019 moeten liggen;

E. overwegende dat de EU een leidende rol moet blijven spelen in internationale klimaatonderhandelingen; overwegende dat een collectieve inspanning van alle partijen nodig is om de mondiale klimaatdoelstellingen te halen; overwegende dat decarbonisatie in de EU alleen niet zal volstaan; overwegende dat de Verenigde Staten goed zijn voor 23,8 % van de wereldwijde cumulatieve CO_2-emissies, de EU-lidstaten voor 16,5 %, China voor 15 %, Rusland voor 6,7 % en het VK voor 4,4 %; overwegende dat de EU momenteel de op drie na grootste jaarlijkse uitstoter van CO_2 ter wereld is, goed voor ongeveer 6 % van de wereldwijde uitstoot, na China, de Verenigde Staten en India; overwegende dat de EU 5,7 % van de wereldbevolking en 14,7 % van het mondiale bbp vertegenwoordigt[12];

F. overwegende dat trajecten om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C netto negatieve emissies na 2050 vereisen;

G. overwegende dat de meeste maatregelen ter beperking van de klimaatverandering in het zesde evaluatierapport van de IPCC, dat in 2023 is gepubliceerd, koolstofafvang, -opslag en -onttrekking omvatten;

H. overwegende dat het mondiale koolstofbudget waarmee de opwarming van de aarde met 67 % waarschijnlijkheid kan worden beperkt tot 1,5 °C, volgens schattingen van de IPCC ongeveer 400 gigaton CO_2 bedraagt vanaf 2020[13]; overwegende dat dit koolstofbudget met de huidige wereldwijde uitstootniveaus naar verwachting uiterlijk in 2030 zal zijn opgebruikt;

I. overwegende dat methaan verantwoordelijk is voor ongeveer 30 % van de stijging van de mondiale temperaturen sinds de industriële revolutie; overwegende dat de EU op de COP26 het mondiale methaanpact mede heeft gelanceerd om de methaanuitstoot tegen 2030 met 30 % te verminderen ten opzichte van 2020; overwegende dat uit het rapport van het Internationaal Energieagentschap van mei 2025 getiteld "Global Methane Tracker 2025" blijkt dat de methaanuitstoot nog steeds toeneemt en dat de uitvoering van het mondiale methaanpact zwak blijft;

J. overwegende dat het IPCC concludeert dat putten op het land en in de oceanen 56 % van de door de mens veroorzaakte CO_2-emissies in de afgelopen zes decennia hebben

---

10 Milieuprogramma van de VN, "Rapport over de emissiekloof 2024", 24 oktober 2024.
11 UNFCCC-secretariaat, samenvattend rapport van de NDC's van 2024, 28 oktober 2024.
12 https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-key-figures/w/ks-01-25-002.
13 IPCC, "Summary for Policymakers", in Climate Change 2021 – The Physical Science Basis. Bijdrage van Werkgroep I aan het zesde evaluatierapport van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering, 2021.

geabsorbeerd[14];

K. overwegende dat zes van de negen planetaire grenzen, zoals gedefinieerd door het Stockholm Resilience Centre, zijn overschreden[15], waaronder de planetaire grens voor het klimaat;

L. overwegende dat het UNEP de onderling verbonden ecologische noodsituaties van klimaatverandering, verontreiniging en biodiversiteitsverlies beschrijft als "de drievoudige planetaire crisis", aangezien de klimaatverandering het biodiversiteitsverlies verergert, de verontreiniging zowel de klimaatverandering als de instorting van het ecosysteem versnelt, en het biodiversiteitsverlies de klimaatbestendigheid verzwakt;

M. overwegende dat bescherming, behoud en herstel van biodiversiteit en ecosystemen, onder meer door grotere inspanningen om ontbossing en bosdegradatie een halt toe te roepen en om te keren, noodzakelijke maatregelen zijn om de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs te halen;

N. overwegende dat het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal concrete maatregelen bevat om het verlies aan natuur een halt toe te roepen en om te keren, waaronder doelstellingen om tegen 2030 30 % van alle aangetaste ecosystemen te herstellen en een doelstelling om 30 % van land, wateren en zeeën in stand te houden;

O. overwegende dat 2024 het warmste jaar ooit gemeten was en de wereldwijde temperatuur voor het eerst 1,5 °C boven het pre-industriële niveau lag; overwegende dat de gegevens van Copernicus voor de eerste helft van 2025 tot de hoogste geregistreerde temperaturen behoren, waarbij alleen 2024 warmer was in het geval van de maand mei[16]; overwegende dat elk van de tien afgelopen jaren ook in de top tien staat van de warmste jaren sinds het begin van de metingen; overwegende dat Europa van alle continenten het snelst opwarmt en dat het volgens de gegevens van Copernicus sinds de jaren tachtig ongeveer twee keer zo snel opwarmt als het wereldwijde gemiddelde[17];

P. overwegende dat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het recht op toegang tot een schoon, gezond en duurzaam milieu als een universeel mensenrecht heeft erkend[18] en dat in artikel 37 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie het beginsel is verankerd dat milieubescherming in het beleid van de Unie moet worden geïntegreerd;

Q. overwegende dat luchtverontreiniging een grote bedreiging voor het milieu en de volksgezondheid vormt en onlosmakelijk verbonden is met de klimaatnoodtoestand,

---

14 IPCC, "Sections" in *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, 2023.

15 Richardson, K., Steffen, W., Lucht, W., Bendtsen, J., Cornell, S. et al., "Earth beyond six of nine planetary boundaries", *Science Advances*, Vol. 9, uitgave 37, 13 september 2023.

16 Copernicus, "Copernicus: Exceptionally dry spring in parts of north-western Europe — Second-warmest May globally", website van Copernicus, 10 juni 2025.

17 Copernicus, *Copernicus Global Climate Report 2024*, website van Copernicus, 10 januari 2025.

18 Resolutie 76/300 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 28 juli 2022 getiteld "The human right to a clean, healthy and sustainable environment".

zowel wat betreft gedeelde energiebronnen zoals de verbranding van fossiele brandstoffen als wat betreft de noodzaak van geïntegreerde beleidsoplossingen; overwegende dat kortlevende verontreinigende stoffen die schadelijk zijn voor het klimaat, zoals methaan en zwarte koolstof, verantwoordelijk zijn voor bijna de helft van de huidige opwarmingsniveaus van de aarde en ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid, met name onder kwetsbare bevolkingsgroepen[19];

R. overwegende dat de Verenigde Staten voor de tweede keer hebben besloten zich eenzijdig uit de Overeenkomst van Parijs terug te trekken; overwegende dat er een grote achterstand zal ontstaan nu de VS zich uit de multilaterale orde hebben teruggetrokken en geen humanitaire en ontwikkelingshulp meer bieden of internationale klimaatfinanciering verstrekken; overwegende dat de EU niet alleen de verantwoordelijkheid heeft te helpen om deze achterstand op te vangen, maar er ook strategisch bij gebaat is;

S. overwegende dat het in overeenstemming brengen van de wereldwijde financieringsstromen met een traject naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige economie een essentieel doel is voor de groene transitie in overeenstemming met artikel 2 van de Overeenkomst van Parijs;

T. overwegende dat in het verslag van de permanente commissie Financiën van het UNFCCC van 2021 getiteld "First report on the determination of the needs of developing country Parties" staat dat uit de nationale verslagen die zijn ingediend door de ontwikkelingslanden die partij zijn bij het UNFCCC, blijkt dat de kosten om tot 2030 te voorzien in hun behoeften in verband met de uitvoering van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering en de Overeenkomst van Parijs, cumulatief 5,8-5,9 biljoen USD bedragen[20]; overwegende dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling inzake klimaatfinanciering van het UNFCCC een toezegging bevat om de financiering op te schalen tot een bedrag van ten minste 1,3 biljoen USD per jaar tegen 2035;

U. overwegende dat het initiatief van het non-proliferatieverdrag inzake fossiele brandstoffen geïnspireerd is op het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens en oproept tot een bindend internationaal verdrag om de uitbreiding van fossiele brandstoffen een halt toe te roepen, de bestaande productie geleidelijk af te bouwen en een wereldwijde rechtvaardige transitie te ondersteunen; overwegende dat tot nu toe slechts 17 landen het non-proliferatieverdrag inzake fossiele brandstoffen hebben onderschreven, en dat geen van die landen een EU-lidstaat is[21];

V. overwegende dat de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering aanbevolen heeft om subsidies voor fossiele brandstoffen zo snel mogelijk en volledig

---

19 Szopa, S., Naik, V., Adhikary, B., Artaxo, P., Berntsen, T., "Short-Lived Climate Forcers" in *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, juni 2023.

20 Permanente commissie Financiën van het UNFCCC, "First report on the determination of the needs of developing country Parties related to implementing the Convention and the Paris Agreement", website van de VN over klimaatverandering, 2021.

21 Initiatief van het non-proliferatieverdrag inzake fossiele brandstoffen, "Governments participating in discussions on a fossil fuel treaty", website van het initiatief van het non-proliferatieverdrag inzake fossiele brandstoffen.

uit te faseren in de EU, in overeenstemming met de gedane toezeggingen; overwegende dat het achtste MAP de vaststelling vereist van een duidelijk tijdstip voor de beëindiging van dergelijke subsidies in overeenstemming met deze klimaatambitie;

W. overwegende dat kinderen bijzonder kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering, onder meer als gevolg van dodelijke ziekten, verontreiniging, voedsel- en wateronzekerheid en extreme weergebeurtenissen; overwegende dat bijna 1 miljard kinderen in 33 landen leven die als landen met een "extreem hoog risico" zijn geclassificeerd vanwege een combinatie van blootstelling aan klimaat- en milieugevaren en een hoge mate van kwetsbaarheid[22];

X. overwegende dat ambitieuze multilaterale klimaatkaders en de daarop afgestemde acties ten dienste staan van de strategische belangen van de EU en kansen bieden voor de EU als wereldwijde koploper in de groene transitie;

Algemene inventarisatie, NDC's en de COP30 in Belém

1. wijst erop dat op de COP28 in het resultaat van de eerste algemene inventarisatie (GST) werd erkend dat het voor trajecten waarbij de opwarming van de aarde wordt beperkt tot 1,5 °C zonder of met een beperkte overschrijding en tot 2 °C, noodzakelijk is dat de wereldwijde broeikasgasuitstoot uiterlijk in 2025 piekt, en wordt beklemtoond dat de opwarming van de aarde slechts kan worden beperkt tot 1,5 °C zonder of met een beperkte overschrijding als de wereldwijde broeikasgasemissies grondig, snel en duurzaam worden verminderd met 43 % tegen 2030 en 60 % tegen 2035 ten opzichte van het niveau van 2019, waarbij de broeikasgasemissies tegen 2050 tot nul moeten zijn teruggebracht;

2. neemt kennis van de relatieve vooruitgang die op de COP29 in Bakoe op bepaalde gebieden is geboekt, in het bijzonder wat betreft de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling inzake klimaatfinanciering, de vooruitgang bij het operationeel maken van het Fonds voor respons op verlies en schade en de overeenkomst over de koolstofmarkt; betreurt echter het gebrek aan voldoende vooruitgang op het gebied van mitigatie;

3. stelt met bezorgdheid vast dat de geaggregeerde emissiereducties van de ingediende NDC's aanzienlijk achterblijven bij de emissietrajecten die nodig zijn om te voldoen aan de doelstelling van de Overeenkomst van Parijs en de conclusies van de eerste GST; dringt erop aan dat de COP30 de inzet voor de 1,5 gradendoelstelling opnieuw bevestigt, een overeenkomst bereikt over de noodzaak om de ambitie te blijven versterken, en concrete besluiten neemt om de uitvoering van de NDC's te ondersteunen; is van mening dat GST's vaker moeten plaatsvinden en roept alle partijen die niet op koers liggen om de doelstelling van de Overeenkomst van Parijs te halen op om hun NDC's om de twee jaar te actualiseren en aan te scherpen, naast de vijfjaarlijkse herzieningscyclus;

4. benadrukt dat alle partijen zich tezamen moeten inspannen en verdere actie moeten ondernemen om het teveel aan uitstoot af te bouwen en de maatregelen uit de eerste GST uit te voeren via concrete streefdoelen, en om de nationaal vastgestelde maatregelen op te schalen; onderstreept de bijzondere verantwoordelijkheid van alle grote uitstoters, met inbegrip van opkomende economieën en de G20-landen, om in dit

---

[22] Unicef, "The climate crisis is a child rights crisis – Introducing the Children's Climate Risk Index", augustus 2021.

opzicht leiderschap aan de dag te leggen; dringt er bij de EU en gelijkgestemde partners op aan het voortouw te nemen in een coalitie met een hoge ambitie en met alle partijen samen te werken om tijdens COP30 tot een succesvol resultaat te komen;

5. betreurt ten zeerste het besluit van de regering van de VS om zich voor de tweede keer uit de Overeenkomst van Parijs terug te trekken; dringt er bij de Verenigde Staten op aan hun terugtrekking te heroverwegen en een billijke bijdrage te leveren aan de mondiale inspanningen om de klimaatverandering aan te pakken en aan de mondiale klimaatfinanciering, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met name gelet op hun verantwoordelijkheid op basis van hun cumulatieve emissies in het verleden; moedigt Amerikaanse staten en niet-gouvernementele actoren aan om zich te blijven inzetten voor internationale samenwerking op klimaatgebied, onder meer tijdens VN-conferenties over klimaatverandering; wijst erop dat geen enkel ander land het voorbeeld van de Verenigde Staten om zich uit de Overeenkomst van Parijs terug te trekken heeft gevolgd; onderstreept de bijzondere verantwoordelijkheid en het strategisch belang van de EU om leiderschap aan de dag te leggen en het vertrouwen in mondiale klimaatactie te herstellen, onder meer door middel van maatregelen om te voorkomen dat niet nog meer landen zich uit de Overeenkomst van Parijs terugtrekken; is van mening dat alle aspecten van het externe optreden van de EU, met inbegrip van het handels- en het ontwikkelingsbeleid, aan deze doelstellingen kunnen bijdragen;

6. wijst nogmaals op het beginsel van beleidscoherentie voor ontwikkeling, waartoe de EU en haar lidstaten zich hebben verbonden en dat tot doel heeft tegenstrijdigheden tot een minimum te beperken en synergieën tussen de verschillende beleidsterreinen van de EU tot stand te brengen; dringt aan op een coherente aanpak van de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling in het kader van zowel het intern als extern beleid;

7. herinnert eraan dat de partijen bij het UNFCCC in de eerste GST hebben erkend dat de broeikasgasemissies drastisch, snel en duurzaam moet worden verminderd, in lijn met het traject van 1,5 °C, en zich ertoe hebben verbonden bij te dragen aan de wereldwijde inspanningen om de capaciteit voor hernieuwbare energie wereldwijd te verdrievoudigen en het wereldwijde gemiddelde jaarlijkse verbeteringspercentage van de energie-efficiëntie tegen 2030 te verdubbelen; blijft bezorgd over de geringe vooruitgang die is geboekt om deze doelstellingen te bereiken; benadrukt dat het van essentieel belang is dat de COP30 op deze doelstellingen voortbouwt en concrete beslissingen neemt over de uitvoering ervan, en ook aanvullende maatregelen neemt indien er nog steeds sprake is van een ambitiekloof; bevestigt opnieuw zijn toezegging om de in de COP28-verklaring over klimaat en gezondheid bereikte consensus waar te maken; neemt kennis van de toezegging om de ontwikkeling van emissievrije en emissiearme technologieën te helpen versnellen; herinnert in dit verband aan paragraaf 28, punt e), van de eerste GST zoals aangenomen tijdens de COP28;

8. wijst erop dat in de eerste GST de landen zich ertoe hebben verbonden om de inspanningen voor de uitfasering van steenkoolenergie zonder emissiereductie en de uitfasering van inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen te versnellen en op een rechtvaardige, ordelijke en billijke manier af te stappen van fossiele brandstoffen in energiesystemen, met het oog op versnelde actie in dit kritieke decennium, teneinde in overeenstemming met de wetenschap uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te worden; verzoekt alle partijen hun inspanningen in deze richting op te voeren en deel te nemen aan de ontwikkeling van een non-proliferatieverdrag inzake fossiele brandstoffen; verwacht dat de COP30 zich sterker zal inzetten voor de transitie weg van fossiele

brandstoffen en dringt aan op de dringende noodzaak van ambitieuze en tijdgebonden plannen om subsidies voor fossiele brandstoffen en de productie van fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen;

9. stelt vast dat landen hun NDC's voor 2035 uiterlijk in 2025 moeten indienen en dat deze essentieel zijn om de klimaatambitie te verhogen, de vooruitgang te meten en veerkrachtiger te worden; acht het van cruciaal belang dat de EU het goede voorbeeld geeft en roept haar en alle partijen die dit nog niet hebben gedaan op om te reageren op de GST van de COP28 en zo snel mogelijk en ruim voor de COP30 absolute, in plaats van relatieve, emissiereductiedoelstellingen voor de hele economie in te dienen voor alle broeikasgassen, sectoren en categorieën, die in lijn liggen met de 1,5 gradendoelstelling; betreurt dat de meeste partijen de termijn voor de indiening van hun geactualiseerde NDC's niet hebben gehaald en wijst erop dat het voor de goede werking van het multilateralisme op het gebied van het klimaatbeleid belangrijk is dat alle UNFCCC-processen en -indieningstermijnen worden nageleefd;

10. wijst op het belang van gedetailleerde en transparante verslaglegging om de vooruitgang met betrekking tot de NDC's te beoordelen;

11. erkent dat er vooruitgang is geboekt bij de uitvoering van artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs en benadrukt dat het gebruik van artikel 6 altijd moet leiden tot een gegarandeerd nettovoordeel voor het klimaat, en roept alle partijen er dan ook toe op ervoor te zorgen dat projecten in het kader van artikel 6 geen belemmering vormen voor binnenlandse emissiereducties; dringt er bij het toezichthoudend orgaan en alle partijen op aan zich aan het klimaatpact van Glasgow te houden en er aldus voor te zorgen dat alle goedgekeurde activiteiten in het kader van het mechanisme voor schone ontwikkeling uiterlijk eind 2025 aan de methoden van artikel 6, lid 4, voldoen; roept de Commissie ertoe op te pleiten voor en steun te verlenen aan de ontwikkeling van een robuust internationaal governancekader voor internationaal overgedragen mitigatieresultaten, dat bindende normen voor internationale koolstofcredits omvat om de integriteit op milieu-, klimaat- en sociaal gebied te waarborgen, een eerlijke verdeling van de mitigatievoordelen, duidelijke uitvoeringsregels om transparantie, additionaliteit en duurzaamheid te garanderen, strikte rapportageverplichtingen en doeltreffende toezichtmechanismen voor alle projecten die in het kader van artikel 6 worden uitgevoerd, teneinde het risico van dubbeltelling uit te sluiten en de milieu-integriteit van het systeem te vrijwaren; pleit voor duidelijke regels inzake het delen van verantwoordelijkheden voor monitoring en risico's van omkering, om de gastlanden niet onnodig te belasten; benadrukt dat particuliere koolstofmarktinitiatieven moeten voldoen aan de strengste normen inzake integriteit;

12. roept alle partijen ertoe op om tijdens de COP30 zinvolle vooruitgang te boeken om ervoor te zorgen dat de tweede GST, die in 2026 van start gaat, gebaseerd is op de beste beschikbare wetenschap en horizontale kwesties integreert, zoals gendergerechtigheid, mensenrechten en de bescherming van ecosystemen;

Internationale klimaatfinanciering en duurzame financiering

13. benadrukt dat het verstrekken van adequate klimaatfinanciering essentieel is om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken; herinnert eraan dat de NDC's van veel ontwikkelingslanden afhankelijk zijn van internationale klimaatfinanciering; benadrukt dat volgens verschillende VN-rapporten de wereldwijde kloof tussen wat nodig is en wat momenteel wordt verstrekt voor klimaatfinanciering

groot is en steeds groter wordt, en dat deze groeiende kloof het gevolg is van een aantal factoren, die allemaal adequaat moeten worden aangepakt;

14. wijst erop dat vertragingen in de mobilisatie van klimaatfinanciering zullen leiden tot hogere kosten, stijgende opportuniteitskosten en een afnemend klimaatrendement; merkt in dit verband op dat het IEA schat dat voor elke Amerikaanse dollar die niet vóór 2030 in schone energie wordt geïnvesteerd, er later vier of vijf dollar nodig kan zijn om dit te compenseren;

15. benadrukt dat klimaatadaptatie ondergefinancierd is en dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling niet voldoende inspeelt op de financieringsbehoeften op het gebied van klimaatadaptatie; benadrukt dat alle financieringsbronnen, zowel publieke als particuliere, nodig zijn, maar dat internationale publieke financiering vooral nodig is om in te spelen op de behoeften op het gebied van de klimaatadaptatie en om verlies en schade aan te pakken;

16. merkt op dat de EU en haar lidstaten ruwweg een derde van de mondiale publieke klimaatfinanciering voor hun rekening nemen en daarmee wereldwijd de grootste geldschieters zijn, met 28,6 miljard EUR uit publieke bronnen in 2023 en 7,2 miljard EUR aan particuliere financiering die ook is gemobiliseerd; herhaalt dat de begrotingen van de EU en de lidstaten moeten worden aangepast om de overeengekomen nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling te verwezenlijken, zodat de EU haar billijke aandeel in de internationale klimaatfinanciering levert, onder meer door particuliere klimaatfinanciering te mobiliseren; is van mening dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling de ondergrens/grens vormt voor het mobiliseren van klimaatfinanciering;

17. ziet in dat de EU een belangrijke rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het akkoord om de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling inzake klimaatfinanciering te halen; roept alle partijen ertoe op een billijke bijdrage te leveren om de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling te halen, met subdoelstellingen voor de financiering van mitigatie en adaptatie en voor verlies en schade; verzoekt de EU en haar lidstaten voor nieuwe en aanvullende klimaatfinanciering te zorgen, via een specifiek en voorspelbaar EU-mechanisme voor overheidsfinanciering, om overeenstemming met de overeengekomen nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling te waarborgen; herinnert eraan dat, om het noodzakelijke mondiale niveau van klimaatfinanciering te bereiken, een bredere bijdragebasis nodig is die de evoluerende financiële draagkracht van de partijen weerspiegelt; verwacht van hogermiddeninkomenslanden die veel uitstoten dat ze een billijke bijdrage leveren en hun bijdrage sterker verhogen dan nu het geval is; roept alle partijen ertoe op nieuwe en innovatieve bronnen van publieke en particuliere financiering aan te boren; roept de partijen ertoe op om bij de financiering van de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling prioriteit te geven aan instrumenten en maatregelen die op subsidies gebaseerd zijn en niet tot schulden leiden, om ervoor te zorgen dat de ontvangende landen de nodige mitigatie- en adaptatiemaatregelen kunnen uitvoeren zonder hun schuldenlast te verhogen; uit zijn bezorgdheid over het feit dat de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling wordt bereikt doordat andere fondsen worden herschikt; wijst ook op de bezorgdheid over de dubbelzinnigheid rond de soorten financiering die bijdragen aan de nieuwe collectieve gekwantificeerde doelstelling, in het bijzonder het probleem van dubbeltelling;

18. roept alle actoren ertoe op ervoor te zorgen dat de routekaart Bakoe-Belém een duidelijk

en uitvoerbaar plan bevat voor het mobiliseren van de relevante middelen; dringt er bij alle partijen op aan sterke publiek-private samenwerking te bevorderen en particuliere investeringen op grote schaal te mobiliseren door de regelgevingskaders voor verantwoordelijke en duurzame investeringen te versterken; merkt op dat particuliere investeringen het grootste deel van de vereiste investeringen in de wereldwijde klimaattransitie zullen moeten uitmaken; wijst erop dat de routekaart een stevig en onafhankelijk verantwoordingsmechanisme moet omvatten om transparantie te waarborgen en de voortgang doeltreffend te kunnen volgen;

19. merkt op dat veel van de klimaatgevoelige landen, waaronder verschillende minst ontwikkelde landen, een zware schuldenlast hebben of een aanzienlijk risico daarop lopen en dat klimaatfinanciering derhalve zodanig moet worden toegewezen dat hun schuldenlast niet wordt verergerd, waarbij voorrang moet worden gegeven aan financiering op basis van subsidies; verzoekt de Commissie en de lidstaten na te gaan hoe zij deze schuldenlast kunnen helpen verlichten en onverwijld de nodige maatregelen te nemen;

20. wijst erop dat er in alle VN-organen consensus bestaat dat klimaatfinanciering niet op billijke wijze kan worden opgeschaald tenzij de schuldencrisis wordt aangepakt; benadrukt het belang, in deze context, van instrumenten voor schuldverlichting;

21. roept de Commissie, de lidstaten en internationale partners ertoe op om klimaatmicrofinanciering te integreren als kernonderdeel van klimaatadaptatie- en mitigatiestrategieën, door lokale microfinancieringsinstellingen te steunen bij het ontwikkelen en opschalen van financiële producten voor kwetsbare bevolkingsgroepen, met inbegrip van microkredieten voor groene technologieën, microverzekering tegen klimaatrisico's en microsparen om gemeenschappen weerbaarder te maken, met bijzondere aandacht voor vrouwen, jongeren en plattelandsgemeenschappen;

22. benadrukt dat de procedures voor klimaatfinanciering dringend moeten worden vereenvoudigd, versneld en aangepast aan de realiteit van de ontwikkelingslanden, met name door centrale toegangspunten op te richten, de aanvraagcriteria te harmoniseren en technische bijstand te verlenen bij de voorbereiding van projecten, om ervoor te zorgen dat klimaatfinanciering toegankelijk, snel en doeltreffend is voor lokale organisaties en gemeenschappen die het meest door klimaatverandering worden getroffen;

23. acht het van essentieel belang om op de COP30 vooruitgang te boeken met de omzetting van artikel 2, lid 1, punt c), van de Overeenkomst van Parijs en om hiervan een vast COP-agendapunt te maken; roept de EU ertoe op deel te nemen aan internationale initiatieven, zoals het initiatief Bridgetown 3.0; dringt erop aan de internationale financiële architectuur sneller te hervormen en roept alle grote internationale financiële instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken ertoe op hun rol als klimaatbank op zich te nemen en hun portefeuilles en beleid inzake kredietverstrekking af te stemmen op de Overeenkomst van Parijs op een manier die op lange termijn financieel houdbaar is; roept ook binnenlandse en internationale financiële systemen ertoe op de uitdagingen van de klimaatverandering beter aan te pakken door belemmeringen voor de toegang tot klimaatfinanciering voor schone technologieën weg te nemen en publieke en particuliere financieringsstromen weg te leiden van emissie-intensieve activiteiten;

24. is van mening dat de Europese Investeringsbank (EIB) moet fungeren als de

klimaatbank van de Unie en neemt derhalve kennis van haar klimaatbankroutekaart en geactualiseerde beleid inzake kredietverstrekking voor energie, alsook van de extra inspanningen van het Europees Investeringsfonds (EIF) als belangrijke stappen om het voortouw te nemen op het gebied van klimaatinvesteringen;

Adaptatie, verlies en schade, en een rechtvaardige transitie

25. onderstreept dat de klimaatadaptatie, -bestendigheid en -paraatheid binnen de EU en wereldwijd moeten worden opgevoerd om de negatieve gevolgen van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies zoveel mogelijk te beperken en dat dit uitvoerig moet worden aangepakt op de COP's, waarbij wordt gewezen op de belangrijke rol van lokale en regionale overheden bij het ontwerpen en uitvoeren van deze maatregelen; erkent het belang van wereldwijde samenwerking en de uitwisseling van knowhow en van de beste beschikbare wetenschap en beste praktijken op het gebied van klimaatadaptatie; benadrukt dat de kosten van adaptatie zullen toenemen als er geen actie wordt ondernomen of als die te laat op gang komt, zowel op het gebied van mitigatie als van adaptatie;

26. spreekt nogmaals zijn ernstige bezorgdheid uit over de toenemende intensiteit en frequentie van extreme weergebeurtenissen in de EU en in de wereld, waaronder bosbranden, droogte, hittegolven en overstromingen, en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid, en het toenemende verlies aan mensenlevens; merkt op dat de zeespiegel volgens alle scenario's van het IPCC in de loop van deze eeuw naar verwachting sneller zal stijgen, hetgeen zal leiden tot financiële kosten en verlies van kustgebieden over de hele wereld;

27. benadrukt de noodzaak om tijdens de COP30 het kader voor de mondiale doelstelling inzake adaptatie operationeel te maken, onder meer door impactvolle en hanteerbare indicatoren en robuuste, alomvattende traceringssystemen vast te stellen en uitvoeringsmaatregelen aan te pakken, teneinde een doeltreffende monitoring van de vooruitgang bij de verwezenlijking van de tijdens de COP28 vastgestelde adaptatiedoelstellingen mogelijk te maken; wijst erop dat er weliswaar vooruitgang is geboekt met de financiering en uitvoering van mitigatiemaatregelen, maar dat de adaptatie-inspanningen achterblijven, met een groeiende kloof op het gebied van zowel financiering als concrete actie;

28. benadrukt dat nationale adaptatieplannen belangrijk zijn en dat deze moeten worden afgestemd op de routekaart Bakoe-Belém; roept de partijen die dit nog niet hebben gedaan ertoe op om zo snel mogelijk hun nationale adaptatieplannen op te stellen, en roept alle partijen ertoe op om uiterlijk in 2030 vooruitgang te hebben gemaakt met de uitvoering ervan, en daarbij de nadruk te leggen op op de natuur gebaseerde oplossingen; roept alle partijen ertoe op om horizontale elementen als gendergelijkheid en mensenrechten in hun plannen op te nemen;

29. roept ertoe meer te investeren in systemen voor vroegtijdige waarschuwing en risicobeheer in kwetsbare regio's, waarbij wordt benadrukt dat zij een essentiële rol vervullen bij het beschermen van levens, het veiligstellen van bestaansmiddelen en het versterken van de veerkracht bij klimaatrisico's;

30. pleit voor meer steun voor het verzamelen, delen en analyseren van gegevens over het klimaat en rampenrisico, evenals het gebruik van geschikte technologieën voor deze activiteiten, om de beschikbaarheid en kwaliteit van informatie voor risicogroepen te

verbeteren; beveelt aan dat voor alle door de EU gesteunde initiatieven op het gebied van vroegtijdige waarschuwing speciale middelen worden uitgetrokken teneinde het systeem permanent te onderhouden en te actualiseren, met name in het licht van de wereldwijde uitdagingen voor wetenschappelijk onderbouwde observatie en procedures;

31. is verheugd over het besluit op de COP28 om het Fonds voor respons op verlies en schade op te richten en verwacht dat verdere vooruitgang wordt geboekt met de uitvoering en financiering ervan; roept alle partijen ertoe op te zorgen voor transparante regels in dit verband; wijst erop dat het belangrijk is het speciale karakter van verlies en schade te erkennen door dit aspect apart te behandelen van adaptatie, onder meer in het kader van de GST;

32. verzoekt alle partijen zich aan hun transparante beloften te houden en in voorspelbare mechanismen ter financiering van verlies en schade te voorzien, waaronder vroegtijdige uitbetalingen uit het Fonds voor respons op verlies en schade; verzoekt alle partijen ervoor te zorgen dat de middelen die naar het fonds gaan, een aanvulling vormen op de bestaande bijdragen aan de klimaatfinanciering; is stellig van mening dat bij de financiering van verlies en schade prioriteit moet worden gegeven aan subsidies en dat die financiering een aanvulling moet vormen op en los moet staan van officiële ontwikkelingshulp;

33. pleit er nogmaals voor verlies en schade permanent op de agenda van de COP's te zetten;

34. roept alle partijen ertoe op vooruitgang te boeken met het werkprogramma voor een rechtvaardige transitie door concrete maatregelen te nemen ter bestrijding van ongelijkheden die door de klimaatverandering worden uitgediept; is van mening dat het werkprogramma de doelstellingen inzake het scheppen van fatsoenlijk banen en een rechtvaardige transitie voor iedereen moet omvatten, en roept alle partijen ertoe op om de sociale dialoog met werkgevers- en werknemersorganisaties en de betrokkenheid van belanghebbenden te bevorderen als basis om een sterke sociale consensus te smeden; roept alle partijen ertoe op constructief samen te werken om overeenstemming te bereiken over de verdere uitvoering van het werkprogramma, in het besef dat de middelen voor de uitvoering dringend beschikbaar moeten worden gesteld;

35. wijst erop dat de klimaatverandering een bedreiging vormt voor de grondrechten en het welzijn van kinderen en jongeren; benadrukt dat de rechten van het kind en intergenerationele rechtvaardigheid in alle aspecten van het klimaatbeleid moeten worden geïntegreerd, met inbegrip van adaptatie, mitigatie, verlies en schade, en klimaatfinanciering;

Afstemming van het klimaatbeleid van de EU op de Overeenkomst van Parijs

36. wijst erop dat de nettobroeikasgasemissies van de EU tegen 2030 met 57 % zouden dalen ten opzichte van 1990 als de huidige klimaatwetgeving van de EU volledig zou worden uitgevoerd; stelt vast dat de EU, gesteld dat de lidstaten de bestaande en geplande nationale maatregelen en het EU-beleid volledig uitvoeren, momenteel op koers ligt om de nettobroeikasgasemissies tegen 2030 met slechts ongeveer 54 % te

verminderen ten opzichte van 1990[23]; roept de lidstaten ertoe op de nodige maatregelen te nemen om deze kloof te dichten, en verzoekt de Commissie aanvullende maatregelen te nemen om de lidstaten daarbij te steunen; benadrukt dat het klimaatbeleid van de EU ambitieuze doelen moet blijven stellen, overeenkomstig de overeengekomen doelstellingen, en bij haar maatregelen prioriteit moet geven aan kosteneffectiviteit, het concurrentievermogen van de Europese economie, sociale inclusie en een hoog niveau van milieubescherming;

37. benadrukt dat het belangrijk is dat de indieningstermijnen voor bijwerkingen van nationale energie- en klimaatplannen worden nageleefd, zodat de Commissie een behoorlijke beoordelingsprocedure kan uitvoeren; is ingenomen met de beoordeling door de Commissie van de definitieve nationale energie- en klimaatplannen voor 2030 van de lidstaten die deze hebben ingediend; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om doortastend op te treden om de kloof tussen de nationale energie- en klimaatplannen en de bindende doelstellingen van de EU te dichten, onder meer door middel van uitvoeringsplannen;

38. onderstreept dat er een wetenschappelijk onderbouwde EU-klimaatdoelstelling voor 2040 moet worden vastgesteld, in overeenstemming met de Europese klimaatwet[24], rekening houdend met alle criteria van artikel 4, lid 5. van die wet, en in overeenstemming met de conclusies van de eerste GST; herinnert aan de aanbevelingen van de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering en neemt nota van het voorstel van de Commissie voor een klimaatdoelstelling voor 2040, vergezeld van flankerend beleid; betreurt voorts dat de Raad vóór de uiterste datum van 23 september 2025 geen overeenstemming heeft kunnen bereiken over een NDC voor 2035; dringt er bij de Raad op aan om het zo snel mogelijk eens te worden over een NDC die binnen de aangegeven grenzen aan de hoge kant ligt;

39. herinnert eraan dat de EU een voortrekkersrol moet blijven spelen in internationale klimaatonderhandelingen en klimaatmaatregelen om bij te dragen tot een wereldwijd gelijk speelveld en het risico van koolstoflekkage voor Europese bedrijven te vermijden, alsook om publieke steun voor klimaatmaatregelen te behouden en koolstoflekkage te vermijden;

40. benadrukt de rol van de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering, zoals vastgesteld door de Europese klimaatwet; roept de Commissie ertoe op om in effectbeoordelingen of andere publiek toegankelijke documenten te motiveren waarom wordt afgeweken van het advies van de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering en in te gaan op de beleidsafwegingen; verzoekt de Commissie bovendien om in de komende begrotingsvoorstellen voldoende middelen uit te trekken voor de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering, zodat het zijn wettelijk mandaat kan vervullen;

---

23 Mededeling van de Commissie van 27 mei 2025 getiteld "EU-brede beoordeling van de definitieve geactualiseerde nationale energie- en klimaatplannen — De energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 verwezenlijken" (COM(2025)0274).

24 Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet") (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

41. herhaalt dat het noodzakelijk is klimaatambities te integreren in al het beleid van de EU, evenals in alle maatregelen tot omzetting daarvan, en benadrukt dat de Commissie uit hoofde van artikel 6, leden 2 en 4, van de Europese klimaatwet verplicht is te beoordelen of eventuele bestaande maatregelen, ontwerpmaatregelen of -wetgevingsvoorstellen, waaronder begrotingsvoorstellen, stroken met de klimaatdoelstellingen van de EU; herinnert eraan dat volgens de Europese klimaatwet de acties van de EU en de lidstaten gestuurd moeten worden door het voorzorgsbeginsel en het beginsel "de vervuiler betaalt", die zijn vastgesteld in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en zij ook rekening moeten houden met het beginsel van "energie-efficiëntie eerst" en het "berokken geen schade"-beginsel;

42. beklemtoont dat doeltreffende toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, overeenkomstig het Verdrag van Aarhus, van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs; is van mening dat de EU en de lidstaten het goede voorbeeld moeten geven en de bevindingen en aanbevelingen van het comité van toezicht op de naleving van het Verdrag van Aarhus moeten uitvoeren, met inachtneming van hun eigen internationale verplichtingen uit hoofde van het Verdrag van Aarhus en de rechtsstaat;

43. verzoekt de lidstaten en de Commissie ervoor te zorgen dat de nationale energie- en klimaatplannen en de langetermijnstrategieën van de lidstaten voldoende maatregelen en financiële middelen omvatten om de EU-doelstellingen voor 2030 en daarna te halen; verzoekt de lidstaten hun inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat de EU haar doelstellingen voor 2030 haalt;

44. wijst erop dat, in een tijd van toenemende geopolitieke instabiliteit en volatiele energiemarkten, decarbonisatie een krachtige aanjager is van de strategische autonomie en het economisch concurrentievermogen van de EU; herinnert eraan dat dit wordt erkend in de Clean Industrial Deal en de doelstelling ervan om klimaatactie en concurrentievermogen in één overkoepelende strategie samen te brengen;

45. merkt bezorgd op dat de subsidies voor fossiele brandstoffen de afgelopen jaren zijn gestegen, waarbij de subsidies voor het verbruik van fossiele brandstoffen in 2023 wereldwijd in totaal 620 miljard USD bedroegen, waarvan een aanzienlijk deel in opkomende en ontwikkelingseconomieën is waargenomen; betreurt dat de subsidies voor fossiele energie in de EU hoog zijn gebleven, te weten 111 miljard EUR in 2023, ondanks een daling ten opzichte van 2022; herinnert eraan dat subsidies voor ingevoerde fossiele energie de Europese economieën belasten en de stimulansen voor transities naar schone energie verstoren; onderstreept dat het belangrijk is subsidies voor de meest vervuilende brandstoffen op internationaal niveau te verminderen en transparant over deze subsidies te rapporteren; herhaalt dat de Commissie en de lidstaten uitvoering moeten geven aan het vereiste in het achtste MAP om "een deadline [vast te stellen] voor de afschaffing van subsidies voor fossiele brandstoffen, conform de ambitie om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C"; betreurt het gebrek aan vooruitgang sinds de goedkeuring van het programma in 2022, en roept de Commissie ertoe op haar routekaart voor te leggen om subsidies voor fossiele brandstoffen verder te verminderen en uit te faseren, overeenkomstig de klimaatverbintenissen van de EU;

46. wijst erop dat de huidige geopolitieke context de dringende noodzaak benadrukt om een einde te maken aan de afhankelijkheid van de EU van fossiele brandstoffen en de energietransitie te versnellen; is verheugd over de vooruitgang die in het kader van

REPowerEU is geboekt en roept de EU en de lidstaten ertoe op sneller te handelen;

47. kijkt uit naar het komende EU-klimaataanpassingsplan, met inbegrip van wetgevingsmaatregelen, voor zover nodig, om te zorgen voor een gecoördineerde paraatheid van de EU om het hoofd te bieden aan toenemende klimaatrisico's;

48. verzoekt de EU verder manieren te onderzoeken en uit te werken waarop zij bijdraagt aan de klimaatverandering buiten haar grenzen;

De drievoudige planetaire crisis: klimaatverandering, verontreiniging en biodiversiteitsverlies

49. onderstreept dat de crises in verband met klimaatverandering, verontreiniging en biodiversiteitsverlies met elkaar samenhangen en elkaar wederzijds versterken en dat de reacties op deze crises op elkaar moeten worden afgestemd; benadrukt het belang van bescherming, de instandhouding en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen, met inbegrip van bestaande koolstofrijke ecosystemen, en van een duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen zodat de natuur een grotere rol kan spelen bij het beperken van en aanpassen aan de klimaatverandering;

50. herinnert aan het belang van de sector landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) voor het halen van de klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen van de EU; herinnert eraan dat de verordening natuurherstel een van de instrumenten is waarmee de EU haar doelstellingen in het kader van de LULUCF-verordening[25] en haar internationale verplichtingen op het gebied van biodiversiteit, met name het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, kan verwezenlijken;

51. herinnert eraan dat het belangrijk is dat milieubeleid wordt ontworpen en uitgevoerd in volledige overeenstemming met de "één gezondheid"-benadering, die gericht is op het duurzaam in evenwicht brengen en optimaliseren van de gezondheid van mensen, dieren en ecosystemen;

52. beklemtoont dat milieuactivisten moeten worden ondersteund en beschermd en dat diegenen die hen bedreigen ter verantwoording moeten worden geroepen;

53. benadrukt dat de bodem de grootste terrestrische koolstofopslagplaats is en een onmisbare rol speelt in de mondiale klimaatcyclus; is ingenomen met alle inspanningen van regeringen en niet-gouvernementele organisaties om optimaal gebruik te maken van het potentieel van de bodem om klimaatverandering te beperken en om de beschikbaarheid van water te verbeteren; benadrukt in dit opzicht het akkoord dat op EU-niveau is bereikt over de richtlijn bodemmonitoring, die tot doel heeft de capaciteiten van de lidstaten te verbeteren en de EU te helpen haar internationale verplichtingen na te komen;

54. wijst op de belangrijke rol van bossen bij klimaatactie en bij de beperking van de klimaatverandering; wijst er in dit verband op hoe belangrijk de wereldwijde inspanningen tegen ontbossing zijn, aangezien bossen tot de grootste koolstofputten ter

---

[25] Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

wereld behoren en essentiële bewaarplaatsen van biodiversiteit zijn; beklemtoont dat het dringend noodzakelijk is de belangrijkste bosgebieden op aarde, zoals het Amazonewoud, te beschermen, ook in de ultraperifere regio's van de EU; bevestigt de inzet van de EU voor de verklaring van de leiders van Glasgow over bossen en landgebruik (COP26); verzoekt alle partijen om doelen te stellen om de nettoverwijdering van CO_2-equivalenten door LULUCF-activiteiten te verhogen;

55. benadrukt het cruciale belang van wetlands – met inbegrip van veengebieden, mangroven en andere wetlandecosystemen aan de kust en in het binnenland – als enkele van de meest doeltreffende natuurlijke koolstofputten van de planeet; verzoekt alle partijen om dringend meer inspanningen te leveren om wetlands in stand te houden, duurzaam te beheren en te herstellen als een centrale strategie voor klimaatmitigatie en -adaptatie, de bescherming van de biodiversiteit en de duurzaamheid van daarmee samenhangende sociale en economische activiteiten;

56. benadrukt dat het belangrijk is mogelijke synergieën tussen biodiversiteits- en klimaatmaatregelen in kaart te brengen en maximaal te benutten, onder meer door in de eerste plaats ecosystemen en soorten die belangrijk zijn in de koolstofcyclus, te beschermen, te herstellen en te beheren, zoals overeengekomen op de COP16 in Cali, Colombia; wijst op het belang van de uitvoering van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal; is in dit verband ingenomen met de indiening van nationale biodiversiteitsstrategieën en actieplannen door 55 partijen en van nationale doelstellingen door 139 partijen en dringt er bij alle andere partijen op aan dit voorbeeld snel te volgen;

57. benadrukt dat het belangrijk is water- en watergerelateerde ecosystemen te beschermen, in stand te houden en te herstellen; dringt aan op meer actie op het gebied van duurzaam watergebruik, onder meer door het gebruik van innovatieve watertechnologieën, met name op plaatsen die ernstig worden getroffen door droogte of waterschaarste; wijst op de verwoestende ecologische, sociale en economische gevolgen van woestijnvorming, droogte, overstromingen en waterverontreiniging; is ingenomen met de Europese strategie voor waterweerbaarheid en verzoekt de Commissie en de lidstaten om deze snel uit te voeren; roept op tot verdere actie om de verontreiniging door per- en polyfluoralkylstoffen aan te pakken; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de handhaving van de bestaande wetgeving op te voeren en ervoor te zorgen dat de kaderrichtlijn water wordt nageleefd[26];

58. is ingenomen met de goedkeuring van het Verdrag voor de Volle Zee en roept de partijen bij het verdrag op om het snel te ratificeren en uit te voeren; verzoekt de partijen de werkzaamheden in het kader van de dialoog over oceanen en klimaatverandering voort te zetten; benadrukt dat het mondiale klimaatsysteem afhankelijk is van een gezonde oceaan en gezonde mariene ecosystemen, dat zijn reguleringscapaciteit verliest door de wereldwijde opwarming van het klimaat, verontreiniging, overexploitatie van de mariene biodiversiteit, verzuring, eutrofiëring, zuurstofverlies en kusterosie;

59. wijst op het belang van mondiale inspanningen ter bestrijding van de aantasting van mariene ecosystemen, aangezien oceanen 30 % van alle koolstofemissies absorberen,

---

[26] Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

90 % van de overtollige warmte opvangen en meer dan 50 % van de zuurstof in de wereld leveren, en een essentieel reservoir qua biodiversiteit vormen; is ingenomen met de resultaten van de week van de oceaan in Nice met betrekking tot de verhoging van de financieringsverbintenissen voor de instandhouding van de oceanen; dringt aan op dringende actie om mariene ecosystemen te herstellen en de effectieve bescherming van beschermde mariene gebieden te waarborgen; herinnert aan doelstelling 3 van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal om tegen 2030 30 % van de zeeën te beschermen;

60. wijst erop dat de verbanden tussen klimaatverandering, luchtverontreiniging en volksgezondheid op alomvattende wijze moeten worden aangepakt, ook tijdens de COP; is ingenomen met de COP28-verklaring over klimaat en gezondheid, die door meer dan 150 regeringen is ondertekend; dringt erop aan dat verbeteringen van de luchtkwaliteit worden geïntegreerd in het klimaatbeleid en in aanmerking worden genomen in de NDC's; verzoekt alle partijen om sneller zinvolle maatregelen te nemen die bijdragen aan de luchtkwaliteit; dringt er bij de partijen op aan ervoor te zorgen dat klimaatfinanciering prioriteit geeft aan schoneluchtoplossingen met meetbare voordelen voor de gezondheid, de billijkheid en het klimaat;

61. wijst erop dat de klimaatverandering zal bijdragen tot een grotere resistentie tegen antibiotica; herhaalt in dit verband dat dringend actie moet worden ondernomen om resistentie tegen antimicrobiële stoffen aan te pakken en roept op tot verdere inspanningen van alle partijen om tot een vermindering en een verstandiger gebruik van antimicrobiële stoffen te komen teneinde het risico van resistentie te bestrijden; dringt in dit verband aan op bindende verbintenissen in relevante internationale verdragen; betreurt het gebrek aan actie tot nu toe;

62. wijst op de noodzaak om het milieueffect van kunststoffen gedurende hun levenscyclus te bestrijden, met inbegrip van hun invloed op het klimaat; wijst op de noodzaak van een adequate koolstofbeprijzing van grondstoffen om het gebruik van fossiele brandstoffen in de kunststofsector aanzienlijk te verminderen; merkt op dat er nog steeds wordt gewerkt aan het wereldwijde verdrag inzake kunststoffen en betreurt het dat de partijen er in augustus 2025 in Genève opnieuw niet in zijn geslaagd het verdrag te sluiten vanwege meningsverschillen over het toepassingsgebied ervan; dringt aan op de goedkeuring van een ambitieuze overeenkomst die betrekking heeft op alle stadia van de productie, het verbruik en het afvalbeheer van kunststoffen;

63. betreurt de hoge kosten van de mondiale chemische verontreiniging, die de klimaat- en biodiversiteitscrisis verergert; verzoekt de partijen om maatregelen uit te voeren om te voldoen aan de strategische doelstellingen en streefcijfers die zijn aangenomen in het kader van het mondiaal kader inzake chemische stoffen van de VN; benadrukt dat de EU en haar lidstaten het voortouw moeten nemen bij de wereldwijde inspanningen om chemische verontreiniging aan te pakken, onder meer door waar nodig haar beleid inzake chemische stoffen te herzien;

De rechten van inheemse volken

64. benadrukt dat de rechten en belangen van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen moeten worden beschermd, zoals uiteengezet in de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken; wijst erop dat het recht op vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming moet worden gewaarborgd; wijst erop dat bij alle projecten uit hoofde van artikel 6 die van invloed zijn op inheems gebieden of inheemse gemeenschappen, deze

inheemse volken moeten worden betrokken en hun rechten moeten worden geëerbiedigd;

65. benadrukt dat inheemse volken niet alleen belanghebbenden of kwetsbare groepen zijn, maar ook houders van rechten zijn die erkend worden in de preambule van de Overeenkomst van Parijs; wijst op de noodzaak van de politieke deelname van inheemse volken aan de COP's en andere UNFCCC-processen ter bevordering van zinvolle betrokkenheid in alle besluitvormingsorganen; erkent dat de aanwezigheid van inheemse volken op de COP's en technische vergaderingen van hulporganen moet worden gefinancierd en gefaciliteerd;

66. erkent dat inheemse gebieden biodiversiteitshotspots zijn en dat inheemse volkeren een cruciale rol spelen bij het behoud en het duurzame beheer van hulpbronnen; herinnert eraan dat volgens het vijfde evaluatieverslag van de IPCC de inheemse, lokale en traditionele vormen van kennis een belangrijke bron zijn bij de aanpassing aan de klimaatverandering; betreurt dat inheemse kennis niet doeltreffend wordt gebruikt; benadrukt met name de rol van deze kennis bij het vermijden van slechte adaptatie;

67. wijst erop dat inheemse volken rechtstreeks toegang moeten hebben tot klimaatfinanciering via internationale klimaatfondsen zoals het Groen Klimaatfonds, het aanpassingsfonds en het fonds voor verlies en schade;

Klimaat, vrede en veiligheid

68. stelt vast dat er op de COP's steeds meer aandacht is gegaan naar de agenda voor klimaat, vrede en veiligheid, met name op de COP29, toen de oproep van Bakoe tot klimaatactie voor vrede, hulp en herstel werd gedaan, maar ook met het initiatief inzake klimaatreactie voor duurzame vrede van de COP27 en de verklaring van de COP28 inzake klimaat, hulp, herstel en vrede;

69. merkt op dat in het voortgangsverslag van de Commissie over de gezamenlijke mededeling getiteld "Een nieuwe visie op het verband tussen klimaat en veiligheid", dat in februari 2025 is gepubliceerd, het verband wordt erkend tussen klimaatverandering, aantasting van het milieu en kwesties op het gebied van vrede, veiligheid en defensie, waarbij het belang ervan voor het buitenlands beleid wordt benadrukt;

70. wijst erop dat klimaatverandering en de aantasting van het milieu dreigingsvermenigvuldigers zijn die kunnen leiden tot voedseltekorten en schaarste van natuurlijke hulpbronnen, spanningen in internationale betrekkingen en conflicten over natuurlijke hulpbronnen kunnen doen toenemen en natuurrampen kunnen veroorzaken, die allemaal belangrijke oorzaken zijn van ontheemding van mensen en migratiestromen;

71. wijst op de noodzaak van meer internationale aandacht voor de milieueffecten van conflicten; vestigt de aandacht op de verwoesting van het milieu door militaire aanvallen en operaties overal ter wereld en dringt aan op stopzetting van deze activiteiten in overeenstemming met het internationaal recht; wijst erop dat aanhoudende conflicten, naast de onmiddellijke vernietiging en het verlies van mensenlevens, ecosystemen ontwrichten, natuurlijke hulpbronnen uitputten, het milieu verontreinigen en de gezondheid van onze planeet voor toekomstige generaties in gevaar brengen, terwijl ze de inspanningen voor klimaatmitigatie en -adaptatie ondermijnen; benadrukt met name de meest recente UNEP-rapporten over de

schrikbarende omvang van de milieuschade als gevolg van de conflicten in Oekraïne[27] en Gaza[28]; herinnert bovendien aan het rapport van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek over de milieuschade die wordt veroorzaakt door de voortdurende Russische aanvalsoorlog in Oekraïne[29], waaruit blijkt dat er sprake is van een sterke toename van toxische vervuiling, bodemdegradatie en verstoringen van monitoringsystemen; is van mening dat entiteiten die door het Internationaal Gerechtshof verantwoordelijk worden gehouden voor conflicten ook verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de klimaat- en milieukosten van oorlog en bezetting en de wederopbouw na conflicten;

72. wijst erop dat versterkte klimaatdiplomatie in het kader van het UNFCCC van cruciaal belang is om het multilateralisme te helpen bekrachtigen, met name tegen de achtergrond van toenemende geopolitieke spanningen en het afnemende vertrouwen in mondiale samenwerking; benadrukt de symbolische betekenis van COP30 als de tiende verjaardag van de Overeenkomst van Parijs; roept de EU en haar lidstaten op om het COP30-voorzitterschap te steunen in zijn streven naar multilateralisme; benadrukt dat Brazilië, met zijn voorzitterschap van zowel BRICS als COP30, de kans kan aangrijpen om een sterkere, meer gecoördineerde agenda te bevorderen om vooruitgang te boeken op economisch, politiek en milieugebied;

73. wijst erop dat klimaatdoelstellingen niet kunnen worden bereikt zonder de steun en betrokkenheid van het publiek; roept alle partijen op de bewustwording en het begrip bij het publiek over klimaatverandering en aanverwante kwesties te vergroten en met publieke vertegenwoordigers samen te werken om publieke steun te krijgen voor mitigatie- en aanpassingsmaatregelen; is bezorgd over de toenemende verspreiding van mis- en desinformatie over het klimaat, onder meer door overheidsactoren, en dringt er bij alle regeringen op aan dit met spoed aan te pakken, gezien de bedreiging die dit vormt voor zowel zinvolle klimaatactie als de democratie; benadrukt het belang van toegang tot wetenschappelijk onderbouwde informatie en de bescherming van onafhankelijke media; wijst op het belang van de werkzaamheden van de IPCC om gedegen wetenschappelijke adviezen en gegevens te verstrekken; verzoekt het UNFCCC de inspanningen ter bestrijding van desinformatie over het klimaat op te voeren; verzoekt de Commissie zich aan te sluiten bij het wereldwijde initiatief voor informatie-integriteit over klimaatverandering om desinformatie over het klimaat te bestrijden;

Inspanningen in alle sectoren

74. benadrukt dat alle sectoren moeten helpen de uitstoot te verminderen en klimaatneutraliteit in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs te bereiken;

75. is verheugd dat bijna 160 landen het mondiale methaanpact hebben ondertekend; dringt er bij de EU-lidstaten die zich nog niet bij het pact hebben aangesloten op aan dit vóór de COP30 te doen; verzoekt de Commissie en de lidstaten verdere maatregelen te nemen om de doelstelling van het methaanpact te halen; roept alle partijen ertoe op

---

27 Milieuprogramma van de VN, *The Environmental Impact of the Conflict in Ukraine: A Preliminary Review*, 14 oktober 2022.

28 Milieuprogramma van de VN, *Environmental Impact of the Conflict in Gaza: Preliminary Assessment of Environmental Impacts*, 18 juni 2024.

29 Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, *Status of Environment and Climate in Ukraine*, 2025.

specifieke methaanreductiedoelstellingen goed te keuren en deze in hun NDC's op te nemen; dringt aan op een gekwantificeerde, wetenschappelijk onderbouwde beoordeling van de geboekte voortgang sinds de aanneming van dat pact tijdens de COP26;

76. herinnert eraan dat methaan in de eerste twintig jaar in de atmosfeer meer dan tachtig keer het opwarmingsvermogen van koolstofdioxide heeft en wijst derhalve op het belang van een snellere reductie van methaan; neemt met bezorgdheid kennis van de bevindingen van het IEA-rapport van 2025, waarin de nadruk wordt gelegd op de voortdurende stijging van de methaanemissies, de zwakke uitvoering van het mondiale methaanpact en het feit dat landen hun methaanverontreiniging door de energiesector aanzienlijk onderschatten, waarbij het IEA schat dat de emissies ongeveer 80 % hoger liggen dan het totaal dat door regeringen wordt gerapporteerd; herinnert eraan dat methaanemissies uit de energiesector nog steeds een van de gemakkelijkste en economisch voordeligste emissiecategorieën zijn om wereldwijd terug te dringen; roept de EU op om samen met andere grote importeurs van fossiele brandstoffen een kopersvereniging voor methaanreductie op te richten, geïnspireerd door de First Movers Coalition, die een gemeenschappelijke maximale methaanintensiteitswaarde vaststelt, in overeenstemming met Verordening (EU) 2024/1787, en zo de mondiale methaanreductie versnelt;

77. verwijst naar de goedgekeurde Verordening (EU) 2024/1787 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector, die vanaf 1 januari 2027 ook van toepassing zal zijn op EU-importeurs van ruwe olie, aardgas en steenkool; wijst op de cruciale rol van deze verordening en de uitvoering ervan bij het stimuleren van de stroomopwaartse terugdringing van de methaanuitstoot, het veiligstellen van het vertrouwen van beleggers en het stellen van mondiale normen;

78. stelt bezorgd vast dat de vervoerssector de enige sector is waarin de uitstoot sinds 1990 op EU-niveau is toegenomen en dat een grotere reductie noodzakelijk is om de klimaatdoelstellingen van de EU te halen; wijst op het belang van verdere maatregelen ter ondersteuning van de elektrificatie van het wegvervoer als een manier om de emissies van het wegvervoer te verminderen, in combinatie met verdere maatregelen ter ondersteuning van de modal shift, intermodaal vervoer en openbaar vervoer in het algemeen; verzoekt de Commissie emissies als gevolg van internationaal vervoer in NDC's op te nemen; is bezorgd over het feit dat uit het beoordelingsverslag van de nationale energie- en klimaatplannen van de Commissie uit 2025 blijkt dat sommige lidstaten nog steeds steunregelingen hebben voor voertuigen die op fossiele brandstoffen rijden en verzoekt deze lidstaten om deze regelingen geleidelijk af te schaffen;

79. verzoekt de Commissie nogmaals toe te zien op de sociale rechtvaardigheid van maatregelen voor het koolstofvrij maken van het vervoer, onder meer door emissies van superjachten, privévliegtuigen en zakenvliegtuigen op te nemen in het klimaatbeleid van de EU; herhaalt voorts zijn verzoek aan alle partijen, met inbegrip van de EU-lidstaten, om maatregelen te nemen om het gebruik van privéjets te ontmoedigen; wijst op de onevenredige klimaateffecten van privéjets, die per passagier tot 14 keer meer vervuilend zijn dan commerciële vluchten; benadrukt hoe belangrijk het is het goede voorbeeld te geven en dringt er bij alle deelnemers aan de COP30 – met inbegrip van de EU-instellingen – op aan af te zien van het gebruik van privéjets en te kiezen voor de

minst vervuilende vervoersoptie om hun bestemming te bereiken[30];

80. is verheugd over de vooruitgang die op internationaal niveau is geboekt bij het opleggen van koolstofheffingen aan de internationale scheepvaart; is echter van mening dat er nog steeds een kloof gaapt tussen het door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) bereikte akkoord en de door de IMO vastgestelde langetermijndoelstellingen; benadrukt in dit verband het emissiehandelssysteem (ETS) van de EU, dat vanaf 2025 geleidelijk van toepassing is op scheepvaartverkeer;

81. verzoekt de Commissie een verslag in te dienen bij het Parlement, zodra de door de IMO tijdens de 83e zitting van de Commissie voor de bescherming van het mariene milieu (MEPC 83) vastgestelde decarbonisatiemaatregelen formeel zijn vastgesteld, waarin de algehele milieu-integriteit en de bijdrage ervan aan de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs worden beoordeeld, alsook een vergelijking met het niveau van milieu-integriteit waarin de EU-ETS-bepalingen voorzien;

82. is ingenomen met de analyse[31] die de Commissie op 18 maart 2025 heeft gepubliceerd en waaruit blijkt dat er geen aanwijzingen zijn voor een toenemend gebruik van kleinere schepen buiten het toepassingsgebied van het EU-ETS of schip-tot-schiptransfers als een manier om de recente uitbreiding van het EU-ETS tot het zeevervoer te omzeilen; herinnert aan de EU-ETS-herzieningsclausule voor 2026 die voorziet in de mogelijkheid om het toepassingsgebied uit te breiden tot kleinere schepen, waaronder offshoreschepen met een brutotonnage tussen 400 en 5 000;

83. merkt op dat de landbouwsector in 2020 goed was voor 10 tot 12 % van de antropogene emissies wereldwijd, en voor 11 % van de totale EU-emissies; is zich ervan bewust dat het potentieel voor het verminderen van broeikasgasemissies in de landbouwsector aanzienlijk is; wijst erop dat landbouwers en de landbouwsector bijzonder kwetsbaar zijn voor klimaatverandering en dat klimaatverandering wereldwijd een grote bedreiging vormt voor de voedselzekerheid; wijst erop dat bij beleid ter vermindering van de emissies in de landbouwsector alles in het werk moet worden gesteld om de voedselzekerheid te waarborgen; wijst erop dat een beleidskader moet worden ingevoerd dat duurzame landbouwmethoden stimuleert en landbouwers, met name kleinschalige landbouwers, ondersteunt bij de overgang naar veerkrachtige praktijken en landbouwers beloont die mitigatie-inspanningen ondersteunen en de biodiversiteit beschermen; benadrukt de milieuvoordelen van het vernatten van drooggelegde veengebieden en andere maatregelen die de biodiversiteit, bodemgezondheid en waterkwaliteit op landbouwbedrijven bevorderen en tegelijkertijd bijdragen aan klimaatmitigatie en -adaptatie;

84. is ingenomen met het feit dat volgens de Wereldbank 28 % van de wereldwijde emissies nu door koolstofbeprijzing wordt gedekt[32]; betreurt niettemin dat zowel de dekking als de gemiddelde prijsniveaus veel te laag blijven om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te halen; benadrukt dat koolstofbeprijzing inkomsten genereert die voor klimaatactie en een rechtvaardige transitie moeten worden gebruikt;

---

30 Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2024 over de VN-klimaatconferentie 2024 in Bakoe, Azerbeidzjan (COP29), (PB C, C/2025/808 van 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj).

31 COM(2025)0110.

32 Wereldbank, "State and Trends of Carbon Pricing 2025", Wereldbank, Washington DC, mei 2025.

85. is ingenomen met het feit dat Brazilië een ETS invoert en dat verschillende handelspartners van de EU koolstofhandel of andere koolstofbeprijzingsmechanismen hebben ingevoerd of van plan zijn in te voeren, onder meer als reactie op de invoering van CBAM; verzoekt de Commissie andere partijen verder aan te moedigen koolstofbeprijzingsmechanismen in te voeren of te verbeteren en ze daarbij te ondersteunen, en verbanden en andere vormen van samenwerking met bestaande koolstofbeprijzingsmechanismen in niet-EU-landen te onderzoeken; verzoekt de Commissie er in dit verband voor te zorgen dat koppelingen met de EU ETS-regeling extra en permanente mitigatiebijdragen blijven opleveren en de verbintenissen van de EU op het gebied van de binnenlandse uitstoot van broeikasgassen niet ondermijnen;

86. wijst erop dat in de GST wordt gewezen op het belang van de overgang naar een duurzame levenswijze en duurzame consumptie- en productiepatronen, onder meer door middel van een grotere circulaire economie; wijst erop dat de inspanningen om de circulaire economie van de EU te ontwikkelen en te verbeteren, moeten worden opgevoerd; dringt er bij de Commissie op aan om zo snel mogelijk, na een effectbeoordeling, een doelstelling voor 2030 voor te stellen voor de materiaal- en consumptievoetafdruk van de EU, overeenkomstig de toezegging in het kader van het 8e MAP;

87. beklemtoont dat de gevolgen van de textielsector op het klimaat en het milieu aangepakt moeten worden, aangezien de sector verantwoordelijk is voor ongeveer 8 tot 10 % van de wereldwijde broeikasgasemissies en een aanzienlijk verbruik van hulpbronnen, met name water en energie; herhaalt dat de textielindustrie een belangrijke rol moet spelen in de overgang naar een circulaire economie en uitdagingen moet aanpakken op het gebied van afvalpreventie, afvalbeheer, het afwerpen van microplastics, watergebruik, overproductie, ultrafast- en fast-fashionpraktijken, de algemene duurzaamheid en niet-giftigheid van het productieproces en de recyclebaarheid in de textielsector; benadrukt in dit verband het belang van de recente wijziging van de EU-kaderrichtlijn afvalstoffen; wijst erop dat de mensenrechtennormen in de hele textielwaardeketen dringend moeten worden verbeterd;

88. wijst op de gevolgen van de klimaatverandering voor de toeristische sector, als contribuant alsook als kwetsbare sector, en de noodzaak dat bestemmingen zich aanpassen aan klimaatrisico's en klimaatveerkrachtig toerisme ontwikkelen; dringt aan op de bevordering van een verschuiving naar duurzamer toerisme, met milieubewuste en koolstofarme praktijken;

89. merkt op dat er vanuit de wetenschap en de politiek een toenemende belangstelling is voor zonnestralingsbeheer, een aantal vormen van klimaatengineering, zoals stratosferische aerosolinjectie, waarbij zonlicht weerkaatst wordt om daarmee de opwarming van de aarde tegen te gaan; wijst erop dat met zonnestralingsbeheer de onderliggende oorzaken van de klimaatverandering niet worden aangepakt en dat er nog geen wetenschappelijke zekerheid bestaat over de effecten ervan en dat zonnestralingsbeheer de klimatologische en geopolitieke stabiliteit in gevaar kan brengen, mogelijk met catastrofale gevolgen; herinnert eraan dat een VN-resolutie over mondiale governance met betrekking tot klimaatengineering is geblokkeerd; beklemtoont dat, bij gebrek aan degelijk wetenschappelijk bewijs met betrekking tot veiligheid, doeltreffendheid en governance, het nastreven van klimaatengineering gebaseerd moet zijn op het voorzorgsbeginsel;

90. herinnert aan de in december 2024 gepubliceerde aanbevelingen van de groep van

wetenschappelijk hoofdadviseurs van de Commissie en verzoekt de Commissie bijgevolg een proactieve rol te spelen bij de onderhandelingen over een mondiaal governancekader voor SRM op basis van een krachtig standpunt tegen het gebruik ervan, en om de capaciteit te versterken om elk niet-aangegeven gebruik van SRM op te sporen en te kwantificeren; verzoekt de Commissie en de lidstaten voorts in te stemmen met een EU-breed moratorium op het gebruik van SRM en ervoor te zorgen dat eventuele overheidsfinanciering voor verantwoord wetenschappelijk onderzoek en uitgebreide internationale beoordelingen van de risico's, potentiële effecten en gevolgen van deze technologie niet in de plaats komt van overheidsfinanciering voor onderzoek naar adaptatie en mitigatie;

Klimaatverandering en gender

91. benadrukt het belang van genderperspectieven en inclusieve benaderingen in het UNFCCC-proces, met inbegrip van het werkprogramma voor een rechtvaardige transitie; verzoekt alle partijen, met inbegrip van de EU en haar lidstaten, meer inspanningen te leveren om gendergelijkheid te integreren in hun herziene NDC's en nationale adaptatieplannen, alsmede in hun klimaat- en milieubeleid, met name op het gebied van mitigatie, aanpassing, verlies en schade; wijst erop dat alle partijen, met inbegrip van de EU en haar lidstaten, concretere maatregelen moeten nemen om de toezeggingen die zijn opgenomen in het tijdens de COP25 overeengekomen vernieuwde genderactieplan, na te komen; dringt er bij de lidstaten en de Commissie op aan dat zij meer inspanningen leveren om de doelstellingen van het EU-genderactieplan III te verwezenlijken;

92. dringt aan op de ontwikkeling van een nieuw, ambitieus genderactieplan in de aanloop naar COP30, dat intersectioneel, inclusief, meetbaar, op mensenrechten gebaseerd en op alle gebieden van klimaatactie samenhangend is; verzoekt de partijen ervoor te zorgen dat klimaatfinanciering genderresponsief wordt en dat het genderactieplan een adequaat en specifiek plan voor financiering omvat; verzoekt alle partijen tijdens de COP30 de goedkeuring van een nieuw genderactieplan te steunen;

93. herhaalt dat het aanpassingsvermogen en de kwetsbaarheid per geslacht, leeftijd, vaardigheid, ras en beroep verschillen; verzoekt derhalve alle partijen in hun nationale adaptatieplannen, adaptatiemededelingen en NDC's de behoeften van kwetsbare bevolkingsgroepen te beoordelen, daarop in te spelen en er prioriteit aan te geven;

94. erkent de onevenredige gevolgen van klimaatverandering voor vrouwen en meisjes, die bestaande genderongelijkheden verergeren en unieke bedreigingen vormen voor hun middelen van bestaan, gezondheid en veiligheid; herhaalt de noodzaak van versnelde actie voor genderresponsieve rampenrisicovermindering en daarmee voor een genderresponsieve uitvoering van het Sendai-kader; pleit ervoor verdere inspanningen te leveren om rekening te houden met en een prioriteit te maken van gender in rampenparaatheid, met name aan de hand van uitgesplitste datasets over rampenrisicovermindering;

95. is van oordeel dat de toegang van vrouwen tot klimaatfinanciering moet worden verbeterd en vergemakkelijkt, en merkt op dat vrouwen naar verhouding aanzienlijk minder toegang krijgen tot financiële middelen voor projecten op het gebied van aanpassing aan de klimaatverandering en klimaatmitigatie; spoort de EU en haar lidstaten aan verslag uit te brengen over de genderresponsiviteit van hun klimaatfinancieringsbijdragen en de samenhang tussen gender- en klimaatsteun te

vergroten via instrumenten voor extern optreden en de Europese Investeringsbank;

96. herhaalt het belang van een grotere deelname van vrouwen aan de besluitvorming in de context van klimaatdiplomatie, waaronder in COP-delegaties en leiderschap op alle niveaus van klimaatactie; verzoekt alle partijen te streven naar genderpariteit in hun delegaties en op alle niveaus van de besluitvorming en onderhandelingen over de klimaatverandering; dringt er bij alle partijen op aan een nationaal contactpunt voor gender en klimaatverandering aan te wijzen en de bijbehorende middelen, opleiding en ondersteuning uit te breiden, ook binnen de EU;

Deelname van belanghebbenden aan de COP30

97. wijst er nog eens op dat het belangrijk is dat alle partijen, in een geest van oprechte samenwerking, volledig betrokken worden bij de besluitvormingsprocessen in het kader van het UNFCCC en beseft dat het, met het oog op verantwoordingsplicht en transparantie, van essentieel belang is de ruimte voor het maatschappelijk middenveld en actoren op lokaal en regionaal niveau te beschermen om te werken en deel te nemen aan klimaatgovernance; erkent dat er veel belemmeringen zijn voor de deelname van maatschappelijke organisaties aan COP's; wijst erop dat het maatschappelijk middenveld en lokale en regionale actoren een cruciale rol spelen bij het bevorderen van de uitvoering van NDC's door ervoor te zorgen dat de acties doeltreffend zijn, lokaal zijn toegesneden en op de behoeften van de gemeenschap inspelen;

98. verzoekt het voorzitterschap van de COP30 en de toekomstige voorzitterschappen meer te doen om de deelname van ontwikkelingslanden en afgevaardigden van de minst ontwikkelde landen mogelijk te maken en hiervoor extra middelen uit te trekken; moedigt de Partijen aan om jongeren in hun delegaties op te nemen om ervoor te zorgen dat de toekomstige generaties een actieve rol spelen bij het vormgeven van beslissingen die van invloed zijn op hun toekomst; is ingenomen met de totstandbrenging van de rol van jonge klimaatkampioenen tijdens de COP28 als een stap in de richting van de sterkere inclusie van jongeren in het UNFCCC-proces; dringt erop aan dat de COP30 de zinvolle participatie van kinderen en jongeren institutionaliseert, onder meer door middel van gestructureerde dialoogmechanismen en officiële vertegenwoordiging; vraagt dat er bij COP's meer gebruik wordt gemaakt van virtuele platforms met het oog op een grotere inclusiviteit en deelname van afgevaardigden en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld wereldwijd;

99. eist dat de organisatoren van de COP's ervoor zorgen dat mensenrechten, fundamentele vrijheden, waaronder de vrijheid van meningsuiting, volledige en onbeperkte participatie van burgers en maatschappelijke organisaties, met inbegrip van het recht op vreedzame vergadering en vereniging, en billijke toegang tot deze en toekomstige COP's volledig worden vastgelegd en gewaarborgd in de overeenkomst met het gastland, die zo spoedig mogelijk na de ondertekening openbaar moet worden gemaakt; verzoekt het secretariaat van het UNFCCC toezicht te houden op de naleving van dergelijke mensenrechtencriteria en actie te ondernemen in het geval van inbreuken;

100. meent dat bij de selectie van de gaststad voor eventuele toekomstige COP-vergaderingen rekening moet worden gehouden met een reeks vooraf vastgestelde voorwaarden, waaronder logistieke en organisatorische capaciteit, veiligheid en beveiliging en de milieu-, economische en sociale gevolgen van de organisatie van het evenement; wijst op het belang van de duurzame organisatie van de COP30; betreurt eventuele negatieve effecten van de COP30 op het lokale ecosysteem en de lokale

gemeenschap van Belém; dringt erop aan dat er voorzorgsmaatregelen worden genomen teneinde deze risico's te beperken;

Belangenconflicten, transparantie en integriteit

101. uit zijn bezorgdheid over het feit dat bij COP29 meer dan 1 770 lobbyisten voor fossiele brandstoffen als geaccrediteerd deelnemer aanwezig waren; verzoekt het UNFCCC en de Partijen ervoor te zorgen dat het besluitvormingsproces wordt beschermd tegen belangen die indruisen tegen de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs; dringt er bij het UNFCCC op aan om het voortouw te nemen bij het voorstellen van een ambitieus verantwoordingskader dat de werkzaamheden van het UNFCCC zou beschermen tegen ongepaste beïnvloeding, op basis van het model dat is opgenomen in de Kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van tabaksgebruik met betrekking tot de tabaksindustrie; dringt er bij alle partijen op aan om binnen het kader van deze overeenkomst overeenstemming te bereiken over een definitie van "belangenconflicten" met het oog op de aanscherping van de openbaarmakingsvereisten;

102. dringt erop aan dat de accreditatie van waarnemers afhankelijk wordt gesteld van de indiening van een formele verklaring van vertegenwoordigde belangen bij een voor het publiek toegankelijk UNFCCC-register, teneinde de transparantie van de invloed op de COP te vergroten;

103. is verheugd over het feit dat de Commissie geen accreditatie heeft verleend aan lobbyisten voor fossiele brandstoffen om COP29 bij te wonen en dringt aan op voortzetting van deze praktijk; betreurt dat 113 lobbyisten voor fossiele brandstoffen door de EU-lidstaten zijn geaccrediteerd voor COP29 en roept alle lidstaten op om geen accreditatie te verlenen aan lobbyisten voor fossiele brandstoffen om COP30 of toekomstige COP's bij te wonen;

Industrie, kmo's en concurrentievermogen

104. beschouwt de COP30 als een belangrijke mijlpaal tien jaar na de Overeenkomst van Parijs en benadrukt dat de strijd tegen klimaatverandering een krachtige motor voor groei moet zijn, energiearmoede moet terugdringen en de veerkracht, duurzaamheid en het concurrentievermogen van industrieën en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) moet stimuleren; verzoekt beleidsmakers van alle partijen bij de Overeenkomst om ambitieuze, tijdige en doelgerichte antwoorden te geven binnen een stabiel, voorspelbaar en ondersteunend transitiekader, in overeenstemming met het beginsel van gezamenlijke, doch verschillende, verantwoordelijkheden;

105. wijst erop dat goed ontworpen en uitvoerbaar faciliterend beleid ervoor kan zorgen dat de decarbonisatie en klimaatdoelstellingen hand in hand gaan met industriële groei, banencreatie en innovatie; herinnert eraan dat investeren in duurzame en schone technologieën bijdraagt aan milieu- en economische en sociale doelstellingen;

106. acht het van het grootste belang dat de EU zorgt voor een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit tegen 2050, de steun van het publiek voor klimaatactie handhaaft en het goede voorbeeld geeft, hetgeen moet zorgen voor een pioniersvoordeel op het gebied van schone technologieën en duurzame industrieën; dringt aan op krachtige en doelgerichte maatregelen om de industrie in de EU te beschermen tegen het risico van koolstoflekkage en tegen oneerlijke mondiale concurrentie, en te zorgen voor een gelijk

speelveld op mondiaal niveau; wijst erop dat de aanhoudend hoge energieprijzen die het concurrentievermogen van de EU-industrie ondermijnen, dringend moeten worden aangepakt, onder meer door investeringen in schone en hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, netten en flexibiliteit;

107. erkent dat de doelstelling van de EU om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn en tegelijk haar concurrentievermogen te vergroten, een ingrijpende industriële transformatie vergt, waarvoor massale en gerichte publieke en particuliere investeringen nodig zijn die zijn toegesneden op de uiteenlopende omstandigheden van de lidstaten en industrieën, en waarvoor de steun voor schone technologieën, innovatie, vaardigheden en infrastructuur moet worden opgevoerd; benadrukt dat investeren in industriële waardeketens voor schone technologieën ook essentieel is om de EU te herindustrialiseren en de strategische autonomie te stimuleren;

108. dringt aan op steun voor industriële ondernemingen in de EU, met inbegrip van kmo's en kleine midcaps, om hun mondiale leiderschap te behouden, terwijl ze decarboniseren en overstappen op een nettonuleconomie; benadrukt de noodzaak om effectieve oplossingen te bieden om hen in deze overgangsfase te ondersteunen, teneinde hun innovatiecapaciteit te bevorderen en hun concurrentievermogen te waarborgen, om hen voorspelbare en vereenvoudigde administratieve procedures te bieden, bijvoorbeeld onlinevergunningsprocedures en toegang tot financiering, en om hun deelname aan overheidsopdrachten te vergemakkelijken;

109. roept op tot versnelde decarbonisatie en versterking van het concurrentievermogen; is ingenomen met de verordening voor een nettonulindustrie[33], de Clean Industrial Deal[34] en het actieplan voor betaalbare energie[35] als belangrijke stappen op weg naar een veerkrachtige en klimaatneutrale economie, en de aankomende wetgeving inzake een versnelling van industriële decarbonisatie; is ingenomen met het uitgebreide EU-Innovatiefonds dat de opschaling van nieuwe innovaties en technologieën in Europa gericht op decarbonisatie en de ontwikkeling van de toeleveringsketen ondersteunt;

110. steunt koolstofbeheer als onderdeel van industriële-emissiereductiemaatregelen en benadrukt de sleutelrol van koolstofafvang, -gebruik en -opslag bij de decarbonisatie van moeilijk koolstofvrij te maken industriële emissies en de productie van koolstofarme producten, waaronder koolstofarme waterstof; herinnert aan de strategie voor industrieel koolstofbeheer[36] om het afvangen, opslaan, gebruiken en verwijderen van CO_2 uit te breiden; is verheugd over de vooruitgang die is geboekt bij het tot stand brengen van een mondiale koolstofmarkt, die moet bijdragen aan de decarbonisatie van industrieën over de hele wereld en moet zorgen voor een gelijk speelveld voor ondernemingen over de hele wereld; herinnert in dit verband aan zijn standpunt over het

---

33 Mededeling van de Commissie van 26 februari 2025 getiteld "De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie" (COM(2025)0085).

34 Ibidem.

35 Mededeling van de Commissie van 26 februari 2025, getiteld "Actieplan voor betaalbare energie" (COM(2025)0079).

36 Mededeling van de Commissie van 6 februari 2024 "Naar een ambitieuzer beheer van koolstof in de EU" (COM(2024)0062).

EU-ETS en CBAM[37]; is ingenomen met de voorgestelde vereenvoudiging van CBAM in het eerste omnibuspakket als een belangrijke stap om de doeltreffendheid ervan bij het aanpakken van koolstoflekkage verder te vergroten en roept op tot een werkbare exportoplossing om het risico van koolstoflekkage aan te pakken voor CBAM-goederen die vanuit de EU naar niet-EU-landen worden uitgevoerd;

111. dringt aan op betere toegang tot financiering voor Europese industriële ondernemingen om te decarboniseren in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs; benadrukt dat er voldoende financiële middelen moeten worden ingezet om decarbonisatie in het kader van het volgende meerjarig financieel kader te ondersteunen, onder meer door middel van specifieke financieringsinstrumenten die doeltreffend tegemoetkomen aan de financieringsbehoeften van de Europese industrie;

112. erkent de essentiële rol die kmo's en kleine midcaps, en met name micro-ondernemingen en start-ups, spelen bij het aansturen en verwezenlijken van innovatie, banencreatie en economische groei, alsook bij het leiden van de digitale en de groene transitie door middel van innovatie en geavanceerde technologische oplossingen; wijst op de behoefte aan voorspelbare regels en betere toegang tot financiering in dit verband;

113. benadrukt dat alle partijen voortdurend veilige en concurrerende toegang moeten hebben tot kritieke grondstoffen, waaronder secundaire grondstoffen; is ingenomen met de verordening kritieke grondstoffen[38] en het voornemen van de Commissie om nieuwe wetgeving op het gebied van circulaire economie voor te stellen, en dringt aan op gediversifieerde toeleveringsketens met EU-equivalente normen; is van mening dat er een voorspelbaar regelgevingskader nodig is dat circulaire bedrijfsmodellen ontsluit, met name modellen die gebaseerd zijn op afvalpreventie, hergebruik en hoogwaardige recycling om de toegang tot kritieke grondstoffen te waarborgen;

114. benadrukt de urgentie van om- en bijscholing van de beroepsbevolking, met investeringen in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) en academies voor nettonulvaardigheden, om het tekort aan arbeidskrachten aan te pakken en de vaardigheidskloof bij de decarbonisatie van de Europese industrie te dichten; roept op tot samenwerking met de sociale partners om vaardigheidskloven en de toekomstige vraag naar arbeid in schone technologieën aan te pakken;

Energiebeleid

115. wijst op het belang van een zo spoedig mogelijke uitfasering van fossiele brandstoffen en herhaalt dat er maatregelen moeten worden ontwikkeld om de gasvoorziening tegen beperkte kosten te waarborgen voor sectoren die op korte tot middellange termijn niet substantieel op elektrificatie kunnen vertrouwen; merkt op dat de EU, terwijl zij zich inspant om tijdens de COP30 een mondiale consensus over een dergelijke uitfasering te bereiken, haar afhankelijkheid van fossiele brandstoffen moet blijven verminderen, de

---

37 Resolutie van het Europees Parlement van 3 april 2025 over energie-intensieve industrieën (PB C, C/2025/4369 van 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4369/oj); Resolutie van het Europees Parlement van 19 juni 2025 over de Clean Industrial Deal, Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0137.

38 Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (PB L, 2024/1252 van 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

diversiteit van haar energieleveranciers moet blijven vergroten en een energie-efficiënte en koolstofarme economie moet blijven ontwikkelen teneinde haar energiezekerheid en industrieel concurrentievermogen te vergroten en huishoudens en bedrijven toegang tot betaalbare energie te bieden; dringt er bij de EU op aan dringend een einde te maken aan de invoer van Russische fossiele brandstoffen, met inbegrip van aardgas, waarmee de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne wordt gesubsidieerd; is in dit verband ingenomen met de recente REPowerEU-routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie[39]; vraagt de G7-landen het goede voorbeeld te geven bij de energietransitie en vraagt alle partijen bij de COP hun energiesystemen koolstofvrij te maken en alle nieuwe investeringen in de winning van fossiele brandstoffen stop te zetten;

116. benadrukt het onaangeboorde potentieel van geothermische energie voor het bereiken van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het energiebeleid van de EU, met name voor verwarming en industriële proceswarmte; dringt aan op het delen van beste praktijken, innovaties en technologieën;

117. herinnert aan de belangrijkste resultaten van de eerste algemene inventarisatie in het kader van de consensus van de VAE op COP28, waaronder een verdrievoudiging van hernieuwbare energiebronnen en een verdubbeling van energie-efficiëntie tegen 2030, alsook een versnelling van investeringen in schone energie; is ingenomen met het feit dat 2023 een recordjaar was voor de groei van de hernieuwbare-elektriciteitscapaciteit[40] en roept op tot voortdurende monitoring en het volgen van de vooruitgang, zowel op EU- als op mondiaal niveau; stelt met bezorgdheid vast dat de huidige investeringstrends niet zijn afgestemd op de niveaus die nodig zijn voor de wereld om deze doelen te bereiken[41] en wijst erop dat om deze kloof te dichten beleidsmaatregelen en een sterkere publiek-private coördinatie nodig zijn;

118. benadrukt het belang van een wereldwijde vermindering van de methaanemissies in de toeleveringsketens voor fossiele brandstoffen tijdens de transitie naar schone energiesystemen met het oog op de verlaging van het mondiale niveau van methaanemissies met 75 % in 2030, in overeenstemming met het scenario uit de "Net Zero by 2050 Roadmap" van het IEA; verzoekt de ondertekenaars van het mondiale methaanpact om hun inspanningen op te voeren, aangezien de huidige reductiepercentages ontoereikend blijven[42] en de mondiale uitstoot jaarlijks de 120 miljoen ton blijft overschrijden; is ingenomen met de routekaart voor partnerschappen voor de terugdringing van de methaanuitstoot, die de Commissie tijdens COP29 heeft gelanceerd, en dringt aan op een snelle uitvoering ervan, onder meer door succesvolle voorbeelden te tonen tijdens COP30;

119. steunt een mondiale doelstelling om de energieopslagcapaciteit te verzesvoudigen tot 1 500 GW tegen 2030 en meer in het algemeen om de systeemflexibiliteit te verhogen in lijn met de G7-doelstellingen; wijst op de noodzaak van innovatie in technologieën voor de vermindering van de broeikasgasemissies; waarschuwt dat klimaatverandering energiesystemen verstoort, inclusief de efficiëntie van waterkracht en thermische

---

39 Mededeling van de Commissie van 12 mei 2025 "Routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie" (COM(2025)0440).

40 IEA, "*Renewables*", https://www.iea.org/energy-system/renewables#tracking.

41 IEA, *World Energy Investment 2024: Overview and key findings*, 2024.

42 IEA, "Tracking pledges, targets and action", https://www.iea.org/reports/global-methane-tracker-2024/tracking-pledges-targets-and-action.

centrales; benadrukt de noodzaak van de ontwikkeling van niet-fossiele flexibiliteit en opslag om hernieuwbare energiebronnen beter te integreren en te beheren;

120. Benadrukt de grondige herziening van de energiewetgeving van de EU in het kader van het Fit for 55-pakket, waarmee deze wetgeving is afgestemd op de verhoogde doelstelling van de EU om de broeikasgasemissies tegen 2030 met ten minste 55 % te verminderen teneinde uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, en die nu effectief moet worden uitgevoerd; is van mening dat andere partijen soortgelijke en relevante inspanningen moeten leveren;

121. benadrukt de rol van schone energie en hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie en systeemdiversificatie bij het bereiken van klimaatneutraliteit; is in dit verband ingenomen met de recente hervorming van de opzet van de EU-elektriciteitsmarkt[43], die tot doel heeft de opwekking van hernieuwbare energie te stimuleren en consumenten mondiger te maken en te beschermen; is van mening dat verdere actie nodig is om de regels voor de opzet van de elektriciteitsmarkt uit te voeren; benadrukt de noodzaak om pragmatische, duidelijke en randvoorwaarden vast te stellen voor het opvoeren van het gebruik van koolstofarme en hernieuwbare waterstof om de energietransitie vooruit te helpen, met name in sectoren waar het moeilijk is om de emissies te reduceren;

122. brengt in herinnering dat de EU waarde hecht aan het energie-efficiëntie-eerstbeginsel, waarbij rekening wordt gehouden met kostenefficiëntie, systeemefficiëntie, opslagcapaciteit, flexibiliteit aan de vraagzijde en voorzieningszekerheid; wijst op haar rol in het verminderen van emissies, het verlagen van energierekeningen, het verbeteren van de energiezekerheid en het beschermen van kwetsbare consumenten;

123. benadrukt de noodzaak van grootschalige publieke en particuliere investeringen in het energienet van de EU en de daarmee samenhangende infrastructuur om deze te kunnen moderniseren, onder meer door digitalisering en uitbreiding, met inbegrip van grensoverschrijdende interconnectie, en de verdere flexibele integratie van schone en hernieuwbare energiebronnen, efficiëntiemaatregelen en opslagoplossingen om schone, voldoende, veilige en betaalbare energie te leveren aan de burgers en de industrie van de EU; benadrukt met name de noodzaak van een verbetering van het elektriciteitsnet van de EU als onderdeel van het komende pakket voor het Europese net;

124. wijst op de noodzaak van mondiale coördinatie met en ondersteuning van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen om nettonuluitstoot te bereiken en capaciteit op te bouwen door grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van beleidsvorming en overdracht van wetenschap en technologie;

125. wijst erop dat betrouwbare partnerschappen met niet-EU-landen op het gebied van de externe dimensies van energiebeleid moeten worden bevorderd; neemt kennis van de inspanningen van de EU om energieallianties op te bouwen vanuit het oogpunt van duurzame ontwikkeling, onder meer door rekening te houden met de belangen van hun bevolking en lokale gemeenschappen;

---

[43] Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (PB L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).

126. neemt kennis van de verklaring[44] om de mondiale kernenergiecapaciteit tegen 2050 te verdrievoudigen, die werd gelanceerd op COP28 en sinds COP29 is ondertekend door 31 landen, waaronder twaalf EU-lidstaten en Oekraïne; herinnert in dit verband aan de lancering van de nucleaire alliantie die door verschillende EU-lidstaten is voorgesteld en de Europese industriële alliantie voor kleine modulaire reactoren;

127. Benadrukt de centrale rol van lokale gemeenschappen en burgers in een rechtvaardige en inclusieve energietransitie; benadrukt het rechtskader van de EU dat energiegemeenschappen mogelijk maakt en het potentieel ervan als model voor internationale partners;

Beleid inzake onderzoek, innovatie, digitale technologieën en ruimtevaart

128. erkent het belang van het Copernicus-programma en het EU-Kenniscentrum voor aardobservatie voor klimaatactie en -observatie; benadrukt het belang van satellietmonitoring voor het klimaatbeleid, waaronder het volgen van methaanemissies, bossen en koolstofputten; roept op tot gezamenlijk onderzoek naar ruimte- en klimaattechnologieën, sterkere publiek-private partnerschappen en meer investeringen in de EU-ruimtevaartsector met het oog op strategische autonomie;

129. wijst op de cruciale rol van onderzoek en innovatie (O&I) bij het bereiken van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en de Green Deal; betreurt dat de EU haar investeringsdoel van 3 % van het bbp voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) nog steeds niet heeft gehaald en dringt aan op strategieën om O&O in de industrie te stimuleren;

130. is verheugd over de rol van het Horizon Europa-programma en zijn partnerschappen, zoals de gemeenschappelijke ondernemingen en de kennis- en innovatiegemeenschappen van het Europees Instituut voor innovatie en technologie, bij het stimuleren van publiek-private samenwerking in de richting van klimaatneutraliteit, waarbij duurzame, toegankelijke en betaalbare innovatie wordt gewaarborgd;

131. wijst erop dat de EU moet samenwerken op het gebied van onderzoek dat gericht is op technologie, industrie en innovatieve wetenschap, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de Overeenkomst van Parijs en dringt aan op de snelle afronding van de nieuwe strategie voor Europese biowetenschappen en de herziening van de strategie voor de bio-economie; is ingenomen met het initiatief "Kies Europa voor wetenschap", dat de financieringsmogelijkheden voor onderzoek in de EU verbetert; verzoekt de Commissie strategische onderzoekspartnerschappen te bevorderen om een gelijk speelveld in Europa mogelijk te maken; is voorstander van verdere actie om de toegankelijkheid van klimaatgerelateerde gegevens voor de internationale onderzoeksgemeenschap op lange termijn veilig te stellen;

132. benadrukt de sleutelrol van digitalisering bij energie-integratie, marktconnectiviteit en emissiereductie; benadrukt het belang van digitale technologieën en op AI gebaseerde instrumenten om de transformatie naar een schone industrie tot stand te brengen, aangezien zij kansen bieden op het gebied van onder meer elektrificatie, flexibiliteit en energie-efficiëntie; kijkt uit naar de strategische routekaart van de EU voor digitalisering en AI in de energiesector; maakt zich zorgen over de koolstofvoetafdruk van de sector informatie- en communicatietechnologie en roept op tot duurzame

---

[44] Verklaring om kernenergie te verdrievoudigen, december 2023.

praktijken in datacentra; herinnert aan de doelstelling van de digitale strategie van de EU om tegen 2030 klimaatneutrale en uiterst energie-efficiënte datacentra en elektronische communicatienetwerken en -diensten te leveren;

De rol van het Europees Parlement bij de COP30

133. is van mening dat het Parlement een integraal onderdeel moet uitmaken van de EU-delegatie op de COP30, aangezien het zijn goedkeuring moet hechten aan internationale overeenkomsten en, als een van de medewetgevers van de EU, een centrale rol speelt bij de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs binnen de EU; verwacht dan ook te worden toegelaten tot de coördinatiebijeenkomsten van de EU op de COP30 in Belém en tijdig inzage te krijgen in alle voorbereidende documenten; verbindt zich ertoe onafhankelijk en zonder belangenconflicten te handelen;

°

° °

134. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten en het secretariaat van het UNFCCC, met het verzoek de resolutie toe te zenden aan alle niet-EU-partijen bij het verdrag.

Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0256

Verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten in het kader van de trans-Atlantische dialoog

Resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2025 over verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten in het kader van de trans-Atlantische dialoog (2025/2776(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de bevoegdheden van de lidstaten om ambitieus cultuurbeleid op audiovisueel gebied te ontwikkelen, in overeenstemming met artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en de artikelen 6 en 167 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie[1],

– gezien het Unesco-Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen van 20 oktober 2005,

– gezien de conclusies van de Raad van 2 mei 2025 over de beoordeling van het rechtskader voor audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten[2],

– gezien de vraag aan de Commissie over verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten[3] in het kader van de trans-Atlantische dialoog (O-000026/2025 – B10-0010/2025),

– gezien artikel 142, lid 5, en artikel 136, lid 2, van zijn Reglement,

– gezien de ontwerpresolutie van de Commissie cultuur en onderwijs,

---

1 PB L 303 van 28.11.2018, blz. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
2 PB C, C/2025/2954, 26.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2954/oj.
3 Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) (***PB L 95 van 15.4.2010, blz. 1,***
ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

A. overwegende dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten de hoeksteen van het audiovisuele beleid van de EU is en tot doel heeft een interne markt voor audiovisuele mediadiensten in de EU tot stand te brengen en tegelijkertijd culturele diversiteit te bevorderen;

B. overwegende dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten moet zorgen voor eerlijke voorwaarden voor alle actoren in de audiovisuele sector, met inbegrip van televisieomroepen, "on-demand"-diensten en videoplatforms; overwegende dat de richtlijn bepalingen bevat ter bescherming van minderjarigen en consumenten en ter voorkoming geweld, haatzaaiende uitlatingen en terroristische inhoud; overwegende dat de richtlijn Europese producties ondersteunt, de toegankelijkheid verbetert en tot doel heeft de onafhankelijkheid van nationale regelgevende instanties te waarborgen;

C. overwegende dat de uitsluiting van audiovisuele mediadiensten van handelsbesprekingen van cruciaal belang is voor de EU en haar lidstaten ter behoud en versterking van hun vermogen om cultureel en audiovisueel beleid vorm te geven dat gericht is op de bevordering en bescherming van culturele diversiteit;

D. overwegende dat de lidstaten er krachtens de richtlijn audiovisuele mediadiensten voor moeten zorgen dat onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van audiovisuele "on-demand"-mediadiensten ten minste 30 % aan Europese producties uitzenden en deze producties passende aandacht geven; overwegende dat de richtlijn de lidstaten ook toestaat buitenlandse aanbieders van audiovisuele mediadiensten die zich richten op doelgroepen op hun grondgebied, te verplichten een financiële bijdrage te leveren aan de totstandbrenging van Europese producties;

E. overwegende dat de digitaledienstenverordening en de richtlijn inzake elektronische handel algemene regels voor onlinetussenpersonen bevatten, en dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten specifieke regels voor audiovisuele inhoud bevat; overwegende dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten het belangrijkste rechtskader moet blijven voor de ondersteuning van een diverse, eerlijke, veilige en concurrerende EU-markt voor audiovisuele mediadiensten en voor de bevordering van onafhankelijke en cultureel rijke Europese inhoud;

F. overwegende dat in het memorandum van de Amerikaanse president Donald Trump van 21 februari 2025 getiteld "Defending American Companies and Innovators from Overseas Extortion and Unfair Fines and Penalties" praktijken worden opgesomd die als discriminerend worden beschouwd voor Amerikaanse bedrijven, waaronder de oplegging van verplichtingen aan streamingdiensten; overwegende dat de handelsgezant van de Verenigde Staten de richtlijn audiovisuele mediadiensten als buitenlandse handelsbelemmering heeft opgenomen in het "2025 US National Trade Estimate Report";

G. overwegende dat de aanwijzing door de Amerikaanse regering van de richtlijn audiovisuele mediadiensten als handelsbelemmering stoelt op een gebrekkige beoordeling, aangezien de bepalingen van de richtlijn op neutrale en niet-discriminerende wijze van toepassing zijn op alle actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse, en daarmee eerlijke concurrentie en een gelijk speelveld waarborgen;

H. overwegende dat president Trump bovendien heeft laten weten voornemens te zijn een belasting van 100 % op te leggen voor films die buiten de Verenigde Staten zijn gemaakt;

I. overwegende dat Amerikaanse films in 2023 goed waren voor 69 % van de kaartjesverkoop in Europese bioscopen; overwegende dat negen van de tien toonaangevende televisie- en "video-on-demand"-groepen die in Europa actief zijn, in handen zijn van Amerikaanse bedrijven; overwegende dat 85 % van de tijd die Europeanen doorbrengen op "video-on-demand"-platforms met een abonnement geconcentreerd is bij drie Amerikaanse streamingdiensten;

J. overwegende dat de EU op 27 juli 2025 een handelsovereenkomst heeft gesloten met de Verenigde Staten, die geen bepalingen bevat met betrekking tot de digitaledienstenverordening of de richtlijn audiovisuele mediadiensten van de EU; overwegende dat de verklaringen die president Trump na de sluiting van de overeenkomst heeft gedaan, er niettemin op lijken te wijzen dat hij zijn pogingen om de regulering van Amerikaanse bedrijven door de EU tegen te werken, wenst voort te zetten;

1. verzoekt de Raad en de lidstaten de Commissie te ondersteunen bij het verdedigen van de richtlijn audiovisuele mediadiensten en de culturele uitzondering van de EU in het kader van internationale handelsbesprekingen en ervoor te zorgen dat audiovisuele mediadiensten uitgesloten blijven van verbintenissen in het kader van handelsovereenkomsten, om het vermogen van de EU en haar lidstaten om cultureel en audiovisueel beleid vorm te geven en uit te voeren dat gericht is op de bevordering en bescherming van culturele diversiteit, in stand te houden en te ontwikkelen;

2. benadrukt dat de maatregelen in het kader van de richtlijn audiovisuele mediadiensten een legitieme regeling van algemeen belang vormen, die tot doel heeft culturele diversiteit te waarborgen door de totstandbrenging en verspreiding van Europese producties aan te moedigen en de vrijheid van meningsuiting, pluralisme in de media en de democratische waarden te beschermen; is van oordeel dat het terugschroeven van de beginselen van de richtlijn het Europese culturele model sterk zou ondermijnen, zeker in de context van de intense internationale concurrentie in de sector audiovisuele media;

3. herinnert eraan dat cultuurbeleid krachtens artikel 167 VWEU in de eerste plaats een bevoegdheid van de lidstaten is; onderstreept dat het subsidiariteitsbeginsel niet alleen een regel is voor de verdeling van bevoegdheden, maar ook een essentiële waarborg vormt voor het beschermen van de culturele diversiteit binnen de Unie en het tegengaan van de concentratie van economische en technologische macht door externe actoren, en met name door Amerikaanse bedrijven;

4. is ingenomen met de conclusies van de Raad van 2 mei 2025 over de beoordeling van het rechtskader voor audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten, waarin de Raad benadrukt dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten een cruciale rol speelt bij het voorzien in de rechtsgrond voor het waarborgen en bevorderen van een diverse, eerlijke, veilige, betrouwbare en concurrerende EU-markt voor audiovisuele mediadiensten, en daarbij bovendien de beschikbaarheid van onafhankelijke, betrouwbare en cultureel diverse Europese inhoud waarborgt;

5. verzoekt de Commissie met klem elke poging om de richtlijn audiovisuele mediadiensten als handelsverstoring te beschouwen, krachtig te verwerpen en de richtlijn te verdedigen als een legitiem regelgevingsinstrument dat essentieel is voor het waarborgen van de bescherming van de culturele diversiteit, de soevereiniteit en de zachte macht van de EU, zowel bij de onderhandelingen over en uitvoering van handelsovereenkomsten met de Verenigde Staten als in het kader van de evaluatie en

mogelijke herziening van de richtlijn in 2026;

6. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

Europees Parlement
2024-2029

BIJLAGE

bij de

AANGENOMEN TEKSTEN

van de vergadering van

woensdag
22 oktober 2025

Amendementen
op het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie
voor het begrotingsjaar 2026

Deel 1/1

Amendementen
op het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie
voor het begrotingsjaar 2026

Amendement 218

=== CONT/5775 ===

AFDELING III — COMMISSIE

Toevoegen: 6 6 10

	Begroting 2025	Ontwerp van begroting 2026	standpunt van de Raad 2026	Verschil	Nieuw bedrag
6 6 10				0	p.m.
Reserve					
Totaal				0	p.m.

Omschrijving:

Ontvangsten als gevolg van inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen door het EOM

Toelichting:

De volgende tekst toevoegen:

Dit begrotingsonderdeel omvat niet-bestemmingsontvangsten en wordt ingevoerd als afzonderlijke begrotingslijn.

Motivering:

De activiteiten van het EOM dragen op zich niet alleen bij tot de bescherming van de financiële belangen van de EU, maar hebben ook het potentieel om bedragen van de EU-begroting terug te vorderen die vanwege criminele activiteiten niet zijn gebruikt voor het beoogde doel. Bedragen die voortkomen uit door de gedelegeerd Europese aanklagers in de lidstaten genomen inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen kunnen, na aftrek van de kosten die de autoriteiten van de lidstaten hebben gemaakt om deze maatregelen uit te voeren, terugvloeien naar de EU-begroting, overeenkomstig artikel 38 van Verordening (EU) 2017/1939;

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 01 01 01 13 — Overige beheersuitgaven voor “Horizon Europa” — Eigen onderzoek

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 01 01 13	51 615 000	51 615 000	51 950 000	51 950 000	51 615 000	51 615 000	335 000	335 000	51 950 000	51 950 000
Reserve										
Totaal	51 615 000	51 615 000	51 950 000	51 950 000	51 615 000	51 615 000	335 000	335 000	51 950 000	51 950 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 01 02 01 01 — Europese Onderzoeksraad

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 02 01 01	2 156 005 580	1 986 861 960	2 232 386 052	2 210 747 440	2 212 386 052	2 204 147 440	20 000 000	6 600 000	2 232 386 052	2 210 747 440
Reserve										
Totaal	2 156 005 580	1 986 861 960	2 232 386 052	2 210 747 440	2 212 386 052	2 204 147 440	20 000 000	6 600 000	2 232 386 052	2 210 747 440

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 01 02 02 54 — Cluster "Klimaat, energie en mobiliteit" — Gemeenschappelijke Onderneming "Schone waterstof"

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 02 02 54	88 378 873	49 104 694	123 588 321	132 982 836	103 588 321	126 382 836	20 000 000	6 600 000	123 588 321	132 982 836
Reserve										
Totaal	88 378 873	49 104 694	123 588 321	132 982 836	103 588 321	126 382 836	20 000 000	6 600 000	123 588 321	132 982 836

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 01 02 03 01 — Europese Innovatieraad

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 02 03 01	1 146 651 703	997 038 133	1 160 770 928	1 310 395 418	1 154 770 928	1 308 395 418	6 000 000	2 000 000	1 160 770 928	1 310 395 418
Reserve										
Totaal	1 146 651 703	997 038 133	1 160 770 928	1 310 395 418	1 154 770 928	1 308 395 418	6 000 000	2 000 000	1 160 770 928	1 310 395 418

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 01 02 05 — Horizontale operationele activiteiten

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 02 05	130 728 853	100 957 408	155 131 834	108 912 739	143 131 834	104 912 739	12 000 000	4 000 000	155 131 834	108 912 739
Reserve										
Totaal	130 728 853	100 957 408	155 131 834	108 912 739	143 131 834	104 912 739	12 000 000	4 000 000	155 131 834	108 912 739

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 02 03 02 — Connecting Europe Facility (CEF) — Energie

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
02 03 02	921 494 831	312 736 495	1 007 840 756	400 000 000	1 007 840 756	400 000 000	50 000 000	25 000 000	1 057 840 756	425 000 000
Reserve										
Totaal	921 494 831	312 736 495	1 007 840 756	400 000 000	1 007 840 756	400 000 000	50 000 000	25 000 000	1 057 840 756	425 000 000

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen ITRE/5102

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 02 04 04 — Vaardigheden

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
02 04 04	52 377 977	94 856 611	18 677 245	67 620 057	18 677 245	67 620 057	4 000 000	2 000 000	22 677 245	69 620 057
Reserve										
Totaal	52 377 977	94 856 611	18 677 245	67 620 057	18 677 245	67 620 057	4 000 000	2 000 000	22 677 245	69 620 057

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen ITRE/5103

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

	Vaste ambten	Tijdelijke ambten	Vaste ambten	Tijdelijke ambten
AD 16				
AD 15				
AD 14		1		1
AD 13				
AD 12		2		2
AD 11		2		2
AD 10				
AD 9		***4***		
AD 8		3		3
AD 7		***3*** ~~2~~		2
AD 6				
AD 5				
AD Subtotaal		***15*** ~~*10*~~		*10*
AST 11				
AST 10				
AST 9				
AST 8				
AST 7				
AST 6				
AST 5		***5***		
AST 4				
AST 3				
AST 2				
AST 1				
AST Subtotaal		***5***		
AST/SC 6				
AST/SC 5				
AST/SC 4				
AST/SC 3				
AST/SC 2				
AST/SC 1				
AST/SC Subtotaal				
Totaal		***20*** **~~10~~**		**10**
Totaal-generaal	***20*** **~~10~~**		**10**	

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen BUDG/4354

BUDG heeft het door Begrotingscommissie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

Amendement 235

=== R-E//7514 ===

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 03 02 02 — De concurrentiepositie van ondernemingen, en met name kleine en middelgrote ondernemingen, verbeteren en hun toegang tot de markt ondersteunen

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
03 02 02	128 946 729	162 549 667	134 197 119	109 338 871	131 525 663	108 448 871	6 696 370	2 902 457	138 222 033	111 351 328
Reserve										
Totaal	128 946 729	162 549 667	134 197 119	109 338 871	131 525 663	108 448 871	6 696 370	2 902 457	138 222 033	111 351 328

Motivering:

In het licht van een steeds complexer politiek en regelgevingslandschap zijn meer middelen nodig om onze technologische vooruitgang te versnellen en ons concurrentievermogen en onze economische veerkracht te verbeteren.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 04 02 03 — Govsatcom/SSA

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
04 02 03	46 050 000	81 500 000	80 300 000	30 000 000	76 900 000	28 900 000	3 400 000	1 100 000	80 300 000	30 000 000
Reserve										
Totaal	46 050 000	81 500 000	80 300 000	30 000 000	76 900 000	28 900 000	3 400 000	1 100 000	80 300 000	30 000 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

Amendement 645

=== BUDG/3502 ===

BUDG/3502 = Compromisamendement

AFDELING III — COMMISSIE

Post 01 02 02 50 — Cluster "Klimaat, energie en mobiliteit"

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
01 02 02 50	1 071 810 007	775 474 477	1 532 696 974	1 404 051 164	1 442 696 974	1 374 051 164	115 000 000	42 500 000	1 557 696 974	1 416 551 164
Reserve										
Totaal	1 071 810 007	775 474 477	1 532 696 974	1 404 051 164	1 442 696 974	1 374 051 164	115 000 000	42 500 000	1 557 696 974	1 416 551 164

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen ENVI/5450

BUDG heeft het door Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

februari 2024 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 “worden gebruikt voor de financiering, voor een bepaald jaar, van de kosten van de rente- en couponbetalingen die verschuldigd zijn uit hoofde van de (...) op de kapitaalmarkten geleende middelen”. Eventuele extra kosten, zoals onvoorziene kosten voor liquiditeitsbeheer, moeten apart zijn. Daarom moet het door de Commissie geraamde bedrag van 300 000 000 EUR uit dit begrotingsonderdeel worden geschrapt en worden toegevoegd aan het voorgestelde nieuwe begrotingsonderdeel 06 04 02.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Reserve										
Totaal	211 321 354	97 500 000	167 657 430	189 000 000	167 657 430	189 000 000	30 000 000	15 000 000	197 657 430	204 000 000

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen ENVI/5457

BUDG heeft het door Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 07 01 02 01 — Ondersteunende uitgaven voor Erasmus+

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 01 02 01	27 229 773	27 229 773	29 957 299	29 957 299	27 229 773	27 229 773	2 727 526	2 727 526	29 957 299	29 957 299
Reserve										
Totaal	27 229 773	27 229 773	29 957 299	29 957 299	27 229 773	27 229 773	2 727 526	2 727 526	29 957 299	29 957 299

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 07 03 01 02 — Bevordering van de leermobiliteit van particulieren en groepen, en van samenwerking, inclusie en kansengelijkheid, excellentie, creativiteit en innovatie op het niveau van organisaties en beleid op het gebied van onderwijs en opleiding — Direct beheer

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 03 01 02	508 654 825	490 340 000	644 133 179	708 100 000	519 133 179	666 500 000	125 000 000	41 600 000	644 133 179	708 100 000
Reserve										
Totaal	508 654 825	490 340 000	644 133 179	708 100 000	519 133 179	666 500 000	125 000 000	41 600 000	644 133 179	708 100 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 07 05 01 — Onderdeel Cultuur

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 05 01	107 894 641	109 761 016	121 721 256	111 165 876	112 221 256	108 065 876	9 500 000	3 100 000	121 721 256	111 165 876
Reserve										
Totaal	107 894 641	109 761 016	121 721 256	111 165 876	112 221 256	108 065 876	9 500 000	3 100 000	121 721 256	111 165 876

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 07 06 03 — Daphne

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 06 03	27 313 815	24 225 012	35 129 939	20 745 778	28 129 939	18 345 778	7 000 000	2 400 000	35 129 939	20 745 778
Reserve										
Totaal	27 313 815	24 225 012	35 129 939	20 745 778	28 129 939	18 345 778	7 000 000	2 400 000	35 129 939	20 745 778

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 07 10 07 — Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 10 07	68 894 133	68 546 133	72 983 685	72 358 685	72 983 685	72 358 685	6 000 000	6 000 000	78 983 685	78 358 685
Reserve										
Totaal	68 894 133	68 546 133	72 983 685	72 358 685	72 983 685	72 358 685	6 000 000	6 000 000	78 983 685	78 358 685

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen LIBE/5207

BUDG heeft het door Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

=-=-=-

Toelichting:

Na alinea:

Op het gebied van onderwijs en opleiding ondersteunt ..... beleidsresultaten en -prioriteiten en over het Erasmus+-programma.

De volgende tekst toevoegen:

Dit krediet moet ook dienen ter dekking van de kosten die de Commissie maakt voor een alternatieve oplossing ten gunste van Hongaarse studenten, in overeenstemming met de in de conditionaliteitsverordening opgenomen vereiste om de legitieme belangen van eindontvangers en begunstigden naar behoren te beschermen. Elke alternatieve oplossing wordt toegepast onverminderd het uitvoeringsbesluit uit hoofde van de conditionaliteitsverordening van december 2022, dat een consistente en rechtmatige toepassing van de verordening vormt.

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen EPP//7043

BUDG heeft het door Fractie van de Europese Volkspartij (christendemocraten) ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

BUDG heeft het door Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 07 20 04 01 — Multimedia-acties

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 20 04 01	20 921 438	20 330 435	21 107 803	20 311 843	20 921 438	20 249 843	186 365	62 000	21 107 803	20 311 843
Reserve										
Totaal	20 921 438	20 330 435	21 107 803	20 311 843	20 921 438	20 249 843	186 365	62 000	21 107 803	20 311 843

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 07 20 04 06 — Specifieke bevoegdheden op het gebied van sociaal beleid, met inbegrip van de sociale dialoog

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
07 20 04 06	23 627 616	20 300 000	23 838 086	19 300 000	23 627 616	19 230 000	210 470	70 000	23 838 086	19 300 000
Reserve										
Totaal	23 627 616	20 300 000	23 838 086	19 300 000	23 627 616	19 230 000	210 470	70 000	23 838 086	19 300 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

=-=-=-

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 08 02 02 03 — Wijnsector

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
08 02 02 03	884 000 000	884 000 000	946 000 000	946 000 000	946 000 000	946 000 000	15 000 000	15 000 000	961 000 000	961 000 000
Reserve										
Totaal	884 000 000	884 000 000	946 000 000	946 000 000	946 000 000	946 000 000	15 000 000	15 000 000	961 000 000	961 000 000

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen AGRI/5609

BUDG heeft het door Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

BUDG heeft het door Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Artikel 10 01 01 — Ondersteunende uitgaven voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF)

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
10 01 01	3 150 000	3 150 000	3 300 000	3 300 000	2 250 000	2 250 000	1 050 000	1 050 000	3 300 000	3 300 000
Reserve			900 000	900 000	900 000	900 000			900 000	900 000
Totaal	3 150 000	3 150 000	4 200 000	4 200 000	3 150 000	3 150 000	1 050 000	1 050 000	4 200 000	4 200 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

De kredieten voor het AMIF moeten worden hersteld om de procedures voor migratiebeheer verder te verbeteren en om de solidariteit en de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten te vergroten, met name door middel van noodhulp en het herplaatsingsmechanisme.

=-=-=-

BUDG heeft het door Fractie van de Europese Volkspartij (christendemocraten) ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen LIBE/5214

BUDG heeft het door Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post 14 01 01 01 — Ondersteunende uitgaven voor het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking — Europa in de wereld

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
14 01 01 01	347 855 997	347 855 997	360 669 563	360 669 563	347 855 997	347 855 997	12 813 566	12 813 566	360 669 563	360 669 563
Reserve										
Totaal	347 855 997	347 855 997	360 669 563	360 669 563	347 855 997	347 855 997	12 813 566	12 813 566	360 669 563	360 669 563

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Verordening (EU) 2025/535 van het Europees Parlement en de Raad van 18 maart 2025 tot oprichting van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Republiek Moldavië (PB L, 2025/535, 21.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj).

Motivering:

Om de begrotingstransparantie met betrekking tot de uitvoering van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Republiek Moldavië te vergroten, moet er een specifiek begrotingsonderdeel worden gecreëerd.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Reserve										
Totaal	18 799 637	22 384 407	20 688 300	18 260 000	18 799 637	17 630 000	1 888 663	630 000	20 688 300	18 260 000

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

=-=-=-

=-=-=-

AST 2 AST 1		4		4
AST Subtotaal		*23*		*23*
AST/SC 6 AST/SC 5 AST/SC 4 AST/SC 3 AST/SC 2 AST/SC 1				
AST/SC Subtotaal				
Totaal		***836*** **~~802~~**		**791**
Totaal-generaal	***836*** **~~802~~**		**791**	

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen LIBE/5215

BUDG heeft het door Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AST 3 AST 2 AST 1				
AST Subtotaal		*7* *6*		*6*
AST/SC 6 AST/SC 5 AST/SC 4 AST/SC 3 AST/SC 2 AST/SC 1				
AST/SC Subtotaal				
Totaal		***31*** **28**		**28**
Totaal-generaal	***31*** **28**		**28**	

Motivering:

Compromis van de rapporteur van BUDG

Compromisamendement tussen S&D//7165

BUDG heeft het door Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AST 3 AST 2 AST 1		***28*** ~~16~~		17
AST Subtotaal		***80*** *~~68~~*		*68*
AST/SC 6 AST/SC 5 AST/SC 4 AST/SC 3 AST/SC 2 AST/SC 1		1 3		1 3
AST/SC Subtotaal		*4*		*4*
Totaal		***247*** ~~**235**~~		**235**
Totaal-generaal	***247*** ~~**235**~~		**235**	

Motivering:

De werklast van het EOM is sterk onderschat toen het oorspronkelijke begrotingstraject werd vastgesteld. Vandaag de dag is het EOM nog altijd structureel ondergefinancierd en kan de toegenomen werklast niet worden gedragen door het huidige personeel zonder negatieve gevolgen voor de snelheid en kwaliteit van een toenemend aantal onderzoeken en lopende gerechtelijke procedures. De 12 extra AST-posten zijn nodig om de Europese aanklagers bij te staan bij het toezicht op zaken en de vertegenwoordiging van het EOM in de landen van herkomst.

=-=-=-

Motivering:

Wederopneming ontwerpbegroting (OB).

=-=-=-

AFDELING IV — Hof van Justitie van de Europese Unie

S 1 — Hof van Justitie van de Europese Unie

Toelichting als volgt wijzigen:

Tekst als volgt wijzigen:

Functiegroep en rang				
	2026		2025	
	Vaste ambten	Tijdelijke ambten	Vaste ambten	Tijdelijke ambten
AD 16	5		5	
AD 15	14	3	14	3
AD 14	78	57	78[1]	57[1]
AD 13	96	40	96	30
AD 12	220	62	193[2]	62
AD 11	123	100	132	110
AD 10	115	54	129	54
AD 9	95	17	98	17
AD 8	89	2	88	2
AD 7	***156*** ~~150~~	2	147	2
AD 6	11		11	
AD 5	10		7	
AD Subtotaal	***1 012*** *~~1 006~~*	*337*	*998*	*337*
AST 11	12		12	
AST 10	19	1	19	1
AST 9	40		41	
AST 8	38	31	39	27
AST 7	85	28	86	28
AST 6	99	32	99	36
AST 5	95	27	95	27
AST 4	***69*** ~~65~~	65	65	64
AST 3	42	41	43	41
AST 2	10	5	13	5
AST 1	27		1	
AST Subtotaal	***536*** *~~532~~*	*230*	*513*	*229*
AST/SC 6				
AST/SC 5		2		3
AST/SC 4				
AST/SC 3	7		8	
AST/SC 2			26	
AST/SC 1				
AST/SC Subtotaal	*7*	*2*	*34*	*3*
Totaal	***1 555[3]*** **~~1 545~~**[3]	**569**	**1 545**[3]	**569**
Totaal-generaal	***2 124[4]*** **~~2 114~~**[4]		**2 114**[4]	

(1)waarvan 1 AD 15 *ad personam*.

(2)waarvan 1 AD 14 *ad personam*.

(3)exclusief de virtuele reserve, zonder toewijzing van kredieten, voor ambtenaren die zijn gedetacheerd bij de leden van het Hof van Justitie of het Gerecht.

(4)halftijdse bezetting van bepaalde ambten kan worden gecompenseerd door de aanstelling van andere personeelsleden, tot een maximum van het aantal aldus vrijgekomen ambten per functiegroep.

Motivering:

De Commissie heeft bezuinigd op de posten en bijbehorende begrotingskredieten voor cyberbeveiliging, waardoor het voor het Hof onmogelijk is de verplichtingen uit hoofde van de cyberbeveiligingsverordening na te komen. Zonder voldoende toewijzing van personele middelen blijft het risico dat een complexe cyberaanval niet naar behoren kan worden voorkomen en aangepakt zeer groot, wat een direct risico vormt voor de gerechtelijke

werkzaamheden van het Hof en een indirect risico voor de andere instellingen, organen en instanties van de Europese Unie.

=-=-=-

(5)Voor de daadwerkelijke bezetting naar rang van de ambten bij de kabinetten gelden de indelingscriteria zoals bepaald in Besluit nr. 56/2019 van de Europese Rekenkamer.

Motivering:

Omzetting van 29 tijdelijke posten die in 2022 en 2023 zijn toegekend voor NextGenerationEU, in 29 vaste posten.

— Bedrijfscontinuïteit op korte/middellange termijn (voltooiing van werkzaamheden in verband met NextGenerationEU, met inbegrip van afsluitingscontroles, ten minste tot 2029);

— langetermijnuitdagingen op het gebied van controles door de nieuwe aanpak en structuur van het volgende MFK;

— toename van het aantal agentschappen/GO's, ruimere controlegebieden;

— uitdagingen op het gebied van (verlies van 29 goed opgeleide controleurs, aanwervingsproblemen in Luxemburg);

— andere middelen om de nieuwe controleprioriteiten aan te pakken zijn uitgeput (onmogelijkheid om de middelen verder te herverdelen).

=-=-=-

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie verlaagde kredieten gedeeltelijk hersteld, om de vier overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau van het EESC met de Europese Commissie te dekken, alsmede de extra behoeften die voortvloeien uit de invoering van nieuwe bedrijfssystemen. Het gaat onder andere om de ingebruikname van het elektronische documentbeheersysteem ARES, het financiële platform SUMMA en de verdere ontwikkeling van het HR-transformatie-instrument, alsmede de aankoop van het EdiT-instrument, dat wordt gebruikt voor een optimale opstelling en vertaling van wetgevingsteksten.

=-=-=-

	Vaste ambten	Tijdelijke ambten	Vaste ambten	Tijdelijke ambten
Niet ingedeeld		1		1
AD 16	1		1	
AD 15	6		6	
AD 14	22	2	22	1
AD 13	17	2	17	3
AD 12	60	3	59	3
AD 11	46	3	41	3
AD 10	48	2	49	3
AD 9	36	2	40	2
AD 8	24	4	23	4
AD 7	15	2	19	2
AD 6	8	5	10	4
AD 5	37		31	
AD Subtotaal	*320*	*25*	*318*	*25*
AST 11	4		4	
AST 10	6		6	
AST 9	36	3	35	3
AST 8	32	2	33	2
AST 7	45	2	45	3
AST 6	50	2	52	4
AST 5	39	2	42	2
AST 4	17	1	21	1
AST 3	***25*** ~~24~~	4	20	1
AST 2	8		8	
AST 1	6		3	
AST Subtotaal	***268*** ~~267~~	*16*	*269*	*16*
AST/SC 6				
AST/SC 5	3		2	
AST/SC 4	9		5	
AST/SC 3	9	2	11	
AST/SC 2	8	1	11	3
AST/SC 1	10		10	
AST/SC Subtotaal	*39*	*3*	*39*	*3*
Totaal	***627*** **626**	**45**	**626**	**45**
Totaal-generaal	***672*** ~~671~~		**671**	

Motivering:

Wegens de toenemende druk op het personeel, de beperkte herschikkingsmogelijkheden en de vaststelling van nieuwe prioriteiten, wordt met dit amendement één AST 3-post voor cyberbeveiliging wederopgenomen, waardoor de door de Commissie geschrapte kredieten en posten gedeeltelijk worden hersteld.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Totaal	75 440 000	75 440 000	80 480 000	80 480 000	80 480 000	80 480 000	70 000	70 000	80 550 000	80 550 000

Afdeling VII — Europees Comité van de Regio's

S 1 — Het Europees Comité van de Regio's

Toelichting als volgt wijzigen:

Tekst als volgt wijzigen:

Functiegroep en rang	2026		2025	
	Vaste ambten	Tijdelijke ambten	Vaste ambten	Tijdelijke ambten
Niet ingedeeld		1		1
AD 16				
AD 15	11		10	
AD 14	22	5	23	5
AD 13	24		24	
AD 12	36	6	30	6
AD 11	36	2	30	2
AD 10	38	5	41	5
AD 9	39	10	38	7
AD 8	27	6	31	8
AD 7	24	4	29	4
AD 6	12	4	13	5
AD 5	***6*** ~~5~~		5	
AD Subtotaal	***275*** *274*	*42*	*274*	*42*
AST 11	3		3	
AST 10			3	
AST 9	29	1	22	1
AST 8	23		20	
AST 7	24	4	25	4
AST 6	28	2	27	2
AST 5	25	8	31	8
AST 4	16	1	17	
AST 3		2		2
AST 2				
AST 1				1
AST Subtotaal	*148*	*18*	*148*	*18*
AST/SC 6	1		1	
AST/SC 5	4		4	
AST/SC 4	3		3	
AST/SC 3	1		1	
AST/SC 2	5		5	
AST/SC 1				
AST/SC Subtotaal	*14*		*14*	
Totaal	***437*** **436**	**61**	**436**	**61**
Totaal-generaal	***498*** ~~497~~		**497**	

Motivering:

Voor één nieuwe gespecialiseerde cyberbeveiligingsfunctie, te financieren gedurende 6 maanden in 2026. Deze post is van cruciaal belang om tegemoet te komen aan de behoeften die niet worden gedekt door CERT-EU, te voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van Verordening (EU, Euratom) 2023/2841 en in te spelen op de evoluerende technologische en dreigingssituatie. Als de verlaging wordt gehandhaafd, zal het Comité van de

Regio's zijn cyberbeveiligingscapaciteiten niet kunnen versterken, wat aanzienlijke risico's met zich meebrengt als gevolg van ernstige cyberbeveiligingsincidenten en de vooruitgang op het gebied van AI, met mogelijke gevolgen voor de IT-systemen van het Comité van de Regio's en van de EU.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Totaal	179 000	179 000	182 000	182 000	182 000	182 000	200 000	200 000	382 000	382 000

Motivering:

Voor de omschakeling naar SUMMA, het nieuwe platform voor financieel beheer van de Commissie, dat in januari 2027 de plaats zal innemen van ABAC, moeten eenmalige instapkosten betaald worden ten belope van 200 000 EUR, een bedrag dat gelijk is voor alle instellingen, ongeacht hun omvang. Deze uitgaven maken deel uit van de inspanningen van de Ombudsman om gevolg te geven aan de aanbeveling van de begrotingsautoriteiten om efficiëntieverbeteringen na te streven door voor operationele aangelegenheden meer gebruik te maken van samenwerkingsovereenkomsten en interinstitutionele platforms.

=-=-=-

AST 5 AST 4 AST 3 AST 2 AST 1	4		4	
AST Subtotaal	*10*		*10*	
AST/SC 6 AST/SC 5 AST/SC 4 AST/SC 3 AST/SC 2 AST/SC 1	1 1		1 1	
AST/SC Subtotaal	*2*		*2*	
Totaal	***82*** ~~71~~		**71**	
Totaal-generaal	***82*** ~~71~~		**71**	

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten gedeeltelijk hersteld. Er worden elf AD-posten toegevoegd (AI en beheer van een testomgeving, gegevensbeschermingscontroles, en beveiliging en gegevensbescherming van grootschalige IT-systemen).

=-=-=-

AFDELING IX — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Post 1 1 2 2 — Bijscholing

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
1 1 2 2	90 780	90 780	18 928	18 928	18 928	18 928	71 572	71 572	90 500	90 500
Reserve										
Totaal	90 780	90 780	18 928	18 928	18 928	18 928	71 572	71 572	90 500	90 500

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten hersteld. De verhoging is nodig voor de betaling van de overeenkomst inzake dienstverleningsniveau met DG HR en de betaling van aanvullende opleiding over het gebruik van AI.

=-=-=-

AFDELING IX — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Post 1 1 2 6 — Betrekkingen tussen de personeelsleden en andere sociale maatregelen

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
1 1 2 6	23 000	23 000	6 971	6 971	6 971	6 971	23 029	23 029	30 000	30 000
Reserve										
Totaal	23 000	23 000	6 971	6 971	6 971	6 971	23 029	23 029	30 000	30 000

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie verlaagde kredieten hersteld, ter betaling van de bedragen in verband met de vergoeding voor het gebruik van het openbaar vervoer.

=-=-=-

AFDELING IX — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Post 2 0 1 5 — Uitgaven in verband met de activiteiten van de instelling

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
2 0 1 5	204 000	204 000	274 000	274 000	274 000	274 000	200 000	200 000	474 000	474 000
Reserve										
Totaal	204 000	204 000	274 000	274 000	274 000	274 000	200 000	200 000	474 000	474 000

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten hersteld. De verhoging weerspiegelt de toegenomen taken van de EDPS en de behoefte aan studies en evenementen, met name op het gebied van AI, alsook aan seminars die worden georganiseerd met de functionarissen voor gegevensbescherming en de nieuwe netwerken van AI-correspondenten. De EDPS zal ook evenementen moeten organiseren in verband met zijn nieuwe mandaat en de nieuwe strategie voor de periode 2025-2029.

=-=-=-

AFDELING IX — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Post 3 0 3 2 — Bijscholing

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
3 0 3 2	41 920	41 920	9 293	9 293	9 293	9 293	40 317	40 317	49 610	49 610
Reserve										
Totaal	41 920	41 920	9 293	9 293	9 293	9 293	40 317	40 317	49 610	49 610

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten hersteld. De verhoging is nodig voor de betaling van de overeenkomst inzake dienstverleningsniveau met DG HR en de betaling van aanvullende opleiding over het gebruik van AI.

=-=-=-

AFDELING IX — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Post 3 0 4 1 — Vertaling en vertolking

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
3 0 4 1	947 000	947 000	751 403	751 403	751 403	751 403	201 597	201 597	953 000	953 000
Reserve										
Totaal	947 000	947 000	751 403	751 403	751 403	751 403	201 597	201 597	953 000	953 000

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten hersteld. Het EDPB moet vertalingen verstrekken in alle Europese talen en het aantal adviezen is sinds 2020 meer dan verdubbeld, een trend die zich naar verwachting in 2026 zal voortzetten.

=-=-=-

AD 9 AD 8 AD 7 AD 6 AD 5	2 ~~7~~ 4 ~~16~~ ~~11~~		2 4 11	
AD Subtotaal	~~28~~ ~~20~~		*20*	
AST 11 AST 10 AST 9 AST 8 AST 7 AST 6 AST 5 AST 4 AST 3 AST 2 AST 1	1		1	
AST Subtotaal	*1*		*1*	
AST/SC 6 AST/SC 5 AST/SC 4 AST/SC 3 AST/SC 2 AST/SC 1	1		1	
AST/SC Subtotaal	*1*		*1*	
Totaal	~~30~~ ~~22~~		**22**	
Totaal-generaal	~~30~~ ~~22~~		**22**	

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte posten hersteld. Er worden acht extra AD-posten opgenomen, onder andere in verband met de toename van het aantal bindende besluiten en geschillen met het Hof van Justitie, om de nieuwe systemen te ontwikkelen die vereist zijn in verband met de procedureverordening en voor de coördinatie van handhaving en onderzoeken.

=-=-=-

Tekst als volgt wijzigen:

Het bedrag van de bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, leden 2 en 3, van het Financieel Reglement wordt geraamd op 4 109 000 EUR.

De volgende tekst toevoegen:

Toevoeging van vier posten voor arbeidscontractanten.

Motivering:

Met dit amendement worden de door de Commissie geschrapte kredieten gedeeltelijk wederopgenomen, om de kosten te dekken van in totaal vier arbeidscontractanten voor het militair plannings- en uitvoeringsvermogen (MPCC), in overeenstemming met de businesscase van de EDEO als enige CIS-dienstverlener voor het MPCC, die is goedgekeurd door het Politiek en Veiligheidscomité (PVC).

=-=-=-

BUDG/3700 = Compromisamendement

AFDELING III — COMMISSIE

Post PP 01 25 01 — Proefproject — Evaluatie van droogtemonitoring en natuurlijk herstel van bodems en grondwater

cijfers en toelichting als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
PP 01 25 01	1 000 000	250 000	p.m.	500 000	p.m.	500 000	1 000 000	500 000	1 000 000	1 000 000
Reserve										
Totaal	1 000 000	250 000	p.m.	500 000	p.m.	500 000	1 000 000	500 000	1 000 000	1 000 000

Toelichting:

Na alinea:

Dit proefproject is gericht op:

Tekst als volgt wijzigen:

- het onderzoeken en vaststellen van procedures voor de monitoring en beheersing van ***en de voorbereiding op*** het effect van droogte op de bodemproductiviteit, maatregelen voor natuurlijk herstel en ***waterweerbaarheid, en*** het beperken van dit ***effect.*** ~~effect;~~
- het uitvoeren van een vergelijking van bestaande praktijken;,het op experimentele wijze toepassen van verschillende methoden in ten minste drie verschillende casestudy's en het opstellen van een gids met optimale werkwijzen die ter beschikking zal worden gesteld van de lidstaten.

Motivering:

De gevolgen van de klimaatverandering zoals droogte worden steeds frequenter en intenser voelbaar in Europa. Tegelijkertijd is het met de huidige demografische en geopolitieke uitdagingen cruciaal om onze voedselsoevereiniteit te versterken en onze natuurlijke hulpbronnen te beschermen. Het proefproject heeft in dit verband tot doel om monitoringprocedures te onderzoeken en vast te leggen, om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van droogte en het bestrijden ervan. De gids met optimale werkwijzen zal voor alle lidstaten nuttig zijn en biedt bruikbare strategieën voor natuurherstel, waterweerbaarheid en het beperken van de gevolgen van droogte.

Compromisamendement tussen R-E//7526

BUDG heeft het door Fractie Renew Europe ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Toelichting:

Vóór alinea:

Een module voor gegevensbeheer en een distributed ..... mogelijkheid tot assimilatie van metingen ter plaatse.

De volgende tekst schrappen:

~~Dit krediet is bedoeld ter dekking van nog openstaande vastleggingen van voorgaande jaren in het kader van het proefproject.~~

Tekst als volgt wijzigen:

Met dit project wordt beoogd een systeem te ontwikkelen dat bestaande Europese gegevensbanken en diensten integreert en het mogelijk maakt schadelijke algenbloei (HAB's - "harmful algal blooms") in aquatische milieus in bijna-realtime te voorspellen en ***te*** monitoren.

Na alinea:

Het niveau van technologische paraatheid (naar verwachting ..... de lidstaten, waarbij het doel is TRL 6 te behalen.

De volgende tekst toevoegen:

Naast wat in HAB-Hub fase 1 is gedaan, zullen in HAB-Hub fase 2 nieuwe functionaliteiten worden toegevoegd en de HAB-Hub uiteindelijk worden uitgebreid met meer gebieden die worden gemonitord, met name gebieden met andere kenmerken. Het doel van het project is om nieuwe concepten te testen en te verifiëren in de proeffase. In het kader van het project moeten met name de volgende taken worden uitgevoerd:

- ***Voorspelling en simulatie van veranderingen. Ontwikkelde implementatie van AI-algoritmes.***
- ***Uitgebreide analyse (met inbegrip van statistische analyse). Het doel is mogelijke risicogebieden te identificeren en gebieden aan te wijzen voor het verzamelen van aanvullende gegevens (metingen).***
- ***Waarschuwingssysteem. Vroegtijdige waarschuwing voor gevaren.***
- ***Een systeem voor vroegtijdige waarschuwing voor gevaren - in gebieden met een verhoogd risico. Dit behelst onder meer speciale monitoring van dergelijke gebieden, implementatie van zowel automatische als manuele oplossingen voor nieuwe gebieden, waaronder "on demand", en gegevensverzameling (bijv. met gebruikmaking van drones, robots, enz.).***
- ***Monitoring en analyse van kleine wateroppervlakken (rivieren, meren).***
- ***Voorbereiding van mechanismen voor het aanleveren van gegevens door alle betrokken partijen, waaronder vrijwilligers (burgerwetenschap).***
- ***Ontwikkeling van een voor alle geïnteresseerde instellingen en burgers toegankelijk archief.***

Motivering:

Het HAB-Hub Project is ontwikkeld voor kritieke waterverontreinigingsproblemen, in concreto de ontwikkeling van adaptieve systemen voor het bijna-realtime opsporen en monitoren. In de tweede fase van het project zullen nieuwe functies, gebieden (zoals kleine wateroppervlakken) en methoden worden toegevoegd om de efficiëntie van HAB-monitoring en voorspellingen en simulaties te verbeteren. Het project krijgt ook de beschikking over speciale, op maat gesneden apparatuur en nieuwe AI-algoritmes. Er zullen ook andere partijen (bijv. vrijwilligers) worden ingeschakeld om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren en de verzamelde gegevens te gebruiken (met de beschikbaarstelling van de noodzakelijke instrumenten).

Compromisamendement tussen BUDG/4003

BUDG heeft het door Begrotingscommissie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Toevoegen: PA 01 26 01

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
PA 01 26 01							1 800 000	900 000	1 800 000	900 000
Reserve										
Totaal							1 800 000	900 000	1 800 000	900 000

Omschrijving:

Voorbereidende actie — Bevordering van lokale acties voor globale doelstellingen: gebruikmaken van lokale inzichten voor de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen op subnationaal niveau in de EU

Toelichting:

De volgende tekst toevoegen:

Nu de uiterste termijn van de Agenda 2030 nadert, is het belangrijker dan ooit om niet alleen toezicht te houden, maar ook de stap te zetten naar transformatieve actie. Deze voorbereidende actie is bedoeld om het beleid, de bestuursmechanismen en de strategieën die worden uitgevoerd om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) op subnationaal niveau in Europa te halen, systematisch in kaart te brengen en te analyseren. In het kader hiervan wordt gebruikgemaakt van een overvloed aan tekstuele gegevens afkomstig van vrijwillige lokale evaluaties, lokale en regionale beleidsdocumenten en andere relevante bronnen, met als doel de concrete acties en het onderliggende beleid en governancekaders die lokale en regionale overheden in Europa gebruiken om de SDG's uit te voeren, te identificeren, te analyseren en te classificeren. In het kader van de voorbereidende actie worden deze acties en de bijbehorende beleidsbenaderingen in kaart gebracht en wordt er lering uit getrokken, met als doel beleidsmakers op Europees, nationaal en subnationaal niveau een uitgebreide analyse te bieden van de verschillende kenmerken, onderlinge verbanden en beperkingen in verband met de uitvoering van en het beleidsontwerp voor de SDG's op subnationaal niveau.

De kern van deze nieuwe voorbereidende actie bestaat erin een onlineplatform te ontwikkelen om de verschillende manieren waarop de SDG's in Europa worden uitgevoerd, onder de aandacht te brengen, te analyseren en te verspreiden. Dit platform biedt:

- ***een beheerd register van bruikbare praktijken en beleidsmaatregelen, ingedeeld volgens doelstelling, regio en thematische cluster;***
- ***analytische instrumenten die bedoeld zijn om de onderlinge verbanden tussen acties en beleid te onderzoeken, waarbij wordt bekendgemaakt hoe de verwachte impact van individuele acties verder kan worden versterkt door middel van een geïntegreerde benadering van het ontwerp en de toepassing van beleid;***
- ***ad-hocbeleidsnota's en op feiten gebaseerde analytische inzichten om de werkzaamheden van Europese en subnationale beleidsmakers te ondersteunen.***

Lokale en regionale overheden uit de EU-lidstaten zullen meedoen aan de voorbereidende actie en in dialoog gaan met belanghebbenden op verschillende SDG-bestuursniveaus, met als doel te waarborgen dat de resultaten van het project schaalbaar en overdraagbaar zijn.

De voorgestelde stappen voor de uitvoering van de voorbereidende actie zijn:

1. aangemelde SDG-acties en aanverwante beleidsmaatregelen en bestuursregelingen van vrijwillige lokale evaluaties, regionale strategieën en beleidsdocumenten verzamelen en analyseren;

2. een kader voor de indeling en classificatie van acties en beleid per SDG, streefdoel en regio ontwikkelen;

3. acties en bestuursmechanismen analyseren om tendensen, innovatieve praktijken en onderlinge verbanden tussen regio's en de SDG's in kaart te brengen;

4. een kloofanalyse uitvoeren om te bepalen op welke gebieden er extra inspanningen en beleidsondersteunende instrumenten nodig zijn;

5. de huidige onlineplatforms voor gegevensverspreiding, -analyse en -visualisatie uitbreiden om te komen tot een omvattend register van SDG-acties en -beleid op subnationaal niveau met geavanceerde analyse- en visualisatie-instrumenten;

6. de conclusies valideren door academische deskundigen en lokale en regionale overheden te raadplegen;

7. een op feiten gebaseerde beleidsnota opstellen en verspreiden voor belanghebbenden op lokaal, regionaal, nationaal en Europees (het Europees Parlement, de Europese Commissie en het Comité van de Regio's) niveau;

8. een routekaart voorstellen om de resultaten van de voorbereidende actie op te schalen en op te nemen in robuuste en samenhangende EU-brede kaders voor duurzaamheidsbeleid, met inbegrip van aanbevelingen voor toekomstige wetgevings- en financieringsinitiatieven om lokale uitvoeringsinspanningen te ondersteunen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

REGI/5800

Deze voorbereidende actie dient om meer inzicht te verschaffen in de manieren waarop lokale overheden de SDG's uitvoeren, en daartoe worden concrete acties, beleid en bestuursstrategieën geanalyseerd. De actie vormt een aanvulling op 2030CATALYSTS. Er wordt een overstap van toezicht naar uitvoering gemaakt, waarbij een register van praktijken ter ondersteuning van beleidsontwerp wordt ingevoerd. De actie legt de basis voor toekomstige wetgevings- en financieringsinitiatieven waardoor de SDG's op lokaal niveau doeltreffend kunnen worden uitgevoerd.

Compromisamendement tussen REGI/5800

BUDG heeft het door Commissie regionale ontwikkeling ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Toelichting:

De volgende tekst toevoegen:

In een snel veranderende wereld heeft de EU behoefte aan nieuwe, alomvattende en systemische benaderingen voor het beoordelen van economische en sociale ongelijkheid in alle lidstaten. Er bestaan weliswaar al gegevensbronnen betreffende vermogensspreiding, cohesie en sociaal kapitaal, maar deze zijn over het algemeen gefragmenteerd, vaak achterhaald en onvoldoende voor een goed begrip van ongelijkheid en voor het evalueren van de gevolgen van bepaalde beleidsmaatregelen en van de doeltreffendheid van de maatregelen om iets aan die ongelijkheid te doen.

De voorbereidende actie "Nieuwe methodologieën voor het beoordelen van ongelijkheid" is bedoeld om deze leemte te dichten door de bestaande data sets en scoreboards aan te vullen met nieuwe "out of the box"-onderzoeksmethoden en gegevens voor het beoordelen van ongelijkheid. Deze omvatten "big data"-benaderingen, en behelzen het gebruik van alternatieve gegevensbronnen (bijv. tekstgegevens en administratieve gegevens) en technieken zoals geavanceerde modellen met heterogene agenten, natuurlijke-taalverwerking (NLP), niet-lineaire econometrische technieken (bijv. Bayesian Neural Networks) of transformatiemodellen voor het verkrijgen van robuuste, consistente en "real-time" inzichten in de verschillende dimensies van ongelijkheid. Deze empirische benadering, waarbij de modernste analytische kaders worden gebruikt, zal de EU en haar lidstaten in staat stellen meer gerichte en doeltreffende beleidsmaatregelen te nemen en in te spelen op de behoefte aan nieuwe maatregelen, resulterend in een holistische aanpak van economische en sociale ongelijkheid.

De voorbereidende actie zal ook een sleutelrol vervullen bij het vergroten van de sociale cohesie. Middels het testen van benaderingen die zowel zichtbare als verborgen dimensies van ongelijkheid kunnen blootleggen, zal de voorbereidende actie helpen bij het beter identificeren van de groepen die het grootste risico lopen om achter te worden gelaten, en aldus proactief ingrijpen mogelijk maken, teneinde ervoor te zorgen dat iedereen de vruchten kan plukken van het optreden van de EU.

Daarnaast zal de voorbereidende actie een statistische basis creëren voor het meten van sociaal kapitaal, in concreto door verschillende gegevens te combineren met nieuwe analytische technieken, wat ertoe zal leiden dat de sociale cohesie in heel Europa beter kan worden beoordeeld. Daarmee zal tot een eerlijker verdeling van kansen en resultaten worden bijgedragen, grotere eenheid worden bevorderd, en het potentieel van sociale fragmentatie worden verkleind.

Tot slot zal de voorbereidende actie grensoverschrijdende samenwerking en een nieuw "out of the box"-gebruik van gegevens met gebruikmaking van technieken voor machinaal leren en kunstmatige intelligentie vergemakkelijken, als platform voor de lidstaten, onderzoeksinstituten en het maatschappelijk middenveld voor het uitwisselen van geavanceerde kennis, goede praktijken en nieuwe, succesvolle beleidsmodellen. Deze collaboratieve inspanning zal helpen bij het op elkaar afstemmen van nationale en EU-maatregelen, en waarborgen dat ongelijkheid alomvattend wordt aangepakt, met tussen regio's en sectoren gecoördineerde acties.

Op de lange termijn is het voor de houdbaarheid van het sociaal model van de EU van essentieel belang om over de juiste instrumenten te beschikken om ongelijkheid aan te pakken. Door ongelijkheid veroorzaakte sociale instabiliteit kan het vertrouwen van de bevolking ondermijnen, tot polarisatie leiden, en democratische waarden aantasten. De voorbereidende actie zal ook deze risico's helpen beperken, door gebruik te maken van nieuwe gegevens en technieken voor de identificatie van nieuwe vormen van ongelijkheid op plaatselijk niveau die het gevolg zijn van bijv. verschillende vormen van blootstelling aan milieugevaren en klimaatverandering, ontvolking en de impact van digitalisering. Dit zal beleidsmakers helpen tijdig doeltreffende oplossingen te implementeren, en daarmee voor een meer inclusieve en veerkrachtige Europese Unie voor de toekomst zorgen.

De voorbereidende actie "Nieuwe methodologieën voor het beoordelen van ongelijkheid" is essentieel voor het bevorderen van sociale en economische cohesie overal in de EU. De voorbereidende actie zal voor de kennisbasis zorgen die nodig is voor geïnformeerde beleidsvorming, tot grotere samenwerking tussen de

lidstaten leiden, en ervoor zorgen dat de EU een pionier en wereldleider blijft wat betreft het aanpakken van ongelijkheid. Door ongelijkheid een centraal aandachtspunt van het beleid van de EU te maken, zal de voorbereidende actie bijdragen tot het tot stand brengen van een meer inclusieve, rechtvaardige en houdbare toekomst voor alle Europeanen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Er is behoefte aan een innovatief analytisch kader voor het beoordelen van nieuwe vormen van ongelijkheid die een bedreiging voor de kernwaarden van de EU vormen en de sociale cohesie, de economische stabiliteit en het vertrouwen in de politiek dreigen te ondermijnen. De voorbereidende actie "Nieuwe methodologieën voor het beoordelen van ongelijkheid" zal bestaande data sets en scoreboards aanvullen met nieuwe "out of the box"-methoden en "big data", met gebruikmaking van alternatieve bronnen en technieken zoals natuurlijke-taalverwerking, non-lineaire econometrie en transformatiemodellen, teneinde robuuste, consistente en "real time" inzichten te verkrijgen in de verschillende dimensies van ongelijkheid.

Compromisamendement tussen BUDG/4000

BUDG heeft het door Begrotingscommissie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

en/of havenstaten ten aanzien van vlaggenstaten. Het resultaat zal een juridische nota en aanbevelingen omvatten.

ACHTERGROND EN MOTIVERING:

Zeevervoer en scheepvaartverkeer zijn van cruciaal belang voor de EU, zowel als onafhankelijke vervoerswijze als voor de handel: meer dan 80 % van de in- en uitvoer van goederen door de EU wordt over zee vervoerd. Zeevervoer speelt een steeds grotere strategische rol op het gebied van ecologische duurzaamheid, militaire mobiliteit en de veiligheid en veerkracht van toeleveringsketens.

Gezien het internationale karakter van zeevervoer wordt het in de eerste plaats beheerst door het internationaal recht. De huidige geopolitieke context in verschillende regio's van de wereld heeft echter potentiële bestuurlijke lacunes aan het licht gebracht, met name wat betreft het evenwicht tussen de wettelijke rechten en verplichtingen van vlaggen-, haven- en kuststaten in het kader van het Unclos. Deze lacunes doen de vraag rijzen of de bestaande handhavingsmechanismen wel doeltreffend zijn bij het aanpakken van aanzienlijke risico's zoals illegale maritieme of handelsactiviteiten (bv. omzeiling van sancties), misbruik van het beginsel van onschuldige doorvaart en bredere geopolitieke spanningen.

Een belangrijke opkomende dreiging is de toenemende aanwezigheid van de zogenaamde "duistere vloot" of "schaduwvloot", die de maritieme veiligheidsrisico's vergroot. Verder toont sabotage tegen kritieke infrastructuur aan dat er sterkere governancekaders en meer handhavingscapaciteit nodig zijn. Dit initiatief heeft tot doel wettelijke maatregelen te beoordelen en aan te bevelen om de veiligheid en beveiliging van schepen te versterken en de strategische belangen van de EU te beschermen door de monitoring, bewaking, naleving, handhaving en informatie-uitwisseling op nationaal, EU- en internationaal niveau te verbeteren.

Dit proefproject ondersteunt het mandaat van DG MOVE om de veiligheid, beveiliging en duurzaamheid van schepen en het situationeel bewustzijn op zee te verbeteren. Het is erop gericht juridische en operationele lacunes in kaart te brengen die van invloed zijn op het vermogen van de EU om maritieme bedreigingen te monitoren en te beoordelen, erop te reageren en de regels te handhaven, met name in de internationale wateren rond de Unie. Hierbij wordt voortgebouwd op bestaande instrumenten zoals Richtlijn 2002/59/EG inzake monitoring- en informatiesystemen voor de zeescheepvaart (de VTMIS-richtlijn), maar zal ook worden onderzocht hoe bredere mechanismen op het gebied van regelgeving, informatie-uitwisseling en samenwerking kunnen worden aangepast of uitgebreid om doeltreffender maritiem toezicht, handhaving en gecoördineerde EU-respons op veranderende geopolitieke en veiligheidsuitdagingen mogelijk te maken.

REIKWIJDTE VAN HET PROJECT:

1. Bestuurlijke lacunes in kaart brengen:

De belangrijkste juridische, institutionele en operationele lacunes in het bestuur van de wateren rond de EU in kaart brengen, met bijzondere aandacht voor het Unclos, naast bestaande EU-wetgeving en -instrumenten en desbetreffende internationale verdragen.

- De relevante bepalingen van het Unclos en andere toepasselijke kaders analyseren om de wettelijke rechten en verplichtingen van de EU en haar lidstaten als kust- en/of havenstaten binnen verschillende maritieme zones te bepalen, met name met betrekking tot vlaggenstaten die niet aan de voorschriften voldoen of te kwader trouw zijn.

- Onderzoeken welke wettelijke mogelijkheden en beperkingen de EU en haar lidstaten hebben om handhavingsmaatregelen te nemen, onder meer tegen niet-conforme actoren die buiten de jurisdictie van de EU actief zijn.

2. Een juridisch actieplan van de EU ontwikkelen:

- De bovengenoemde bestuurlijke lacunes beoordelen en juridische opties en aanbevelingen voorstellen om deze aan te pakken, waarbij wordt gezorgd voor samenhang met het Unclos en andere relevante internationale en EU-rechtskaders, en rekening wordt gehouden met beste praktijken van de lidstaten en internationale organen.

- Mechanismen vaststellen om het rechtskader te versterken ter ondersteuning van de coördinatie en de handhaving van de regels op EU-niveau in internationale wateren, met inbegrip van versterkte maritieme bewaking, informatie-uitwisseling, transparantiemaatregelen en mechanismen voor een gecoördineerde EU-respons.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

De wateren rond de EU zijn cruciaal voor haar zeevervoer, energiezekerheid, milieuduurzaamheid en strategische belangen. De huidige geopolitieke situatie stelt het gebruikelijke bestuur echter op de proef, waardoor er onevenwichtigheden en risico's ontstaan die van invloed zijn op de maritieme en economische veiligheid van de Unie.

Dit proefproject heeft tot doel juridische lacunes in kaart te brengen en oplossingen voor te stellen om de maritieme belangen van de Unie te beschermen. Hierbij zullen de mogelijkheden worden onderzocht om strategische belangen te beschermen, de veiligheid, duurzaamheid en beveiliging van schepen te waarborgen en het internationale maritieme bestuur te versterken.

Compromisamendement tussen TRAN/5564

BUDG heeft het door Commissie vervoer en toerisme ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

De EU-hub voor de productie van SAF's moet een begeleidende maatregel vormen die de uitvoering van het ambitieuze mandaat van ReFuelEU Luchtvaart technisch kan ondersteunen zonder gebruik te maken van externe factoren en spelers van buiten de EU. De hub zal zorgen voor innovatie en concurrentievermogen voor kmo's, technologieontwikkelaars en brandstofproducenten.

Achtergrond en motivering:

Duurzame luchtvaartbrandstoffen zijn belangrijk om de koolstofvoetafdruk van de luchtvaartsector te verkleinen. Het complexe ontwikkelingsproces en technische belemmeringen beperken echter de grootschalige invoering ervan. Momenteel moeten brandstofproducenten zich een weg banen door uiteenlopende en versnipperde procedures en duurzaamheids- en veiligheidsvereisten. Dat leidt tot inefficiëntie en vertragingen bij het op de markt brengen van Europese duurzame luchtvaartbrandstoffen.

Momenteel lopen de belangrijkste onderzoeks- en normalisatieprogramma's om nieuwe duurzame luchtvaartbrandstoffen in de handel te brengen in de Verenigde Staten. Dit brengt aanzienlijke uitdagingen met zich mee voor Europese belanghebbenden, met name kmo's, vanwege de complexiteit, de kosten en de geografische belemmeringen om aan die programma's deel te nemen. Europese kmo's ondervinden bijzondere moeilijkheden om zonder plaatselijke steun aan de complexe technische en regelgevingsvereisten te voldoen.

Doelstellingen van het project:

1. Het operationele kader, de governancestructuur en de beweegruimte voor een financieel zelfvoorzienende EU-hub voor SAF-productie vaststellen. Beste praktijken uit bestaande processen en internationale normen in kaart brengen en analyseren. Bestaande onderzoeksprogramma's en technische middelen van de EU in kaart brengen om de ontwikkeling van de hub te ondersteunen. De specifieke behoeften en uitdagingen beoordelen waarmee Europese kmo's worden geconfronteerd bij processen om nieuwe soorten brandstoffen op de markt te brengen.

2. Een proefkader opzetten om het zelfvoorzienende hub-model te valideren door middel van concrete casestudy's met SAF-producenten. Samenwerken met belanghebbenden uit de sector, waaronder brandstofproducenten, onderzoeks- en certificeringsinstanties en regelgevende agentschappen, om financiële, technische en operationele vereisten te valideren. Bijzondere nadruk leggen op het aanbieden van toegankelijke SAF-trajecten en technische richtsnoeren voor kmo's.

3. Technische richtsnoeren en toolkits voor producenten van duurzame luchtvaartbrandstoffen uitwerken om de naleving van veiligheids- en duurzaamheidsnormen en regels voor het op de markt brengen van nieuwe soorten brandstoffen te stroomlijnen. Een uitgebreide kennisbasis ontwikkelen over kwalificatietrajecten voor duurzame luchtvaartbrandstoffen, technische specificaties en regelgevingskaders. Voorzien in specifieke middelen en op maat gesneden begeleiding om kmo's te helpen aan de vereisten te voldoen.

4. Verwachte resultaten:

- *Een operationeel kader en een governancemodel voor een financieel zelfvoorzienende EU-hub voor de productie van SAF's.*
- *Een verslag over de belemmeringen en voorgestelde oplossingen in verband met het op de markt brengen van nieuwe soorten duurzame luchtvaartbrandstoffen, met bijzondere aandacht voor specifieke uitdagingen voor kmo's.*
- *Een uitgebreide toolkit en richtsnoeren voor producenten van duurzame luchtvaartbrandstoffen, met inbegrip van steun op maat voor kmo's.*

5. Daarnaast zal een succesvolle voltooiing van het project leiden tot:

- *Grotere brandstofdiversiteit: met de kwalificatie van aanvullende trajecten voor de productie van duurzame luchtvaartbrandstoffen zou de Europese SAF-industrie beschikken over een breder scala aan grondstoffen en technologieën, zodat zij bestand is tegen verstoringen.*
- *Hogere brandstofproductierendementen: aanvullende onderzoeksactiviteiten zouden brandstofproducenten helpen hun productieopbrengsten te optimaliseren voor een gericht gebruik van*

SAF's in de luchtvaart. Dit zal exploitanten op lange termijn het voordeel bieden van lagere brandstofkosten.

– *Versterkte capaciteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling: versterkte Europese infrastructuur voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van brandstoffen zou leiden tot meer innovatie, waardoor Europa mogelijk wereldleider wordt inzake onderzoek en technologie op het vlak van SAF's.*

Nieuwe trajecten voor in de EU gemaakte duurzame luchtvaartbrandstoffen: internationaal erkende nieuwe SAF-technologieën die in de Unie zijn ontworpen en geproduceerd, zullen leiden tot Europese autonomie door middel van een dynamisch ecosysteem van ontwikkelaars en producenten van SAF-technologie. Dit omvat het succesvol op schaal uittesten van ten minste één nieuw traject voor in de EU gemaakte duurzame luchtvaartbrandstoffen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

TRAN/5563

De EU heeft de kans haar capaciteit te versterken om nieuwe soorten veilige en duurzame luchtvaartbrandstoffen op de markt te brengen en zo belemmeringen in verband met complexiteit en kosten weg te nemen voor Europese producenten, en dan met name kmo's. Een EU-hub zou een eengemaakte, onafhankelijke capaciteit tot stand brengen, technische belemmeringen verminderen, kmo's ondersteunen en het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstoffen versnellen. Deze voorbereidende actie zal het concept onderbouwen en een model vaststellen voor een zelfstandige en financieel levensvatbare EU-hub voor de productie van SAF's, om ervoor te zorgen dat Europa een leider blijft op het gebied van duurzame luchtvaart.

Compromisamendement tussen TRAN/5563

BUDG heeft het door Commissie vervoer en toerisme ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

van het spoorvervoer belemmeren. Deze belemmeringen maken het grensoverschrijdende treinverkeer voor zowel goederen- als passagiersdiensten complexer dan voor andere vervoerswijzen.

Een belangrijke uitdaging blijft de eis dat machinisten de talen van de landen waar zij actief zijn, ten minste op B1-niveau moeten beheersen. Dit bemoeilijkt naadloze grensoverschrijdende activiteiten en leidt vaak tot extra stops aan de grenzen om van treinbestuurder te veranderen.

Daarom heeft dit proefproject tot doel de ontwikkeling en het uittesten van pan-Europese taalinstrumenten — met name op AI gebaseerde technologieën — te ondersteunen om taalbarrières weg te nemen. Het doel van dit instrument is de operationele communicatie tussen machinisten en seingevers te vergemakkelijken en zo de efficiëntie van grensoverschrijdende spoorwegactiviteiten te vergroten.

Daarnaast zullen in het kader van dit proefproject eisen worden voorgesteld voor digitale oplossingen ter ondersteuning van de communicatie tussen bestuurder en seingever. Dit project kan ook digitale oplossingen voor communicatie tussen exploitanten (infrastructuurbeheerders onderling, infrastructuurbeheerders en spoorwegondernemingen en spoorwegondernemingen onderling) ondersteunen overeenkomstig de technische specificaties voor de interoperabiliteit van telematicatoepassingen (voor zowel goederen- als personenvervoer), die uiteindelijk zullen worden vervangen door de technische specificaties voor de interoperabiliteit van telematica.

Het voorgestelde toepassingsgebied is de hele EU, met bijzondere aandacht voor grensoverschrijdende spoorwegverbindingen tussen landen met verschillende taalvereisten. Dit project zal de ontwikkeling en uitvoering van grensoverschrijdende TEN-V-spoorweginfrastructuurprojecten ondersteunen, zoals het vlaggenschipproject van de Brenner-basistunnel, die volgens de planning in 2032 zal opengaan en Oostenrijk en Italië met elkaar verbindt.

Het project zal beginnen met een uitgebreide beoordeling van de behoeften, eisen en uitdagingen waarmee alle belanghebbenden op het gebied van passagiers- en goederenvervoer per spoor worden geconfronteerd. Op basis daarvan zal een gedetailleerde lijst knelpunten worden opgesteld, die vervolgens zal worden onderzocht om doeltreffende oplossingen te vinden en te ontwikkelen om de taalbarrière te overwinnen en te voorzien in een systeem voor de vertaling van operationele communicatie dat compatibel is met de technische specificaties inzake interoperabiliteit. Dit gemeenschappelijke kader zal worden gebruikt om nieuwe digitale communicatieoplossingen te testen bij echte grensoverschrijdende spoorwegactiviteiten, mogelijk op de route tussen München en Verona via de Brennerpas. Om de spoorwegactiviteiten in heel Europa te helpen verbeteren, zullen de methode en de testresultaten duidelijk worden gedocumenteerd. Van cruciaal belang is dat in het proefproject rekening wordt gehouden met de resultaten van het taalprogramma van Rail Net Europe en andere activiteiten in verband met digitale communicatie bij spoorwegactiviteiten.

Het overkoepelende doel van dit proefproject is bij te dragen tot een echte gemeenschappelijke Europese spoorwegruimte zonder grenzen. Dit proefproject moet als model dienen om de interoperabiliteit van het spoorvervoer te verbeteren door een van de hardnekkigste uitdagingen aan te pakken: de taalbarrière bij grensoverschrijdende activiteiten. Doel is een bredere implementatie van digitale operationele communicatie in de hele EU mogelijk te maken en een sterker geïntegreerd spoorwegnet te bevorderen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

De eisen om de nationale taal te spreken en te beschikken over operationele communicatie die compatibel is met de technische specificaties inzake interoperabiliteit, vormen belangrijke obstakels voor naadloos

grensoverschrijdend treinverkeer, waardoor treinen vaak aan de grens moeten stoppen om van bestuurder te veranderen. Het wegnemen van deze belemmeringen is van cruciaal belang om het spoorvervoer efficiënter te laten verlopen, de exploitatie van spoorwegen te verbeteren en het aandeel van het goederenvervoer per spoor binnen de EU te vergroten.

=-=-=-

Gezien het feit dat cyberaanvallen, onder meer op kritieke onderzeese infrastructuur, tot in de onzekere toekomst zullen blijven plaatsvinden, is het belangrijk om een meer gecoördineerde reactie te verkennen. In deze eerste fase zou het proefproject financiering verstrekken voor het testen van concepten zoals coördinatiemodellen, detectiemethoden of responsmechanismen door middel van een reeks voorbereidende en verkennende activiteiten die gericht zijn op het opzetten van een gestructureerd communicatie- en responsplatform voor regionale kabelhubs – één per zeebekken.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Het proefproject heeft tot doel de vorming van kabelhubs per zeebekken te verkennen, met het oog op een betere bewaking en opsporing van bedreigingen voor onderzeese kabels middels het geïntegreerd surveillancemechanisme, zoals beschreven in het actieplan inzake kabelbeveiliging. In het kader van dit proefproject zouden verschillende concepten getest worden voor het samenvoegen van gegevens uit verschillende bronnen en apparatuur, het verkrijgen van verbeterde opsporingscapaciteiten (zoals AI-gestuurde software, ruimtegegevens of de inzet van onderzeese drones) en herstelcapaciteiten.

Compromisamendement tussen ITRE/5111

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

nettonulindustrievalleien in steenkoolregio's in transitie en de milieuaspecten van vergunningen. ~~het proefproject.~~

Als tweede fase van dit project zullen de kredieten die in het kader van de begroting voor 2026 zijn toegewezen, worden gebruikt om projecten die zijn geselecteerd in het kader van de eerste fase, die ~~Met dit proefproject zal financiële steun worden verleend aan overheidsinstanties, met name lokale overheden die op AI gebaseerde systemen, of bij wijze van uitzondering op andere digitale technologieën gebaseerde systemen, invoeren om de nieuwe vereisten toe te passen voor gestroomlijnde vergunningen in het kader van de verordening voor een nettonulindustrie. De steun zal bestaan uit zowel rechtstreekse financiële steun als steun voor wederzijds leren tussen de betrokken autoriteiten op het gebied van werkzaamheden op de achtergrond die nodig zijn bij het proces van vergunningverlening. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan nettonulindustrievalleien in steenkoolregio's in transitie en de milieuaspecten van vergunningen. Waar mogelijk, en alleen als secundaire doelstelling die ondergeschikt~~ is ***gestart in het kader van de begroting voor 2025, van aanvullende financiering te voorzien. Deze aanvulling zal, waar nodig en passend, in de eerste plaats worden gebruikt om regionale en nationale autoriteiten verder bij het project te betrekken om ervoor te zorgen dat alle autoriteiten die betrokken zijn bij*** ~~aan de hoofddoelstelling van het verlenen van financiële steun aan overheidsinstanties, kan de Commissie nagaan hoe zij lokale overheden het best kan helpen bij de invoering van digitale instrumenten om~~ de vergunningverlening ***binnen de valleien hun digitale infrastructuur op elkaar afstemmen en de interoperabiliteit vergroten. Een secundair gebruik van de aanvullende financiering kan zijn om een groter budget beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling en verwerving van op AI gebaseerde systemen wanneer het oorspronkelijke budget te laag lijkt te zijn geweest. Een klein deel van de aanvulling kan worden gebruikt om de interactie en de uitwisseling van goede praktijken tussen deelnemende projecten te vergemakkelijken en de resultaten bij andere landen te promoten.*** ~~te stroomlijnen.~~

Motivering:

Verlenging van het reeds bestaande proefproject vanaf vorig jaar. De verlenging maakt het mogelijk om bepaalde aspecten te financieren die niet in het oorspronkelijke voorstel waren voorzien. Daarmee zal het proefproject al een aantal van de geleerde lessen toepassen.

Compromisamendement tussen ITRE/5107

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

ingevoerd op basis van empirisch onderbouwde besluitvorming.Met de prijs wordt de aandacht gevestigd op uitmuntende werkwijzen bij het aanpakken van de ecologische, economische en sociale dimensie van duurzaamheid, waarbij met name de nadruk wordt gelegd op doeltreffende reacties op overtoerisme, seizoensgebondenheid, klimaatverandering en veranderende toeristische tendensen.

Het project omvat het opstellen van duidelijke, op feiten gerichte evaluatiecriteria, het voeren van een uitgebreide communicatiecampagne en het instellen van een jury van deskundigen voor de beoordeling van genomineerde bestemmingen.Dit project sluit aan bij de jaarlijks uitgereikte prijzen voor de Europese hoofdstad van slim toerisme en de groene pionier (ECOSTA), maar omvat een nieuw element om het belang van bestuur te benadrukken.Uit de deelnemers aan het ECOSTA-initiatief zal één Europese winnaar worden geselecteerd, en het Europees Parlement zal een speciale prijs toekennen aan een bestemming omdat ze behalve op het vlak van toerismebeheer ook uitstekend presteert inzake de uitrol van governancemodellen (strategische planning, meting en monitoring van duurzaamheid, indicatoren en normen, empirisch onderbouwde governance, betrokkenheid van lokale gemeenschappen, innovatieve procedures, organisatorisch en institutioneel kader).Deze prijs zou voor bestemmingen een stimulans zijn om hun governancepraktijken te verbeteren en zou de aandacht vestigen op reisdoelen die op dit vlak uitzonderlijk presteren.De prijs zal worden toegekend aan duurzame bestemmingen op lokaal of regionaal niveau, om een evenwichtige regionale ontwikkeling aan te moedigen en te bevorderen.De winnaars worden gehuldigd tijdens een door het Europees Parlement georganiseerde prijsuitreiking om de actieve rol van het Parlement op het gebied van duurzaam toerisme te benadrukken.De Commissie wordt aangemoedigd om de voortzetting van het project na de initiële financiering te waarborgen en het uit te voeren om de verwezenlijking van het transitietraject voor toerisme te bevorderen en beleid daartoe in de hand te werken.

De toekenning van de speciale prijs zal gelijktijdig plaatsvinden met de ECOSTA-prijzen en volgens hetzelfde tijdschema worden bekendgemaakt.Het proefproject zal vanaf 2026 twee jaar lopen en moet winnaars opleveren in 2028 en 2029.Dankzij deze coördinatie zijn gezamenlijke procedures mogelijk en kan de prijs beter bekend worden gemaakt.

Subsidiabiliteitscriteria:

1.Empirisch onderbouwd beheer van de bestemming:

– *Gebruik van gegevens:*

De bestemming moet aantonen hoe zij verzamelde en geanalyseerde gegevens gebruikt voor besluitvorming.Dit kan het ontwikkelen van strategieën omvatten om de CO2-uitstoot te verminderen, het afvalbeheer te verbeteren, de lokale economie te ondersteunen, cultureel erfgoed in stand te houden, enz.

– *Op samenwerking berustend governancemodel:*

De bestemming moet aantonen hoe bij het proces van gegevensverzameling, gegevensgebruik en besluitvorming verschillende belanghebbenden worden betrokken, zoals lokale gemeenschappen, toeristische organisaties, onderzoeksinstellingen en andere relevante actoren.

2.Milieucriteria:

– *Vermindering van de CO2-uitstoot:*

De bestemming moet blijk geven van concrete maatregelen om de uitstoot van kooldioxide te verminderen, met inbegrip van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de toepassing van energie-efficiënte technologieën.

– *Behoud van natuurlijke hulpbronnen:*

De bestemming moet beschikken over programma's voor de instandhouding van water, bodem en biodiversiteit, met inbegrip van de bescherming van natuurlijke habitats en ecosystemen.

– *Afvalbeheer:*

De bestemming moet beschikken over systemen voor recycling en afvalvermindering, met inbegrip van programma's voor het verminderen van plastic en andere maatregelen die bijdragen tot het verkleinen van de ecologische voetafdruk van toerisme.

3.Economische criteria:

– ***Steun voor de lokale economie:***

De bestemming moet aantonen hoe zij lokale ondernemers en de economie ondersteunt en met name lokale producten en diensten gebruikt.

– ***Duurzame ontwikkeling:***

De bestemming moet beschikken over strategieën voor duurzame ontwikkeling die langetermijnplannen voor economische groei omvatten zonder het milieu en de samenleving te schaden.

4.Sociale criteria:

– ***Cultuur en tradities:***

De bestemming moet de lokale cultuur en tradities in stand houden en bevorderen en met name culturele evenementen steunen en het cultureel erfgoed behouden.

– ***Steun voor de lokale bevolking:***

De bestemming moet aantonen dat het toerisme geen negatieve gevolgen heeft voor het leven van de plaatselijke bewoners en dat de regio tevreden is over de ontwikkeling van het toerisme.

De begroting om deze prijs gestalte te geven omvat het volgende:

– ***het ontwerpen van het keurmerk van de speciale prijs;***

– ***het bepalen van de precieze selectie- en toekenningscriteria;***

– ***het inhuren van onafhankelijke deskundigen om de inzendingen te beoordelen en de Europese jury een shortlist voor te leggen;***

– ***het ontwerpen en maken van de trofee voor de winnaars van 2028 en 2029;***

– ***het ondersteunen van de winnaars in het kader van de prijs (de winnaars krijgen 12 maanden lang pr- en communicatieondersteuning aangeboden door een gespecialiseerd internationaal pr-bureau om de zichtbaarheid van hun bestemming en van de prijs te vergroten);***

– ***alle voor vergoeding in aanmerking komende kosten voor de winnaars in verband met reizen, deelname aan handelsbeurzen, internationale evenementen, workshops, de prijsuitreiking en persreizen in het kader van de prijs.***

Noot:de begroting van dit proefproject dient niet voor de organisatie van de prijsuitreiking die door het Europees Parlement wordt georganiseerd.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Dit project ondersteunt het groene en het cohesiebeleid van de EU door duurzaam bestemmingsbeheer te bevorderen. Het moedigt empirisch onderbouwde, op samenwerking gebaseerde en veerkrachtige toeristische praktijken aan die zijn afgestemd op het transitietraject voor toerisme. Het bevordert een evenwichtige territoriale ontwikkeling door alle lidstaten ertoe aan te moedigen de gevolgen van toerisme actief te beheren. Tegelijk toont het de inzet van het Europees Parlement voor duurzame toeristische praktijken, als aanvulling op bestaande initiatieven, met een bijzondere nadruk op systemische effecten en empirisch onderbouwde innovatie.

Compromisamendement tussen TRAN/5566

BUDG heeft het door Commissie vervoer en toerisme ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Dit proefproject is uitermate geschikt om deze kloof te dichten doordat het voorziet in gerichte bewustmakingsacties en adviezen op het gebied van beleggingsgeletterdheid. Anders dan bestaande programma's richt het zich op het vergroten van het begrip van burgers van de kansen, de gevaren en de voordelen van beleggen, en op het bevorderen van actieve participatie in kapitaalmarkten. Het besteedt in het bijzonder aandacht aan onderwerpen zoals de kosten en prestaties van financiële producten, advisering, en de rol van tussenpersonen.

Het proefproject zal ook tests verrichten van innovatieve manieren om de risico's en de voordelen van beleggingen (met inbegrip van financiële risico's, oplichtingspraktijken en fraude, enz.) uit te leggen en consumenten aldus aan te sporen verantwoord te beleggen en aan kapitaalmarkten deel te nemen, rekening houdend met de complexiteit en toenemende digitalisering van financiële markten en producten (bijv. cryptovaluta, niet-verwisselbare tokens, e.d.).

Het proefproject zal aandacht besteden aan specifieke nationale omstandigheden en daarmee niet inzetten op transnationale samenwerking, waarmee het verdergaat dan het toepassingsgebied van andere programma's van de Commissie, zoals ESF+ en Erasmus+ (met inbegrip van het EaSI, het onderdeel voor sociale innovatie daarvan).

Naast het rechtstreeks ondersteunen van de verbetering van de financiële geletterdheid op het gebied van beleggen, zou het proefproject ook kunnen testen hoe de impact kan worden vergroot van organisaties die zich inzetten voor de bescherming van retailbeleggers, waaronder consumentenorganisaties, beleggers of aandeelhoudersverenigingen, of financiële autoriteiten.

De innovatieve benadering komt tot uitdrukking in de volgende initiatieven:

1. Vergroting van de kennis van beleggingen en advisering:

- *Het ontwikkelen van op maat gesneden educatieve programma's, initiatieven en websites gericht op kennis van beleggingen, met inbegrip van eenvoudige financiële producten, de rol van tussenpersonen, en inzicht in de risico's en de voordelen van beleggingen.*
- *Het beklemtonen van digitale financiële producten zoals cryptovaluta en niet-verwisselbare tokens met het oog op aanpassing aan het steeds digitalere landschap van de financiële markten.*

2. Ambassadeurs op het gebied van beleggingsgeletterdheid:

- *Het oprichten en exploiteren van een netwerk van hooggekwalificeerde "ambassadeurs op het gebied van beleggingsgeletterdheid" in alle 27 lidstaten. Deze publieke figuren zullen pleiten voor beleggingsgeletterdheid en zich via verschillende kanalen, waaronder de mainstreammedia (tv, radio, kranten, enz.), tot het brede publiek richten.*
- *Het ondersteunen van de ambassadeurs met middelen ter dekking van hun pro bono-werk, waaronder voorlichtings- en bewustmakingsactiviteiten, en de productie van thematisch materiaal over beleggingsgeletterdheid en bewustmaking.*

3. Mobilisatie van gemeenschappen

- *Aanmoediging, samenwerking en ondersteuning van de autoriteiten van de lidstaten, gemeenten en consumentenorganisaties, alsook werkgevers- en werknemersorganisaties, om te zorgen voor op maat gesneden programma's inzake beleggingsgeletterdheid en beleggingsadvisering. Hierbij zijn grensoverschrijdende vereisten uitgesloten en ligt de focus juist op plaatselijke impact en relevantie.*

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

BUDG/4001

Uit de Eurobarometer van juli 2023 blijkt dat slechts 18 % van de burgers van de EU een hoge beleggingsgeletterdheid hebben en ook dat er grote verschillen zijn tussen de lidstaten en demografische groepen. Het proefproject komt op het juiste moment, in de aanloop naar de strategie inzake financiële geletterdheid 2025 van de Commissie en de conclusies van de Raad van 2024. Goedkeuring ervan is van essentieel belang voor de empowerment van burgers om geïnformeerde beslissingen te nemen, en om hen te helpen vermogen op te bouwen middels een hoger rendement op spaartegoeden en meer particuliere beleggingen.

Compromisamendement tussen BUDG/4001

BUDG heeft het door Begrotingscommissie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

het gebied van veilige Satcom versterken, een niet-onderhandelbare stap voor de defensie- en crisisrespons van de EU.

Compromisamendement tussen ITRE/5108

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

Door een alomvattend EU-ecosysteem voor reddingsoperaties te ontwikkelen, voortbouwend op bestaande EU-initiatieven en -programma's zoals SAR/Galileo en SafeSeaNet, kan de EU de naadloze integratie van diverse noodmeldingsdiensten bevorderen, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen samenwerking met particuliere actoren en de verkenning van innovatieve oplossingen. Dit initiatief heeft tot doel EU burgers en SAR hulpverleners te helpen en uiteindelijk levens te redden en de impact van crises te beperken.

De EU moet ook een cultuur van samenwerking bevorderen door haar nieuwe SAR-diensten te delen met betrouwbare, gelijkgestemde internationale partners, om te zorgen voor een gecoördineerde en doeltreffende wereldwijde SAR-respons.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Het Europese opsporings- en reddingslandschap (SAR) ondergaat aanzienlijke veranderingen als gevolg van de opkomst van nieuwe actoren in de particuliere sector en de technologische vooruitgang. Het SAR-ecosysteem van de EU moet veerkrachtig, flexibel en aanpasbaar zijn en in staat zijn zich snel aan te passen aan de complexiteit van een voortdurend evoluerend landschap dat wordt gekenmerkt door de opkomst van nieuwe technologieën en onvoorziene gebeurtenissen.

Compromisamendement tussen ITRE/5113

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

worden gelanceerd. Tegelijkertijd stelt de diversificatie van draagraketten, met opkomende nieuwe oplossingen, de kwestie van de toegang tot ruimtehavens in de EU aan de orde.

Een voorbereidende actie moet voorzien in een uitvoerige beoordeling van de behoefte aan nieuwe EU-instrumenten en potentiële bijdrage daarvan aan de ontwikkeling van EU-ruimtehavens in de EU, de ontwikkeling van concepten voor een uitgebreide reeks EU-ruimtehavens, met inbegrip van technische en ontwerpstudies, raadpleging van belanghebbenden en analyse van beste praktijken, en gerichte financiële steun bieden om toegang tot EU-ruimtehavens te openen, de voortgang te monitoren en de doeltreffendheid van het optreden van de EU te evalueren en op basis hiervan in de toekomst meer EU-optreden op dit gebied te overwegen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

De beperkte toegang tot ruimtevaartinfrastructuur op de grond in Europa belemmert de diversificatie, weerbaarheid en het concurrentievermogen van de toegang tot het ruimtevaartecosysteem. Sommige nieuwe door de EU ontwikkelde draagraketten zullen hun lanceringen buiten de EU uitvoeren vanwege onvoldoende beschikbaarheid van lanceerlocaties of moeilijkheden om toegang te krijgen tot bestaande locaties.

Door dit probleem is het voor de EU moeilijk om haar capaciteit voor toegang tot de ruimte te vergroten, wat een risico vormt voor haar toegang tot ruimtevaartautonomie en -veerkracht.

Compromisamendement tussen ITRE/5110

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

toepassingen op het gebied van positionering, navigatie en timing (PNT) heeft geleid tot een behoefte aan doeltreffende strategieën voor monitoring en mitigatie van RFI. In het kader van de interneveiligheidsstrategie (ISS) en de strategie voor de paraatheidsunie (PUS) is verzocht om een EU-dienst voor monitoring van GNSS-radiofrequentie-interferentie

De primaire doelstelling van dit proefproject is het ontwerpen en ontwikkelen van een prototype dat radiofrequentie-interferentie-gerelateerde meetgegevens uit diverse gegevensbronnen, waaronder zowel open source als commerciële datasets, integreert en analyseert. Deze alomvattende aanpak zal zorgen voor een uniform overzicht van de interferenties van wereldwijde satellietnavigatiesystemen (GNSS) in heel Europa, waarbij gegevens uit verschillende bronnen worden benut.

Een cruciaal onderdeel van het prototype is de toepassing van geavanceerde "big-data"-analyses en algoritmen voor machinaal leren om de verschillende gegevensstromen uit meerdere bronnen samen te voegen en te analyseren.

Door gebruik te maken van de kracht van big data en machinaal leren zal het prototype een robuust en schaalbaar kader bieden voor de monitoring van radiofrequentie-interferentie, waardoor voorspellende modellen en proactieve mitigatiestrategieën kunnen worden ontwikkeld.

Het proefproject zal de weg vrijmaken voor de totstandbrenging van een alomvattend, Europees RFI-monitoringsysteem, dat de betrouwbaarheid van kritieke infrastructuren en diensten die afhankelijk zijn van GNSS verbetert en uiteindelijk bijdraagt tot een veiligere, veiligere en meer weerbare Europese Unie.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

De EU bezit en exploiteert EU-ruimtevaartinfrastructuren (Galileo, Copernicus, Govsatcom, EUSST) die geavanceerde gegevens en diensten produceren. Het aantal gebruikers neemt voortdurend toe, evenals de economische en publieke sectoren die van deze diensten profiteren.

Door de toenemende mondiale geopolitieke spanningen kan de betrouwbaarheid van deze gegevens in het gedrang komen. Met name is de afgelopen jaren een toename van radiofrequentie-interferentie (RFI) geconstateerd.

Compromisamendement tussen ITRE/5112

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Totaal							2 000 000	1 000 000	2 000 000	1 000 000

Omschrijving:

Voorbereidende actie — EU-platform voor ruimteverkeerscoördinatie

Toelichting:

De volgende tekst toevoegen:

De exponentiële toename van actieve satellieten, waaronder megaconstellaties, vergroot het risico op botsingen in de omloopbanen en vereist sterkere coördinatiemechanismen. Met deze voorbereidende actie wordt voorgesteld een EU-platform voor ruimteverkeerscoördinatie te ontwikkelen, dat tot doel heeft de coördinatie tussen satellietexploitanten, overheidsinstanties en commerciële SSA-aanbieders te structureren, te beveiligen en uit te breiden. Het zal voortbouwen op bestaande diensten die zijn ontwikkeld in het kader van het EU-kader voor ruimtebewaking en -monitoring (EUSST).

Doelstellingen

Het EU-platform voor ruimteverkeerscoördinatie zal:

- ***de coördinatie uitbreiden tot buiten de EUSST-leden door het verzamelen en verwerken van essentiële informatie, met inbegrip van contactgegevens en manoeuvregegevens, van niet-geregistreerde of internationale actoren mogelijk te maken;***
- ***veilige, realtime informatie-uitwisseling vergemakkelijken, waarbij de interoperabiliteit tussen de verschillende automatiseringsniveaus wordt gewaarborgd, van handmatige coördinatie tot geautomatiseerde voorkoming van botsingen;***
- ***de opleiding en capaciteitsopbouw voor nationale autoriteiten en exploitanten versterken, ter ondersteuning van de operationele paraatheid en de harmonisatie van praktijken in de lidstaten;***
- ***certificeringsmechanismen voor commerciële SSA-diensten ondersteunen om de betrouwbaarheid, het vertrouwen en de verantwoordingsplicht in een gemengde publiek-private omgeving te waarborgen;***
- ***vervuiling van gegevens voorkomen door de uitvoering van technische maatregelen om opgeslagen, uit verschillende bronnen afkomstige gegevens te controleren en inconsistenties op te sporen;***
- ***bijdragen tot de coherentie voor tweeërlei gebruik, in overeenstemming met hoofdlijn 1 van de mededeling over het ruimteverkeersbeheer, waarin naar verwachting civiel-militaire eisen voor ruimteverkeersbeheer zullen worden vastgesteld.***
- ***verkeersregels testen: de mogelijke tenuitvoerlegging van de ontwerpverkeersregels die zijn ontwikkeld in het kader van het CEN-normalisatieproces controleren.***

Toepassingsgebied en uitvoering

Met de actie wordt een coördinatieplatform opgezet dat mogelijk wordt gehost binnen de bestaande SST-dienstverleningsarchitectuur van de EU en de verbinding met gebruikers via de frontdesk (EUSPA). Daarbij zal prioriteit worden gegeven aan naadloze integratie en zal overlapping met bestaande systemen worden voorkomen.

Gebruiksscenario's zijn onder meer:

- ***Coördinatie tussen bij EUSST geregistreerde gebruikers en niet-geregistreerde satellietexploitanten (openbaar, commercieel en mogelijk militair);***
- ***Opslag van gegevens van niet-EUSST-entiteiten;***
- ***Verificatie en validering van de integriteit van de gegevens voorafgaand aan het gebruik;***
- ***Oefeningen opzetten om satellietexploitanten en operationele centra voor te bereiden op het gebruik van de coördinatiemechanismen, met inbegrip van realtime oefeningen in een later stadium;***

– *uitwisseling met militaire belanghebbenden om de resultaten te testen van de civiele-militaire vereisten die zijn ontwikkeld in subgroep één van de mededeling over het ruimteverkeersbeheer;*
– *Invoering van een testomgeving om de ontwerpverkeersregels die momenteel in het kader van het CEN-project wordt ontwikkeld, te beoordelen.*

Uitvoeringsfases:

– *Betrokkenheid & bewustmaking: de behoeften en verwachtingen van de EU-lidstaten, commerciële exploitanten en (publieke en private) SSA-aanbieders, met inbegrip van militaire belanghebbenden, in kaart brengen;*
– *Het platform ontwerpen, ontwikkelen en testen: het systeem ontwikkelen om te zorgen voor informatie-uitwisseling, met inbegrip van gebruikersinterfaces, coördinatiemechanismen en vereiste interoperabiliteit met andere systemen;*
– *Training & capaciteitsopbouw: opleidingsprogramma's en praktische instrumenten ontwikkelen om autoriteiten en exploitanten te ondersteunen bij de uitvoering van STM-coördinatiepraktijken;*
– *Gegevensintegriteitsmaatregelen en certificeringskader: inconsistenties opsporen en de verschillende door de belanghebbenden gebruikte systemen analyseren, en de ontwikkeling van een certificeringsproces op EU-niveau voor SSA promoten, met name voor commerciële aanbieders;*
– *Uitwerking van testcases: de verkeersregels toepassen op concrete gevallen en de resultaten analyseren.*

Verwachte resultaten en langetermijnvisie

– *Een beveiligd en schaalbaar EU-platform voor coördinatie van ruimteverkeer, operationeel verbonden met de SST-infrastructuur van de EU;*
– *Meer veiligheid en transparantie bij activiteiten in omloopbanen, ook voor niet-EU- en commerciële actoren. Meer Europese veerkracht en autonomie op het gebied van activiteiten in de ruimte, in overeenstemming met de strategische doelstellingen van de EU;*
– *Versterkt vertrouwen en verantwoordingsplicht door certificerings- en gegevensintegratiemechanismen;*
– *Een opstap naar de toekomstige uitvoering van de EU-ruimtevaartverordening.*

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

De toename van activiteiten in de ruimte, met name van commerciële actoren, vereist meer dan alleen voorspelling van botsingen: het vereist gestructureerde, veilige en interoperabele coördinatie. Voortbouwend op EUSST zal deze voorbereidende actie de EU in staat stellen de coördinatie uit te breiden, de opleiding te verbeteren, certificeringsmechanismen tot stand te brengen en de gegevenskwaliteit te waarborgen — haar leiderschap op het gebied van ruimtegovernance en duurzaamheid te versterken.

Compromisamendement tussen ITRE/5109

BUDG heeft het door Commissie industrie, onderzoek en energie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

BUDG/3709 = Compromisamendement

AFDELING III — COMMISSIE

Post PP 07 25 01 — Proefproject — Bevordering van de sociale cohesie in de context van een gepolariseerd publiek debat

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
PP 07 25 01	800 000	200 000	p.m.	392 500	p.m.	392 500	1 500 000	750 000	1 500 000	1 142 500
Reserve										
Totaal	800 000	200 000	p.m.	392 500	p.m.	392 500	1 500 000	750 000	1 500 000	1 142 500

Motivering:

Er is dringend behoefte aan een model voor natuurlijke taal waarmee het publieke debat online kan worden opgeschoond. In het actieplan voor Europese democratie zijn de belangrijkste doelstellingen het bevorderen van eerlijke verkiezingen, het versterken van de mediavrijheid en het bestrijden van desinformatie. Aangezien een derde van de Europeanen nieuws online consumeert, is het van het allergrootste belang te waarborgen dat sociale media een voldoende veilige ruimte zijn. Het model moet leren van de discussies die momenteel worden gevoerd en de taal die wordt gebezigd, en moet toetsen of extreem taalgebruik het gevoel van sociale uitsluiting bevordert.

Compromisamendement tussen EMPL/5403

BUDG heeft het door Commissie werkgelegenheid en sociale zaken ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

AFDELING III — COMMISSIE

Post PA 07 25 03 — Voorbereidende actie — Europese erfgoedhub ter ondersteuning van een holistische en kosteneffectieve follow-up van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed

Cijfers als volgt wijzigen:

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
PA 07 25 03	2 000 000	500 000	p.m.	800 000	p.m.	800 000	1 000 000	500 000	1 000 000	1 300 000
Reserve										
Totaal	2 000 000	500 000	p.m.	800 000	p.m.	800 000	1 000 000	500 000	1 000 000	1 300 000

Motivering:

Naar aanleiding van het voorstel voor een proefproject/voorbereidende actie inzake de toekenning van een aanvullend bedrag van 1 miljoen EUR aan het proefproject "Europese erfgoedhub" zijn de activiteiten van het proefproject versterkt in 11 buurlanden van de EU in de Westelijke Balkan en de Kaukasus, alsook in Oekraïne en Moldavië. Het voorstel heeft ook de invoering ondersteund van een regeling voor kleine subsidies voor door het maatschappelijk middenveld geleide projecten en de werkzaamheden van regionale hubs in Krakau, Athene en Cyprus in hun contacten met de buurlanden van de EU.

=-=-=-

in de handel zijn en zijn de aanbeveling betreffende een gemeenschappelijke Europese dataruimte voor cultureel erfgoed((EU) 2021/1970) en de daarmee verband houdende werkzaamheden van het Europeana-initiatief in het algemeen bedoeld om digitalisering en digitale bewaring te stimuleren en het vrije verkeer van gegevens over cultureel erfgoed te vergemakkelijken. Bovendien zal de cloud voor cultureel erfgoed specifieke digitale samenwerkingsinstrumenten voor de sector cultureel erfgoed ontwikkelen. Dit is echter minder het geval als het gaat om het behoud van van oorsprong digitaal materiaal. dat doorgaans niet op de servers van erfgoedinstellingen staat, maar eerder op afstand wordt geraadpleegd, en dus niet onder de huidige bepalingen betreffende behoud valt. Veel werken zijn uiterst kwetsbaar of dreigen eenvoudigweg te verdwijnen. De zorg is dat slechts een zeer klein deel van het culturele, onderzoeks-, nieuws- en andere materiaal dat onze wereld vandaag de dag vormgeeft, zal overleven en in het publieke domein terecht zal komen.

De huidige bepalingen in het EU-recht bieden de Europese erfgoedinstellingen geen duidelijkheid over de mogelijkheden om bewaarkopieën te maken van materiaal dat weliswaar in licentie kan worden gegeven of anderszins legaal toegankelijk is, maar niet verkregen kan worden. Zo voorziet artikel 6 van de auteursrechtenrichtlijn alleen in het behoud van werken die deel uitmaken van de permanente collectie van een instelling, waartoe werken die slechts tijdelijk worden gebruikt, niet behoren. Er wordt ongelijke vooruitgang geboekt bij het aanpassen van de wetgeving inzake wettelijk depot aan het digitale tijdperk en het mogelijk maken van webharvesting, maar er lopen niettemin experimenten op dit vlak, bijvoorbeeld de werkzaamheden van de International Internet Preservation Coalition.

Het is duidelijk dat er een alomvattende behoudaanpak nodig is. Ongevallen, faillissementen, de veroudering van formaten en simpelweg de verwijdering van materiaal dat geen economische waarde heeft voor de houder, maar evenwel een belangrijke historische waarde zou kunnen hebben, hebben gevolgen. De recente geschiedenis heeft aangetoond dat men digitale inhoud, tenzij deze door een onafhankelijke actor wordt beschermd, maar al te gemakkelijk kan verdwijnen onder politieke druk als er geen passende maatregelen worden genomen. De bezorgdheid over het verlies van ons van oorsprong digitaal erfgoed leidt al geruime tijd tot speculatie over een "zwart gat van de 21e eeuw" en "digitale middeleeuwen".

In het kader van de bredere werkzaamheden met betrekking tot het cultuurkompas, en in de aanloop naar de besprekingen over het behoud van en de toegang tot digitaal materiaal, zou dit proefproject daarom meer inzicht kunnen bieden in de stand van zaken en mogelijke vervolgstappen, in overeenstemming met de onderstaande overwegingen. Hierbij zou worden samengewerkt met deskundigen uit de dataruimte voor cultureel erfgoed en gebruik worden gemaakt van beschikbare gegevens en kaders zoals Europeana, alsook van technische en juridische kennis ter zake van relevante belanghebbenden, waaronder bibliotheken en archieven.

− Beoordelen hoeveel van het van oorsprong digitaal erfgoed van Europa momenteel wordt behouden en hoe dit zich verhoudt tot wat (in de ogen van deskundigen) moet worden behouden

− De stand van zaken in kaart brengen met betrekking tot het huidige behoud van (gelicentieerde) digitale inhoud en de toegang daartoe, rekening houdend met bestaande kaders en lopende initiatieven op het gebied van het behoud van en de toegang tot cultureel erfgoed, alsook met de hierboven beschreven andere bestaande kaders en initiatieven

− Andere (niet-wetgevings-)factoren in kaart brengen die van invloed kunnen zijn op praktijken in verband met het behoud van van oorsprong digitaal erfgoed en de toegang daartoe

− Voorstellen doen voor wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen die optimale praktijken in heel Europa mogelijk kunnen maken

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014

en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

CULT/5670

In alle wetgeving, financiering en samenwerking wordt veel aandacht besteed aan het verbeteren van de toegang tot gedigitaliseerde kopieën van fysiek cultureel erfgoed, bijvoorbeeld in de bepalingen van de auteursrechtenrichtlijn betreffende werken die uit de handel zijn, de werkzaamheden in het kader van de cloud voor cultureel erfgoed, de aanbeveling betreffende een gemeenschappelijke Europese dataruimte voor cultureel erfgoed, en het Europeana-initiatief. Dit is echter minder het geval als het gaat om het behoud van van oorsprong digitaal materiaal.

Het verlies van ons digitale erfgoed is al geruime tijd een punt van zorg. Dit proefproject kan bijdragen tot het behoud van en de toegang tot van oorsprong digitaal materiaal.

Compromisamendement tussen CULT/5670

BUDG heeft het door Commissie cultuur en onderwijs ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

De belangrijkste focusgroep zijn kinderen en jongeren die getroffen zijn door humanitaire crises en grootschalige migratie in het kader van oorlog. Dit proefproject zou ook inclusie in de publieke ruimte bevorderen en de uitwisseling van culturen en tradities van verschillende etnische groepen stimuleren.

Om ervoor te zorgen dat deze programma's zo doeltreffend mogelijk zijn, moeten ze op lokaal niveau worden uitgevoerd en moet daarbij slechts één lidstaat betrokken zijn, wat niet mogelijk is bij de huidige sportacties in het kader van het Erasmus+-programma.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Voorbereidende actie in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn veel vluchtelingen die de EU binnenkomen, met name kinderen en jongeren, getekend en getraumatiseerd door hun individuele ervaringen met lijden en gedwongen migratie.

Het naoorlogse trauma, de nieuwe cultuur waarin ze belanden, het gebrek aan stabiliteit en de stress van de juridische procedures kunnen ertoe leiden dat zij niet deelnemen aan het sociale leven buiten hun kring van naasten. Door hun geestelijk welzijn te verbeteren via gerichte sportprojecten, kan eraan worden bijgedragen dat deze personen er uiteindelijk weer aan toe zijn om hun leven opnieuw op te bouwen.

=-=-=-

Er bestaan weliswaar al langeafstandswandelpaden in de EU, maar hun beginselen en capaciteit zijn niet stelselmatig geïntegreerd in de Uniale beleidskaders en fondsen, en ook zijn ze niet op gestructureerde en kopieerbare wijze afgestemd op sociale-economiemodellen. Er zijn langeafstandswandelpaden in verschillende landen van de EU, waaronder Spanje (Camino de Santiago), Portugal (Rota Vicentina), Italië (Via Francigena), Griekenland (Menalon-pad), Roemenië (Via Transilvanica) en Slovenië (Juliana-pad). Binnen deze context is het proefproject erop gericht het economisch en sociaal potentieel van de diverse modellen van langeafstandswandelpaden in verschillende EU-regio's te onderzoeken en te toetsen.

Het proefproject is bedoeld om de pan-Europese dimensie van sociale economie te ontwikkelen middels een geïntegreerde, "bottom up"-benadering, gebaseerd op "real life", meetbare ervaringen van gemeenschappen met toeristische langeafstandswandelpaden. Het project draait rond waardeketens waarbij de economische voordelen ten goede komen aan plattelandsgemeenschappen, die inclusieve groei bevorderen. Door het aanbod van toeristische diensten op één lijn te brengen met duurzame praktijken versterkt het project waardeketens, ter waarborging van transparantie, sociale impact, en veerkracht van gemeenschappen op de lange termijn. Het model, dat ontworpen is als een pan-Europese blauwdruk, integreert EU-kaders en faciliteert grensoverschrijdende kennisoverdracht, teneinde het succes ook naar andere regio's en landen van Europa te exporteren.

Voor het verwezenlijken van de bovenvermelde doelstellingen zal het proefproject digitale oplossingen ontwikkelen voor het beoordelen van de haalbaarheid van een toekomstig pan-Europees platform en mobiele applicatie voor alle Europese regio's die verbonden zijn door langeafstandswandelpaden. Deze oplossingen zullen als hefboom fungeren voor de "real life"-ervaringen van het sociale-economiemodel door samenwerking tussen plaatselijke gemeenschappen, sociale ondernemingen en actoren in de sector duurzaam toerisme te bevorderen. Daarnaast zal het project succesvolle "bottom up"-initiatieven, kennis, en sociale-economienetwerken die in sommige regio's reeds bestaan, in kaart brengen en als hefboom gebruiken. Deze zullen via een gestructureerd proces van kennisuitwisseling, intercollegiaal leren en capaciteitsopbouw ook naar andere regio's worden geëxporteerd.

Gebruikers zullen toegang krijgen tot uitgebreide informatie over de wandelpaden, "real time" updates, door gemeenschappen aangeleverde content, opleidingen, EU-wedstrijden, beleggingsmogelijkheden, en evenementen en instrumenten ter ondersteuning van de ontwikkeling van een pan-Europees model voor een slimme sociale economie.

De lessen die met dit proefproject worden geleerd, zullen worden gebruikt om het platform uit te breiden naar andere Europese langeafstandswandelpaden en regio's, waarmee wordt gezorgd voor een in plaatselijke ontwikkeling gewortelde, schaalbare "bottom up"-benadering. Om deze capaciteit op Europees niveau te versterken, zal het platform opleidingen op het gebied van capaciteitsopbouw met betrekking tot plaatselijke wandelpaden aanbieden, en een proef doen met een EU-prijs voor de beste toeristische langeafstandswandelpaden en aanverwante activiteiten en projecten. Het project zal daarmee sociale ondernemers in plattelandsgebieden ondersteunen middels opleidingen, intercollegiaal leren, en begeleidingsinitiatieven. Door het combineren van opleidingen, plaatselijke pilot-acties, kennisoverdracht en digitale innovatie zal het project gemeenschappen in staat stellen inclusieve toeristische diensten te ontwikkelen, sociale ondernemingen versterken, en duurzame plaatselijke economische groei bevorderen.

Om de bovenvermelde doelstellingen te halen, zal het project: kwalitatief en kwantitatief onderzoek doen, in de verschillende EU-regio's een pilot ontwikkelen en implementeren, een Europees digitaal platform en mobiele applicatie creëren, en een proef doen met een EU-prijs voor de beste toeristische langeafstandswandelpaden en aanverwante activiteiten en projecten.

- *Fase 1: Onderzoek. Gedurende deze fase zal kwalitatief en kwantitatief onderzoek worden gedaan om de behoeften van Europese langeafstandswandelpaden, alsook hun sterke en zwakke punten vanuit de optiek van een slimme sociale economie, in kaart te brengen. Dit zal worden aangevuld met verhalen van burgers en belanghebbenden uit de desbetreffende regio's, alsook met een analyse van reeds bestaande praktijken op het vlak van sociale economie.*

– ***Fase 2: Ontwikkeling en implementatie van pilotacties in EU-regio's, met gebruikmaking van de beschikbare plaatselijke capaciteit. Gedurende deze fase zal in kaart worden gebracht hoe op plaatselijk niveau gemeenschappen worden gemobiliseerd, sociale ondernemingen worden ondersteund, en toeristische diensten worden aangeboden in een "real world"-setting.***

– ***Fase 3: Digitaal platform en applicatie-ontwikkeling. Gedurende deze fase zullen digitale instrumenten worden ontwikkeld om de haalbaarheid en het nut te testen van een toekomstig pan-Europees platform en mobiele applicatie voor alle Europese regio's die via langeafstandswandelpaden met elkaar verbonden zijn, inclusief opleidingen op het gebied van capaciteitsopbouw in verband met langeafstandswandelpaden.***

– ***Fase 4: Promotie en mobilisatie van plaatselijke gemeenschappen. Er zal een proef worden gedaan met een EU-prijs voor de beste langeafstandswandelpaden en aanverwante activiteiten en projecten, ter bevordering van de uitbreiding van het platform tot andere Europese langeafstandswandelpaden en regio's.***

Wat dit proefproject bijzonder maakt, is de unieke focus ervan op het gebruik en de ontwikkeling van langeafstandswandelpaden, als aanjagers van duurzame en inclusieve toeristische ontwikkeling en verbetering van de levenskwaliteit van gemeenschappen, sociale innovatie, en culturele uitwisseling. Door deze wandelpaden in een breder Europees digitaal en "bottom up"-kader te integreren, maakt het project gebruik van hun onbenutte potentieel om perifere regio's onderling te verbinden, plaatselijke economieën te stimuleren, en ecologisch verantwoord en duurzaam toerisme te bevorderen.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Dit proefproject is erop gericht sociale-economiebeginselen in de sector toerisme te integreren en vormt een aanvulling op bestaande EU-programma's door van plaatselijke capaciteiten gebruik te maken voor het bevorderen van duurzame plattelandsontwikkeling en door de grensoverschrijdende uitwisseling van succesvolle praktijken tussen gemeenschappen te vergemakkelijken. Tegen de achtergrond van het feit dat bestaande EU-fondsen gefragmenteerd zijn en niet altijd een geïntegreerde, holistische aanpak van gemeenschapsontwikkeling en sociale impact mogelijk maken, dicht dit project een kritieke kloof in het financieringslandschap, in de zin dat het zorgt voor samenhangende steun voor veerkrachtige, inclusieve groei.

Compromisamendement tussen BUDG/4002

BUDG heeft het door Begrotingscommissie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

	Begroting 2025		Ontwerp van begroting 2026		standpunt van de Raad 2026		Verschil		Nieuw bedrag	
	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Reserve										
Totaal							1 500 000	750 000	1 500 000	750 000

Omschrijving:

Proefproject — Sociale media die door jongeren zijn ontworpen: veilige, inclusieve en publieke sociale media

Toelichting:

De volgende tekst toevoegen:

Sociale media spelen een dominante rol in onze samenleving. Grote technologieplatforms zoals Meta, X en TikTok bepalen wat er in onze nieuwsfeeds verschijnt, namelijk inhoud die onze aandacht trekt en ervoor zorgt dat we naar onze schermen blijven kijken, zodat we worden overspoeld met reclame, hetgeen voor hen meer winst oplevert. Het gevolg is dat onze tijdlijnen gevuld zijn met haat, boosaardigheid, agitatie, verwrongen lichaamsbeelden, sociale polarisatie en desinformatie. Enkele monopolistische platforms vormen een bedreiging voor onze democratieën, omdat sociale media voor veel jongeren de voornaamste nieuwsbron zijn en ook voor de bevolking in het algemeen steeds belangrijker worden. In reactie hierop werkt de Europese Commissie aan een Europees schild voor de democratie om democratische processen en instellingen te beschermen tegen externe dreigingen in een steeds complexere informatieomgeving. Tegelijkertijd is deze afhankelijkheid van grote technologieplatforms schadelijk voor de veiligheid en het concurrentievermogen van Europa.

Bepaalde ontwerpkeuzes, zoals het gebruik van verslavende technieken en algoritmische manipulatie, leiden ertoe dat jongeren onevenredig zwaar worden getroffen door de schadelijke effecten van deze belangrijkste socialemediaplatforms. In haar alomvattende aanpak van de geestelijke gezondheid benadrukt de EU dat jongeren bijzonder kwetsbaar zijn voor negatieve invloeden in de digitale wereld. Uit recente studies blijkt dat jongeren gemiddeld zeven uur per dag online zijn en dat een op de drie jongeren kampt met geestelijke gezondheidsproblemen, zoals angst en depressie, die worden veroorzaakt of verergerd door algoritmische druk, cyberpesten en een gebrek aan privacy. Met name neurodivergente jongeren lopen meer kans op problematisch internetgebruik, waardoor zij een groter risico lopen op onlineschade. Toch hebben jongeren vaak geen echte invloed op of zeggenschap over de manier waarop deze platforms zijn ontworpen. Door jongeren actief te betrekken bij het ontwerp van alternatieve sociale media, krijgen we mogelijkerwijs beter inzicht in hun gebruikersbehoeften en kunnen we zo deze uitdagingen aanpakken, veiligere onlineruimten helpen creëren en de grondslag leggen voor digitale platforms die geestelijke gezondheid en democratische waarden daadwerkelijk vooropstellen.

De afgelopen jaren is de basis gelegd voor het leveren van essentiële digitale diensten waarbij publieke waarden en strategische autonomie kunnen worden gewaarborgd. De Europese regelgeving die de afgelopen jaren is aangenomen, heeft tot doel de macht van big tech in te perken en de markt open te stellen voor nieuwkomers. Dit alleen is echter niet genoeg. De roep vanuit het publiek om alternatieven voor de gangbare sociale media is de afgelopen jaren en maanden steeds luider geworden. Door dergelijke alternatieven te ontwikkelen, kan hieraan worden tegemoetgekomen en kan op grotere schaal duidelijk worden gemaakt dat Europa niet afhankelijk hoeft te zijn van big tech en dat technologische soevereiniteit haalbaar is. Dit kan de weg vrijmaken voor de ontwikkeling van Europese mid-techalternatieven die het concurrentievermogen van Europa kunnen stimuleren.

De afgelopen 15 jaar zijn er alternatieven ontstaan zoals Fediverse en AT Protocol. Dit zijn gedecentraliseerde platforms die gebruikmaken van open standaarden en protocollen. Op Fediverse stelt geen enkele partij alleen de regels vast; elke organisatie of gemeenschap die haar eigen server (knooppunt) beheert, is mede-eigenaar van het ecosysteem. Deze gedecentraliseerde platforms beloven een minder op data-extratie gerichte en een meer door de gemeenschap aangestuurde ervaring en potentieel veiligere en gezondere socialemediaruimten. De voordelen zijn duidelijk, maar er zijn ook knelpunten die moeten worden aangepakt om een omvangrijk gebruik te bevorderen. Met "Fediversity"-subsidies in het kader van het initiatief voor het internet van de volgende generatie heeft de Europese Commissie de ontwikkeling van Fediverse actief ondersteund. Deze

steun richtte zich tot dusver op de onderliggende infrastructuur. Het doel van dit proefproject is om de verschillende belemmeringen weg te nemen en de ontwikkeling van een gebruikersgerichte applicatie te ondersteunen.

Doel:

Het proefproject heeft tot doel om een "proof of concept" te creëren en te testen voor een op Fediverse/AT Protocol gebaseerd socialemediaplatform dat:

1. geestelijke gezondheid vooropstelt en dat is ontworpen om negatieve psychische effecten tot een minimum te beperken en positieve interacties te bevorderen;

2. digitale autonomie waarborgt door voort te bouwen op ethische en mensgerichte technologie;

3. het inzicht in de gebruikersbehoeften vergroot door middel van cocreatie door jongeren met uiteenlopende achtergronden;

4. aanzet tot de ontwikkeling van alternatieve sociale media op basis van Fediverse/AT Protocol en in overeenstemming met de EU-regelgeving door aan te tonen dat de ontwikkeling van alternatieven haalbaar is.

Benadering:

1. Bij het participatieve ontwerp zullen jongeren een leidende rol vervullen: studenten van uiteenlopende onderwijsinstellingen en -niveaus zullen worden uitgenodigd om hun ervaring en deskundigheid op het gebied van ontwerp, architectuur, privacy en cyberbeveiliging te delen. Relevante maatschappelijke organisaties zullen begeleiding en ondersteuning bieden.

2. Het platform zal gebruikmaken van open protocollen zoals ActivityPub of AT Protocol om te zorgen voor compatibiliteit met de bestaande Fediverse-infrastructuur en zodoende schaalbaarheid mogelijk te maken.

3. Jongeren zullen tijdens cocreatiesessies prototypes ontwikkelen met hulp van deskundigen op het gebied van technologie, mediageletterdheid, design en maatschappelijke innovatie. In deze fase ligt de nadruk op functionaliteiten die het welzijn en de geestelijke gezondheid bevorderen. Neurologen, psychologen en andere betrokken zorgprofessionals zullen worden geraadpleegd.

4. De proof of concept zal door jongeren in verschillende EU-landen worden getest, waarbij bijzondere aandacht zal worden besteed aan veiligheid, gebruiksvriendelijkheid en geestelijke gezondheid. Om het ontwerp van het platform verder te kunnen verbeteren, is er gedurende het hele proces ruimte voor feedback.

5. Alle bevindingen en methodologieën worden openbaar gemaakt, zodat anderen de resultaten van het project kunnen repliceren of daarop kunnen voortbouwen.

Verwachte resultaten:

1. proof of concept voor een op Fediverse/AT Protocol gebaseerd socialemediaplatform dat tevredenheid van gebruikers, welzijn en maatschappelijke voordelen op de lange termijn waarborgt;

2. een beter inzicht in de behoeften van jongeren als gebruikers van veilige en inclusieve sociale media;

3. empowerment van jongeren dankzij praktische digitale innovatie en actieve deelname aan het ontwerp van mediaplatforms;

4. beleidsaanbevelingen voor het vormgeven van socialemediaruimten, ontwikkeling van een interoperabel en concurrerend socialemedialandschap, ondersteuning van geestelijke gezondheid en bescherming van de democratische waarden.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

Dit project richt zich op de prioriteiten van de EU op het gebied van geestelijke gezondheid, digitale inclusiviteit, technologische soevereiniteit en de bestrijding van desinformatie. Het sluit in dat opzicht aan bij het aangekondigde schild voor de democratie en de strategie voor een beter internet voor kinderen, en het komt tegemoet aan de dringende roep van burgers om alternatieven. Het pakt dringende maatschappelijke problemen aan door jongeren te betrekken bij het ontwerpen van alternatieven die het welzijn uitdrukkelijk bevorderen. De resultaten van het project zullen ertoe bijdragen dat Europa voor zijn kritieke digitale infrastructuur minder afhankelijk wordt van gevestigde grote technologiebedrijven.

Compromisamendement tussen VERT/7624

BUDG heeft het door Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.

=-=-=-

EU-niveau wordt immers voldoende geproduceerd – maar betaalbaarheid of kwesties in verband met fysieke toegang en voedselomgevingen.

Er zijn op dit moment geen op EU-niveau geharmoniseerde gegevens over de fysieke toegankelijkheid van voedsel en de bestaande statistieken hebben vooral betrekking op betaalbaarheid in de afzonderlijke lidstaten. Dit maakt het moeilijk om regionale verschillen in kaart te brengen of gericht beleid te ontwikkelen voor betere toegang tot gezonde voeding.

Aangezien DG AGRI al een onderzoek uitvoert naar de betaalbaarheid van voedsel, zal dit project bijdragen aan het dichten van de kenniskloof over andere aspecten van de toegankelijkheid van voedsel, door:

1. regionale verschillen in de toegankelijkheid van voedsel, ook de fysieke toegang tot voedsel, in kaart te brengen;

2. gestandaardiseerde tools en indicatoren te ontwikkelen om voedselomgevingen en hun invloed op toegankelijkheid te beoordelen, waarmee bestaande EU-gegevens over beschikbaarheid en betaalbaarheid worden aangevuld;

3. lacunes in het beleid aan het licht te brengen en aanbevelingen te doen voor een sterkere EU-brede aanpak van de toegankelijkheid van voedsel, met name voor kwetsbare groepen, zonder dat daarbij de lopende studie naar betaalbaarheid van DG AGRI wordt gereproduceerd.

B. Oprichting van een EU-breed netwerk van lokale "raden voor voedselbeleid"

Lokale betrokkenheid en een gemeenschappelijk beheer van voedselsystemen zijn nodig voor een betere toegang tot voedsel. In dit proefproject wordt erkend dat consumenten een belangrijke rol spelen bij deze transitie en wordt op lokaal niveau gebruikgemaakt van de transformatieve kracht van de dialoog tussen alle actoren in de voedselketen – van producenten tot consumenten ("eters"). In heel Europa zijn initiatieven genomen op het gebied van voedseldemocratie, die ofwel met overheidsmiddelen worden gefinancierd, zoals de initiatieven naar aanleiding van het Milaans Stedelijk Voedselbeleid, ofwel initiatieven aan de basis zijn, zoals lokale fondsen die experimenteren met sociale zekerheid op het gebied van voedsel.

Het project stimuleert lokale betrokkenheid bij de governance van voedselsystemen, zodat burgers hun voedselomgeving beter gaan begrijpen en kunnen beïnvloeden, door:

1. bestaande raden voor voedselbeleid en soortgelijke initiatieven in kaart te brengen en hun governancemodellen en invloed op voedselomgevingen te beoordelen;

2. financiële en technologische ondersteuning te bieden voor het oprichten van nieuwe lokale raden waar deze nog niet bestaan, en erop toe te zien dat diverse belanghebbenden in deze raden vertegenwoordigd zijn, met name consumenten uit huishoudens waarin sprake is van voedselonzekerheid, alsook landbouwers en detailhandelaars;

3. een digitaal platform op EU-niveau te ontwikkelen om de samenwerking tussen raden voor voedselbeleid/lokale initiatieven op het gebied van voedseldemocratie en beleidsmakers te vergemakkelijken, het uitwisselen van kennis mogelijk te maken en optimale werkwijzen in de verschillende lidstaten te verspreiden.

Rechtsgronden:

De volgende tekst toevoegen:

Proefproject in de zin van artikel 58, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

Motivering:

AGRI/5620

De toegang tot voedsel en voedseldemocratie zijn cruciaal voor het agrovoedingssysteem van de EU, maar er bestaan nog altijd lacunes. Deze moeten met dit proefproject worden opgevuld door in de hele EU de toegang tot voedsel te beoordelen, lokale governance te versterken en burgerparticipatie te bevorderen. Door lokale actoren, ook initiatieven aan de basis, te versterken, wordt duurzaam EU-beleid voor voedselsoevereiniteit en governance ondersteund, waarmee wordt gezorgd voor weerbare en inclusieve voedingssystemen en een eerlijk inkomen voor landbouwers.

Compromisamendement tussen AGRI/5620

BUDG heeft het door Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling ingediende amendement in gewijzigde vorm overgenomen.